Practica Baldi.

¶ Perutilis ac vere aurea Practica iuris vtriuſqꝫ monarche ac luminis dn̄i Baldi de Vbaldis de peruſio nō ſolum aduocatis, verū procuratoribus, et alijs practicantibus ſumme neceſſaria: cum additionibus domini Antony de Lremonte: que, preter primā, omnes textui inſeruntur: & cū priſtinis apoſtillis clariſſimi J. V. doctoris dn̄i Celſi Hugonis diſſuti, nouiſſime cum adiectione nonnullorum titulorum in quibuſdam antiquiſſimis exemplaribus inuentorum, hactenus non impreſſorum: et cum Repertorio alphabetico.

¶ Aduertas lector: quia Angelus in tractatu ſuo maleficiorum ſuper verbo, ex interuallo: dicit Practicam iſtam, ſeu mauis compendioſam: fuiſſe Tācredi de corneto. Ego vero Baldi eſſe affirmo: vt patet in pluribus eius locis: maxime in prefatione ante Rubricam de iuriſditione. fo. iiij. & in queſtionibus circa appellationem. q. j. nu. y. circa fi. illius queſtionis. fo. l.

1541.

Veneunt Lugduni, apud Stephanum Malleotum: In vico mercuriali.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

БИБЛIОТ. ИМПЕРАТ. НОВОРОС. УНИВЕРСИТЕТА
167/15
K
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

¶ Incipit Repertorium

ſcdꝫ ordinē alphabeti ſup aurea ⁊ putili practica iudiciaria dñi Baldi de peruſio iuris vtriuſqꝫ mōarche ac luminis.

¶ De litera. A.

Abſentia volūtaria non prebet excuſationē. in qōnibus de pcu. q. ix. nu. 5. fo. xvij.
¶ Abſolutio vna ſufficit pro multis excommunicationibus. in queſtionibus circa ſtatuta. q. viij. nu. 21. fo. lxxiij.
¶ Abſolutꝰ de dāno an poſſit p eodē dāno ex alio ſtatuto puniri. in qōnibus circa libel. crimi. q. ix. nu. 1. fo. xxij.
¶ Abſqꝫ dictio quō ponatur de ſignificatione dictionum. nu. 56. fo. xc.
¶ Accuſatur quis de percuſſione. nec dicit cū armis. vel accuſatur de percuſſione: ⁊ nō dr de ſanguine: ſi poſtea cōſtat p cōfeſſionē rei vel aliā pbationē: ꝙ fuit cuꝫ armis vel cū ſanguine: an punietur reus ſi maior eſt pena per ſtatutū in qōnibus circa pba. q. iij. nu. 6. fo. xxix.
Accuſare an quis poſſit cōpelli. in qō. circa libel. crimi. q. xj. nu. 1. fo. xxiij.
Accuſare quis dicatur. in queſtionibus circa libellū crimi. q. vij. nu. 1. fo. lxxj.
Accuſare qui poſſint: ⁊ qui accuſari. in queſtionibus circa libel. crimi. q. vij. numere. 6. ⁊. 7. fo. xx. ⁊. xxj.
Accuſare vnus an poſſit plures: ibidē numero. 8. fo. xxj.
Accuſatio debet cōtinere ſeptē. in qōnibus circa libel. criminal. q. vij. nu. 3. fo. xx. Et qua forma debeat ſcribi. ibidē nu. 4.
¶ Accuſatiōes vñ ſumāt principiū. in qōnibus de cita. ⁊ dila. q. j. nu. 1. fo. ix.
Accuſatus de vulnere ſimpliciter an poſſit etiam de morte ſecuta puniri. i qō. circa libel. cri. q. viij. nu. 1. ⁊. 2. fo. xxj. ⁊. xxij.
Et quid ſi in accuſatione continetur etiam de morte. ibidem. nu. 3. fo. xxij.
Accuſatus fuit qdā de pluribus ⁊ diuerſis crimini. q accuſationis rñdendo negauit oīa in accuſatione cōtēta vera eſſe: an videat oīa ⁊ ſingula delicta negare ita qđ dupliciter penā ſcđm formā ſtatuti. ꝙ loquit de penis duplicādis ꝯ negātē maleficium. in qōnibus circa emergentia in cauſis. q. j. nu. 2. fo. xxxvj.
Accuſatus pēdente accuſatione nō pōt pmoueri ad honores. in queſtionibus circa libel. crimi. q. vij. nu. 9. fo. xxj.
Accuſatione propoſita ex vno ſtatuto et nō probata: an poſſit peti ex alio ſtatuto: et de eodem dilecto puniri. in queſtionibus circa ſta. q. vij. nu. 1. fo. lxxj.
Accuſator ⁊ iudex nullus pōt eſſe in eadem cā. in qō. circa noto. q. vj. nu. 2. fo. xxvj.
¶ Acta prioris iudicij an pbent in alio. in qō. circa pba. q. xiiij. nu. 1. fo. xxxij.
¶ Actio communi diuidundo pro re corporali vel incorporali datur iudicis officio de offi. iudi. nu. 26. fo. iij.
Actio denegat officio iudicis. nu. 24. fo. iij.
Actio hypotecaria an poſſit cedi ſine perſonali. de extraordinarijs queſtionibus. q. v. nu. 1. fo. lxiij.
Actio iniuriarum eſt priuati iudicij. in qō. circa ſtatuta. q. viij. nu. 14. fo. lxxiij.
Actio negotiorum geſtorum datur fideiuſſori ex iſta perſona officio iudicis. de offi. iudi. nu. 22. fo. ij.
Actio vtilis ⁊ directa ſunt idē in effectu. in qō. circa libel. ciui. q. iiij. nu. 6. fo. xix.
Actiones ſunt de iure ciuili. in qō. circa ſtatuta. q. xxiiij. nu. 2. fo. lxxix.
¶ Actor agens cōditione ex. l. diffamari de inge. ⁊ manu. non tenetur libellum offerre: nec litem conteſtari. in qō. de cita. ⁊ dila. q. vj. nu. 4. fo. xj.
Actor in cā beneficiali mortuo reo ⁊ poſſeſſore poteſt per audientiam: quod procedatur ad vlteriora ꝫ contra omnes: quorum intereſt. in queſtionibus circa libel. ciui. q. v. nu. 2. fo. xx.
Actor ſi petit ꝙ interrogetur reus defenſus quō defenſor ſit procurator in rem ſuaꝫ quō fiet. in qō. de pcu. q. vj. nu. 4. fo. xv.
¶ Adinuctus cū re phibita infra fines territorij qđ nōdū excessit: an puniat. in q. circa ſtatuta. q. v. nu. 1. fo. lxxvj.
¶ Admitti an quis debeat poſt terminū in qſtiōibus circa pbatio. qō. xj. nu. 1. f. 1.
Admiſſi pro eo quod ſua intereſt an neceſſario teneātur hoc proponere in ſua accuſatione. in queſtionibus circa libel. crimi. queſtio. vij. nu. 1. fo. xxj.
¶ Aduocatꝰ dꝫ eſſe cautꝰ maxie in libellis. de ſignificatiōe dictionū. n. 2. f. lxxxviij.

Aduocatus dꝫ ꝓcauere multis remedijs et cautelis.de cau.⁊ rem.in ru.nu.5.fo.82.
Aduocatus quilibet debet ordinare verba de ſignificatione dictionū.n.5.fo.lxxviij.
¶Affectus quid dicatur.in queſtionibꝰ circa ſententiam.q.x.nu.2.fo.xlv.
Agere qs nō dꝫ añ litis cōteſtationē.in q̄ſtionibus extraordinarijs.q.v.nu.3.fo.lxiij.
Agens an teneaꝛ exprimere in libello: an agat vtili vel directa.in queſtionibus circa libel.ciui.q.iiij.nu.1.fo.xix.
Agens ex iure ſibi cōceſſo ſi dꝫ exprimere in libello an agat directa ex perſona cedentis:an vtili ex ſua.in queſtionibꝰ circa libel.ciui.q.iiij.nume.5.fo.eodem.
Agēs vna actione ſi nō obtineat illa intēta an poſſit ex alia ꝯſequi:qđ ſibi deꝛ.in qō.circa ſenten.q.v.nu.1.fo.xlij.
Alternatio q̄ eſt nulla ꝓhibente teſtatore cōfirmatur conſentientibus oībus ad q̄s pertinebit reuocatio.in queſtionibus circa ſententiam.q.xv.nu.3.fo.xlviij.
Alimenta petuntur iudicis officio.de offici.iudi.nu.20.fo.ij.
¶Alter dictio ponitur relatiue.de ſignificatione dictionum.nu.38.fo.xc.
¶Alius dictio an faciat relationē.de ſignificatione dictionum.nu.39.fo.eodem.
Alia dictio ponitur excluſiue.de ſignificatione dictionum.nu.37.fo.eodem.
¶Amplius dictio quomō ponaꝛ.de ſignificatione dictionum.nu.28.fo.eodem.
¶Appellari a qbꝰ liceat ⁊ a qbꝰ nō.i qōnibꝰ circa appellationem.q.iij.nu.6.⁊.7.fo.l.
Appellari pōt a ſnīa nulla.in qōnibus circa ſententiam.q.xv.nu.4.fo.xlix.
Appellādū q̄ñ ſit a ſnīa:quam quis putat iniquā.de offi.iud.nu.10.fo.ij.
Appellādum qualiter ſit in extraiudicialibus.in queſtionibus circa appella.q.v.nume.1.fo.lij.⁊.liij.
Appellans a reuocatione attentatorum tenetur exprimere cām grauaminis.in q̄ſtionibus circa appel.q.ij.nu.3.fo.l.
Appellās ab interlocutoria teneꝛ exprimere aliquā cauſam nullitatis:vel iniquitatis.in qōnibꝰ circa appel.q.ij.nu.4.fo.eo.
Appellātes debēt intra tpa appellationis iudici ſepius ꝓteſtari:vt in cā procedat: ⁊ ſnīam ferat.in.qōnibus circa emergentia in cauſis.q.ij.nu.2.fo.xxxviij.
¶Appellatio remittiꝛ in multis caſibus.in qōnibus circa appellat.q.iij.nu.2.fo.l.
Appellatio ſimpliciter facta an valeat:⁊ ad quem videatur appellari.in queſtionibꝰ circa appel.q.ij.nu.1.fo.l.
Argumentum a contrario ſenſu eſt validiſſimuꝫ.de queſtionibus circa ſtatuta.q.1.nu.7.fo.lxviij.nō tñ valet ſi ex eo reſultat prauus intellectus.ibidem.nu.8.
Argumētū in iure ſumiꝛ diuerſis modis.in qōnibus circa ꝓba.q.ij.nu.3.fo.xxviij.
Argumentum quid dicatur.in queſtionibꝰ circa proba.q.ij.nu.2.fo.eodem.
¶Arma portans punitur.in queſtionibus circa ſtatuta.q.vij.nu.4.fo.lxxi.
Arma tenēs in porticu domꝰ an ſit puniendꝰ.in qōnibꝰ circa ſta.q.xiij.nu.1.f.lxxv.
¶Aſſerēs ſe non citatū an admittatur ad probandum.in queſtionibus de cita.et dila.q.xi.nu.1.fo.xij.
¶Aſſentitores an poſſint ſnīare in cā ciui.in q̄ſtionibus de iuriſdi.q.ix.nu.1.fo.vij.
¶Aut dictio quō ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.64.fo.xc.
¶Auus an poſſit donare aut relinquere ſuis nepotibus.de ſucceſſionibus ab inteſtato.nu.8.fo.lxi.
¶Auxilium qualiter dicaꝛ preſtari.in q̄ſtionibus circa ſententiam.q.ij.nu.2.fo.xli.

¶De litera.B.

BAnnitur ꝙ quilibet vadat in exercitū ad penā centum an ſi actor vult punire inobedientē:q̄ nō venit ad exercitum:oportebit ꝙ ponat i ſuo ꝓceſſu locū terre in qō.circa libel.crimi.q.vi.nu.11.fo.xxi.
Bānitus an poſſit offendi a preſide.in qōnibus ſtatuta.q.viij.nu.16.fo.lxxiij.
Bānitus criminaliter an poſſit litigare per procuratorem.in queſtionibus de ꝓcu.q.x.nu.1.fo.xvij.
Bannitus in alia ciuitate delinquēs an poſſit poſtq̄ bannitus eſt puniri:et an pendente appellatione poſſit offendi.in qōnibus circa ſtatuta.q.viij.nu.1.fo.lxxi.
Bānitus ſi ſpōte ſe ꝓſentauit poſt tpa banni ⁊ dedit fideiuſſorē de ſoluēdo bannū an libereꝛ.in qōnibꝰ circa ſtatuta.q.viij.nu.9.fo.lxxvij.vide de bannito pulchrā queſtionem.nume.10.fo.lxxiij.
Bannito quis ſuccedat.in queſtionibꝰ circa vltimas volunta.q.v.nu.3.fo.lvij.
Bannitū offendēs ex ꝑmiſſiōe ſtatuti ſi accuſatꝰ teneaꝛ cōireddere.in qōnibꝰ circa ſtatuta.q.viij.nu.1.fo.lxxiij.
¶Baſtardi qualiter ſuccedant.de ſucceſſionibus ab inteſtato.nu.3.fo.lx.
¶Beneficiuꝫ ceſſionis an poſſit opponi in executione.in queſtionibus circa ſententiam.q.xiiij.nu.1.fo.xlvij.
Bñficiū iuris nō eſt alicui auferendū.in qōnibus de procura.q.xiij.nu.1.fo.xlvij.
Bñficiū iuris nemini eſt auferēdū.in qōnibus circa proba.q.iij.nu.5.fo.xxix.
Bñficiū pacis ꝓhibitū ex homicida an habeat locū in mandāte.in qōnibus circa ſtatuta.q.xviij.nume.1.fo.lxxvij.
¶Bladi appellatione an cōtineatur farina in qō.circa ſtatu.q.xv.nu.3.fo.lxxvi.
¶Bona debitoris vl' delinquentis apud eū reperta cuiꝰ eſſe preſumanꝛ.in qō.circa ſententiam.qō.vltima.nu.3.fo.xlix.
Bona exbanniti ſi ſint oīa publicata:an remaneant obligata creditoribꝰ.in qō.circa ſententiam.q.xij.nume.1.fo.xlviij.

¶De litera.C.

CAuſe medic que dicantur.in queſtionibus circa appella.q.iij.nu.9.fo.lij.
Cauſe ſi cōpetāt mihi plures ⁊ vnā exprimo poſſum ad alīs redire:⁊ qbuſcūq̄ modis ꝓſeq.i qō.circa ſtat.q.xxv.nu.9.f.viij.
¶Cautelas plures vide in tractatu de cautelis ⁊ remedijs fo.lxxxij.⁊ ſequenti.
¶Cautio debitoris quando inuenitur facta ſine cauſa quod ſit remediuꝫ.de cautelis ⁊ remedijs.q.ij.nu.1.fo.lxxxiij.
Cautio interponitur officio iudicis.de off.iudi.nume.xxxv.fo.iij.
Cautio preſtita in vna actione nō cōmittitur ſine alia ſi alia agatur.in queſtionibus circa ſententiam.q.v.nu.2.fo.lij.
¶Ceſſio nō hꝫ locū in cā criminali.in queſt.circa ſententiā.q.xiiij.nu.2.fo.xlviij.
¶Ceſſio omiſſa ſuo tpe petitur iudicis officio.de offi.iudi.nu.21.fo.2.
Ceterū:dictio quō ponaꝛ.de ſignificatio.dictionum.nu.59.⁊ nu.64.fo.xc.
¶Circa dictio quō ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.35.fo.xc.
¶Citādo nō dꝛ qs agere:ſed agere velle.in qōnibus de cita.⁊ dila.q.1.nu.2.fo.ix.
Citatus an teneatur cōparere ſequenti die vltimo die citationis exiſtente feriato.in queſtionibus de cita.⁊ dila.q.ix.nu.1.fo.xi.⁊ quaſi per totam queſtionem.
Citatio ad audiendam ſententiam non valet:niſi fiat peremptoria.in queſtionibꝰ de cita.⁊ dila.q.xij.nu.2.fo.xiij.
Citatio ad domum an ſufficiat.in queſtionibus de cita.⁊ dila.q.ij.nu.1.fo.x.
Citatio facta die feriata an valeat.in qō.de cita.⁊ dila.q.vi.nu.1.fo.xi.
Citatio facta die feriata:vt quis cōpareat die non feriata an valeat in queſtionibꝰ de cita.⁊ dila.q.vij.nu.1.fo.eo.
Citatio facta ſine cāe expſſione an valeat.in qō.de cita.⁊ dila.q.iij.nu.1.fo.x.
Citatio procuratoris ſine dño an valeat.q.de cita.⁊ dila.q.iiij.nu.1.fo.eodem.
Citatio ſine iudicis cōmiſſiōe an valeat.in qō.de cita.⁊ dila.q.v.nu.1.fo.x.
¶Cito dictio quid denotet.de ſignificatione dictionum.nu.22.fo.lxxix.
¶Citra dictio quō ponaꝛ.de ſignificatione dictionum.nu.36.fo.xc.
¶Clauſula gñalis ad oēs cauſas ⁊c.nō cōprehendit cauſas criminales.in queſtionibus de procur.q.ij.nu.2.fol.xiij.
Clauſula in ſolidū quid operetur.in queſtionibus de iuriſdi.q.viij.nu.2.fo.vij.
Clauſula procuratorio noīe qđ operetur.in qōnibus de procu.q.iiij.nu.1.fol.xv.
¶Clericus nō poteſt renūtiare foro ſuo.de cautelis ⁊ remedijs.q.ix.nu.2.fo.lxxxv.
Clericū compellēs metu exire de domo vel fundo quem poſſidebat an incidat in canonem.in queſtionibus circa ſtatuta.qō.xviij.nu.4.fo.lxxviij.
Clerici an ſint verberibus vel tormentis ſubijciendi.in queſtionibus circa torturas.q.xxi.nu.4.fo.xxxv.
Clerici ꝙ ſoluāt collectas curie ſeculari ꝓ eorū poſſeſſiōibꝰ an poſſit adhiberi cautela.de cautel.⁊ reme.q.x.nu.1.fo.lxxxv.
¶Coactus ꝓmittere ſi poſtea ſoluat quod promiſit non repetit.in qōnibꝰ circa torturas.q.xxij.nu.2.fo.xxxv.
¶Coherētia iudicaꝛ tāq̄ res principalis.in qō.circa ſtatuta.q.xiij.nu.2.fo.lxxv.
¶Commodata res cuius periculo perda-

tur.de extraor.qō.q.j.nu.2.fo.lxij.

¶Cōitates caſtrorū q̄ p̱ ſtatutū tenenť cuſtodire ſtratas: an teneanť ꝑ maleficijs cōmiſſis in loco priuato ꝫ.in qō.circa ſtatu.q.xxiij.nu.1.f.lxxix. ⁊ an noceat derobato ſi nō cognoſcit derobatores. ibiđ.

Cōpelli pōt q̇s ad denūtiandū.in qō.circa libel.cri.q.xj.nu.3.fo.xxiij.

¶Cōdēnari nemo dꝫ ex ꝑ̄ſumptioni. in qō. circa proba.q.xvij.nu.4.fo.xxxiij.

Condēnatio an poſſit fieri ſi ꝓbatur plus: vel minus q̄ꝫ ponatur. in queſtionibꝰ circa probati.q.iij.nu.1.fo.xxviij.

Condemnatio eſt fienda ⁊ moderanda ſ̄m accuſationem.in queſtioni.circa proba. q.iij.nu.1.fo.eodem.

¶Confeſtim dictio quid importet. de ſignificatione dictionum nu.21.fo.lxxxix.

¶Confeſſio cedētis an noceat ceſſionario in qō.de ꝓcur.q.vij.nu.1.fo.xvj.

Confeſſio debitoris qñ inuenitur facta ſine cauſa quod ſit remedium.de cautelis et remedijs.q.ij.nu.1.fo.lxxxiij.

Cōfeſſio extorta non precedentibus indicijs an valeat.in queſtionibus circa tor. q.xxij.nu.1.fo.xxxv.

Confeſſio facta a torto quid opereť. in queſtionibus circa torturas. q.xxiij. nume. 1.fo.xxxvj.

Confeſſio ſine cauſa non valet regulariter in qō.de cita.⁊ dila.nume.6.fo.x.

Confeſſio vnius qualiter noceat alteri. in queſtionibus circa torturas.q.xxiij. numero.4.fo.xxvj.

Confeſſiones due plus operanť q̄ꝫ vna. in qō.circa proba.in rub.nu.6.fo.xxviij.

Confitens delictū an excuſeť ſi dicat ſe mādato dñi hoc feciſſe.in qōnibus circa ꝓba.q.xvj.nu.1.fo.xxxiij.

Cōfitēs ois rl'r obligatur.in qō. circa ꝓba. q.xv.nu.3.fo.xxxij.fallit vt ibidem nu.4.

Cōfeſſus in iure habeť ꝓ cōdēnato. in qō. circa inquiſi.q.v.nu.2.fo.xxv.

Confeſſus ſponte an admittatur cōtra ſuā confeſſionez.in qōnibus circa probatio. q.xv.nu.1.fo.xxxij.

Cōiuratio pōt ꝓbari per inſtrumentum. in qōnibus circa probat.q.j.nu.3.fo.xxviij.

¶Conſanguinitas inducit ſuſpitionez de iure canonico.de extraordinarijs queſtionibus.q.xiiij.nu.3.fo.lxvj.

Conſanguinitas inducit ſuſpitionem. in qō.circa probatio.q.xvij.nu.10.f.xxxiiij.

¶Confeſſus adhibitus alienationi rei dotaliſq; non obſit vxori.an poſſit adhiberi cautela.de cautelis et remedijs.q.iij. nume.1.fo.lxxxvij.

¶Conſilium alicuius ſi requiratur ex forma ſtatuti vel vltime volūta. defūcti teſtatoris aliq̄d fieri volētis cū conſilio ſi fiat ſine cōſilio illius an valeat.in qō.circa ſtatuta.q.xxvij.nu.1.fo. lxxxj. Et quid ſi ille cuius conſilium requiritur moriatur.ibidem.nu.2.fo.eodem.

Conſilium eſt quadruplex.in queſtionibus circa ſententiam.q.ij.nu.3.fo.xlj.

Conſilium non poteſt mutari in alteriꝰ preiudicium.in queſtionibus circa viam extraordi.q.j.nu.2.fo.xxiij.

Conſpiratio pōt probari per inſtrumentū, in qō.circa proba.q.j.nu.3.f.xxviij.

¶Conſtitutio an poſſit tanta ſolēnitate vallari vt non poſſit poſtea tolli. in qō.circa ſtatuta.n.xxvj.nu.2.fo.lxxxj.

Conſtitutio procuratoris an trahať ad tēpus quo ſe procuratorem ignorabat. in q.de procurato.q.v.nu.1.fo.xv.

¶Conſuetudo non excuſat in delictis que dicūtur mortalia ſiue iure naturali: ſiue iure gentium.in queſtionibus circa ſtatuta.q.vltima.nu.2.fo.lxxxij.

¶Conſultor abſens an ſit expectandus.in queſtionibus circa emergentia in cauſis q.j.nu.j.fo.xxxvj.

Continuatio actus tollit diuerſitatem penarum.in queſtionibus circa ſententiā. q.vij.nu.5.fo.xliij.

¶Cōtractus an preſumatur imaginarius alienante remanente in poſſeſſione rei alienate.de extraordinarijs queſtionibus.q.xiiij.nu.1.fo.lxvj.

Contractus tributarius vel ſenſualis qualiter differat a contractu emphyteutico, de cautelis ⁊ reme.q.x.nu.3.fo.lxxxv.

Cōtradicēs ſine cauſa nō audiť. in queſtio, de citatio.⁊ dilatio.q.iij.nu.3.f.x.

¶Contumax an audiatur poſt bannuz decurſum: vel poſt ſententiam. in queſtionibus circa ſniam.q.iiij.nu.1.⁊.2. fol.xlj.

Contumaces duo vel plures an poſſint cōdemnari de vulnerato pro vno vulnere, in qō. circa ſniam.q.iij.nu.1.fo.eodem.

Cōueniri pōt aliquis quatuor modis.in qō. circa probatio.in rub.nu.4.fo.xxviij.

¶Copia iudiciorū an ſit facienda circa queſtiones habendas. in queſtionibus circa proba.q.xviij.nu.1.fo.xxxiiij.

Copia procuratoris ⁊ defenſoris debet dari aduerſario expēſis producētis.in queſtionibus de procu.q.xv.nu.3.fol.xviij.

¶Copulatiue dictiones cuius ſint nature.de ſignificatione dictionum.nu.1.fol.lxxxix.

¶Creditor an poſſit deſiſtere ab actione perſonali inſtituta: ⁊ redire ab hypothecariā de extraordinarijs criminibus.q.v.numero.2.fo.lxiij.

Creditor an ſibi preiudicet accipiendo reum in compenſationē debiti ſibi obligatā.in queſtione circa vlti.volun.q.x.nu.1.fo.lix.

Creditor qui ex pacto pōt accipere poſſeſſionem bonorū ſui debitoris an poſſit eam apprehendere etiam extraneo poſſidente. in queſtionibus circa ſtatuta.q.xxiiij.numero.3. fo.lxxix.

Creditore recipere negligēte que debitor coactus vult ſoluere quid agendū.in qō.circa ſtatuta.q.xj.nu.1.fo.lxxxvj.

¶Crimen an ſufficiat ꝓbari per inſtrumenta.in qō.circa.proba.q.ij.nu.1.fo.xxviij

¶Crimen notorium qualiter probeť.in qō. ſuper notorio.q.v.nu.9.fo.xxvj.

Crimina an poſſint probari per inſtrumenta.in qō.probationū.in rub.nu.1.fo.xxvij. Et ibidem.q.j.nu.1.fo.xxviij.

Crimina qualiter opponantur per modum exceptionis.in qō.circa proceſſus p̱ viam exceptionis in rub.nu.1.⁊.3.fo.xxvj.

Crimina vndecunq; proueniant punienda ſunt. de extraordinarijs queſtionibus.q. xj.nu.2.fo.lxv.

¶Cum dictio quid denotet.de ſignificatione dictionum.nu.16.fo.lxxxix.

Cum dictio quomodo ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.44.fo.xc.

¶Cur dictio ponitur interrogatiue.de ſignificatione dictionum.nu.33.fo.xc.

¶De litera.D.

DAmnum qñ datur in re cōmuni propter factū alicuius ſociorum: tūc nō tenetur ſocius.in queſtionibus circa ſniam.q.xj.nu.2.fol.xlvij.

¶Datio inſolutū cenſeť ꝓhibita emptione.in queſtionibus circa ſtatuta.q.xv.nu.4.fo.lxxxvj.

¶De: dictio detrahit ⁊ diminuit.de ſignificatione dictio.nu.13.fo lxxxix.

¶Debet verbum quomodo ponať de ſignificatione dictionum.nu.47.fo.xc.

Debitor poteſt conducere a creditore rem pignoratam.de cautelis ⁊ remed.q.vij.numero.3.fo.lxxxiiij.

¶Decretum ſecundū petitur interponi officio iudicis in actionibꝰ perſonalibus.de offi.iud.nu.45.fo.iij.

¶Defectus numeri vel menſure an noceat emptori ꝓpter ſuum cuſtodē adhibitum. de extraordina.queſtionibus.q.j.num.1. folio.lxij.

¶Defendere pōt quis inuitū ⁊ ignorantem. in qō.de procu.q.v.nu.2.fo.xv.

Defenſor obtinens habet recurſum contra defenſum.in queſtionibus de procu.q.vj. nume.3.fo.eo.

Defenſor qui nullum habuit mandatū an admittatur ad allegandū cauſas abſentie.in qō.de procu.q.ix.nu.3.fo.xvj.

Defenſio legitima nemini eſt denegāda. in qō.circa.q. ſtatuta.xxviij.nu.2. fol.lxxxij.

¶Defenſio nō debet denegari quocūq; tempore poſtulanti.in queſtionibus circa ſententiam.q.iiij.nu.4.fo.xiij.

¶Delegatus abſens an ſit expectandus.in queſtionibus circa emergentia in cauſis. q.j.nu.1.fo.xxxvj.

Delegatorū vnus an poſſit ſine collega procedere: ⁊ an alter poſſit procedere ante acceptionem alterius in queſtionibꝰ de iuriſdi.q.viij.nu.1.fo.vij.

Delegatio meri ⁊ miſti imperij an valeat.in qō.de iuriſdi.q.xij.nu.5.fo.ix.

¶Delinquens a caſu an puniať.in qō.circa ſententiam.q.ix.nu.1.fo.xliiij.

Delinquens non ex animo excuſatur a pena ordinaria: tamen punitur pena extraordinaria.in queſt.circa ſtatuta.q.xv.num.2. folio.lxxvj.

Delictum ignoranter commiſſum an puniatur.in queſtionibꝰ circa ſententiā.q.viij. nume.1.⁊.4.fo.xliiij.

Delicta perſonalia que dicantur.in qōnibus circa ſtatuta.q.xviij.nu.3.fo.lxxvij.

¶Denuntiare quid dicať.in qō. circa viam extraordi.in rub.nu.1.fo.xxxiij.

Denũtiãs an audiaꝛ accuſãdo de crimine.in queſtionib⁹ circa viã extraoꝛ.nu.1.f.xxiij.
Denũtians non debet eſſe infamis:vel vilis perſona.in queſtionibus circa viã extraoꝛdina.in rub.nu.3.fo.eodem.
Denũtiatio quomodo fiat.in queſtionib⁹ circa viam extraoꝛdi.in ru.nu.2.fo.eo.
Denũtiationis quis ſit effectus.in qõ.circa viam extraoꝛdi.in rub.nu.5.fo.eo.
¶Deus nõ facit differẽtiam inter ſimplicez querelam ⁊ iuramentũ.in queſtionib⁹ circa proba.q.ix.nu.3.fo.xxxj.
¶Dictio aduerſatiua alijs adiũcta facit affirmationem.de ſignificatione dictionũ.nume.65.fo.xc.
¶Dies qñ nõ interpellet pro hoĩe.de cautelis ⁊ reme.q.xvj.nu.1.fo.lxxxvij.
Dies vltimus citationis an includaꝛ in ipſa citatione.in queſtionibus de cita.⁊ dila.q.viij.nu.1.fo.xj.
Dies vltimus feriat⁹ an trahaꝛ ad diẽ ſequẽtẽ.in qõ.de cita.⁊ dila.q.xviij.nu.j.fo.xiiij.
Dies quib⁹ copia iudicis haberi non põt an cedant in dilationem.in queſtionib⁹ circa proba.q.xj.nu.1.fo.xxxj.
¶Dilatio an ſit dãda ſpõte cõfitenti.in queſtionibus circa prob.q.xv.nu.5.fo.xxxiij.
Dilatio an poſſit dari ſpõte cõfitẽti.in queſt.de cita.⁊ dila.q.xv.nu.1.fo.xiiij.
Dilationũ genera ſunt quinq;.in qõ.de cita.⁊ dila.q.xiiij.nu.1.fo.xiij.
Dilationũ materia eſt amputãda.n.2.f.xiij.
¶Diſiunctiue dilationes cuius ſint nature.de ſignificatione dictionũ.nu.2.fo.lxxxix.
¶Din dictio:ſignificat decẽniũ.de ſignificatione dictionum.nu.42.fo.xc.
Diuerſitas caſuum impedit ꝯrietatẽ.in qõ.circa libel.ciui.q.iiij.nu.3.fo.xix.
Diutius dictio denotat modicũ tp̃s.de ſignificatione dictionum.nu.41.fo.xc.
¶Dolus preſumiꝛ adeſſe vbicũq; deeſt bona fides.in queſtionibus circa ſniam.q.viij.nu.7.fo.xliiij.
¶Dñs an teneaꝛ de beſtia damnũ dante dũ eſt in fuga:vel abſens.in queſtio.circa ſtatuta.q.vj.nu.2.fo.lxx.
Dñs an teneaꝛ rñdere ꝓbationibus in iudicio:qḋ agitur cũ ſuo defenſore.in queſtionibus de procu.q.vj.nu.1.fo.xv.
¶Dominium an probeꝛ ex ſigno vl' in archa animalis:vl' alterius rei.de extraoꝛdinarijs queſtionibus.q.xvij.nu.1.fo.lxvij.
Dominium an videaꝛ probari ꝑ receptionez fructuum.de extraoꝛdinarijs criminib⁹.q.xiiij.nu.4.fo.lxvj.
Dominium directũ ⁊ vtile queriꝛ de iure canon.p̃ſcriptione.xxx.vel.xl.annoꝛũ.in queſtio.circa ſtatuta.q.xxv.nu.4.fo.lxxx.
Donans oĩa bona vr̃ cõcedere ſpẽm actiõis.de caute.⁊ reme.q.xj.nu.2.fo.lxxxvj.
¶Donatio cenſeꝛ ꝓhibita emptione.in qõ.circa ſtatuta.q.xv.nu.4.fo.lxxv.
Donatio facta inter ſpõſos valet.de extraoꝛ.queſtionibus.q.viij.nu.2.fo.lxiiij.
Donatio facta a marito vxoꝛi nõ ſimpliciter:ſed ꝓpter nuptias:ſiue fiat añ matrimonium ſiue poſt:valet.de extraoꝛdinarijs queſtionibus.q.viij.nu.3.fo.eo.
¶Dos nõ publicaꝛ ꝓpter delictũ vxoꝛis:niſi in caſibus.in queſtionib⁹ circa ſentẽtiam.q.xiiij.nu.4.fo.xlviij.
¶Duo ſi ſimul ſe aggrediantur:nec apparet quis prius:nec quis poſterius:an quilibz teneatur:an nullus.de extraoꝛdina.queſtionibus.q.xj.nu.1.fo.lxv.

¶De litera E.

Eccleſie res nõ poſſunt vſucapi.in queſt.circa ſtatuta.q.xxv.n.6.folio.lxxx.
¶Editiones petũtur officio iudicis.de offi.iud.nu.18.fo.ij.
Eligẽs inutiliter an poſſit cogi ꝙ iterũ eligat.de cautelis ⁊ remed.q.xv.n.4.fo.lxxxvij.
¶Elector an poſſit iterũ eligere pria electiõe non habente effectum.de cautelis ⁊ remedijs.q.xv.nu.1.fo.eo.
Electus ad aliquod officium an poſſit petere ſalariũ illius officij ſi electio aliquo iure irriteꝛ.de caut.⁊ remedijs.q.xv.nu.3.fo.e.
Electio an habeat locũ in ſcḋo electo moriẽte primo acceptãte poteſtariã.in qõ.circa ſtatuta.q.xx.nu.1.fo.lxxviij.
¶Equus ſine curſore an acquirat brauium ſi ante alios veniat.de extraoꝛdi.queſtionibus.q.xij.nu.1.fo.lxv.
¶Ergo dictio qũo ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.74.fo.xcj.
¶Error adhibitus circa ea in quib⁹ vis negotij nõ cõſiſtit:nõ nocet.in queſtionibus circa ſententiam.q.x.nu.12.fo.xlvj.
Error facti põt reuocari quãdocunq; ante ſententiam probato errore.in queſtionibus circa proba.q.xv.nu.2.fo.xxxij.
Error in re modica nõ nocet.de ſignificatiõe dictionum.nu.4.fo.lxxxviij.
¶Eſt:verbũ quid ſignificet.de ſignificatione dictionum.nu.57.fo.xc.
¶Eſtimatio rei legate an ſit ſoluenda terminatur iudicis officio.de offi.iudic.nu.29.folio.iij.
¶Etiam dictio:quomodo ponaꝛ.de ſignificatione dictionum.nume.55.fo.xc.
Ex dictio.quomodo ponaꝛ.de ſignifi.dictio.nu.12.fo.lxxxix.
¶Examinatio teſtiũ facta a notario cauſe an valeat.in queſtionibus circa ꝓbationes.q.ix.nu.4.fo.xxxj.
¶Exbannitus diciꝛ cõtumax.in queſtionib⁹ de procu.q.x.nu.4.fo.xvij.
Exbannitus habeꝛ pro mortuo.in queſtionibus circa vlt.voluntatẽ.q.v.nu.4.fo.lvij.
Exbannitus ſemel põt iterũ exbãniri.in queſtionibus circa ſtatuta.q.viij.n.12.f.lxxiij.
Exbannitus ſi durãte bãno cõmittit aliquod delictum extra territoꝛiũ ſue ciuitatis de quo eſt exbãnitus:an ex illo delicto iudex ciuitatis ſue poſſit ꝓcedere.in queſt.circa ſtatuta.q.viij.nu.11.fo.eo.
Exbannitus ſi redijt ad ciuitatẽ:nec eſt punitus de delicto alibi cõmiſſo:an poterit puniri a iudice ciuitatis ad quam redijt.in queſtionibus circa ſtatuta.q.viij.nu.15.folio eodem.
Exbannimẽtum generale vnũ an ſufficiat:ſi ex pluribus cauſis vel delictis quis eſt exbannitus.in queſtionibus circa ſtatuta.q.viij.nu.20.fo.lxxiiij.
¶Excipiens puniꝛ ⁊ efficitur infamis ſi de crimine de quo excipiꝛ non probetur.in queſtionibus circa ꝓceſ.per viam except.in rub.nu.2.fo.xxvj.
Exceptio de nouo banno pro nouo delicto ab eo commiſſo an noceat fideiuſſoꝛi dato de parẽdo.in queſtionib⁹ circa emergẽtia in cauſis.q.iij.nu.1.fo.xxxviij.
Exceptio nõ competẽtis iudicis an ſit expediẽda ante litem conteſtatã.in queſtionibus de iuriſdi.q.iij.nu.1.fo.ix.
Exceptio perpetua ⁊ peremptoꝛia põt opponi in quacũq; parte litis.in qõ.circa ꝓceſ.per viam excep.in rub.nu.7.fo.xxvij.
Exceptio procuratoꝛia eſt duplex.in queſtionibus de procu.q.iij.nu.2.fo.xiiij.
Exceptio procuratoꝛis eſt opponẽda ante lit.conteſt.in queſtionibus de procu.⁊ defenſo.in rub.nu.1.fo.xiiij.
Exceptiones ciuiles que ſint.in qõ.circa proceſ.per viam exceptio.in rubrica.nume.5.folio.xxvij.
Exceptiones que cõpetũt de iure dñt opponi in ſcriptis.in queſtionibus circa ꝓceſſ.per viam excep.in rub.nu.4.fo.eo.
¶Excõicatus an poſſit teſtari.in rub.de vltimis voluntatibus.nu.6.fo.liiij.
Excõicatus nõ repellitur ab actu defenſionis licet repellatur ab actu actionis.in queſtionibus circa ſtatuta.qõ.xxviij.nume.3.folio.lxxxij.
Excõicatus ſemel poteſt iterum excommunicari.in queſtionibus circa ſtatuta.q.viij.nu.12.fo.lxxiij.
¶Executoꝛ merus dꝫ admittere exceptionẽ nullitatis ⁊ falſitatis.in qõ.circa ſententiam.q.j.nu.5.fo.xl.
Executoꝛ qua actione teneaꝛ.in qõ.circa vltimas voluntates.q.vj.nu.1.fo.lvij.
Executoꝛ an teneaꝛ reddere id qḋ expendit:ſi appareat teſtamentũ nõ valere.ibidem nu.4.fo.eo.
¶Executio an debeaꝛ fieri in tota re:ſi res ſit indiuiſibilis ⁊ cõis.in qõ.circa ſententiam.q.xj.nu.3.fo.xlvij.
Executio quo iure ſit petenda.in qõ.circa ſentẽtiam.q.vlti.nu.1.fo.xlix.
¶Expenſe facte in legato per heredem deducuntur ⁊ eſtimantur officio iudicis.de offi.iudi.nu.30.fo.iij.
¶Expreſſe in iure nõ cenſetur prohibitũ.in qõ.circa ſtatu.q.j.nu.2.fo.xvij.
¶Extra dictio qũo ponaꝛ.de ſignificatiõe dictionum.nu.9.fo.lxxxix.
¶Extrane⁹ delinquẽs in ꝓhibitiõib⁹ ſtatuti alicui⁹ municipij:an puniaꝛ pena illi⁹ ſtatuti.in qõ.circa ſtatu.q.vij.nu.2.f.lxxj.

¶De litera F.

Facta diuerſa pro vno reputantur ratione continuatiõis.de extraoꝛdi.q̃ſtionibus.q.x.nu.1.fo.lxv.
¶Falcidia in quib⁹ relictis non detrahatur.in q̃ſtionib⁹ circa vlti.volũta.q.ix.nu.4.fo.lix.
¶Falſum qḋ ſit:⁊ q̃ ſit eius pena.in qõ.circa ſniam.q.x.nu.4.⁊.6.fo.xlv.

Falſum committit̃ circa multa ⁊ multoties. in queſtionibꝰ circa ſententiam.q.x.nu.5. fo.xiv.Et de falſo cognoſcit duobus modis.ibidem.nu.7.fo.eo.

Falſum fabricans inſtrumentum ⁊ eo vtens pari pena puniunt̃.in queſtionibus circa ſententiam.in.q.x.nu.6.fo.eo.

Falſitas in vno capitulo teſtamenti vel ſcripture an vitiet totam ſcripturā: ⁊ totum teſtamentum.in queſtionibꝰ circa ſententiam.q.x.nu.11.fo.eo.

¶Familie appellatione an cōtineatur vnus ſolus.in queſtionibꝰ circa ſtatuta.q.xvij. nume.1.fo.lxxvij.

¶Fere dictio quō ponat̃.de ſignificatione dictionum.nu.52.fo.xc.

¶Fideiuſſor an teneat̃ de occiſo pro vna obligatione facta pro vulnere:ſi vulneratus moriat̃ pro illo vulnere.in qō.circa emer. in cauſis.q.vij.nu.1.fo.xxxix.

Fideiuſſor teſtamētarius an poſſit agere vel cōueniri ab alijs quibus debet reſtituere ſm teſtatoris voluntatē.in queſtionibus circa vlti.voluntates.q.vj.nu.3.fo.lv.

Fideiuſſorum datio facta die feriato an valeat.in queſtionibꝰ circa torturas.q.xxxj. nume.3.fo.xxxvj.

¶Filius an poſſit conficere inſtrumentū in contractu patris. de extraordinarijs queſtionibus.q.xv.nu.1.fo.lxvij.
Et quid de filio emancipato.ibi.nu.3.

Filia maritata ſcdo quā actionē habet contra patrē pro dote ſibi in priore matrimonio cōſtituta.de extraordinarijs queſtionibus.q.vij.nu.1.fo.lxiij.

¶Fiſcus an preferat̃ vxori in bonis pro dote obligatis.in queſtionibꝰ circa ſententiā. q.xiij.nu.1.fo.xlviij.

Fiſcus dicit̃ extraneus ſucceſſor.in rub.de vltimis voluntatibus.nu.3.fo.liiij.

¶Forēſis delinquēs in ꝓhibitionibus ſtatuti alicuius municipij: an puniat̃ pena illius ſtatuti.in queſtionibꝰ circa ſtatuta. q.vij.nu.2.fo.lxxj.

¶Forte vel forſan quomodo ponat̃.de ſignifica.dictionum.nu.31.fo.xc.

¶Frater vt habeat precipua a fratribꝰ a patre donata:an poſſit adhiberi cautela.de cautelis ⁊ remed.q.xij.nu.1.fo.lxxxvj.

¶Fuga accuſat fugientē.in queſtionibꝰ circa proba.q.xvij.nu.6.fo.xxxiiij.

¶Fur nō habet furti actionē cōtra alium furem.de queſt.circa ſtatuta.q.viij.num.19. fol.lxxxiiij.

¶De litera G.

Genus quid dicat̃.in queſtionibus circa vltimas volun.q.vij.numero.2.fo.lviij.

Genus ⁊ ſpecies ſunt diuerſa.ibidem.nu.3.

Genus ſemper cōtinet in ſe ſpeciem.in queſtionibus circa ſtatuta.q.viij.num.22.fo. fol.lxxiiij.

¶Gratia ſi cōcedatur alicui:⁊ dicit̃ ꝙ valeat non obſtāte ſtatuto:an ſi fiat poſtea nouū ſtatutum in derogationē predictorū valebit gratia:an ſtatutū.in queſtionibus circa ſententiam.q.vj.nu.3.fo.xliij.

¶De litera H.

Heres an poſſit diſtribuere relicta ſine executione teſtamenti . in q.circa vltimas volunta.q.vj. nume.1.fol.lvij.

Heres cogit̃ adimplere voluntatē defuncti officio iudicis.de offi.iud.numero.27.fo.iij.

Heres mariti an teneatur preſtare alimenta vxori.de ſucceſſionibus abinteſtato.q.vlt. nume.2.fo.lxj.
Et vbi debeat preſtare.ibi.nu.3.

Heres rogatus cogit̃ reſtituere officio iudicis.de offi.iud.nu.48.fo.iij.

Heres ſcriptus cogitur adire hereditatē intra tp̄s ſibi deſignatum officio iudicis.de offi.iud.nu.17.fo.ij.

Heres vxoris an teneat̃ reddere mancias datas.de extraor.queſt.q.viij.nu.1.fol.lxiiij.

¶Hoſtes contra quos bellū licitū geritur an ſit licitum decipere.de cautelis ⁊ remed. in rub.nu.6.fo.lxxxij.

¶De litera I.

Ignorans nō debet affici damno.in queſt.de pcu.q.xj.nu.4.f.xviij.

Ignorans nō delinquit.in queſtio. circa ſententiā.q.viij.nu.2.fo.xliiij.

Ignorantia que probet̃ per iuramentum . in queſt.circa ſnīam.in.q.viij.nu.6.fol.eodē.

Ignorantia que preſumatur regulariter . in queſtione circa ſententiam.q.viij.num.3. fol.eodem.

¶Igitur:dictio quomodo ponat̃.de ſignificatione dictionum.nu.74.fo.xcj.

¶Impenſe que dicātur maxime eſtimatur iudicis officio.de offi.iudi.nu.31. fol.iij.

¶Imperium prout eſt modica coertio poteſt alteri delegari.in queſtio.de iuriſdi. q.xij.nu.3.f.ix.

¶Impoſſibilis dictio quō ponat̃. de ſignificatione dictionum.nu.48.fo.xc.

¶Impubes non debet torqueri. in qōnibꝰ circa torturas.q.xxj.nu.2.fol.xxxv.

¶Impunitas non datur propter plura delicta ſimul concurrentia. in queſtio. circa ſententiam.q.vij.nu.3.fol.xliij.

¶In dictio quid denotet.de ſignificatione dictionum.nu.14.fo.lxxxix.

¶Incontinēti dictio quid denotet. de ſignificatione dictionum.nu.23.fo.eo.

¶Infra dictio quomō ponat̃. de ſignificatione dictionum.nu.8.fo.eo.

¶Iniuria an videatur ſimul ⁊ ſemel inferri pluribus.de extraordinarijs qōnibus q.x.nu.1.fo.lxv.

¶Iniuriam qui poteſt prohibere ⁊ non ꝓhibet:an teneatur. in queſtio. circa ſententiam.q.ij.nu.5.fo.xlj.

Iniurie perſonales que dicant̃. in queſtio. circa ſtatuta.q.xviij.nu.3.fol.lxxvij.

¶Inquiri in quibus caſibus lꝫ de iure ciuili.in qōni.circa inqſi.q.j.nu.2.f.xxiij.

Inquiſitio habet locū de iure canonico.in queſtio.circa inquiſi.q.j.nu.4.fo.xxiiij.

Inquiſitio qualiter fiat in queſtionibus circa inquiſitionē.in rub.nu.1.fo.xxiij.

Inquiſitionis modus differt in multis ab alijs proceſſibus.in q̄ſtionibus circa inquiſi.q.j.nu.5.fo.xxiiij.

Inquiſitionis proceſſus an tollat̃ ſuperueniente accuſatore.in queſtionibus circa inquiſi.q.iij.nu.1.fo.eo.

¶Inſcriptio non eſt neceſſaria in denuntiatione.in q̄ſtionibꝰ circa viā extraordina. nu.6.fo.xxiij.

¶Inſtrumentum publicum cōtinēs vnū teſtem an valeat.in queſtionibus circa vltimas voluntates.q.ix.nu.6.fo.lix.

¶Inſultꝰ qualiter intelligatur fieri ad domum in queſtionibꝰ circa ſtatuta. q. xiij. nu.6.fo.lxxvj.

¶Intētio admiſſa an valeat ſi probetur.in queſtionibus circa ꝓba.q.vij.nu.1.f.xxx.

¶Inter dictio quid denotet.de ſignificatione dictio.nu.7.fo.lxxxix.

¶Interpretatio eſt facienda plenior in vltimis volūtatibus.in queſtionibus circa vlti.volūta.q.viij.nu.3.fo.lviij.

Interpretatio eſt duplex.in queſtionibꝰ circa ſtatuta.q.j.nu.10.fo.lxviij.

Interpretatio eſt benignius fienda in cauſis penalibus. de queſtionibus circa ſtatuta.q.ij.nu.5.fo.lxix.

¶Iterū dictio quomō ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.34.fo.cx.

¶Iteratio nō p̄ſumit̃ in facto niſi probet̃ in queſtionibꝰ circa ꝓba.q.iij.nu.9. f. xxix.

¶Iudex ad petitionē titij condēnauit ſeiū vt cōfeſſuꝫ:mādādo ſibi:vt intra.x.dies ſoluat q̄ cōfeſſus fuit ad penā decem librarū:exactis decem diebus titius accuſauit ſeium cōdēnatū de contēptu mandati:qꝛ nō ſoluit ⁊c.in queſtionibus circa libel.crimi.q.ij.nu.10.fo.xxj.

Iudex an debeat ſuperſedere in cauſa p̄ncipali per accuſationem vel inquiſitionē falſitate propoſitam.in queſtionibus circa ſententiam.q.nu.16.fo.xlvj.

Iudex an poſſit citare queꝫ vt cōpareat perſonaliter in cauſa ciuili. in queſtionibus de cita.⁊ dila.q.xij.nu.1.fo.xij.

Iudex an poſſit committere alij examinationem teſtium. in queſtionibus circa proba.q.ix.nu.5.fo.xxxj.

Iudex an poſſit delictum coram ſe commiſſum punire : ⁊ qualiter.in queſtionibus ſuper notorio.q.vj.nu.1.fo.xxvj.

Iudex an poſſit diminuere tēpus dilatiōis a lege conceſſum.in queſtionibus de cita.⁊ dila.q.xiiij.fo.xiij.⁊ an poſſit mutare.ibidem.nu.3.

Iudex an poſſit penam mitiorem ſeu ſeueriorem imponere ꝙ̄ iura imponant in q̄ſtiōibꝰ circa ſtatuta.qō.v.nu.3.fo.lxx.

Iudex an poſſit vnam penam in aliam cōmutare.ibi.nu.4.fo.eo.

Iudex an poſſit ꝓcedere ꝑ inquiſitionē ſuper delicto mortuo accuſatore. in qō.nibus circa inquiſi.q.ij.nu.1.fo.xxiiij.

Iudex an poſſit ſtatuere breuius tp̄s ad ꝓducendū oēs exceptiones dilatorias vl declinatorias.in qōnibus de cita.⁊ dilatio.q.xiiij.nu.4.fo.xiij.

Iudex an teneatur ꝓnūtiare ſuꝑ exceptione oppoſita.in qōnibus circa emergētia in cauſis.q.vj.nu.1.fo.xxxix.

Iudex an teneatur ſuperſedere ſi lite pendente accuſator et reus inter ſe componant.in queſtionibus circa emergentia in cauſis.q.v.nu.1.fo.xxxviij.

Iudex appellationis an poſſit ſupplere cōdemnationem prioris iudicis ſi minus appareat condemnatus. in queſtionibus circa ap.q.iij.nu.1.fo.l.

Iudex auget ⁊ minuit penam a lege ſtatutam.de off.iudi.nu.40.fo.iij.

Iudex debet eſſe diligens in examinatione cauſe.de offi.iudi.nume.4.fo.j.

Et habere ſummā equitatem ante oculos nūero.5.Et debet ex officio ſuo ſupplere ſi quid deeſt aduocatis partium.ibidē.nume.8.fo.ij.Et iudicare ſm allegata et probata.ibidem.nu.9.

Iudex debet ferre ſententiā ſm veritatē legum ⁊ iuſtitiā.de offic.iud.nu.11.fo.ij.Et ſi dubitet de iure:debet conſulere peritiores.ibidē.nu.15.fo.ij.Et debet ex officio ſuo ſententiā latā executioni mādare.ibidē.nu.16.Et debet aduertere ad ea:que dolo malo etiam maiorib⁹ in contractibus bone fidei facta ſunt.ibidem.nu.37.f.iij.Et dʒ examinare an libellus oblat⁹ ſit recipiēd⁹ vel nō.ibidē.nu.47.

Iudex debet reſpicere inſtrumenta probationis etiam in criminibus.in queſtionibus circa proba.q.j.nu.2.fo.xxviij.

Iudex debet ter citare ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus. in queſtionibus de cita. ⁊ dila.q.xij.nu.10.fo.xiij.

Iudex delegatus non poteſt citare: niſi ſua commiſſio in citatione contineatur.in.q. de cita.⁊ dila.q.xij.nu.2.fo.eodem.

Iudex ⁊ accuſator nullus poteſt eſſe in eadem cauſa. in queſtionibus circa notorium.q.vj.nu.2.fo.xxvj.

Iudex ex cauſa ꝓrogat:⁊ arctat.de off.iud. nu.42.fo.ij.⁊ nume.43.

Iudex ex officio ſuo facit interrogationes vbicunqȝ in iudicio ipſum equitas monet.de officio iudi.nu.46.fo.iij.

Iudex exiſtimat nunquid quis ſit in dolo vel lata culpa.de offic.iudi.nu.30.fo.iij.

Iudex in dubio eligit.de of.iu.nu.32.fo.iij.

Iudex in pena extraordinaria criminū non poteſt penā imponere corporaliter ſanguinis.de extraordinarijs queſtionib⁹. in rub.nu.4.fo.lxxij.

Iudex interpretatur voluntatem defuncti qn̄ eſt dubia.de offic.iudi.nu.34.fo.iij.

Iudex interpretatur quid ſit modicum tp̄s vel multum.de offi.iu.nu.34.fo.iij.

Iudex loci in quo extrane⁹ cōmiſit tertium furtū:an poſſit eū de furtis alibi commiſſis punire.in qō.de iuriſ.q.iij.nu.1.fo.vj.

Iudex non debet eſſe procliuus ad proferēdam ſniam.de offi.iudi.nu.14.fo.ij.

Iudex nō dʒ ferre duplicē ſniam i eodē negotio.in qō. circa ſniam.q.j.nu.4.fo.xl.

Iudex non poteſt abbreuiare ſeu minuere tempus decem dierum datum ad appellandum:nec tempus conceſſum ad petendum reſtitutionem. in queſtionibus circa appellationes.q.iij.nu.5.fo.l.

Iudex non poteſt ſententiam interlocutoriam poſt decem dies ſine licentia eius pro quo lata eſt reuocare. in qō. circa appellationem.q.iij.nu.8.fo.lj.

Iudex pōt declarare ſuā ſniam ⁊ eā interpretari.de offi.iudi.nu.12.fo.ij.

Iudex poteſt extra territoriū exercere iuriſditionem voluntariam. in queſtionibus de iuriſdi.q.x.nu.4.fo.viij.

Iudex prouincialis nō tenetur reū fugiētē remittere ad locū delicti ibi puniendū. in queſtionib⁹ de iuriſdi.q.vj.nu.4.f.vij.

Iudex qualiter ſe debeat habere ad teſtiū receptionem.de offi.iudi.nu.7.fo.ij.

Iudex qui iudicatur⁹ eſt populo debet vti diuerſis cautelis. de caute.et remed.in rub.nu.2.fo.lxxxij.

Et dʒ ſemp inuigilare cōmodis ſubiectorū ibidem num.3.Et manus ſuas excutere ab omni munere.ibidem nu.4.

Iudex ſi dederit minorem terminum ꝙ ſit a iure ſtatutū ſuppleṫ a lege.in qō.de cita.⁊ dila.q.xvj.nume.2.fo.xiij.

Iudex ſi ſe obtulit dare ſaluum cōductum ⁊ ſecuritatem ad comparendum corā eo defendere: quid operetur iſta ſecuritas.in queſtionibus circa emergentia in cauſis.q.iij.nu.2.fo.xxxviij.

Iudex viſo inſtrumēto in quo appareat de pacto ingrediendi facto creditori an poterit reo abſente ⁊ irreqſito autoritatē prebere creditori:vt de ſua licentia tenutam faciat:⁊ capiat iuxta formā iſtrumēti:in qō.circa ſtatu.q.xxiij.nu.4.f.lxxix.

Iudicis que ſint partes quando ab eo fruſtratorie appellatur.in queſtionibus circa appella.q.iiij.nu.1.fo.liij.Et que ſint eius partes in inhibitionibus faciēdis ibidem.q.v.nu.1.fo.eodem.

¶Iudiciū agitatum cū eo qui nō eſt procurator an valeat:ſi dn̄s ratum habuerit. in queſtio.de ꝓcura.q.v.nu.1.fo.xv.

Iudiciū agitatū cū eo q̄ nō eſt ꝓcurator:ſȝ eſt admiſſus vt ꝓcurator an valeat.in qō.de ꝓcura.q.iij.nu.1.fo.xiij.

Iudiciū an valeat ſine libelli oblatione.in qō.circa libel.ciui.q.vj.nu.1.fo.xx.

Iudicia q̄ntūcunqȝ clara nō ſunt ſufficientia ad condemnationem.in queſtionib⁹ circa proba.q.xvij.nu.3.fo.xxxij.

Iudicia publica q̄ dicantur.de extraordinarijs queſtionibus in rub.nu.2.fo.lxij.Et que priuata.nu.3.fo.eodem.

Iudicia q̄ ſint ſufficientia ad torturā.in.q. circa ꝓba.q.xvij.nu.7.fo.xxxiiij.

Iudiciorū genus in plures ſpecies diuiditur de extraordi.qō.in rub.nu.1.fo.lxj.

¶Iuramētū adhibitū alienationi rei dotalis ꝙ nō obſit vxori:an poſſit adhiberi cautela.de cautelis et remedijs.q.iiij.nume.1.fo.lxxxiiij.

Iuramentum an poſſit reprobari ꝑ teſtes. in.q.circa ꝓba.q.v.nu.1.⁊.2.fo.xxix.

Iuramētū eſt ſeruandū niſi in peiorē vergat exitū.in queſtionibus circa vltimas voluntates.q.iiij.nu.2.fo.lv.

Iuramentū deferṫ ex qualibet ſemiplena ꝓbatione in ciuilibus cauſis.in qōnib⁹ circa proba.q.xvij.nu.12.fo.xxxiiij.

Iuramētū roborat oēȝ ꝯtū iure canonico. de reme.⁊ caute.q.v.nu.2.fo.lxxxiiij.

Ius gn̄aliter ꝯſtitutū nō pōt imutari per teſtatorē.in qō.circa vl.vol.q.x.nu.2.fo.lix.

Ius mihi q̄ſitum nō pōt a me auferri ſine mea culpa.in queſtionibus circa ſniam. q.vj.nu.4.fo.xliij.

Iura ab oībus ſciri debent.in q̄ſtionibus circa ſentētiam.q.viij.nu.5.fo.xliij.

Iuſſus iudicis excuſat.in qō.circa emergētia in cauſis.q.iiij.nu.2.fo.lxxxviij.

¶Iuriſdictio an dicatur preuenta per oblationem libelli.in queſtionibus circa libel.q.nu.1.fo.xix.

Iuriſdictio an poſſit delegari:⁊ qualiter.in qō.de iuriſdi.q.xij.nu.1.fo.ix.

Iuriſdictio an poſſit vendicari.in qō.de iuriſdi.q.ij.nu.1.fo.iiij.

Iuriſdictio cognoſcendi de delicto in finibus duorū terminorū cōmiſſo cui magis competat.in queſtionibus de iuriſdi.q. vj.nu.1.fo.vj.

Iuriſdictio delegati an finiaṫ morte delegantis.in queſtionibus de iuriſdic.q.vij. nu.1.⁊.2.fo.vij.

Iuriſdictio quid dicatur.in queſtionibus de iuriſdi.v.xij.nu.2.fo.ix.

¶Iuxta:verbū q̄d denotet.in qōnibus circa ſtatuta.q.xiij.nu.4.fo.lxxv.

Iuxta dictio quomodo ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.19.fo.lxxxix.

¶De litera L.

Laicus qui factus eſt clericus poſt delictum an poſſit puniri per iudicē laicū: ⁊ an vt laicus.in qō.de iuriſ.q. ij.nu.1.fo.v.

¶Latrōes interrogādi ſunt de ſuis conſocijs:⁊ de eorum receptatoribus.in queſtionibus circa torturas.q. xxiij.nu.3.fo.xxxvj.

Legare fructus annuos:⁊ legare vſumfructum ſunt paria.in qōnibus circa vlti. volun.q.viij.nu.5.fo.lix.

Legatum factū vxori nomine dotis ſi poſtea teſtator ſoluat legatum compēſatur. in qō.circa vl.volū.q.x.nu.3.fo.eo.

Legatū relictum ſub cōditione viduitatis an valeat.in queſtio.circa vlti.volun.q. viij.nu.1.fo.lviij.Et an caſte viuendo cōſequatur relictum.ibidem.

Legatum ſibi aſcribens quod confiteatur. qualis poſſit adhiberi cautela.de cautelis ⁊ remedijs.q.xiiij.nu.1.fo.lxxxvj.

Legato generis indiſtincte prolato quid debeatur.in queſtionibus circa vlti.volun.q.vij.nu.4.fo.lviij.

In legato generis an contineatur ſpeciale eidem perſone relictum.in qō.circa vlti. volun.q.iij.nu.1.fo.lv.

¶Lex aliqñ trahiṫ ad preterita.in queſtionibus circa ſniam.q.vj.nu.2.fo.xlij.

Lex habet locum vbicunqȝ habeat locum ipſa ratio legis.in queſtionibus de procura.q.xiiij.nu.3.fo.xviij.

Lex loquēs in ꝑſentibus ꝑteritis ⁊ futuris q̄liter intelligatur.in queſtionibus circa ſententiam.qō.vj.nume.1.fo.xlij.

Lex mandans duplicari penam quomodo ſit intelligenda.in qō.circa ſtatuta.q.xvj.nu.2.fo.lxxvij.
Lex nō tollit in caſu nō expſſo p ſtatutū.in qōnib⁹ circa ſtatuta.q.ij.nu.5.fo.lxviij.
Lex rigorē ɔtinēs lʒ pdura eſt tñ ſeruāda.in qōnibus circa ſtatuta.q.j.nu.3.fo.eo.
Leges non debēt eſſe in dubio.in qōnibus circa libel.cri.q.ix.nu.2.fo.xxij.
Leges poſteriores nō trahunt ad priores.in qōnib⁹ circa ſtatuta.q.ij.nu.2.fo.lxix.
Libellus an poſſit remitti de ɔſenſu partiū.in qōni.de cita.q.vj.nu.2.fo.xj.
Libellus an poſſit omitti de conſenſu partium.in queſtionibus circa libel.ciui.q.vj.nu.2.fo.xx.
Libellus an ſit offerēdus p pena in qua incidit fideiuſſor nō preſentando reum in qōni.circa libel.ciui.q.vj.nu.3.fo.eodē.
Libellus plures continens actiones an teneat:in queſtionibus circa libel.ciui.q.iiij.nu.1.fo.xix.
Libellus rei petite ſine confinibus an admittatur.in queſtionibus circa libel.ciui.q.v.nu.1.fo.eodem.
Libellus ſine cauſa non procedit.in queſtionibus de cita.ꝛ dila.q.j.nu.5.fo.x.ꝛ.q.iij.nu.2.ibidem.
Libellus ꝟbis alternatiuis ɔceptus nō valet.de ſignific.dictionū.nu.3.fo.lxxxix.
Libelli oblatio facta die feriato an valeat in queſtioni.libel.q.j.nu.1.fo.xviij.
Licētia iudicis excuſat ꝛ facit licitū qđ alˢ eſt illicitū.in qōnibus circa emergentia in cauſis.q.iiij.nu.2.fo.xxxviij.
Litigare an poſſit per procuratorem perſonaliter cogēdus in cauſa.in queſtioni.de procu.q.iiij.nu.1.fo.xviij.
Litigator ſi impediat in dilatiōe iudiciali vel legali aliquo iuſto impedimento propter qđ nō valeat pferre que voluerit ad ſui iuris pſecutionē:an ſine pteſtatione currat tp̄s impedito.in q̄ſtionibus circa emergētia in cauſis.q.ij.nu.1.fo.xxxvij.

De litera.M.

Magiſtratus tenetur de omni eo quod facit:ſi non eſt legibus permiſſum.in queſtiōibus circa tortu.q.xix.nu.4.fo.xxxv.
Magiſtratus minores nō habent merum ꝛ miſtum imperium.in queſtionibus de iuriſdi.q.xij.nu.4.fo.ix.
Maleficiū oē p̄ſumit praue factū.de extraordinarijs qōnibus.q.xj.nu.3.fo.lxv.
Mandans corrūpi album pretoris ipſe corrupiſſe videtur.in queſtionibus circa ſtatuta.q.xviij.nu.2.fo.lxxvij.
Mandator non excuſatur:licet mandatari⁹ puniatur.in queſtionibus circa ſententiam.q.ij.nu.4.fo.xlj.
Maritus an ſit obligatus p dote:quam non ipſe ſed pater eius accipit.de cautelis:ꝛ remedijs.q.vj.nu.1.fol.lxxxiiij.
Maritus an teneat ad onera matrimonij etiā ſi nullā dotē recepit.de ſucceſſionibus ab inteſtato.q.vltima.nu.1.fo.lxj.
Maritus qui dʒ p̄ſtare alimenta vxori an cogat ea p̄ſtare in domo ſoceri vel alibi vbi vxor morari vult.de ſucceſſionibus ab inteſtō.q.vlti.nu.4.fo.eodem.
Maritus ſi legat vxori donec caſte viuat:an mulier perdat legatum ſi nubat.in qōnibus circa vlt.volū.q.viij.nu.2.fo.lviij.
Maritus in vltima volūtate reliqt vxorem ſuā dn̄am ꝛ vſufructuariā oim bonoꝝ an ipſa vxor debeat recipere ipſam:ꝛ an debeat cōſtitui p iudicē.in queſtioni.circa vlt.volun.q.viij.nu.4.fo.eodem.
Mater vt admittatur ad ſucceſſionem filij non obſtāte expreſſa ſubſtitutione pupillari.cautela de cautelis ꝛ remedijs.q.iij.nu.1.fo.lxxxiij.
Matrimoniū dr res honeſta.in queſtionibus circa vlti.volū.q.viij.nu.2.fo.lviij.
M̄rimoniū an valeat ſi Ꝭho cum berta putans cōtrahere cū catherina.in queſtioni.circa pba.in rub.nu.7.fo.xxviij.
Maxime dictio qualiter ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.27.fo.xc.
Minor an poſſit renūtiare beneficio reſtitutionis in integrum.in queſtiōibus circa ſententiam.q.xiiij.nu.4.fo.xlviij.
Minus dictio qūo ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.53.fo.xc.
Mora pōt purgari vſq̧ ad litē cōteſtatā.in q̄ſtio.de cita.ꝛ dila.q.j.nu.3.fo.ix.
Mors ciuilis an faciat locū cōditioni adiecte per teſtatorem.in q̄ſtioni.circa vltimas volun.q.v.nu.1.fo.lvj.
Mors ciuilis eq̄pat nāli.ibidē.nu.2.fo.eo.
Mulier cui relictus eſt vſuffruc.omniū bonorum an debeat ipſum recipere de manibus ipſius heredis.in qōnibus circa vltimas volūta.q.viij.nu.4.fo.lviij.
Mulier pregnās nō dʒ torq̄ri.in qō.circa torturas.q.xxj.nu.2.fo.xxxv.
Mulier qualr̄ poſſit eſſe cautum de dote qñ maritus nō eſt ſoluendo.de cautelis ꝛ remedijs.q.v.nu.1.fo.lxxxiiij.
Mulcta appoſita p bannū an valeat ſi appareat bannū eſſe nullū.in qōnibus circa ſtatuta.q.viij.nu.1.fo.lxxj.
Mutus q cōfiteat crimē ſemiplene probatū qualis poſſit adhiberi cautela.de cautelis ꝛ reme.q.xiiij.nu.1.fo.lxviij.

De litera.N.

Naturales qualiter ſuccedant de ſucceſſionibus ab inteſta.in rub.nu.3.fo.lx.
Naturales qui dicantur.ibidem.nu.5.
Ne dictio quō ponatur.de ſignifica.dictionum.nu.50.fo.xc.
Negans an poſſit pbare.in qō.circo pba.q.xv.nu.1.fo.xxxij.
Negatiua an poſſit pbari per famā publi.in qō.circa pba.q.x.nu.1.fo.xxxj.
Negatiua dictio quomodo ponat.de ſignificatione dictio.nu.65.fo.xc.
Negotiū pfectū nō capit poſtea cōditionē in qō.circa ſta.q.viij.nu.7.fo.lxxij.
Nempe dictio ponit p certe.de ſignificatione dictionum.nu.61.fo.xc.
Nepotes aut pnepotes legitime pcreati ex filio naturali.vel pnepotes naturales ex filio ltimo an ſuccedant auo:vel p auo.de ſuc.ab inteſta.nu.6.fo.lx.
Niſi dictio quomodo ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.40.fo.xc.
Nomē alicuius qualiter dicat recipi inter reos.in qō.circa libel.cri.q.x.nu.1.fo.xxij.
Notari⁹ cōdēnat⁹ de falſo in abſciſſiōe man⁹ ex forma ſtatuti:ſi nō exprimatur in ſtatuto:vel in ſnia:in dubio videtur puniendus in dextera.in qōnibus circa ſtatuta.q.v.nu.2.fo.lxx.
Notari⁹ q̄ omiſit ſcribere qđ debuit in ſuo ptocollo an teneatur de falſo.in q̄ſtionib⁹ circa ſnīam.q.x.nu.17.fo.xlvij.
Notoriū facti dephēditur duob⁹ modis.in qō.circa inq̄ſi.q.v.nu.5.fo.xxv.
Notorium qđ dicatur.in queſtionibus circa inquiſi.q.v.nu.4.fo.eodem.
Notoriū quibus modis inducat.in qōnib⁹ circa inquiſi.q.v.nu.1.fo.eo.
Nūc dictio quid ſignificet.de ſignificatione dictionū.nu.15.fo.lxxxix.
Nuntiator qua pena puniat:ſi crimen nūtiatū nō pbat.in qō.ſup viā extraordinariam.in rub.nu.7.fo.xxiij.
Nutritores in nullo ſuccedunt.de ſucc.ab inteſta.in rub.nu.2.fo.lx.

De litera O.

Obijciens feriarum exceptionem an poſſit cogi ſatiſdare de aſſiſtēdo in iudicio tpe debito nō feriato.de extraor.q̄ſtio.q.vj.n.1.f.lxiij.
Obligari an quis poſſit vt valeat vbilibet cōueniri.de cautelis ꝛ remedijs.q.ix.nu.1.fo.lxxxv.
Obligatus p ſtatutū aliqđ facere ad tp̄s:an poſſit illud facere poſt tp̄s.in qōnib⁹ circa ſtatuta.q.xix.nu.1.fo.lxxviij.
Occaſionē p̄ſtās qualr̄ teneat.in qōnibus circa ſtatuta.q.j.nu.13.fo.lxviij.
Occidiſſe qñ qs dicat in dubio.de extraordina.qōnibus.q.ix.nu.2.fo.lxiiij.
Offendi an poſſit ipune q̄ eſt i fortia cōis.in qō.circa ſtatu.q.viij.nu.8.fo.lxxij.
Offēdēs bānitū an teneat ex eo qđ apparet bannum nō tenere.in qō.circa emergētia in cauſis.q.iiij.nu.1.fo.xxxviij.
Offenſionis ꝟbo continet ēt occiſus.in qōnibus circa ſtatuta.q.viij.nu.5.fo.lxxij.
Officiū executorū an ceſſet morte cōcedētis.in qōnibus de iuriſdi.q.vij.nu.3.fo.vij.
Officium iudicis circa que ꝟſet.vide de offi.iudi.nu.49.vſq̧ in finem.fo.iij.
Offm̄ iudicis ē latiſſimū.de of.iu.nu.1.fo.j.Et eſt triplex ibidem.nume.2.Et non eſt actio.ibidem.nu.3.
Officium iudicis facit ſiue pnūtiat qđ vtriq̧ parti expedit:etiam altera parte nolente.de offi.iudi.nu.38.fo.iij.
Officiū iudicis interponitur ſup dote reddēda vxori per maritū.de offi.iu.nu.36.ibi.
Officium iudicis q̄tū duret.in qō.circa inquiſitionem.q.j.nu.3.fo.xxiiij.
Offm̄ pcur.dati ad litē an ceſſet morte cōſtituentis.in.qō.de iuriſ.q.vij.nu.4.fo.vij.
Officium prudentis qđ ſit.de caute.ꝛ remedijs.in rub.nu.1.fo.lxxxiij.
Official an puniat ſi tortus deficiat in tor

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

tura.in.q.circa tort.q.xix.nu.1.fo.xxxv.
¶ Omnis dictio ponit̃ collectiue.de ſignifi=catione dictionum.nu.66.fo.xcj.
¶ Omnino dictio q̃uo ponatur.de ſignifica tione dictionum.nu.67.fo.eo.
¶ Operas preſtãs dꝫ ali ab eo cui preſtat ea. de ſuc.ab inteſt.q.vlti.nu.5.fo.lxj.
¶ Ordo iudiciari⁹ eſt ſeruãdus i crialibus. in.q.circa libel.cri.q.vij.nu.5.fo.xx.
¶ Orphanotrophia nõ ſatiſdant.in.q.de ꝓ=cu.q.xv.nu.2.fo.xviij.

¶ De litera. P.

PActũ ingrediẽdi an extendat̃ ad extneũ poſſeſſorẽ.in qõ. circa ſtatuta.q.xxiiij.nu.1. folio.lxxix.
¶ Pãni legati appellatione an debeat̃ rudis materia panni: an in ſpẽm iaꝫ redacti. in qõnib⁹ circa vlti.volun.q.vij.nu.1.fo.lvij.
¶ Parte vna expulſa de aliq̃ terra an poſſit pꝰ remanẽs de iure procedere cõtra altã de extraordi.qõ.q.xvj.nu.1.fo.lxvij.
¶ Pater an admittat̃ ſine ſatiſdatione iudi=catum ſolui in defenſionẽ filij. in qõnib⁹ de procu.q.xv.nu.1.fo.xviij.
Pater an poſſit donari nepoti ex filio.de ſuc=ceſſionibus ab inteſtato.nu.7.fo.lx.
Pater qui nõ poteſt morari in ciuitate poteſt cedere actionem dotis filie.in qõnibus de ꝓcur.q.x.nu.4.fo.xvij.
¶ Patiẽtia qñ p̃iudicet. de extraordinarijs qõnibus.q.xiiij.nu.2.fo.lxvj.
¶ Paupertas nõ excuſat a furto.in qõnibus circa ſtatuta.q.vlti.nu.3.fo.lxxxij.
¶ Pena aliqua an puniatur q̃ fecit aliq̃d ne=gligẽte cõmunitate.in qõnibus circa ſta=tuta.q.vij.nu.1.fo.lxxj.
Pena cõmiſſa q̃lr poſſit purgari poſt moraꝫ. de caute.⁊ reme.q.xvj.nu.1.fo.lxxxvij.
Pena falſi an ſequat̃ ex falſa cã propoſita.in qõnib⁹ ſup ſniam.q.x.nu.14.fo.xlvj.
Pena non eſt vlterius detrahenda.in qõni=bus de procu.q.x.nu.3.fo.xvij.
Pena pecuniariter appoſita in homicidio ꝑ ſtatutum an valeat.in qõnibus circa ſta=tuta.q.xxix.nu.1.fo.lxxxij.
Pena preſtita an poſſit recedi a compromiſ=ſo vel cõtractu. de cautelis ⁊ remedijs.q. xvj.nu.1.⁊.2.fo.lxxxvij.
Pena ꝓuenit ex delicto: ⁊ tendit ad vindictã in qõ.circa libel.cri.q.iiij.nu.4.fo.xix.
Pene criminales debẽtur fiſco: ciuiles pri=uato.in qõ.circa ſta.q.iiij.nu.2.fo.lxx.
Per: dictio quid denotet.de ſignificatiõe di=ctionum.nu.17.fo.lxxxix.
¶ Percutiẽs an poſſit puniri de inſultu ⁊ ꝑ=cuſſiõe.in.q.circa ſniaꝫ.q.vij.nu.3.fo.xliij.
Percutiens ſeip̃m in rixa an teneat̃.in.q.cir=ca ſta.q.xj.nu.1.fo.lxxv.
Percuſſiões plures factẽs vno ĩpetu: q̃uo pu=niat̃.in.qõ.circa ſniam.q.vij.nu.7.fo.xliij.
¶ Permutatio cẽſetur ꝓhibita: ꝓhibita em=ptiõe.in qõ.circa ſta.q.xv.nu.4.fo.lxxvj.
¶ Petitio ad q̃d ſit inducta.in qõ.circa ſta=tu.q.xxv.nu.3.fo.lxxx.
Petitio ꝟbis alternatiuis concepta non vꝫ. de ſignificatiõe dictionũ.nu.3.fo.lxxxix.
¶ Plane: dictio ponitur ꝓ certe.de ſignifica tione dic.nu.60.fo.xc.
Plus dictio quõ ponatur.de ſignificatione dictionum.nu.28.fo.xc.
¶ Ppl̃s in quib⁹ poſſit cõdere ſtatutũ.in qõ=nib⁹ circa ſtatuta.q.vlti.nu.5.fo.lxxxij.
¶ Potro dictio quomõ ponatur.de ſignifica tione dictionum.nu.32.fo.xc.
¶ Poſitio ip̃tinẽs admiſſa an valeat ſi ꝓbet in qõni.circa ꝓba.q.vij.nu.1.fo.xxx.
Poſitiões ſũt faciẽde regl̃arit̃: ſinglr̃: ⁊ ſigilla tim.in qõnib⁹ circa ꝓba.q.vj.n.4.f.xxx.
Poſitiones nõ ſunt faciende in cauſis crimi nalibus.ibidem.nu.5.fo.xxx.
¶ Preſentia in loco maleficij facit ꝫ p̃ntẽ.in qõ.circa ꝓba.q.xvij.nu.5.fo.xxxiij.
¶ Preſes remot⁹ añ tp̃s vr̃ remoueri culpa aſſeſſoris.in qõ.de iu.q.ix.nu.2.fo.viij.
Preſides an habeãt iuriſdictionẽ puniendi ſuos officiales: ſiue in offõ delinquentes. in qõ.de iuriſdi.q.x.nu.2.fo.eo.
Et an poſſint cognoſcere de iniuria familia=ribus ſuis lata.ibidem.nu.3.
Preſides an poſſint inter ſuos ſubditos ex tra ſuũ territoriũ ꝓnũtiare: ⁊ ſuos facere punire.in qõ.de iu.q.x.nu.1.fo.viij.
¶ Preſtans delinquenti auxilium ⁊ fau[illegible] qua pena puniat̃.in qõnibus circa ſn[illegible] q.ij.nu.1.fo.xl.
Pretor nõ dꝫ feſtinare ad decretũ interponẽ dũ.in.q.de cita.⁊ dila.q.xiij.nu.2.fo.xiij.
¶ Princeps põt cõmittere cauſa cognita.in qõ.de iuriſdi.q.xij.nu.6.fo.ix.
¶ Priuari nemo dꝫ iure ſuo ſine iuſta cauſa. de extraordinarijs qõ.q.iiij.nu.2.fo.lxiij.
¶ Priuilegium ſi alicui concedat̃ ⁊ dr̃ q̃ va=leat nõ obſtante ſtatuto an ſi fiat poſtea nouum ſtatutũ in derogationẽ p̃dictorũ valebit priuilegiũ an ſtatutũ in queſtio=nibus circa ſniam.q.vj.nu.3.fol.xliij.
¶ Probare q̃ eſt publica fama vel quod pu=blice dicitur an ſit idem.in queſtionibus circa ꝓbationem.q.x.nu.1.fo.xxxj.
Probatio per teſtimonia mulierum an ſuffi=ciat in delictis.in queſtionibus circa pro ba.q.xij.nu.1.fo.xxxij.
Probatio qualiter fiat.in qõnibus circa pro ba.in rub.nu.5.fo.xxviij.
Probatio vni⁹ ſufficit qñ plura in libello ꝓ=ponũtur: quorũ vnũ per ſe ſufficit.in qõni bus circa proba.q.xij.nu.2.fo.xxviij.
Probati[illegible]s tres ſunt ſpecies.in qõnib⁹ cir=ca pro[illegible].in rub.nu.9.fo.xxxiiij.
Probatiões ꝑ facti euidẽtiam ſunt valide.in qõ.circa ꝓba.q.xvij.nu.9.fo.xxxiiij.
Probationes nulle ſunt validiores q̃ꝫ facti euidẽtia.in .q.circa ꝓb.i.rub.nu.3.fo.27.
¶ Procedendum nõ eſt ad aliud ante publi=cationem teſtiũ.in.q.circa proba.q.xviij. nu.2.fo.xxxiiij.
Procedendum qualiter ſit in notorio.in.q. circa noto.q.v.nu.6.⁊.7.fo.xxv.
Procedẽdũ q̃liter ſit in exceptionibus.in qõ. circa ꝓceſ.ꝑ viã excep.in ru.nu.8.f.xxvij.
Proceſſus agitat⁹ cõtra citatũ longe poſt ter minũ cõparentẽ an valeat.in qõ.de cita. ⁊ dila.q.xiij.nu.1.fo.xiij.
Proceſſus ⁊ acta inq̃ſitionis an valebunt in proceſſu accuſationis ſequẽtis. in qõnib⁹ circa inquiſitio.q.iiij.nu.1.fo.xxv.
Procurator an admittat̃ in cã criminali .in qõni.de ꝓcu.q.ix. nu.1.fo.vj.q̃ fit de iure canonico.ibidem.nu.2.fo.eo.
Procurator an dicat̃ falſus q̃ nunq̃ꝫ habuit mãdatũ. vel q̃ reuocat⁹ exercet ꝓcurato=rium.in qõ.de ꝓcu.q.j.nu.1.fo.xiiij.
Procurator gñalis ad oẽs cauſas agendas an admittatur in criminalibus.in qõni. de procu.q.ij.nu.1.fo.eo.
Procurator pro quo dñs ſatiſdedit an audia tur volens ſatiſdare.in qõnibus de proc. q.viij.nu.1.fo.xvj.
Et q̃d ſi ex parte rei ſit omiſſa ſatiſdatio ibidem.nu.2.
Procurator ſi aliq̃d fecit poſt reuocationẽ an valeat.in qõ.de ꝓcu.q.xj.nu.1.fo.xvij.
¶ Producẽs falſuꝫ teſtimoniũ ſi nõ deponit: an ex hoc ſit condẽnandus.in.q. circa ſen tentiam.q.x.nu.15.fo.xlvj.
Productio priuilegij vel alterius inſtri põt fieri in aliqua particula tm̃.in qõnibus circa ſniam.q.x.nu.10.fo.xlv.
¶ Prohibẽdus nemo eſt ab eo q̃d ſibi ꝓdeſt. ⁊ alij non nocet.in qõnibus circa ſniaꝫ.q. xiij.nu.2.fo.xlviij.
Prohibitũ rectori ciuitatis an trahat̃ ad re=ctores terrarũ comitat⁹ vel territorij eidẽ dño ſbj.in qõnib⁹ circa ſta.q.xxj.n.1.f.78.
¶ Promiſſio facta vni rectori an trahatur ad ſucceſſorem de cautelis ⁊ remedijs.q̃ſtio. viij.nu.1.fo.lxxxiij.
¶ Prope verbũ q̃d denotet.in qõnibus circa ſtatuta.q.xiij.nu.4.fo.lxxv.
¶ Prorogatio põt fieri ẽt poſt cãe cogni.in qõ.de cita.⁊ dila.q.xiij.nu.5.fo.xiij.
Proteſtatio in q̃ caſu ꝓdeſt: ⁊ in quo nõ.de ex traor.qõ.q.lj.ꝑ totã.q.fo.lxij.
¶ Puniri an debeat is q̃ inuenit̃ ſtare iuxta arma.in.q.circa ſta.q.xiiij.nu.1.fo.lxxvj.
Puniri an q̃s debeat ꝓ effuſiõe modici ſan=guinis.in qõ.de ꝓba.q.iiij.nu.1.fo.xxix.
Puniri in q̃ debeat territorio q̃ in vno percuſ ſit: ⁊ in alio ſubſeq̃ẽti occidit.in qõni.cir ca ſniam.q.vij.nu.6.fo.xliij.
Puniri qualiter q̃s debeat de iure cõi ꝓ plu=ribus furtis.in queſtionibus de iuriſdi=tione.q.iiij.nu.2.fo.vj.
Punitus pro furto pena ſtatuti an remaneat infamis.in queſtionibus circa ſtatuta. q. xvj.nu.1.fo.lxxvij.
¶ Pupillus qualiter citetur remiſſiue.in qõ ni.de cita.⁊ dila.q.ij.nu.2.fo.x.
¶ Purgatio an ſit incidenda de notorio.in qõ.circa notoriũ.q.v.nu.10.fo.xxvj.

¶ De litera Q.

QUalitas criminis attẽdẽda ẽi de lictis.i qõ.circa ꝓba.q.iij.nu. 4.fo.xxix.
Quãuis dictio q̃uo ponat̃ de ſi=gnificatiõe dictionũ.72.f.xcj.
¶ Quandoqꝫ dictio ponit generalitatẽ ſeu temporalitatem.de ſignificatione dictio=num.nume.18.fo.lxxxix.
¶ Quãtitas legati an ſit dãda ſm̃ tp̃s cõdi=tionis teſtamẽti vel mortis teſtatoris.in qõ.circa vlti.volũ.q.j.nu.1.fo.lv.

¶ Quare dictio poniť iterrogatiue.de ſigni=
ficatione dictionum.nu.33.fo.xc.
¶ Quaſi.dictio eſt expreſſiua veritatis.de ſi=
gni.dictionum.nu.26.fo.eo.
Quaſi dictio denotat imperfectionem.de ſi=
gni.dictionum.nu.71.fol.xcj.
¶ Quatenus dictio quomodo ponatur.de ſi
gni.dic.nu.70.fol.eo.
¶ Queſtionē pulchrā de duob⁹ fratribus ha
bentibus duas poſſeſſiones valde pretio
ſas.vide in queſtionibus circa ſententiā.
q.xj.nu.5.fo.xlvij.
Queſtio incidens q̄liter diſcrepet ab emer=
genti.in queſtionibus circa emergentia
in cauſis.q.vj.nu.2.fo.xxxix.
¶ Quia dictio quomodo ponať.de ſigni.di=
ctionum.nu.73.fol.xcj.
¶ Quinimo dictio ponitur affirmatiue.de ſi
gni.dictio.nu.30.fo.xc.
¶ Quiſquis ſiue q̄libet eſt ſignū vniuerſale.
in queſtio.circa ſtatu.q.xij.nu.2.fo.lxxv.
Quid dictio ponitur interrogatiue.de ſigni.
dictionum.nu.33.fo.xc.
¶ Quodāmodo dictio quid denotet.de ſign.
dictionum.nu.58.fo.eo.

¶ De litera.R.

Rapiēs rē ſuā nō teneť vi bono=
rum captorū.in queſtiōib⁹
circa ſta.q.xj.nu.3.fo.75.
¶ Raſura in re modica non no
cet.de ſigni.dictionum.nu.
4.fo.lxxxviij.
¶ Rectori ciuitatis ꝓhibitū aut permiſſum
an trahať ad rectores terrarū comitatus
vel territorij eidem domino ſubiecti.in
queſtioni.circa ſtatu.q.xxj.nu.1.fo.lxxviij.
¶ Reformatio an valeat circa ꝓpoſitum.in
qōni.circa ſtatu.q.xxvj.nu.3.fo.lxxxj.
Reformatiōes an ſint annales vel perpetue
in qōni.circa ſta.q.xxvj.nu.1.fo.lxxx.
¶ Relatio nūtij ſi appareat in actis:et nō ap
pareat ſcripta cōmiſſio quid iuris.in qō=
ni.de cita.⁊ dila.q.x.nu.1.fo.xij.
¶ Relegatus ad tēpus retinet locum domi=
cilij:ex quo bānitur.in qōnibus circa ſta=
tuta.q.viij.nu.13.fo.lxxiij.
Relegatus retinet oia iura ſua.in qōnib⁹ de
procu.q.x.nu.5.fo.xvij.
¶ Relicta pupillis:viduis:orphanis:pere=
grinis:⁊ alijs miſerabilibus perſonis cō
tinentur hoc noie ad pias cauſas.in qōni
bus circa vlti.vol.q.ix.nu.3.fo.lix.
¶ Reliquus dictio ponitur relatiue.de ſigni.
dictionum.nu.36.fo.xc.
¶ Renūtiari an poſſit bñficio ceſſiōis.in qō.
circa ſniam.q.xiiij.nu.3.fo.xlviij.
Renūtiās expſſe itelligiť renūtiare nullitati.
in qō.circa appel.q.vj.nu.3.fo.liij.
¶ Repulſus ab accuſando nō repellitur a de
nuntiando.in qōni.circa viam extraordi.
in rub.nu.4.fo.xxij.
¶ Res an debeatur cū omni ſuo melioramē
to in caſu euictionis.de extraordinarijs
queſtionibus.q.iij.nu.1.fo.lxij.
Res petita pluries ⁊ ſepius qſi cauilloſe alie
natur qđ ſit remediū.de cautelis ⁊ reme=
dijs.q.j.nu.1.fo.lxxxiij.
¶ Reſcriptū a principe cōceſſum dꝫ interpre=
tari ſine iiuria vel iactura alterius.in qō
ni.circa ſtatu.q.xxvj.nu.4.fo.lxxxj.
Reſcriptum principis nō porrigiť ad res in
reſcripto nō cōprehenſas.in qōnibus cir=
ca ſniam.q.xj.nu.4.fo.xlvij.
¶ Rñdere an ſufficiat poſitionibus ſub cōdi
tiōe.in qō.circa pba.q.vj.nu.1.fo.xxx.
Reuocatio ei⁹ quod factū eſt ꝙ reuoceť.in qō
ni.circa appel.q.v.nu.2.fo.liij.
Reuocatio mādati non valet niſi perueneriť
ad notitiam mandatarij.in qōnibus de
procur.q.xj.nu.2.fo.xvij.
Reuocatio ſocietatis facta ſocio ignorante
nō preiudicat:donec ad eius notitiā pue=
niat.in qō.de procu.q.xj.nu.3.fo.eo.
¶ Reus an teneať vicino cuius dom⁹ dirui=
tur occaſiōe executiōis facte in domo rei.
in qō.circa ſniam.q.xj.nu.1.fo.xlvij.
Reus conuictus per legitimas probationes
eſt condemnandus.in qōnibus circa in=
quiſi.q.v.nu.3.fo.xxv.
¶ Ripa nō dꝫ ex flumine.in qōnibus circa ſta
tuta.q.xiij.nu.3.fo.lxxv.
¶ Rixāte mecū aliq̄ ſi fraṫ me⁹ vel fili⁹ meus
interficit eū ꝯ meā volūtatē nō iputať mi
hi.in qōnib⁹ circa ſniam.q.iij.nu.2.f.xlj.

¶ De litera.S.

Salariū ꝯſtituiť admiſtratori
bus offō iudicis:⁊ q̄lr.de
offi.iud.nu.19.fo.ij.
¶ Salteꝫ dictio qūo ponatur.
de ſigni.dictionū.nu.68.
fo.xc.
¶ Sane dictio qūo ponatur.de ſignificatiōe
dictionum.nu.62.fo.xc.
¶ Scribēs an puniať ex inſtrō:qđ deficit in
ſubſtātialibus in qōnibus circa ſenten=
tiam.q.x.nu.1.fo.xliij.
Scriptura cācellata q̄ cācellari non debuit
an faciat fidē.de extraordinarijs qōnib⁹
q.iiij.nu.1.fo.lxiij.Et quid de ſcriptura
inuenta in archiuio.ibidem.
¶ Sed dictio qūo ponatur.de ſignificatio=
ne dictionum.nu.63.fo.xc.
¶ Semper dictio qđ denotat.de ſignifica=
tione dictionum.nu.20.fo.lxxxix.
¶ Snia an erit nulla:an annullāda:ſi in ea
nulla cā cōtineť:q̄ iudicē mouerit ad cō
dēnādū:vel ſi cōtineť nō eſt iuſta.in qō=
nibus circa ſentē.q.j.nu.7.fo.xl.
Sentētia an poſſit dari ſine ſcriptis.in qō.
de cita.⁊ dila.q.vj.nu.3.fo.xj.
Sentētia criminis ſtatim eſt exequenda.in
qō.circa ſniam.q.j.nu.9.fo.xl.
Sentētia diffinitiua q̄ dicatur.in qōni.circa
ſententiam.q.j.nu.3.fo.eodem.
Sentētia eſt triplex.in queſtio.circa ſenten=
tiam.q.j.nu.2.fo.eodem.
Snia ei⁹ q̄ vltra q̄titatē iuriſditionis iudi=
cauit an valeat.i qōnib⁹ de iuriſdi.q.j.n.
1.f.iiij.Et ibi.n.4.f.vj.Et qđ ſi iudicauit
i eadē q̄titate i q̄ ꝑt iudicaŕ.ibi.n.5.⁊.6.
Sententia lata ab extraneo ſeu nō ſuo iudi
ce dicitur peregrina in eadē iuriſdi.q.j.
nu.2.fo.iiij.fallit vt ibi.nu.3.
Snia lata cum alio nō debet alij preiudica
re.in qō.circa li.cri.q.vij.nu.2.fo.xx.
Sententia lata ſine cauſe expſſione an va=
leat.in qō.circa ſniam.q.j.nu.1.fo.xl.
Sententia que eſt nulla an poſſit confirma=
ri conſenſu partium.in queſtionibus cir
ca ſententiam.q.xv.nu.1.fo.xlviij.
Snia executionis q̄ eſt nulla nō cōfirmatur
remedio appellationis.in qōnibus cir=
ca ſententiam.q.xv.nu.2.fo.xlviij.
¶ Seruus delinquens ſi poſtea efficiať mo
nachus vt penā euitet:debet retrahi de
monaſterio ⁊ tradi ſtatui priſtino.in.q.
de iuriſdi.q.iij.nu.2.fo.v.
¶ Seu dictio qđ denotet.ꝺ ſignifi.dictionū
nu.4.⁊ nu.11.fo.lxxxix.
¶ Seuitia nimia eſt in culpa.in queſtionib⁹
circa ſtatu.q.viij.nu.4.fo.lxxij.
¶ Si dictio qualiter ponatur.de ſignifica=
tione dictionum.nu.43.fo.xc.
¶ Solū dictio qūo ponať.de ſignification
dictionum.nu.49.fo.eodem.
¶ Solutio debiti particularis an interrum
pat preſcriptionē in toto.in qō.circa ſta
tuta.q.xxv.nu.1.fo.lxxx.
¶ Species quid dicať.in qō.circa vltimas
vol.q.vij.nu.2.fo.l.
¶ Statutū an poſſit tanta ſolennitate val=
lari:vt nō poſſit poſtea tolli.in qō.circa
ſtatuta.q.xxvj.nu.2.⁊.3.fo.lxxxj.
Statutū cōtra ius publicū nō valet.in qō.
circa ſtatuta.q.vlt.nu.4.fo.lxxxij.
Statutū dꝫ tacit⁹ cōſenſus ciuiū.in qō.circa
ſta.q.vij.nu.3.f.xcix.⁊.q.viij.nu.2.fo.lxxj.
Statutum in ciuili an poſſit trahi ad cau=
ſas criminales:⁊ econtra.in qōnibus cir
ca ſtatuta.q.iiij.nu.1.fo.lxix.
Statutū in dubio dꝫ intelligi ſm legem.in
qō.circa ſta.q.j.nu.9.fo.xlviij.
Statutū in quo debet concordare cum iure
cōi.in qō.circa ſniam.q.xiij.nu.3.fo.xlviij.
Statutū loquens in preſentibus preteritis
⁊ futuris qualiter intelligatur.in qō.cir=
ca ſententiam.q.vj.nu.1.fo.xlij.
Statutū mādās duplicari penā:qūo ſit itel
ligēdū.i qō.cc ſtatuta.q.xvj.n.2.f.lxxvij.
Statutū minuēs tp̄s p̄ſcriptionis an exten
datur ad obligationes vel cōtractus de
iure naturali vel gētiū inductos.de qō.
circa ſtatu.q.xxiij.nu.1.fo.lxxix.
Statutū nō excuſat in delictis que dicūtur
mortalia ſiue iure naturali:ſiue iuregen
tium.in queſtionibus circa ſtatuta.q.vl=
tima.nu.2.fo.lxxxij.
Statutum prohibens ſucceſſionē filiorum
maſculorum an trahatur ad ſucceſſio=
nem filiarum.in queſtionibus circa ſta=
tuta.q.x.nu.3.fo.lxxiiij.
Statutum qualiter recipiat interpretatio=
nē.in qō.circa ſtatu.q.j.nu.4.fo.lxviij.
Statutū quo cōtineť ꝙ pro homicidio ſol=
uať pena pecuniaria non valet.in qō.cir
ca ſta.q.vltima.nu.6.fo.lxxxviij.
Statutū quo regiť ciuitas debet ſeruari in
toto eius territorio.in qō.circa ſtatuta.
q.xxj.nu.2.fo.lxxviij.
Statutū qđ prohibet bannitis ius agendi
an poſſit trahi ad ius excipiend.in qō.
circa ſta.q.xviij.nu.1.fo.lxxix.
Statutū qđ loquitur indiſtincte de mulie
re:ꝙ meretrix poſſit impune offendi an

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

habeat locum in muliere nupta meretrice in qō. circa ſniam. q. xiij. nu. 6. f. xlviij.

Statutū qḋ loquiṫ in maſculo an trahatur ad genus femininū. in qō. circa ſtatuta. q. x. nu. 1. fo. lxxiiij.

Statutū ꝙ ad aliquē iudicē appellari debeat an valeat. in queſtionibus circa appella. q. j. nu. 1. fo. xlix.

Statutū qḋ ꝓprie ꝯcedat cuꝫ iure ciuili an valeat de qō. circa ſta. q. iij. nu. 1. fo. lxix.

Statutum ſi abſolute loquaṫ de mēbri abſciſſione. de quo mēbro intelligatur in q̄ſtionibus circa ſtatu. q. v. nu. 1. fo. lxx.

Et quid ſi puniēdus nō habet mēbrum de quo in ſtatuto cauetur ibidem.

Statutū ſi permittat alicui accuſare: an tūc officialis poterit accuſare. in qō. circa ſtatuta. q. xij. nu. 1. fo. lxxv.

Statuto caueṫ: ꝙ banniti debeant de libro bānitoꝝ cācellari. accidit ꝙ exbannitus ſoluit penā exbānimēti. tn̄ anteq̄ȝ bannū cācellaretur: offenditur ab aliquo. an poterit impune offendi. in queſtioni. circa ſta. q. viij. nu. 17. fo. lxxiij.

Et an liceat illi exbānito aliū exbannitum impune offendere. ibideꝫ. nu. 18. f. lxxiiij.

Statuto caueṫ: ꝙ ꝑcutiēs cū ſanguine ſoluat cētū. ſine ſanguie q̄nq̄gita: ꝛ q̇ occidit ſoluat mille: ꝛ nulla mētio fit de eo q̇ fecit fieri: vel cām dat ad ꝑdicta cōmittēda: accidit ꝙ petrus ꝓiecit lapidē ꝯ titiū q̇ titius tenet gladiū in manibꝰ: q̇ lapis ꝑcutit manū vbi erat gladius ꝛ ictus lapidis euadit gladiū de manu titij: ꝛ percutit ſeiū aſtātē cū ſanguinis effuſione an dictus petrus ꝑcuſſor ſit puniēdus in q̄ōnibus circa ſtatuta. q. j. nu. 12. f. lxviij.

Statuto caueṫ ꝙ ſi q̇s alienauerit immobilē primior agnatꝰ admittaṫ intra annū ad redimendū ꝓ eo ꝑtio. aliq̇s vendidit rē immobilē: ego q̇ ſum ꝓximior nō habeo pecunias: vn̄ ipſam redimā: volo ipſum ius cedere aut donare: an potero in qō. circa ſniam. q. xj. nu. 6. fo. xlvij.

Statuto loquēte i plꝰi: an teneaṫ q̇ cōmittit in ſingl'ari. i. q. circa ſta. q. ix. n. 1. f. lxxiiij.

Statuta an ſint annualia vel ꝑpetua. in qōni. circa ſtatuta. q. xxvj. nu. 1. fo. lxx.

Statuta oīa in eodē volumine cōtēta videntur eodē tpe ꝯdita. in qō. circa ſtatuta. q. 2. nu. 3. ꝛ. 4. fo. lxix.

Statuta q̄liter ſint intelligenda. in qō. circa ſtatuta. q. j. nu. 1. fo. lxvij.

Statuta ſibijnuicē ꝯdicētia aut repugnantia an valeāt: ꝛ qḋ ipoꝝ ſuabiṫ an ꝑmū an ſm. i qō. circa ſta. q. ij. nu. 1. fo. lxviij.

¶ Stipulatio eſt ſtricti iuris. in qō. circa ſtatu. q. j. nu. 11. fo. lxviij.

¶ Succeſſio ab inteſtato q̄uo fiat. in qō. de ſucceſſionibus ab inteſtato. nu. 1. fo. lx.

¶ Supra dictio poniṫ cōcluſiue. de ſigni. dictionum. nu. 10. fo. lxxxix.

¶ Syndicus aſſumptus ad ſyndicatum an habeat merū ꝛ miſtum imperiū. in qō. de iuriſdic. q. xj. nu. 1. fo. viij.

Syndicus collegij an poſſit agere ſine ꝯſenſu ꝓlati ſui. in qō. de ꝓc. q. xij. nu. 1. f. xviij.

Syndicꝰ vniuerſitatis an poſſit accu. de iniuria. in qō. de ꝓcu. q. xiij. nu. 1. fo. eodem.

Syndicū an poſſint ꝯſtituere expulſi noie illiꝰ ciuitatis de qua ſunt expulſi. de extraordinarijs qō. q. xvj. nu. 2. fo. lxvij.

¶ De litera. T.

Tabellio dānatus de falſo an poſſit alicui cōficere inſtrm̄. in q̄ſtio. circa ſniaꝫ. q. x. n. 13. f. xlvj.

Tabellio habeṫ loco teſtis. de extraordiarijs qō. q. xv. n. 2. f. lxvij.

¶ Tanq̄ȝ dictio q̄d denotet. de ſignificatione dictionum. nu. 24. fo. xc.

¶ Tactū idē operaṫ ꝙ expreſſum. in qō. circa ſniam. q. iiij. nu. 3. fo. xlj.

¶ Tp̄s ad appellādū currit de momēto ad momētū. in qō. de ap. q. iij. nu. 4. fo. lvj.

Tp̄s appellōnis ꝓſeq̄nde ꝑt minui ex pacto ꝑtiū. in qō. circa ap. q. v. nu. 3. fo. liij.

Tp̄s cōditionis appoſite nō inſpiciēdū. in qō. de iuriſdic. q. vj. nu. 2. fo. vij.

Tp̄s in executione obſeruaṫ diuerſimode in qō. circa ſniam. q. vlt. nu. 1. fo. xlix.

Tp̄s q̄lr attēdaṫ in donatiōe īterviꝝ ꝛ vxorē. in qō. de iuriſdic. q. vj. nu. 3. fo. iiij.

Terminus an ſit perēptoriꝰ ſi de eo nō fiat mētio. in qō. ḋ cit. ꝛ dila. q. xvj. n. 1. f. xiiij.

Terminꝰ appellatiōis ꝓſeq̄nde eſt triplex. in qō. circa appel. q. vj. nu. 2. fo. liij.

Terminus datus poſt litis cōteſtationē an intelligatur perēptorius. in qō. de cita. ꝛ dila. q. xviij. nu. 1. fo. xiiij.

Terminꝰ primꝰ dꝫ eſſe perēptoriꝰ niſi ex cā in qō. de cita. ꝛ dila. q. xij. nu. 4. fo. xiij.

Terminꝰ ꝓbatiōis an ſit perpetuatus per ſolum iuramentum teſtium. in qō. circa probatio. q. viij. nu. 1. fo. xxx.

Termini lapſus inducit renunciationē. in qō. circa appella. q. iij. nu. 3. fo. l.

¶ Teſtis an videaṫ iurare eoipſo ꝙ tabellio ſcribit in actis: talis teſtis iuratus. in qō. circa proba. q. ix. nu. 1. fo. xxxj.

Et q̄d ſi in ſcriptura dicatur iurauit. ꝛ non dicatur corporaliter. ibidē. nu. ij.

Teſtis q̇ dicit mihi vr̄: an faciat ꝓbationeꝫ in qō. circa ꝓba. q. xiij. nu. 1. fol. xxij.

Teſtes non dicuntur contrarij. lꝫ vnꝰ deponat de vulnere cū ſanguine et alius ſine ſanguine: vel vnus de vno: alius de alio. vel vnus de vno vulnere. alius de pluribus. in qō. circa proba. q. iij. nu. 8. fo. xxix.

Teſtes duo vel tres ſufficiunt de iure canonico in relicto eccleſie: vel ad pias cauſas ſeu fauore religionis. in qō. circa vlti. volun. q. ix. nu. 2. fo. lix.

Teſtes ſunt examinandi in ſecreto ꝛ eoruꝫ depoſitiones ſecreto recipiende. de offi. iudi. nu. 7. fo. j.

Teſtari regulariter quilibet poteſt. in rub. de vltimis volun. nu. 5. fo. liiij.

Teſtator ꝯdidit teſtamētū ſolēne: ꝛ ſcḋo ſecūdū ſimiliter ſolenne. tn̄ in ſecūdo preterit filiū in poteſtate conſtitutū. an valebit primum an ſecundū. in queſtio. circa vltimas voluntates. q. iij. nu. 4. f. lvj.

Teſtator non poteſt immutare generalem iuriſditionē. in queſtionibus circa ſtatuta. q. viij. nu. 6. fo. lxxij.

Teſtator ſi dicat. lego taleꝫ rē deo: vel chriſto cui debeatur. in queſtionibꝰ circa vltimas volun. q. ij. nu. 2. fo. lv.

Teſtator ſi nō fecerit teſtamētū in ſcriptis: nec etiam nuncupatiuū: de quo publica ſcriptura appareat: ſed apparet ſcriptura priuata: vel forte dixit ſuam vltimam voluntatem coram teſtibus: de qua nulla cōfecta eſt ſcriptura publica: qualiter poterit prouideri. in qō. circa vltimas volun. q. ix. nu. 1. fo. lix.

¶ Teſtamentū incipit valere a morte teſtatoris. in qō. circa vlti. vo. q. j. nu. 2. fo. lv.

Teſtamentum iuramento firmatuꝫ an poſſit tolli. in queſtio. circa vlti. volun. q. iiij. nume. 1. fo. eodem.

¶ Teſtamentum publicum cōtinens ſex teſtes an valeat in queſtionibus circa vlti. volun. q. ix. nu. 6. fo. lix.

Teſtamentuꝫ ꝙ non poſſit mutari pulchre caute. in qō. circa vlti. vo. q. iiij. nu. 3. f. lvj.

Teſtamenta duo eiuſdē teſtatoris ſi appareant eodē die cōfecta: nec appareat qḋ prius nec qḋ poſterius neutrū valet. de extraordina. q̄ſtio. q. xiiij. nu. 2. fo. lxvj.

¶ Titulus criminis vbicunq̄ȝ deficit recurrēdū eſt in ſubſidiū ad crimē ſtellionatꝰ in qō. circa ſniam. q. x. nu. 3. fo. xlv.

¶ Torq̄ri an poſſit q̇s plena ꝓbatiōe heri. in qō. circa tortu. q. xxiij. nu. 1. fo. xxxvj.

Torqueri an quis poſſit in qualibet cauſa ciuili criminali i queſtio. circa torturas. q. xxj. nu. 1. fo. xxxv.

Torqueri an quis poſſit die feriata. in queſtionibus circa tortu. q. xxij. nu. 1. ꝛ. 3. fol. xxxv. ꝛ. xxxvj.

Torq̄ri nō dꝫ ꝯſtitutꝰ in decrepita etate. in qō. circa torturas. q. xxj. nu. 3. fo. xxxv.

Tortꝰ an ſit interrogandus de ſocio. in qō. circa tortu. q. xxiij. nu. 1. fo. xxxvj.

Tormenta ꝓprie exigūtur in criminalibus in qō. circa ꝓbatio. q. xvij. nu. 2. f. xxxiij.

Ad tormenta an quis ſit ſepius reponendus. in queſtionibus circa torturas. qō. xx. nu. 1. fo. xxxv.

Torquendus an aliquis ſit indiſtincte. in queſtionibus circa torturas. q. xxj. numero. 1. fo. xxxv.

Modus eſt adhibendus in tormētis. in qō. circa tortu. q. xix. nu. 2. fo. eodem.

Tormenta immenſa non ſunt adhibenda. in queſtio. circa tortu. q. xix. nu. 3. f. codeꝫ.

Tormentis an quis debeat ſubijci ex dicto vnius teſtis. in. q. circa ꝓba. qō. xvj. nu. 1. fo. xxxiij. Et ibi vide plene de tortura.

¶ Tranſigi qualiter poſſit vt non videatur de crimine confiteri. de cautelis ꝛ remedijs. q. xiij. nu. 1. fo. lxxxvj.

¶ Tranſpoſitio in re modica nō nocet. de ſignifi. dictionum. nu. 4. fo. lxxxviij.

Tutor tanq̄ȝ ſuſpectꝰ remoueṫ officio iudicis: ſi viderit ipſum coram ſe male verſari. de offi. iudi. nu. 33. fo. iij.

¶ De litera U.

Varietas criminis inducit varietateꝫ penarū. in qō. circa ſententiam. q. vij. nu. 4. fo. xliij.

¶ Uas alicui eccleſie indiſtincte relictum de quo valore vel metallo

debeatur.in queſtionibus circa vlti.vol. q.ij.nu.1.fo.lv.
¶ Ueluti dictio quid denotet. de ſignifica. dictio.nu.25.fo.ix.
¶ Uenditionis verbū complectitur alienationē.in rub.de vlti. vol.nu.2.fo.liiij.
¶ Uerbum a lege prolatum continet vtrūqꝫ ſexum.in queſtionibus circa ſtatuta.q.x. nume.2.fo.lxxxiiij.
Uerbū preſentis temporis nō cōprehendit regulariter futuruꝫ.in qō. circa vltimas voluntates.q.j.nu.3.fo.lv.
Nec preteritum futurum.ibidem.nu.4.
Uerba demonſtratiua que dicūtur.de ſignificatione verbo.nu.5.fo. xcj. Que relatiua ibidē.nu.6. Que illatiua ibidem. nu. 7. Que propria et appellatiua. ibidem. nu.8. Que ſimplicia.nu.9. Que compoſita.nu.10. Que directa.ibidem.nu.11.
Uerba equiuoca que dicantur. de ſignificatione verborum:nu.1.fo.xcj. Et que dicantur equipollentia ibidem.num̄.2.
Uerba gerundiua in libello appoſita an aliquid operentur. in queſtionibus circa libel.j.qō.iij.nu.1.fo.xix.
Uerba precaria an ſint apponenda in contractu obligationis. de cautelis ⁊ remedijs.q.v.nu.1.fo.lxxxiiij.
Uerba ſtatuti de publicatione loquentia referuntur ad bona tunc preſentia tempore publicatiōis.in queſtio. circa vltimas volun.q.v.nu.3.fo.lvij.
Uerba ſynonyma que dicantur. de ſignificatione verbo.nume.3.f.xcj. Et que dicā tur verba reſpectiua ſeu ad aliquid ibidem.nume.4.
Uerba tranſpoſita ſi bene ſint poſita idem ſignificant.de ſignificatione dictionum. nu.3.fo.lxxxviij.
Uerba volo:rogo:mando ⁊c. important neceſſitatem. in queſtionibꝰ circa vltimas volun.q.vj.nu.2.fo.lvij.
Uerba vt ſuper dependentibus ab eiſdem quid operentur. in queſtionibus circa probat.q.iij.nu.7.fo.xxix.
¶ Ueritas iuris ciuilis non debet obumbrari propter imaginem iurium ſtatutorum.in queſtionibus de procura.q.ix.numero.4.fo.xvj.
Ueritas quando poteſt aliter haberi: non eſt recurrendum. in queſtionibus circa torturas.q.xxiij.nu.2.fo.xxxvj.
¶ Uim inferens tenetur pro omnibus delictis occurrentibus. in queſtionibus circa ſtatuta.q.xj.nu.4.fo.lxx.
¶ Uitium adhibitum circa ea in quibꝰ vis negocij non conſiſtit nō nocet.in queſtionibus circa ſniam.q.x.nu.12.fo.xlvj.
¶ Uix dictio quomodo ponatur. de ſignificatione dictionum.nu.51.fo.xc.
¶ Ultra dictio refertur ad modicum tempꝰ de ſignificatione dictionum.nume.29. folio eodem.
¶ Uniuerſitas an poſſit accuſari.in queſtionibus de procu.q.xiij.nu. fo.xviij.
¶ Uſqꝫ dictio qualiter ponatur. de ſignificatione dictionum.nu.5.⁊.6.fo.lxxxix.
¶ Ut dictio quomodo ponatur de ſignificatione dictionum.nu.45.fo.xc.
¶ Uterqꝫ dictio qūo ponatur. de ſignificatione dictionum.nu.46.fo.eodem.
¶ Uulnera duo ſi inferātur vno ictu:an vulnerans teneatur tanquam de duobus. de extraordinarijs queſtio.q.x.num̄.3.⁊ 4.folio.lxv.
Uulneratus moriens poſt aliquot dies an intelligatur mori ex illo vulnere. de extraordinarijs queſtionibus.q.ix. nume. 1.fo.lxiij.
¶ Uxor adultera ſi priuatur dote ſua accedit lucro viri.in queſtionibus circa ſententiam.q.xiij.nu.5.fo.xlviij.
Uxor an ſit alenda a viro extra domum viri.de ſucceſſionibus ab inteſtato.q. vlti. nu.1.fo.lxj.

¶ Finit Repertorium.

¶ Incipit elegans ⁊ perutilis ac valde quotidiana practica iudiciaria domini Baldi de peruſio Juris vtriuſqꝫ luminis ſupremi: cum additionibus domini Antonij de cremonte que preter primam omnes in textu inſeruntur:⁊ cū preſtinis apoſtillis clariſſimi. J. U. doctoris do. Celſi hugonis diſſuti Cabiloneuſis. Nouiſſime autem cum adiectione nōnullorū titulorū ex qbuſdā antiquiſſimis fideliſſimiſqꝫ exēplaribus inuētorū ⁊ excerptorum ⁊ hactenus non impreſſorum:vna cum additionibus henrici Ferrādat Niuerneñ.in lucem editis.

¶ De officio iudicis.

* Quoniam quotidiana magis ſciri debent: ideo tractāda et fauorabilius admittenda.ff. de lib. le.l. legaui. et quia officium iudicis quotidianum eſt: iō circa eum ſunt quedam vtilia denotanda. Nam notando et diſputando optimā rationem decreuit Modeſtinus.l. munerum.§. miſta. ff. de muneribus et honoribus.

1 ¶ † Officium iudicis eſt latiſſimum.l.j.ff. de iur.om.iudi.quod licet ſit latiſſimum: tamen non quicquid iudicis poteſtati cōmittitur eius neceſſitati ſubijcitur.vt latiſſime et clartiſſime probatur. ff. de iudicijs.l.non quicquid.

¶ Sed quia res per diuiſionem cognoſcitur dilucide:⁊ intelligitur.ff. de doli mali
2 excep.l.j.j.reſponſo.inſtit.de leg.§.ſed non vſqꝫ.† Ideo notandum quod officium iudicis eſt triplex: primum quod principaliter intentatur:⁊ per hoc reſtitutiōes petuntur.ff.de mino.l.quod ſi minor.§. fi.et ſalaria conſtituuntur aduocatis: vt no.ff. de var.et extraor.cog. l.j.j. reſponſo.et. C. de ſuf.l.vnica. Aliud eſt quod inheret arbitrarijs actionibus:⁊ hoc perit per eum et actione perſonali.ff.de eo quod cer.loc. l.centum capue.et.l.fin. Aliud quod inheret actionibus bone fidei:ac hoc ſimiliter perit cum actione: vt manifeſtiſſime probatur.ff.de actionibus empti ⁊c. l.qui per colluſionem. et digeſtis de vſuris. et de

* ¶ Jam amplius dicendum eſt de officio iudicis. Alij enim/meo quidem iudicio/nō ſufficiēter dixerunt. Et propterea ego Anton.de cre.vtr.J. doctor.p mea inſtructione volui deſcribere: vt facilius reperiri poſſint deficientibus mihi librorum voluminibus ⁊ doctorum ⁊ ſcripturarū ſuper iure actione empti.l.in bone fidei. Quandoqꝫ tñ nō perit:vt not.ff. de aqua plu. arcē.l.j.in gloſſ.damnum facit.⁊ de re iudi.l.proculus.j.rñ. ⁊ predicta nota factarum. Et dico quod etiam quandoqꝫ competit officium iud. ⁊ debet miſericorditer implorari.glo.eſt ſing.in rub. de interlo.ac.⁊ ibi de offi.iudic. latiſſime: ratio autem eſt talis:quia oportet quod cū miſericordiam impetret ⁊ obtineat quod cū pars ad hoc non ſit obligata nec id quod vult actor ꝯſequi dictū ſcꝫ deberi:ſꝫ iudex ex eiꝰ offō grā ⁊ humanitate : vt ita dixerim miam debet facere actori: vt illud p̄ſtetur:vt dicit Bart.in.l.j.ff.de iur.om.iu. ⁊ voluit ⁊ affirmauit do.meus de caſtellione in ſuis recollectis in. d. l.j. per altiora verba:⁊ magis obſcura: ⁊ etiam dicit ipſe.d.Chriſto.ꝙ licet miſericorditer dicatur debere implorari:tñ aliqñ ſi petitur a iudice:⁊ iudex denegat dicere videtur partem grauare.alleg.ipſe.l.j.in ſuis recollectis:quam bene alleg.Barto.in.d.l.j.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.ſecus dicit ipſe ſi reſideret in mero iudicis arbitrio: quia tunc ſi vellet poſſet iudex denegare:et tunc denegando non dicitur partem grauare:⁊ per conſequens non poſſet ipſe iudex in ſuo ſindicatu cōueniri.alle.dictus do. Chriſt. ſm Bart. Inno.in.c.fi.de fe.pro quo dicto Barto.vr caſus in.l.videamus.§. j.⁊ fi. ff. de in lit.iur. ⁊ ita dicit Floria. tenere vna cum preceptore ſuo.d. Chriſto. de caſū.qđ not.ſingulr pro ſtatutis vel legibus: que aliqua remittūt in mero iudicis arbitrio. Unde dicit:ꝙ ſi cōpetit iudicis officium ⁊ grauat ipſe iudex partem qđ poteſt appellari:⁊ ſi iudicis officiuꝫ denegat.l.j.C. ſi ſepius in integr.reſtit.poſtu. Cum ergo miſericorditer imploret actor:nō eſt opus quod libellum porrigat:quod eſt not.allega.ad hoc.l.ſubmerſis.pro contraria.C.de

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

naufr.lib.xj.Bald.aut in.d.l.j.de iur.om.
iud.dicit:q aut iudicis offiũ implorat ad
perceptionem cauſe:vel petit incidenter:ꝛ
nõ requirit libellus.ita intelligit gl.in.d.
l.ſubmerſis.ꝛ gl.in rub.de interlo.ac.aut
principalr
petit:ꝛ tunc
requirit lib.
obl.aut.offe ʒ
ratur. C. de
lit.cõteſt.de
hac pulchra
ꝛ vtili mate
ria vide pul
chre p Bal.
in.l.iij.C.de
pig.ꝛ meli⁹
ꝛ plenius p
d. raph.ful.
i.l.nec qcq̃.
C.de poſitio.l.ſi depoſita.
que eſt.l.iiij.in ordine ti
tuli.¶†Preterea nota qd
officium iudicis non eſt
actio: vt nota.ff.de dam=
no infect.l.inquilinus.li=
cet large actio valeat ap
pellari.ꝛ quod iudicis of
ficium non ſit actio patet
ff.de adminiſtr.tut.l.quo=
ties.§.item plerunq̃.ſed
eſt quoddam ius extraor
dinariũ:vt notatur.ff.de
§.j.ff.de of.pcõ.ꝛ leg.vbi facit pulchra mẽ
bra ſm but.Ego reperio gl.in.l.ij.§.dies.
quis ord.in bo.poſ.ſeruet.que optime fa=
cit has differẽtias.ꝛ pone dicit ſtatutũ qd
inſtrumẽtum guarẽtigie vel ſentẽtia mã
detur executiõi.ꝛ nõ poſſit opponi aliqua
exceptio.tñ pter hoc nõ impedit implo=
rari iudicis officiũ pter qd actor repella
tur in effectu ab agẽdo per.l.plane.ꝛ.l.ij.
in fi.ff.de pe.here.ꝛ ibi Bar.Bal.ꝛ Ange.
ſecus ſi ſtatutũ dicit: ꝛ qd nulla exceptio
vel defenſio admittat.tunc etiam nõ poſ=
ſet iudicis officium implorare:qr omnis
defenſio eſt expulſa. ita Barto.in.l.j.§.j.
ff.quod vi aut clam.verſicu.item aduerte
qd ſtatutũ ꝛc.ꝛ qd aliud ſit defenſio:aliud
exceptio.alleg.Ange.gloſ.ordi.in ver.de=
ſen.in.c.j.extra vt lit.non conteſta.in.vj.
ꝛ alleg.do.Pet.de ancha.in cle.ij.de cauſa
poſſeſſ.ꝛ faciat.licet Bal.in.l.j.C.de cõdi.
inde.aliter dicat:ꝛ ſit ſibi cõtrarius:ꝛ con=
trarium tenet Salicet.in.l.ita pudor.C.de
adulte. ꝛ vide Bald.in.l. ita pudor.C. de
adulte.ꝛ vide Bald.in.l.ſi non ſortem.§.li
bertus.de condi.inde.ꝛ late per Imolam
in.l.fi.quib.ap.licet.qui cõcordat opinio=
nes diſtin.aut actor lucratur cum iactura
rei:aut non.dic vt ibi.Ego autem laudo ꝛ
placet opi.Bar.per.l.plane.ꝛ.l.fi.§.alleg.
ꝛ per dictã gloſ.in verbo defenſionis.ꝛ p
dictam clem.j.que omnia ſunt notanda.

nata.reſti.in rub.et.C.de ſuffrag.l.vnica.ꝛ
ff.de admini.tut.l.j.ꝛ.ij.Et intẽtat quoties
extra ordinẽ poſtulatur aliquid : vt nota.
C.de liber.ꝛ eorum liberis.l.j.ꝛ.l.penulti=
ma.ꝛ ppterea ei⁹ arbitrio extraordinaria
imponitur pena vbi a.l.certa non eſt im=
poſita:vt eſt in actione iniuriarum : et in
alijs pluribus delictis:vt pʒ inſti.de in=
iu.§.pe.ꝛ in.§.in ſumma,ꝛ no. ff. de priua.
delic.l.fi.nã hoc iure extraordinario tutor
cogitur adminiſtrare vt nota.in. d.l.j.de
admini.tu.et autorizatur tutor. ꝛ datur ſibi
ptãs adminiſtrãdi:ꝛ videtur an ſit ſoluẽ
do.ff.de auto.tu.l. ſi tutor.ꝛ vocantur tu
tores in vnum:vt elegãs qs adminiſtret.
ff.de admi. tuto.l. ſi plures . §. in pactis.
¶Idem forte iuris eſſet in arbitris ꝛ ar=
bitratoribus:ꝛ amicabilib⁹ cõpoſitoribus
ꝛ in ſapientib⁹ qui ſup dubijs queſtionũ
eliguntur ad cõſulendũ.vt ſi due partes
non cõcordãt:vel cõcordare nõ poſſunt iu
dex ex officio ſuo vnũ eligat cũ quo cõcor
dent:vt ex dicto.§.apparet.põt ꝛ tertium
eligere qui cõcordet.vt.ff.de admi.tut.l.j.
predicta facit iudex remedijs iuris vel
ſuis:vt no.in.d.l.j.de admi.tu.j.rñſo.ꝛ in
ſtit.de ſatiſ.tu.§.ſciendũ.vbi dicit q tutor
cogitur ſatiſdare pretoris remedio ſeu iu
dicis.que quidẽ remedia ſunt pignora ca
pere:corpus retinere.ff.ad.l.iul.pec.l.cum
eo.ꝛ mulctã inducere.ff.ſi quis ius di.nõ
obtemp.l.j.C.de modo mul.l.eos.ꝛ iuris
ditionem denegare.ff.ex quib.cau.ma.l.
ſed ꝛ ſi per pretorẽ.§.ait ptor.ꝛ no.ff.de ex.
tu.l.ſpadonẽ.ꝛ dʒ iudex veritatẽ inquire=
re:ꝛ eũ ſequi modis oibus:quibus põt.C.
de eden.l.is apud quẽ.C.de ſen.l.nemo.in
4 fine.
¶†Item iudex debet eſſe diligens in exa
minatiõe cauſe:vt.C.de iud.l.iudices tol
luntur.Nam merita iudiciorũ partiũ aſ=
ſertione.C.ſi per vim vel alio modo.l.vlti.
neminẽ eñ inaudita cauſa dãnari cõpati
tur equitatẽ.ff.de requirẽd. reis.l.j.ij.re
5 ſponſo.¶Et ſummã equitatẽ debet habe
re ante oculos.l.qd ſi epheſi.§.in ſumma.
ff.de eo qd certo loco.ꝛ hãc equitatem de
bet preferre rigori.ff.de aqua plu.arcen.ꝛ
l.in ſumma.§.varias.in fin.ꝛ.C.de iudi.l.
placuit.licet vt inquit Celſus . plerunq̃
ſub autoritate iuris erretur pernicioſe.ff.

de verbo.obliga.l.ſi ſeruum . §. ſequitur.
6 †Item iudex debet teſtes ſecreto exami=
nare ꝛ eorum depoſitiones ſecreto recipe=
re.vt not.in.l.ſi quãdo.C.de teſt.ꝛ.l.nullũ.
eod.tit.ꝛ eos variantes ꝛ falſa dicentes ꝛ
fraude nõ carentes punire:vel ordinaria
pena.l.cornel.de falſis.vel.l.extraord.offi=
cio iudicis ꝛ eius motu vel occaſione: vt
ff.de teſt.l.ſi qui varia.C.de teſt.l.nullũ.vl
7 ti.rñ.¶† Circa quorũ teſtiũ receptionẽ dʒ
habere iudex inuigilãtiã in eis inſpecta
eorũ qualitate:cõditione:etate:diſcretio=
ne:fama:fortuna:ꝛ fide vñ ſolet dici etas:
cõditio:qualitas diſcretio:fama.Et fortu
na fides in teſtibus iſta requires: ꝛ predi=
cta colliguntur.ff.de teſti.l.iij. ꝛ.iij.in prin.
vſq̃ ad.§.l.iul. ꝛ pluribus legibus ſequẽ.
Et poteſt iudex arbitrio ſuo facere: vt p=
ducantur teſtes de vna ciuitate in aliam:
vt not.in aut.de teſta.§.et qm ancimus.
coll.vij.ꝛ.c.de fide inſtrumẽ.l.iudices.et ſi
eos in criminalibus vacillare inuenerit:
vbi maius periculum vertit.C.de ap.l.ad
dictos.poteſt eos tormentis ſubijcere: vt
in aut.de teſt.§. in crial bus.ꝛ. ff. de qõ.l.
vnus.§.teſtib.et.l.ex liberto.§.teſtis.j. rñ.
Item ſi inueniet eos feſtinare ad verita=
tem.vt in.d.aut.de teſti.§. ſi vero ignoti.
et hoc maxime ſi teſtes ſunt ignoti ꝛ vi=
8 les.ꝛ facit eo.titu.§.hoc autem.¶†Preter
ea iudex ex officio ſuo habet de iure ſup=
plere ſi quid deeſt aduocatis partiũ ſeu
litigantibus et id proferre quod ſcit legi
bus et iuri publico conuenire: vt.C. vt
que deſunt aduoca. par. iudex ſup.in ru=
bro et nigro.de facto autem ſupplere: vel
proferre non habet: niſi ei notum ſit vt
iudici:vt.d.l.no.ꝛ tunc ſecundũ illud põt
iudicare,et illud attendere:vt.C.qui ꝛ ad=
uer.quos.l.j.in.j. gloſſ.ꝛ hoc etiam ſi non
pbetur ab aliqua parte:vt ibi.facit. ff. de
actio.emp.l.j.in vlti.rñ. Predictorum au=
tem rationem: qm ius certũ ꝛ finitum eſt
facti autẽ interpretatio plerunq̃ etiã pru
dentiſſimos fallit.ff.de iuris ꝛ facti igno.
l.iij.nam omnia facta ſunt incerta. ff. de
verborum obligationib.l.vbi autem.§.id
9 quod.†Inſuper iudex habet iudicare ſecũ
dum allegata ꝛ probata : vt nota. ff. de in
litem iuran.l.ij.in gloſſ.vltima.ꝛ de offic.
preſid.l.illicitas.§. veritas . et inſtitu. de

actio.§.ſi minus. facit. ff. de ferijs.l.ij.in
glo.penultima.ꝛ habes nota.extra de of=
fi.ordina.c.j.Et poteſt iudex ſententiã fer
re contra ius litigatoris:et tenet ſenten=
tia.vt.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.penultima.§. pre=
tor.ꝛ C.quando prouocare non eſt neceſſe.
l.ij.ꝛ de mune.patri.l.non videtur.lib.x.et
hoc niſi ſententia remedio appellationis
reſcindatur:alias infringitur:vt dicitis le
gibus.quando prouocare non eſt neceſ.et
de muneri.patri.nam per appellationem
extinguitur pronũtiatum.ff. ad turpillia.
l.j.§.vltimo.ꝛ no.ff.nil noua.appella.pen=
10 dente.l. vnã.† Et habet quis appellare a
ſententia quam putat iniquam eadem
die:ſi velit appellare viua voce:ꝛ hoc mo=
do apud acta dicat:appello.licet iudex fur
rexerit et etiam hore interpoſitie:vt.ff.
de appellationib.l.ij.et de in integrum re
ſtitu.l.diuus.et argumẽ.ff. de adulterijs.
l.quod ait lex. vltimo reſponſo . vel intra
decem dies.et tunc in ſcriptis: vt in autẽ.
de appellationib.et intra que tempora.§.
11 j.collati.iiij.¶†Preterea habet iudex ſen
tentiam ferre ſecũdum veritatem legum
ꝛ iuſtitiam:vt in autenti.iuſiurand.quod
preſtatur ab.circa finẽ. colum. ſecunda.et
C.de ſenten.et interlo.om.iudi.l. nemo.vl
timo reſponſo.ꝛ de inſtitu.l.rem non no=
uam.§.j.iciturus iudex:quod non magis
iudicat alio ꝗ ipſe iudicabitur : vt.d.l.
rem non nouam.vnde non debet eſſe im=
memor ſue ſalutis eterne.C.ad.l.iuliã.re
12 petun.l.fina.¶†Item poteſt iudex ſuã ſen
tentiam declarare: ꝛ eam interpretari . ff.
de teſtib.l.heredes palam. §.j.et. C. com=
mi.vel epiſtolica que. vel etiam emẽda=
re:vt in grammatica et actorum verbis:
tenore ſententie ſemper perſeuerato : vt
ff.de re iudica.l.actorum mutare autem
non poteſt: vel corrigere.vt.C. de ſenten.
ex pericu. recit. l.ſecunda.ff. de re iudi.l.
quod iuſſit.vltim. reſpõſo. et hoc in diffi
nitiua: in interlocutoria autem ſecus : vt
d.l.quod iuſſit.j. reſponſo.et.ff. de arbit.
l.diem.vltim.reſpon.
13 ¶†Item poteſt iudex pronuntiare eadeʒ
die ſuper conſequentib⁹ vtam ſtatutorũ
per ſententiam:vt ſuper fructibus expen=
ſis et ſimilibus acceſſorijs ad cauſam
expectantibus:vt. ff.de re iudica.l. pau=

lius reſpõ.⁊ habet iudex ſniam ferre in ſcri
ptis ſedendo pro tribunali in loco cõſue=
to.C.de ſen.ex peric.reci.l.ij.⁊.iij.ff.de iu=
ſti.⁊ iur.l.penulti.§.fina. ¶Item forte in
loco alio.argu.dictar.ll.ſiet in corpore.in
aut.de iudi.§.ſedebunt.coll.vj.et fa.ff.de
14 in integ.reſti.l.diuus.† Nec debet iudex
eſſe procliuus ad ſententiam ꝓferendum:
ſed dꝫ tẽperare: ne lis in cognito negotio
dirimatur.C.de ap.l.nec cauſas.⁊ ponde=
ratas ferre ſententias.d.l.ij.de ſenten.ex
pericul.recip.deliberando de iure ſuper
proceſſu: quoniam qui deliberat non de=
bet precipitari.ff.de inter.act.et quia pri=
mo reſpon.et ampla re tractatu habito fe
liciter exitus inuenitur. C.de iure delibe=
ran.l.fi.§.fi.et habet in principio ſentẽtie
libellum apponere:et proceſſus ſententia=
rum repetere.vt no.de ſenten.ex pericu.re
ci.l.j.in glo.propter duo.fa.extra de pro=
15 ba.c.quoniam contra falſam. ¶†Item ha
bet iudex ſi dubitet de iure peritiores cõ=
ſulere:ne innitatur prudẽtie ſue.extra de
conſti.c.ne innitare.ff.de iudi.l.eum queꝫ
temere.§.j.⁊.ff.de iur.⁊ fac.igno.l.vlti.§.fi.
⁊ de mino.l.verũ.§.ex pacto.ibi.diuus ſe=
uerus.⁊.C.de legi.⁊ conſti.l.humanum.in
fi.⁊.C.de repu.l.dubium non eſt.j.reſpon.
vnde Salomon.omnia cum conſilio fac.⁊
nõ penitebis:⁊ ne ſis ſapiens apud temet
ipſum.⁊ debet diligenter factum recita=
re:qui conſulit peritiorem:quoniam ex fa
cto ius oritur.l.ſi ex plagis.§.in cliuo.ff.
ad.l.aquil.quandoqꝫ omnis ſumma.q.in
facto conſiſtit.ff.de actionib.⁊ obligatio.
l.obligamur.vltimo reſponſo.
8 ¶†Preterea iudex ex officio ſuo habet ſen
tentiam latam executioni mandare vt ꝓ=
batur.l.a diuo pio.ff.de re iudica.per to=
tam.l.et de rei vendic.l.qui reſtituere.cir=
ca princip.et hoc debet facere ſummarie:
cum executio in facto cõſiſtat:vt probatur
in dicta.l.a diuo pio.⁊.§.ſi ſuper rebus.nã
non debet iudex exequendo ſetentiã par=
tes iudicis aſſumere:ſed executoris.C.de
execu.rei iu.l.ſi vt proponis.poteſt etiam
ſententiam executioni mãdare per actio=
nem in factum:vt.ff.de re iudic.l.fina de
compenſa.l.ex cauſa.de reb.cred.l.actori.
ſed hoc ſecundo caſu magis procedit iu=
dex ex forma iudicij ꝙ per formam exe=
cutionis:cum per actionem iudicati ſpes
futura nisi intentetur.l.edita.C.de edẽ.
C.quomodo et quando iud.aut.⁊ qui ſe=
mel.nã aliud eſt executio: aliud cauſe co=
gnitio:vt.ff.ſi contra ius vel vti.publ.l.ſi
non cognitio.⁊ hoc eſt quod dicit.l.quod
officium iudicis eſt latiſſimum. Et vere
iudicata poteſt in poſſeſſioneꝫ mittere:vt
ff.de iur.om.iud.l.j.⁊.l.iubere cauere.ve=
rum executionem habet facere iudex ſen=
tentia lata:⁊ cognita cauſa:⁊ iuris ordine
ſeruato:vt probatur.C.de execu.rei iudi=
17 ca.l.eius pro. ¶†Item officio iudicis he=
res ſcriptus intra certũ tempus deſigna=
tum cogitur adire hereditatem.ff.de he=
re.inſti.l.ſi quis inſtituatur.iij.reſpon.fa=
cit.C.de iure delibe.l.ſancimus.poſt auti
inſtitutum admittitur ſubſtitutus.ff.de
acquirẽ.here.l.quãdiu.vltimo legimus:
⁊ proximo ſeruato ordine: vt.ff.de bono.
poſ.contra tabu.l.ſi poſt mortẽ.§.vlti.po=
teſt ⁊ bannum imponere:vt no.ff.de vent.
inſpi.l.j.§.quid ergo.⁊ in corpore aut.in
aut.de lenonibus.§.ſi quis autẽ.⁊ in aut.
vt defuncti ſeu funera non iniurientur.ſi
cred.circa fi.coll.v.contumacem pro con=
feſſo habere:vt not.ff.de confeſ.l.certum.
fac.gloſſ.ff.de noui ope.nun.l.ſi prius.in
glo.captis pignoribus.⁊.ff.de interroga.
actio.l.de eta.§.ſi cum eſſet.⁊.§.nihil.⁊.§.
qui tacuit.facit.ff.de re iudi.l.a diuo pio
⁊.§.ſi poſt.ibi:aut ſtatim pro indicatore.⁊
de peti.here.l.qui interrogatur.in gloſſ.ſi
dicat.ꝯtrariũ tamẽ no.in aut.qui ſemel.C.
quõ ⁊ qñ.in gl.ſup verbo talis citatio.
18 ¶†Preterea officio iudicis petuntur fie=
ri tales editiones: quibus quis vſurus
eſt.C.de eden.l.is apud quem.⁊ no.ff.eo.l.
19 j.§.editiones.in glo.hic debent. ¶†Item
cõſtituitur ſalariũ adminiſtratoribus nõ
aũt ad eorum poſtulationem: vt not.ff.de
admi.tu.l.ſine herede.§.ij.in gloſſ.hec ex=
ceptio.facit.l.in eos.ff.de tute.
20 ¶†Item petuntur alimenta:vt.ff.de li=
be.agno.§.ſi quis a liberis.⁊ ibi no.
21 ¶†Item petitur vt fiat ceſſio ſuo tempo=
re omiſſa.vt.ff.de leg.j.ſi res obligata.fa=
cit.ff.de edil.edi.l.quod vt.ff.de fideiuſſ.l.
22 fideiuſſor.† Item fideiuſſori datur actio
negotiorum geſtorum ex ſua perſona.
vt not.C.ſi cert.peta.l.ſi in rem.in gloſſ.
23 qd facere.in fi. ¶†Itẽ officio iudicis vel
exceptone dꝫ qs eſſe ꝯtẽtus: cũ plures ei
cõpetãt noie eiuſdẽ rei.ff.nau.caupo.ſta.
l.idẽ al's ⁊ ita.§.nouiſſime.fac.ff.de exce.
l.fundi.in fi.⁊ de exce.de re iud.l.ſingu=
lis.⁊ de leg.ij.l.cũ filius.§.varijs.⁊.C.de
eden.l.edita.⁊ no.ff.de trib.l.qd in here=
dem.§.eligere.fallit in exceptiõe.ff.de ex
24 cep.l.nemo. ¶†Preterea officio iudicꝫ
denegatꝛ actio:vt in ſimplicibꝰ ſtipulatio
nibus:al's turpibꝰ no.ff.de vb.obli.l.ve=
luti.qñqꝫ datꝛ:vt pr̃i de dote actio ſine cõ
ſenſu filie.ff.ſolu.matri.l.ſi cũ doteꝫ.§.eo
25 autem tẽpore. ¶†Itẽ officio iudicis re=
uocanꝛ ⁊ terminanꝛ q̃cunqꝫ accidũt poſt
litem conteſt.vel etiã appellatione pen=
dente.ff.de edil.edic.l.ediles.§.itẽ ſcien=
dum.⁊ no.ff.de admi.tu.l.chirographis
ff.de procu.l.ſi reus.in fi.de aqua plu.ar=
cen.l.in ſum.§.j.in glo.dãni.facit inſti.de
26 offi.iudi.§.preterea. ¶†Inſup offõ iudi=
cis agitꝛ ꝓ re cõi incorporali: al's ꝓ corpo
rali cõi diuid.ff.de oper.no.nũ.l.in ꝓuin
ciali.§.j.in glo.cũ negat.facit de lega.j.l.
non amplius in fi.⁊ inſti.de offic.iudi.in
§.ſi cõe.vertitꝛ tñ in iudicio cõi diuidun=
do.vt.ff.cõi diui.l.iudi.§.cũ vſufructꝰ.et
27 d.§.ſi quis cõe. ¶†Preterea officio iudi
cis cogitur heres adimplere volũtatẽ de
functi.ff.de manu.teſt.l.mꝛ decedens.et
28 ibi no.ff.fami.herciſ.l.⁊ ꝯñr. ¶†Item of
ficio iudicis exploratꝛ quãtũ ſit in bonis
defuncti hereditarijs vt appareat an ſit
locus legi falcidie.ff.ad.l.fal.l.pe.vlti.§.
29 ⁊ vlt.rñ. ¶†Itẽ officio iudicis determi=
natur an eſtimatio rei legate ſit ſoluen=
da.ff.de leg.j.l.domus.§.qui confitetur.
30 Item† officio iudicis expenſe facte in le=
gato per heredem deducuntur ⁊ eſtimã
tur.ff.de legat.j.l.domos hereditarias.
31 quod ſingulare eſt.† Item eſtimatꝛ quod
ſunt modice impenſe.ff.de impen.in re.
dota.fac.l.omnium. Item legatum col=
latum in alienum arbitrium officio iudi
cis terminatur: et pro viribus patrimo=
nij:vt.ff.de leg.j.l.j.in fin.⁊.l.quedam in
te.in fi.⁊ de fideicom.liber.l.thais.§.ſo=
32 rore.⁊ facit.ff.pro ſocio.l.ſororẽ. ¶†Iteꝫ
in dubio iudex eligit.ff.de excut.tut.l.ſi
duos.ij.rñ.qñqꝫ debitor.ff.de lega.ij.l.ſi
quis ſeruuꝫ.§.ſi inter.quãdoqꝫ creditor.
de iure do.l.pleruncqꝫ.⁊ hoc qñ aliter nõ
valent.Nam qñqꝫ vtrunqꝫ tenet.ff.de ſo=
lu.illud.qñqꝫ neutrum.ff.de teſta.tute.l.
33 duo ſunt titij. ¶†Itẽ officio iudicis tu=
tor tanqꝫ ſuſpectus remouetꝛ: ſi viderit
ipſum coram ſe male verſari: vt no.ff.de
ſuſpec.tu.l.tutor q̃qꝫ.§.ꝑterea.⁊ hoc etiã
ſi non ꝓbetur ab aliqua partiũ: vt ꝓbatꝛ
34 C.qui ⁊ aduer.quos.l.j. ¶†Itẽ iudex in=
terpretatꝛ voluntatem defuncti cum eſt
dubia.ff.de fundo inſtru.l.idem reſpon
dit.⁊.C.de fideicom.l.voluntas.naꝫ quo
ties dictio eſt omnino ambigua in actio
nibus:vel exceptionibus:contractibus:
aut vltimis voluntatibꝰ id accipi debet
vt actus potiꝰ valeat:ꝙ pereat.ff.de re.
35 du.l.quoties.⁊ ibi not.†Item officio iu=
dicis interponitur cautio.ff.qui ſatiſ.co=
gan.l.ſi fideiuſſor.§.fin.⁊ hoc cum eſt per
36 ſona ſuſpecta.† Item officium iudicis
interponitur ſuper dote reddenda vxo=
ri per maritum.vt not.ff.ſolu.matri.l.ij.
in glo.ij. ¶Item cum poſſeſſor a pluri=
bus controuerſiaꝫ patitꝛ noie eiuſdẽ rei
vt.ff.de rei vendi.l.is a quo.⁊ de excep.
do.vlti.l.§.ex aſſe.Item cum quis primo
non defendebatur:⁊ poſtea velit edifica
re.vt.ff.de rei vendi.l.ſi priꝰ.⁊.ff.de ope.
no.nun.l.ſi prius.alias ei denegatur iu=
riſditio:vt ibi notatur. ¶Item cum di=
latio temporalis datur alicui vt aliquid
faciat.ff.de iudi.l.in omnibus. ¶Item
cum dubitatur:an extet res legata: an
37 non.ff.de leg.j.l.ſeruo.§.fin. ¶†Item de
bet aduertere ad ea.que dolo malo etiaꝫ
maioribus in contractibus bon.fi.facta
ſunt.C.de actio.empt.l.ij.facit de negot.
38 geſt.l.quia tantundem. ¶†Item offi=
cium iudicis facit:ſiue pronũtiat: quod
vtrunqꝫ parti expedit.altera etiam par=
te nolente.ff.de leg.j.l.penult. Nam ma=
litijs hominum eſt obuiandum.ff.de
39 rei vend.l.in fundo.†Item iudex exi=
ſtimat nunquid quis ſit in dolo:vel lata
culpa:vt ſic differatur:vel denegetur iu
ramẽtũ in litẽ.ff.de i lit iurãdo.l.in actio
40 nibus.iiij.rñ.† Preterea iudex penam a
leg.ſtatutã auget:⁊ minuit.ff.de his qui
not.infa.l.quid ergo.§.pena grauior.et
ibi not.Item iudicis eſt videre quando
mora commiſſa ſit ⁊ qñ purgari valeat:

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

et quādo nō. vt. ff. de verb. obli. l. si ita q̄s
§. sola. in fi. ⁊ l. interdū. §. fi. et. l. si seruū. §.
41 ſequitur. † Itē iudex interpretatur q̄d
ſit modicum. tp̄s vel multū. vt. ff. de arbi.
l. itē poſt quinquēniū. ⁊. §. ſi quis cau. l. ⁊
ſi poſt tres. ⁊. ff. de ſuperficie lega. l. j. §.
42 ait. in glo. ſed vtilis ⁊ ibi notaṫ. ¶ † Itez
iudex ex cā tēpus prorogat: ⁊ artat. l. ij.
ff. de re iudi. ⁊ ibi notaṫ. ¶ Itez iudex ex
officio ſuo ſtatuit tp̄s a iure n̄ ſtatutū. ff.
de iure delibe. l. j. in fi. fa. ff. de lega. l. j. gl.
vt differāt. in autē. de fideiu. §. j. in gl. ſer
menſiū. colū. j. ⁊ inſtitu de inuti. ſtipu. §.
fi. ⁊ fere ſemper tēpus. ⁊. dierū iudex ſta
tuit. vt not. inſti. de inuti. ſtipu. §. pure. fa
cit. ff. de conſti. pecu. l. promiſſor ſtichi.
43 ¶ Itē† ex officio iudex diē ſtatutā a par
tibus moderaṫ ⁊ artat in exhibitione fa
cienda ⁊ etiā diē ſtatuit nō ſtatutā: vt. ff.
qui ſatiſd. cogā. l. de die. j. rñ. ff. de dāno
infe. l. iij. §. j. idē iuris erit in termino: q̄
inter partes ordinatur: alias ſtabilitur.
ff. de re iudi. l. quod iuſſit. §. arbiter. l. ar
biter. §. fi. de ar. l. ſi opus. ff. de oper. non.
44 nun. c. cum ceſſante. extra de ap. † Item
iudex arbitrio ſuo dilationē ſacramenti
format: ſi ſit dubiū inter partes: iſpecta
rerū ⁊ perſonarū diuerſitate ⁊ qualitate
ff. de iuriſ. om. iu. l. iuſiurandū. ⁊ ad pecu
nias. ff. ſi de q̄litate. ⁊. §. nō ſemp̄ q̄d va
let ⁊c. etiā in articulis ſuper dubijs que
45 ſtionū formādis. ¶ † Itez iudicis officio
petitur f̄m decretū interponi in actioni
bus perſonalibus. vt no. ff. de dam. infe.
46 l. ſi finita. § ſi plures. ¶ † Item iudex ex
officio ſuo interrogationes facit vbicūq̄
in iudicio ipſum equitas monet. l. vbi
47 cunq̄. ff. de interro. ac. ¶ † Preterea iu
dex h̄z examinare vtrū libellus oblatus
ſit recipiēdus: vel nō. vt no. ff. de offi. aſ
ſeſſo. l. j. ⁊. C. nemo priua. l. ij. Nā ſi iudex
viderit aliq̄d reſcriptū: vel inſtrumentū
vel acta: vel q̄d aliud ſusceptū ereptum
eſt manib⁹ p̄ducentis: poterit retinere
donec veritas eruaṫ. ar. C. de ſacri. paga.
⁊ eorū tēp. l. ſicut. Itē officio iudicis ad
mittiṫ diligentius ⁊ eximiṫ ſeruato ordi
ne iuris. ff. de verb. poſ. cōtra ta. l. ſi poſt
48 mortē. §. fi. ¶ † Itē officio iudicis heres
rogat⁹ cogiṫ reſtituere: vt. ff. ſi q̄s omiſſ.
cau. teſt. l. ſi q̄s omiſſa. retenta t̄n trebel
lianica: q̄ demū locū h̄z q̄n q̄s cogitur: vt
heres: nō al's. ff. ad treb. l. mulier. §. fina.
49 ¶ Itē† officio iudicis trebellianica re
ſcindiṫ: ⁊ ſi incertū ſit an locus ſit falci
die: cautio p̄ſtaṫ de ea reddēda. ff. de he
re. inſti. l. ex facto. q̄d not. ſingl'r. Itez of
ficio iudicis eligiṫ bon⁹ vir an ſeruus li
ber eſſe iuſſus rōnes reddiderit: ⁊ q̄d d
deponat: ⁊ hoc cū heres abeſt iuſta cau
ſa ptor p̄nūtiat q̄ ſeru⁹ d̄z. ff. de fideic.
50 l. pater. §. ſticho. ¶ † Itē offō iudic
tēp⁹ modicū indulgeṫ mulieri ad cau
duz de re mariti: quā ip̄m cōmodauit
ueniēda: ſi poterit ⁊ reſtituēda: vel act
ne cedenda. ff. ſolu. ma. l. ſi conſtante. §.
51 vxor. ¶ † Itē offō iudicis coguṫ teſte
venire ad teſtificandū remedio p̄etor
ff. quēadmodū te. ape. l. cum ab initio
hoc ſi non ſint ibi officiales p̄ntes vel
bellio: al's mittiṫ ad eos vt eo. titu. l. ſi
52 ex ſignatorib⁹. q̄d no. ¶ † Inſup officio
iudicis vertiṫ an vetus exceptio deḟ de
ſtruenti ſua p̄pria autoritate op⁹ q̄d
aut clā factū eſt q̄d q̄dē licitū eſt ſi inco
tinenti fiat: vel copia iudicis h̄ri non p
vtrū ei⁹ authoritate deſtruaṫ: vel ſi e
me dānum q̄s patiaṫ. ff. q̄d vi aut clā.
quis fecerit. §. belliſſime. Nā nō li q̄d
p̄pria autoritate facere. ff. q̄d vi aut clam
l. j. §. j. ff. q̄d me. cau. l. extat. C. vnde vi.
l. j. quis in tātā. ⁊ de iudi. null⁹. Itē offic
iudicis q̄dā petūtur eq̄tate inſpecta
ris rigore omiſſo. q̄ quidē equitas ori
ex aliq̄ neceſſitate. ⁊ hoc p̄baṫ. C. de ep
lib. l. j. vlti. rñ. ⁊ pro hoc fa. extra de obſ
uatione ieiuniorum. c. ij. §. vlti. ⁊. c. fi
53 ¶ † Item officio iudicis quedam fi
cā veritatis inquirende. que de iure co
muni ſunt prohibita. Naz prohibent
agnati ⁊ cognati vſq̄ ad. iiij. ⁊. vj. gra
dum teſtificari in criminalib⁹. l. nullū.
de teſtamen. ⁊. ff. de teſtibus. l. iulia. et
no. ¶ Itē in domeſticis perſonis ⁊ fam
liaribus in quibus iudex ex officio
poterit veritatē requirere: cū veritate
habeat requirere oibus modis quib
pōt. ar. ſi q̄s cau. l. cū. j. rñ. C. de liber. ca
l. nec omiſſa. ⁊ de eden. l. is apud quē
preci. impe. offe. l. j. ⁊ de q̄d. l. interrog
l̄z tales perſone de iure ſe valeant ex
ſare. ⁊ p̄pter conſanguinitatē ſeu pare
telam: ⁊ p̄pter ſuſpitionē euitādā. vt. C.
de excu. tu. l. humanitatis. ⁊ fa. quod

ff. de poſtu. l. v. §. ait p̄tor. ⁊ p̄dicte p̄ſone nō p̄nt eſſe iudices inter ſe. vt. ff. de iniurijs. l. lex cornelia. ⁊ ibi no. Sicut nec ſoci⁹ ⁊ ſociū admittiṫ ad teſtificādū: accuſandū: vel iudicādū in eodē crimine. cū hec oīa ſint publica officia. vt p̄dicta patent. C. de libera. cauſa. l. ſi filium. ⁊ ibi dixi.

DIgnū q̄d ē reputaṫ inter alia mihi videbatur: vt dubia ſubtilia legum diuina mihi gratia inſpirante ad quoddam breue ducam opuſculum peroptatum: ⁊ vtilitatē hominū. vt hoc florentiſſimum opus aperiat mētes legentium. Inuocato x̄pi nomine per legū dogmata glorioſa. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. j. et in rubro ⁊ nigro. C. de no. cō. compo. poſt tāti culminis inuocationem quedā inuentiones dubiaq̄ queſtiones mihi exorte ſunt: q̄ nō inueniūtur ad plenū per gloſ. ordinate: p̄utile putaui ego Bald. de peru. iuris vtriuſq̄ doctor ⁊ miniſter: ipſas adinuentiones queſtionū ad vnū opus colligere: ⁊ ſub cōpēdio adnotare nō ſimplr: ſed f̄m q̄d deus miniſtrabit aliq̄ noua p̄ponere. ¶ O eē q̄s nouū opus aggredior. Nō q̄ aliq̄s nō ſit aggreſſus: ſ̄z q̄ licet fuerit aggreſſus: nō t̄n ſic lucide: nec ſub cōpendio: ſicut ego. ſunt eē nonnulle q̄dē q̄ōnes in ſcriptis per pleroſq̄ docto. iuris canonici ⁊ ciuilis ſub diuerſis lib. ordinate ⁊ compilate: ſed nō ita deciſe nec cōpetētibus titulis taliq̄ ſtilo compoſite: ſicut in hoc breui opere ordinātur maxime poſt opiniones doctoruz antiquorū: q̄ p̄ nōnullos famoſiſſimoſq̄ doctores nouo germine corriguntur. idcirco ipſas q̄ōnū deciſiones ex intellectu textuū. ⁊ glo. ⁊ ex dictis famoſiſſimorum doc. ipſas. q. oēs ſub nu. xiij. titulorū ſeu rubricarum per ordinem recidēdo ſecretiſſima nouiſſima verba pandā. ⁊ primo circa iuriſditionez p̄miſſo tractatulo de officio iudicis. ¶ Sc̄do circa citationes ⁊ dilationes. ¶ Tertio circa p̄curationes et defenſiones. ¶ Quarto circa viā ordinariā ciuilium ⁊ criminalium. ¶ Quinto circa viā ordinariā denūtiationis: inquiſitionis: ⁊ exceptionis. ¶ Sexto circa probationes factas in cauſis. ¶ Septimo circa emergentia in cauſis ante ſentētiā. ¶ Octauo circa ſnīam ⁊ eius executiōes. ¶ Nono circa appellationes. ¶ Decimo circa vltimas voluntates. ¶ Undecimo circa ordinaria cauſarum. ¶ Duodecimo circa ſtatuta terminorum. ¶ Decimo tertio circa cautelas ⁊ remedia.

¶ De iuriſditione. Rubrica.

¶ Utrum valeat ſentētia eius qui vltra quantitatem iuriſditionis iudicauit. q. prima.

1 PRimo igitur circa iuriſdi
tionem ſciendum † quod
iudex ordinarius vel dele
gatus ſciat: q̄ ſtatim q̄ fi
nes ſue p̄tātis excedit: ni
hil agit quia ſnīa per eum
lata non valet ipſo iure. vt extra de ſen.
⁊ re iudi. c. j. ¶ Cum ergo iudicat de eo
q̄d ad iuriſditionē ſuā nō pertinet ⁊ vl
tra quātitatē ad eius iuriſditionem ſpe
ctantē nihil valet q̄d agitur. C. ſi a nō cō
pe. iud. l. l̄z per totū. ff. de iuriſ. om. iudi. l.
fi. Idem eſt. C. q̄ p̄ ſua iuriſ. l. vnica. ⁊. C. q̄
ſnīe ſine ap. reſcin. l. circa. ⁊ eē de ꝯſue. c.
q̄n. de reſcri. c. ſtatutū. in. vj. nō eē intelli
giṫ iudicatū q̄n iudicaṫ ab eo q̄ ius iudi
cādi nō h̄z. ff. ad tertul. al's ad treba. l. ij.
in fine. vel q̄ dānandi nō habēt ius. ff. de
penis. l. ij. in fi. ¶ Itē ſi iudicat iter hoies
non ſue iuriſditioni ſubiectos vel in ip
ſius delegatione nō cōtētos: vt. d. l. ij. ⁊. l.
iij. ff. de offi. preſi. ⁊ extra de iudi. at ſi cle
ri. et de offi. dele. c. j. alias. c. pe. ix. q. iij. c. ſ.
Nō eē d̄z immittere falcē in meſſez alie
nā. viij. q. iiij. c. ſcriptū eſt. ⁊ extra de elect.
2 c. venerabilē. in prin. † ⁊ talis ſnīa ab ex
traneo ſeu non ſuo iudice lata peregri
na diciṫ. iij. q. vj. c. peregrina. ¶ Itē ſi iu
dicat vltra tēpus ſue iuriſditionis. ff. de
penis. l. fi. cum ſuis concor. quia tranſ
acto tempore iuriſditio expirat. extra de
offi. deleg. c. de cauſis. ¶ Item ſi iudicat
dum eſt extra prouinciam et confines ſi
bi decretos quibus priuatus eſt. ff. de
offi. p̄conſu. l. iij. et de iuriſ. om. ind. l. fi.
et de offi. prefec. vrb. l. j. §. ſed et ſi quis.
⁊. l. fin. ¶ Item ſi eſt in loco ſui territorij
ſed pronuntiat de rebus extra iuriſdi
tionem: vel ſuum territorium exiſtenti
bus: quia etſi dici poſſit q̄d de eis iudi
care valeat: tamen miſſionem manda

a ℭ Ultra quātitatem ſue iuriſditionis. Adde q̄ ſi aliq̄ ſūt iudices qui nō poſſint cognoſcere vltra certā quātitatem puta ℓl. ſolid. q̄ delinquentes corā eis nō poterūt mulctare vltra dictā quātitatē. argu. l. oibus. vbi Bald. C. de ſportu. facit. l. cū certa rōne. C. q̄n puo. nō eſt ne. Ferrandat. Adde de h̄ p iſtū tex. in l. j. ꝛ fi. C. de emāci. lib. ꝛ i rub. C. que ſit lō. cō. archi. ix. q. iij. c. cōqueſtꝰ. ꝛ Sicul. i. c. cū cōtingat de offi. ord. ꝛ ad hoc facit q̄d not. Lanfr. §. in pri. ſue practice. num. xv. v̄. in gl. ibi. ſi quis. Celſus.

re nō poteſt. ff. de bonis a ant. iu. po. c. ſi vnꝰ. §. pe. ꝛ de re iud. a diuo pio. in princ. dic vt plene no. C. vbi. in rē ac. l. fi. ℭ Reſpōſio ad omnia pmiſſa eſt q̄ factū a iudice q̄d ad eiꝰ nō ſpectat officiū: nō eſt ratū habendū. ff. de reg. iur. factum. et extra eo. ti. ea q̄. in. vj. ℭ Idcirco ſnia ſiue preceptum: ſiue ꝯfeſſio: ꝛ ois proceſſus factus corā eo iudice nullius eſt momenti. d. c. at ſi clerici. de iudi. ꝛ. ff. de penis. l. ij. in fine.

3 ℭ † Predicta autē fallūt in certis caſibus. primꝰ eſt in recōuentione cauſe ciuilis. C. de ſen. et interlo. l. cum papinianus. ꝛ autē. ꝛ conſequēter ibi poſita. Alius caſus eſt q̄n partes cōſenſerunt in eum ſcieter: qui alias iuriſditionē habet: lꝫ non inter cōſentiētes: vel nō de illa re vel qualitate. vt. C. de iur. om. iu. l. j. ff. de iud. l. j. ꝛ. ij. ꝛ plenius in. d. c. peregrina. dūmō attendas hoc eſſe verū: ſi talis cōſenſus durauerit: quouſq; lis fuerit cōteſtata inter eos. ſi enim peniteat conuenientem ſeu conuentum ante lit. conteſ. non compellitur hmōi conuētioni ſtare. vt eſt caſus. ff. de iuriſ. om. iud. l. ſi conuenerit. licet penitens poſſit conueniri ad intereſſe vel ad penam: ſi adiecta fuerit. argumentum. C. de pactis. l. ſi pacto ꝛ inſti. de inutili ſtipulatio. §. alteri. adde caſus. d. no. j. q. x. in fi.

4 ℭ † Et ex pdictis q̄rit q̄d ſi iudex fert ſententiā vltra quātitatē ſue iuriſditionis vtputa hꝫ ius cognoſcēdi de cauſis cōſiſtētibus in quātitate. c. flor. ipe fert ſententiā de maiori quātitate. Quero nunq̄ ſnia valat in aliquo: ꝛ dico q̄ talis ſententia valebit in cētū: in quibus ius dicere potuit. ꝛ certe de vlteriore quantitate nō eſt dubiū: vt. §. pbatum eſt. ad idē. ff. mandati. l. rogatus.

5 ℭ † Sed an in eadē quātitate in qua iudicare poteſt: valeat: glo variarunt. Nam aliter. ff. de iuriſ. omni iudi. l. fin. §. j. ꝛ aliter. ff. de fideiuſſo. l. i reo. ij. reſpō. ꝛ. l. grece. §. illud et aliter. ℓ. de re iu. l. ij. Unde quidam ita diſtingu aut iudex pronuntiat vltra quam facere poſſit: et debeat pronuntiare: ꝛ tunc ipſo iure non valet: vt. §. dictum. idem ſi tra quando propter tantum: vt. C. in quibus cauſis in integrum reſtitutio non eſt neceſſaria. l. certa. aut vltra quā debea ſcilicet vltra id quod poteſt: ꝛ tunc vale C. de modo mulctā. l. fi.

6 ℭ † Sed videtur verius q̄ indiſtincte illud inutile tantū vitiet: vt. d. l. certa. ꝛ argumentū. ff. man ſed ꝛ proculus. ꝛ q̄d no. C. de ſacroſan eccle. l. illud. ꝛ clare dicit extra de preb c. dilectus. quia lꝫ ſnia nō poſſit pro parte valere: ꝛ p parte nō. ff. cōi diui. l. j. ꝯ iudicio. ꝛ extra de cōuerſi. cōiuga. c. p verū eſt: q̄n vna ſpēs alteri coheret: nā alias. vt not. in. d. l. in hoc iudicio: ſed i quātitatibus ſeparabilibus vtili ab inutili valeat: qꝛ quantitas eſt ipſo iure diuiſa. vt not. ff. de re iudi. l. hoc amplius extra eod. c. vlt. lib. vj. ergo vitiata quātitate inutili remanet vtilis: ꝛ in ea valet. ff. de vſu. l. placuit. de verbo. obli. l vbi inutilis adiectio ideo vitiatur: qui habetur pro non adiecta. ff. de verb. ol l. ſi quis ita ſtipulatus a te. ꝛ vide no. p hug. ꝛ per Ioa. an. in. c. ea que. extra d reg. iur. lib. vj.

ℭ Utrum iuriſditio poſſit vendicari. q. ij.

1 SEcūda q̄d eſt. † Nunquid iuriſditio ipſa poſſit vendicari. ꝛ dixerunt quidam q̄ nō: nā vt dicunt iuriſditio eſt quoddā genus: ſed aliquid in genere non poteſt vendicari. vt. ff. de rei vendicatio. l. In rem. in princ. ergo ꝛc. ℭ Item alia rōne qꝛ ꝛ ibi ſūt iuriſditio eſt quoddā genꝰ in corpo... in iure conſiſtēs: ſed in iure ciuili conſiſtentia corporalia ſunt. vt. ff. de re. diui. l. j. §. ergo vēdicari nō pōt. vt. ff. de alie. mutā. iudi. l. j. ꝛ de rei ven. l. vendicatio. ℭ Item incorporalia nō poſſident. ff. de acq. re. po. l. ſeruus. §. j. ergo vendicari nō poſſunt: ſicut ꝛ diſpenſatio que cōſiſtit in iure: vt. §. ℭ Et ecōtra q̄ ſic. qꝛ ēt iura incorporalia vendicantur: ſicut ſunt ſeruitutes: vel vſuſfructus. vt inſti. de act. §. ij. et iij. licet poteſt rñderi quod illud ideo qꝛ ſunt actiones in rem ſcripte: vt. §. dicetur. ℭ Item adhuc quod ſic: qꝛ filium meum libertum vel etiā colonum in quibus habes ius ptātis poſſum vēdicare: vt no. ff. de rei ven. l. j. ſed ibi ſic vēdicatio adiecta cauſa de iure romano: vel quiritū vel canonico. preterea ibi vendicatur perſona pter ius q̄d ius in ea pretenditur.

ℭ Sed in ppoſita. q. nunq̄d poſſit iſta iuriſditio vēdicari. ℭ Reſpondeo q̄ ſi recte intelligas p predicta iura queſtio iſta eſt ſublata. Nam ſemper oportet eſſe perſonam vel rē: in qua vel pro qua iuriſditio vēdicat. Quod poteſt eſſe multis modis. c. de cauſis. extra de preſumpt. ꝛ ca. cum olim. eo. ti. ꝛ. ff. de mune. ꝛ hono. per totū. xvij. q. vij. omnes baſilice. ff. de iur. om. iudi. l. ꝛ qꝛ. vel dic quod ibi petitur iuriſditio tēporalis vel ſecularis dignitas marchie: vel premarchie: vel baronie aut etiā dignitas ſpiritualis: vt diaconatus: prepoſitura: vel alia dignitas imploramus tunc cognitionem et prerogatiuam vel officium iudicis. Iuſtum eſt enim quod habens ius in aliqua dignitate poſſit eam petere: ſed quare nō competit eis aliqua actio ſeu officium vniuerſale erat. et hoc tenet Spec. in titu. de religio. do. verſicu. porro. Rei autem vendicatio in predictis non competit: quia pro rebus corporalibus tantum datur vt. §. dictum eſt. poſſet etiam dici quod confeſſoria agi poſſit: vt plene no. c. cum venerabilis. extra de excep. ꝛ de iudi. ca. examinata.

ℭ Utrum laicus qui eſt factus clericus poſt delictū poſſit puniri per iudicem laicum: et an vt laicus.

TErtio † q̄ritur q̄dā laicꝰ commiſit delictū ꝛ poſtea factꝰ eſt clericus. illiꝰ loci: ad quē ptinet punitio ꝛ cognitio delicti: an ad iudicē tēporalē de cuiꝰ foro erat tpe ppetrati delicti: an ad iudicē eccleſiaſticum in cuius iuriſditiōe inuenitur per aſſumptionem ordinis clericalis. ꝛ primo videt q̄d ſit cognitio iudicis ſecularis: quia debemus expectare tps delicti. ff. de penis. l. j. ꝛ. l. moris. in fi. ꝛ de ſta. libe. l. ſta. libe. a ceteris. ſic etiam ſpectamus tps cōtractus. ff. de contrahē. empt. l. rutilia polla. ff. pro ſocio. l. iij. ff. de mino. l. iiij. extra de electio. c. dudū. ꝛ videt caſꝰ ff. de adulte. l. ij. §. ſi eo tēpore. vnde per cōmiſſionem delicti videtur puniendus a iudice ſeculari. argu. ff. de iudicijs. ſi quis poſtea ꝛ de iur. om. iu. l. penul. ꝛ extra de foro cōpeten. c. propoſuiſti. ℭ Ad idem facit: qꝛ qui obnoxius eſt ciuilibꝰ muneribꝰ lꝫ efficiat miles: nihilominus cogitur ad illa munera ſubeunda. ff. de mune. ꝛ hono. l. cura. §. fi. ꝛ C. de ſacroſanc. eccle. l. q̄ ſub pretextu. ff. de iure immunita. l. ſemper. §. diuus. qꝛ noxa caput ſequitur: et delicta hominū cū capite ambulant. ff. de noxa. l. j. ff. de cap. diminu. l. tutelas. §. iniuriarum.

2 ℭ † Item quia ſeruꝰ delinquens ſi poſtea efficiatur monachus: vt penaꝫ euitet retrahi debet

P Diri. §. l addi. ad l. ſ fran. c. q̄n cōtra. i pnc. nu. 15. ver. glo. in ver. citatiōis. l addi. q̄ ici. citatio.

a ℭ L. offi-
ciales. i p̄n
ci. ⁊ ibi bal.
dicit qđ cle
ricat⁹ aſſū-
ptus i frau
dez obliga
tionis iam
cõtracte nõ
pdeſt: ſʒ p-
inde eſt ac-
ſi nõ eēt cle
ricus. ⁊ hoc
dᷓ maxime
eſſe verū in
clericatu aſ
ſumpto clā
deſtine. Et
p deciſione
hui⁹ q̄õnis
vide oĩno p
eū dē in. d. l.
officiales.
Ferrēdat.

b ℭ Qualꝛ
habitu cõ-
probaꝛ. Ui
de oĩno Ol
dra. ɔſi. iiij.
inci. ꝙ lai-
cus delin-
quens. ⁊ vi
de q̄ poſui
ad ipm̄ in
apoſtil. in
ꝟbo nõ ha
beret in ca
racteribus
ludguneis
ne tranſcri
beꝛ videar.
Ferrādat.

de monaſterio: et priſtino
ſtatui tradi: vt. d. §. ſi q̄s. ⁊
ff. de furt. l. ſi ſeruus na-
uem. Sic enim eximitur
de militia ⁊ a militari re-
ſoluitur ſacramento mi-
les: qui ꝑpter delicti me-
tum quod prius cõmiſit
nomen militie capit. ff. de
re mili. l. vlti. ad idem. C.
de decu. lib. x. l. oēs. C. de
epiſco. ⁊ cle. l. officiales a.
in prin. C. de fal. l. ſi q̄s de
curio. in auꝛ. de manda.
prin. §. ſi vero inter. C. vbi
de curia. vel coar. l. j. eẋ de
appel. c. dilect⁹. de ſer. nõ
or. c. ij. ff. de excu. tuto. l. tu
tor petitus. ad municipa.
l. incola. Econtra videtur
qđ punitio illius delin-
quentis pertineat ad iu-
dicē eccleſiaſticū. de cui⁹
foro effectus eſt per ordi-
nes ſumptos ⁊ receptos.
Nam per ordines aſſum-
ptionem exemptus eſt a b
iuriſditione laicorum vt 3
C. de epiſc. ⁊ cle. l. ſi q̄s in
conſcribendo. ⁊ punietur
pena ſacrilegij laicus qui
cognoſcit ⁊ iuriſditionez
exercet in clericos. extra
de foro compe. c. ij. ⁊ de iu
ra. calū. calumnia. allega.
de offic. deleg. c. cum olim
vnde ſi iudex laicus ſe in
tromittit non valet quod
agitur tanq̄ ab incompe
tenti iudice factum. c. at
ſi clerici. extra de iudi. vt
dictum eſt in. j. q.
ℭ Itē qꝛ venit ad eum ca
ſum: a quo incipere non
potuit. ideo vitiatur. ff. de
ſerui. l. pro parte. et de re
mili. l. q̄ cum vno. § reus.
ℭ Item qꝛ ſicut superue-
niens dignitas tempora
lis eximit quem ab alte-
rius ꝑtāte: vt in auꝛ. hec

cõſtitutio q̄ de digni. loquiꝛ. in princi. quo
poniꝛ. C. de epi. ⁊ cle. ſup. l. ſacroſan. multo
fortius eſt dicendum: ꝙ superueniens di-
gnitas ſp̄ualis debeat eximere quē a iu-
riſditiōe laicoꝝ. arg. C. de here. auꝛ. gaza
ros. ℭ Item qꝛ p aſſumptionem ordinis
recedit a iuriſditione ſeculari propterea
puniri non poteſt. ff. de vaca. mune. l. pre
tor. in princ. ⁊ l. his honoribus. §. a cun
ctis. ⁊ l. ſi q̄s. de execu. tu. l. qui ſpado. §. ſi
autē. ⁊ l. iuriſcõſultos. ⁊. ff. de arbi. l. nõ di
ſtinguem⁹. §. ſacerdotio. ℭ Solutio. diſtin
guēdū eſt. nā ſi ɔſtat ꝙ laicus poſt cõmiſ
ſum delictū efficiaꝛ clericus in fraudem
cā euitādi penā delicti: puniēdus eſt per
iudicem ſecularem p iura primo allegata
⁊ per argumenta. ſ. facta. ⁊ maxime per ſin
gulā hos accuſare. in fi. j. rñ. ff. de accu. et
ff. de adul. l. ſi marit. §. legis. fraus eñi pre
ſumiꝛ ẜm Dy. ſi iā erat accuſatus vel cri
mine deprehēſus. l. poſt cõtractū. ff. de do
na. ſi ꝟo nõ cõſtat nec eſt fraus p̄ſumpta
tūc puniēdus eſt p iudicē eccl̄iaſticū p iu
ra ſcđo alleg. vt. ff. de bo. eo. l. vlti. qꝛ tunc
condēnaꝛ agiꝛ ⁊ deprehēdiꝛ in habitu cle
ricali. talis eñi preſumitur qualis habitu
cõprobaꝛ. b extra de ſen. excõ. c. ſi iudex. li.
vj. ⁊ ibi not. ℭ † Sʒ rurſus queriꝛ. quid
poſt delictum cõmiſſum ⁊ dānum ſibi da
tum ſup dicto delicto fit nouus incola al
terius loci q̄ʒ vbi deliquit procedit iudex
⁊ ex cõtumacia eum ponit in bāno: iudex
vero loci vbi inuenitur nunc delinquens
procedit contra eundem et eodez delicto
queritur an de iure poſſit ⁊ primo vide
quod non: quia quoties de delicto eſt ſe
mel cognitum ſiue de delicto abſoluēdo
l. licet. ff. nau. cau. ſta. ⁊. ff. de accuſa. l. ſi cui.
§. einſdem. et. C. eo. ti. l. ſi quis homicidij
ſiue etiam in condemnando: vt. ff. de accu
ſa. ſine ac. Nam obſtat exceptio rei iudi
cate. ff. de exceptio. rei iudica. per to
tum. ⁊ quia de delicto vnius hominis nõ
eſt ſepe querendum. l. ſenatus. ff. de ac
cuſa. Cū igitur in caſu propoſito iudex lo
ci delicti cõdēnauerit eū ex cõtumacia: ſe
quiꝛ ꝙ ſecundus iudex iterum eū punire
non debet.
ℭ Econtra quod ſic nec obſtante dicto
banno: quia per bannum non dici-
tur a pena delicti abſolutus vel condem-
natus non

natus. non eñi fuit nomē eius repertum
vel receptū inter eos: quod fit per lit. cõte
ſta. ff. de adult. l. ſi maritus. §. preſcriptio.
C. eo. l. adulteriū. ⁊ ideo diffinitiua profer
ri non potuit ex delicto. in auꝛ. de exhi.
reis. §. ſi ꝟo. C. de accuſa. l. abſentem. et ſi
obijciatur ꝙ hoc liceat ex forma ſtatuti:
q̄uo cauetur: ꝙ cõtumax poſſit diffinitiue
condēnari. rñ. ꝙ ex tali cõdēnatione nulla
punitio eſt ſecuta. vñ cõdemnatio ei op̄i-
tulari non potuit nec dʒ. ff. de ex. rei iu. l.
euidenter. Nec ex delicto nec ex ſua im-
probitate dꝫ excuſationē vel immunitatez
conſequi. ff. de fur. l. itaq̄. ⁊ de inter. ⁊ rele.
§. fi. ⁊ de ne. ge. l. ſiue hereditaria. ⁊ hoc vi
detur verius: qđ bānū fuit rõne contuma
cie. etenim pro delicto aliter fuiſſet puni-
tus. Naʒ ſi punitus fuiſſet ſine pena eua
ſiſſet ⁊c. Concludendum quod rite ⁊ recte
iudex loci preſentis incolatus punire eū
poteſt. per auꝛ. qua in prouincia. C. vbi de
crimine agi. ⁊ per rationem quia noxa ca
put ſequitur.
ℭ Utrum iudex loci in quo extraneus cõ
miſit tertium furtum poſſit eum de fur-
tis alibi commiſſis punire.

1 Uero quarto † ẜm Guil. de ſu-
ʒa. doctorē eximiū q̄d ſi muti-
nēſis vnū furtū ɔmiſit Muti-
ne: aliđ Rhegij: tertiuz parme
nec inueniꝛ ꝙ fuerit de aliquo
p̄dictoꝝ punitus. Nunq̄d ſi deprehēdaꝛ
p poteſtatē parme poterit furcis ſuſpen-
di. qđ videtur ſibi licere cū ſepius furat⁹
eſt: ⁊ ſatiſfactum ſit ſtatuto de tribus fur-
tis: vt ſunt communiter ſtatuta in lõbar-
dia: ⁊ adducitur. l. capitalium. §. craſſato-
res. ff. de penis. ⁊ qꝛ vnus actus inducit
cõſuetudinē. C. de epiſ. audien. l. iij. ⁊ plu- 2
res cõmittendo videꝛ famoſus. l. furta. et
ibi tenetur ⁊ notatur. ff. de furtis. et ideo
videtur puniendus pena illius. l. capita-
lium. §. craſſatores. ideſt furca vt ibi dici
tur. Nam plura delicta occurrentia ag-
grauant delictum delinquentis. ⁊ gra-
uius punitur. ff. de re mili. l. non omnes.
§. qui deſertiōi. C. de raptu virgi. l. vnica.
§. multomagis. econtra videtur qđ non:
quia in territorio parme vnum ſolum fur
tum commiſit: de quo tantum poteſtas
parme habet cognitionem. vt in auꝛ. qua

in prouincia. et. l. iij. ff. de
offic. preſi. et ſecundū om
nes leges erit fuſtibus
caſtigandus pro primo
furto cõmiſſo in loco ſue
iuriſditionis. C. de ſeruis
fugiti. auten. ſed nouo iu
re. vnde de alijs nihil ad
eum. ff. ſi ſerui. vendice. l.
loci corpus. nam conſtat
quod de alio delicto non
poteſt eſſe iudex compe-
tens nec ipſum punire p
dictam. l. iij. de offic. preſi
dis. ⁊ dictum eſt plene in
principio huius tituli. et
quo ad alia delicta ſiue
furta remittendus ad lo
cum criminis commiſſi
puniendus per ſuum iu-
dicem. §. ſi quis vero cõ-
prehenſorum. in auten.
vt nulli iudicum. colla. ix.
⁊. ff. de accuſatoribus. l. ſi
cui. §. finali. et hoc videꝛ
verius ſecundum Gui-
do. de ſuza. ſed Hugo ro-
ſi. et fortes rectores con-
trarium faciunt dicen-
tes quod conſtat eum fu
rem eſſe famoſum et ita
fore puniendum parme.
et ita ſeruant: quia gau-
dent malos terrere: et in
telligo vbi actus iducit cõ
ſuetudinem: non alias.
extra de cauſa poſſeſ. et
proprie. capitulo cum ec-
2 cleſia ſutrina. ℭ † Qualiter
autem quis puniatur
pro pluribus furtis de iu
re communi. dic vt not.
plene. ff. de furtis. l. capi-
talium. §. famoſos. ⁊ in
auꝛ. ſed nouo iure. C. de
ſer. fu. quod not. ſecundū
Baldum.
ℭ Utrum duo iudices pa
riter in citatione eiuſdez
concurrentes poſſint am
bo vł q̄s eoꝝ cognoſcere.

Adde qđ
no. in addi.
ad Lanfr.
in. §. ɔfeſſio
nes. nu. xj.
ꝟ. quero ti-
tius cõmi-
ſit furtū. in
apoſtil. i ꝟ-
bo poteſt p
cedit. celſ⁹.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

*Adde qꝺ no.Ja.i add. ad Lāfrā. §.recuſationes.in pnc.

*1 Quinto † queritur. plures ſūt iudices qui parem habent iuriſditionem in cauſis: vtputa poteſtas ⁊ capitane⁹ quoꝝ vterqꝫ habet cognitionem in certis maleficijs: vel pone i ſcholaribus: qui tres habent iudices: epm: rectorē: ⁊ doctorem: vt auꝭ. habita. C. ne fil. ꝓ pa. ¶ Vel pone i iuriſditione quam hñt pſides ꝓuinciarū: vt puta in marchia ⁊ in prouincijs patrimonij modo perpetratum eſt delictum in illa prouincia vł territorio: qꝺ eſt cōe vtriqꝫ rector ⁊ ptās illi⁹ territorij vel loci vult procedere. queriꝭ qs illoꝝ preferatur. ⁊ certū eſt ꝙ is pferendus eſt q̄ in citatione pvenit. ff. de iud. l. ſi quis poſtea. et. l. vbi ceptuꝫ. extra de fo. compet. c. propoſuiſti. Quid autem ſi ita concurrunt in citādo: qꝺ nō apparet quis primo citauerit. ¶ Et primo vide- 1
tur qꝺ impediant ſe con- P
curſu: et qꝺ neuter pcedere debeat. ff. de le. i. l. hui⁹ §. fina. ⁊ C. qui admit. ad bo. poſ. l. fi. ff. de vſuf. l. lꝫ ⁊ ſi quis. §. interdum. et de teſta. tuto. l. duo ſunt titij. ⁊ idem videtur ſi duo teſtamenta inueniāꝭ eodē tpe confecta: ita qꝺ nō apparet quod ipſorū fuerit primo factuꝫ et qꝺ ſit poſterius. Nā rōne incertitudinis vtrūqꝫ vitiaꝭ. ff. de bo. poſ. ſm tab. l. i. §. i. ⁊ ibi not. ¶ Econtra qꝺ vterqꝫ habeat iuriſditionem. fa. ff. de excu. vel ad mi. tu. l. iuriſperitos. §. cū

P Quādo ē cōmiſſuꝫ delictū in cōfinib⁹ duorū territorioꝝ: ⁊ ignoraꝭ i cui⁹ territorio cōmiſſuꝫ ē rōne dubij vtriuſqꝫ ciuitatis poteſtas: vł rector poterit procedere: et punire: vt not. ipſe ff. de lib. agn. l. furem. contra verſi. ſi

oriundus. nec vnus pōt alium impedire quia in hoc ambo ſunt pares: et par in parem non hꝫ imperium. l. ille a quo. §. tempeſtiuum. ff. ad trebel. Sed ex hoc ſequitur vnū valde abſurdū: nā nō debet vn⁹ pro vno ⁊ eodem facto ad duo tribunalia vocari. ff. de re iu. l. contra pupilluꝫ. §. i. C. de iudi. l. nulli. ff. iudi. ſolui. l. iam tamen. ⁊ qꝛ de delicto eiuſdē hois non dꝫ ſepius queri. ff. nau. cau. l. licet. de accu. l. ſenat⁹. Dic quod in dubio vnuſquiſqꝫ dictorum officiorum cognoſcere: decidere: et punire poterit ⁊ conſequi medietatem illius pene: ⁊ ſic diuidunt inter ſe: et habebunt dimidiā vnuſquiſqꝫ alꝰ autem per ſuperiorem compellentur. ff. de admi. tut. l. chirographis. ff. de peti. heredi. l. hereditas. in fi. ⁊ extra de preben. c. fi. lxv. diſtin. forte. et idem facit Dy. in ſimili q̄ſtiōe. Additio. ¶ Sed tu aduerte ad pdicta qꝛ verba faciunt dubitationem: qꝛ ex themate ꝓpoſito ſi bene inſpicitur non eſt magna dubitatio: qꝛ dicitur ꝙ ambo iudices habebant parem iuriſditionem: et ideo ambo cognoſcunt: pronuntiant ⁊ iudicant. ⁊ ip- 2
partes debent condemnare: et ſic clarum ex dubio deciſio dubitationis Bald. Ancto. de cre.

¶ Cui magis cōpetit iuriſditio cognoſcendi de delicto in finibus duorum terminorum commiſſo.

1 Sexto † queritur titius pa- 3
P
pienſis tractatum habuit ⁊ mandauit in ciuitate papie ſempronio: quod offendat ciuem mediolanēſem. predictus ſempronius ex illo tractatu offendit illū ciuem mediolanēſē: ⁊ ipo ſempronio ibi capto confiteꝭ q de mādato titij in ciuitate mediolanenſi pdictū delictū cōmiſit: ⁊ qꝺ huc tranſiuit de ciuitate cremonenſi alꝰ papie. ⁊ idem titius ibi mandauit: cuius confeſſionis occaſione do. Jo. marcus de graſſis poteſtas ciuitatis mediolani ſuum formauit pceſſum ipm titiū cū ſolēnitate condemnando: facto ꝓpri⁹ bāno cōtra eūdē titiuꝫ mandatorē: q̄ titius peruenit in manus ipſius do. poteſta. ſeu ei⁹ ſucceſſoris. Dubitatur an fieri debeat executio ipſius titij condemnati ad mortē tanq̄ ꝯ bānitū

⁊ condemnatū: ⁊ videtur ꝓ parte ipſius titij capti ⁊ detenti mādatoris: vt ſcilꝫ ꝙ nulla debeat fieri executio qꝛ nullus eſt pceſſus: tanq̄ ab incōpetenti iudice factus cui iudicādi ius nō fuit: vt ſcribiꝭ i rubro et nigro. C. ſi a non cōpe. iudi. et in c. at ſi clerici. de iudi. ⁊ Ja. plene in princ. huius ti. Econtra qꝺ teneat proceſſus: ⁊ valeat ꝓ ſucceſſore pdicto volēte exequi ipſam condemnationem in fauorem reipublice ciuitatis mediolani. ⁊ alle. ex eo ꝙ ipe titius mādauit ſempronio: ꝙ in ciuitate mediolani offenderet mediolanēſem: ibi deliquiſſe videtur ipſe malefactor. vbi fieri et ꝑpetrari mandauit ſecuta offenſione ⁊ iniuria homicidij: vt multis iuribus ⁊ autoritatib⁹ cōprobaꝭ. ⁊ arguēdo de ꝯctibus ad delicta ꝙ argumētū eſt validū in iure. ff. de iudi. l. oim. ſed cōſtat ipm titiū ibi. ſ. mediolani cōtraxiſſe ergo i ꝓpoſito ibi videꝭ deliquiſſe vbi mādauit. ⁊ ſic mediolani videꝭ deliquiſſe: quia non ſolū verba cōſiderāda ſunt: ſed etiam ſecutus effectus: vt. C. de libe.
2 prete. l. iij. ¶ † Item quia non inſpicimus tempus conditionis appoſite: vt. ff. de cōdi. et demon. l. legata ſub conditione. ergo hic inſpicimus tempus perpetrati delicti: ⁊ locum vbi perpetratum fuit: ⁊ ratio eſt: quia precedentia ex poſt facto confirmantur: vt. ff. ſi cer. pe. l. proinde. ideoqꝫ in ciuitate Mediolani vide-
3 tur a ſempronio commiſſum. ¶ † Item qꝛ in donatione inter virū ⁊ vxorem nō attenditur tempus donationis facte. ſꝫ id tps ad qꝺ conferri dꝫ. ſ. iudicis vel monitionis vt ex tunc valeat: vt. ff. de dona. inter vi. ⁊ vx. l. ſi cū. §. fi. cum. l. ſeq. ⁊ ar. ff. de manu. teſ. l. ſtichus. itē qꝛ puniꝭ mandans ſicut mandatarius. C. de accuſa. l. nō ideo minus: ergo mandans ꝓ principali percuſſore habeꝭ. ff. ad ſillei. l. ſi q̄s percuſſor. Item punitio dꝫ fieri ad locum vbi eſt cōſummatū delictū: ⁊ ad illud referendum. d. l. ꝓinde. ¶ Ecōtra videꝭ qꝺ iudiciū ſit nullū: tanq̄ factum ab incōpetenti iudice. ⁊ ſic eius pretextu et occaſione nō eſt ꝯ titiū ꝑ ptātēꝫ mediolani tanq̄ ꝯ bannitū ⁊ homicidam procedendum. Primo ꝙ ipſe ptās Mediolani de iure cōi in ciuē papiēſem nullam hꝫ ptātem

cū extra ciuitatē mediolani hoc negotium ſumpſit originē ⁊ effectū ſuū ꝑ acceptionē ⁊ cōmiſſionē perinde ſecutam ⁊ factā in ciuitate papie remittendus eſt ipſe titi⁹: vt ibidē puniaꝭ: vt i auꝭ. vt nulli iudici. §. ſi quis vero comprehēſoꝝ. ⁊ nota. ij. q. iij. in principio. et hoc videtur veri⁹ ad id qꝺ dicitur ꝙ contraxiſſe videtur per. l. cōtraxiſſe. ff. de act. ⁊ obli. Dico ꝙ. l. ipſa non obſtat: ꝙ in caſu thematis pſuppoſiti plura fuerunt delicta facta diuerſis: et quilibet per ſe: ſꝫ ibi promiſſio ⁊ ſolutio ſunt ad idem ſcꝫ ad obligationē diſſoluēdum: ⁊ ideo diuerſa. vñ non obſtat. Qꝺ aūt dicit remittēdū ad ſuum iudicē: itellige de vrbanitate ſꝫ nō cogiꝭ. ff. de accuſ. ſi
4 cui. §. fi. vbi no. † Sed ꝯ ſuus ꝓuincialis iudex ñ teneꝭ reū fugiētē remittere ad locum delicti ibi puniēdum. ⁊ ſic loq̄ꝭ. §. ſi q̄s vero cōprehēſoꝝ. ⁊ iō iudex loci ſiue ciuitatis dlicti cognoſcet ⁊ puniet ff. de accu. l. vl. et autentica q̄ i ꝓuin. C. vbi de cri. agi op. Si tñ eēt delictū nō graue: ſꝫ leue: etiam iudex ſue ꝓuincie nō cogiꝭ remittere: ſꝫ puniat ipſe quē culpabilē inuenit: vt in auꝭ. vt nulli iudi. in. §. non cognoſcat. ⁊ not. iij. q. vi. c. qua in ꝓuincia. ⁊ Ja. plene dixi.

¶ Utrum morte delegātis finiatur delegati iuriſditio. Item an morte conſtituentis ſit reuocatus procurator.

quideꝫ. An hoc pcedat in pluribus beneficijs ſimul cōceſſis: dic vt ſcripſi in. c. ſi a ſede. de pben. li. vi.

Adde ſpec. i
iti.de offi.⁊
poteſta. iu.
dele.§.vj.i
princi. ⁊ ibi
alios.xj.mo
dos quibꝰ
iuriſditio d
legati finit:
⁊ qd ſi igno
ret mortem
delegantis:
an nullitas
ꝑcedat.no.
bar.i.l.⁊ qr.
ff.d iuriſdi.
om.iudi.ad
qd facit qd
no.Lanf.§.
in princ.ſue
practice.nu
me.xv.

Septio† q̄ritur nun
quid mor
te delegā
tis finiat
iuriſditio 3
delegati. ⁊ diſtingue: aut
delegans morit naliter
aut morit re itegra: aut
non. Primo caſu quan
do moritur naturaliter
et re integra: in totū fi 4
nitur iuriſditio dlegati.
ff.de iu.om.iu.l.et qr. in
ſti.man.§.ratione. extra
de offi.dele.c.licet.et eo
dē ti.c.ſi delegatꝰ .in.vj.
a contrario ſenſu. Si au
tem moritur ciuiliter pu
ta quia delegans depo
nitur: excōmunicatur vel
deportatur: tunc etiam
ſi res eſt integra nō finit
delegatio.ff.de lega.ij.l.
cū pater.§.hereditatē.
ff.de iure fiſc. l.fraus.§.
fi.de do.inter virū ⁊ vx.
l.cum hic ſtatus.§.ſi de
buero.et not.in.d.l.licet
ad idem quod no.extra
de offi.dlegati.c.j.in.vj.
Alio vero caſu quando
delegans re non inte
gra morit vt eſt per ſolā
citationē: tunc ſiue natu
raliter ſiue ciuiliter de
legans moriatur: nō ex
pirat iuriſditio delegati 1
ff.de iudi.l. vēdicatio.§.
j. Predicta autem fallūt
in delegato pape: cuius
delegatio morte non fi
nitur committentis non
inſpecto ſi res ſit itegra
vel non.extra de officio
delegati. c.ij.libro.vj.† 2
Non tamen idem eſt in
officialibus vel vicarijs
epiſcopi: ſi ſint ordina
rij: vt in cap.non puta
mus.de cōſuetudi.libro

Adde iſtud
in.l. falſus.
viij.colū. q.
ij.C.de fur.
et adde qd
notaui i tra
ctatu clau
ſularum. in
clauſula re
ſcriptorū.
verſic. qd ſi
nō omnes ⁊
verſ.tu ſine
colleg. vbi
plene.

vj. Nam re integra morte committen
tis expirat eorum iuriſditio: vt in cap.j.
de officio vicar. in. vj. vnde in legato
ſummi pontificis eſt ſpeciale propter di
gnitatem: vt dictum eſt ⁊ bonorum pre
3 rogatiuam: vt dicto capitu. j. † ſic non
finitur officium executorum ad exequē
dam aliquam gratiam vel prebendam
ab apoſtolica ſede commiſſam: licet re
integra concedens moriatur.extra de
officio delegati.capi. ſuper gratia libro
4 vj. † Sed quid de procuratore litis. dic
quod expirat niſi fuerit lis conteſtata:
quia tunc eſt dominus litis.l. procurato
ribus.C.de procurato.et. l. nulla.eodem
titu. Item alio caſu morte conſtituen
tis non finitur mandatum: ſcilicet quā
do dominus pro procuratore nolente
et conſentiente ſatiſfecerit pro eo: quia
tunc lis etiam non conteſtata non re
uocatur.ff.de procuratoribus.l.ſi defun
ctus.ſi autem ſit procurator ad negotia
dic quod reuocatus eſt morte domini.ff.
manda.l. inter cauſas.inſtitu.eodem.§.
ratione.quod verum eſt: ſi res eſt inte
gra. ſecus ſi iam incepta negatione mo
ritur. tunc enim morte domini non re
uocatur.ff.de inſtitu.l.et ſi quis manci
pijs.§.ſi impubes.extra de officio delega
ti.c.vltimo.§.officiū.in.vj.ff.de neg.geſt.
l.cum actum.et.l.atqui natura.§.ſerum.
de hoc vide in dicta.l.inter cauſas.in pri
cip.et in.l.ſi quis alicui.ff.mandati.et in
dicto.§.morte.Baldus.

¶ Utrum vnus ex delegatis poſſit ſine
collega procedere. et an ante accepta
tionem alterius alter procedere poſſit.

Octauo queritur † quid ſi
fiat delegatio pluribus iu
dicibus de eadem re: nec
in delegatione eſt adiecta
clauſula: qd ſi non omnes
⁊c. que ponit extra de offi.
delega.c.j.et an ſi quis eorum preueniat
in cognoſcendo erit prior alijs colle
gis ſuis.et primo videtur quod ſic.ff.de
iuriſditi omnium iudicum.l. cum qui
dam.etiam ſi nondum tulit ſententiam
vt.l.ad idem.ff.de procur.et quod no.in
aut.habita.C.ne.fi.ꝓ patre.et de leg.j.
l.ſi pluribus.in fine.ad idē.ff.de iudi.l.

ſi quis poſtea.et de fo.cōpe.c. ꝓpoſuiſti.
¶ Econtra videtur ꝙ non: quia cum duo
bus committitur cauſa videtur in dubio
omnibus commiſſa. ff. de arbitr.l. non
diſtinguemus. §. cum in plu. ij.rn̄. ergo
vnus non poteſt procedere.extra de off.
delegat.c.cauſam.⁊.ff.de re iudic. l. duo
ex tribus.vnde non videtur quis ſit po
tior.ff.de noxal.l.ſi quis a multis.⁊.ff. de
pecu.l.ſi vero.in quibus iuribus dicitur ℣
quod non preuenitur agendo: vel litem 1
conteſt. niſi perueniant ad prolationis
finem. ¶ Sed dic ꝙ primum verius eſt: ⁊
contraria in alijs caſibus loquuntur: et
ideo ſolue ſcd̄m Odof.vt ipſe no.in.d.l.
ſi pluribus.in fin.ſed in proferendo de
ſideratur ſnia: vt.d.l.ſi quis a multis.⁊.l.
ſi non.quando aūt additur clauſula ꝙ ſi
non omnes ⁊c. vel illa. ꝙ non ſit melior
conditio occupantis: tunc licet vnus ſine
altero incipiat: tn̄ collegam nō excludit:
vt dicit.l.ſi pluribus.⁊.d.c.j.extra de pro
2 cura. c. ſi duo.lib. vj. ¶ † Item ſi non ſit
clauſula in ſolidū. Nā quilibet agit pro
parte: vt dicit.l.ſi pluribus. ita tamen qd
ſimul procedant: vt dictum eſt in delega
to licet in ordinarijs quilibet per ſe et ſe
orſum habet iuriſditionem. ff. de offic.
conſu.l.j.in princip. Et nota quod facta
electione vel commiſſione de pluribus
ad aliquod officium vel iuriſditionem
exercendū: vno eorū abn̄te vel recuſan
te interim totius cōmiſſionis iuriſditio
pertinet ad collegā qui offm̄ acceptauit
ff.de ap.l.impatores.§.ſi magrātus. bal.
¶ Utrum aſſeſſores poſſint in cauſa ciui
li ſententiari.

* 1 Nono † querit nunqd aſſeſ
ſor habeat iuriſditionem
ad ferēdū ſententiā in cau
ſis: in qbꝰ aſſidet. ⁊ videt
ꝙ nō: ſꝫ ꝙ ferēde ſunt per
preſidē vt no.ff.de off.aſ.l.
j.in glo.vl.vnde ſnie late p aſſeſſores nō
valēt niſi eas proferāt ex delegatiōe eis
a preſidentibus facta.vt expſſe in.d.glo.
legit etiam ſi ſunt cauſe ciuiles vel tales
criminales q̄ delegari poſſint: vt ibi dici
tur: ſꝫ de cōſuetudine aliud obſeruat in
2 ciuilibꝰ. ¶ † Itē dic: ꝙ remoto ꝑſide ante
tempus: videt culpa aſſeſſoris remoueri

vt no.ff.d aſſeſ.l.l.ſiq̄. ar.
ꝫ.⁊ ſibi iputet q̄ imperi
tum eligit: vt.ff.de rei vē.
l.vtiq3.§.fi.⁊ ibi not.bal.
¶ Utrū ꝑſides poſſint in
ter ſuos ſubditos extra
ſuū territoriū vtputa in
exercitu ꝑnūtiare ſuos
facere punire.

Decimo † q̄rit
qd de ꝑſidibꝰ
dum ſunt ex
tra eorū terri
torium: puta
quando aliq̄ ciuitas fa
cit exercitum ꝫ aliam ci
uitatem vel caſtrum ex
tra territorium exiſten
tem. Nūqd talis ꝑſes iu
riſditionem hēat puniē
di inter ſuos ſubditos ⁊
ceteros vt dictū ē.qd nō
vt.viij.q ij.c.j.qr ibi pri
uatꝰ eſt.vt no.§.e. in ꝑn.
ſcꝫ cautela ē quod ante
exercitū vel poſt faciat ſe
a ꝑncipe reformari. ⁊ ꝙ
poſſit vti baillia et auto
ritate ſup his qbꝰ potit
⁊ cū mero ⁊ miſto impe
rio ⁊ gladij ptāte in ſuos
hoīes. quos depaſcitur
hꝫ regit et conſeruat: ac
tuet in ipſo exercitu: ⁊ ta
li modo et forum dicen
do in eius commiſſione
exequendo ⁊ mandādo:
ꝙ quicquid contra ipſos
de eius iuriſditione fiet:
vel quoquomō erit fctm̄
ex nūc prout ex tunc repe
riam omnia rata: grata
⁊ firma habebit: acſi per
euꝫ in dicta ſibi commiſ
ſa iuriſdictione fierent
⁊ plenam obtinet robo
rum firmitatem. et hoc
probatur et not.in.l.j.§.
pe.ff.de queſtionibus.et
de conqueſt.circa finē.§.
piſnulti. ¶ † Sed queri

* Adde
Bartolum
in.l.iudiciū
ſoluitur.§ſ.
vel pone in
ptāte.ff.de
iudi.

℣ Add iſtā
⁊ doc.in.l.j.
⁊ in.l. extra
territorium
ff.de iu.om.
iu.de quo R
Lāfr. in.§.
citationes.
nu.xiij. §ſi.
quero vtrū.
⁊ qd ibi no.
in apoſtil.

2 pōt nūq̄d p̄ſides iuriſ=
ditionē habeant punien
di ſuos officiales ſiue in
officio delinquētes ꝛ vi
deť ꝙ ſic: vt.ff. de cuſto.
reo.l. de militibus. ff. de
pecu.l.ſi q̇s forte.§.pen.
xxiij. q.vi.c.is qui ita.et
ꝙ ipſe preſes puniendo
eos nō teneatur:proba=
tur extra de ſent.excom.
cum voluntate.per.l.iij.
ff.de of.preſi.licet poſſet
dici contrariū per.l.ij.C.
de offic.prefec.Aug. ſed
forte ibi loquiť de ordi.
iudi.ſiue eorum priuile=
gijs:quia ibi forte habe
bant ꝑ ſe officiū admini
5 ſtrationis a populo: † ſ3
queritur vtru3 preſides
poſſint cognoſcere de in
iuria familiaribus ſuis
illata: et primo videtur
quod ſic.ff.de arb.l. quo
niam.et de iudic.l. in pri
uatis.Econtra ꝙ non.ff.
q2 illa loquitur in ciuili:
ſed in criminali nō.ff. de
iuriſ.om.iu.l.qui iuraue
rit.ſed Iaco.de are.dicit
ꝙ ſic:q2 per hoc videtur
tueri ſuam iuriſditione3
ſiue dignitatem.ff.de of.
preſi.l.obſeruandum.et
nō eſt tunc dicenda que
ſtio ꝑtātis ſ3 dignitatis.
et ꝑ hoc optime facit. ff.
ad muni.l.de iure.i p̄nc.
et.vj.q.ij.ſi q̇s vero iure
nouo decretalium diſtin
guitur:vt extra de penis
4 ca.j.in.vj. ¶ † Poſtremo
dicit ꝙ l3 iudex nō poſſit
ex territoriū vel prouin=
ciā iudicare:vt.ff.de iter
dic.et releg.l.relegatorū
§.ſicut.et.§.ſeq.et dixi.s̄.
in prin.huius.q.nec etiā
ibi poteſt ordinare vt.ix.
q.ij.c.epiſcopu3 cum ibi

* Adde Bar.in.l.ij. §.fin.ad fin. verſ.vltimo quero.ff.de accuſ.

voluntariam iuriſditionem pōt exerce=
re ꝛ delegare.vt no.extra de iureiuran.
c.ex parte. Item pōt abſoluere excōica=
tos ſuos in quacunq; prouincia:vt ibi.
ꝛ.c.nouit.de offic.delegati.pro tribunali
autem non poteſt ſedere in alterius pro
uincia:vt.d.c.nouit.Item non poteſt pa=
rochi num alterius recipere ad penitē=
tiam.vt extra de ſepul.c.j.Bal.
¶ Utrum ſyndicus ad ſyndicandum aſ
ſumptus habeat iuriſditionem meram
et miſtum imperium.

* 1 Vndecimo † quid ſi coram
ſyndico qui habet aliquē
officialem ſyndicare pro=
ponitur: vel inſtruitur ac=
cuſatio de aliquo malefi=
cio perſonali:quod dici
tur commiſſum per eum:qui ſyndicatur
ſuo durante officio: vtputa de homici
dio vel aliquo perſonali crimine admiſ
ſo per eum officialē:durante officio:nun
quid habet in hoc cognitionem et puni
tionem.Et primo videtur ꝙ non : q2 ille
ſyndicus nō habet neq; merum neq; mi
ſtum imperiū:niſi expreſſe ſibi data fue
rit a ſuo p̄ncipe:vł cōitate ſua:ſ3 ſolā ha
cognitionē et punitionē de cōmiſſis:vel
neglectis:vł ablatis ꝑ illu3 officialē:ſeu
de eius familia ratione illius officij:de
quibus iſte puniēdꝰ penis illius ſtatuti
loci ſeu ordinationū ſui ſuperioris:q2
h3 cognitionē ꝛ iuriſditionē. cognitio ſ3
meri vel miſti iperij nō ꝑtinet ad ip3 ſyn
dicū.Ecōtra vr̄ ꝙ poſſit: q2 executor vi
licatiōis audire d3 oē3 vilicatiōis ſpē.
ꝛ ip3 in omni eo qđ cōmiſit punire. vt in
c.qualr̄ ꝛ q̄n.de accu.generalis em̄ ſyn
dicaria de oībꝰ in officio cōtingentibus
videť cōmiſſa:vn̄ de oībꝰ generaliter co
gnoſcere ꝛ audire d3:q2 q̄ omne dicit ni
hil excludit.extra de ma. ꝛ obe. c. ſolite.
ad fin.et q2 ṽbū generalr̄ ꝓlatū gn̄ali
ter d3 itelligi.ff.de ſerui.ruſ.p̄d.l.ſi ſerui
tus.Dy.dicit ꝙ p̄dictꝰ ſyndicus ſeu ſyn
dicatus in lombardia de predictis non
poteſt punire:cum in generali cōmiſſio
ne nō veniāt:niſi q̄ ſibi ſyndicatori ſpe
cialiter demandantur.ff.de offic.eius cui
man.eſt iuriſdit.l.j.extra de offic. vica.c.
j.in.vj.et ideo dicit ipſe Dy. ꝙ oīs eius

poteſtas ꝛ autoritas depēdet ex forma ſue
electionis ꝛ poteſtatis ſibi attribute.arg.
ff.de arb.l.nō diſtinguemus.§.nūc de offi=
cio.ſi tn̄ dictus officialis dictū delictum
commiſit officium ſuum exequēdo:an te=
neatur an nō.dic vt plene no.j.de ꝓba.cir
ca queſtiones probationū in.q.xix.Bald.
¶ Utrum exceptio nō competēti a iudice
ſit expediēda an̄ lit.cōte.Item an iuriſdi=
tio poſſit delegari:ꝛ qualr̄.Item an ciuis
de loco ſui domicilij bānitus ꝑ illud ban=
num poſſit ſe defenſare in alio domicilio
vbi de eo delicto contra eum procedatur.
Duodecimo queriť † q̇dam
accuſauit in curia bononiē
ſi ciuē parmēſem:quē dicit
deliquiſſe in territorio bo=
nonienſi.vbi nunc inueniť
dictus parmēſis.pone.Ti
tius ipſe accuſatus dicit domine iudex
dico ꝛ reſpondeo non animo lit.conteſta.
me hoc delictum non commiſiſſe:ſed poſi
to quod hoc delictum probaretur:ego de=
clino forum: ꝛ examen veſtrum .quia in
hoc non eſtis iudex competens:nam hoc
maleficium fuit commiſſum in ciuitate
Rhegij extra veſtrum territorium : vnde
non habetis de hac iuriſditionem.Iudex
autem mandat qđ reſpondeat:cum ex ſe=
rie actoris appareat ipſum eſſe iudicem.
Replicat accuſatus:domine iſta exceptio
eſt emergens:ꝛ ideo prius tractanda ꝛ ſu
per ea prius pronuntiandum.ff. de liber.
cauſa.l.liber.§.fi.C.de ordi.iud.l.j.ꝛ de di=
la.l.a procedente.ita quod iudex cauſa co
gnita debet pronuntiare.Nos tales dici=
mus eſſe iudicē competentē:vel non.ff.de
iudic.l.ſi quis aliena.¶ Dic ſm̄ Guid.de
ſuza.ꝙ procedendum eſt ſuper accuſatio=
ne non obſtante exceptione.ꝛ in proceſſu
apparebit quem finem cauſa habere de=
beat.C.qui accuſa.non poſſunt.l.j.ſm̄ qđ
de loco delicti probabitur.ar.ff.de rei ven.
l.iiij.§.ornamenta. Nam ſi conſtiterit de
territorio Bononienſi valebit proceſſus:
ſi conſtiterit quod extra territorium : re=
mittetur ad ſuum iudicem:vt.s̄.in.q.vj.
pronuntiando ſe non eſſe iudicem per di=
cta iura.an aūt de neceſſitate ſit pronun=
tiandum dicetur.j.de.q.circa emergentis

2 j.queſtio.ij.† Circa materiam aūt huius
titu.eſt ſciendum:qđ iuriſditio eſt nomen
generale comprehendens merum ꝛ miſtū
imperium ꝛ modicam coertionē: quia in
imperio iuriſditio ineſt:vt . ff. de officio
eius cui eſt mand.iuriſd.l.j.vnde qui ali=
quod predictorum habet: poteſt dicere ſe
habere iuriſditionem:vt notatur.ff.de iu.
om.iu.l.imperium.ſed non conuertitur:
q2 nō omnis qui habet iuriſditionem:ha=
bet merū imperium:vel miſtum.Omnes
enim magiſtratus habent iuriſditionem
vt prebeant autoritatem manumittere vo
lenti.ꝛ vt apud eos teſtamenta aperian=
tur.ꝛ pecuniarias cauſas audire:ꝛ leues
3 criminales:vt not.in.d.l.imperium.† Itē
etiam imperium quod eſt modica coertio
poteſt alteri delegari:vt.d.l.j.reſponſo.ij.
ꝛ.d.l.imperium.ꝛ.l.ſolet.ꝛ.l.pretor.de iur.
omnium iud.ꝛ extra de offi.vicar.c.licet.ꝛ
4 ca.in generali.libro .vj.† non tamen ille
minor magiſtratus habet merum ꝛ mi=
ſtum imperium:quia illa non competunt
niſi maioribus magiſtratibus:de quibus
dicitur in dicta.l.prima.in gloſſa.ea enim
que competunt iure magiſtratus:vt ma=
ioribus conſtitutio eſt merum imperium
quod conſiſtit in animaduertendo in fa=
cinoroſos homines:ꝛ miſtum quod conſi
ſtit in mittendo in poſſeſſionem:vt dicta
l.imperium.alteri demandari nō poſſunt:
vt dicta.l.prima . in principio . de officio
eius cui mandata eſt iuriſditio.ꝛ maxime
a p̄ſide:vt dicta.l.prima.§.huius rei.que
enim meri ꝛ miſti imperij ſunt per libel=
lum demandari non poſſunt.l.nec quicq̄.
§.vbi decretum.ff.de officio proconſulis.ꝛ
5 legati.† vtrum ergo delegatio meri vel
miſti imperij valeat.dicas quod ſecundū
ius ciuile requiritur ſpecialis commiſſio
vt quando adeſſe non poteſt vel abeſſe ne
ceſſario contingit ꝛ tunc cognitio tantum
non autem executio poteſt delegari.in au
ten.de collatio.§.ad hec prohibemus.ſed
de iure canonico ea que ſunt meri ꝛ miſti
imperij de quibus extra de officio deleg.
ca.qđ tranſlationem.poſſunt etiam dele=
gari a preſide:ſed ſpecialiter committun=
tur:vt extra de officio ord.c.quod ſedem.
6 ꝛ not.xxiiij.q.iij.illud.ꝛ extra de reſcrip.c.

in archiepiſcopatu:⁊ non
ſolum quo ad cognitionē
ſed etiā quo ad executio=
nem:vt in eo.c.dicit.⁊ no.
talis tamē delegatio fien
da eſt habenti iuriſditio=
nem:puta habenti magi=
ſtratū:vt no.in.d.l.j.de of.
eius cui eſt mā.iur.⁊ in.c.
7 qđ ſedem.† Princeps aūt
pōt committere cauſa co=
gnita.ff.de teſt.l.iij.§.idē.
⁊ no.in.c.illud.patet ergo
qđ in iuriſditione eccleſia
ſtica non eſt dubium qđ
poteſt committi: vt dictū
eſt:licet etiam in aliqui=
bus prouincijs viderim
de conſuetudine obſerua=
ri.Baldus.

¶De citationibus ⁊ dila
tionibus.Rubrica.

*Uide ꝑ Lāfr. in.§. citatiões.⁊ per illi⁹ diſcurſuz.Celſus.

* Uia vt dicitur
in auf.offerat.
C.de lit.cōteſt.
offerendus eſt
libellus reo:et
quia reus vocandus eſt
ſeu citandus cui libellus
poſſit offerri.igit ante tra
ctatum de libellis premit
tendum eſt de citatione ⁊
1 merito.† Nam omnium
accuſationū inſtituenda=
rum principium a prima
parte edicti ꝓficiſcit que
eſt de in ius vo.vt inſti.de
pe.te.lit.l.§.oim.de ordi=
ne em̄ iur.eſt vt nō ꝓceda
tur cōtra abſentē niſi cite
tur tacite vel exꝓſſe vt no.
extra de ꝓcur.c.in noſtra.
in fine.Adeo qđ ſine cita
tione ꝓceſſus eſt nullus.
C.de ſent.⁊ interlo.om.iu.
l.prolatā.⁊ de accuſ.l.iiij.
extra de maio.⁊ obe.c.in=
ter.⁊ ideo dicendū de.q.
2 circa citationem.† citan=
do enim nō dicit quis age
re:ſed agere velle.ff.rem

3 ra.ha.l.amplius nō peti.† vqꝛ vſqꝫ ad lit.
cōteſt.pōt mora purgari.ff.de arbi.l.ſi cū
dies.§.fi.de verbo.obli.l.ſi inſulā.⁊ plene
dicitur.j.in ti.de caute.⁊ reme.in.q.xvj.et
ideo hoc reſpectu dicit lex: ꝙ iudiciū ſu=
mit initiū ꝑ lit.cōte.vt in auf.de litig.§.ſi
vero a preſide.⁊.C.de iud.l.apertiſſimi.⁊
poſt lit.cōteſ.nō pōt forus declinari.vt.ff.
de iud.l.j.⁊.ij.⁊ multa alia facit lit.conte.
ideo illo reſpectu dicit lex ꝙ iudicium ſu=
mit initiū tūc vt.C.de lit.cōte.l.j.⁊ nō ſolū
in primordio litis:qꝛ citādus eſt ad ſingu
los actus iudicij.al's nihil agit:qꝛ de vno
quoqꝫ negotio ⁊c.ff.de re iudic.l.de vno=
quoqꝫ.⁊ no.ꝑ arch.in.c.ij.extra de cōfeſ.in
vj.⁊ fuit opi.Inn.in.c.ad petitionē.extra
4 de accu.¶† Ex predictis aūt inſurgit ta=
lis.q.quid ſi aliquis eſt ꝑ̄ſens in iudicio:
contra quē petit actor ius fieri de eo reus
interrogatus dicit:domine poteſtas:no=
lo ad preſens reſpondere:ſed actor faciat
me ſolenniter citari:qꝛ volo habere dila=
tionez ad comparēdum.actor vero inſtat:
qđ reus reſpondere debet: qꝛ eſt preſens
modo queritur quid iuris.Et primo vide
tur ꝙ non teneatur reſpondere:qꝛ a cita=
tione vt dicitur eſt incipiendum:vt.d.§.
omnium.⁊ qꝛ intereſt citati habere dila=
tionem ad querendum aduocatos ⁊ pcu=
ratores:quorū conſilio ille reſpondeat.ff.
ex quib.cau.maio.l.ab hoſtibus.⁊.l.eadē.
§.fin.Econtra videtur:qđ reſpondere ſeu
libellum accipere cogatur ſine aliqua ci=
tatione: effectus enim citationis eſt com
paritio.ideo enim citatur vt compareat:
ergo circuitus eſt euitandus.ff.de condi.
indebi.l.dominus.⁊ qꝛ qui ſcit certifica=
ri non debet.ff.de actio.emp.l.j.ad idem
quia denuntiatio que fienda eſt vendito=
ri vt aſſiſtat in iudicio euictionis:vt.ff.de
euictio.l.in rem.§.fi.ſufficit ꝙ fiat vendi=
tore preſente:vt in eod.tit.l.ſi omne.§.fin.
imo ſi ſciat venditor abſqꝫ denuntiatio=
ne ſatis eſt:vt notatur.C.eo.tit.l.fundi.⁊
ibi docto.⁊ ideo verius videtur qđ nō ſit
opus citatione.offeratur ergo reo preſen=
ti libellus intra terminū deliberationis
poterit aduocatū querere ⁊ interim iuriū
ſuorū remedia ꝑ̄parare.vnde preallег.ll.
non obſtāt.vnde dicamus vt dicit Aug.
Ubi te inuenero ibi te iudicabo.C.vbi de

crim̄.agi opꝫ.l.j.ſi aūt talis eſſet cauſa vel
negotium.vbi opꝫ tūc reſpondere:tūc cre=
do ꝙ eſſet neceſſaria citatio ⁊ ꝑ hoc appa=
ret ꝙ ſine cauſa nō valet citatio.Nam ci=
tatio dꝫ eſſe certa.extra de offi.deleg.c.pru
dentiam.ſi ergo deficit cauſa: cenſet nu=
da ⁊ indiſcreta.⁊ ideo non valet.arg.ff.de
lega.j.l.filiuſfa.§.diui.⁊.§.in peculio.⁊.§.
vilius.ſicut ⁊ al's dicit de cautiōe ſine cau
ſa:que indiſcreta dicit:⁊ indeterminata.
extra de fide inſtru.c.j.ff.de proba.l.cū de
5 indebito.†.Item libellus ſine cauſa non
procedit.ff.de eden.l.j.de anna.except.l.ſi
ex multis.⁊ ibi de hoc not.ſic ⁊ ꝓmiſſio ſi=
ne cauſa non tenet.ff.de do.ex.l.ij.§.circa.
Item volēs trāſigere ſuper alimētis ſine
cauſa nō audit.ff.de trāſa.l.cū hi.§.ſi ꝑ̄tor.
Item cōtradicēs ſine cauſa nō audit.ff.de
6 edi.diui adria.tol.l.fi.† Item cōfeſſio ſine
cauſa nō valet regulariter.ff.de interdi.l.
j.cū de iure ipe preſens haberet tp̄s ad de
liberandum ſuꝑ ipſo libello an vellet:an
nollet.ff.de interro.act.l.q̇ interrogatus.
hanc.q.ad literam no.Spe.in ti.de libel.
concep.§.ſequitur.ver.item dicunt.

¶Utrum ſufficiat citatio ad domum.

1 Ecūdo querit † nūquid ſuf
ficiat aliquē citari ad do=
mum.⁊ primo videt ꝙ ſic.
ff.de dā.infe.l.iiij.§.toties.
⁊ de libe.agno.l.j.§.j.qđ vi
aut clam.l.aut qui aliter.§.
ij.C.de anna.excep.l.vt ꝑfectius.extra de
8 dolo ⁊ cōtu.c.cauſam que.ecōtra ꝙ non a:
imo primo debeat citari perſonaliter : ſi
eius copia haberi poteſt:ita quod citatio
in eius notitiam perueniat.ff.que ſentē.
ſine app.reſcin.l.j.§.item cum edicto.al's
non videtur citatus.⁊ ideo nihil valet qđ
agitur.C.de accuſatio.l.iiij.C.quomodo
⁊ quando iudex.l.ea que.⁊.l.vlti.C.ſi per
vim vel alio modo.l.de vnoquo.ꝫ.ff.de re
iud.ſolunt docto.hoc modo.⁊ dicunt qđ
ſi citandus perſonaliter pōt citari debet
citari ⁊ citatio in eius notitiā peruenire.
§.fi.inſti.de pe.teme.liti.Et intellige qđ
citatio facta ad domū:tunc valet quando
eſt abſens:vel per eum extat:quominus
citatio ad eum poſſit peruenire.vtputa
ianua clauſa:vt.ff.quod vi aut clam.l.in=
de.⁊ ita loquuntur iura ꝑmo allegata.

quaſi dicant in defectum
eius qui perſonaliter in=
ueniri non poteſt:citetur
ad domum.vt not.in di=
cto.c.cauſam que.⁊ plene
eo.tit.c.vlt.quidam enim
intelligunt ꝙ ille qui in=
uenitur intra prouinciaz
eſt perſonaliter citandus.
quando autem eſt extra
prouiciam nō expedit per
ſonaliter citari:quamuis
ſciatur vbi ſit.extra de do
lo ⁊ contuma.c.cum olim.
circa fi.de hoc no.do.Gui
do bay.Archidia.bonon̄.
extra de foro compe.c.j.in
gloſ.iniuriam.⁊ hoc maxi
me in criminibus ſecun=
dum Ioffredum in quib⁹
etiam reus perſonaliter
eſt citandus.ff.de penis.
l.abſentem.⁊ de publi.iu=
dic.l.inter accu.ff.qui ac=
cuſare non poſ.l.qui eum.
de accuſ.l.iiij.al's eſſet pro
ceſſus nullus.vt ibi not.
predicta autem hodie pa
rum operant.qꝛ in quo=
libet municipio ſunt cita=
tiones ſm̄ eorum ſtatuta.
que communiter volunt
⁊ dicunt:quod fiat citatio
2 perſonaliter . † qualiter
autē citet pupillus plene
dicitur ⁊ nota.ff.ex quib.
cauſ.in poſſeſ.ea.l.hoc au
tem.Bal.

¶Utrum valeat citatio
ſine cauſe expreſſione.

1 Ertio querit
† an citatio
etiam a nō cō
petenti iudi.
valeat: ſi fiat
ſine cauſa ⁊ primo vide
tur qđ ſic.Nam dicit lex
ꝙ quis pōt e quacunqꝫ
cauſa citari.ff.ſi quis in
ius vocatus nō ierit.l.ex
quacunqꝫ.ergo citari po=

a ¶Ecōtra
ꝙ nō.adde
alex.cōſ.ccc
xlviij.ici.ſu
per thema
te.vſi.verū
aūt circa fi.
⁊ vide eūdē
alex.cōſi.ij.
inci.cōſide=
ratis vbis
in princ.eo.
vol.iij.vbi
ponit nūq̇d
citatio fa=
cta ad do=
mū per hec
verba citet
ꝑſonaliter
valeat mō
ita ipſe nū=
ti⁹ referat.
Et adde qđ
de iure nō
ſufficit cita
tio ad do=
mū niſi pri⁹
excutiat an
reperiat ꝓn
cipal'r ꝓut
volūt Dy.
Bar.imo.⁊
pau.de caſ.
in.l.iiij.§.ꝓ
tor ait.ff.de
dā.infe.⁊ re
fert Ba.ꝙ
idē tꝫ Rich.
ma.⁊ Inn.i
c.fi.de co q̇
mit.in poſ.
refert ⁊ ſeq̇
tur phi.cor.
cōſi.lij.inci.
hac cōſulta
tione col.ij.
ver.eſt etiā
aliđ.i quar
to vol.Fer=
randa.
*Adde lā

frã.palle.c. citationes. nu.iiij.v.q̃=ro quid in=ſeri dꝫ in ci=tatione.vbi poſui in ad=dit.ad eũ.

P Adde lã=fran.vbi.ſ. nu.iij.verſ. tertio q̃ro. Celſus.

teſt.ex cauſa non vera: et idem videt̃ eſſe: q2 cauſa nõ vera reducitur ad non cauſam.arg.de ex ce.do.l. ij.§.circa.in fi.de cõdi.ſine cã.l.ij.in fi.ergo valet ci=tatio cã nõ expreſſa.Econ=tra ꝙ nõ valeat:nã in illa l.ex quacunqꝫ cõtinetur ꝙ ex cauſa citari debet:dum dicit:ex quacunqꝫ cã:per qð patet ꝙ ſine cauſa non valet cita.nam cita.debet eſſe certa.extra de offi=cio delega.c.prudentiam.ſi
1 ergo deficit cauſa cenſet̃ nuda indiſcreta.⁊ ideo non valet arg.ff.de lega.j. l.filiuſfami.§.diui.⁊.§.in pecudum.⁊.§.iulia.ſicut
P alias dicitur de cautione ſine cauſa:que indetermi=nata dicit̃.extra de fi.in=ſtru.c.inter dilectos.ff.de proba.l.cum de indebito.
2 † Idem libellus ſine cau=ſa non ꝓcedit.ff.de eden. l.j.C.de anna.excep.l.ſi ex multis.Itẽ promiſſio fa=cta ſine cauſa non valet. ff.de except.doli.l.j.§.cir=ca. Item volens tranſi=gere ſine cauſa non audi=tur.ff.de tranſact.l.cum
3 hi.§.ſi pretor.† Item con=tradicens ſine cauſa non auditur.C.de edicto diui adri.tol.l.fi.Item cõfeſſio ſine cauſa non valet regu=lariter.ff.de interdic.⁊ re=lega.l.j.⁊ extra de vita et honeſta.clerico.c.ſolite.in principio.ad idem.C.de
1 non nume.pecu.l.genera=liter.ff.de acqui.re.domi. l.nunquam nuda.de do. l.nuda.cum ſimilibus.et hoc videtur veritas:quia cauſa ſemper debet prece=dere ſuum cauſatum:ſicut materia ſuum materiatũ

ff.de ori.iu.l.ij.§.deinde.Nã id poſſumus qð de iure poſſumus.ff.de verb.ſig.l.ne=pos ꝓculo.⁊ reſpicienda ſunt facta tanqꝫ ipm factũ vt no.xv.q.vj.ſacerdotib9.ff.de fur.l.verã.ideo pro cã ſufficiẽti ꝓdicta ne=ceſſario ſequit̃ effectus.C.de rei ven.l.j.et qð ibi not.⁊ cauſa ꝓbatur ꝑ effectũ.iij.q. vj.c.quatuor.igit̃ durãte cauſa durat effe=ctus.ff.de re.iur.l.in omnib9.j.rñ.⁊ ecõtra ceſſante cauſa:ceſſat effect9.ff.de iure pa.l. adigere.§.quiuis.c.cũ ceſſante.extra de app.⁊ ſic ceſſante cauſa ceſſat ipſum priui=legium.ff.de iud.l.ij.§.legatus.in fin.⁊.C. de epiſ.⁊ cler.l.generaliter.

¶ An ſufficiat ſolum citari procuratorem.

Quarto querit̃ † vtrũ ſuffi=ciat ſi citet̃ ſolus ꝓcurator ⁊ nõ dominus: ꝙ ꝓcurator veniat:⁊ non dñs rñſurus an vero nõ ſufficiat niſi ipſe dñs citetur.⁊ videt̃ qð ſuffi=ciat ſola ꝓcuratoris citatio.l.eum qui.ff. de verbo.oblig.

¶ Item q2 denũtiatio põt fieri ꝓcuratori ⁊ nõ nocet dño.ff.de pe.here.l.itẽ veniunt. §.petitã.vbi alleg.Alij dixerũt qð ad hoc primo eſt dñs citãdus:poſtea procurator maxime poſtqꝫ eſt factus dñs litis.ff.de euic.l.ſi dictũ.§.ſi pñte.⁊ no.de dolo ⁊ cõ=c.c.cãm.ſed verius eſt ſi pñs eſt dñs eſt citã=dus.iiij.q.v.quiſquis.⁊.d.c.cauſam.ſi aũt dñs abſens eſt:tũc ſufficit ꝙ ꝓcurator cite=tur:quẽ dimiſit.ff.et qui.cau.ma.l.itẽ ait. §.hoc aũt.ibi:quẽ cõuenias ⁊c.Et ſi ibi nõ dimiſit ꝓcuratorẽ dñs tanqꝫ cõtumax pu=nietur.d.§.cũ vero.ſed poſtqꝫ ꝓcurator eſt factus ꝑ lit.cõte.dñs litis:vt.C.de ꝓcur.l. procuratorũ.ex eo tpe ſiue dñs pñs ſiue ab=ſens ſemp ꝓcurator eſt citãdus:cũ poſtea non hẽat dñs facultatẽ litis exercẽde.d.l. procu.ergo fruſtra citatur dñs:ꝙ no.Bal.

¶ Utrum valet citatio ſine iudicis com=miſſione.

Quinto † an ſufficiat cita=tio nuntij abſqꝫ iudicis im=poſitione.⁊ dic quod non q2 nemo eſt citandus abſqꝫ iudicis impoſitione.ff.de in ius vocan.l.ſed ſi hac.§. pretor.Item nemo eſt in iudicio adhiben=dus: niſi quem iudex mandauit adhi=

heri.C.de exhi.re.l.nulli.⁊.l.neminem.C.a qui accu.non poſ.l.iij.nuntius enim qui iuſſu iudicis vel alicuius quem ſibi com=miſſum citat aliquem fal.tenetur.ff.de fal.l.qui ſine precone.et adde quod dixi in.c.ij.de fal.quod no.ibi.

¶ Utrũ valeat citatio die feriata facta.

1 Sexto queritur † an valeat cita=tio facta die feriata.et videtur ꝙ non.ff.de fer.l.j.C.eo.l.fi.ff.ſi quis in ius voca.non ierit.l.ij. §.fin.v.q.iij.placita.conſtat aũt.ꝙ citatio eſt de proceſſu iudiciorum.extra de pro=ba.c.quoniã.C.de appella.l.ſi expreſſim. extra de iudi.c.j.ergo ⁊c.Adeo ꝙ citat9 nõ compellitur comparere:ad predicta fa.l.ij.in fi.ff.de ferijs.quidaꝫ in ferijs ſo=lennibus dicũt ſiue in abſentia ſiue pre=ſentia citati:id qð tunc agitur non valet etiam conſentientibus partibus vt tene=tur ⁊ not.l.l.oẽs.C.de fer.extra eo.c.fi.Sꝫ in ferijs introductis pro neceſſitatibus hominũ:vt pro vindemijs et meſſibus: licet citatio his tẽporibus fieri non de=
4 beat:nec valeat[a] ſtantibus etiã ſtatutis terrarũ:tñ ſi litigãtes ſpõte cõſentiunt ⁊ litigẽt tũc valebit qð agit̃.ff.de fe.l.j.§.j. ⁊ adiũge ad ꝓmiſſa.q.ſeq.et.q.ix.q̃ loq̇t̃
2 qñ fit citatio ad diem feriatã.¶ † Quid autẽ de libello:an remitti poſſit de par=tium conſenſu.⁊ dic ꝙ nõ.glo.in auẗ.offe=ratur.C.de lit.conteſt.⁊ ibi per Cy.⁊ doc. licet quidã cõtra:⁊ idẽ eſt de iura.calum. ꝙ iuramentũ omitti põt.d.§.ſed q2 vere=tur.in.l.ij.de iura.calũ.licet tñ cõteſtatio nec expreſſe nec tacite omitti põt.vt not. Joã.an.in.c.ð cauſis de of.dele.⁊ ibi ple=
5 ne.¶ † Quid de ſnia an ſine ſcriptis da=ri poſſit regulariter non põt:ſed aliquã=do ſic.l.generaliter.C.de epiſco.⁊ cle.ꝑm vnũ caſum:⁊ ibi plene dicit Bar.vide in dicto.c.de cauſis Butri.⁊ Joã.de Imo. Fulgo.in auẗ.offeratur.et floꝛianum.
4 ¶ † Actor agens cõditione ex.l.diffama=ri.de inge.et ma.non tenetur libellum offerre.nec litem conteſt.et ſic alium or=dinem iudiciarium obſeruare.debet ta=men petere terminum aduerſario aſſi=gnari.l.quem doceat de iureiuran.alias ſi non doceat non audit̃:vt no.Bar.i.d.l. diffa[illegible] et Bar.in.l.mancipioꝛum.de

¶ Fieri non debeat nec valeat.Adde paul.de caſt.conſi.cclxx.incip.ſuper pri=mo dubio.ij.col.verſi.ſuper tertio.in pri=ma parte cõſilioꝛũ.vbi dicit:ꝙ licet fue=rint opinio.diuerſe vt refert Cyn.in.l. dies feſtos.

op.le.⁊ Inn.de of.oꝛ.c. conquerente.in gloſſ.ij. Juncto eo qð ipſe notat in.c.lator.extra q̇ fil.ſint legi.debet tamen actor anteqꝫ terminus aſſigne=tur ſibi.hoc eſt ꝙ illð pe=tat docere ſeu oſtendere ꝙ aduerſari9 eum diffa=mauerat.vt ipſe Bald. notat in.l.titia.in fin.de accuſatio.ff.ſi aduerſa=rius in termino nihil ꝓ=bat,fertur contra eum ſententia per quam con=demnet̃: vt decetero nõ infamet:⁊ ſuper dicta in=famatione ꝑpetuũ ſilen=tium imponit ſibi tamẽ non pronũtiatur actori aliquod ius competere circa id de quo fuit diffa=matus: vt nota.ſ.ipſe Bald.⁊ Innoc.in.c.cau=ſam que.qui fi.ſint legi=timi.et dicta ſententia non eſt diffinitiua:ſed in=terlocutoria.ad quam ferendam debet aduer=ſarius ſolenniter citari per talia edicta.alias non poſſet ferri dicta ſen=tentia.notat ipſe Bald. ibi.Antonius de butri. dicit ꝙ eſt diffinitiua in c.cum olim.de teſti.in.j. col.in fin.et idem ſentit Barto.in dicta.l.titia.et actor agens conditione ex.d.l.diffamari.debet agere coram iudice ip=ſius actoris:non coram iudice ipſi9 aduerſarij. vt not.Innocen.in c.la=tor.Anto.de cremonte.

C.de ferijs. ⁊ Joã.an.c. cõqueſt9.ex=tra eo.tit.et tenẽt ꝙ q̇c=quid ſit de iure tñ ð cõ=ſuetudine ſuat̃ ꝙ ſi cõ=miſſio cita=tionis facta fuit nuntio die iuridica lꝫ executio fiat poſtea ꝑ nũtiũ die feriata ꝓ ñ feriataꝙ ta=lis citatio tolerat̃.Fa=cit qð in ſi.ſi hr̃ in teſti=bus q̇ iurati ſunt die iuridica qð pñt exami=nari die fe=riata.vt no. glo.in cle.j. de off.dele. ⁊ Bart.i.l.j. §.nũtiatio. C.de op.no. nũtiatio.fa=cit etiaꝫ qð idẽ bar.no. in ſimi.in.l. dãni.§.ſabi=ni.ff.de dã. infe.bar.tñ poſt oldra. in.d.§.nun=tiatio.⁊ bal. l.d.l.dies fe=ſtos tenent

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

ꝙ ſi illa di=
es erat fe=
riata in ho=
norē dei ma *
xime ſi erat 1
dies dñica
talis citatio
non valeat
nec ex ꝯſue
tudine tole
rat̄: qꝛ illa ē
potius con
ſuetudo nū
tiorū ꝗ̄ in=
diciorū. ⁊ qꝛ
hoc eſt expſ
ſe ꝓhibituꝫ
per illam. l.
dies feſtos
ibi dū dicit
p̄conis hor
rida vox ſi=
leat: ⁊ ſic re
ſiſtit princi
pio ꝟ etiaꝫ
tenet Spe.
in ti. ꝺ citra.
§. j. ꝟſi. item
excipit̄ ideꝫ
tꝫ Pau. de
ca. in preal=
le. cōſ. Fe.

*Adde eū
dē vbi. ſ. nu
me. pal. ⁊ in
ꝯpoſt. ꝓpe
fi. d. §. adde
alexā. in ꝟ.
die feriata.

¶ Quid ſi citetur reus
die feriata: vt cōpareat
die non feriata.

SEptimo quero
quid † ſi citetur
quis die feria=
ta vt compareat
die non feriata, et vide=
tur ſecundum opi. Dy.
quod valeat. ⁊ reddit ra
tionem: qꝛ effectus ipſiꝰ
citationis cōfertur ⁊ tra
hitur ad eū diem in quo
citari potuit. argu. ff. de
do. inter virum ⁊ vx. l. in
ter omnes. et. l. ſi ego et
l. ſe. §. ſticho. alias ſeio. ꝺ
iureiuran. aliꝗ contradi
centes: quod initium ex
pectanduꝫ eſt in iudicio
l. iiij. §. j. ff. de min. Nec vi
detur multum ſecundū
eos in hoc opari ꝙ ꝯfert̄ 1
citatio in aliū diē iuridi
cuꝫ. ff. de ſer. export. l. ſi
minor. Sed priꝰ dictū ē
de cōſuetudine antiq̄ ap
probatū. hoc idē tꝫ Jac.
de are. in. l. dies feſtos. de
fer. ⁊ idē in lec. cy. in. d. l.
dies. facit optime. l. in tē
pus. ff. de here. inſti.

¶ Utrum vltimus dies
citationis in ipſa citatio
ne includatur.

OCtauo † q̄rit̄
q̄d ſi fiat cita
tio ad duos:
vt tres dies:
nunq̄d cōpu=
tabit̄ ſecundus vel tertiꝰ
in citatione: vt in illo die
poſſit ꝯparere citatꝰ: an
vero ante illum diē com
parere teneatur. dic ꝙ il
le vltimꝰ dies in citatio
ne ſeu termino compu=
tatur: quia omnis dies
in citatione expreſſus ce
dit pro dilatiōe ac in ea
concluditur. ff. de verbo.
obli. l. qui calen. et. l. eum qui ita. et. ff. de
adult. l. pater. §. j. nam licet ſit appellan=
dum intra. x. dies. et decimus compre=
hendatur. vt not. ij. q. vj. infirmorum. in
princip. et. ff. de furt. edic. l. j. §. dicimus. ſ
per. d. l. probatur quod ſi ita datur termi
nis ſoluas vel proponas vel facias de iu
re tuo vſ ad decem dies vel hinc ad. x.
dies quod tūc illo decimo die fieri ⁊ pro
poni poterit per. ll. predictas. quia tot
ille dies cedit in termino: vt not. inſtitu.
de verb. ob. §. ſi in diem. ¶ Itē dicit ꝙ
in citatione expediat̄ ꝓnuntiatio verbi
tenus. deſtinatum mādantis oēm cauſe
cognitionem requirit. ff. de offic. ꝓcon. l.
nec quic. §. vbi decretum. ff. de minor.
in cauſa. et. l. de vnoquoq. de re iud. vn
de ꝟm eū deliberationē ſalteꝫ deſtinari
debuit. vt ip̄e no. extra de accu. c. lꝫ. ar. ꝙ
non cōtra. ff. de arbi. l. de die. in prin. ba.
¶ Ultimo die citationis exiſtēte feriato
vtrū ſequēti teneat̄ citatus comparere.

NOno † queritur quid ſi citatꝰ
ix. vel. x. die ⁊ ille dies ſit feriat
in quo certuꝫ eſt quod citari n
poteſt vt dictum eſt in ſexta qu
ſtione. Nunquid tenebitur comparere
die ſequenti non feriata. ¶ Et primo vi
detur quod non: quia de ſequenti die in
citatione non eſt facta mētio: ⁊ ideo ma
gis de illo quam de alio non aſtringitur
ergo videtur quod non debeat compa
rere nec illa die: nec ſequenti. Unde qui
dam ad hanc citationem adꝗciunt ꝙ ſi
ille dies feriatus fuerit debet compare
re ſequenti die ne eorum citatio propter
diem feriatuꝫ maneat conſumpta ſi de
beat illo die feriato comparere. ea enim
citatio mandat duo cōtineri. ſ. diē expreſ
ſum: qui eſt feriatus ⁊ diē ſequentem. ar.
extra de accu. c. veniens. citato enim di
gente diem feriatū expreſſum in cōparē
do videtur cogi in ſequenti comparere.
arg. ff. de verb. oblig. l. vbi autem. ⁊. ff. de
iu. dot. l. plerunq. §. fi. et ideo videtur ci
tatio cōſumpta: ꝙ nec iterū citari poſſit
nec etiā iudex poſſit ſibi mandare: vt ſe
quenti die cōpareat ſine ſolēnitate: quia
traditur extra de do. ⁊ cōtu. c. actor. li. vj.
imo cū finitur citatio ad tp̄s expen. ff. de
re iu. eū quē temere. ¶ Econtra videt̄ ꝙ

tā die feſto ꝗ̄ ſequēti cōparere teneat̄ in
die feſto: vt tūc compareat in die ſequēti
vt in eo procedatur. hoc videt̄ dicere ex
tra de accuſa. c. veniēs. nā ꝟm Jnn. iſta ci
tatio duas hꝫ ptes vt cōpareat illa die:
⁊ ꝙ compareat vt ſi dies citationis ſit fe
riatꝰ: die ſequēti cōparere teneat̄: vt ip̄e
no. i. c. veniēs. de accu. l. celſus. ff. de ar. l.
hec conditio. ff. de ꝯdi. ⁊ de. vñ ꝗuis ha
beat exceptionē ſi tertio die ꝑꝑ ferias ñ
cōpareat: tñ nō hꝫ exceptionē: ſi ſequēti
die nō cōpareat ad ꝓcedēdū: feriato em̄
die citari potuit: vt. d. c. veniens de do. et
cōt. ⁊. c. dilecti de dila. cū ſi. de in integr.
reſt. c. cū ex literis. in fi. ⁊. c. corā. ſꝫ rñdet̄
ꝙ ibi nō fit citatio ad diē feſtū: vt vſ in
telligat̄ excluſiue. vt ex de fi. inſtr. c. cū di
lectꝰ. Sꝫ tu dic cū Spe. ſ. ꝙ de iure cañ.
valeat citatio ad diē feriatū: in quo cita
tus pōt comparere ⁊ ꝓcedere: vt p̄dicto
c. veniēs. ⁊. c. cū dilecti. ⁊ hoc verum eſt: ſi
ille dies feriatus in citatione cōprehēda
tur ſiue dicat̄: ꝙ vſ ad octo dies vel de
cē cōpareat: nā ſi dicimus dies eſti feſtus
idē eſt: ⁊ hec videt̄ intelligere: vt ſequen
ti die cōpareat: ⁊ comparere debeat: ⁊ ſi
dies feriati cōtineāt̄ per tres decem vel
plures dies: vt ip̄e Spe. no. in ti. de cita.
§. j. ver. tñ excipit̄ ꝙ citatio ⁊c. ſecus autē
in dilationibꝰ. qꝛ vbi dat̄ terminus vel
dilatio decē dieꝝ ad aliquid ꝓbādū vel
inducendum ſi decima dies veniat feria
ta: nō ideo admittit̄ in ſequenti die non
feriato. ꝑ. l. ſiue pars. C. de dila. ⁊. ff. ex q̇.
cau. ma. l. ſed ⁊ ſi ꝑ pretorē. §. ferie. ij. rñ.
Rō eſt nam materia dilationū eſt ampu=
tanda. C. de tem. ap. l. ij. in prin. vñ nō eſt
prolonganda ad diem ſequentē: cum po
tuerit prima die ſecunda et tertia: et ce=
teris diebus dilationis appellationem
ꝓſequi ꝙ debeat: ar. ff. ſi q̇s caut. l. eum.
ſecus qñ ſic dat̄ talis die ꝓba. vel ꝓpone
de iuribus tuis. nam ſi illo die feſtū erit 4
poterit ſequēti die ꝓponere: ſicut dictuꝫ
eſt in citatiōe. ⁊ no. in ſpe. ꝺ dila. §. j. ver.
quid ſi iudex. ⁊ in canone † not. ꝙ citatio
ad diē feriatā vt compareat bene tenet:
ſed vt reſpondeat non lꝫ. xv. q. iiij. c. pla=
cita in fine. ¶ † Ad exaggerationem ma
terie huius. q. nunquid ſi vltimus dies
citatiōis ſeu termini comparitionis vel
probationis ſit feriatus: admittat̄ quis
in die ſequēti. Pōt quis ita dicere: ꝓ ⁊ cō
tra. primo em̄ videt̄ ꝙ ſic: ꝙ cū ꝓpter diē
feriatā impedit̄: qꝛ iudicis copiā habe=
re non pō: nec quic poteſt ei imputa=
ri: imo erit reſtituendus. l. ſed et ſi per p̄
torem. §. ſed ⁊ ſi per magiſtrum. ff. ex qui.
cau. ma. ⁊ ideo videt̄ in diē ſequētē eſſe
diffuſum. ff. ſi quis cau. l. j. in fi. ⁊. l. ſi poſt
tres. ⁊ facit. ff. de reg. iu. l. vbi lex ad diē.
extra de do. ⁊ cōtu. c. cū dilecti. licet enim
nō veniēdo in penā incidat̄: tñ poſt mo=
dicū tp̄s cōparēdo videt̄ morā purgare
vt no. in. d. l. ⁊ ſi poſt tres. ⁊. ff. ex qui. cau.
maio. l. ab hoſtibꝰ. §. ſed qꝺ ſimpliciter.
qꝛ in mora modici temporis non eſt ma=
gnū damnum. ff. de iud. l. ſi debitori. ma=
xime ſi ius actoris non ſit factū deteriꝰ.
ideſt ſi eius actio non ſit facta deterior vt
d. l. ſi ⁊ poſt tres. Et maxime admittatur
ex generali clauſula: ſi qua mihi iuſta cā
eſſe videbitur. ff. ex qui. cau. maio. l. j. in fi.
⁊ ideo pretor vt non obſit vel proſit qꝺ
obuenit: vt. d. l. j. in princip. ¶ Contra vi
detur ꝙ non cum non eſt iuſta cauſa fe=
rie ſolennis: nam debuit et potuit ſupra
prouidere. vt eod. ti. l. ſed ⁊ ſi per preto=
rē. §. ſed quod ferie. et ideo de talibus fe
rꝗs non eſt habēda ratio: vt. d. §. ſꝫ quod
ferie. qꝛ ferie ſiue ſolennes ſiue repenti
ne dilatione temporū non excipiunt: ſed
his connumerantur. C. de dilatio. l. ſiue
pars. in fin. et materia dilationuꝫ eſt am
putanda. C. de tempo. appel. l. ij. cum er
go die citationis non comparuerit die
ſequenti non eſt admittendus. argu. C.
quando prouo. non eſt neceſ. l. j. Nec de
buit ſe arctare ad vltimum diem feriatū.
ff. ſi quis cau. l. ij. §. ſi tamē. ⁊ ideo ſibi im
putet. et hoc eſt verum de mero iure ciui
li. Nec ob. d. l. ij. §. iij. quia ibi fuit impe=
dimento iuſto et ineuitabili impeditus:
⁊ ideo tunc ſecus. † Crederem tamen ꝙ
ſi iudex equitate motus admittat eum
die ſequēti. ꝙ potuit ei facere gratiam.
argu. C. qūo ⁊ quando iudex. l. j. extra
de officio delega. c. conſuluit. Et ideo eſt
cautela: ꝙ appareat quod iuſſu iudicis
eſt admiſſus in ſequenti: et ita poteſt in=
telligi. d. l. ei q̇ poſt tres. Et poteſt ad=
dere ad hec quod dicam de queſtioni=

bus circa probationes.q.vj.Sed mul-
te ciuitates et loca per eoꝝ leges q̄ ſtatu
ta appellantur ꝓuiderunt in q̄ſtione ſe
pius poſita:q̄ quidem ſtatuta ⁊ leges al
le.ſunt ſeruande.l.hoc iure.ff.de iuſtit.
⁊ iure.Bald.

ℂ Utruȝ ſufficiat ſcripta relatio nūtij ci
tantis:ſi tamen nō apparet vbi eſt ſcri-
pta commiſſio.

1 Decimo queritur† q̄d ſi in actis
apparet ſcripta relatio nuntij
tamen non videtur nec appa-
ret nec ibi eſt ſcripta cōmiſſio
nūtio vel ſeruitori facta nūq̄d
ſufficiet ſola ſcriptura relationis relate.
⁊ videt̄ ꝙ nō.niſi de cōmiſſione ſibi facta
appareat.vt.s.q.v.ſemper eñ debet fie-
ri citatio ad partis inſtantiam ⁊ iudicis
commiſſionē:vt in aut̄.de q̄ſtio.circa me
dium.Ecōtra ꝙ ſufficiat ſola relatio:q̄
nuntio publico creditur in citationibus
ſuis.ff.de rebus eoꝝ.l.magis puto.§.ne
tñ.ff.de offic.prefec.vr.l.j.§.quies ibi ad
reſtituendū ⁊c.extra de appel.c.cōpara-
tj.ſi ergo in actis conſtat de relatione vt
dictū eſt ſufficit.hāc opi.approbat Jnn. 1
extra de proba.c.quoniam.in glo.citatio
nes:vbi exponit relationē nūtij.alij con-
tra:vt ꝓbatur in.d.q.v.licet eñ ſtanduȝ
ſit relationi:tñ relatio nō eſt cōmiſſio iu-
dicis.vnde ⁊ ſine commiſſione non pōt
fieri relatio:⁊ ideo per alterū nō ꝓbat re
liquū ar.C.de do.inter virū ⁊ vxo.l.ſi ma
ritus.extra de teſti.c.cauſam que.ij.

ℂ Utrum aſſerens ſe non citatum admit
tatur ad probandum.

Vndecimo queritur cū nun
tio publico credatur:vt.s.
dictū eſt.† Quid ſi citatus
1 negat ſe citatū cuius dicto
ſtabitur.dic vna cū Guid.
de ſuza.ꝙ licet nuntio cre-
datur:ſi tamen qui ſe negat citatū:vult
probare:eſt admittēdus.vt not.iij.q.iij.
teſtis.et dic vt plene in.c.venerabilis.ex
tra de ſen.excom.cum iſta lib.vj.in gloſ.
idem Jnno.in.c.ꝓducentes.Jn cōtrariū
eſt veritas:vt in auten.de eccleſiaſticis ti
tu.§.ſi autem pro redēptione colla.ix.⁊
inſti.de inuti.ſtipu.§.item verborum.et
quod dixi nūtio credendum:intellige in
citationibus tm̄.ſecus in alijs:vt ſi refe
rat ſe verberatū fuiſſe vel percuſſum et
nō probet non creditur.C.de decu.l.j.li.
x.et de accuſa.l.ea quidem.ff.de cuſto.
reo.l.diuus.Bald.ℂ Additio.Ego au-
tem cū aſſiderē in terra mortarij pro po
teſtate ꝑ le.d.l.d.duce Mediolani Fran-
ciſco ſforcia:contigit ꝙ cum miſſus eſſet
per predeceſſorem meum dñm Lauren
tiū de vitulinis de ciuitate corneti ſerui
tor ibi publicus ſtepha.parentis cauſi
dicus volebat ꝙ procederem ad aſſer
tionē ipſius nuntij dicētis:quod fuerat
verberatus per vxorem ribaldonam de
tornellis:⁊ q̄ defecerūt probationes no
lui ꝓcedere contra eam:et bene feci licet
multum dicebat ipſe ſtepha.ꝙ cū miſſus
eſſet cū precepto ad domum dicte riba
done:⁊ verberat⁹ eſſet:ꝙ ſoli eius dicto
credendū erat:ad hoc vt al's citare poſ
ſet:et nō verberaret̄:ꝙ faciebat q̄ erāt
ambo litigantes de vna magna heredi
tate:et ſic non erraui qđ not.Anto.

ℂ Utrum poſſit fieri quod quis compa
reat perſonaliter in cauſa ciuili.

1 Duodecimo queritur† nūquid
iudex poteſt quem citare ciui
liter coram ſe:vt veniat ꝑſo
naliter reſpōſurus.Et primo
videtur ꝙ non:quia iuris be
neficium nemini eſt auferēdum.ff.de re
iud.l.cui.§.ſi quis autē.in aut.cōſtitutio
q̄ de dignitatib⁹.§.illud.cū igit̄ ſit cōceſ
ſum a iure oībus habēdi facultatē cōſti
tuēdi ꝓcuratorē.l.j.ff.de ꝓcu.cuius ꝓcu
ratoris vſus per quā neceſſarius eſt.ff.de
ꝓcu.l.j.§.vſus eſt.⁊ inſti.ꝑ quas ꝑſonas
no.acqui.§.j.exceptis caſibus ſpecialib⁹
quibuſdā:vt ibi not.reſtat modo quod
procuratoris beneficio vti poſſit alias li
ceat:⁊ videt̄ hoc verū etiā ſi ſpecialiter
et expreſſe iudex in citatione hoc man-
dauerit.C.de ꝓcu.l.fi.Cōtra vr̄:ꝙ citari
poſſit perſonaliter ⁊ ꝙ citatus cogatur
ꝑſonaliter cōparere.hoſti.in.c.paſtora-
lis extra de iud.vbi nota ꝙ pricipales ꝑ
ſone debent ꝑ ſe in iudicio rñdere.iudi
cis eñ offm̄ latiſſimū eſt.de iuriſdi.om.
iud.l.j.ſed rñdet̄ ꝙ de iure ciuili non po
teſt ꝑſonalr̄:nec citatus perſonaliter ad
hoc cōpellit̄:niſi hoc exigat nature cau

ſa:⁊ niſi in caſib⁹ notatis in.d.l.de procu.
C.iure vero canonico poteſt perſonaliter
citari:nec tunc citatus pōt mittere procu
ratorem de ma.⁊ obe.c.fin.Nam ⁊ iure ci
uili vſq; ad iuramentū calumnie nō pōt
q̄s ꝓcuratorē cōſtituere.vt no.in.d.l.fi.de
ꝓcu.C.ſed ꝑdicta vera ſunt in iudicio or-
2 dinario.ℂ † Judex aūt delegatus nō pōt
citare:niſi ſua cōmiſſio in citatione conti
a neatur:ꝑterq̄ in caſib⁹ a.in c.j.de iud.li.
vj.⁊ dic vt ibi.⁊ de ꝓcu.c.querelam.⁊ ad-
3 de qđ dr̄.j.ti.j.in.q.vj.⁊.q.viij.† Jtem dic
ꝙ ſiue iudex ordinarius ſit ſiue delegat⁹
ter dȝ citare:ſcȝ primo ſcđo ⁊ tertio.ff.de
re iudi.l.contumacia.§.j.vel vno perem-
ptorio pro omnibus.vt ibi:q̄ in vna cita
tione plura fieri pñt.vt not.extra de teſti.
cogen.c.ij.al's aūt ſine peremptorio de iu
re cōi non eſt legitima citatio:nec eſt re-
putandus contumax.C.quomodo et q̄ñ
iudex.l.tres denuntiationes.⁊ aut̄.qui ſe
mel.xxiij.q.iiij.c.forte.⁊.xxiiij.q.iij.de iu
4 di.† vñ primus termin⁹ non debet eſſe pe
remptorius:niſi ex cā:puta propter loci
diſtantiam.extra de reſti.ſpo.c.cum lit.in
fin.et qui in primo vel ſcđo termino non
peremptorio non cōparet:non punit̄ etiā
in expenſis:vt no.ff.ſi quis in ius vo.non
ie.l.ij.et no.ff.de re iudi.l.contumacia.et
no.ex̄ de ꝑc.c.q̄rela.i gl.ſi eñ ⁊c.⁊ de dila.
c.j.⁊ de do.⁊ cōtu.c.cū dilecti.i fi.⁊ ibi no.

ℂ Utrū valeat ꝓceſſus cōtra citatum lō-
ge poſt terminum comparentem.

1 Tredecimo† q̄rit̄.citatur q̄s
ciuiliter tribus edictis:vel
vno ꝑ oīb⁹.vt.ff.de re iud.
l.cōtumacia.§.j.ꝙ compa-
reat ad rñdenduȝ actori:q̄
expectato nō cōparet i vlti
ma hora termini:nec poſt:actor vero com
parēs accuſauit in termino contumaciaȝ
ei⁹:deinde iudex nō in die termini:nec in
die ſequēti:ſed poſt duos vel plures pro-
nuntiat cōtra reū contumacē:q̄rit̄ an va-
leat:⁊ primo vr̄ qđ nō:q̄ circūductū vr̄ edi
ctū.ff.de iu.l.⁊ poſt edictum.§.circūducto
extra de offic.dele.cōſuluit.⁊ ideo ex inte-
gro videtur citādus:extra de dolo ⁊ con-
tu.c.actor.lib.vj.Predictus nāq; ꝓceſſus
videtur nullus ipſo iure:⁊ citra appella-
tionem.C.quomodo ⁊ quando iudex.l.j.
§.in diem.Econtra vide-
tur qđ valeat:quia iudi-
ci non imponitur neceſſi-
tas pronuntiandi.C.quo
modo et quando iudex.l.
j.quia pōt differre ⁊ expe-
ctare reum:an in ſua con-
tumacia pſeueret.vt in.e.
ti.l.cōſentaneū in perſeue
rante ⁊c.extra de dolo et
contu.cum dilecti.Jtem
quia non videtur fieri in
iuria abſenti:ſed gratia
in expectando:quam qui
dem iudex facere poteſt
dicta.l.conſentaneum ni
ſi finiatur eius officium.
2 dicto cap.conſuluit.† Ji-
mo non debet pretor fe-
ſtinare ad decretum in-
terponendum.ff.de dam.
infect.ſi finita.§.ſi forte.⁊
ibi not.Jtem ſicut admit
titur reus poſt quinq;:
vel plures dies.l.⁊ ſi poſt
tres.ff.ſi quis cautio.ſic
licet expectare iudici re-
um contumacem:imo cū
expectando ſi non veniat
tanto maior eſt contuma
cia.extra vt lite non con-
teſtata capitulo quoniaȝ
frequenter.et de officio
delega.capitu.ſane.et di
cto.capit.cum dilecti.naȝ
contumacia accumulat
penam.ff.de penis.l.re-
legati.C.de hered.auten.
gazaros.extra eodem ti-
tulo.capitu.excommuni-
camus.que quidem con-
tumacia multis modis
coercetur.ff.de regulis
iuris.l.non videtur.et de
dolo ⁊ contumacia.capi-
tulo quoniam.q̄to ma-
gis igit̄ durat contuma-
cia:tanto magis durat
culpa.et ideo non minus
ſed grauius puniēda:q̄
pro modo culpe eſt pena

a ℂ Preter q̄ in caſib⁹. Adde qđ nō dȝ quis ꝑſonalr̄ citari a delegato nec ab ordiario niſi in caſib⁹ deſcriptis i c.j.hic alle. niſi citaret coraȝ papa vel imperatore aut coraȝ aliquo alio principe vt ꝑ do. Guido. pape i.q.cccc xlv.icip.an valeat citatio.ad fin. Ferrādat.

inſligēda .ff. de penis.l. reſpiciendum. in
princ.nec ideo iudex videtur in mora.ar.
ff.de iureiur.l.ſciendum.extra de ele.c.pa
ſtoralis.⁊ ibi no.nec per lapſum termini
videtur abſolutus reus.extra de do. ⁊ cō=
tu.c.cum dilecti.§.preterea.in fi.⁊ hoc vi=
detur verius:qꝛ non eſſet equum qꝺ dif=
ferente iudice actoꝛ aſſiſtens ſuo iure pri
uetur ſine culpa.ar.C.de inoffi.teſt.l.ſi qs
in ſuo.ad contraria alleg.rn̄.j.ad.§.circū
ducto.quod nō loquitur in reo:ſꝫ in acto
re contumace:cuius maioꝛ eſt contuma=
cia qꝫ rei:vt in.c.actoꝛ.item ad.l.cum non
ex eo die.quod loquitur in diffinitiua ſen
tentia:que cū maiori ſolēnitate eſt feren=
da.C.de ſenten.l.cum ſententia. preterea
lex cum eo loquitur in delegato : qui finē
excedere non potuit:vt ibi patet.bal.
¶ Utrum iudex poſſit diminuere tp̄s di=
lationis a lege conceſſum.

ET qꝛ citationes de quib⁹ nūc
dictū eſt cōtinēt ⁊ includunt in
ſe dilationes: ideo breuitatis
cā ſub cōpendio ſubiungim⁹
de dilationib⁹ hoc eſt de ſcḋa
parte rubrice:dic ergo quod genera dila=
1 tionum ſunt quinqꝫ.† Primū genus in re
ſtitutorie q̄ daꝛ ſpāliter:vt compareat ali
quis in cā ciuili : ⁊ ſic de criminali:⁊ iſte
ſunt arbitrarie.Scḋi gn̄is dicuntur p̄pa
ratorie:⁊ hoc in criminali.iiij.q.iij. de iu=
dicib⁹ quib⁹ accuſatus poſſit ſibi prepa=
rare aduocatos ⁊ procuratores vt ibi.⁊.ff.
ex qui.cau.ma.l.ab hoſti.§.fin. Tertij ge
neris ſunt accuſatorie:⁊ he in oi cā locum
hn̄t.vt in aut.de litigi.§.omnem. Quar=
ti generis ſunt deliberatorie : ⁊ hoc in ci=
uili tantum quia in criminali non dātur
quia in facto ſuo interrogandus non dꝫ
hr̄e dilationem:cum poſſit ſcire ſi eſt no=
xius vel innocens.Quinti gn̄is ſunt iu=
dicatorie:que dilationes danꝛ condēna=
2 tis:vt no.iiij.q.ij.⁊.iij.in p̄ncip.¶† Circa
predicta ſciendū eſt:ꝙ dilationum mate=
ria eſt amputanda.C.de temp.app.l.ij.in
prin.dummodo iudex nō deneget neceſ=
ſariā dilationē:vt.C. vt intra certum tp̄s
criminalis queſtio terminetur.l.ij.⁊ arg.
C.de here.l.quoniam. Item not.qꝺ ſcḋm
Dy.et olim et hodie ſunt dilationes ar=
bitrarie.C.de dila.l.ſiue pars.ff. de iudi.

l.nunqꝫ. iij.q.iij.ſi ep̄s.⁊ ibi not.extra de
dila.c.preterea. licet ibi not. contrarium.
3 Et ex hoc occurrit talis queſtio† nūquid
iudex poſſit mutare tempus dilationum
a lege conceſſum.Et dic quod cum cauſe
cognitione poteſt:ſine cauſe vero cogni
tione nō poteſt.ff.de re iudi.l.ij. Et p hoc
4 reſpondetur illi.q.† Nunquid iudex poſ
ſit ſtatuere breuius tp̄s ad producendū
omnes exceptiones dilatorias vel decli
natorias que poſſunt proponi vſqꝫ ad ſen
tentiam.⁊ dic ſm Dy.ꝙ ſic: ita quod poſt
tempus a iudice limitatum : licet ſuper
de tempore conteſtationis vel appellatio
nis:vel ſententie oppo.non poſſunt.tunc
valet quando cum cauſe cognitione illa
tp̄a abbreuianꝛ:vt no.p eum:extra de re
5 gu.iur.c.indultum.lib.vj.† prorogatio au
tem etiā poſt cauſe cognitionem fieri po
teſt:vt.d.l.ij.dummodo ſcias ꝙ proroga
tio non dicitur cū fiat priore dilatione p
dente.ff.man.l.ſed ſi mādante.Supradi
cta intellige regulariter.quedaꝫ ſunt eni
tempora:que iudex abbreuiare nō pōt:v
dicitur.j.in.q.circa appellationes.in.iii
ſi.q.circa prin.
¶ Utrū ſit dāda dilatio ſponte cōfitenti.

1 QUinto† querit nunquid ſit dā
da dilatio ſponte confitenti
videtur ꝙ nō qꝛ volendo pro
bare cōtrariū : videtur venire
contra factum ſuum proprium
quod eſt p̄hibitum.l.ſi poſt mortem.ff.de
adop.item ꝙ quis ſua voce ⁊c.vt.C.de nō
nu.pec.l.generaliter.⁊ maxime quādo iu
ratus reſpondet:qꝛ non licet ⁊ contra ſa
cramentum venire.C.de tranſa.l.ſi quis
maioꝛ.ergo non eſt danda dilatio q̄ non
releuat.ar. C.de proba.ad probationem.
Econtra ꝙ ſic: qꝛ nemini eſt defenſio ſua
deneganda.C. de iure fiſc.l. defenſionis.
lib.x.ff.de queſtio.l.diuus. §.penul. ⁊ de
bo.vacan.l.j.ibi data copia reclamandi:
2 vt.C.de heredi.l.quoniam.† Quid enī ſi
probare poteſt delictum per eum confeſ
ſatum per alium commiſſum an audie
tur:certe ſic. ff. de re mili. non omnes.§.
a barbaris.forte enim errando confeſ
ſus eſt quare cum non admittetur ad
probandum errorem qui poteſt vſqꝫ ad
ſententiam probari : vt.C.de iur.et fac.
igno.

igno. l. erroꝛ.:certe non video rationem:
et ideo videtur qꝺ ex iuſta cā ſit audien=
dus.vn̄ dilatio danda eſt.⁊ ita ſeruāt bo=
ni aſſeſſores ciuitatū ⁊ locoꝝ. Alij ꝯdicen
tes.q.5.ſi qs vltro. non obſtat qꝛ ibi fuit
cōfeſſus in tormētis.ſed dic.vt ibi.p̄dicta
tn̄ intellige ſm ea q̄ not.j.de.q.circa pro=
bationes.in.q.xvj. Uel dic qꝺ ſpōte cōfitē
ti nulla eſt dilatio dāda:qꝛ facta cōfeſſio=
ne in iudicio nō reſtat niſi vt cōdēneꝛ con
feſſus:⁊ ideo in vinculis detinēdus eſt.ff.
de cuſt.reo.l.ſi cōfeſſus.qꝛ in cōfeſſuꝫ nul=
le ſunt partes iudicis. ff.ad.l.aql.pinde.
qꝛ per eā ſit notorium iuri extra de coha.
cle.⁊ mulie.c.veſtra.⁊ ſi qs eſt in fragran=
ti crimine deprehenſus:mox fit executio.
C.de defen.ciui.l. defenſiones.⁊ ideo non
de neceſſitate:ſꝫ benignitate iudicis dari
poteſt dilatio.⁊ ad predicta optime faciūt
que dixi in.l.vnica.C. de confeſ.⁊ ibi etiā
per Cyn.arg.optimū eorum que no.extra
de offi.dele.c.conſuluit.
¶ Utrum terminus ſit peremptorius ſi
de hoc non fiat mentio.

1 * SExtodecimo† querit nū=
quid terminus vel dila=
latio dat⁹ ad exceptiōes
p̄ponendas ſit perēpto=
rius:etiam ſi de perēpto=
rio mentio nō fiat: dic qꝺ
ſic vt no.i ſpec. ti.de dila.
§.j.℣.⁊ no.et adde qꝺ diceꝛ i e.ti.in.q.vlt.
¶ Et eſt ſciendum ꝙ vno termino durāte
alius terminus nō eſt dand⁹:nec circa id
nec circa diuerſa.alias eſſet cauſe cogni=
tionem intricare:⁊ ordinē iudicij turbare
⁊ inculcare. qꝺ eſſe non dꝫ extra de ordi.
cog.c.pe.nam euſqꝫ debet officium iudi
cis conquieſcere. C. de dila.l. ſiue pars.
2 †Preterea ſcias ꝙ iudex dat minorem
terminum:qꝫ ſit a iure ſtatutū: ſuppletur
a lege.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſi quis.⁊ no. qꝛ
quotidie cōtingit in palatio.
¶ Utrum vltimus dies feriatus traha
tur ad diem ſequentem.

1 DEcimoſeptimo † querit . quid
ſi vltimus dies dilationis in=
cidit in diem feriatam.dic vt
2 ſ.in.q.ix.in fi.† Item nunquid
ſufficiat facere dilationem : vt
maneat perpetua dilatio : ita qꝺ tempus

non currat. dic vt.j. de.q.
circa p̄bationē.in.q. viij.
¶ Nūquid termin⁹ poſt
lit.conteſta.datus intelli
gitur peremptorius.
1 DEcimooctauo
†queritur nū=
quid ſi poſt lit.
conteſt.in cau
ſa ciuili data
eſt dilatio vel terminus
partib⁹ ad aliquid faciē=
dum:ſeu probandum:vel
proponendum in quo ter
mino nihil de perempto
rio eſt expreſſum: nūquid
nihilominus dicitur per=
emptori⁹:vltra quem nul
lus datur.ff.de iu.l.et ter=
tiū . Sꝫ talis dilatio am=
plius dari facile nō debet
l.j.in fi.C. de dila.et.C.de
fer.l.oratione . et.l.fi . ex=
tra de excep.c. paſtoralis.
de dila.c.preterea.ergo vi
detur peremptorius da=
tus. et ita ponit Spec. in
2 d.§.j.℣.et no.argu.ſ.† qꝛ
non vꝫ citatio ad ſenten=
tiam audiendam:niſi pe=
rēptorie fiat.ff.q̄ ſent. ſine
ap.re.l.j.§.iteꝫ que et edi
cto.extra de offi.dele.c. cō
ſuluit. et tamen eſt dila=
tio poſt lit.cōteſt.ſꝫ illud i
abſente . Sed dices qua=
re ergo lex facit mentio=
nē de p̄dictis.ff.de iudi.l.
ad pemptorium. extra de
in inte.reſt.c.ex his.rn̄. lo
quunꝛ cōtraria qn̄ li. ꝯte.
⁊ reo abn̄te.et facit ad pre
dicta quod no.xviij.q.iij.
c.illicita.in glo.dic ⁊c.
¶ De procuratoribus et
defenſoribus.Rub.
P DE procuratore
tractaturi an̄
omnia ſcien=
dum eſt quod
1 †hec exceptio

* Adde lā fran.in alr.§.dilatiōes in princ.ibi oio autē di latio . et in apoſ.meis.

P Addꝺ bar. in.l.licet.in prima ⁊ vlti ma co.ff. de procura.

tanq̃ dilatoria ante lit.
conteſta. eſt opponenda
ꝛ etiam poteſt opponi in
libello. C. de excep. l. fi. q꞉
quū obijciatur in perſo=
nam: nō prius querēda ē
rō: q̃ꝫ perſona. ff. de iure
codi. l. q̃dam referunt. vñ
omiſſa in iudicio nō pōt
poſt lit. contre. obijci. l. ita
demū. C. de ꝓcu. l. pōpo=
nius. §. rati. ff. eo. C. de ex=
cep. l. fi. Sꝫ ſi fuerit omiſ=
ſa ante lit. cōteſt. ſi tamen
in ipſa lit. cōte. obijciatur
vel poſt ſufficit: vt not. in
d. §. rati. Sꝫ ſi longe poſt
opponatur: ꝛ in proban=
do inſiſtatur punit᷑ in hoc
perſeuerās. C. de excep. l.
pe. predicta tñ fallunt in
duobus caſibꝰ: vnus qñ
poſt lit. cōte. interuenit ꝓ
curator. C. de conſor. eiuſ.
litis. l. ij. ſcđs quando eſt
falſus procu. q꞉ tūc qñcū=
qꝫ ēt poſt ſniam etiam in
xx. an. poteſt opponi. C. de
procu. l. lꝫ. ꝛ no. C. de iu. et
fact. ign. l. j. Ex predictis
inſurgit talis. q.
¶ Utrū dicat᷑ falſus pro= †
curator qui nūq̃ habuit
mandatū: vel qui reuoca
tus exercet ꝓcuratoriuꝫ.
1 * PRima q̃ſtio †
vtrū procura=
tor dicat᷑ falſꝰ:
qui nunq̃ ha=
buit mādatū.
vel habuit: ſed fuit reuo=
catum: vt. ff. de ſolutio. l.
cum quis. §. j. et. ff. de iur.
l. falſus. ergo videtur qđ
ſemper poſſit opponi: cuꝫ
enim duplex ſit exceptio
procuratoris. Una quod
non eſt procurator: alia ꝙ
non poteſt eſſe procu. vt
no. ff. de procu. l. cōtra pro
curatores: poteſt quando

*Addꝰ barto. in. l. falſus. ff. de furtis. ꝛ ꝑ Lāfrā. in ꝓnc. ſue practice. nu. xj. ꝟ. attendite.

PAddꝰ bar. in. l. procurator cui libera. ff. de procura.

† Adde iſtū in. l. falſus. ff. de fur. et Bart. in. l. ſi pupilli. §. pe. ff. de nego. geſt.

cunq̃ contra id quod eſt nullum oppon᷑
vt. d. l. lꝫ. et nihil videtur eſſe actū ꝑ taleꝫ
ꝓcuratorem. ff. de ꝓcu. l. in cauſe. ꝟ. cete=
rū. ergo ſemper pōt opponi contra id qđ
nullū eſt. C. ſi ex fal. inſtr. per totum. C. de
fal. l. q̃relā. extra de excep. c. cum venera=
bilis. Cum tñ hoc ꝓbare incūbat ꝓcura=
tori: ſeu dño eiꝰ: ſi ex facto eius agis ꝓut
not. Azo in ſum. huius tituli: conſulo qđ
mandatū procuratoris inſeratur in actis
vt ſemper conſtare poſſit.
¶ Utrū gñalis procurator ad oēs cauſas
agendas admittat᷑ in criminalibus.
P SEcundo querit᷑: † ſi conſti=
1 tuat᷑ ꝓcurator generaliter
ad omnes cauſas: nunq̃d
admittetur in cauſis cri=
minalibus. Et dic: qđ aut
vult agere de crimine ci=
uiliter: aut criminalr: vt. C. de fal. l. damus.
ꝛ. l. fi. ꝛ extra de procu. c. tue. vnde tanq̃ ci
uiliter admittitur tanq̃ criminaliter nō:
2 † quia illa clauſula generalis ad omnes
cauſas ꝛc. non comprehendit cauſas cri=
minales. vt. ff. de procuratoribus. l. nō ſo=
lum. in fi. et. l. ij. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. l. cū cleri=
cis. eo. ti. ꝛ not. extra de procura. c. qui ad
agendum. lib. vj.
¶ Utrū valeat iudiciū cū eo: q̄ non eſt ꝓ
curator: q꞉ vt ꝓcurator eſt admiſſus.
1 TErtio † querit᷑. aliq̃s procu=
ratorio nomine cōparet: q̄
non eſt ꝓcurator: vel eſſe
non pōt: quē iudex admiſ=
ſit vel admittit: queritur
nunq̃d valeat quod cum
2 eo agitur. † et diſtingue duplicem excep.
procuratoriam: vt no. ff. de dam. infec. l. iu
lia. §. penulti. Primo caſu quando non
eſt procurator: ꝛ tunc etiā admiſſus non
valet: vt dictū fuit in prin. huiꝰ tit. Scđo
qñ eſt inhabilis vel talis perſona: ꝓpter
quam eſt inhabilis propter militiam vel
ꝓpter dignitatē: q꞉ in dignitate vel offi=
cio conſtitutꝰ aut ꝓpter conditionē cauſe
vt q꞉ cā criminalis: vel q꞉ minꝰ legitime
cōſtitutus. in quibus caſibus eſt repellen
dus de iure. C. de procuratoribus. l. reum
et. l. militem. cum ſimilibus. et ff. de pro=
curatoribus. l. filiuſfa. §. veterani. et. l.
qui procura. §. ſi quis. et. C. de adulte. l.

q̃uis indubitati: ꝛ no. per Joā. an. extra
de iudi. c. j. ꝛ. c. contra procura. §. ſi quis
vi. argu. C. de anna. excep. l. ſi ex multis.
ſufficit eniꝫ quod admixtus fuerit. ff. de
edil. edi. l. quod et nolit. §. fin. ꝛ. C. qui ad
mit. ad bo. poſ. poſſunt. l. bonorum. C. de
iur. deli. l. ſi infanti. in fin. Nam et pater
admiſſus ad querelam cui non compete
bat: poteſt in cauſa obtinere. ff. de inoffi.
teſta. l. ſi non mortis. §. ſi q̄s. ꝛ facit quod
no. extra de offi. dele. c. cum contingit. in
glo. ij. Et qui eſt aduerſarius exceptio=
nem opponere omiſit in iudicio: amo=
do opponi non poteſt: vt. d. l. qui ꝓcura.
§. ſi quis alij cōtra. quia licet ſit admiſſa
inepta petitio: nihilominus abſoluetur
reus ab inſtantia iudicij. ff. ſi menſor fal.
mo. dix. l. j. et extra de iudi. c. examinata.
ſed ibi deficiebat actio: ꝛ ideo primū ve=
rius vide. j. titu. iij. in. q. iij. ꝛ no. bal.
¶ Utrum expediat dici procuratorio
nomine pro tali.
1 * QUarto † q̃rit᷑. q̄d ſi quis ab
aliquo cōſtitutus ꝯhit: vel
aliquid facit in iudicio vel
in cōtractu dicēs ego pro=
curator titij facio: vel ago
ſic: nō tñ dicit ꝓcuratorio
noīe talis vel pro tali cōſtituente. Nun=
quid ſufficiat niſi illa ꝟba adijciant᷑. ꝛ ꝓ
mo videt᷑ ꝙ nō. q꞉ agēdo ſimplr ꝓſumit᷑
ꝓprio noīe facere in dubio. ff. de iur. fi. l.
de eo. ꝛ no. ff. q̄ ſatiſ. cog. l. ſciēdū. §. toties
ad idē. ff. de admi. tu. l. cū poſt. §. j. ꝛ no. ex
tra de re. c. nulli. in glo. ſic ergo ꝛc. ꝛ ideo
ad eſſe rei de q̄ agit᷑: neceſſario nō adij=
cerentur predicta verba.
¶ Utrum valeat iudicium cum eo: q̄
non eſt procurator: ſi dñs ratum ha=
beat: et vtrum conſtitutio procurato=
ris trahatur ad tempus. quo ſe pro=
curatorem ignorabat.
P 1 QUinto q̃rit᷑. † q̄d ſi aliquis
compareat noīe alicuiꝰ rei
abſentis dicēs ſe ꝓcurato
rem, cum non ſit: ꝛ ſic eius
noīe interuenit defenden=
do: vel aliq̄d agēdo in iudi
cio. demum reus cuius nomine interue=
nit eundem procuratorem ſuum conſti=
tuit. Nunquid ea que prius geſta erant

ſint ꝯfirmata ꝑ ſequens
mādatū. Et primo videt᷑
ꝙ ſic: q꞉ ꝑ mādatū ſup=
ueniēs cēſent᷑ ꝯfirmata
priꝰ geſta ꝑ illū. ff. de iu=
di. l. lꝫ. ꝛ qui ſatiſ. cog. l. iu
lianus. ſꝫ illa lex loquit᷑
ī actore: cuiꝰ iudiciū actū
ꝑ eū: q̄ nullū hēbat man
datū. erat nullū ipō iure
cū ꝑſequēs mandatū vt
dñs rata hr̄e geſta priꝰ:
iō ꝯualeſcūt q̄ a pricipio
erāt nulla. ſecꝰ in ꝑſona
rei: q꞉ iudiciū actum cuꝫ
eo q̄ ꝓ eo interuenit q̄ad
aliqđ ēt rñſum futurorū
tꝑm per ratihabitioneꝫ.
2 † Nā inuitū ꝛ ignorāteꝫ
poteſt q̄s defendere. ff. de
ſol. l. ſolū. C. de ꝓc. l. exigē
di. ꝛ iō iteruētꝰ noui mā
dati nō extēdit᷑ ad cōfir=
mationē priꝰ geſtoꝝ: q̄
aliq̄ erāt: ꝛ cōfirmatione
nō idigebāt. ar. ff. de le. j.
l. ſi qñ. et. l. talis ſcriptu=
ra. vñ iteruētu noui mā=
dati ꝑſona eius mutata
vr̄. ff. iu. ſol. l. ſi ante. ff. de
exc. rei iu. l. ſi is. ꝛ in acto
re nō pōt dici mutata ꝑ=
ſona: que nulla erat ꝛ de
hoc plene not. in. d. l. iul.
ſꝫ magis implicite et ob
ſcure facit. j. in ſe. pri. q.
3 ¶ † Et ex ꝑdictis inſur=
4 git talis qō † Quidam ſi
ne mādato egit vt procu
rator alteriꝰ: ꝛ admiſſus
fuit: accidit ꝙ dñs eū ꝓ=
curatorem inſtituit tunc
tꝑis. qñ agit: vt procura
tor: ipſo tñ ignorāte ꝓcu
ratore. deinde poſt plu=
res mēſes fuit ſibi ꝓſen=
tata lr̄a ꝓcuratorij ꝓut
erat ꝯſtitutꝰ procurator
illius de mandato ſuo
q̄ procurator eā recipit
modo q̃ritur an actitata

* Adde Bartolum in. l. ſi ꝓcurator. ff. de procur.

PAddꝰ barto. in. l. ſi tutor. in. ij. op. C. in quibꝰ cau. in inte. reſti. non eſt neceſſaria.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

per eū ꝓcuratorem ante
ꝗ̄ ſciuerit ⁊ receperit ꝓ-
curatoriū valeāt. Et pri
mo videtur ꝙ ſic: qꝛ iam
erat ꝓcurator ordinatꝰ
vñ attendēda eſt origo.
C. man. l. iij. §. ꝟitatis. C.
de ſen. l. nemo. in fi. Nec 2
videt̄ curādum an igno
ret ꝓcurator. ff. ſi certum
pe. l. eiꝰ ꝗ̇ in ꝑ. in princi.
¶ Ecōtra videtur ꝙ non
valeāt acta facta ꝑ eum 3
qꝛ ꝓcurator non recepit
ꝑtātē vel receptionē pro
curatiōis. ff. ꝺ ꝓcu. l. ij. ex
tra de ꝓcu. c. is. ꝗ̇ lib. vj. ⁊ 4
ar. extra de ap. c. ſup eo.
li. vj. §. fi. ⁊ qꝺ nota. j. q. v.
c. iiij. nec ꝑt dici ex ea ꝯſtō
ne videri dictū eiꝰ ꝓcura
toris dn̄m ſciuiſſe: nec ra
tificat̄ geſta ꝑ eū tpe ꝑte
rito. cū nihil ſciuerit ꝺ ge
ſtis ꝑ eum ꝓcuratorez: ⁊
cum in ipſa ꝓcuratione
nihil de hoc agat̄: vt. ff. de
trāſa. l. ꝗ̇ cum tutoribus.
Ex ꝑdictis concludit̄, ma
nifeſtiſſime neceſſarium
fore: quod expꝛ̄ſſe dn̄s ille
ꝗ̇ nihil ſciebat de geſtis
ꝑ eum quē ꝯſtituit nolā-
tim procuratorez expꝛ̄ſſe
ratificet acta: ⁊ ꝓceſſum
eius nomine factum.

¶ Utrum dn̄s teneatur
rn̄dere ꝓbationibus in
indicio: quod agitur cuz
ſuo defenſore.

*Addō bar. in. l. non ſo- lum. colū. ſ. ff. de ꝓcur.

1 * S Exto † ꝗ̄rit̄
ꝗ̇s ſe obtu
lit defenſio
ni alicuius
abn̄tꝫ: quē
conſtat de
iure poſſe defendi n̄ ſolū
eo ignorāte: ſꝫ ēt ꝑn̄te et
inuito. ff. ꝺ ſol. l. ſaltē. ⁊. C.
de ꝓcu. l. exigēdi. ⁊ no. de
ne. ge. l. liberto. §. fi. ſic ēt
cōſtituit̄ ꝓcurator ex parte rei: vt no. ff. fa.
herc. l. plane. niſi i duobꝰ caſibꝰ exceptis
ſcꝫ qn̄ dn̄s ſcit ꝟitatē meliꝰ: ⁊ qꝛ eſt lega
lior ꝑſona dn̄i: ꝗ̄ ꝓcuratoris ⁊ nō ita ri-
xoſa: vt legi. ⁊ not. C. de ꝓcu. l. fi. ⁊. ff. e. l. ſi
actor. ⁊ talis defenſor liberet reū etiā ab
ſentem: vt. ꝺ l. ſolutionū. etiā ipſo iure: vt
no. C. de ꝓcu. l. non ſolum. † Nam ſi defen
ſor in lite ſuccūbat: ipſe exigit̄: ⁊ tenet̄ et
ꝯ̄ reum defenſum nulla fit executio. ff. de
ꝓcu. l. ſi ꝓcurator. in fin. ꝑ hoc eīm fit no-
uatio: vt not. in. l. libero. §. fi. ⁊. ꝺ. l. non ſo-
lū. † ſi vero defenſor obtineat: hꝫ recur-
ſum ꝯ̄ defenſum ꝓpter actionem ne. geſ.
ad oēs lites expediēdas: vt habet̄ et no
ta. ff. de ꝓcu. l. ꝗ̇ proprio. §. litis. qꝺ nota.
¶ † Ex ꝑdictis ergo ꝗ̄rit̄. ꝗ̇d ſi inchoato
iudicio cū defenſore petit actor: ꝙ inter-
roget̄ reꝰ defenſus: qn̄o defenſor ſit ꝓcu
rator i rē ſuā ꝯſtitutꝰ. ꝺꝫ ꝙ reꝗ̇rit̄ ꝙ dn̄s
rn̄deat: ⁊ iurare debeat: vt no. de iur. cal.
l. ij. §. ſin aūt. ⁊. C. ꝺ ꝓcu. l. ſi actor. ⁊. l. fi. Et
prio ꝙ hoc caſu dn̄s nō cogat̄. qꝛ ꝑdicta
iura loquunt̄ de ꝓcuratore a dn̄o ꝯſtitu-
to: ſꝫ i caſu ꝓpoſito ēt inuito dn̄o fieri ꝑt.
imo iudiciū innouatū eſt i ꝑſona defenſo
ris: ⁊ i eo fit executio: vt ꝑdixi. nō eīm de
fenſor reputat̄ perſona dn̄i: ſicut ꝓcura-
tor. imo appellat̄ a iure expromiſſor: qꝛ
ipſe principaliter expromittit ꝑn̄te reo ſi
ue eo abſente: ⁊ ſe non obligāte: vt not.
ff. de re. iu. l. in eo. §. nemo. ergo nō ꝺꝫ reꝰ
interrogare: qꝛ non eſt ſua cā: ſꝫ defenſo
ris. ⁊ ideo ex facto alterius grauare nō
ꝺꝫ. C. de inof. teſt. l. ſi ꝗ̇s in ſuo. qꝛ res iter
alios acta ⁊c. l. pe. ff. de re iu. Item iam
eſſet in ꝑtāte rei grauare defenſorem ꝑ
ſuam rn̄ſionē qꝺ eſſe non ꝺꝫ arg. ff. de co
qꝺ cer. lo. l. j. ⁊ quod ibi not. ⁊ de iudi. l. ij.
§. ſꝫ ſi agāt. Econtra ꝙ reus interrogari
ꝺꝫ: qꝛ meliꝰ ſcit ꝟitatem ad quā inuenien
dam iudex laborare ꝺꝫ oibꝰ modis: qbꝰ
pōt. l. j. C. ſi ⁊ apud quem. nec ob. ꝑdicta:
qꝛ rōnes. ꝫ. alle. ꝑn̄t reduci ēt ꝑ alia par-
te. ⁊ ideo videt̄ verius vt interrogari de
beat ipſe reꝰ: ⁊ non obſtāte qꝺ ille ſit de-
fenſor: ⁊ ex hoc pōt grauari: qꝛ non ex fa
cto alteriꝰ: ſꝫ ex ſua culpa grauatur. ſ. al-
terius defenſionē ſuſcipiēdo, vt. ff. de off.
procon. ⁊ leg. l. obſeruare. §. ij. alꝭ de fa-
cili ꝗ̇s poſſet ſuo iure priuari. ſed forte
actor non habet ꝓ̄ptas probationes 1
ſuas niſi per defenſorem rei etiam: qꝛ ta
lis ꝑſumptio totaliter tollit̄ ex iuramēto
primi iurantis: ꝗ̇ immemor ſalutis eter-
ne non preſumit̄. l. fi. C. ad. l. iuli. repetū.

¶ Utrum conceſſio cedentis noceat ceſ-
ſionario.

1 P S Eptimo querit̄: † nunquid
facta ceſſione alicuius iu-
ris noceat poſtea confeſſio
cedentis ceſſionario: ⁊ qui
dam diſtinguūt aut ceſſio-
narius habet regreſſuz ꝯ̄
cedentem aut non. Primo caſu nō nocet
ff. de actio. ⁊ oblig. l. multum. ⁊ quod not.
C. de fideiuſ. mi. l. ij. Sed ſcdm dy. dic qꝺ
non nocet. arg. ff. de in. l. fundi partem. §.
ij. ⁊ loca. l. ꝗ̇ fundum. in fi. ⁊ ad tre. l. facta
§. ſi heres ſcriptus: ⁊ de leg. j. l. ſeruuz fi-
lij. §. ſi quis rem in fi. ⁊ ibi de hoc: ⁊ vide
ibi quia in hoc mutat ibi opinionem.

¶ Utrū ꝓcurator ꝑ quo dn̄s nō ſatiſde-
dit audiatur ſatiſdare volendo.

1 * O Ctauo † queritur iure ca-
uetur: qꝺ ꝓcurator rei non
eſt admittendus: niſi con-
ſtet quod dn̄s ꝑ eo ꝓmiſe-
rit ⁊ ſatiſdederit ꝑ eo in oi
bus clauſulis ꝗ̄ continent̄
in ſatiſdatione. §. ſi vero aliquis: inſti. de
ſatiſd. ſiue talis ꝓcurator fuerit a dn̄o cō
ſtitutus apud acta: ſiue extra iudicium
vt. C. de ſatiſ. l. vnica de conſor. eiuſdem
litis. l. ij. alias repellitur procurator vt
dictis iuribus: quia nemo aliene litis le-
gatus defenſor eſt ſine ſatiſdatione. l. iij.
C. de procura. ⁊. ff. de regulis iuris. l. pri-
2 ma. §. primo † quid ergo ſi ex parte rei ſit
omiſſa. ꝺ. ſatiſdatio. an ſit audiēdus pro
curator ſi ſit paratus nunc ſatiſdare vi-
detur quod non: qꝛ eam preſtare debuit
dn̄s pro eo. vt. ꝺ. §. ſi ꝟo. ſed dic ꝙ ſufficit a
ſi eam ꝑſtat ꝓcurator. inſti. de ſatiſda. §.
j. C. de mi. l. ꝙ ſi ſpeciali. ⁊ no. ff. de ꝓcu. l.
nō ſolū. §. j. ꝑdicta tn̄ ſatiſdatio i ſyndi-
co ſeu ꝓcuratore vniuerſitatis nō exigit̄.
vt no. ff. de ꝓcu. l. mādato. in. j. gl. ꝑ. l. mu-
tus. §. pluribus. ⁊. ff. qui ſatiſda. cogan. l.
j. et. ff. de fun. do. l. ij. ſed forte in crimina-
libus ſecus. ff. de cuſto. reo. l. j.

¶ Utrū admittat̄ ꝓcurator in cā criali.

1 N Onoquero †
vtruz in cau
ſa criminali
admittat̄ ꝓ-
curator. ſiue
ex ꝑte rei. ⁊ ꝑmovr̄ quod
non admittit̄: qꝛ ad cri-
men fruſtra ꝓcurator in
teruenit. ff. de pu. iu. l. pe.
§. ad crimen. ⁊ idem ſi ſit
crimen priuatum. C. de
iu. fiſ. l. tūc. ſ. qn̄ pena cau
ſe cōtinet penā relegatio
nis: vel vltra. vt no. in. ꝺ.
§. ad crimē. ſꝫ ſupradicta
intelligunt̄ cū diſtinctiōe
Nā aut cauſe ſunt cria-
les: aut miſte: aut agitur
de crie ciuilr̄: aut criali-
ter. Itē aut accedit ꝓcu-
rator ad proponēdū cās
cauſe. i. ad plenam defen
ſionē. aut ad allegādum
cās abn̄tie. ⁊ eas ꝓbādū.
Primo caſu qn̄ cā eſt me
re crialis huic nō admit
tit̄: ſi earū pena ꝯtinet re
legationē. vt. ꝺ. §. ad cri-
mē. ⁊. ff. an ꝑ aliū cā app.
l. j. Secūdo caſu vn̄ cauſe
ſunt miſte. ⁊ tunc admit
tit̄ ꝓcurator. extra de ꝓ-
cu. c. iij. et de accuſa. ſu-
per his. in fi. ⁊ qꝺ dixi in
procu. in caſibus meris
ad maiorē penā ꝯtinenti
bus nō admitti. Uex ad
proponēdū cās cāe. i. ad
plene defendendum reū
a crie obiecto etiā nō ad
mittit̄. ſꝫ ad allegānduz
a cās abn̄tie. [a] etiā eas ꝓ-
ponēdo. bn̄ admittit̄. ꝺ.
§. publice. in. l. ſeruū ꝗ̇ꝙ.
ff. de ꝓcur. Itē admittit̄
ꝓcurator in crialibꝰ ad
excipiēdū: ⁊ exceptiōes
ꝓ reo ꝓponēdū: ⁊ ꝓban-
dū. non dico excipiendo.
⁊ excuſet cū reum a crie:
de quo eſt inculpatus: ſꝫ

P Addō bar.
in. l. heres. i
ij. col. ꝟ. ꝗ̄ro
vt ꝑ ꝯfeſſio.
⁊ ibi imo. ff.
indi. ſolui.
*Addō iſtū
ſingulr̄. i. l.
fi. in vl. q. C.
ꝑ quas ꝑſo.
no. acꝗ̇. ple.
niꝰ ꝑ alex.
in rub. ff. iu
di. ſol.
a ¶ Sed ad
allegādum
cās abn̄tie.
Nunꝗ̇d ad
mittat̄ ꝓcu
rator i cau-
ſis crialibꝰ
ſaltē ad alle
gandū cās
abn̄tie vl̄ de
clīatoriā fo
ri vide oino
do. gui. pa.
i. q. cccxx-
viij. inci. ali
ꝗ̇s accuſat̄
⁊ ꝺ materia
vide qꝺ ele
gāter ꝯſulē
do tenuit. ꝺ.
alex. ꝯſ. ccl-
viij. i. c. a iad
uerſis ſtatu
tis in. ij. vo-
lu. ⁊ an de-
fenſor ad-
mittat̄ i cā
capitali ad
ꝓbādā ino
centiā inꝗ̇ſi
ti late tra-
dit Philip.
cor. ꝯſ. xvij.
inci. lꝫ mō-
ris ſit i ter-
tio volumi.
Ferrādat.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

proponendo dilatorias exceptiones vel declinatorias:⁊ oēs queveniunt proponende ⁊ examinande ante lit.cōteſt.vt ſi excipiatur quod reus eſt alicuiꝰ fori vel qꝛ reſcriptū non valet: vel qꝛ iudex eſſet excōicatus vel incōpetens. ⁊ ſic de alijs huiuſmodi exceptionibus.vt not. Inno. in.c.veniens.in glo.is ⁊c. extra de accuſ. Nam huiuſmodi exceptiones q̄ ante li. cōteſt.veniunt proponēde vel ventilande:non ſunt ad defendendū reum inculpatū a crimine.arg. optimū eorū q̄ not. in.c.j. in gloſ. de feu.extra de lit. conteſt. Et ideo dicūt belliſſime doc. qꝺ procurator iſte eſt audiēdus obijciens exceptionem illā:ꝙ ille ad cuius accuſationē agitur:erat bānitus. ita qꝺ licuit reo quem defendit vel defendet offendere agentē ex forma ſtatutorū eorū ciuitatꝫ: qꝛ licet quodāmodo natura procuratoris ſit defendere plene de crimine probādo dictā exceptionē:ita ꝙ ea ꝓbata iudex cōdēnare reum nō poterit propter beneficiū dicti ſtatuti tñ nihilominus eſt audiendus directo de dicto delicto per eum cōmiſſo vel nō ſi agitur via declinatoria. naꝫ hoc ꝓbato iudex vltra ꝓcedere nō poterit:⁊ hec eſt medicina: vt legitur et habetur de his q̄ deie.vel effu.l.iij.⁊. C. ne q̄s vel a regia.l.vnica:⁊ iō ante lit.conteſt. ſunt contractandi. C.de excep.l.ſi.ff. de proc.
2 l.pōponius.§.rati. ¶†Item ius canonicum indiſtincte admittit procuratorem in crimine:in quo per viam exceptionis proceditur. extra de accuſa.ca. ſup his.
3 in ſi.†defenſor autez qui nullum mandatum habet non admittitur ad huiuſmodi cauſas abſentie: q̄ iuriſditiones ſunt allegande vel ꝓbande:eas tñ cauſas abſentie que facte ſunt pōt allegare et pōt probare:vt no.Inn.in.d.c.veniens.in.ij. glo.¶Item predicta vera ſunt qꝺ in criminibꝰ ꝓcurator non admittitur: niſi in eis poſſit abſens dānari puta ex forma ſtatuti:qꝛ ſi crimē ſit publicū pōt in eo interuenire ꝓcurator:ex quo abſens damnari pōt vt legit̄ clare in.d.§. publice.iij. rñſo.Et eſt ratio qꝛ ad accuſandū ⁊ defendendū videtur ꝓcurator admitti rōne predicta:qꝛ partes ſunt in effectu pene que infra relegationē ⁊ alia quecunq̄ʒ etiā maxime pene ex quibus per ſtatuti pōt ſnia ferri in abſentem.arg. ff. de pe-
4 nis.l.abſentē.lꝫ ſit argumentū cōtra † qꝛ veritas iuris ciuilis ꝓpter imagineꝫ iurium ſtatutorū obūbrari non dꝫ. ff.de libe.⁊ poſthu.l.filio.Item videt̄ qꝺ procurator admittit̄ in vno crimine publico q̄cunq̄ʒ:ſi de eo imponit̄ pena pecuniaria: vt no.in.d.§.ad crimē:vñ cum hodie per ſtatuta terrarū etiaꝫ pro homicidio: vel rapina pena pecuniaria imponat̄ dicit Dy.ꝙ agere ⁊ defendere poterit ꝓcurator:quia attendimus effectū pene:cuius rōne dicimus crimen capitale vel nō. ff. de pe.l.quo ad ſtatutū. ⁊ de bonis liber. l.qꝺ cū maior.§.ſi.qꝺ intellige quādo imponitur pena pecuniaria ſimpliciter ſin autē in ſtatuto adijciatur:⁊ niſi dictā penam intra talē terminum ſoluerit corporaliter puniatur: forte in manu vel oculo vel fuſtigetur:tunc ſecus qꝛ vel dices: ꝙ ſuccedat.⁊ ideo interuenit ꝓcurator: vt.ff.qñ dies le.ce.l.ſi penam.ff.de actio. l.fere.⁊ ſi ita.in predictis autez caſibꝰ in q̄bꝰ admittit̄ ꝓcurator periti aſſeſſores adhibent cautelam ad repellēdū ꝓcuratorē vel defenſorē abſentiū.Nam cū portāt exceptiones ꝑ eos petit aſſeſſor petitus vt ſuper ipſa oppoſitiōe exceptionis iuret de calumnia ipſe defenſor:q̄ſtio de iure fieri debet.C.de iuramen.calū.l.j.et dicet iudex mando vt ipſe reus tanquā principalis ꝑſona melius nouit veritatem veniat ad iurādū de calūnia: alr̄s te nō admitto:nec defenſiones quas tu defenſor talis facit non admitto hec habētur in auten. principales.de iuramento calumnie.⁊.C.de procur.l.v.⁊.C.de iuramē.calum.l.ij.§.ſi aūt affuerint.ſi eos repellet. ſi principalis autem affuerit:ſi non habet mandatum ſpeciale ad iurādum de calumnia qꝺ iure canonico fieri pōt.extra de iuramen.calū.c.ſi.li.vj.Sed pōt reſponderi qꝺ illud locū habet quādo non obijcitur:qꝺ veniat principalis: quia melius nouerit veritatem. vnde ſecus quando hoc petitur: attente tamen quia in eo quod predictū eſt qꝺ pōt cauſam abſentie allegare:intellige de abſentia que habet iuſtam rationem.ff.de pu-
5 bli.iudi l.pe.in ſi.† Uolūtaria em̄ abſentia nō prebet excuſationē:vt ibi:ſed ſecundum canoniſtas nō diſtinguitur ſi fuerit cauſa iuſta vel ꝓbabilis:vel nō:vt diſtinguitur de in integr.reſti.c.j.Nam ſufficit qꝺ ſit iuſta:⁊ſic procuratorē relinquere potuit.vt no.iij.q.vj.c.biduū.§.ſi aduerſus. ⁊ extra de re iud.cum Bertoldus.

¶Utrum criminaliter bannitus poſſit ꝑ procuratorem litigare.

1 Decimo † querit̄ vtrū liceat bannito ꝑ ꝓcuratorē litigare.⁊ quidaꝫ ꝙ et ꝑ ſe rei nō videt̄ dubiū.Nā nō videtur dubiū:⁊ quilibet excōicatus pōt interuenire in iudicio:ac etiam hereticus reſpōdendo agentibus contra eum.C de here.aut. credentes.extra de iudic.c.intelleximus. et quia excommunicato non tollitur ius defenſionis:in defendēdo ius poteſt per ſe ⁊ per ꝓcuratorē litigare.extra de excep. c.venerabilem.⁊.c.dilecti.nec ideo videtur tunc participare cum eis litigando. vt not.extra de ſen.excō.c.excommunicato.⁊ eo.ti.c.ij.lib.vj.Ex parte autem actoris dubitatur.⁊ primo videtur quod non quia cum in ciuitate morari nō poſſit:non debet admitti per obliquum:id eſt vt ibi moretur per officium ſui procuratoris qꝺ ei prohibitum eſt directo ⁊ per obliquum ff.ſi vſufru.pe.l.j.in principio.C.ſi mand. ita fue.alie.l.fin.⁊ quod ei in ſua perſona prohibetur:⁊ per interpoſitam perſonam denegat.C.de adulter.l.ſi per impreſſionem.de contrahenda emptio.l.j.extra de iureiur.c.quod alicui.lib.vj.preterea qui aliquo iure vtitur ex perſona alterius debet vti ſua cauſa:⁊ cum vitijs ſui autoris l.traditio.ff.de acquir.rer.do.l.vitia.C.de acquiren.poſſ.⁊ qꝛ non debet eſſe melioris conditionis procurator q̄ʒ autor ſuus: a quo ius habet.ff.de regu.iur.l.in his.⁊.l. non debeo.⁊.l.ꝙ in ipm̄.ſi ergo exbanniti vitiū poſſit opponi bānito:ſic ⁊ eius ꝓcuratori inq̄ʒtū eius ꝑſonā repreſentet ꝑ pre-
2 dicta iura.† exbannitus em̄ cōtumax eſt. vnde ꝓpter cōtumaciam pōt ſibi iuriſditio denegari.ff.ex quib.cau.maio.l.ſed et ſi per pretorem.§.ſed ⁊ ſi diui.ergo ⁊ procurator qui ſuo noīe agit vt dictum eſt. Econtra videtur ꝙ poſſit per procuratorē

litigare:quia exbannito imponitur certa pena:in qua non continetur:ꝙ non poſſit
3 per procuratorē litigare:ergo ⁊c.† Nam pena nō eſt vlterius detrahenda.C.de penis.l.ſancimus.extra de his que ſiunt a maio.parte cap.c.ij.nec ſunt pene aſperāde:ſed molliende.⁊ que ꝑ nos non poſſumus per alium conceditur.ff.man.l.ſi mandauero.§.in his.C.de procu.l.pe.⁊ de iureiur.l.vlt.⁊ no.ff.de admi.re.ad ci.perti. l.ij.C.de procu.l.ij.Item non inuenit̄ iure prohibitum:ergo cōceſſum.ff.ex qui.cauſ. ma.l.j.§.ex his.qꝺ enim iure non eſt cautum omiſſum videt̄.⁊ humane volūtatis arbitrio relinquitur.j.q.j.ebron. in fine.⁊ ff.de preuari.l.iij.Preterea licet fiat accuſatio inutilis apud aliquē ꝓpter doli exceptionem qui obijci pōt.nihilominus delegando alij illa doli exceptio ex ꝑſona cedentis non obſtat creditori:cui eſt facta dilatio.ff.de noua.l.doli exceptio.ff.de ex-
4 cep.doli.l.apud celſum.§.de actore.† Itē pater qui nō habet morari in ciuitate pōt cedere actionem dotis filie:⁊ tunc admittitur filia ad agendū ex ꝑſona patris cedentis.ff.ſol.mat.l.ſi cū dotem.§.ſi pater.
5 † Preterea relegatus retinet oīa ſua iura ff.de inter.⁊ relega.l.iiij.ergo eis priuari non debet.ff.de his qui ſunt ſui vel alie. iuris.l.j.⁊ multo fortius admittendus is qui non eſt ſimpliciter procurator in rem ſuam conſtitutus:vt is qui agit ex iure ceſſo ſibi ab exbannito:qui procuratoriaꝫ cauſam videtur fouere.C.de procurato.l. ſtipendia.⁊ no.C.de iura.ca.l.ij.§.ſin autē. Solue diſtinguendo.ꝙ aut eſt exbannitus ex tali delicto:ꝓpter qꝺ comparatur relegato:prout diſtinguitur ⁊ no.inſtitu. qui.mo.ius pa.po.ſol.§.rele.tunc non poteſt per procuratorem litigare:nec etiam de iure ſuccedere.nam talis perdit ciuitatem:⁊ bona deferuntur in fiſcum.C.de bo.dam.l.j.⁊ ideo nec per ſe nec per alium poteſt:vt ſupra dictum eſt.⁊ obſtat agenti vitium ſui autoris per iura ſupra primo alleg.Secundo diſtingue:quia aut cedit exceptionem: ⁊ poteſt.l. apud celſum.§.ſi quis aūt.⁊.§.de acto.aut cedit ex cauſa nō lucratiua:⁊ tunc valet ceſſio.vt.d.§.iiij.de acto.⁊ not.in Speculato.de ceſſio.actio.⁊
6 ad predicta vide.j.de accu.iij.q.† Item

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

quid ſi ex ſua ceſſione ex-
bannitus ſuccedit.⁊ dic ꝙ
aut eſt ſucceſſor ſinglaris:
aut vniuerſalis: aut ſuꝰ:
aut extraneus. vt plene
no.ff.de reg.iur.l.ꝙ ipſis.
⁊ ideo dic vt ibi.Quidaꝫ
tamen ſentiunt contra il-
lam gloſ.poſitam in.d.§.
relegati.dicentes enim ꝙ
per ſtatutum exbannitur
quis in maxima pena: ēt
pro minimo delicto vel
econtra quoquomodo de-
beat talis comparari de-
portato vel relegato:cer-
te nō videt̄:ꝙ nō ſolū pe-
na ſed etiam cauſa crimi-
nis eſt inſpiciēda.ff.ex q̄.
cau.in poſ.ea.l.actus.⁊ nō
obſtat lex qꝺ ſtatum.ff.de
penis.quia id intelligen-
do de penis iuris canoni
ci quas iudex mutare nō
poteſt.ff.ad municip.l.or-
dine.ad turpil.l.j.ꝑ quā
l.omnia bona ⁊ iura ad-
mittuntur ſm tempora il
larum legum.ff.ad.l.iul.
pecu.l.iij.

¶ Utrum valeat quod fe
cit procurator poſt reuoca
tionem.

1 Ndecimo † que
ritur.quid ſi con
ſtitui procurato-
rem ad venden-
dum:vel ad aliquid ne-
gotiandum:ſeu cōtrahen
dum:demum antequam
contrahat:vel negotietur
eum reuoco: eo reuocato
aliquis ignorās ꝯtrahit:
nunquid tenet id: quod
cum tali procuratore actū
fuit.Et primo videtur qꝺ
non:quia per reuocatio-
nem deſijt eſſe procurator
ff.de ſolu.l.cum quis.§.et
ideo.C.de furt.l.falſus.ff.
eo.ti.cum quis de lega.j.

* Adde bar.⁊ Sal. in.l.mādatū.C.mandati.

l.ſi pater.§.j.de acqui.here.l.ſi quis mihi
bona.§.pe.⁊ quod not.ff.quod iuſſu.l.j.§.
ſed et ſi ego.extra de procura.c.vlt.lib.vj.
quare poſt reuocationem non valet quod
agitur:vt ibi.ad idem facit.ff.de procur.
l.ſi procurator ad iudicia.vbi patet quod
non valet reuocatio:niſi perueniat ad no-
titiam iudicis:vel partis preterquam in
caſibus notatis in.d.c.fina.quando talis
reuocatio fit:quando in cauſa eſt conclu-
ſum:quia ea nō obſtāte iudex fert ſenten-
tiam:⁊ valebit etiam niſi ad notitiam iu-
dicis ⁊ partis peruenerit reuocatio:vt ex-
tra de procur.c.auditis.ſed ſupra in the-
mate proponitur de contractu:⁊ ideo non
faciunt. ¶ Sed adhuc inſtatur:quia licet
debitores ſoluentes procuratori cuius re-
nouationem ignorabant liberantur ope
exceptionis vel ipſo iure.ff.de ſolut.l.qui
hominem.§.ſi titium.⁊.l.cum quis.§.j.et
2 l.ſi quis ſeruo.in fi.⁊.l.diſpēſationi.†Item
quia nō valet reuocatio mādati:niſi per-
ueniat in notitiā mandatarij.l.ſi manda-
ſem.ff.man.Item qui ſemel miſit nuntiū
ad vendendum:ſi eum reuocet:cum am-
plius nolit vendere:non valet reuocatio.
ſi de eo ignoretur.vt not.ff.de contrahen.
3 emptio.l.j. ¶ † Item reuocatio ſocieta-
tis facta ſocio ignorante non preiudicat
donec ad eius notitiam perueniat.ff.pro
ſocio.l.ſed ⁊ ſi ſocius.§.penult.Item hu-
iuſmodi reuocatio palā ⁊ publice eſt fien-
da al's non preiudicat.ar.ff.de inſtit.l.ſed
⁊ ſi pupillus.§.proſcribere.Item certioran-
dus eſt aduerſarius cū quo erat contrahē-
dum.vt.l.in teſtamento.ff.quod iuſſu.li-
cet ibi in gloſ.Mar.inuenerit cōtrarium.
facit qꝺ no.⁊ habet̄ in.l.eius qui in prouin
cia.ff.ſi cert.peta.ſolue:⁊ diſtingue:aut eſt
talis cōtractus ad quē faciendū requirit̄
animus cōtrahentiū:vt eſt in hereditate
que ſolo animo addit̄.C.de iure deli.l.q.
inſti.de here.quali.⁊ diffe.§.ſ.⁊ datio liber
tatis in qua requirit̄ animus manumiſſo
ris.C.de re iudi.l.ex his de collu.dete.l.j.
Uel ſi agitur de matrimonio cōtrahendo
in quo oportet cōcurrere animū cōtrahen
tium.ff.de ritu nup.l.ſi pater.C.eo.l.nec fi
lium.extra de ſpon.c.cū literis.Et in iſtis
quidē caſibꝰ nō valet poſt reuocationem:
etiam ſi reuocatio nō peruenerit ad noti-

tiam cōtrahētis:ſeu ꝓcuratoris reuocati:
q2 deficit animus reuocātis qui animus
in predictis requirit̄:⁊ ita loquunt̄.ll.alle.
pro prima parte.ea cm̄ niſi ex certa ſciētia
perfici nō p̄nt.ff.de reg.iur.l.in totum.In
alijs aūt nō regulariter:nec agit̄ ante no-
4 titiam facte reuocationis.† q2 ignorans a
dāno affici nō debet.vt.d.l.ſi mandaſſem.
facti em̄ ignorātia nō eſt culpa.ff.de iur.et
fac.igno.l.j.cū ibi no.ita pulchre loquunt̄
ll.inducte pro prima parte:maxime in dā-
nis:⁊ niſi deliberādo agitur.vt.d.l.ſi ho-
minem.§.ſi titiū.l.eius qui in ꝓuincia.et
l.error.de iur.⁊ fac.igno.⁊ q2 reuocāti pōt
imputari:quare nō certiorauit aduocatū
procuratoris vt.d.§.ſi ego.Alij dicūt ꝙ in
obligatione cōtrahenda valet predicta re
uocatio:ſecus in iā cōtracta diſſoluenda:
vel dic vt no.xxx.q.v.c.nec illud.Qn̄ auteꝫ
ſit ⁊ qualiter procurator reuocatus morte
conſtituentis dixi.S̄.in ti.j.in.q.vij.

¶ Utrum ſyndicus collegij poſſit agere ſi
ne conſenſu prelati ſui.

1 * Uodecimo queritur:†nun
quid ſyndicus alicuiꝰ col-
legij poſſit agere ſine con-
ſenſu prelati ſui: vel econ-
tra.Nunquid p̄latus ꝑ ſe:
vel per procuratorem ſine
capituli conſenſu hoc facere poſſit.⁊ vide-
tur ꝙ non ſit dubitatio: quia bernardus
in ſua gloſ.ordinaria poſita extra de ꝓcu.
c.j.que incipit:litera ſequens ⁊c. et preſſe
determinat:ꝙ vnus predictorum in caſu
noſtro non poſſit aliquid facere nec agere
ſine alterius conſenſu.⁊ ita ibi iura alleg.
probant.⁊ idem in.c.edoceri.extra de re-
ſcript.Sed do.moderni tenent contrariū.
de quo dic ad ſaturitatem.vt no.in Spec.
tit.de accu.ver.aut p̄nti.⁊ ver ſi.ſeq.vbi ſe-
parata ſunt bona prelati.⁊ totaliter diuer
ſa a bonis capituli:pro quibꝰ pōt agere:⁊
facta ſua expedire ſine altero.vt.v.q.iij.c.
vlt.al's non.vt ibi dicitur.

¶ Utrum admittatur ſyndicus:⁊ an poſ-
ſit vniuerſitas recuſari.

1 Ertiodecimo† queritur:nun-
quid ſyndicus vniuerſitatis
poſſit accuſari de iniuria vel
delicto cōmiſſo cōtra vniuerſi
tatem:vel res eius.Itē nun-
quid ex delicto commiſſo
vniuerſaliter ꝑ homines
vniuerſitatis poſſit vni-
uerſitas accuſari.⁊ circa
hoc ſm Dy.dic: ꝙ ſi vni-
uerſitas deliberate delin
quat [a] puta cōuocato con
cilio ſeu tuba vel campa-
na pulſata poſſit accuſari
ff.quod met.cau.l.metuꝫ.
§.animaduertendum.et
not.ff.de regulis iuris.l.
aliud.§.refert.C.de ſacro-
ſanctis eccle.l.iubemus
nullam.ſm Innocentium
extra de ſimo.c.dilectus.
ꝙ nō poteſt accuſari ſecun
dum delinquentes tan-
tum: ciuiliter autem ſic,
vt eo.titulo.c.veniens.et
ita intelligit̄.§.animad-
uertendum.⁊.ff.de acqui.
poſſeſſione.l.j.in fine.In
primo caſu videntur oēs
per ſyndicū facere et per
eum poſſit vniuerſitas ac
cuſari:vt.C.de re milita.
l.j.libro.xij.⁊.l.tam colla-
terales.§.ſi ita.vt ſit vni-
uerſitas in ſyndico:prout
conſuetudo expoſuit ordi
nando ⁊c.⁊ hoc dicit Spe
culator in titulo de accuſ.
in fine ⁊ no.xij.q.ij.epiſco
pus qui.

¶ Utrum perſonaliter co-
gendus in cauſa poſſit
per procuratorem litiga-
re.

1 Uartodecimo
queritur.† Si
aliquis conſti
tuit procurato
rem in cauſa
in qua ſi conſtituens in
iudicio compareret eſſet
cogendus perſonaliter:
vtputa ſi damnatus eſt
pecuniariter qui ſecun-
dum formam ſtatuti de-
bet perſonaliter cogi nū-

* Adde Bart.in.l.ſi ita.§.ſi.ff.ꝺ admi.tuto.
a ¶ Si vniuerſitas deliberate delinq̄t.Adde Fel.in.c.dilectꝰ.co.pe.⁊ ī.de ſimo.⁊ an vniuerſitas vel collegiū poſſit accuſari et puniri ⁊ an ea punita ſingulares de vniuerſitate delinquētes p̄nt punire vide oino pulchrā diſtinctionē qua ponit hēricus bouhic in.d.c dilectus.di.iij.⁊ vide q̄ ibi poſui i a po ad ipm in verbo.⁊ puniri.⁊ adde ꝙ vniuerſitas p̄t delinquere et ex delicto puniri:vt late tradit Phi.cor.conſilio ccxxiiij.ici.conſiderata forma.l.iiij.volu.⁊ quo citet̄ vniuerſitas.vide Bald.in.l.etiā.C.ꝺ exccep.rei iud.Ferrandat.

quid ſufficiat ſi pro eo cō=
pareat procurator: ⁊ pri=
mo videtur ꝙ ſic. qꝛ nō co=
gitur quis pſonaliter liti 2
gare: ſed pcuratorem ha=
bet dandi facultatem. ff.
de procu. l. ſi actor. etiaʒ ſi
citatio contineat: qđ de=
beat perſonaliter compa=
rere. vt no. ff. extra de pro=
2 cura. c. querelā. † qꝛ bñfi=
* Adde bar. l. de die §. q ieruus. ff. iudic. ſol.
cium iuris non eſt alicui
auferendum. ff. de re iud.
l. iiij. §. ſi quis. ⁊ plene no.
in. d. c. querelā. ⁊ dictum
eſt. ſ. in. q xiij. quam not.
ſingulariter. ¶Econtra
videtur ꝙ debeat pſona= 3
liter comparere: nam in
delictis illa eſt ratio qua=
re procuratores non ad=
mittuntur eadem ratio=
ne: vt. ff. de procur. l. plau=
Adde per 3 cius. † vbi em̄ habet lo=
L infrā. i. §. petitiões. p diſcurſū cū dē. ſ. §. cauſe delegate ⁊ ſummarie nu. iij. circa fi. v ſi. tertia cō: lo etiam in cauſis. et ibi in apoſ. meis. i ver. die feriato. fol. cxxviij.
cum ratio: ⁊ ipſa lex. ff. de
fur. l. fi. ⁊ hoc videt̄ verius P
vt colligit̄. ff. ſi quis caut.
l. j. §. ſi quis. de cuſt. reo. l.
j. arg. contra. de procur. ff.
in. l. ſi procura. §. fi.
¶Utrum pater in defen=
ſionem filij admittatur 1
ſine ſatiſdatione iudica=
tum ſolui.
1 * DEcimoquinto
† querit̄. nun=
quid pater cō
parēdo ad de
fenſionē filij
teneatur ſatiſdare de iu=
dicato ſoluēdo. Et primo
videt̄ ꝙ nō: qꝛ pater gerit
legitimā pſonā pro filio
agēdo ⁊ defendendo ipſe
pater iurat de calūnia. C.
de bonis mat. l. j. cum ibi
nota. ⁊ habet quaſi ſoli=
dum dominium in rebus
filij: vt ibi. Item qꝛ ſolum
teſtimoniū patris eximit
a ſatiſdatione tutorem
quem filio dat. C. de epiſco. audi. l. de crea
tionibus. ⁊ inſti. de ſatiſd. tut. in prin. mul
tomagis ergo ipſe pater non ſatiſdabit.
2 † Item quia orphanotrophia non ſatiſ=
dant. C. de epiſcop. ⁊ cleric. l. orphanotro=
phos. ergo pater: quem conſtat maiorem
autoritatē habere in bonis filij: quam or=
phanotrophia in bonis debilium ⁊ pau=
perum. vt ex predicta. l. colligitur. ⁊ per
l. vlt. C. de bo. que lib. Econtra quod non.
nemo enim aliene litis ſine ſatiſdatione
idoneus defenſor inuenitur. ff. de procur.
l. qui proprio. §. qui alium. inſtitu. de ſatiſ.
§. ſi vero. ff. de re iudica. l. iiij. ⁊. ff. de regul.
iuris. l. iij. ⁊ ibi enumerantur perſone: que
a ſatiſdatione excludūtur: ⁊ talis perſona
patris nō enumerat̄: ⁊ ſic regula remanet
in patre. † Item dic ꝙ quidam dicūt quod
pia pcuratiōis ⁊ defenſionis debet dari
aduerſario expenſis pducentis. arg. ff. de
iudi. l. ij. §. in omnibus.
¶Rubrica de queſtionibus circa viam or=
dinariam libellorum ⁊ continet queſtio=
nes. xj. ⁊ primo de ciuilib9. ſecundo de cri=
minalibus.
PRemiſſo de actionib9 de quib9
dictum eſt ti. ij. ſ. ſequit̄ viden
de. q. circa libellos. qꝛ reo com
parenti eſt libellus offerēdus
vt in aut. offeratur. C. de lit. con
teſta. primo tñ dicemus de libellis ciuili=
1 bus poſtea de criminalibus. ¶ † Primo
queritur: nunquid valeat libelli oblatio
facta die feriato. ⁊ videtur qđ nō: qꝛ tem=
pore feriarū maxime ſolēnium iudicium
agitari nō pōt: ſed ōis actus iudiciarius
debet cōquieſcere. C. de fe. per to. extra eo.
c. fi. adeo ꝙ id qđ agitur nō valet ipo iure.
C. quomodo ⁊ qñ iud. l. ſi vt propo. ⁊ circa
appellatio. ius inferatur. ff. de fer. l. j. ⁊. ff.
de appel. l. ſi expreſſum. C. de accu. l. iiij. et
de ſent. ⁊ re iudi. c. j. lib. vj. Econtra ꝙ va=
leat. nam talis offerendi actus permittit̄
die feriato. ff. de adult. l. miles. §. lex. xv. q.
iiij. §. ſi vero. ⁊. c. placita. ff. ſi quis in ius
vo. non ie. l. ij. ⁊ qđ not. extra de iud. c. vlti.
ſed ſm aliquos eſt intelligēdū in actione
peritura tpe: vel ad implendum lapſum
temporū: vt intelligit̄ in gloſ. ſicut alś qñ
neceſſitas viget agi permittitur vſq; ad
conteſtationem vt. d. l. j. de fer. alś ſecus.

⁊ nō ſunt trahēda in argumentū q̄ pro=
pter neceſſitatē aliqñ ſunt cōceſſa. extra
de reg. iur. c. j. li. vj. Uñ niſi pter neceſſi=
tatem tā libellus ꝙ q̄libet actus iudicia
rius dʒ in die iuridico agitari: alś non
p iura pdicta. Et faciūt pdicta ad. q. nū=
quid libelli oblatiōe facta die feriato vi
deatur pueta iuriſditio qđ plures ſunt
iudices parem iuriſditionem habentes.
¶An per talem oblationem libelli pre=
uenta ſit iuriſditio.
1 SEcūdo † videtur ꝙ lʒ libel=
li oblatio valere poſſit etiā
die feriato. vt. ff. de adul. l.
miles. §. ſexaginta, tamen
ex hoc non preuenitur iu=
riſditio: nec ideo i cū iudi=
cē q̄ hʒ ppetrare iuriſditionē coram quo 1
offert̄ cōſenſus. vt. ff. de iud. l. non videt̄
⁊. l. ii. ff. de iuriſdi. om. iu. l. j. ⁊. l. ⁊ quia ex
tra de offi. dele. c. gratum. ⁊ ideo nec die
feriato: nec die iuridico ſola libelli ob=
latio ſufficit ad iuriſditionē cōferendā.
¶Utrum verba gerundia in libello ap=
poſita aliquid operentur.
1 TErtio † querit̄. q̄d ſi libel=
lus ciuilis vel criminalis
ſit cōceptus p gerundium
hoc modo. ego ago contra
talem a quo peto. x. que ti=
tius legauit in ſuo teſtō et
ſuum faciēdo teſtm̄ mihi reliquit ⁊c. vel
accuſo petrū q̄ fecit contra me inſultum
veniēdo contra me cū armis: ⁊ pijcien=
do contra me lanceā ⁊c. Nūq̄d ſi pdicta
probent̄ vt poſita ſunt dʒ accuſat9 puni
ri. ¶Et primo vr̄ ꝙ nō: qꝛ gerūdiū nihil
per ſe pōt: ſed venit ad determinationeʒ
poſitorum. C. de tranſac. l. ſi q̄s maior. in
princi. C. ad velle. l. ſi qui. ff. de iudi. l. j. fa
cit etiam de pigno. l. ſi quis bona. ⁊. l. ab
herede. ff. ſi vſufru. pe. Econtra videt̄: ꝙ
de vtroq; puniri debeat: poſtq̄ pbatum
2 eſt † nā gerūdia p ſe aliq̄d important. C.
de dona. l. quiſquis. ⁊ imponūt neceſſita
tē: vt no. ff. de eden. l. j. ⁊ reſoluit̄ in vbū
vt ibi no. ſicut alś in conuertēdo dñs ca=
ptiuitatē ſyon ⁊c. ⁊ i ꝯueniēdo populos
in vnū. ſed vtrunq; pbabit̄. ſ. inſultus: ⁊ 2
proiectio: ⁊ alij actus delinquēdi in libel
lo cōprehēſi. q̄re de vtroq; nō ſit puniē=
dus. cū delicto q̄cunq; grauauerint ſint
puniēda. xxiij. q. iij. ecce. ne remaneāt im
punita. l. ita vulnerat9. ff. ad. l. aq̄l. ⁊ certe
nō video q̄re maxie i iudicio ſit faciēda
interpretatio p actore ſeu accuſatore. ff.
de iudi. l. ſi q̄s intētione ambigua. ex de
reſt. ſpo. c. abſentē. de ſpō. c. tua. i gl. ābi=
guitas. ſemp em̄ pſona actoris dignior
eſt pſona rei ꝯuēti. vt no. inſti. de actio. §. ſʒ
iſte q̄dē. ſic ꝙ i exordio litis fauet̄ actori:
⁊ p eo interpretamur. Itē in medio co=
gitur re9 reſpōdere poſitionibus pro ve
ritate eruenda: ſʒ in fine fauet̄ reo: qꝛ in
dubio abſoluitur: vt in. d. gl. dicitur.
¶Utrū admittatur libellus plures con
tinens actiones et teneatur agens expri
mere ſi agit vtili: vel directa.
QUarto q̄rit̄ † q̄d ſi libellus
continet plures actiones:
nūquid debeat admitti in
oibus an ſit repellendus:
diſtingue. qꝛ aut cōpetunt
ad idē: aut ad diuerſa. Si
ad idē cōpellit̄ actor alterā eligē: ſingu
le em̄ cauſe ſingulis actionib9 ſunt ꝯtēte.
ff. de excep. rei iudi. ſingulis. ⁊ electa alte
ra: altera ſileat. ff. de actio. ⁊ obli. l. pe. ni
ſi p viā cumulationis pponatur. vt not.
C. de edē. l. edita. ⁊ qđ ibi notaui: lata em̄
ſnia in prima actione pōt aliā intentare:
niſi repellat̄ p exceptionē rei iud. In pri
ma ſcʒ quādo cōpetit cōtra actorem ſe=
cundo proponentem: vt quando ex eo=
dem facto deſcendunt: in idem compe=
tunt. vt. c. diuerſis. de cle. conīu. Si vero
non ex eodem facto: ſed diuerſis compe
tunt lʒ ad ideʒ: tñ nō obſtat exceptio rei
iud. in actorem illo agentē ⁊ proponen=
tem. ff. de leg. iij. l. luci9. §. ſempronio. Se
cundo caſu ſcilicet quando competunt
ad diuerſa: tūc aut ſunt ſibi contrarie: et
repellitur actor ⁊ libellus eius: quia alle
gans contraria non eſt audiendus. l. j.
C. de fur. C. de colla. l. vlt. Nam contraria
ſeinuicem non compatiuntur. extra de
bap. ⁊ eius effec. c. maiorum. ff. de ver=
borum ſignificatione. l. hec verba. Ad=
ditio. ¶Aliud per prius dicendum eſt
2 de poſſeſſorio † pone quod actor agit poſ
ſeſſorio tanq̄ ſpoliatus: ⁊ hoc interpoſi
to duo habet probare ſcʒ ſe poſſediſſe:

⁊ ſe ſpoliatū fore.extra de offi.deleg.ca. cōſultationibus.ſi tñ pbat ſe poſſediſſe: et aduerſarium nūc poſſidere:pſumit ꝙ ipſe reus cū ſpoliauerit:vt no. Anto.in ca.ſuborta.preal.ſ3 ibi loquitur in poſſeſſione:qua quis pōt ſpoliari ſolo ꝟbo.vt puta in poſſeſſione quaſi ſubiectiōis:nā eoipſo ꝙ ꝗs negat ſe eſſe ſubiectū:⁊ non vult obedire: priuat ⁊ expoliat eum ꝗſi poſſeſſione ſubiectionis:per quod videt ſecus in poſſeſſione rerū corporaliū ⁊ tēporaliū:qꝛ vere nō pōt quis inuitꝰ ſolo ꝟbo aduerſarij priuari:vt ibi plene habet. ¶ Anto.de cremō. cōtinuat ſequētia ſupradict3:⁊ illud natura reſpuit vt cōtraria:queq3 iūgatur ſm pholoſo.⁊ dici pōt tūc:nō bene ɔcordat pſalteriū cū cythara.vt extra de cle.cōiuga.c.diuerſis. Aut nō ſunt cōtrarie:ſ3 diuerſe: ⁊ tūc ſimul i eodē libello admittunt.ff.de iuriſ. om.iu.l.ſi idē cū eodē.⁊.ff.fa.herciſ.l.heredes.§.de pluribꝰ.⁊ not.extra de elec.c.
3 querelam.† qꝛ diuerſitas caſuū impedit ɔtrietatē.vt.C.ꝗ.ad liber.pcla.nō li.j.extra de elec.c.nihil ē.diuerſa nāq3 nec vie poſitiōe nec remotiōe tollunt.ff.de acq. poſ.l.naturaliter.§.nihil ⁊ adđ.j.e.q.ix. l3 videat cōtra ſupradicta.ff.de interro. ac.l.j.in illa gl.ſ3 ibi vna actio eſt ꝑparatio alterius.⁊ dic plene vt no. in Spe.de accu.Sic ergo ꝗ in eodē libello agit ciuiliter ɔ furem ad penam:⁊ rei reſtitutionem vel emēdā:recte agit quia diuerſe ſunt actiones furti ad penā et conditio furtiua ad cōſecutionē rei petite.vt.ff.de cōdi.furti.l.j.⁊.ij.et de fur.l.ſi pignore.§. cum furti.Ite3 ⁊ res petite ſunt diuerſe: quia aliud eſt pena:aliud eſt res petita. Nam res eſt extra penā.inſtit.de obli.ꝗ ex delicto naſcuntur.§.fi.⁊.đ.§.furti.ergo vꝫ ꝙ diuerſa i eodē ɔcurrūt.vt ſupra dictum eſt:ſecus ſi criminaliter agatur:
4 qꝛ† pena prouenit ex delicto:⁊ tendit ad vindictam.vt.đ.§.cum furti.⁊ applicabitur fiſco.vt inſti.de iniu.§. in ſumma.rei aūt perſecutio debet actori.vt ibi notat ⁊ eſt ciuilis.ff.de fur.l.interdum.§.qui furem ergo cum criminali non preiudicat vt.C.quando ciuilis act.criminali preiudicet.per totum: ſed ſi agatur ex ſtatuto: quod ponit de vtroq3: videtur recte agi ⁊ criminaliter:qꝛ vnica actio et conditio eſt.⁊.l.⁊ ſtatuti agitur. ergo procedit argumentū.inſti.vi bo.rap.§.rñ.vbi dꝛ eadē actiōe venit res ⁊ pena.Itē i cumulatiōe dic:vt not.Dy.ex de reg.iur.c. nullus pluribꝰ.lib.vj.⁊ dic ꝙ dꝫ fieri litis cōteſt.vt no.in.đ.l.edicta.qñ ergo cumulatio competit fiet per nouā petitionem ſeu libellū:in quo petit candē rem: ⁊ prima actione petita ſibi dari vel tradi per aliam actionem ⁊ noua cauſa pro dicta re competente.ad quod facit.ff.de vi ⁊ vi ar.l.cū fundus.§.fin.extra de cauſa poſſeſſio.⁊ proprie.c.paſtoralis.in qua dicet ſic forma.Ego.pet.qui ſum in cauſa cum titio ſuper petitione ɔ eum per me oblata de tali re ſuper qua eſt facta litis conteſtatio : vt patet in actis ab eadem petitione mea non recedēdo:adhuc ago contra ipſum actione in factum ex re iudicata:⁊ ex ſacramento delato ſuper dicta re ꝑ quā actione3 cumulationis propoſitis actionibꝰ peto eū ɔdēnari ad reſtitutionē ⁊c.⁊ ſuper hac petitiōe ⁊c.⁊ de nouo fiet pceſſus vt not.i.đ.l.edicta ſed de actionibꝰ criminalibus quomodo vi
5 tietur:dic vt nota.j.eo.in.q.viij.† Et hic pōt ſubijci queſtio:quam Spec. ponit in titu.de pcura.§.vlti.verſic.ſed nunquid agens et ibi dꝛ:ꝙ agēs ex iure ſibi ceſſo debet exprimere i libello vtrū agat directa ex pſona cedētis an vtili ex pſona ſua:al's dicit ipſe:ꝙ libellus nō admittit ⁊ vꝫ pbari p.l.j.ff.de leg.j.Sꝫ Dy.dicit:
6 ꝙ talis exceptio nō eſt valida:† qꝛ idem ſunt in effectu actio vtilis ⁊ directa.ff.de nego.geſt.l.actio.⁊ qđ no.C.de lega.l.ex legato.ꝗ ad expſſionē alterꝰ videt cogēdus.C.đ pba.l.ad pba.⁊ iſta no.ipſe i.l. ſi mihi.de leg.j.arg.ɔtra.de pcur.§.fin.

¶ Utrum libellus rei petite ſine confinibus admittatur.

1 QUinto queritur.† pone ꝙ actor in ſuo libello petit ſibi dari et reſtitui fundum talem: puta titianum vel fundum cōſtitutum in tali loco:ſeu regione:vel cōtrata. ſed non ponit confines: ſed dicit tantum in libello domini non confirmando: ideo alios non pono: vel ignoro : vel ſcire pro nunc nō poſſum : ſed in proceſſu offero me declarare.nūquid talis libellus ſit admittēdus.⁊ videt ꝙ nō qꝛ ſaltē duos confines rei debet habere vt.ff.de accu.l.libellor.C.eo.l.j.de contrahen.emp.l.ꝙ ſepe.§.vlti.no.ff.de rei ven. l.ſi in rem.§.fi.al's non eſſet admittēdus qꝛ non haberet reus ius deliberationis: vt no.in.đ.l.ſi rem.§.fi.¶ Ecōtra videtur ꝙ admittatur:qꝛ illud verum eſt regulariter:ſed quando actor ignorat confines rei.de ꝗbus aliqua cā certificari nō pōt: ſibi imputet.Un̄ ſufficit ꝙ ſibi conſtet de re.aut aliqua oſtenſione ad oculum ſine alijs modis de ꝗbus dꝛ.ff.ſi cer.pe.l.j. et ff.de leg.iij.l.patronus.§.formo. et dicta l.ſi in rem.§.ſed ſi nomē ignoremus.maxime qñ eſt paratus declarare confines in proceſſu cauſe.vt.ſ.ppoſitum eſt.arg. ff.de rei ven.l.iij.in fi.C.de fi.inſtr.l.ſ procedēte.ff.de ac.emp.l.ab emptore.et hāc3 opinionē tenet Pe.de bella pertica. Ad
2 ditio.¶ † Actor in cauſa bñficiali mortuo reo ⁊ poſſeſſore pōt petere p audientiā:qđ pcedat ad vlteriora ɔ oēs quorū intereſt:ad finem ꝙ bñficium de quo eſt qđ ſibi adiudicetur:⁊ fructus in partibꝰ ſequeſtrati ei libere relaxentur .not.do. de Ro.conſi.ciiij.Anto.de cremen.

¶ Utrum valeat iudicium ſine libelli oblatione ⁊ an pro pena in qua incidit fideiuſſor reum non preſentando ſit offeren
1 dus libellus.

SExto ꝗrit† nunꝗd valeat iudicium:ſi i eo libellꝰ nō interueniat.⁊ dic regulariter ꝙ nō valet:qꝛ certi ſunt caſus in ꝗbꝰ pōt ſine libello pcedi:ꝗ notā.i auf.ſi breuiores.§.fi.C.de ſen.ex peri.reci.⁊.C.đ ſenato.l.fi.ſic ei i illis caſibꝰ pt ferri ſnīa ex ſi ſcripto:ſicut ēt in illis pt libellus omitti ſm quē ſnīa eſt formāda.ex de ſimo.c.licet.in alijs vero caſibꝰ in ꝗbꝰ eſt regulariter ferenda ſnīa ſic:qñ lis eſt conteſtata ſicut not.extra de elec.c.dudum.el.ij. Non tñ poſſet recte ferri ſnīa nō pcedēte petitiōe:ſeu libello:qꝛ ſm tenorē agēdi eſt ſnīa moderanda.ff.de nego.geſt.l.
2 pōponius.⁊.đ.c.l3.Sed hodie ꝗrit† nunquid libellus poſſit omitti de conſenſu partiū.dicit gl.in auf.offeratur.C.de lit.ɔteſta.ꝙ tacite omitti pōt : expſſe non pōt:ſicut iuramentum calūnie.l.ij.C.de iuramento calū.Sed illa3 gl.improbāt doc.qꝛ ē cōtra caſū expſſu3.C.de priuilegio ſchola.l.fi.lib.xij. vbi dicit ꝙ expſſe pōt remitti.Sed de iure canonico nullo mō pōt remitti libellus:tāq3 ſit de ſubſtātialibꝰ ordis iudiciarij:vt no.extra de offi.deleg.c.đ cauſis.⁊ de libel. obla.c.j.ꝗ ſubſtantialia omitti non poſſunt.C.de tranſ.l.cu3 hi.§.ſi pretor. ⁊ no.C.de vſufr.l.prima.
¶ Ex predictis† ꝗri poteſt:nunꝗd ſit offerēdus libellus fideiuſſori:p pena quam pmiſit:ſi in termino non preſentauerit reum:p quo promiſit de ſiſtēdo fideiuſſor.⁊:prio videtur quod ſic:qꝛ vt dixi regulariter eſt offerendus libellus in quacūq3 actione agatur.ff.de edē. l.j.accuſatio enim propoſita ſpeciē future litis demonſtrat. C.de eden. l. edicta.Cum igitur dicat lex quod cōtra fideiuſſore3 reū in termino nō exhibētem competit actio penalis.C.de fideiuſſo.l. pe.que ꝗdem eſt actio ex ſtipulatu.Cum enim fideiuſſor ex ſua fideiuſſione teneatur actiōe ex ſtipulatu.ff.de ꝟbo .obli.l. ſi in diem.§.ſatis acceptum.ergo eſt edenda p libellum.vt dicta.l.j.al's pceſſus eſt nullꝰ.vt.ſ.dixi.vel dicēdum eſt quod ſi fideiuſſor fuit dolo:ne reus exhiberetur:puniri

P Adđ lāf. in.§.petitiones.nu.xj.⁊ ibi,in apo. meis .i ꝟſi. expſſe.et in ver.fore veriorem.

pōt in libello in penā ꝓ-
miſſam: ⁊ in plꝰ extra or
dinē ex ſuo officio. ſi ṽo
de dolo nō conſtat: opus
eſt libello. l. ſiquis reo. de
cuſt. reo. ⁊ per iura pre-
dicta. ⁊ not. ꝙ ſufficit ad
penam euitandam qñ-
cunqꝫ ante ſniam ſiſtatur.
ff. de fideiuſſo. l. grece. §.
pe. et argu. C. de fal. l. ſi
quis codicillos. ¶ Inci-
pit ſecūda pars rubrica
rū de queſtionibus circa
libellos criminales. ⁊ qt
modis de criminibus co
gnoſcit ⁊ an in cā cōtem
ptꝰ mā dati eligat libellꝰ
⁊ idē in cā ꝯtēptꝰ banni.
NUnc trāſ-
eamus ad
ſecundam
partem ru
brice cir-
ca libellos
criminales: circa que de
pluribꝰ eſt querendū. Et
prio quot modis de cri-
minalibus cognoſcatur.
Scdo quid ſit accuſare.
Tertio quid ſit accuſa-
tio. qd debeat continere
⁊ q̄ ſit forma. Quarto q̄
accuſare et qui accuſari
pñt. De crialibus ergo
pōt cognoſci q̄tuor mo-
dis: ꝑ accuſatio. inquiſi-
tionē: denuntiatione: ⁊
exceptionem: vt extra de
accu. c. ſup his ⁊ primus
q̄dem modus eſt ordina
rius. Alij ṽo modi ſunt
extraordinarij vt ibi dr
⁊ no. extra de ꝓba. c. qm
ꝫ. de q̄bus extraordina-
rijs dr ꝑ ordinē in titu. ij.
1 †Accuſare autem eſt de
ferre: alias deferere ali-
quē de aliq̄ crimine pu-
blico vel priuato petēdo
eū puniri etiā ſi talis de

a ¶ Ad pe-
nā tabellio
nis vid bal.
in. l. q̄ crimē
C. q̄ ac. non
poſ. ⁊ q̄ pe-
na puniatur
accuſās ali
quē iniuſte
vide alexā.
cōſi. xj. inci.
circa primū
dubiū. in ꝓ-
mo vol. ⁊ q̄-
liter in accu
ſatione de-
beat exꝓmi
perſona vi-
de Bart. in
l. libellorū.
in. vj. colū.
ff. de accuſ.
in ver. circa
perſonā q̄-
ro qualr ⁊c.
⁊ vide alex.
cōſi. ccxcvj.
inci. vr. in. j.
cōſideratio-
ne in. ij. col.
ver. his con
ſonat. in. ij.
volu. Ferrā
dat.

latio ſeu accuſatio fit ad vindictā: vt col
2 ligit. C. q̄ acc. nō poſ. l. rō† actore aūt nō
petēte iudex nō pōt reglr cognoſcere de
crie. Nā nō pōt ſine accuſatore dānari.
l. ſi ꝑtor. §. ſi q̄s accuſatorē nō habēs. ff. d
mu. ⁊ ho. fallit in caſibꝰ q̄ no. j. tit. j. q. iij.
3 †dz aūt accuſatio ꝯtinere ſeptē ſm Odo.
vcz noia ꝑſonaꝝ. ſ. accuſatoris ⁊ rei ac-
cuſate: ⁊ iudicis. Itē crimē cōmiſſum: et
eiꝰ magnitudinē. Itē in quo loco: ⁊ locū
loci. Itē annū ⁊ mēſem cōmiſſi cris: ſz nō
diē ⁊ horā. ff. d accu. l. libelloꝝ. Itē nomē
impatoris. Itē dz ꝯtinere i ſcriptis ſe ad
a penā tabelliōis ª in ſcribēdo ⁊ obligādo:
niſi in criminibꝰ exceptis. C. d adul. l. q̄ꝫ-
uis. ⁊ no. extra de accu. c. ſup his. ⁊ eſt h
veꝝ. ēt in ꝑuato crie. ff. de fur. l. priuati.
4 ¶ †Ex his colligit in q̄ forma debeat de
ſcribi accuſatio: quā h omitto: qr plene
ponit d accu. i gl. ⁊ ibi ponunt oia ſupra
dicta q̄ debeat accuſatio cōtinere. Si ſ
aliq̄d de ꝑdictis ſubſtātialibus omittat.
reprobatis accuſationibus ēt nomē rei
abolet: ⁊ dat ꝑtās accuſatori repetendi:
ſeu accuſandi reū intra terminū a iure
ſtatutum. ff. de accuſ. l. libelloꝝ. §. fi. C. de
5 adult. l. accuſato. ⁊ dic vt in. d. §. fi. †Item
ſciendū eſt ꝙ in crialibus ordo iudicia-
rius eſt ſeruādus. extra de ſimo. c. cū di
lectus: ibi poſtq̄ꝫ crimē. etiā valet vt ac-
cuſator ſit legitimus. extra de accu. c. j. iu
dex idoneus. extra de foro compe. c. j. cū
cū ſit accuſatꝰ criminoſus. xv. q. vlt. c. fi.
accuſatio legitima. ij. q. vj. ſi quis eps: vt
fiat in ſcriptis. de cauſa poſ. ⁊ ꝓprie. c. j.
In primis quod fiat trina citatio: vel
6 vna pro omnibus. xxiij. q. iij. c. j. ¶ † Re-
ſtat videre qui accuſare ⁊ accuſari poſ-
ſunt. ⁊ quidem omnes accuſari poſſunt:
niſi expreſſe prohibeantur: qui autem
ſint prohibiti dicitur. ff. de accuſa. l. qui
accuſare. ⁊ nota. C. qui accuſa. non poſ.
l. j. Item omnes accuſari poſſunt: tam
mares q̄ꝫ femine: ⁊ tam preſentes q̄ꝫ ab-
ſentes: cum contra abſentem libellus of
ferri poſſit. C. de accuſa. l. abſentem. C.
de cuſto: reo. l. ij. Sed ab hac regula ex
cipiuntur clerici: quia laicis accuſa-
ri non poſſunt: niſi laicus ſuam vel ſuo
rum iniuriam proſequatur. et in alijs
criminibus notatis. ij. q. vij. §. ſi igitur.

Econtra clericus contra laicos nequit
accuſare: maxime in crimine ſanguinis
ſed ciuiliter agere debet. extra eo. c. cum
c. laicus: monachus vero ſine ſui prelati
licentia non poteſt. de accuſ. c. ex parte.
ipē aūt accuſari pōt: vt no. xj. q. j. c. de per
7 ſona. † Item pñt accuſari puberes ſeu in
ea etate poſiti in qua delictū cadere poſ-
ſet. C. de penis. l. impunitas. ff. de re. iur.
pupillum. ⁊ oē delictū cadit in puberem
ꝑter delictū c arnis. ff. de adul. l. ſi minor.
niſi q̄tenus miſeratio etatis ad minorem
penā iudicē ꝑduxerit. ff. de mi. l. auxiliū.
⁊. l. ſi ex cā. Et nūc videndū eſt. c. contra. de
delic. pucro. ⁊ per totum. Nam etiam pu-
pillus poteſt ex ingratitudine in ſeruitu
tem reuocari. inſtitu. quibus mo. teſta. in
§. ſi quidam in ſeruitutem. Item ſerui ac
cuſari poſſunt: de quo dic vt not. Azo in
ſum. de accuſa. Item de filioſa. Item in-
fantes ⁊ infantie proximi accuſari non
poſſunt: quia quicquid faciunt: impuni-
tum eſt: idem de furioſo. ff. de ſica. l. infan
8 tes. ¶ † Item an vnus poſſit plures accu
ſare dic vt notatur plene. C. de accuſa. l.
qui de crimine ⁊c. Item an accuſatus poſ
a ſit ſuum accuſatorem ª vel alium accuſa-
re: dic vt. ff. de pub. iudi. l. is qui reus. C.
de accuſa. l. neganda. et. C. qui accuſa. non
9 poſ. l. j. † Item accuſatus pendente accu-
ſatione non poteſt promoueri ad hono-
res. extra de teſti. c. vl. ⁊ ibi not.
10 ¶ † Ex predictis poteſt ſubijci talis que-
ſtio. iudex ad petitionem tirij condemna
uit ſeyum: vt confeſſum mandando ſibi:
vt intra decem dies ſoluat que cōfeſſus
fuit ad penam. x. lib. exactis. x. diebus ti-
tius accuſat ſeium condemnatum de con
temptu mandati: quia non ſoluit: petēs
eum cogi ad ſolutionem debiti. ⁊ ad pe-
nam quam incurrit ex contemptu: ⁊ nar-
rat in accuſatione: quod fuit apud acta
condemnatus ⁊c. in proceſſu obijcit reus:
quod accuſatio eſt nulla quia non conti-
net locum delicti: vel tempus: ⁊ ideo ab-
ſoluendus: licet enim contineat locum
precepti: tamen non ſufficit/ vt dicta. l. li
bellorum. vnde queritur quid iuris. Et
primo videtur abſoluendus: vt dicta. l. j.
et. C. qui accuſare non poſſunt. l. fina. de
contrahenda et committenda ſtipula. l.

optimam. conſtat enim
accuſatum tempore con-
temptus in eius animo
committi: vnde non re-
quiritur actus operato-
rius: ſed omiſſio faciendi
ſi ergo non eſt deſignare
actum: non eſt deſignare
locum quare dixit lex qd
locus qui non eſt eſtima-
ri non poteſt. ff. de acqui-
ren. emptio. l. iij. eius
enim quod non eſt nul-
le ſunt cauſe. ff. de iure co
di. l. quidam referunt. ff.
de iniuſto rupto teſtamē.
l. nam et ſi ſub condi-
tione. ſufficit ergo deſi-
gnari locum in quo fuit
factum preceptum con-
temptus per quem non
faciendo/ facit. ff. de re-
gulis iuris. l. qui non
facit. Igitur accuſatio va
lida alias videtur man-
datum inutile et delu-
ſorium: quod eſſe non de
bet. l. ſi pretor. ff. de iudi.
quia conſulendum eſt ali
cui ad ſuum conſequen-
dum: vt notat. ff. de eo
quod certo loco. l. prima
⁊ idem in illa queſtione
bannitur: qd † quilibet 11
vadat in exercitum ad pe
nam centum: nunquid ſi
actor vult punire inobe-
dientem: qui nō venit ad
exercitum oportebit qd
ponat in ſuo proceſſu lo-
cum terre: non video vt
predixi. ¶ Sed quidam
in ſuperiori. q. de contem
ptu adhibent hanc cau-
telam. Nam circa finem
termini requirunt debi-
torem vt ſoluat quādo ſi
bi mandatū eſt: quo non
ſoluēte exprimunt in ac-
cuſatione ſic et requiſi-
tus a creditore in tali lo-

a ¶ Poſſit
ſuū accuſa-
torē ⁊c. Vi
de pulchrā
diſtinctio-
nē quā po-
nit Henric.
bohic. h in
c. j. diſ. v. de
mut. pe. fer
randat.

co contempſit ſoluere pe⸗
nam in precepto conten⸗
tam temere incurrendo.
¶Utrū qui admittunť ꝓ
eo qđ ſua intereſt neceſſa
rio teneantur hoc propo⸗
nere in ſua accuſatione.

1 * SEptio† q̄ri
tur. ſi ali⸗
quis obtu
lit in iudi⸗
cio ſuā ac
cuſationē
de aliquo priuato male⸗
ficio: de quo prima facie
videť: ꝙ ſibi non cōpetat
accuſare ex eo qđ ei⁹ non
intereſt aliq̄ ex cā. vt ip̄m
maleficiū puniať: nūqd i
ſua accuſatiōe non expri⸗
mat qđ ſua interſit vtrū
talis accuſatio admitten
da ſit ⁊ vr̄ ꝙ ſic: quia ex q̄
ſua intereſt admittēdus
eſt: ⁊ iā in ꝑuato delicto:
vt no. ff. de priua. delict. l.
ſij. ⁊ ff. de procu. l. q⁊. inſti.
de iurein. §. in ſum. ar. ex
tra de re iu. c. cū bertold⁹.
vnde ſufficit ſi poſtea in
proceſſu cauſe probet qđ
ſua itereſt. ar. ff. de rei vē.
l. iij. §. armamenta. in fi. ⁊
C. de iudi. l. licet. ff. de ap.
l. ſcio. ff. de po. l. j. §. argen⸗
tum. C. de fideicom. lib. l.
debere. ibi: precedente tē⸗
pore: et quod not. extra
de reſt. ſpo. c. cum ad ſedē.
¶Econtra videtur qđ nō
q⁊ ex ſerie actionis nō ap
paret accuſator. ergo re⸗
pellendus de accuſa. c. j.
ff. de col. dete. l. iij. et. d. l.
libellorum. de accuſa. ſic
hꝫ enim in publicis cri⸗
minibus: in quibus regłr
admittitur. C. de adul. l.
adulteri. de pu. iu. l. j. In
cā em̄ ꝑuati delicti demū
admittitur cuius itereſt.

*Add. cy. i. l. j. in. iiij. q. C. de ſen. que pro eo quod inter eſt profe.

*Add. ſpe cu. in tit. de accu. ver. ſꝫ pone.

pro ſua iniuria ⁊ ꝑ aliena nō regłr: vt. d.
l. iij. de ꝑua. deli. §. ſi is cui⁹ intereſt. nec vr̄
admittendus rōne eius ꝙ ſua iterſit niſi
probetur de ſuo intereſſe. extra de teſt. c.
veniēs. ij. Solue ꝙ ſi añ cōfeſ. non appo⸗
nať pena poſtea nō pōt opponi: q⁊ eſt dila
toria excep. ff. de ꝓcura. l. q̄ ꝓcura. §. ſi q̄s.
C. e. l. ita demū. ⁊ no. Inn. extra de accu. in
c. ſup his. i. j. gl. i fi. ſufficit em̄ ꝙ in ꝓceſſu
poſtea cōſtet: ex q̄ ab initio nō fuit appo⸗
ſitū. ar. ff. de an. ex. l. ſi ex multis. ſi aūt ab
initio lit. apponať opponēdū ē de intētio
ne. d. c. veniēs. ſꝫ cōtrariū vr̄ notari extra
de col. c. j. i gl. ar. ꝙ biēnio ⁊c. vbi dr̄ q̄ſtum
ad penā fiſci oē crimē dr̄ publi. ita no. In⸗
no. i. c. ſup his. extra de acc. nec cui⁹ itereſt
admittiť ſiłr ad excipiēdū de crīe ꝯ electū
in ſua cōfirmatione ⁊c. et ſi q̄dē talis exci⸗
piens obtineat in cā: ꝓderit ei⁹ victoria
non ſibi cū ei⁹ interſit: ſed alijs quorū in
tereſt. ar. ff. de inof. teſ. l. poſthum⁹. §. ſi q̄s
ex filijs. ¶Itē dic ꝙ titi⁹ cui⁹ itereſt: im
pedit execucionē. extra de re iu. c. cū ſuper
qđ; intelligo ⁊ regłr verū q̄n titius appel⸗
lať a ſn̄ia inter alios lata: q⁊ poteſt appel⸗
lare cum ſua interſit. ff. de ap. l. ab executio
re. §. j. ⁊ l. ſeq. ⁊. d. c. cum ſuper his. et ꝓ ꝓ⸗
curatoris appellationē impediť executio.
Nam ex quo appellatio eſt legitima vt di
ctum eſt: ergo differentia eſt executio. ff.
nil nou. ap. pen. in rubro ⁊ nigro. et. ff. ad
tertu. l. j. §. vl. ſed circa appellationem nō
impeditur executio: q⁊ factum tertij non
debet me impedire. ff. ſi ſer. vēd. l. loci cor⸗
pus. §. fi. C. de p̄ſcrip. xxx. vel. xl. an. l. ſi q̄s
2 emptiōis. ⁊. §. ſi vo.† Nā ſn̄ia lata cū alio
et non cum eo ſibi preiudicare non dꝫ. ff.
de ap. l. a ſn̄ia. ⁊ not. in. d. c. cum ſuper. tn̄
ſm̄ Inno. hoc fallit in caſu. in quo etiam
citra app. ſi tertius ſe opponit: executio
impediť verū q̄n res de qua agitur vacat
⁊ a nemine poſſidetur vt eſt caſus in. d. c.
veniens. ⁊ ibi notatur per eum.
¶Utrū accuſatus de vulnere ſimpliciter
poſſit etiam de morte ſecuta puniri.

1 * OCtauo† queritur: ſi ex vulne
re mortifero fit accuſatio ſo⸗
lum ex vulnerato: nihil expri⸗
mendo de pena mortis iminē
tis: ⁊ pēdēte lite moriatur vul
neratus: nunquid poſſit iterum fieri ac⸗
cuſatio

cuſatio. ⁊ videtur quod ſic. ff. ad. l. aquil. l.
ita vulneratus. ⁊ not. ff. de accu. ſenatus.
ita tn̄ ꝙ deducať ex ſecunda qđ venit in
prima accuſatione: vt in predicta. l. ita
vulneratus. cum ſeq. vel illa. l. loquiť: q̄n
prius agebať ciuiliter: ſed ſi ambe ſunt ac
cuſationes criminales: ſecunda accuſatio
videtur per primā impediri: cum ambe
ſint ad vindictā: vt. d. l. ſenatus. penden⸗
te iudicio in accuſatione prima iterū ac⸗
cuſatur. C. q̄n ciuilis actio. l. j. de pu. iudi.
l. interdum. ſiue per ſecundā ſn̄iam abſo⸗
lutionis vel cōdemnationis terminať: vt
ff. nau. cau. l. lꝫ. de accu. l. ſi cui. §. ijſdē. Itē
extra de accu. c. de his. aut ab eodem ac⸗
cuſatore: vt. d. §. ijſdem. ab alio etiam ac⸗
cuſatore non conceditur accuſari: niſi in
2 alijs caſibus de quibus in. d. §.† eſt ergo
cōſilium: vt differať accuſatio: donec cer⸗
tum eſt de morte percuſſi ſeu vulnerati
maxime q̄n ex conſuetudine vel ſtatuto
nō conceditur vis inquirēdi iudici q⁊ de
iure canonico inq̄rere non pōt: vt dicitur
in ti. primo. q. iij. ⁊ de p̄dictis no. in Spe.
3 ti. de accuſa. ver. q̄d ſi vulneraſti.† quid
ergo ſi in accuſatiōe cōtineť etiā de mor⸗
te puta accuſo pet. qui me letaliter vulne
rauit nunquid admittetur talis accuſa⸗
tio. item an morte ſecuta poterit puniri
de morte ex illa accuſatione. et videtur ꝙ
non: q⁊ nō debet agi de morte anteq̄ꝫ mo
riatur. vnde non videtur in iudicium ve⸗
niſſe. ff. de iudi. l. non poteſt. ideo alia in⸗
terpretatione opus eſt: q⁊ iudicium non
debet eſſe de futuris: vt eo. tit. nō quem⸗
admodum. econtra quod ſic. q⁊ mortuus
videtur vulneratus ad mortē: eo ꝙ mor⸗
tuus eſt demum. arg. ff. ad. l. aquil. l. huic
ſcripture. ⁊ ideo poſtea retro trahitur ad
tempus vulneris. ſic ⁊ alias factum habe
tur: quod de proximo faciendum eſt. ff. de
teſt. mil. l. pe. adde. l. fi. ff. de here. inſti. ad
idem facit. ff. de dam. inſe. l. damni. §. ſabi
ni. vnde ſi non ſit lata ſententia de vulne
re anteq̄ꝫ moriatur de occiſo poterit dam
nari ex illa accuſatiōe ſi admiſſa fuit per
predicta iura. ⁊ ille debet puniri. ⁊ facit
quod habetur in. q. ſeq. ⁊. j. de. q. emergē.
queſtione. ij.
¶Utrum abſolut⁹ de damno poſſit ꝓ
eodem damno ex alio ſtatuto puniri.

* 1 NOno queri
tur† q̄d ſi
in volumi⸗
ne ſtatuto⸗
rum conti⸗
netur de dā
no dato: vel aliquo male
ficio: ⁊ aliquis accuſatur
tanq̄ꝫ de vno ſtatuto: ⁊ eo
nō ꝓbante reus abſoluiť
nunq̄d poterit poſtea ac⸗
cuſari pena alterius ſta⸗
tuti de illo damno vel de
licto: de quo prius accuſa
tus fuit: et primo videť ꝙ
ſic: quia niſi ex alio ſtatu⸗
to competeret accuſatio:
iam eſſet ſuperfluum: et
nil operaretur: quod eſſe
non debet. ff. de lega. j. l. ſi
2 quando.† Non enim le⸗
ges debēt eſſe in dubio.
C. de bo. que lib. l. fi. §. j.
Nam abſolutione ſecuta
ſuper non apta accuſatio
ne: poteſt iterum agere: ⁊
redire ad accuſationē. ff.
de fal. mo. l. j. extra de in⸗
di. examinata: nec nihil
operatur: qđ ipſorū ſtatu⸗
torum p̄cedat: vel ſequať
q⁊ in ſtatuto nō eſt querē⸗
dū de ordine compoſitio⸗
nis qđ ſit prius: vel poſte
rius cū poſtea videať in
ordinatiōe ſcp̄ture: tn̄ eo⸗
dem tp̄e edita videnť: q⁊
non attendim⁹ tp̄a confir
mationis. tunc em̄. ſ. tp̄a
oīa ficta videnť. argu. de
tut. datis in teſt. ⁊ poſtea
in codi. dicitur ꝙ eodem
tempore dari. videntur:
cum eodē tempore vtra⸗
q̄ꝫ datio ſumat effectum
confirmationis. ſ. tempo⸗
re quo adit hereditatem
ff. de teſtamen. tute. l. iij. ⁊
ibi plene idem dicitur de
queſtionibus circa ſta⸗
tuta. q. ij. igitur ex vtroq̄ꝫ

*Add. bar to. in. l. cū a te. ⁊ l. elegā ter. §. ſi do lo. ff. de do lo.

ſtatuto agi poterit cõtra. qđ nõ qꝛ quotieſ cunqꝫ plures accuſationes competunt ex eodem facto: ſiue ciuiles ſiue criminales ſint. vna interuẽta alia agi non poteſt ff. de acc. ꝛ ob. l. palam. de re. iu. l. nemo. §. quoties. ꝛ arb. fur. ceſ. l. ſed ſi edes. qđ ſecuta abſolutione iniuriarũ operaꝛ exceptio rei iud. l. in ſingulis. ff. vi bo. rap. l. qꝛ abſolutione facta ſoluiſſe videꝛ: vt not. ff. nau. cau. ſtab. l. j. et de noxa. l. iij. §. in delictis. ꝛ ar. fur. ceſa. l. j. ſed ſi ex diuerſis cauſis cõpetant: lꝫ ad idẽ proponantur. tñ nõ obſtat exceptio rei iu. in ſecũda vt dixi. ſ. eo. in. q. iij. ſolue ꝛ dic. Aut in primo ꝛ ſcđo agiꝛ ciuiliter aut in vtroqꝫ criminaliꝛ: aut vna actio eſt ciuilis: alia criminalis. primo caſu ſi quidẽ cõcurrũt iſte actiões in eadẽ pena obſtat exceptio: qꝛ vna tñ expediri dꝫ. vt. d. l. nemo. §. quoties ſi vero ſcđa excedit primã non obſtat. niſi in eo in quo concurrũt in reſiduo: vt. d. l. cũ ex vno. ꝛ. l. qui ſeruũ. cũ ſimi. Scđo caſu. ſ. qñ vtraqꝫ eſt criminalis: tunc vna interempta altera tolliꝛ: qꝛ competunt ad vindictã. ff. de accu. l. ſenatꝰ. de iureiu. l. q̃ ſenatus. ꝛ. l. ſeq. §. j. marie ſi lata ſit ſnia. Nam ſi abſolutoria ſit amplius non agiꝛ: vt. d. l. j. ꝛ ex̃ de accuſ. c. de his. cũ per abſolutionẽ videaꝛ ſolutio facta: vt. ſ. dixi ꝑnt no. in. d. l. lꝫ. ꝛ ꝑ abſolutionẽ crimen eſt perẽptũ ꝛ abſolutũ. C. de cri. ſtel. l. j. ſi vero ſit cõdẽnatoria non agiꝛ ampliꝰ: qꝛ nõ dꝫ de delicto eiuſdẽ hois ſepiꝰ q̃ri. d. l. lꝫ. Tñ et facit cõdẽnatio q̃tũ abſolutio: vt. ff. vi bo. rap. §. illo. ſi vo vna actio eſt ciuilis: altera criminalis: tunc vna intentata, durãte eiꝰ iudicio dꝫ altera ſilere regulariter: qꝛ dũ vna agitur altera ceſſat quo ad exercitiũ: vt not. ff. finiũ regũ. l. iiij. §. ſi, dicatur. lꝫ primo iudicio finito: alia põt intẽtari. C. qñ crimi. ac. ciui. preiudicet. l. j. Adde qđ not. C. ad. l. aquil. ex morte. facit optie qđ dictum eſt. ſ. in prima qõne.

¶ Qualiter dicatur nomen alicuius recipi inter eos.

Decimo queritur. dicit lex: quod quando nomen rei eſt receptũ inter reos obijci non poteſt. ff. de adult. l. ſi marito. §. preſcriptum. ꝛ. l. ij. §. qui hoc dicit.

1 Quomodo † qualiter ꝛ quando nomẽ rei dicatur receptum inter reos. Et communiter omnes tenent: quod nomen rei dicatur receptum inter reos per conteſt. litis. ſed contra lex dicit quod abſens põt recipi inter reos. C. de adulte. l. adulterium: ſed conſtat quod conteſtatio litis nõ poteſt fieri in abſentia. requiritur: ergo in cõteſta. narratio: ꝛ contraria rei reſponſio. l. rem non nouam. C. de iudi. que per abſentes fieri non poteſt.

¶ Item quia ſpeciale priuilegium eſt exceptum a iure communi. Nam illud ſemper confertur contra ius commune. ff. ad municipa. l. j. in fine. C. de inoffic. teſta. l. ſi quando. extra de priui. credito. c. in his. ſi ergo in abſentia non poteſt lis conteſtari ergo nec recipi poteſt nomen rei inter abſentes. dic ergo ſecundum Dyn. quod eſt inuenire tria tempora: ſcilicet ante tempus litis conteſt. Item poſt litis conteſt. Item tempus receptiõis inter reos: que quidem eſt poſt litis conteſta. quod ergo dicitur: poſtq̃ nomen eſt receptum non habet locum exceptio: obiectio dilatorie vt dicto. §. preſcriptum. bene dictum eſt: quia cum hoc ſit tempus litis conteſt. ergo nec poſtq̃ receptum eſt nomen rei inter reos: quia ſi de quo minus conſtat: ergo de quo magis. ff. de iterdict. l. j. §. quedam. ſic ꝛ alias dicit: quod tempore rei iudicate quanti res plurimi. ff. quod met. cauſa. l. iij. §. in hac. ſed nihilominus eſt verum hoc a tempore more. ff. ſi certum peta. l. quod te. ꝛ. l. vnum. ꝛ hec veritas. Nomen autem recipitur inter reos ſecundum predicta tunc: quando nouerũt vniuerſi: quia talis accuſatus eſt receptꝰ inter reos: ꝛ hec receptio fieri poteſt etiam reo abſente. ꝛ ita loquitur. d. l. adulteriuꝫ. licet nõ fiat talis deſcriptio. Satis enim recipitur nomen inter reos: eo ipſo quod lis conteſta. ſecundum communem opinionem: vt. ſ. dixi. Sin vero per accuſationem de falſo propoſitam contra teſtes qui probauerunt delictum in accuſatione contentum: debeat ſuperſederi a ſententia de delicto. de quo eſt facta probatio: de quo infra de. q. circa ſenten. q. x. §. j. ꝛc.

¶ Utrum quis poſſit compelli accuſare.

1 * Vndecimo queritur † aliq̃s dubitat accuſare aliquem propter potentiam aduerſarij: queritur an poſſit cõpelli per iudicem ad accuſandum: cogendo aduerſarium ſatiſdare de non offendendo. et primo videtur quod ſic. C. de accuſa. l. ſi q̃s homicidij. ibi: cum coges ꝛc. quid enim ſi ſuper illo delicto iudex inquirere non poteſt: vt plene notatur in titu. j. proxi. in q. iij. remaneret tale delictum impunitũ contra. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. et l. ſi a reo. §. fin. ff. de fideiuſ. nõne erit res mali exempli contra. l. diuus. ff. de re iudi. ff. de pe. l. ſi quis aliquid. §. abortionis j. q. j. quiſquis. ij. q. vij. quapropter. et iõ videtur cogendus. E contra ꝙ non: quia lex expreſſe prohibet. vt. C. nemo inuitus in rubro ꝛ nigro. et ita intelligitur. l. ſi quis homicidij. vt ibi notatur. ꝛ ita quidam tenent opinionem predictaꝫ per iu

2 ra primo allegata dicentes † quod. d. l. vt nemo inuitus: intelligitur quando de delicto aliter poteſt cognoſci citra accuſationem. alioquin debet cogi quis ad accuſandum quia eius officium eſt latiſſimum. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. j. maxime in delictorum punitione. ff. de officio preſidis. l. congruit. de poſtulan. l. bona fides maxime. etiam in caſu ꝓpoſito quãdo timent potentiam aduerſarij: quia contra oẽm metum debet pretor occurrere. ff. quod met. cã. l. j. vnde coget iudex aduerſarium ad preſtandam ſecuritatem. C. de his qui ad eccleſi. confu. l. denuntiationis. ꝛ ar. ff. de vſufru. l. equiſſimum. ſꝫ ꝯtriam opi. puto veram per. l. diui frẽs. ff. de accu. licet q̃nqꝫ de facto ſeruetur con-

5 trarium. † ad denũtiandũ autẽ q̃s cõpelliꝛ. vt. c. q̃propter. vel dic: qꝛ etiã ad accuſanduꝫ ex eo officio poſſit cogi: non iure actionis: vt no. xxv. q. j. c. ſi quis. in fine.

¶ De queſtionibus circa viam extraordinariam. Rubrica.

P Sequiꝛ videre de queſtionibus ſiue proceſſibus circa vias extraordinarias. Et ꝑmo de denũtiatione quam cõſtat eſſe extraordinariũ iudiciũ: vt ex̃. de accuſa. c. ſuper his. de proba. c. qm̃ quod quidem extraordinariũ debet ſilere: quoties ordinarium competit. ff. de eden. l. quidã. in prin. de mino. l. in cauſe. et no. in d. c. qm̃. ¶ Circa qđ q̃riꝛ

1 primo † q̇d ſit denũtiare itẽ ꝑ q̇s põt fieri: ꝛ q̇s ſit effectꝰ denũtia. Denũtiare aũt eſt crimẽ notoriũ iudici pronũtiare. ff. ad tert. l. ab accuſatore. §. nũ

2 tiationis. † fit aũt denũtiatio largiꝰ de iu. cano. q̃ꝫ de ciui. nam ſm̃ ius ciuile non fit niſi ꝑ officiales: ꝛ ſuper crim. notorio tm̃. l. ea q̇dẽ. C. de accu. et d. §. nũtiatiões. et. l. diuꝰ. de cu. re. Iure autẽꝫ cañ. iſte modꝰ denũ. largius ꝓcedit. nã põt fieri ꝑ oẽs ꝛ de oi crie: vt not. ex̃ de cõiu. ſpi. c. pe. Et ita large obſeruaꝛ dũmõ bono zelo ꝓcedat admonitio ex̃ de accuſa. c. ij. ꝛ. c. dilectus. ꝛ in crimine ſimõie

3 de ſimo. c. lꝫ. † Item ꝙ denũtiãs nõ ſit infamis: vł vilis ꝑſona extra de ſpõ. c. cũ in tua: vel ꝯſpirator. ex̃. de ſimo. c. ꝑ tuas. Itẽ ꝙ non ſit inimicus. extra de accuſ. c. cũ dilectus. §. cũ oporteat. ꝛ. c. capellanis. c. ti. ꝛ. ff. de inof. te. l. liber. Itẽ ꝙ nõ petat euꝫ pena canonica vel legali puniri: ſꝫ vt ad penitentiã reducaꝛ: vt no. in. d. c.

4 q̃lr ꝛ qñ. I ſi. † Itẽ lꝫ quis repellaꝛ ab accuſando: ñ tñ repelliꝛ a denũtiãdo: vt. d. c. q̃lr. ꝛ not. ij. q. j. ſi peccauerint. Iteꝫ criminoſi nõ admittuntur ante correctionẽ: ſed infames ꝛ irregulares ſic: dũ modo in bono zelo: vt di-

* Addõ iſtũ l. l. j. co. xvij. C. q̃ ac. non poſ. ꝛ alexã. pleniſſime i l. queſitũ. ff. ad tertu.

† Addõ doc. in rubro et nigro de accuſa. ꝛ q̃ nõ poſ. cũ ſimi.

5 xi. ¶ †Effectus autē de-
nuntiationis eſt: qꝛ pro-
ducto crimine per denū
tiationē iudex dꝫ de cri-
mine nuntiato inquire-
re: ⁊ ad punitionem pro
cedere. ꝺ.c.ſuper his.
6 †Sciendū tñ ꝙ in denū
tiatione non eſt neceſſa-
ria inſcriptio: cum ſit iu-
diciū extraordinarium:
vt predixi. poſtq̄ crimē
eſt iudici nuntiatum: iu
dex ex ſe format ꝓceſſuꝫ
inquiſitionis: et ideo in-
ſcriptio nō hꝫ locū. hinc
eſt ꝙ in denūtiatiōe non
dꝫ peti: vt puniat̃ delin-
quēs: ſed qꝺ ideo nūtiat
vt corrigatur. vt.c.ſuper
7 his. †Verūtñ ſi crimen
nuntiatū non ꝓbat̃: pu-
nit̃ nuntiator eadem pe
na qua ille punitus fuiſ
ſet: q̄uis nō ſe inſcripſe
rit. vt.ꝺ.c.ſup his. §.nun
tiatores. C.de crimi.l.j.
lib.xij. nūquid iudex in
quirere poſſit: dicet̃.j.in 2
ſequen.q.

¶ Utrum denuntians audiatur de crimine accuſando.

*Videbar to.i.l. ſenatus.C.ꝺ actu.de q̄ aliquid ꝑ Lāfrā.l.§.iter locutorie et appellationes.nu.xcj.

* PRimo er-
go circa de
nūtiationē
q̄rit̃ † q̄s of
fert denun P
tiationē iu
dici ſup aliq̄ crimine: qꝺ
dicit cōmiſſuꝫ ab aliquo
ad cuius petitionē denū
tiātis iudex ꝓcedit ꝑ in 1
q̄ſitionem: poſtea initia-
to ꝓceſſu idē nūtiās pro
ponit de p̄dictis ordina-
riā.q. ⁊ accuſationē. q̄ri-
tur nunquid ſit audien-
dus: ⁊ vr̃ ꝙ ſic: qꝛ via or
dinaria ⁊ denuntiatio ⁊
inquiſitio ſunt vie ordi-

P Adde gl. bar. ⁊ do. in l. athletas. ff. de his q̄ no. infa.

narie: vt dictū eſt. qꝺ quidem ordinariū
auxiliū ſi ante ſniam q̄ñcūq; ſupuenit
excludit extraordi. vt. ff. nau. cau. ſta. l. lꝫ.
in fi. ⁊ plene ꝑ Dy. de reg. iur. c. actū. li. vj.
nā extraordinariū auxiliū iudicis de ſu-
ſpecto ichoatū tutela durāte tollit: ſi aū
finitū qꝛ ex ſupuenieti ordinaria accuſa
tiōe tutele: q̄ demū finita tutela naſcitur.
ff. de tute. ⁊ ra. diſtra. l. niſi finita expirat
proceſſus inchoatꝰ ſup ſuſpecto. ff. de ſu
ſpe. tuto. l. poſt finitaꝫ. ¶ Ecōtra vr̃ ꝙ nō
audiat̃: qꝛ denūtiāti pōt imputari: qua-
re viā ordinariā accuſatiōis a principio
nō elegit. vñ mala electio eſt in culpa. C.
de acq̄ poſ. l. fi. C. de fur. l. manifeſtiſſimi.
⁊ ideo ꝑſonā quā in principio vel a tpe
agēdi aſſumpſit: illā obſeruet. l. quiſq;.
in fin. C. de poſtu. Sol'. diſtingue: aut fecit
denuntiationē gñalr̃: qꝛ forte ignorauit
delinquētē: ⁊ tūc nō repellit̃ poſtea accu
ſando. nā nō pōt dici denūtiaſſe. ff. de ioſ.
teſta. l. liber. ⁊ ibi no. ff. de cuſto. re. l. diuꝰ.
Aut denuntiauit ſpecialiter titiū: ⁊ tunc
poſtea repellit̃ eū accuſando. qꝛ ſibi im-
putet. ⁊ qꝺ dictum eſt videt̃ verius: ergo
nō admittēdus. nā qꝺ ſemel placuit ⁊c.
ca. qꝺ ſemel. de reg. iur. li. vj. l. pōponius.
ff. de neg. geſt. ⁊ qꝛ videt̃ venire ꝯ factuꝫ
2 ſuū. ff. de adop. l. poſt mortē: † qꝛ non pōt
mutari cōſiliū in alterius p̄iudiciū. l. ne-
mo. de regu. iur. Veruꝫ quod dixi: ꝙ via
ordinaria p̄ualet. intellige qꝛ non eſt qꝺ
ſibi imputet̃. ꝙ denūtiādo vel intimādo
ſcit. vt dictū eſt: ⁊ qꝺ dictū eſt in denūtia
tione: i. eſt in inq̄ſitione: vt dꝛ. j. eo. q. iij.

¶ De queſtionibus circa inquiſitionem. Rubrica.

DIcto de denuntiatione: vi-
dendū de q̄ōnibꝰ circa in
quiſitionē q̄ q̄dē vt dictum
eſt. ſ. ti. pxi. via extraordi-
naria eſt: ſicut dꝛ de accu-
1 ſa. c. ſup his. † ⁊ dic ꝙ inq̄-
ſitio fit ex mero iudicis officio inquiren
tis. ff. de off. p̄. l. cōgruit. de ma. con. l. ij. §.
ſi pñs. ad ſyl. l. j. §. q̄ōnē. extra de offi. or.
c. j. Vñ dic ꝙ ſiue inq̄rat̃ primo motu iu-
dicis: ſiue ad petitionē cuiuſq; inq̄ſitio-
nē facientis: tñ ſemp officio iudicis expe
dit̃. vt not. de accu. qualr̃ ⁊ q̄ñ. in magna
glo. hoc ꝟo iudicis offm̄ nō pōt in oī ca-

2 ſu ⁊ crimine exerceri. † Nā ſm ius ciuile
nō pōt inq̄ri niſi in certis caſibus. primꝰ
vbi hr̃ q̄ō de famulis. ff. ad ſill'. l. j. §. ſi oc-
ciſor. ⁊. §. ſi quis metu. Scꝺs in abolitio-
nibꝰ. C. de abo. l. abolitio. Tertius q̄ñ p̄-
ſes purgat ꝓuinciā malis hoibꝰ. ꝺ. l. con
gruit. Quartus in crimine lenocinij. ff. de
adult. l. ij. §. ſi publi. Quintꝰ in crimine
ſuſpecti tutoris. ff. ꝺ ſuſpe. tu. l. iij. §. p̄ter
ea. Sextus de epi. ⁊ cle. l. ſi q̄s in hoc. Se-
ptimus in ſcriptura ſuſpecta i iudicio ꝓ
ducta. C. ꝺ ꝓba. l. iubemꝰ. Octauꝰ contra
heredē q̄ de hr̃ditate aliq̄d ſurripuit. C.
de iur. deli. l. fi. §. licētia. Nonꝰ. C. de nau
fra. l. quoties. lib. xij. Decimꝰ q̄ñ eēt vnꝰ
de malefactoribꝰ ⁊ cōfitet̃ de socijs: lꝫ ei
nō credat̃ tanq; de ꝓprio crimine ꝯfiten
ti. l. fi. C. de accu. tñ pōt de ſocijs inq̄ri de
q̄ō. l. j. §. ſi q̄s vltro. Undecimꝰ caſus ē in
falſo teſte vel vacillāte. C. de teſti. l. nullū.
⁊ lꝫ Jo. ⁊ Azo dicāt: ꝙ iudicis offm̄ cōpe
tat ꝯtra corrūpētes teſtes. vl' ꝯtra fabri-
cātes falſam monetā ſeu ꝓducētes fal-
3 ſa inſtrumēta. ⁊ ꝙ duret. xxx. an. ¶ † Odo.
tñ dicit ꝙ tandiu durat eiꝰ offm̄ ⁊ cogni
tio q̄diu cā ſiue actio principalis. argu.
ex p̄ſſium. ff. de dolo. l. j. §. ⁊ ſi alia. Accidit
iſta cognitio principali cauſe: iō tātū du-
ret acceſſoriū. C. de po. li. iiij. ⁊. ꝺ. l. nulluꝫ.
Duodecimꝰ i calūniatore: qꝛ tpe ſnie ac
cuſator puniri nō pōt. C. de calū. l. j. ⁊ de
bo. li. l. q̄ cū maior. §. libertus. Tertiuſde
cimꝰ in notorijs criminibꝰ. C. ꝺ accu. l. ea
q̄dē. extra de accu. c. audientiā. iiij. q. j. c.
manifeſta. ¶ Jtē aliꝰ in iure canonico. ſ.
q̄ñ diffamatꝰ deficit i purgatiōe ex̄ de ſi
mo. c. lꝫ heli. Jtē aliꝰ q̄ñ q̄s corrūpit teſtes
4 aduerſarij. iij. q. vij. §. tria. † Jmo plꝰ de
iure canonico. qꝛ vr̃ ꝙ in oī cā ſiue crimi
ne poſſit ꝑ inquiſitionē procedi. vt in. c.
qualiter ⁊ q̄ñ. de accu. no. extra vt eccle.
bene. c. j. dūmodo ſeptem interueniant:
ſcꝫ ꝙ p̄cedat infamia contra eum: q̄ inq̄
rit̃ de illo crimine de quo inquirit̃. Jtem
ꝙ ſit ſubditꝰ inquirēti. Jteꝫ ꝙ clamor in
famie ad aures inquirentis peruenerit.
Jtem ꝙ non ſemel: ſꝫ pluries ſiue a plu-
ribus ſit infamatus. Jtē ꝙ non a malis
ſed a diſcretis ⁊ fidedignis. Jtē ꝙ nō ex
malitia vl' odio ſꝫ zelo moueatur iuſtitie
nā ſicut i accuſatiōe p̄cedere dꝫ inſcptio

ita i inq̄ſitiōe famoſa in-
famatio. ⁊ hec oīa ꝓban
tur extra ꝺ accu. c. ſuper
his. c. q̄liter. ⁊. c. cum opꝫ
xvij. q. ij. Jtem ꝙ nō ſit le
ue crimē de q̄ q̄rit̃ ſꝫ de
maioribꝰ. extra de acc. c.
inq̄ſitiōis. His ꝟo inter-
uenientibus nihilominꝰ
añ reſponſionem rei fa-
cienda ē ſibi copia caplo
rū de q̄bꝰ inq̄rit̃ ⁊ ei dan
da vt facultatem hēat ſe
defendendi i ꝯriū vt no
tat̃ extra de teſ. c. ex teno
re. ⁊ noīa teſtiū ſup infa-
mia: ⁊ atteſtationes ſunt
publicāde ⁊ exceptiōes
⁊ replicatiōes debēt eſſe
ſalue reo tam in princi-
pali: quam cōtra teſtes:
ne contra veritatem gra
uetur. vt. ꝺ. c. qualiter et
quādo. ⁊. c. olim. Et hoc
cōiter tenetur et ſeruat̃.
Et poteſt dici: ꝙ non ſit
verū gñalr̃ qꝛ de iure ca
nonico regulariter de oī
crimine poſſit inquiri: qꝛ
ca. q̄lr ⁊ q̄ñ. cum ſuis cō-
cordātijs loq̄tur q̄ñ inq̄-
rit̃ ꝯ aliquē in ſua admi
niſtratiōe vel officio p̄ſi-
dētie: vt ſue villicationis
rōnē reddat: tunc em̄ qꝛ
eiꝰ adminiſtratio cōſiſtit
circa multa: iō nō eſt ini-
quū ſi de multis inq̄rat̃.
ar. C. de tranſact. l. j. ⁊ de
admini. tu. l. j. ⁊ ꝺ admi.
re. ad ciui. ꝑ totū. ⁊. C. de
trāſac. l. ꝓcurator. C. ꝺ ꝓ
cu. l. exigēdum. Vñ etiaꝫ
de delictis oībꝰ cōmiſſis
⁊ ꝑ eū ꝑpetratꝫ poteſt in
quiri. vt. C. vt oēs cauſe
tā ciuiles q̄ criminales
l. j. ⁊ in autē. vt iudices ſi
ne quoquo ſuffra. et. ff.
de diuer. et tempo. p̄ſcri
ptioni. l. j. extra de ſtatu

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМ. І. І. МЕЧНИКОВА

monachorū. c. j. in p̄nci.
¶ Sʒ p̄dicta oīa nō ſunt
trahēda ad ꝯſequētias
inq̄rendi cōtra ſpālē pſo
nā ꝑpter adminiſtratio
nē officij delinquentē qꝛ
de his. §. dictū ē: caplm
nō loquitur. ſtabo ḡ iuri
qđ non inuenio corectū
C. de teſt. l. ſancim⁹. Sed
argu. ꝯtra in aut. de col-
la. §. iubemus. vbi gnālr
iudicis ꝯcedit̄ đ oī crimi
ne facto ſeu cōmiſſo inq̄-
rere. ⁊ ff. de iterroga. ad
idē. ad. l. iuliā. repet. l. iij.
§. ij. ¶ Sed ad h̄ ego rn̄-
deo ⁊ dico ꝙ ille leges lo
quūt̄ ⁊ itelligunt̄ qñ gñā
liter contra pſonā inqui
rit̄. vt. l. cōgruit. ff. de offi
cio p̄ſi. ſupra alle. Et hoc
ſcđm Mar. ſylla. ſʒ ſcđm
Dyñ. illa iura loquūtur
⁊ intelligunt̄ qñ crimina
ſunt ab oībus notoria ⁊
manifeſta: tūc em̄ ꝑmitti
tur iudici inq̄rere ⁊ inter
rogare regulariter autē
non eſt licitū inq̄rere. ſed
conſuetudo aliud ꝓuat.

5 Iſte † aūt mod⁹ inq̄ſitio
nis ſm Spe. differt i mul
tis ab alijs proceſſibus. 1
Prīo: qꝛ in eo fama hr̄ lo
co accuſatoris. vt. d. c. q̄-
liter. ⁊ ibi non q̄deʒ opʒ
⁊ ff. de cuſt. reo. l. diuus.
Scđo qꝛ in alijs null⁹ ꝓ
ceſſus fit ſine accuſatore
nec quis dānatur. ex̄ vt
eccl. be. c. j. ⁊ ff. de mune.
et ho. l. a p̄tore. §. ſi quis
accuſatorē. Itē in ea nō
accipiunt̄ teſtes iniq̄: et
non idonei: cum fit inq̄ſi
tio tā in capite q̄ȝ in mē-
bris: vel etiam in reb⁹ ec P
clie. nam qualeſcunq̄ te 1
ſtes nō admittunt̄. extra
de reſti. ſpo. c. veniēs. ij.

* Adde Bar. l. l. §. fi. col. v. ff. đ lib. agno.

P Adde pleniſſime per ſpec. l tit. de inq̄ſi. §. iiij.

etiā ſi ſint crimino ſi: inimici: ⁊ ꝯſpirātes
in eis non credat̄ cōtra alios. ex̄ de re iu
di. c. q̄nē qđ nō eſt i alijs iudicijs. ex̄ de
teſti. c. ex pte. ſed ad accuſandū admittit̄
etiā q̄cūq̄ criminoſus ex̄ de acc. c. cū dile
ctus. Item inq̄ſitio fit de manifeſtis p fa
mā. vt in. d. c. qualr ⁊ qñ. io non de occul-
tis. d. c. qualr ⁊ qñ. in fi. Alia vero iudicia
p̄nt de occultis iſtitui: dūmō ꝓbent̄. iij. q.
vj. plerunq̄. Item contra inq̄ſitū ꝓcedit
inq̄ſitor q̄nq̄ ad ſuſpēdendū. qđ eſt dum
negociū agit̄. iij. q. ij. qꝛ in ea hic ꝓbatur
prius de ſuſpitione. ex̄ de ſimo. c. lʒ hely
§. que ꝟo. in alijs ꝟo iudicijs ſec⁹. vj. q. ō.
iiij. nolum⁹. ex̄ de re iudi. c. ij. Itē in hac
eſt pene remotio ab adminiſtratione. vt
d. c. qualr. ij. in alio ꝟo iudicio eſt depo-
ſitio ⁊ pena debita vt eo. tit. c. ſuper his.
vel dic: ꝙ p viam inq̄ſitionis nō irrogat̄
pena remotionis vel depoſitionis: imo
pena extraordinaria. vt in eo. tit. c. inq̄ſi-
tionis. i p̄n. Itē ſi ille q̄ eſt inq̄ſit⁹ eſt abo
litus ille qui nō probauit punit̄ arbitrio
iudicis. vt. d. c. qualr ⁊ qñ. in gloſ. pena.
ſecus in accuſatore: qꝛ accuſatore nō ꝓ-
bāte punit̄ ſilitudine ſupplicij: ſine iudi
cij. vt. j. eo. ti. l. vlt. Itē in inq̄ſitiōe nō pōt
q̄s de iuriſditione vel parochia alterius
ꝓbare vt not. in. d. c. qualiter. in fine ma-
gne gloſ. ſecus in alijs iudicijs. Bald.

¶ Utrū mortuo accuſatore iudex de illo
delicto poſſit per inquiſitionē ꝓcedere.

* Secūdo q̄rit̄ † qđ ſi pendē-
1 te iudicio accuſationis de
cedit accuſator: nūq̄d po
terit iudex procedere per
inquiſitionem: cū iudiciū
accuſatoris ſit morte per-
emptum. vt. C. ſi reus vel accu. mor. fue.
per totum. et dic ꝙ ſic: ſi talis eſt caſus:
de quo pōt inquiri. vt dixi. §. ti. pri. mor-
te em̄ rei iudiciū eſt ſolutū. ff. ad turpil.
l. in ſenatu. §. j. ⁊ ideo iterū inchoādū eſt.
de accu. l. libellorum. §. fi. Bald.

¶ An tollatur proceſſus inquiſitionis ſu
perueniente accuſatore.

Tertio q̄rit̄ † ſi iudex formata
inq̄ſitiōe in illis caſib⁹ in q̄b⁹
pōt p inquiſitioneʒ ꝓcedere:
ſupuenit legitim⁹ accuſator
q̄ de eodē crimine cum accu-

ſat nūquid ceſſabit inquiſitio. determinat
Dy. ꝙ ſic. qꝛ ordinaria via accuſationis ſu
perueniens tollit extraordinarium reme
dium inquiſitionis inchoate vt dictū eſt
§. in. qō. iij. ⁊ hoc eſt verū ſm eū: ſi pendeat
extraordinaria ſec⁹ ſi ſit vt p ſniam termi
nata. vt. ff. de iur. om. iu. l. cū quidā. ⁊ plene
per Dy. extra de reg. iur. c. accuſator. li. vj.
niſi eſſet p̄uaricator. vt ibi dr. ⁊ ff. de accuſ.
l. ſi cui. §. ijſdē. tūc em̄ opʒ: vt de preuarica-
tione cognoſcat̄ ⁊ ꝓnunciet̄. poſtea de eo-
dem delicto noua fiat accuſatio. ff. de pre- P
uari. l. iij. ⁊ de libe. ho. exhi. l. iij. §. ſi tn̄. alij
vero cōtra eo caſu quo iudiciū pendet: qꝛ
lʒ iquiſitio formata ſit extraordinaria: nō
tollat̄ per ordinariā: qꝛ introductū eſt hoc
extraordinariū cā adiuuādi ius ciuile. ff.
de rei vend. l. j. §. inique. Preterea cum per 1
inquiſitionē ꝓcedit̄ ſi fiat p̄cedēte denun-
tiatione: vel notorio habet̄ loco accuſatio
nis vt. c. qualr ⁊ qñ. lo. ij. de accu. ⁊ de cuſt.
reo. l. diuus. q̄re ergo p ſupuenientē accu-
ſationē tollet̄. vt dixi. l. ea quidē. C. de acc.
cū via ordinaria ⁊ extraordinaria ad eun
dem effectū tēdūt. ſ. ad maleficiū puniēdū
vnde nō refert q̄uo fiat. C. de inſti. ⁊ ſubſti.
ſub cōdi. fa. l. iij. ⁊ de li. ⁊ poſth. l. gallus. §.
⁊ quidā. Nōne veriſimile eſt ꝙ iudex inue
ſtigat efficaci⁹ delicti punitionē: q̄ȝ priua-
tus qui facilius corrūpit̄: q̄ȝ iudex: de quo
melius p̄ſumit̄. ff. de offi. preſe. l. j. Itē nōne
iudex p̄uenit accuſatorē. ergo p̄ferendus
eſt. ar. ff. de iud. l. ſi quis poſtea. ſed p̄dicta
opi. Dy. ſeruat̄. ⁊ ar. pro eo. qꝛ vbi ſunt plu 2
res accuſatores: p̄fert̄ magis idoneus. ff.
de accu. l. ſi plures. ⁊ maritus ſuperueniēs
repellit accuſatorē extraneum. ff. de accu.
l. ſi maritus. ergo multo magis ſilebit in-
quiſitio per accuſationem.

¶ Utrū ſublato inquiſitiōis ꝓceſſu ꝑpter 3
accuſatorē ſupuenientē valeant acte inqui
ſitiones formate ſi aliter non probetur.

* Quarto querit̄ dictū eſt. §. ꝙ ceſ-
1 ſat inquiſitio pendēs: qñ venit
legitimus accuſator † quero
ergo nunq̄d ꝓceſſus acta facta
in inquiſitione valebūt in pro
ceſſu accuſationis ſequētis. Et primo vide
tur ꝙ nō. nā cōtracto homicidio in cauſa
inquiſitiōis illi⁹ inſtātia inſpirat: ideoq̄
i noua inſtātia nō ꝓſunt. C. đ iu. l. ꝑperan-

dū. §. ſiquidē. e cōtra ꝙ va-
leāt qꝛ corā arbitro valēt:
⁊ i iudicio ordi. C. de arbi.
l. cū antea. C. de teſt. l. fin. ⁊
C. de lib. cau. l. iubemus. ⁊
hec ē ꝟitas. ¶ Nō ob. l. ꝓ-
perādū. qꝛ pempta inſtan
tia: oīa acta peūt i illa iſtā
tia. alīs ſec⁹. vt ibi dicetur.

¶ De notorio ⁊ qualiter
in eo procedatur.

Quinto q̄rit̄ diſ-
crū eſt. §. l prin.
huius tit. ꝙ in
notorijs crimi
nibus pōt in-
quiri. Quero ergo circa
notoriū. † prīo quib⁹ mo- 1
dis notoriū inducat̄. ſcđo
quid ſit notorij diffinitio.
tertio q̄ſo in notorio ꝓce
datur. quarto qualr ꝓbet̄.
quinto ⁊ vltimo an i noto
rio ſit purgatio indicēda
inducit̄ aūt notoriū trib⁹
modis: qꝛ ē notoriū iuris
notoriū facti: ⁊ notoriū p̄-
ſumptiōis. Notoriū iuris
eſt qñ q̄s in iudicio aliq̄d
cōfitet̄ corā iudice: vel qñ
in iudicio aliq̄d plene ꝓ-
bat̄. vel qñ ſup aliq̄ facto
iuſta defenſio ꝓbat̄. rō pri
mi eſt qꝛ † cōfeſſus in iure 2
pro condēnato hr̄: nec alio
eſt op⁹: q̄ȝ ꝙ cōdēnet̄. l. vni.
C. de cōfeſ. l. qui ſniam. de
penis. l. ꝓinde. ff. ad. l. aq̄l.
extra de ꝯfeſ. p totū. ¶ Rō
ſcđi eſt: † qꝛ reus cōuictus 3
per legitimas probatiōes
eſt condēnandus. d. l. qui
ſententiam. ⁊ C. quorum
appel. nō reci. per totum.
nam acta iudicij ſolen-
nis perpetuam fidem fa-
ciunt contra eum confeſ-
ſum. extra de teſtibus. ca.
teſtimonium. C. de re iu-
dic. quieſcat. ¶ Et ratio
tertij eſt de p̄dictis: quis

* Adđ pleniſſi. p alex. i. l. ij. §. ſi pu bli. ff. de adulte.

P Adđ ſpe. i ti. de recu. §. j. ꝟſi. pe. ⁊ in ti. de appel. §. ij. ꝟ. ſ.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

res iudicata pro veritate accipit̃ p aliud
factum iudicij:vel pro alijs pſonis:ita qꝺ
nulla.pōt tergiuerſatione celari.extra de
coha.cle.⁊ mu.c.vlti.⁊.c.veſtra.Notorium
preſumptionis eſt iuris euidētia veheme͂
ter preſumpta.ſ.quādo eſt preſumptio iu=
ris:⁊ contra hanc non admittitur proba=
tio in contrarium.ff.quod met.cau.l.vlti.
ſicut eſt paternitas ⁊ filiatio.ff.de his qui
ſunt ſui vel alie.iur.l.filium.⁊.l.j.in prin.
eod.ti.⁊ clericus publice tenens in domo
concubinam preſumit fornicationis cauſa
illam habere.extra de cle.cōiu.in.c.tua.et
ꝙ mulier preſumatur ſtipulata dotem.C.
de rei vxo.l.j.in prin.vnde talis vehemen
tia preſumptionis inducit notorium vt
4 dictum eſt.† Ex predictis determinatur
ſm modernorū diuerſiones que ſit notorij
diffinitio que colligitur ex predictis ſm
diuerſos doct.Regulariter aūt notorium
dicitur qꝺ ineuidēter apparet.ff.de exhi.l.
5 iij.§.ibidē.de cōtrahen.empt.ea que.† Et
ſciendū ꝙ notoriū facti deprehendit duo=
bus modis.Primo ex qualitate loci:vt pu
ta in loco publi.ar.inſtit.de iureiuran.§.
atrox.ff.de penis.l.aut facta.§.locus.vnde
non in loco occulto.Scdo ex numero pre=
ſentium:vt ad minus.x.hoies videāt prin
cipaliter notorium ⁊ ſic dicit de turba.ff.
vi bo.rap.l.ait ptor.§.turba.talis em̄ nu=
merus multitudinē denotat vt ibi.Pre=
terea.x.faciunt parochiaʒ.x.q.iiij.modo.
cum ergo teſtimoniū vnius parochie fa=
ciat notoriū crimē.vt extra de proc.c.cū di
lectus.igit.x.hoies ſufficiunt.Alij dicunt
maiorem partē populi vel vicinie debere
adeſſe ad deponendum.nam ſic inducitur
fama publica.ff.de teſti.l.iij.§.eiuſdem.et
ibi no.Alij cōmittunt arbitrio iudicantis
cum non ſit lege vel canone expreſſum.vt
ff.de iure deli.l.j.⁊ de off.dele.c.de cauſis.
¶Tertio modo deprehenditur ex tempo
ris qualitate.nam licet tenebre apte ſint
ad malū.ff.de ven.inſpi.l.j.§.tria.tn̄ qꝺ fit
de nocte nō ꝓbaretur notoriū:cū lumē ibi
deſit.xviij.q.ij.pernicioſum.⁊.d.l.aut fa=
cta.§.tempore.predictū vero notoriū facti
diuidit in tres.ſ.notoriū in actu tranſeun
tis:actu interpolātis:⁊ actu ꝑmanētis:vt
no.in Specu.de noto.crimi.§.vlti.ver.j.
6 ¶†Nunc videndū quo in notorijs proce
datur:equidē in notorijs procedit aut ad
denūtiationem certe pſone puta officialis
curie.aut cuiuſlibet alterius pſone priua=
te.Aut ꝓcedit per inquiſitionē ex mero iu
dicis officio inquirētis.vtroqꝫ em̄ caſu de
iure ciuili ⁊ canonico ꝓcedi pōt.vt plene
dictū eſt.ſ.eo.c.iij.⁊ vtroqꝫ dictorū modo
rum poſtqꝫ factū eſt notoriū ordinaria iu=
diciorū ſolēniter nō ſeruantur:nec ꝓbatio
requiritur in modo iuris ordinarij ſerua=
ri.extra de iureiu.c.ad noſtrā.ij.q.j.de ma
nifeſta.xj.q.iij.eorū.extra de teſt.cog.c.ſu=
per eo.in ꝯtriū facit extra de elect.c.bone.
Sed dic vt ibi.⁊ hec vera dūmodo duo ob
ſeruētur.ſ.ꝙ fiat citatio rei.ij.q.j.deus oi=
potēs.⁊ ꝙ ſnia ferat.extra de diuor.c.por=
7 ro.⁊ no.in.d.c.ſup eo.† quid tn̄ ſi de noto
rio fiat accuſatio ſolēnis:hic em̄ credo qꝺ
omnis ordo iudicialis ſeruet:ſiue ſit ſer=
uandus:⁊ ſibi imputet:qui hāc viam ele=
git.ar.C.de iur.deli.l.ſcius.§.ſinaūt hoc.
¶Item ſupradicta vera ſunt in duobꝰ ca=
ſibus.Primꝰ qn̄ delinquit in cōſpectu iu=
dicis in loco publico.⁊ in pn̄tia tot pſona=
rum:qꝺ notoriū fiat:tūc em̄ ſufficit citatio
⁊ ſnia.vt.ſ.dixi.Idem qn̄ corā iudice ſo=
lo:vt in teſte falſo vel vacillāte corā eo.qꝛ
tūc ſine aliquo ꝓceſſu ſolēni pōt iudex ſuo
arbitrio punire.l.nullū.C.de teſt.⁊ iſtis ca
ſibus reus negare nō pōt.extra de cohab.
cle.⁊ mu.c.pe.⁊.l.ij.C.quorū ap.nō re.Sin=
aūt in abſn̄tia iudicis aliqs notoriū cōmi
ſiſſe dicat tūc citato reo nō ſufficiet:neceſſa=
rius eſt ꝓbationis ordo:⁊ iuris ſolēnitas.
⁊ ois legitima defenſio ſeruet.c.cū iter ex=
tra de re iu.⁊.c.cū infra.⁊ extra de accu.c.
qualiter ⁊ qn̄.lo.j.⁊ ſi ſit in alijs pſonis no
toriū:vel in ꝓuincia.tn̄ ipſi iudici eſt oc
cultū:⁊ iō tanqꝫ de occulto p viā ordinis
iudiciarij ꝓcedet.vt.d.c.bone.vel poterit
cognoſcere iudex an ſit notorium.⁊ de hoc
cognoſcēdo tāqꝫ ſup notorio ꝓcedet cōtra
reum.ſ.ſolū ad citationē ⁊ ſniam.d.c.ſuper
eo.⁊ hec obſeruāda de iure etiā ſi reus per
contumaciā ſe abſn̄tat:qꝛ nihilominus iu=
dex in ſui abſn̄tia ad ſuā inſtructionē te=
ſtes ſup accuſatorio recipiet alꝯ em̄ reuo=
caretur ſnia qn̄ nō apparet notoriū nō fuiſ
ſe:qꝛ iudiciū nullū eſt factū ſuper notorio:
qꝺ notoriū nō extitit.ar.extra de re iudi.c.
cū bertoldus.§.poſtmodū.⁊ pōt etiaʒ hoc

caſu appellari petēdo de nullitate cogno=
ſci ſcdario.C.qn̄ ꝓuo.nō eſt neceſ.l.j.lʒ em̄
in notorio nō appellet.extra de app.cū ſit
romana.§.fi.valebit tn̄ hoc caſu qꝛ in non
notorio.imo eſt nullum.Predicta tamen
inquiſitio poteſt eſſe gn̄alis ⁊ ſpecialis.vt
dicit Inno.in.c.magnū.extra de elect.in
8 gloſ.lʒ enim cōmiſſio.† Sed ſi iudex igno
rat delinquētes.vel ſm quoſdā ex eis for=
metur iquiſitio gn̄aliter.⁊ cōtra quoſcūqꝫ
culpabiles:⁊ ſic inquirēdo certus erit de
delinquētibus:⁊ de nouo formet inquiſi=
tio cōtra illā vl'illas pſonas ſpāles quas
inuenerit deliquiſſe:⁊ teſtes in prima in=
quiſitione receptos:etiā in hac noua reci=
piat ⁊ in abſentia ꝓcedat.in prima vero
ſuperſedeat:qꝛ illa ſunt ꝑparatoria tm̄ ſe=
cunda.ar.extra de cōfeſ.c.ij.⁊.ff.ad exhib.
l.ij.§.eſt aūt.ideo in primo ꝓceſſu nō ſer=
uabitur ſolēnitas que tradit in.c.qualiter
⁊ qn̄.extra de accu.⁊ no.in Spe.tit.de not.
cri.§.nos.Iſte quidem mos inquirēdi de
conſuetudine vbiqꝫ ſeruat.⁊ ideo eſt mi=
nime mutandus.ff.de legi.l.minime.cum
inueterata conſuetudo pro lege ſeruari de
beat.ff.de legi.l.de quibus.§.inueterata.
9 ¶†Modo ſupereſt videre qualiter crimē
notorium probet.⁊ quidā dicunt ꝙ teſtes
debēt dicere ſe interfuiſſe qn̄ talis in tali
loco publico ⁊ corā maiore parte populi:
vel parochie:ſiue multis ⁊ multis tale de
lictum ſiue iniuriam commiſit.ſ.dicendo
coram pe.⁊ mar.tunc ibidem exiſtētibus
⁊ teſtes tales ſuper notorio ſunt interro=
gandi quid eſt notorium:⁊ per quod pro=
betur:⁊ quot hoies faciunt notoriū:⁊ ſi te
ſtificentur:ꝙ crimen ſit notorium:ſed ne=
ſciunt diffinire quid ſit notorium:nō pro=
bant.Item lʒ teſtis diffiniat notorium.ſi
non adijciat qꝺ factū fuerit corā tot teſti=
bus quot faciunt notoriū.non ꝓbatur ſm
Inno.cū igit nō probēt notorium.cōſtat ꝙ
non valet proceſſus iuris ordine nō ſerua
to.C.de ſenten.l.prolatam.Inno.dicit ſuf
ficere ſi teſtes dicāt notorie commiſſum.
¶Item dicunt quidam probari hoc mo=
do.quod teſtes dicant:⁊ probent tale cri=
men factū fuiſſe notorium.nam per duos
probatur fama.ff.de teſti.l.iij.§.eiuſdem.
nam duo probant teſtamentum legaliter
fuiſſe factum coram ſeptem teſtibus.C.de
bono.poſſeſ.ſm tabulas
l.j.duo probant qꝺ tres
ſubſcripſerunt.C.de fide
inſtr.l.comparationes.ad
idem ſcʒ quod duo teſtes
probent.fac.ff.qui ſat.co=
gan.l.ſi vero pro condē.§.
qui pro rei qualitate.ex=
tra.de electio.c.bone.ex=
tra de teſtib.c.tam ex lite=
ris.extra de accuſa.c.in=
quiſitionis.⁊ hoc eſt ve=
ritas:vt mihi baldo ap=
paruit ſemper:vt nota.ij.
q.j.deus oipotēs.in gloſ.
10 non ſerēti ⁊c.¶†Ultimo
reſtat videre nunquid de
notorio ſit purgatio indi
cenda.⁊ dic quod ſi non
poteſt plene probari per=
mittitur ſm qꝺ dicit ex=
tra de coha.cleri.⁊ mu.c.
tua.in fi.⁊ de purga.cano.
ni.c.inter ſollicitudines.
ſed eo plene probato non
eſt locus purgationi.vt
extra de purga.cano.c.in
delictis.alꝯ non delictis
quod bene not.

¶Utrum iudex poſſit de
lictum corā ſe cōmiſſum
punire ⁊ qualiter.

SExto que=
ritur† qui=
1 dā pn̄te po
teſtate offē
dit aliquē:
nūquid cū
ipſi iudici conſtet delictū
homini fuiſſe cōmiſſum:
poſſit ipſum inculpatum
ſeu offendentē ſine aliqua
probatione damnare.Et
primo videt ꝙ ſic.ne forte
maleficium remaneat im
punitum.l.ita vulneratꝰ.
ff.ad.l.aquil.veritas eſt
em̄ offenſionē fuiſſe factā.
⁊ ideo eā punire dʒ.l.ne=
mo.in fi.C.de ſen.⁊ inter.
Itē qꝛ manifeſtū eſt:ergo

* Uid iſtū in.l.ij.in fi. C.de ſen.ex per.re.bar. ⁊ doc.i.l.illi citas.§.ve= ritas.ff.de offi.preſid.

probatione nõ indiget.l.
ſi vero.§.qui pro rei qua=
litate.ff.qui ſatiſd.cogan.
Item iudici eſt fides fa=
cienda:vt poſſit condẽna=
re.l.quinquaginta.ff. de
prob.Quid ergo opus eſt
alia ꝓbatione ad certio=
rãdum.nã qui certus eſt
certiorari nõ dꝫ.ff.de act.
emp.l.j.Item ex quo deli
ctum ſit coram ipſo puni=
re dꝫ:al's ipſe ſimili pena
tenetur.C.ne ſanctum ba.
reiteretur.l.fin.C.de com=
mer.τ mer.l.ij.¶Econtra
qd non:qꝛ nõ conſtat ſibi
vt iudici:ſed vt priuato:
extra de offic.ordina.c. ſi
ſacerdos. Unde ſm con=
ſcientiam iudicari nõ de=
bet.l. illicitas.§. veritas.
ff.de offi.preſi.que eñ iu=
dici tantũ nota ſunt:ſine
examinatione fieri nõ de=
bent : vel non poſſunt: qꝛ
dum perſona accuſatoris
aſſumitur:iudiciaria po=
teſtas amittiť.ij.q.iiij.c.
2 manifeſta.§.vlti.† null⁹
eñ põt eſſe in eadẽ cau=
ſa iudex et accuſator. vt
ibi dꝛ.Itẽ nõ debet q̇s pu
niri/ niſi cõfeſſus τ ꝯuict⁹
vel ſuperat⁹ teſtib⁹/ cum
ſui defenſione.ex̄ de fur.c.
inter quatuor.C. de pen.l.
qui ſentẽtiam. τ qꝛ in cri=
minibus probationes de
bent eſſe luce meridiana
clariores. C. de probat.l.
ſciãt. Uñ nõ põt ꝯdẽnare.
cũ iudicare nõ habeat de
occultis. vt extra de ſimo
niis.c.ſicut.§.fi. nec inqui
rere põt. c. inquiſitiones.
de accuſa.τ.c.qualr et qñ.
eo.titu. niſi tale delictum
fuiſſet commiſſum in lo=
co publico : et corã tot per
ſonis/ q̄ faceret notoriũ :

*Adde lã frã. de otia. ŝ. in. §. exce ptiões. nu. j. ṽ. iterdũ. τ in apoſtil. et per totũ.

vt dictũ eſt.ŝ.in.q.proxi.τ hec dicta cũ ho
nore τ reuerẽtia.eſt veritas ſm Guido.de
luza.Cyn.τ antiquos τ gloſſatores.

¶Rubrica de proceſſu per viam exceptio=
nis τ qualiter in exceptionib⁹ ante litem
conteſt. procedatur.

* Nunc reſtat videre de tertia
τ vltima parte rubrice : ſcꝫ
de queſtionib⁹ τ earũ ꝓceſ=
ſibus ꝑ viam exceptionis.
Sciendũ eſt ergo.ꝙ in cri=
minalibus nõ ſolũ ꝓcediť
iſtis modis de quib⁹ dictũ eſt.ŝ.ſed etiam
per viam exceptionis.C.de tranſac.l.ſi ex
falſis.τ de adul.l.quoniã.τ.ff.de adult.l.ij.
1 §.ex publico.† Unde notandũ eſt ꝙ crimi=
na per modũ exceptionis opponunť quã=
doq꜡ cõtra accuſatorẽ.qñq꜡ cõtra aliquos
promouẽdos:τ omnib⁹ iſtis caſib⁹ refert
qualiter crimẽ opponiť:qꝛ aut repellit ac=
cuſantẽ ab accuſando:vel teſtẽ a teſtifican
do:vel electũ a ꝓmouẽdo.vt extra de ele.
2 ca.ſup eo.† τ tũc ſi de crimine de q̇ excipiť
non ꝓbať.excipiẽs puniť:τ efficiť infamis
C.de his qui not.infa.l.lucius.extra de ex
cep.c.poſt.τ extra de ord.cog.c.cũ dilectus
de teſtib⁹.c.ſup eo.de ſimo.licet hely.xiij.
q.j.ſi qui ſint.Sed fallit qñq꜡ crimen de
quo agiť excipiendo obiectã cauſam cõti=
nere videť.vt in dictis iurib⁹ plene notať.
nam in.d.ca.accuſator fuit adulter.τ vxor
excipiebat illi τ cõtra ipm maritũ de leno
cinio mariti in ſe cõmiſſo.vñ de hoc ꝓpoſi
to puniť marit⁹:cũ vtrunq꜡ vitiũ ſe cõtin=
gat inuicẽ.vel dic vt ibi.nam illa exceptio
deliti lenocinij non proderit vxori.τ ideo
vterq꜡ puniť.vt extra de ord.cog.c.cũ dile
ctus.in.j.gloſ.Item fallit qñ marito accu
ſante vxor poſt lit.conteſt.excipit cõtra eũ.
ꝙ τ ipſe adulteriũ cõmiſit.qd eſt cõtra ca=
ſtitatem matrimonij.ff.de adul.l.ſi iudex.
licet eñ par ſit delictũ τ obiectio:tñ mu=
tua compenſatiõe nõ tolluntť.hoc caſu qñ
debuit opponi añ lit.cõteſt.vt no.in.d.l.ſi
iudex.ſed ſi ante lit.conte.ſecus.ff.ſol.ma.
l.viro atq꜡ vxore.Item fallit qñ excipiť et
probatur tale crimen.in quo al's quis põt
ſine accuſatione puniri.ŝ.eo.tit.c.iij.quia
tunc iudex inquiret τ puniet.vt not.extra
de ordi.cog.c.cum dilectus.in medio ma=
gne gloſ.ſed iſta nõ eſt proprie exceptio a

ꝑdictis:nã h̄ caſu nõ ſolũ ꝑ exceptionez
ſed etiã formato ꝓceſſu inquiſitionis pu
niť.vt in.d.gl.diciť ita intelligo ꝙ not.in
3 d.§.ſed ſi publico. ¶†Qñq꜡ crimina ob=
iiciunť etiã nõ ſolũ vt repellãtur:ſꝫ ꝓba
to crimine puniantť hi quibus fuit obie
ctũ.τ tũc nõ ſufficeret excipere: ſed opor
tet ordinare:accuſare:vel denuntiare.vt
extra de excep.c.j.lꝫ poſſit dici: ꝙ eo caſu
in quo qñ crimẽ obijciť ꝓbatur.tunc ne=
dum dicať excipere:ſed etiã accuſari: ſꝫ
nõ video ꝙ iure probeť niſi argumẽto a
cõtrario ſumpto in.d.c.j.niſi. Item lꝫ il=
le q̇ ꝓponit modũ exceptiõis nõ puniať:
ſi nõ ꝓbat.vt.ŝ.dictũ eſt.tñ ſi opponatur
modicũ infirmatione ſua τ non ꝓbetur
punitur nõ probãs.extra de accuſ. c. ſu=
per his. et ratio huius eſt qꝛ primo caſu
non erat ius aliquod opponendo queſi=
tum.in ſecundo ſic:τ ideo in ſecũdo caſu
4 punitur arbitrio iudicis vt ibi.¶†Et eſt
notãdũ:ꝙ exceptiones que de iure com
petunt:debent in ſcriptis opponi. extra
de offic.dele.c.prudentiam.τ ita poſſunt
obijci in criminalibus cauſis:ſicut in ci=
uilibus:ſiue dilatorie ſiue peremptorie
ſiue quecunq꜡.ff. de adulte.l. maritus. §.
preſcriptiones.l.ita pudor.C.eod.tit. Et
numerantur exceptiones criminales ibi.
5 ¶† Exceptiones autem ciuiles multe
ſunt τ ideo de his ſic diſtingue ſecunduz
Dynum.vt nota.per eum. ff. de excepti.
l.iij. exceptionum alie temporales: alie
perpetue et peremptorie que dilatorie
ſunt alie ratione ſolutionis alie declina=
torie iudiciorum. et iſte debent opponi
ante litem conteſta.C.de probatio.l. ex=
ceptionem.ff.de iureiuran.l.nam τ poſt=
ea.ff.de verborum obligationi.l. inter=
dum.vel incontinenti poſt:vt in pacto in
continẽti appoſito:licet quidam dicant:
ꝙ pacti exceptio temporalis etiã poſt li=
tem conteſta. poteſt opponi. in ꝓpoſitio
ne vero diſtinguunt quia aut agentis in
tentionẽ confiteor aut de ea dubito. Pri=
mo caſu ſtatim ꝓbanda eſt:nec exſpectať
donec actor ſuam probauerit intentionẽ.
Secundo caſu poteſt donec actor proba
uerit vt.d.l.exceptionẽ.τ.C.de excep. l. ſi
quidem. neq꜡ enim conferri exiſtimatur
per exceptio.ff.de exceptio.l.non vtiq꜡.ſi

vero eſt dilatoria iudicij aut ꝓpter per=
ſonam litigantis aut iudicis . primo ca=
ſu opponitur in initio. C.de procura.l.
ita demum.ff.eo.l.filiuſfa.§.veterani. fal
lit in caſu.C.de conſor.eiuſdem lit.l.ij. et
quod debet probari. ſtatim probatur in
6 d.ll.†Et ſi queras a quo.dic ꝙ interdum
ab apponente interdum ab eo cui oppo
nitur.ab opponente tunc probatur: cuꝫ
aduerſariũ repellere intendit. vt qꝛ con
ſtituens procuratorẽ hoc facere non po=
tuit.vt qꝛ miles.ff.de probatio. l. in exce=
ptionib⁹.ab alio vero tunc probatur: cũ
ſimpliciter negať ꝓcurator:qui hoc vlti=
mo caſu opponẽs ſimpliciter factũ ne=
gat:nec aliquid negando aſſerit. vnde
negãs factum τc. C. de probatio. actor.
nam vt dicit Inno.in.c.ſup his. extra de
accuſatio. qui proponit exceptione n ne
gatiuam.hoc ipſo probat:quod contra=
rium non probatur. C. de non numera=
ta pecunia. l. ſi ex cautione.et.l. aſſene=
ratio.ſed in primo caſu non ſimpliciter
factum negat : ſed vt verius dicam fa=
ctum confitetur:ſed negat ipſum procu
ratorem de iure eſſe poſſe . debet enim
hoc probare cum ius commune ſit quod
procurator eſt. Edictum eſt enim pro=
hibitorium.ff.de procura.l.mutus. et ſic
de teſte.ff.de teſti.l.prima.ſi vero ꝓpter
perſonam iudicis diſtinguitur: aut ille
qui opponit ſcit aut ignorat: ſiquidem
ſcit et non opponit in iudicio et poſtea
opponere non poteſt. quia conſentire vi
detur tanquam in ſuum iudicem. vt. ff.
de iudi.l.j.τ ita ſi ignorat non tenet ſen=
tentia tanq꜡ lata añ ſuũ iudicẽ.C. ſi a nõ
cõpe.iu.per totũ. τ ita not.C.de exec.l.vl=
ti.nec obeſt.ff.eo.titu.l.fin.quia intelligi=
tur inter abſentes. vt dictum eſt. et iſtis
caſibus dico ſtatim exceptionem probã
7 dam. ¶†In perpetua autem et perem=
ptoria.dic ꝙ in quacunq꜡ parte litis po=
teſt opponi.C. eod.l. preſcriptiones. τ.l.
ij.C.ſententiam reſcin.non poſ. Nec ob.
C.de preſcrip.lon.tempo.l.emptor. quia
illud ex voluntate non ex rei neceſſita=
te aut ſententia. ergo poſſunt opponi
in quacunq꜡ parte litis:ſed non poſt ſen
tentiam: niſi in criminalibus. C. ſenten=
tiam reſcin.non poſ.l. ij. et in caſibus ex

*Adde lā
frā.in.§.in=
ſtrumento.
ꝓductiōes
nu.iij.et ibi
in apoſ. i ꝟ.
ꝑ inſtrm̄. de
q̄ vide oīno
geminia. in
c. ꝯſtitutio=
nē.§.ceterū.
in fin. et qꝺ
ibi poſuit i
addi.adipꝫ
inꝟ.per in=
ſtrumentū.
ꝺ ꝟb.ſig. ti.
lib. vj. phi.
frā. in reg.
ſemel ma=
lꝰ dixi poſt
Bar.in.l.fi.
nu.j.in.l.ſe
natus.⁊ibi
dixi in apo.
ad Bal.nu.
vij.ꝟ. reſtat
q̄rere. poſt
barba.C.de
ꝓba.⁊ poſt
Sali.in.l.ꝯ
negātē.nu.
j.i apoſ.i ꝟ.
ꝑ inſtrm̄.C.
ad.l.aq̄l.et
no.colle.i.c.
cū i ecclijs.
nu.j.vbi di=
xi i apoſ.ad
ipſum ⁊c.

ceptis per quos opponi
tur retro fuiſſe iudicium
nullum.C.de ferijs.l.j.de
procu.l.ij.¶ Sed adhuc
tertium mēbrū. qꝛ q̄daz
ſunt exceptiones medie
ideo ſic dicte:quia quan
doqꝫ habēt ſimilitudinē
cum dilatoria que ante
litem conteſtatam obijci
tur et talis eſt executio=
nis exceptio.extra de ac
cu.c.exceptionē.Alie ſūt
anomale: que etiaꝫ poſt
ſniam obijciuntur. vt ex
ceptio velleia macedo.⁊
armate militie.ff. ad ma
ce.l. tāetſi.C.de iuris et
facti igno.l.j. et ibi ꝺ hoc
plene nota.j.q. vij.§. ex=
cep.⁊ de hoc dic.vt.ff.de
excep.l.militie.i fine:ſed
cum multe exceptiones
ſint que veniunt proban
de ante lit.ꝯteſt.ſiue dila *
torie et quedam perem=
ptorie:ille ſi añ lit.ꝯteſ. i
pediūt rōnē exceptionis 1
rei iudi.trāſactoris litis
finite. vt.c. j. extra de li=
tis cōteſt.in.vj.l.elegan=
ter.§.ſi quis poſt.⁊ i ſum
ma.ff.de condit.indebit. 2
8 ¶ † Quero q̄liter in eo=
rū ꝓbationibꝰ procedē=
dū ſit: dic ꝙ i dilatorijs
exceptionibꝰ et declina=
torijs ſtatim iudex da=
bit terminū ad ꝓbandū
nec debet eis dari vł cō= 3
cedi lit. cōteſt. ⁊ ſic iſte ē
vnꝰ ꝺ caſibꝰ: i q̄bꝰ lite ñ
cōteſt.recipiūť.ꝓbatiōes
⁊ in q̄libet emergēte vel
euidente exceptione: vt
extra de offic. delega.c.
prudentiā:⁊ de indi.c.ij.
alle.et iurare debet is q̄
eas proponit: qꝛ ſup oī=
bus iurandū eſt. C de iu
ra.calum.l.j.⁊ alˀs añ lit.

cōteſt.ꝑmittit iudex petere ius reuocan=
di donū.vt no.ff.de iudi.l.ſi quis ex alie
na.ſup alijs ꝟo exceptiōibus q̄ lit. cōteſt.
non impediūt nō eſt iurādū:qꝛ iuramen
tum preſtitū in principali ad oīa ſequen
tia fertur:vt. C.de iura. calum. autē. ibi
poſita.Sup exceptione aūt que nec ante
ſniam:ſed etiā poſt et in ipſa executione
pōt obijci eſt iurādū.ff.de fide inſtru.l.j.
⁊.l.idem retulit.et not.in.l.j.C . de iuris
et fac.igno.vtrū autē excipiens teneatur
probare ſuā exceptionē: ita ꝙ ab onere
probandi reuelet eū ab eiꝰ intētione.dic
vt plene no.Dy.extra de regu.iur.c.in
exceptio.⁊ adde qꝺ ꝺꝛ.J.tit.j.q. vj. Item
dic ꝙ ex cadē cauſa datur actio: ⁊ exce=
ptio.vt no.extra.de elec.c.dudū.ij. ⁊ ar=
gu.inſtitu.de verbo.oblig.§.fi.

¶ Rubrica de queſtionibꝰ circa materiaꝫ
probationis ⁊ continet queſtiōnes.xxiij.
prima vtrum crimina poſſint probari
per inſtrumenta.

* CIrca materiā probationuꝫ
ſciendū eſt.ꝙ tā in ciuili q̄
in criminali neceſſaria eſt
probatio.† Nam q̄ accuſa=
re volunt: probationes ha
bere debent.C.de eden.l.q̄
accuſare.qꝛ nō ſtatim q̄ accuſať: in alijs
eſt culpabilis:ſed qui conuincit crimino
ſus eſt.C.de accu.l.fi.xv.q.vlt.in fi. †Iteꝫ
ſciēdū ꝙ hoc genꝰ ꝓbatiōis tres ſpecies
cōtinet i ſe.ſ.ꝯfeſſio ptˀ teſtiū: ⁊ inſtrumē
torū:vt no.i autˀ.de teſti.circa ꝑncipiū.C.
de rei vē.l.ſi vniuerſis. Itē quarta ſpēs
ꝓbationis.ſ.ꝑ euidētiā facti.ex̄ de reſtit.
ſpol.c.cū ad ſedē.ff.finiū reg.l.ſi irruptio
ne.C.e.l.iij.† nulle eñi ſunt validiores ꝓ
batiōes q̄ facti euidētia: qꝛ ex h̄ etiā no
toriuꝫ fit:vt extra de coha.cle.⁊ mulie.c.
vlt.⁊ dic ꝙ ſpecies probationis eſt ſuper
dilatatione iuris.C.de iureiu.l.actori. et
de fideiu.l.qōnem. Item canoniſte addu
cūt ſextā ꝓbationis ſpeciē.ſ. violentaꝫ
preſumptionē.vt no.in.d.c.cū ad ſedem.
et cōſtat eā ita facere validā ꝓbationē:
vt nō admittať ꝓbatio in cōtrarium.cir=
ca qꝺ dic vt not.C.de proba.l. ſiue poſſi.
extra de coha.cle.et mulie.c.clericos. et

4 de preſcript.c.dudum. dic etiam† quod
ſunt quatuor modi aliquē conueniendi:
aut iure probationis ſcꝫ inſtrumentorū 7
vel teſtibus et citationibus ⁊ eſſe reum
criminis.iij.q. j. decernimus . et eſſe in
dolo.ff.de regulis iur.l.an poteſt aut ſu=
ſpitione violēta adulterij.C . de adul.l.ſi
5 qui.⁊ plene no.ij.q.j.c.ſ .† Probatio autē
ſm aliquā ſpeciem ex predictis aliquan
do fit plene aliqñ ſemiplene.in probatio
ne plena eſt iudicis officiū ferre ſenten=
tiā ſm eū qui ſuam intētionē probat.C.
de rei ven.l.vlti.ff.ad.l.aquil.l.proinde. 1
in ſemiplena aūt defert iuramētum : qꝺ
habet ſupplere probationis defectū.ſm
diſtinctionē poſitā in.l.admonendi.et in
l.in bonefidei.ff.et.C.Et videť ꝙ ſit defe
rendum actori:vt colligitur ex eo quod
no.extra de iureiu.c.fi.in fine vlti.glo.et
fuit opinio hec in.d.l.in bonefidei.nam 2
perſona actus dignior eſt perſona rei :
vt nota.inſtit.de actio. §.ſed iſti quidem.
¶ Predictū autē iuramentum intelligo
deferendum in ſemiplena probatiōe:nō
autem plena.verbi gratia:actor proba=
uit plene ſuam intētionem : cōtra quam
reus vult ꝓbare ſuaꝫ exceptionem : hoc
quidem caſu nō puto deferendum iura
mētum in defectum probationis.imo ſtā
dum eſt plene ꝓbationi actoris per tex=
tum expreſſum.inſtitu.de inuti.ſti. §.iteꝫ
verboꝝ ⁊c.C.de edic.diui adria.tol l.fi.
§.fi.Nā in cā poſſeſſorij ſi actor et reus
pariter prodeant poſſeſſionem:tñ obti=
nebit q̄ melius probat vt legitur ⁊ nota
6 tur extra de probationi.c.j.†⁊ plus ope 1
rantur due cōfeſſiones q̄ vna: vt not.C.
ad velleianū.l.ſi mulier.Itē maius tra=
hit ad ſe minus.ff.de acquir.re.domi.l.
quicquid.§.fi.⁊ hoc extra de cōſecratio.
eccle.vel altaris.c.j .in.vj .Item fortius
vinculum ſoluit debilius.extra de ſpon= 2
ſa.c.ſi inter.et hoc puto reſeruanduꝫ in
replicatione:vt dicitur ⁊ not.ff.de prec.
l.queſitum.§.j.in cano.etiam dicitur.ꝙ ſi
probaui per teſtes me cōtraxiſſe matri=
monium cuꝫ ber.in tali loco.ſiquidē ad
uerſarius reprobat per duos teſtes vel
totidem ꝙ tūc eram in alio loco abſens
non tollitur per ſecundos teſtes proba=
tio primo facta : niſi probet per plures

teſtes et longe melioris fame.iiij .q .iij.
ca.teſtes.in magna gloſſ.⁊ fa.infra eo.
q.v.Additio.†¶ Pone.contra ho matri=
monium cum berta.quam putabam eſſe
Caterinam:an valeat matrimonium hu
ius.dic qꝺ non et ratio:quia defecit con=
ſenſus.nā non fuit conſenſus in berta.l.
conſenſu.C.de repu.qui requiritur ex for
ma matrimonij .l.nuptias .ff.de reg.iur.
Anto.de cremonte.

¶ Utrum crimina poſſint probari ꝑ
inſtrumenta.

PRimo igiť q̄ro† nūquid cri
mina poſſint ꝓbari ꝑ iſtru
mēta.Et prio vř ꝙ nō vt ex
preſſe leg.⁊ no.ex̄ de vita ⁊
hone.cle.c.cū eccleſia .Ecō
tra ꝙ ſic:qꝛ iudex ꝺꝫ refor
mare animū ſuū ad oēm ſpeciē ꝓbatio=
nis.ff.de teſti.l.iij.§.eiuſdē.† Itē qꝛ in cri 2
minibus etiam iudex debet inſpicere in
ſtrumenta probationis.C.quorū appel.
nō recipi.l.ij.ad idē extra de reſti.ſpolia.
c.cum ad ſedem a contrario ſenſu text.
Nam pōt ꝓbari per inſtrumentum con=
iuratio vel cōſpiratio aliquorū confede=
rātium factum cauſa aliquē offendendi
vel aliquem a poſſeſſione violenta expo
liandi:vt ad.l.iul.l.ij.et.l.in q̄ſtionibus.
Nōne ad probandū maleficiū poſtea cō
miſſum ſatis fidē facit illud inſtrumen=
tum.⁊ certe videť ꝙ ſic:⁊ valde facit iudi
ciū cōtra eos.arg.eiꝰ qꝺ ꝺꝛ in ca.q.xvij.

¶ Utrum ſufficiat probare crimen ꝑ
argumenta.

SEcūdo q̄ro.† nunq̄d defi=
ciētibꝰ teſtibꝰ vel alijs ꝓ=
bationibꝰ:de q̄bus eſt di=
ctuꝫ.ſ.in principio huius
ti.ſufficit crimē ꝓbari per
euidēs argumētū. aliq̄bꝰ
2 videť ꝙ ſic.C.de ꝓba.l.fi.† Nā argumen
tū eſt rei dubie per argumentum oſten=
ſio.C.de proba.in rub.Item argumen=
tū ꝺꝛ argute inuentū: extra de dolo.c.ſi
forus.qꝺ q̄dē nec teſtibꝰ nec alia ꝓbatio
nis ſpē ſubijcit:ſꝫ ſolo inueſtigatiōis ef=
fectu inuenit veritatē.Hinc eſt qꝺ dicitur
argumētū:vt.ff.ad turpil.l.q̄ filium. Itē
dicit argumentū di bie rei faciēs fidē.ff.
de iureiu.l.ſi duo.§.iulianꝰ. Itē argumē=

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

ſum dicitur articulus. C. de
arbi. l. ij. ſed cum in deli-
ctis requirant̃ probationes
luce clariores. d. l. ſi. C. de
proba. dic q ar. preſum-
ptionẽ inducunt: non tñ
1 ad cõdemnationez ſuffi
cient: qr ſanctius eſt no-
centem ſoluere: quã inno-
centẽ cõdemnare. l. abſen
tẽ. ff. de penis. Et qr hic
agit̃ de argumento: dic
q ſm dialecticos argu-
mẽtũ eſt quod ex propõne aſ
ſumptione et cõcluſione
aſſumit̃: vt not. inſtit. de
3 ac. §. pñt. ¶ † Sumit̃ an-
tẽ argumentum in iure
diuerſimode: quãq a con
trario ſenſu. ff. de offic. ei⁹
cui eſt man. iu. l. j. vel ẽt
per locum a cõtrijs. nã nõ
eſt nouũ etc. ff. de le. l. non
eſt nouum: quãq ab effe-
ctu. ff. ad l. aquili. l. huic
ſcripture. §. hoc ita. de re.
iu. l. effectus eſt. ff. cõi di-
ui. l. iiij. §. hoc iudicio. Quã
q per deductionẽ ad in
conueniẽs. l. exiſtimo. in
prĩ. ff. de ver. ob. l. nã abſur
dũ. ff. de op. li. Itẽ a maio
ri et minori. C. de ne. ge. l.
j. Itẽ a cõtrario deſtructo. ff.
de ver. ſi. l. hec verba ille aut
ille. Itẽ a ſimili et pari. ff. de
le. j. l. iij. et de fur. l. a titio.
Itẽ a ſufficiẽti ptiũ enu-
meratiõe. ff. de ac. et ob. l.
j. ff. de pub. l. ei qui. et ff. de
his qui ſunt ſui vel alie.
iu. l. parte. Item ab ante
riori deſtructo. C. de iu.
deli. l. potuit. Item a ſimi
tudine p cõtrarium. ff. de ac-
cuſa. l. hos accuſare. §. in
oibus. Item de nihilo
ad parum. C. e. l. j. et ad l.
fal. l. ſi pupillus. in fine.
Item de ſpeciali ad ge-
nerale. ff. de vulga. et pu-

* Ad dic ſpecu. in tit. de accuſa. ver. in ſumma. et §. ij.

pil. l. cohredi. §. cũ filie. Itez et alijs modis
quos lector ſollicitus poterit inuenire.
¶ Utrũ ſi probetur plus quã ponat̃: vel mi-
nus: poſſit fieri cõdemnatio. Item quid
iuris de iteratione delicti.

1 Ertio querit̃. † quid ſi accuſa-
* tio inſtituta cõtinet percuſſio-
nẽ cũ effuſione ſanguinis
p teſtes: vel cõfeſſionẽ rei p
bat̃ de percuſſione: ſiue effu
ſiõe ſanguinis: an reus de
percuſſione ſit cõdẽnãdus an vero ſit abſol-
uẽdus cũ de hoc nõ ſit accuſatus. Et pri
mo videt̃ q ſit cõdẽnandus: qr predicta
accuſatio videt̃ duo cõtinere. ſ. percuſſio
nem. Item et cum ſanguine. arg. C. de ar
bit. l. celſus. extra. de dolo et contu. c. dile-
cti. ergo licet non probetur vtrunq: ſuf-
2 ficit ſi alterum probetur. † Nam quãdo-
cunq in libello plura proponuntur quo
rum vnum per ſe ſufficit: vnum proba-
re ſatis eſt. ff. ſi cer. pe. l. quidam exiſti-
mauerunt. ff. de acti. et obli. l. ſi quis le-
gatum. §. fin. extra de appella. c. ſignifi-
cauit. et ibi not. ergo videtur de percuſ-
ſione ſine ſanguine quẽ cõdemnãdum:
qr ſaltem de ipſa probatur. C. de noxa. l.
fin. ne delictum remaneat impunitum.
ff. ad l. aquil. ita vulneratus. que ratio
magis puniri ſuadet. ff. de fideiuſ. l. ſi
a reo. imo crimina eo ipſo quod clarue-
runt ſunt punienda. vt nota. et probatur
xxiiij. q. iij. c. ecce in glo. ſic videtur. E cõ-
tra quod de percuſſione ſine ſanguine
puniri non poſſit. Nam certam formam
continet accuſatio ſcilicet percuſſionem cuz
ſanguine: et iudex extendere nõ debet. ff. cõi
3 diui. l. vt fundus. † quia ſm accuſationẽ
condemnatio eſt fienda et moderanda.
ff. de neg. ge. l. pomponius. et ſm modum
agendi debes formare ſniam. extra de
ſimo. c. licet hely. Item ex verbis accu-
ſationis inſtitute intentauit conditio-
nem ex l. ex illo ſtatuto in quo ponitur
pena de percuſſione cum ſanguine. Si
ergo de ea non probetur non debet pu-
niri pena alterius ſtatuti: qua punitur
percuſſio ſine ſanguine: quia de illa non
fuit actum. argumẽ. C. ad velleia. l. iube-
mus. ff. vi bonorũ rap. l. pretor ait. §. hec
autem actio. vt de inſtit. l. habebat. ff. de

iureiuran. l. ſi duo. §. ſi quis. nam percuſ-
ſio cum ſanguine eſt alia a percuſſione ſi-
ne ſanguine. Et ideo de crimine ſic obie-
cto ſcilicet de percuſſione qualitatis ſan-
guinis probari oportet. alias qualitas cri-
minis adiecta non eſt probata. argumen.
ff. ſi quis teſta. lib. eſſe iuſ. fue. l. in occulto.
ff. fami. hercis. l. j. ideo abſoluẽdus eſt re⁹
accuſatore non probante. ff. ſi vſufru. pe-
4 ta. l. vtifrui. in principio. † conſtat enim
in delictis debere attendi qualitatem cri
minis. ff. de iureiuran. l. mulieris. et ff. de
penis. l. aut facta. §. qualitatem. extra de
homici. c. ſicut dignum. qua non probata
ſequitur abſolutio. vt dictuz eſt: quia pro
bationes debent eſſe etc. et hec videtur ve
ritas. et ſecundum hoc debet ferri condẽ-
natio de omni eo quod probatum eſt.
¶ Sed quidam vtuntur hac cautela: qr
ante ſententiam detrahunt illud: de quo
non eſt cautum ſiue probatum. dicendo.
domine ego detraho de accuſatione mea
illa verba cum ſanguinis effuſiõe. de his
nolo vos procedere. et hoc probant per. l.
in delictis. §. ſi detracta. ff. de noxa. inſti.
de actio. §. ſi minus. nam poteſt addere
vel mutare iuxta not. in. l. edita. C. de edẽ.
Sed alij contra: quod ſit probandum. pri
mo quia eſt queſitum ius accuſato. nam
per illa verba non probata eſt abſoluend⁹
5 vt ſcilicet probatum eſt. † Unde beneficiũ
iuris nemini eſt auferendum: vt in aut.
de nup. §. ſed non ſolum. et de re. iu. c. in-
dultum. lib. vj. ¶ Et quia nõ poteſt muta-
re propoſita in libello poſt lit. conte. ff. de
iudi. l. nõ põt. et plene not. in. d. l. edita. per
me in repetitiõe mea. iura noua non poſ-
ſunt mutari ante lit. cõteſt. ſcz poſtquã obla
tus eſt libellus: vt in aut. qui ſemel. ergo
in caſu propoſito detrahi non poteſt. et
hoc verum. nec obſtat. §. ſi detracta. quia
6 alio caſu loquitur: vt in. d. §. ſi vn⁹. † Sed
quid ecõtra: aliquis accuſatus eſt de per
cuſſione: nec dicit cum armis vel accuſa-
tur de percuſſione. nec dicit cum ſangui-
ne: poſtea conſtat per confeſſionem rei vel
aliam probationem: quod fuit cum ar-
mis: vel cum ſanguine: nunquid punie-
tur reus ſi maior eſt pena per ſtatutum. et
videtur quod ſic quia crimina vndecunq
claruerint puniẽda ſunt. vt. s. in iſto prin

cipio dixi et non debent remanere impuni
ta. vt predixi. l. ita vulneratus.
¶ Ad oppoſitum quod non quia de hoc
non fuit actum vt not. extra de ordine co-
gni. c. cum dilectus. in glo. vnde poteſtas
iudicis vltra libellum non extenditur. ff.
communi diui. l. vt fundus. Imo ſecun-
dum modum actionis propoſite ferenda
eſt ſententia: vt plene dixi. s. in princip.
¶ Unde diſtinguẽdum eſt. quod aut agit
per actionem: aut per inquiſitionem: vt
in primo caſu non poſſit ſecundo poteſt. et
eſt ratio: quia inquiſitio fit iudicis officio
inquirentis: vt dixi. s. de. q. circa viam ex
traordinariam. et quia iudicis officium
latiſſimum eſt. ff. de iuriſditio. om. iudi. l.
7 j. † Et maxime propter generalia verba
que ponuntur in inquiſitione. vt ſuper de
pendentibus ab eiſdem. et quia iſta ver-
ba neceſſario imponuntur. inquiſitio tol-
litur: vt colligitur ex eo quod legitur
et nota. extra de accuſatio. c. inquiſitio-
nis. verſiculo et an ratione. Iurant au-
tem hodie teſtes de veritate dicenda ſu-
per capitulis intentionis: et tota cauſa.
argumen. in. l. ſi duo patroni. §. idem. ff.
de iureiuran. et quod dictum eſt. s. in pri-
cip. queſtionis. idem dic in ſimili que-
ſtione: ſcilicet quando accuſatur quis:
quod percuſſit cum armis: et imponi-
tur maior pena. et probatur ſolum. de ci
tatione.
8 ¶ † Ex predictis etiam colligi poteſt. quod
licet vnus teſtis deponat de vulnere cuz
ſanguine alius ſine ſanguine: vel vnus
de vno: alius de alio: vel vnus de vno vul
nere alius de pluribus quod non ideo
ſunt dicendi contrarij vel diuerſi adeo
quod talis contrarietas noceat. quod be
ne nota. Unde ſunt ad concordiam re-
ducendi: vt nota. extra de teſtibus. c. cum
tu. niſi forte eſſet quid non iterabile. pu-
ta homicidium. ff. ad. l. aquil. l. inde ne-
ratius. §. fina. et. C. de accuſa. l. in confeſ-
ſionibus. aut factis vel delictis iterabi
libus. ſecus eſt. ff. de verbo. obliga. l. fina.
ff. rem pup. ſal. fo. l. non quaſi. §. pe. quia
tunc iterabilia ſunt intelligenda pluries
commiſſa: et pluries ſunt punienda. ff. ad
l. aquil. l. illud. §. fi. ff. de termi. amo. l. agra-
ria. ff. de iureiu. l. pretor. §. ſi enim pfa-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

res. extra de pe.c.j. vbi
plene dr̃ ⁊ not. nam plura
delicta iterabilia tendūt
ad vnum effectum. ⁊ ita
loquitur.§.fi.ꝟ. allega.in.l.
ſi generati⁹. ſm dy. † Jtē
9 ratio aūt in facto non pre
ſumitur niſi pbetur.ff.ex qui.
cauſ.ma.l.deniqꝫ. ⁊ de cu.
fu.l.conſilio. ⁊ faciunt ad
predicta.j.de.q.circa ſen
tentiam.in queſtione.vij.

¶Utrū p effuſione modi
ci ſanguinis ꝗs puniatur.

*Add gl. ⁊ doct.in.c. cū illorū.de ſen.excom. in anti.

1 * Quarto q̄
rit † ꝗd ſi
accuſatus
de percuſ
ſiōe facta
cum ſan
guine probet quod modi
ca ꝗtitas ſanguinis exi
uit nunꝗd nihilomin⁹ de
ſanguie punietur: ⁊ cōdem
nabitur: ⁊ vr̄ ꝙ non.nā p le
ui iniuria facta nō cōpe
tit actio iniuriarū. iſti. de
iniur.§. iniuriarū.in fin.
Jtē p modica cā nō debet
ꝗs excōicari.xj. q. iij. epi.
Jtē p modica cā ꝗs non
infamatur.extra de teſti.c.
cum tu. Jtem leuis cul
pa debet leuiter indulge
ri.extra de accuſatio.c.cū
dilecti. ¶Econtra quod
puniatur.argu.l.expreſſe.
ff.de his ꝗ not.infa.l.fur
ti.§.pact⁹. Sed dic qꝺ di
ctus caſus iudicis arbi
trio committitur.vt not.
extra de ſen.exc.c.cum il
lorꝫ.ver.nos inde.in glo.
quid ſi modicum.

¶An poſſit iuramentū
per teſtes reprobari.

P Add bar. l.ſi is a q̄. ff.vt in poſ. leg.

1 P Quinto queritur
† quid ſi in ſta
tuto continetur
ꝙ in certis caſi
bus iuramētū actoris ha
beat p plena pbatiōe.vtrū pſtito tali iura
mēto ab accuſatore admittatur re⁹ ſi velit il
lud reprobare probando cōtrariū ei⁹: qꝺ
ille iurauit: ⁊ primo videtur qꝺ non. ff.de
iureiuran.l.non erit.§.dato. ⁊ videtur ca
ſus.ff.de in lit.iuran.l.vlti. qꝛ ſatis habet
deū vltorē.ff.de re.cre.l.ij. Jtem per ſtatu
tum dicitur: ꝙ habeat p plena probatione.
ſi ergo admittatur re⁹ ad pbandū offenden
tur verba ſtatuti: ꝗ vti iacēt ſunt intelligē
da vt dicitur.j.in q̄ōnib⁹ ſtatutorū in pn̄.
ergo ab eis nō eſt recedēdū.ff.de lega.iij.
nō aliter ⁊ extra eo.ti.c.j.§.ſi is ꝗ. ⁊ ibi no.
Jtem dicta verba alr̄ nihil operarentur: nec
detraherent aliqd iuri: qꝺ eſſe nō debet.
Proprie eñ ius ciuile eſt qꝺ addit vel de
trahit aliquid.ff.de iuſti. ⁊ iur.l.ius ciuile.
in prin. ⁊ ar.ff.de leg.ij.l.ſi qn̄.ergo ſtandū
eſt verbis ſtatuti ſicut ſtricte ſunt poſita.
ff.de ver.obli.l.quicquid aſtringende.
¶Ecōtra ꝙ imo pbari poſſit ꝯtra tale iu
ramentū.nā duobus vel pluribus teſtibus
iuratis ſtatur. ⁊ eis creditur ⁊ plenā fidē de
iure faciūt. ⁊ probatur.ff.de teſt.l.vbi nume
rus teſtiū.extra eo.ti.c.lꝫ. ⁊ ar.C.de cōtra.
⁊ cō.ſtip.l.optimā.extra de teſt.c.ex teno
re.de proba.c. cum pluribus.C. ad vell.l.
antiq.§.j.ergo reprobari poteſt. Preterea
videtur expreſſum in canone: qꝛ ſi vir iu
rat vxorem cognouiſſe carnalr̄. ſtatur ſuo
iuramento.extra de ſpon.c.continebatur.et
tū ſi vxor probat nullo modo cognitā.ſta
tur ſue probationi contra iuramentū ſui
viri.vt extra de proba.c. propoſuiſti.⁊.c.cō
tinebatur.item videtur de hoc caſus.C.de in
ſu.l.fi. ¶Solū diſtinguendo aut poterit
reprobari iuramentū p teſtes vel aliqua
argumenta: ſiue indicia et tunc nō auditur
qꝛ nō facile iuramentum debet retracta
ri.quod ex verbis.l.vel ſtatuti defertur.de
in lit.iur.l.vlti.aut petitur reprobari: per
inſtra vel alias ſcripturas poſtea repertas:
⁊ audiendus eſt.vt.C. ſi minor ſe ma.di.l.
iij.§.ſi tū.aut hoc ex magna cauſa fit: et
tūc pōt.nō aūt pōt facile retractari. extra
2 de purga.ca.c.purgatio.† ad.l.vlti. C. de
iureiu. vbi videtur notari qꝺ per teſtes
poſſit retractari. Reſpondeo qꝺ ibi nō fu
erunt ſpāliter inſpecta verba teſtium vt
ibi not. Jtē in.c.cōtinebatur. ⁊.c.propoſuiſti
eſt ſpāle in cā matrimoniali: quia nec in
iuramēto

ramento nec ſuie ſtatu talis iuramēti ſu
per matrimonio ſi veritas aliter inueni
tur.extra de re iudi.c.lator.

¶Utrū poſitionibus ſufficiat ſub condi
tione rñdere. Jtem an ſciende ſint inter
rogationes ante libelli oblationem.

1 * Serto queritur † actor pro
duxit ſuas poſitiones ad
ſuam intentionem proban
dam: quibus reus ita re
ſpondet: credo ſi appareat:
quod probatum fuerit vel
non credo: ſi non probatum fuerit. Modo
queritur an videatur ſufficienter reſpon
ſum. Dy. dicit qꝺ nō: qꝛ talis reſponſio nō
eſt certa: nec pura: ſed cōditionalis. ergo
nō valet: vt.ff.de verbo.obli.l.j.§. ſiquis.
nam poſitionib⁹ clarū ⁊ certum debet re
ſpondere.ff.de cōfeſ.l.certū.cū ergo ex di
cta reſpōſione nō remaneat certus aduer
ſarius ergo clarius iterum debet reſpon
2 dere.ff.de inter.acti.l.de etate.§.fi. † nam
conditio adiecta facit incertitudinem qꝛ
nō cōſtat ſi eſt ita: vel nō: niſi ex poſt facto
ff.ſi cer.pet.l.proinde. ⁊.l.ita. ⁊ ideo tanqꝫ
3 incerta reſponſio nō dꝫ admitti. † Nā ob
ſcure reſpondere idem eſt: qꝺ non reſpon
dere ſm Jnno.vt ipſe notauit in.c.cū cla
mor.extra de teſta. Sed caute pōt reſpon
deri.non credo vt ponitur vel non credo
vt iacet.proponendo negationem.vt not.
4 C.de iura.calū.l.ij. ¶† Poſitiones autem
ſunt faciende regulariter ſingulariter et
ſigillatim: vt.c. preſentes.de teſt.lib.vj.et
ff.de excu.tu.l.ſcire.vnde poſitioni impli
cite non eſt reſpondendum. C.de iura.ca
lum.l.ij.in gloſſ.mag.ſi tamen ita ſit ho
mo oneroſus index: vt ſuper implicita
poſitione ꝗ plura cōtinet cogat reum rñ
dere: ſi quidem ſit poſitio repugnans in
aliqua particula que non ſit vera. licebit
in totum negare.qꝛ quoties ſignificatio
ſumitur ex vniuerſo ſi in aliquo eſt falſa.
ff.de rebus dubi.l.ſi is qui ducēta.§.vtrū.
⁊ no.in.ꝺ.q.j.de queſtio.circa ſententiam
in.q.x.§.vlterius. Uel ſaltem pōt cogere
iudex poſitionibus eiuſdem partis iplici
te rñderi. ⁊ ita vidi ſeruari. Et poſſunt po
ſitiones fieri ante litē conte. vbicūqꝫ pro
batio imminet faciēda: vt colligitur.ꝟ.de
queſtio.circa viam ordinariā denuntia
tionis.in.q. vlti.es enim
ſunt poſſibilia: vt no. in
d.mag.glo poſt lit.ꝯ.cō
te.fieri pñt. vſqꝫ ad cauſe
cognitionē ſiue cōcluſio
nem.extra de ſi.mitr.c.cū
dilecti⁹. Ecōtra dic vt ple
ne in Spe.de poſit.§.iiij.
5 ver.regulariter. ¶† Eſt
tñ ſciendū qꝺ in criālib⁹
cauſis nō ſunt poſitiōes
faciende: nec factis rñdē
dum vtputa. pono ꝙ ma
nifeſtaſti. qꝺ occidiſti ⁊c.
qꝛ tali poſitioni crimino
ſe ſm Jnno.non eſt rñdē
dum. vt ipſe no.extra de
elec.c.dudum. ⁊ rō eſt du
plex. pma: qꝛ nemo ſe dꝫ
pdere. de peni.di.j.c. ꝗs
haberi.§.nō dico. ⁊ qꝛ ꝯti
netur de colluſione: ꝗ ex
cogitari poſſit inter ad
uerſarios: vt in. d.c. ipſe
not.ſecus in iterrogatio
nib⁹ ꝗs fecit iudex ex ſuo
officio: vt not.ff.de inter.
ac.l. vbicūqꝫ ſi dubitatur
an ſint faciende ā libelli
oblationē: hoc glo.nō ple
ne determinat. ſed ꝯt te
net ꝙ libello oblato fiāt:
vt ipſe not.in ſumma.de
iud. Sꝫ Spe. cōtra.in tit.
de inter.§.j.ꝟ.ſꝫ nūꝗd.tu
dic: ꝙ ad poſtulationem
actoris non fiunt: niſi de
mum fundata intētione.
vt colligitur ex.l. prima
ff.de eden. quia ex eius
perſona ius metimur.ff.
ſi pars here. peti.l.pma.
Si vero iudicis offō poſ
ſunt fieri quandocūqꝫ per
d.l.vbicūqꝫ. ſemper eñ
vbi ptes iterrogant: opꝫ
ꝙ interrogās aliquid de
ponat: ne videatur calū
nioſe interrogare per.d.
l.vbicūqꝫ. ⁊ de hoc plene
not.xxx.q.vi.c.iudicantē.

*Adde p primo mē bro Lanfr. in.§. rñſio nes.verſ.ex tra has re glas.nu.x. ⁊ p ſecūdo dicto vide eundem in princip.ſue practice.nu me.xviij.et ibi in apoſ.

¶ Utrum intentio vel poſitio impertinens admiſſa valeat ſi probetur. 1 ꝑ

* 1 Septimo q̄ritur † nunquid ſi in iudicio ꝓducitur articulus vel intentio impertinens: et eā iudex admiſit: ⁊ ſuper ea fiunt ꝓbationes nunquid releuat probantem. ⁊ dic in hoc pro ⁊cōtra: vt colligitur ex eo qđ dixi. ſ. de qōni. circa procu. in. q. iij. diſtinguendo tñ: qđ ſi articulꝰ ⁊ intentio manifeſte probantur ſm ius: tūc dʒ eā iudex ſtatim admittere. vt extra de ꝓba. c. lʒ. aut ſunt manifeſte ꝯ ius: ⁊ tunc dʒ eas repellere. ar. ff. de poſt. l. quos ꝓhibet. Aut eſt dubium: et tūc iudex ea admittit ꝗ̄tū de iure ſūt admittēde ⁊ non aliter vt not. extra de of. dele. c. cū cōtingat. in gl. ⁊ no. ff. de dā. infe. l. q̄ vas. ⁊ ſic obſeruat cōſu. ¶ Quidam etiā ꝑmittūt negatiuam. ſ. nō admittēdo eas niſi quater ⁊c. ar. eoꝝ. que not. C. de iur. calum. l. ij. Item iudex cum ſumma deligentia dʒ teſtes examinare ſup oibus articulis ⁊ ſup oibꝰ punctis interrogare. ⁊ ſi dolo vel negligētia omiſerit ⁊ poſt publicationem pōt corrigere. extra de teſt. c. per tuas. arg. ff. de teſti. l. i. §. ſi vero. ar. ff. de re iud. l. cuʒ platis. ⁊ de euictio. l. ſi per imprudentiam.

*Addē lanfrā. ibi pxi. alle. nu. xix. v͛. capio. gl. in v͛. interrogatiōes.

ꝑ Adde eū demin. §. teſtiū depoſitiōes. i ꝑn. v͛ſi. q̄ro. vij. nu. vij. ⁊ ibi in apo. i v͛. extra terminum.

¶ Utrum ꝑ ſolum iuramentum teſtium ſit ꝑpetuatus terminus probationis.

Octauo quero: † q̄đ ſi dato termino perēptorio ad probādum: producuntur teſtes coram iudice: qui iurāt: tñ intra terminum nō examinātur: nunquid poſtea erunt examinandi parte opponente: ꝙ nō debeāt examinari ꝓbatur: qꝛ decurſus eſt terminus ad probandum datus a iudice: ergo ⁊c. Nam litigator habuit terminum peremptorium ad ꝓbanduʒ: que ꝓbatio per iuramentū nō fit: ſed ꝑ teſtiuʒ depoſitionem. extra de ſentē. excō. c. qđ in dubijs. cū ergo depoſitio nō ſit fcā: ergo nō eſt facta ꝓbatio. ergo vltra terminum in examinatiōe nō eſt audiendꝰ. ar. extra de excep. c. paſtoralis. ff. de iudi. l. ad perēptoriū. cū. l. ſeq. ad idē. l. tibi. C. eo. ¶ Ecōtra videtur qđ audiri debeāt ex q̄ iurauerint cū nō eſt q̄đ imputetur litigatori. cuʒ in eo nō ſit. nec ad eū nō pertineat examinatio teſtiuʒ: ſed eſt in iudice ⁊ ad eius officium ſpectat. C. de teſti. l. nulliū. l. pe. ⁊ in aut. apud eloquentiam. C. de fi. inſtru. Si ergo iudex in termino non examinauit: eſt quod imputetur ſibi non litigatori qꝛ quod per me nō ſtat: mihi imputari non dʒ. ff. de cōdi. inſti. l. mulier. C. de vſufru. l. ſi pro te. hāc opi. ꝓbat Dy. ꝑ. l. vnicā. C. de edic. diui. adri. tol. ⁊. ff. de bo. poſ. ex teſta. mili. l. j. §. fi. vbi legitur ⁊ no. quod miles qui recipitur ad ſacrm̄: videtur ad totū receptus do. Anto. Archi. bono. in ſuo apparatu libri ſexti in titu. de excep. c. pia. in gloſſ. clare innuit ⁊ diſtinguit. quod aut datur terminus ad probandum. ⁊ tunc ſolum iuuare nō ſufficit vbi nō examinatur dixi ꝑ iuramentum non ſufficit probatio. Aut datur terminus ad ꝓducendum teſtes tunc ſufficit ſi iurant. ¶ Si autem teſtes iurati non veniant conſulo qđ producens iſiſtat iudici ſemel et pluries: vt grauet eos teſtes proteſtādo ſemel ⁊ pluries quod per eum non ſtat. ar. in. l. j. C. de tempo. appel. l. fi. ⁊ ſʒ ea que notaui. ſ. de. q. circa appel. in. q. vlti.

¶ Utrum videatur teſtis iuratus eo ipo ꝙ tabellio ſcribit in actis: talis teſtis iuratus. Item an videtur verum: ſi non cōſtat corporaliter iuraſſe. Item an pōt examinatio teſtium alteri committi.

1 * Nono q̄rit̄ † q̄đ ſi in atteſtationibus alicuiꝰ cauſe non cōtineret̄ expreſſe q̄ die teſtes iurauerint ſed nihilominꝰ d͛t talis teſtis iuratꝰ citatus et examinatus corā tali iudice ⁊c. nunq̄đ ſufficiat. an per hoc ꝓbet̄ iuramentuʒ: et de die citati et examinati. Et primo v͛ ꝙ nō: qꝛ illa verba iuratꝰ ⁊c. vident̄ notare rē eſſe factaʒ quaſi referat ſe ad iā factā rē. ⁊ ſe refert ad aliā ſcripturā. vñ ei nō ſtatur niſi de ea ꝯſtet. C. de edē. aut. ſi q̄s in aliquo documēto: ſi ergo de alia prima ſcriptura cōſtet: illa relatio opat̄ parū. Uñ ſi inueniunt̄ teſtes non iurati nō ꝓbāt. C. de teſti. l. iuſiurādū extra. e. c. nuꝑ a quo iuramento nullus cuiuſcunq; ſtatus vel conditiōis excuſatur: ſed cogit̄. vt ibi: al's dictū eius nullū eſt: niſi a ꝑtibꝰ remittatur vt i dictis iuribꝰ no. ⁊ extra. e. ti. c. tuas. ¶ Ecōtra ꝙ habeat̄ pro iurato: ⁊ ꝑ illa verba videant̄ teſtes iuraſſe: ꝙ ita ſcribunt tabelliones ⁊c. Nā per eundē modū poſſet obijci: ꝙ non eſſet examinatus niſi de illa ſcriptura examinatiōis ꝯſtet ⁊ tñ ex eo ꝙ tabellio dicit teſtes examinatos ⁊c. hoc ipſo examinatus eſt: ſic ergo et iuratus. Sed ad hanc opinionē qđ licet modo preſumat̄ iuratus per dictaʒ glo. tñ nō releuat: qꝛ nō ideo ꝓbatur de die iuramēti: ⁊ coram quo iurauerūt: ergo nō valet: extra de ꝓba. c. qm̄ in tꝑs ⁊c. et. C. de cōtrahē. ſtipu. l. j. qđ eſt verum: ſi ibi nō ꝯtinet̄ corā quo iurauit: ⁊ examinatus eſt. ſed quo ad diem pōt ſuſtineri: ſi ex ꝑcedentibus pōt dies apparere. ff. 2 de eden. l. j. §. ſi q̄s in eum. † Item quid ſi dicat̄ in ſcriptura iurauit: ⁊ non dicit corporaliter: an ſufficit. ⁊ videt̄ ꝙ non. quia aliud eſt iurare ꝑ ſacrm̄ religionis v͛bo tenus: ⁊ aliud iurare corpal'r. C. ſi minor ſe maiorē dixerit. l. iij. §. ſi aūt. Sed cōſtat ꝙ teſtes corporaliter tacto libro debent iurare vt colligit̄. C. de epi. ⁊ cleric. aut. 1 ſed iudex in eo quod ibi eſt ſpeciale in ꝑ epiſcopo: ad idē. l. rē non nouā. C. de iudi. ad idem extra de elec. c. vt circa. lib. vj. ¶ Econtra qđ ſufficit: qđ q̄nq; iuret. 3 ff. de iureiur. l. non erit. §. j. † qꝛ inter ſimplicē q̄relam ⁊ iuramētū deus non facit differētiā. vt ex d͛ fideiu. c. j. ſʒ ꝑmū veriꝰ: ſcʒ ꝙ ñ valet niſi corpaliter iuretur. vt no. in. x. colla. in. §. ſacramēta. de pace iu. fi. in glo. ⁊ hoc appet i. d. c. vt circa. i gl. ſuꝑ v͛bo ꝑſtito. 4 ¶ † Ulterius q̄ro q̄đ ſi apparet ꝙ teſtes examinauit notarius cauſe: non iudex: dic ꝙ non vʒ. C. de iure fi. l. inſtat. li. x. verſi. quia eſt iudicis officium. vt. ſ. in proxima. q. dixi. Nam in hoc v͛ iudicis cauſe electa īduſtria vñ per aliū expediri nō ꝑñt. C. de cadu. toll. l. j. §. ſin aūt. extra de elec. c. fi. 5 ¶ Quid ſi iudex examinationē alij committat. ⁊ videt̄ ꝙ in criminalibꝰ nō poſſit. vt in aut. apud eloq̄ntiſſimū. C. de fi. inſtru. quia ſine ꝑñtis ſine abſentis eorū examinatio non pōt cōmitti: ſed ꝑ ip̄ latrunculatorē. i. iudicē examinādi ſunt: vt ſi res exegerit torqueatur. vt i aut. de teſti. §. illud. ⁊ hoc not. Inn. extra de re iud. c. cum bertoldꝰ lʒ dicat Spe. ꝙ male facit: qꝛ totum ius cauſe in hoc reſidet. vt ipſe dicit in ti. de teſti. in §. tractandum. in princ. et in verſi. ad ipſius officium.

*Adde eū dē Lafran. vbi. ſ. et ibi i apoſtil. nume. viij.

¶ Utrū ſit ideʒ ꝓbare: ꝙ eſt fama publica: vel qđ publice d͛r. Itē an negatiua poſſit per famā publicam probari.

1 ꝑ Decimo q̄rit̄ q̄đ † ſi aliq̄s publicā ſentētiā ꝓduxit. et ꝓducit teſtes: q̄ dicūt: ꝙ ē publica

ꝑ Adde pro primo dicto iſtū i. l. fi. §. j. col. vij. C. de iure deli. et ꝑ ſcđo vide Lanfrā. in prin. ſue practice nu. iij. v͛. tertio no. ⁊ ibi in apoſtil.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

fama de tali re: ⁊ interrogati de cā ſcientie rñdet: ꝙ publice dr̄ nunq̄d ex hoc fama publica ſit ꝓbata: ⁊ primo vr̄ ꝙ nō qꝛ iſta ratio non eſt ſufficiēs ad ꝓbationē fame: qꝛ glo. cōiter dicūt: qđ teſtes qui de fama depoſnūt debēt dicere maiorē partē populi ita ſentire. vt no. ff. de teſti. l. iij. in fi. cū ergo in. q. propoſita non ſic depoſuerūt. ꝯcluditur: ꝙ fama nō ſit ſufficiēter ꝓbata. ⁊ ad hoc accedit quod dr̄ ꝙ fama ē cōis opinio ſed cōis opi. nō colligitꝰ ex opinionibꝰ ſingulorꝝ: vel ex eo ꝙ publice dr̄: ſꝫ ex opinione ⁊ exiſtimatiōe vniuerſorū: vt colligi poteſt. C. de teſta. l. j. ff. de fun. inſtru. in §. le. l. cum delanionis. §. j. ⁊ ff. de fal. l. j. §. j. ⁊ ď ſuſpel. le. l. cum quidā: ergo nec fama. Cū igitꝰ depoſuerunt teſtes publice et palam eſſe: ideo ꝙ ita dicebatꝰ: nō ſequitur cōem opinionem, vel famā eſſe probatā. Preterea ṽbuꝫ publice eſt equiuocū nā publice palam. C. de his qui per me. iudi. non appel. l. ij. ⁊ publice dr̄. i. per oēs cōiter: vel per maiorē partem. ff. de reg. iu. l. aliud. §. refert ſimpliciter ergo ⁊ ſine determinatione probatū referri debet minus ad eam ꝑtem: que odij continet. ff. de penis. l. preſes et de ſuſpec. tuto. l. quid ergo. Sed ꝙ intelligatur. probata continet odium: ergo repellenda. ff. de poſtu. l. cum quidam. Sed Dyn̄. dicit quod ꝑ tales attеſtationes fama eſt probata: et pro hoc. ff. ad mace. l. iij. §. ſed qꝛ publice ⁊c. ⁊. C. ad velle. l. ij. ¶ Ulterius dic: ꝙ qñq₃ fama accedit ad probationem affirmatiue: quandoq₃ ad probationem negatiue puta cū volo probare ſic. pono ⁊ probare intendo: ꝙ publica vox ⁊ fama eſt talem nō fuiſſe citatū: vel non fuiſſe electū: vel ꝙ eius electio non fuerit confirmata: vel talis non eſt filius legitimus ⁊c. quibus caſibus non admittitur: qꝛ ante affirmatiuam pono negatiuam. argu. extra de ꝓba. c. tertio loco. ⁊. ff. de inoffi. teſta. l. nam ⁊ his. §. j. ⁊ argu. C. ad. l. corne. de ſic. l. j. et facit optime. ff. ſi vſufruc. peta. l. vti. licet eñ alias negatiua pura et ſimplex non veniat probanda. vt not. ff. de proba. l. ij. extra de elec. c. bone. tñ in hoc proponitur affirmatio ⁊ quaſi per indirectū deuenitur ad eius probationem: qđ licet. vt. d. c. tertio loco. ⁊ nota. in aut. de here. ⁊ fal. §. ſi vero abſint.

*Adđ laſ. in. §. dilationes. in fi. ⁊ i §. teſtiū depoſitiones. nu. vij. ⁊ ibi in apoſtil. ſ ṽ. extra terminum.

¶ Utrū dies q̄bꝰ copia iudicis haberi non poteſt cedant in dilationem. Item an poſt terminū q̄s admittatꝰ.

Ndecimo queritꝰ † q̄d ſi in termino dato ad ꝓbandū vel ꝓducēdū inducitꝰ vnꝰ vel plures dies feriati: in q̄bus ꝓbatio vel ꝓductio fieri nō pōt: eo qđ illis diebus incidit. Nūq̄d poſt illū terminū totidē dies reſtituuntꝰ ad ꝓbādū. ⁊ primo videtꝰ ꝙ ſic: qꝛ medio tpe vr̄ deduci: vt arg. ff. ex q̄bꝰ cau. maio. l. ab hoſtibꝰ. §. fi. ⁊. C. eo. l. qđ tēpore. non eñ vr̄ ꝙ currāt dies quibꝰ experiundi ptās nō fuit. ff. de diuer. ⁊ tempo. preſc. l. j. ⁊ quoties ſtat per iudicem non debet partibus imputari. C. de tempo. appel. aut. item ſi appellatione. cum ſimilibus. Econtra videtur ꝙ non reſtituantur dicti dies: qꝛ imputandum eſt litigatori: qui terminum ſibi datū acceptauit: non precauēdo ſibi de illis feriatis diebus. ff. ex qui. cau. maior. l. ſed ⁊ ſi ꝑ ꝑtorem. §. ſi ferie. ⁊ ideo in dicto termino computantur. C. de dila. l. ſiue pars. vbi videtꝰ caſus. ⁊ hec eſt ṽitas igitur termino elapſo non auditꝰ. extra de accu. c. licet. ſiue in bonorꝝ poſſeſſione petenda. C. qui admi. ad boñ. poſ. l. j.

ſiue in productione inſtrumētorū. extra de fide inſtru. c. accepimꝰ. ſiue in matrimonio. extra q̄ ma. accu. pñt. c. tuam ſiue ad impediēdum ſtatū alicuius. vt. C. de iure manu. l. diffamari. ⁊ ibi plene ꝓbatur. iij. q. v. c. quiſquis. ⁊ adde qđ dixi. ſ. in. q. de citationibus. in. q. ix.

¶ Utrum in delictis ſufficiat probare teſtimonio mulierum.

Uodecimo queritur † nunquid in delictis faciat probationē teſtimonium mulierum ⁊ iure canonū videtur expeditum: ꝙ in criminalibus mulieres teſtimonium ferre non poſſunt: vt not. extra de ver. ſig. c. forus. ſed ſecus videtꝰ iure ciuili: qꝛ vbiq₃ ſeruatur: ꝙ mulieres i criminalibus ad teſtimoniū admittūtur ⁊ rō eſt in prōptu. qꝛ edictū de teſti. eſt ꝓhibitoriū ⁊c. ff. de teſt. l. j. cū ġ nō ꝓhibeat mulieres: ġ admittuntꝰ. ff. ex q̄b. cau. maio. l. necnō. §. ſed ꝙ eis. ꝓbatꝰ ex eo: ꝙ mulier in teſtimonio ferre teſtimoniū ē ꝓhibita ff. de teſt. l. q̄ teſtō. §. mulier ꝑ qđ relinq̄tꝰ: ꝯregulꝛ admittitꝰ qꝛ exceptio regule ⁊c. ff. ď re. iu. l. j. ¶ † Quid eñ ſi delictū ꝯmiſſum nō pōt probari ꝑ mares: qꝛ forte ibi nullꝰ erat: ⁊ femine nō teſtificentꝰ: crimen remanebit ipunitū. qđ eſſe nō dꝫ. ff. de fideiuſſo. l. ſi a reo. Itē ferre teſtimoniū dignitatis eſt. xxij. q. iiij. c. ꝑceptū a q̄ dignitate nō repellitꝰ magis femina q̄ maſculus. vt dixi. nec in hoc inuenimꝰ deteriorem ꝯditionē generis maſculini q̄ feminini ergo ⁊c. Sed Dy. dicit ꝙ mulier nullo modo ad teſtificationem criminis admitti debet: etiā de iure ciuili qđ probat ſic. Mulier prohibetꝰ a teſtificatione in cā teſtamenti. ⁊ eadē imo maior ratio eſt vt prohibeatꝰ in cā criminis. qꝛ ibi de ſalute hominū agitur. ergo cautiꝰ eſt agendū. ff. de car. edic. l. j. §. ſed ⁊ ſi quis. C. de appel. l. aditos. ⁊ de fal. l. j. Nā cū eadem vel maior ratio ſit in criminibus: ergo ius eſt ſeruandū. vt. ff. de iudi. l. ⁊ ſi pretor. ff. de ap. l. ſi q̄ ſeparatim. §. fin. ea maxime rōne: qꝛ conditio mulierū eſt inſtabilis et mobilis. C. de iure teſt. l. filia. et d. c. forus. in fi. de ver. ſig. ergo non facile credendum. ff. de teſti. l. iij. dicit tamen quod de iure canonico mulier admittitur aliq̄ñ ad teſtificandum ſcꝫ in cauſa inquiſitionis ⁊ exceptionis. vt no. extra de teſti. c. quoniam.

¶ Utruꝫ teſtis qui dicit mihi videtur: faciat probationem.

*Adđ laſ. in. §. teſtiuꝫ depoſitiōes nu. lxxxiiij. ver. prio q̄ritur. et in apoſti. ix. in delictis.

Ertiodecimo queritur † q̄d ſi teſtiꝫ ď cauſa ſui teſtimonij interrogatꝰ dixit: ꝙ mihi ita videtur qđ ſic nunquid erit hec cā ſufficiens ſui dicti. ⁊ primo videtꝰ ꝙ ſic ff. de arbi. l. quid eñ. §. ſi arbiter. ff. qđ vi aut clā. l. j. §. q̄d ſit. ¶ Econtra ꝙ non ꝑ id qđ no. ff. ad ter tu. l. ij. §. itē q̄ri pōt. ſꝫ pōt ſolui ex eo qđ no. per In. not. extra de teſti. c. cum cāꝫ. in his que altero de quinq₃ ſenſibꝰ ꝑhit app̄hēdi predicta rō ſit ſufficiēs. alr̄s nō: vt in. d. c. plene no. qꝛ potius vr̄ quod faciat iudicium animi ſui quam teſtimonium.

Adde laſ. in ꝑalleg. §. ver. ꝑterea eſt ſciendū. ⁊ in apoſtil. meis. nūe. xvij.

¶ Utrum acta prioris iudicij probent in alio.

Uartodecimo queritur † nunquid accuſatio prioris iudicij profuit ad probationeꝫ in alio iudicio. ⁊ qꝛ gl. in hoc videntꝰ varie. collegi ſic i ſumma. qꝛ aut id qđ probatū eſt in primo iudicio pt̄ durare i ſcđa cā: aut non. Primo caſu vꝫ etiā in iudicio ſcđo. ⁊ ita intelligitur. C. de arb. l. pe. ⁊ quod ibi not. C. de

†Adde bartolum in. l. is apđ quē. col. iiij. lpn. ⁊ ibi. d. meū dñm Iaſo. col. xiiij. ver ſic. ſecūdus caſus. C. de eden.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

eden.l.ij.⁊ de libe.cau.l.
iubem⁹.⁊ de cri. expi.he
re.l.res hr̄ditarias.ver-
bi gratia.In primo indi
cio ꝓbaui rem ad me ꝑ-
tinere iure dominij. vel
quaſi ſeruum meuȝ eſſe.
Nam qꝛ dn̄ium eſt dura
bile penes nos.vt in re-
gula iuris id qꝺ noſtruȝ.
⁊ not.C.de probat.l. ſiue
tn̄ ſatis eſt per acta prio *
1 ris iudicij ꝓbare:ꝙ ſum
dn̄s.Si ꝟo probatio fa-
cta eſt in iudicio ꝑori ꝑt
deſinere tractu tēporis:
vel pōt ſuꝑuenire aliqꝺ
aliꝺ impedimētū ex poſt
facto tūc acta prioris iu
dicij nō ꝓbāt i ſcꝺo vt ē
in poſſeſſiōe ⁊ etate:q̄ ſo
lo tractu tpis mutāt ſta-
tū.ff.de leg.ij.l.titia ſeio.
§. in his quero. C. de in
integ.reſtit. l. ſi minoris
hec ꝓbant̄.ff.de excu.tu.
2 l.ſcire.§. qui abſolutus.
Et predicta intellige in-
ter eaſdē ꝑſonas nam in
ter alias perſonas nullo
modo ꝓbat.C.de exce.l.
pen.extra de fide inſtr.c.
iter dil. §.porro.⁊ dic:vt
ibi:quia mutatio perſo-
narum aliā rē facit.ff.de
except.rei iudic.l.j.et. C.
res inter alios acta.ꝑ to
tum.Eo tn̄ caſu quo in-
ter eaſdem ꝑſonas ꝓdu
cuntur: erit in poteſtate
aduerſarij an velit ſtare
3 prioribus atteſtationi-
bus : an velit ꝙ teſtes ſi
viuāt iterum ꝓducātur
C.de teſti.l.fi. pōt em̄ di-
cere aduerſarius:ꝙ non
valet:qꝛ quantū ad pre-
ſens iudiciū fuerunt di-
cti teſtes recepti parte
abſente:⁊ iurati lite non
conteſt.⁊ ideo ad partiū

*Adde lā frā.in.§. cōfeſſiōes.nu. v.ꝟ. ⁊ quero primo. et per diſcurſum.

petitionem ſunt de nouo recipiendi. vt
no.in.c.abbate ſane.extra de re iudi. fa.
C.de arbi.l.j hec quidem de atteſtationi
bus dicta ſint.alia autē acta vt confeſſio
nes:productiones:⁊ alia:ſi publica ſunt
valent ſemꝑ:vt.C.de rei vend.l.geſta.qꝛ
talia melius ꝑ inſtrumenta:ꝗ̄ per teſtes
probantur.vt not.extra de probat.c.ter-
tio loco in prima ⁊ vltima glo.

Utrū ſpōte cōfeſſus admittat̄ ꝯ ſuam
confeſſionē.Itē an negās poſſit ꝓbare.

Quintodecimo † queritur
quid ſi aliquis ſpōte cōfi-
teatur in iudicio ſe cōmi-
ſiſſe maluȝ:de quo ꝓcedit̄
contra ipſum. nunq̄d poſt
ſuā cōfeſſionem admittet̄
ad ei reuocanduȝ. Et videt̄ ꝙ ſic:qꝛ vt
dicit̄.ff.de qō.l.j.§.ſi quis vltro.nō ſoluȝ
poſt confeſſionē:ſed etiā poſt cōdēnatio
nē liberat̄ q̄s ſi appareat ꝙ ali⁹ ꝯmiſit
delictū qꝺ vltro fuerit cōfeſſus. ꝗ̄ multo
magis videt̄ admittēdus ad reuocatio-
nē ſue ꝯfeſſiōis:ſi ꝓbare pōt.qꝺ ꝯtrave-
ritatē ꝑ errorē vel aliā iuſtā cauſam ſeu
ignorātiā ſit expoſita ꝯfeſſio.argu. ff.de
leg.j.l.ſi dom⁹.§.q̄ cōfitet̄.ꝯſtat em̄ † ꝙ er-
ror facti pōt qn̄cūqꝫ reuocari ante ſn̄iam
ꝓbato errore.C.de iur.⁊ fac.ign.l. error.
⁊.C.ꝺ trāſac.l.cū ſatis.ff.de ꝯfeſ.l.cū fide
iuſ.in prin.⁊ clare no.ff.de appel.l.credi-
tor.§.iuſſus.ad idē extra de cōfeſ.c.vlti.

Ecōtra videt̄ ꝙ cōtra ſuā cōfeſſioneȝ
ſpōte factā nō audiat̄ qꝛ q̄ties q̄s ꝯfitet̄
delictū cōmiſiſſe lȝ cōſtet aliū ꝯmiſiſſe te
net̄ tn̄ cōfitēs ex ſua ꝯfeſſione:⁊ ille delin
quēs tenet̄ qꝛ ꝯmiſit.ff.de ꝯfeſ.l.ſi is ꝑter
ea tūc demū q̄s nō obligat̄ ex ſua ꝯfeſſio
ne:qn̄ eſt ꝯtra ſuā naturā:vel eſt de re:de
q̄ cū alio actū eſſe nō poterit.vt.l.ꝯfeſſio
nibus.ff.de inter.act.⁊ in caſibus not.in
l.j.C.de confeſ.†alr̄ aūt obligat̄ ois con-
fitēs:qꝛ ꝙ quis dilucide ſua voce prote-
ſtat̄ ⁊c.l.gn̄alr̄.C.de nō nūe.pecu. ⁊ con-
feſſiōe facta nō debent eſſe alie ꝑtes iu-
dicis niſi in cōdemnādo.l ꝓinde.ff.ad.l.
aquil.ff.de cuſt.reo.l.ſi cōfeſſus. Item qꝛ
de ſuo facto interrogat̄:in quo nō poteſt
pretendere ignorantiā ſeu erroreȝ quia
in facto proprio ⁊c.l.pe. ff. de iudi. ⁊ fac.
igno.l.magnā.C.de contrahē.⁊ cō.ſtipu.

⁊ no.in.l.fi.ff.pro ſo.⁊ maxime in cōdemna
tione facta poſt lit.cōteſ.vt.ff.de interloc.
ac.l.de etate.§.fi. Solu.cum quis ex certa
ſcientia aliquid cōfitetur ſponte:⁊ delibe-
rato conſilio:⁊ in facto ꝓprio.tūc non au-
ditur niſi velit probare poſtea ſe erraſſe:
qꝛ non poſſet probare errorē ſuum.ita not.
extra vt eccl.be.⁊.j.§.qꝛ vero.⁊ fa.extra de
4 accu.c.j.li.vj.qn̄ † vero nō ſpōte:ſed in tor
mentis:vel aliter inuitus ⁊ tunc audietur
reuocare volēdo.vnde dicit lex:ꝙ cōfeſſio
criminoſi non eſt ſufficiens ⁊ plena:ſed ſe-
miplena probatio:niſi in ea ꝑſiſtat:vt no.
ff.de cuſt.reo.l.ij.⁊ ꝓpterea deferēdus eſt
confitēs in iudicio:vt ſciatur an ꝑſeuera-
uerit:vt ibi no.⁊.xj.q.iij.quid ergo.⁊ tunc
volendo ꝓbare cōtrarium reuocat̄ confeſ-
ſio:⁊ ita loquit̄ dictus.§.ſi quis vltro.ideȝ
ſi de facto alieno.qꝛ pro ſcientia cōfitetur
qꝛ vterqꝫ.ſ.confitens:⁊ delictū cōmittens:
vt predixi.⁊ ita loquitur.l. ſi is . ⁊ potes
addere qꝺ habet̄ per Dy.in.c.ignorantia.
5 de re.iur.lib.vj. † Sed an ſponte cōfiten
ti ſit danda dilatio.dic vt.ꝭ.de.q.circa ap
pel.in.q.iij.Sed quid ecōtra.an is qui ne
gat debeat admitti poſt negationem ad
aliquid ꝓbandū pro ſua excuſatio.⁊ videt̄
ꝙ ſic.ff.de regu.iur.l.nemo ex his.C.ad.l.
cor.de ſic.l.ij.Sic diſtinguo.aut expreſſe ⁊
abſolute negat ⁊ tūc defenſio ſibi reſeruat̄
C.de nō nu.pe.aut.qui ꝓpriā.cū iuribus
ibi allegatis:qꝛ negant factum ⁊c.l.actor.
C.de ꝓba.niſi aliquid velit ꝓbare.per qꝺ 1
firmet ſuam negationē:ſeu ꝑ qꝺ nō ſit cō- P
trarius ſue negationi:vtputa ſi velit dice
re ſe fuiſſe abſentē cū de criminatione loci
vel tpis.l.optimā.C.de cont.⁊ com.ſtipul.
Aut nō negat abſolute ſed adducit defen-
ſionem vel cōditionē:vel etiā ꝑ verba im
plicita:⁊ tūc competit ſibi defenſiōis pro-
batio.extra de renun.c.ſuꝑ hoc.in fi.C.de
exce.l.ſiquidē.qūo aūt ⁊ qualiter probet̄.
dic vt in eo.c.fina.

Utrum confitens delictum excuſetur ſi
dicat ſe mandato domini hoc feciſſe.

*
1
Sextodecimo querit̄ † quid
ſi accuſatus de aliqua vio-
lentia vel delicto confitetur
illud:ſed dicit ſe feciſſe vo-
luntate dn̄i talis ad quem
pertinet res:de qua agitur

⁊ ad hoc probandum in-
ducit dn̄m:qui dn̄s teſtifi
catur vt cōfeſſus eſt accu-
ſatus nunquid ex hac de-
poſitiōe dn̄i excuſabit̄ re⁹
accuſatus. ⁊ primo videt̄
ꝙ ſic.ar.ff.ad ſille.l.ij.in fi.
⁊.l.ſeq.vbi ſerui accuſant̄
de delicto dn̄i.econtra qꝺ
non.l.ſi quis in graui.§.j.
eo.tit.⁊.C.de accuſa.l.non
ideo.quia licet mandans
principali criminoſo te-
neatur:vt nota.ff.ad ſille.
l.ſi percuſſit.tamen man-
datarius tenetur:vt. d.l.
nō ideo.Sed dic aut dn̄s
dicit ad excuſationem il-
lius:⁊ credit̄ ei:⁊ prodeſt
excuſatio:vt.d.l.ij.aut ad
excuſationem ⁊ tunc non
creditur. vt .d.l. ſi quis.⁊
de hoc dic vt plene not.ff.
ad.l.aquil.l. liber homo.
Bald.

Utrum ex dicto vnius
teſtis debeat quis ſubijci
tormentis.Item de mate
ria indicioꝝ:⁊ an indiciū
cum publica fama ſuffi-
ciat ad ponēdum quenqꝫ
ad torturam.

Decimoſe-
ptimo que
ritur † nun
quid ex di
cto vnius
teſtis poſ-
ſit quis torqueri.⁊ ad con
fitendum cogi cauſa ple-
ne probationis habende.
Et primo videtur quod
non quia expreſſe vide-
tur dici in.l. maritus.de
queſtionib⁹.l.ij.⁊ in.l.mi-
lites.C.eod.vnicus teſtis
facit vnicū indicium.ff.de
do.ꝑle.l.theopōpus.ergo
indiciū ſingulare nō ſuffi
cit cū debeant indicia pre
cedere : et ſic in plurali

*Adde lā frā.i ꝑalle. §.cōfeſſiōes nu.81. ver. itē no.bart. limitat . et ibi in apoſ. meis.i ꝟ.et ꝯ cōfitentē dixi i li.ꝯſu. burgū.ti.de inſti. ⁊ illi⁹ effectu .§. ſi aulcung.in gl.i ꝟ.pour la premiere foys.ibi an aūt teneat paulo ante finem.

P Adde lan fran in pre alleg.§.con

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

feſſides nu
mero.v.et
ibi in apoſ.
meis.℣.tor
mentorum.
ꝛ in verſic.
neq; tenet.

numero qꝛ quoties plura
requiruntur ad aliquid
agendum non ſufficit alte
rū fieri.ff.de itine.actuq;
priua.l.j.§.hoc autem in-
terdictum.ff.de diuoꝛ.l.fi.
de tranſact.l.cum hi.§.ſi
2 pretoꝛ.ergo ꝛc.† preterea
in criminalibus:vbi pro-
prie tormēta exigūtur.ff.
de queſtio.l.diuus.vnus
teſtis non facit ſemiple-
nam probationem.ff.de
re iudica.l.iij.ꝛ maxime
de iure canonico.extra de
teſtib.c.veniens.ergo nec
ex eo debet condemnari.
nec torqueri.Econtra qꝺ
ſic.quia plus facit ad pro
bationem vnius teſtis di
ctum quam plura indi-
cia.Nam per plura indi-
cia non fieret plena proba
tio.nec ſufficiunt ad ple-
nam probationem:ſiue
condemnationem:qꝛ ne-
mo ex preſumptionibus
condemnatur.ff.de penis
l.abſentē.ſed per duos te
ſtes ſic.ergo per vnum te
ſtem fit ſemiplena proba
tio:ꝛ hec ſcđa opi.videtur
probare in.d.l.theopom-
pus.ꝛ tꝫ Azo in ſum.de
queſtio.in.§.indiciū.ibi:
de hoc aūt ꝛc.ꝛ ſic vide-
tur tenere gloſſ.que eſt ad
l.iul.ma.l.iij.licet quidaꝫ
dicat ſpeciale:qꝛ multa
ſpālia ſunt in illo tit.ꝛ qꝛ
de indicijs habita eſt mē-
tio aliqua:de ipſis videa
mus ad maioꝛē cognitio-
nē habendā.¶Circa qꝺ
ſciēdū qꝺ ex eo ꝙ gl.nō de
termināt q̄ ſint indicia:ꝛ
qñ ſint indubitata:ꝛ qñ
nō.Idcirco quidam doct.
vt Guido de ſuza.Tho.
de piperato.Nicol.mata-
relli.ꝛ quidā alij in coꝛuꝫ

dictis oꝛdinarijs tetigerunt.ꝛ quidam ex
3 eis dixerunt.† ꝙ quecunq; ſint que prece-
dunt indicia ꝛ quantūcunq; indubitata
ꝛ euidētia:tñ ex eis nō eſt procedendū ad
condēnationem.C.de queſt.l.milites.Nā
in criminibus debēt eſſe ꝓbationes luce
meridiana clarioꝛes.l.finali.C.de proba.
4 † qꝛ nemo vt ſupra dixi debet ex preſum-
ptionibus condemnari.vt.d.l.abſentem.
ff.de penis.ꝛ.ij.q.j.in princi.imo ſanctius
eſt abſoluere.vt ibi.ſed ſalua gratia dicen
tium:contrarium colligitur ex.d.l.fina in
tex.ꝛ gloſ.Nam ibi ſunt indicia indubita
ta que etiā adiuuant ab alijs adminicu-
lis circa factū (de quo queritur) contingenti
bus:vñ videt tūc ad condēnationeꝫ poſſe
procedere per.d.l.ſciant quia.Et que non
proſunt ſingula multa iuuant:vt not.ff.de
teſti.l.iij.extra de ſuc.abinteſt.c.vlti.ver-
bigratia occiſus eſt petrus.ꝛ nō probatur
de occiſione.qꝛ nemo vidit eū occidi ſed
probatur ꝙ titius viſus eſt ſolus cū dicto
Petro ꝛ etiam fuit viſus cum gladio ſan-
guinolento fugere de loco.ꝛ probatur qꝺ
titius erat inimicus dicti petri occiſi.Itē
probatur cōtra titiū de publica fama.cer-
te predicta videntur indubitata indicia coꝛ
adiuuantibus predictis adminiculis ſcꝫ
indicijs ꝛ fama publica.qꝺ videt ſufficere
ad condēnationē.Nā ex p̄dictis poſſet di-
ci ꝙ vix reus poſſet negare:vt.C.de penis
5 l.qui ſniam.† Nā pñtia in loco maleficij
facit cōtra pñtem.ar.ff.de his qui deie.vel
effu.l.j.§.proinde.Item gladius ſangui-
nolentus qui nō eſt ſine ſanguinis effuſio
ne cruentus.vt ex euidentia facti oſten-
6 ditur.† Item fuga:qꝛ fuga accuſat fugien
tem.in aut.de teſti.§ ſi vero.ꝛ habetur pro
confeſſo.C.de aſſeſ.l.iiij.ꝛ.iij.q.ix.decerni-
mus.vnde ſua fama ꝛ fuga eū condēnant
ff.de ſuſpec.tu.l.impuberibꝰ.§.preallc.ꝛ.ff.
de teſt.l.iij.vñ ex p̄dictis tā indubitatis ꝛ
probabilibus indicijs:ꝛ euidentibꝰ admi
niculis poſſet hoc caſu condemnatio fer-
ri:vt.d.l.iij.ſunt enim p̄dicte preſumptio-
nes quibus ſtandum videtur donec ꝓbetur
cōtrarium.ff.quod met.cau.l.vlti.v.q.j.c.
tu eꝫ.Naꝫ ex argumētis cauſa deciditur:vt
c.fotus.de ver.ſig.ꝛ dixi.S.eod.tit.q.ij.ad
idem.xx.j.q.v.c.nec illud.ad fi.Credo nō
tutius.vt fiat ſm opi.predictoꝛū:vt primo

toꝛquendus ſit reus:ꝛ extoꝛta confeſſione
per inueſtigationem veritatis condemne
tur:ꝛ ita dicit ad literam p̄dicta.l.miles.
in fine.quia vbi agitur de ſalute hominis:
cautius eſt agendū.vt no.in.d.l.fi.de ꝓb.
ꝛ dixi.S.in.qō.xij.ꝛ ſic oꝛe ꝓprio iudicetur
reus.xxj.q.iiij.c.non aliter.ff.de iure fiſci.
7 l.imperatoꝛes.¶† Sunt p̄terea quedā in-
dicia alia quibꝰ precedētibus pōt iudex
ad toꝛmenta ꝓcedere:vtputa ſi fuerit ma
leficium foꝛte cōmiſſum in aliqua domo:
curia:ſeu camera:que vnū tantū habent
exitū p quē tūc fuit reus viſus exire cū ar
mis cruentis:ꝛ pallidus in facie:vel in lo
co delicti in agro vel vinea a longe fuit
viſus reus qñ ducebat arma contra illū q̄
fuit occiſus.vel ſi apud reū reperiuntur aliq̄
res que fuerūt apud occiſum tūc tꝑis:vel
ſi dicatur ꝙ mādato titij:vel titius iactaſſet
ſe defendēdo vel occidēdo petrū q̄ poſtea
reperitur occiſus vel offenſus.Item qꝛ talis
eſt iſte reus ꝙ veriſimiliter p̄dicta ꝑpetraſ-
ſet ꝛ ſolitꝰ eſt facere ſimilia:vel foꝛte ſi dictus
reus extra iudiciū hoc dictū fuerit cōfeſ-
ſus:licꝫ nō facit plenā ꝓbationē ꝯ eū.ar.ff.
de ꝓba.l.j.ꝛ.l.fi.C.de teſt.l.itaq;.§.de ꝓba.
ꝛ fuerit cōfeſſus ſm ea q̄ habentur ꝛ no.ff.de
adul.l.j.Item ſi delictū cōmittatur de nocte
ꝛ inuentus fuerit ibi reus illo tꝑe:vnde
preſumptio eſt ꝯ eū:qꝛ tenebre ſūt apte ad
malum committendum.vt.ff.de vēt.inſpi.
l.j.§.tria luminaria.ꝛ qꝛ nox aggrauat de-
lictum.C.de adul.l.graccus.ff.de effrac.l.
fi.predicta aūt ꝛ alia innumerabilia indi-
cia poſſunt occurrere ſm factoꝛū veritatē.
ꝛ ideo nō poſſunt certa doctrina apprehē
di.ar.ff.de teſt.l.iij.§.eiuſdē.qꝛ plura ſunt
negotia q̄ꝫ vocabula.ff.de preſc.ip.verb.l.
iiij.predicta aūt indicia de quibus ſupra
poſſunt his legibꝰ comprobari.primū ꝓ-
batur.ff.de ven.inſpi.l.j.§.in quo.ꝛ de dā.
infe.l.cum clarū.in fi.ſcđm probatur.ff.de
teſt.l.iij.in prin.de qō.l.de minoꝛe.§.fina.
Nam paloꝛ ꝑcuſſoꝛis eſt in culpa.vt nota.
C.vñ vi.l.j.qm̄ contra poꝛtantem arma:ꝛ
arma tenentem preſumitur:vt.d.§.qui ar
matus.in.l.j.de ſic.Nam eoꝛū vſus eſt in-
terdictus:in aut.de ar.per totū.Iteꝫ pro-
batur cōtra eum ex eo ꝙ eſt deprehenſus
in facinoꝛe ꝛ de fur.l.quinta.in auten.de
defen.ciui.§.defenſoꝛes.Item probatur qꝺ

receptatoꝛes vel conſocij ſunt criminis.et
ideo cum criminoſis puniuntur.ff.de nau
frag.l.j.§.latro.ff.de recepta.per totum.
Sextum probatur.ff.de arb.l.licet.ꝛ ibi no.ꝛ
C.qꝺ met.cā.l.metum.C.ex qui.cauſ.ma.
l.ij.propter minas ꝛ iactationes factas
ab initio.ſecuta poſtea iniuria contra mi-
nantem preſumitur.C.de adulte.l.ſi quis.
8 † Et ideo determinat Spec.ꝙ talis mina
toꝛ toꝛqueri poteſt:vt ipſe pulchꝛe not.in
titu.de preſump.§.nunc dicendum.verſ.
ſed pone.ſumpto argumento.ff.mand.l.ſi
vero non remunerandi.§.a contrario.in
fine quia non eſt veriſimile.quod quis
dicat qꝺ mente non cogitat.ff.de ſupelle.
lega.l.labeo.Septimum probatur.ff.de
ac.l.ſi cui.de pigno.ac.l.vel vniuerſoꝛum
quia vnus actus ꝛc.C.de epiſc.aud.l.ij.ad
idem de re milit.l.ij.§.is qui.ꝛ.l.non oēs.
§.a barbaris.extra de pig.c.j.facit etiam
ad coꝛroboꝛationem premiſſoꝛū.qꝛ indi-
cia predicta inſurgunt ex quadam facti
euidentia:que facit quādam probationis
ſpēm.c.cū ad ſedē.de reſti.ſpol.l.irruptio-
9 nem.ff.fi.reg.ꝛ.C.eod.l.iij.†.Nulle enim
ſunt validioꝛes probationes q̄ꝫ que ſunt
vel que habentur per facti euidētiam.ex
tra de iureiurā.c.ad noſtram.ꝛ dixi ſupra
in prin.ꝛ qꝛ ex qualitate facti capitur con
iectura.ff.de do.inter virum ꝛ vxo.l.verū.
Item ex qualitate ꝑſonarū aliquid preſu
mitur.ff.de probatio.l.ꝓcula.ꝛ.l.ſi ſeruus
cōis.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ.ff.fa.erci.l.que
pater.ꝛ per ea que no.extra de p̄ben.c.niſi
10 † qꝛ cōſanguinitas inducit ſuſpitionē.C.
de ſuſpe.tu.l.pietatis.Ex perſonis namq;
ꝛ cauſis varia iura ſtatuuntur.ff.de rei ven.
l.in fundo.cū ſimilibꝰ.Hec aūt ſunt vera:
niſi perſonarū cōditio toꝛmēta nō pateretur
vt.d.l.militis.C.de queſt.qꝺ dicit.j.c.q.
xxj.Nota tamē ꝙ predicta crimina locuꝫ
habeant demū:qñ cōſtat maleficium eſſe
commiſſum.ff.ad ſille.l.j.§.aliud.alꝰ aūt
fruſtra quereretur de indicijs ꝛ coniecturis
habendis:quia eius quod non eſt nulle
ſunt cauſe:vt.ff.de iure codicil.l.quidam
11 referunt.† Sed ſi non preceſſit niſi vnum
indicium.vtputa fama.nunquid pōt ꝓce
di de iure cōi ad toꝛmenta.ꝛ videtur ꝙ non.
qꝛ in prin.huius.q.dictū eſt ꝙ regulari-
ter ex vno indicio non proceditur ad toꝛ-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

*Add. bar
to. an. imo
lā ꝛ doct. in
l. cuſtodias
poſt glo. ibi
ff. de publi.
iudi.

menta. ff. de qō. l. j. Item
fama non facit indicium
ſed coadiuuat ꝛ cōfirmat
vt. ſ. dictum eſt. vt puta:
facta eſt ꝓbatio p̄ teſtes.
qui nō ſunt oi exceptione
maiores: vel qui ſunt ini=
mici nō tamē capitali ini=
micitia. Nam q̄uis non
eſſet eis al's danda fides
plena. vt. l. optimam. C. de
cōtrahen. ꝛ cōmit. ſtipu. et
nota. de ſimo. c. per tuas.
§. nos aſſiſtente fama pu=
blica confirmantur eorū
teſtimonia: ꝛ ita intelligi
tur. l. iij. ff. de teſtib. ratio
aūt p̄dictorū eſt. qñ fama
publica falſo rumore pro=
fertur. C. de teſt. mi. l. ſi eū.
ff. de hered. inſti. l. patani
cenis. ꝛ ideo nil per ſe po=
nere videt̄: ſed venit ad
cōfirmationē alterius: vt
ſ. dixi: ſed aliquis vno in
dicio nō torquetur: etiam
exiſtente fama: que ſolum
coadiuuat ꝛ nō probat: vt
nota. extra de teſtib. c. ve=
niens. ꝛ dictū eſt ſepius. ꝛ
ita tenet Gui. de ſuza. Ol=
12 drad. ꝛ Pet. de bella pert.
In † ciuilibus aūt cauſis
non ſolum coadiuuāte fa
ma ex vno teſte: ſꝫ ex qua=
libet ſemiplena probatio
ne defertur iuramētum:
vt not. in. d. l. i bone fidei.
ꝛ. l. admonendi. imo ex in
dicijs videtur plena pro=
batio induci in cauſa ciui
li. ar. C. de proba. l. ꝓprie=
tatis. de indicijs aūt lo=
quitur lex in multis locis
vt. d. l. ſciant. C. de proba.
rei ven. l. indicia. de pre=
ſcri. l. ſolent. C. qui teſt. fa.
poſſ. l. hac conſultiſſima. ꝛ
extra de here. c. excommu
nicamus. in fi. ꝛ in multis
alijs locis.

An circa queſtiones habendas ſit fa=
cienda copia indiciorum.

1 Decimooctauo queritur. † po=
* ne q̄ precedāt indicia ſiue ar=
gumenta: dicit iudex qđ vult
procedere ad tormenta: reus
ſeu pro eo agēs dicit: q̄ ſibi de
tur copia indiciorum ꝛ proceſſuū ꝛ argu=
mentorum habitorū cōtra ipſum petēs ſe
admitti ad opponendū legitimas exce=
ptiones ꝛ defenſiones: quas ſe offert ꝓba
turū. Iudex dicit q̄ cōſtat ſibi de p̄dictis:
ita q̄ torquēdus eſt: modo querit̄ quid iu
ris. Et primo vr̄ q̄ ſic. C. vbi ſe. vel cla. l. iij.
ibi ante ꝓbationē ꝛc. a ꝯ̄rio ſenſu. Nam in
pſonis ibi enumeratis eſt ius ſpāle. ergo
in alijs eſt ius cōe ꝛ q̄ illud eſt ſpāle cui
in cōtrariū eſt ius cōe: vt. xvj. q. ij. nō exce=
ptum. ꝛ. ff. ad muni. l. j. in fi. ideo tūc demū
reus admittit̄ ad ꝓbandū ſuā defenſionē.
ſ. poſtq̄ actor de ſua intētiōe ꝓbauit: vt. l.
ſi quidē. C. de excep. ꝛ no. extra de teſt. c. de
teſt. igit̄ prius videt̄ fundata intētio acto
ris ad torquendū: ꝛ poſtea reus admittit̄
ad defenſionē: vt. d. ll. Ecōtra vr̄ q̄ non:
ſed añ permittēda ſit defenſio. Quid eñ ſi
talis ſit p̄ quā indicia repellāt. ꝛ quo pro=
bato ceſſare debēt tormenta: vt colligitur
ꝛ not. de re mil. l. non oēs. §. a barbaris. et
ab interlocutoria. ꝛ cōminatione tormen
torum appellat̄. ff. de ap. l. ij. in prin. Sero
autem appellaret: ſi poſitus eſſet ad tortu
ram: parū etiam aut nihil prodeſſet app.
aut ſera ꝓuocatio: vt. C. de appel. l. ſi quis
prouocatus. ꝛ ibi nota. ꝛ hanc approbat
Guid. de ſuza. que vera eſt al's ſubtrahere
tur a reo copia defenſionis ſue. qđ eſſe nō
debet. C. de poſtu. l. prouidendū. extra de
teſti. c. conſtitutus. C. de iure fi. l. defenſio=
2 nis facultas. lib. x. † Non eſt eñ ad aliud
procedendum ante teſtium publicationē.
extra de regul. iuris. c. cum hi. ꝛ de teſti. c.
licet dilectus. Preterea beneficium pu=
blicationis a. l. indultum auferetur ſibi:
quod eſſet ſibi inutile ſe defendere poſt
tormenta. quod tamen nemini auferen=
dum eſt. in aut. de nupt. §. non ſolum. col=
la. iiij. ꝛ quia nemini debet ius ſuum de=
trahi. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l.
ij. Innoc. autem adhibet hanc cautelam:
quod licitum eſt iudici etiam ante pu=

blicationē teſtiū p̄figere terminū ptib9
infra quē obijciāt q̄ voluerint: aut ꝯ̄ te=
ſtes: aut al'r a quo mō ꝛ ꝓbare: ꝛ facere:
q̄ cautela eſt cōtra eos q̄ malitioſe repro
bant. vñ p̄fixo termino ad obijciendū et
opponenduꝫ anteq̄ publicent̄ teſtes: il=
le q̄ obijcere vult neſciet quem reproba
re debeat. vt ipſe no. extra de teſti. c. pre=
ſentiū. lib. vj. ſup ꝟ. ſpecificatione. ſꝫ dic
q̄ illud pōt ꝓdeſſe q̄tū ad dicta in ꝓba=
tione pſonarū: nō q̄tum ad dicta teſtiū.
Utruꝫ puniatur officialis ſi tortus de
ficiat in tortura.

* Decimonono q̄ritur † nun=
1 quid officialis qui tormen
tat vel tormentari facit in
culpatum: teneat̄ ſi tortus
deficiat in tortura vel in=
debite. Et primo videt̄ qđ
teneat̄: q̄ videtur in culpa: eoipſo q̄ tor
tus ſalu9 nō redditur ꝛ innocēs ſuppli=
2 cio. ff. de q̄ſtio. l. q̄ſtionis. † modus eñ ad=
hibēdus eſt in tormentis. ff. de q̄ſtio. l. de
minore. §. tormenta. cuꝫ ergo apparet ex
ceſſus eſſe: ergo ꝛ modus eſt exceſſus. ff.
de iureiu. l. itē apud labeonem. §. queſtio
3 nis. † nō eñ ſunt adhibēda tormēta im=
mēſa nec q̄tum accuſator poſtulauerit.
ſed prout moderate rōnis temperamen
tū deſiderat. vt. d. §. tormenta. ideoq̄ te=
neri videt̄ iudex tanq̄ immēſum contu=
4 lerit. † magiſtrat9 eñ tenet̄ de oi eo quod F
facit ſi legib9 nō eſt p̄miſſum. ff. ad legeꝫ 1
corne. de ſic. l. in lege. in p̄n. vñ excedēdo
delinq̄t: ꝛ iō puniēd9. ff. de adul. l. ſi adul
terū. §. imperatoreꝫ. C. de emēd. ꝓpin. l. j.
in fin. q̄ nimia ſeuitia eſt in culpa. ff. ad. l.
aquil. l. p̄ceptorū. ꝛ. l. ij. de his q̄ ſunt ſui
vel alie. iur. Nā priuilegiū videt̄ amitte=
re: q̄ ſibi cōceſſa abutit̄ ptāte. extra de p̄=
ni. c. ex tuarū. aut. preſbyteros. de epi. et
cle. ꝛ de iud. l. iudeos. Ecōtra videt̄ qđ
nō q̄ iuris executio non hꝫ iniuriā. ff. de
iniur. l. ſꝫ ſi vn9. §. j. lꝫ eñ iudici vehemē=
tiſſime delicta punire in ſubditos: vt in
aut. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. §. illud. iō
non vr̄ teneri. ff. de iniu. l. q̄ reipu. officij
eñ neceſſitas ſatis excuſat. ff. de his q̄.
vt indign. l. poſtulatur. §. aduocat. C. de
emen. ſer. l. j. ff. vi bo. rap. l. iij. §. ſi publi=
canis. Vñ exercendo ſuuꝫ officium eſt

preſumendū: q̄ ꝓ ſapiē=
tia ꝛ luce ſue dignitatis
bñ fecerit. ff. de offici. p̄ſi.
l. j. ꝛ regul'r bona fides
p̄ſumit. ꝛ nō p̄ſumit̄ do=
lus. C. de dolo. l. dolū. vñ
dicit canō: ex eo qđ legiti
me fit. qđ ſi periculū ſeq̄
tur: nō iputat̄. no. xxxiij.
q. v. c. de occidē. in fi. q̄d
ſi caſus acciderit nonne
venia dabit̄ certe ſic. ff.
de cuſt. reo. l. nō facile. ꝟ.
q̄ ſi in fi. Quod eñ caſu
fit: magis caſui imputat̄
q̄ noxe. C. de ſica. l. j. ad
idem fa. ff. eo. l. j. §. diuus
in fi. ꝛ hanc partē appro
bat Iac. de are. q̄ pōt ꝓ=
bari p̄. c. ex l'ris. extra de
homicidi. ꝛ ibi dꝛ. q̄ facit
rem vtilē ꝛ neceſſariā ex
cuſat̄ ab euentu fortune
vt. d. c. de occidēdis. Ita
in propoſito niſi forte ſit
q̄ poſſit iudici imputari
imputat̄ ſi ſine cā repe=
tat tormēta q̄ debeat: vt
al'r. qđ dic vt. ſ. q. ꝓxima.
Utrū q̄s ſit ad tormen
ta ſepius reponendus.
Vigeſimoq̄
rit̄. † nūq̄d
aliquis in
tormentis
ſit ſepi9 re
ponend9.
ꝛ videtur quod ſic. ff. de
queſtio. l. repeti. Sed dic
q̄ in tormentis modera
mentū ſiue tēperamen=
tū ē adhibēdū. ff. de que
ſtio. l. de minore. §. tormē
ta. dixi. ſ. ꝓxima. q. ideo
nō ſunt repetēda tormē
ta: niſi noua indicia ſiue
argumēta de nouo eue=
nerint: ſeu emergāt ma
xime qñ tort9 durauit et
perſeuerauit in negatio
ne. ff. de q̄ōni. l. diuus. §. j.

*Adde de
hoc are. q̄
eſt dubi9 p̄
alex. pleniſ.
in. l. j. in p̄n.
ff. qđ quiſq̄
iur.

F Adde ple
niſſime i. c.
iniuria. col.
viij. ꝟſi. q̄ro
vtrū ſemel
tort9. de pa
ce iura. fir.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

Nam bon⁹ iudex in his
perſonis qualitatẽ dʒ re
ſpicere: ⁊ grauius vel re
miſſius ꝑcedere prout ꝑ
ſone qualitas patit̃. arg.
ff. de. q. l. j. §. q. ⁊ de termi-
no amoto. l. ij. bal. ¶ Nū
quid aliq̄s idiſtincte ſit
torquẽd⁹. Itẽ an in qua
libet cauſa ciuili crimia-
li quis poſſet torqueri.

* 1 V Igeſimo
prio † q̄rit̃
nunq̄d in
dubie qui
libet ⁊ cu-
iuſlibet cō
ditionis torqueri poſſit.
Itẽ an in oi crimie ſit ad
tormẽta procedendū: ⁊
dic q̄ regulr̃ tā liberi q̄z
serui ⁊ tā mares q̄z femi
ne ⁊ etiā tā teſtes pn̄t. ff.
de mio. l. de minore. §. li-
berta. ⁊. l. vn⁹ ⁊ in aut̃. de
2 teſt. §. ſi ꝟo. col. iiij. † ſʒ mu
lier ꝑgnās excipit̃: ⁊ im-
pubes. ff. ad ſille. l. j. §. im
puberū. ⁊. ff. de. q. l. exci-
piuntur. ⁊. l. de minore. ⁊
3 l. ex libera. §. minor. † Iteʒ
in decrepitate conſtitu-
tus non torquetur. ff. ad
ſille. l. iij. §. ignoſcitur. Et
dic q̄ decrepita etas eſt
a. lxx. an. s̄. ff. de iure im-
muni. l. maiores. Itẽ mi-
lites et decuriones non
torquent̃. ff. de queſtio. l.
militis. ⁊. l. decuriones. ⁊
l. diuo Marco. ff. de cura
to. l. fi. ⁊ per hoc idem in
militibus qui militant:
non tn̄ videt̃ idẽ in mili
tibus noſtri tp̄is: q̄ ipſi
cū nō vacent cure ⁊ expe
ditioni reipublice: hoc
priuilegio non gaudẽt:
vt no. i aut̃. de mā. p̄n. §.
fi. ⁊ arg. de epi. ⁊. cle. l. ge
neralr̃. C. de appel. noia-

*Adde ꝑ
prio mẽbro
doc. l. j. C. de
q̄ſtio. et Ia
ſon may. in
l. de quibus
col. iiij. ff. de
legi. ꝑ ſcdo
ꝟo vide an
gel. de are. i
ſuo tracta.
male. in ꝟ.
fama.

P Adde ꝑ
primo dicto
lanfran. in
§. confeſſio-
nes. nu. v. ⁊
ibi in apo-
ſtil. meis. in
ver. neq̄ tʒ
pro ſcdo ꝟo
vide. d. meū
Iaſ. may. in
l. j. i prin. C.
de p̄ci. ipe.
offe. ⁊ ꝑ ter
tio vide ale
xā. i. l. de pu
pillo. §. ſi is
cui. ff. de no.
ope. nūtia.

tim predictis tamẽ omnib⁹ caſibus tor
quent̃: vt. d. l. de minore torquentur. ⁊ re
4 mili. l. p̄tor. ¶ † Quid de clericis an ſint
verberibus vel tormẽtis ſubijciendi. et
videt̃ q̄ non. C. de epi. ⁊ cle. l. preſbyteri.
⁊. v. q. ij. c. illi. ad idem. xlv. di. c. cū co. Sed
dic q̄ minores clerici pro q̄libet crimine
indiſtincte tormẽtis ſubdūtur. maiores
nō vt no. v. q. ij. c. illi. ꝑ teſtimonio aūt nō
torquent̃: vel dic q̄ clerici p̄nt torqueri
nō a laico: ſʒ ab ep̄o. vt extra de depo. c.
j. vel dic q̄ teſtes torquent̃ tā in ciuili q̄z
in criminali: vt ſi eſt ſeruus: vel vilis per
ſona: vel etiaʒ liber: ſi ſit crimino ſus: vel
infamis: vel excōmunicat⁹: vel ignotus.
Tales eñ nō recipiūtur ad teſtimoniuʒ
niſi cū queſtionib⁹: etiā ſi ſint clerici. iiij.
q. iiij. c. ſi reus. ⁊ de hoc plene. xvj. q. vj.
in princi. ⁊ in auten. de teſti. §. nos igitur.
¶ Ad ſecūdū q̄ſitū nūquid in omni cau-
ſa ſit habenda q̄ſtio ⁊ tortura. Dic p̄mo
q̄ videt̃ in omni cauſa tā ciuili q̄ crimi-
nali queſtio poſſit haberi tormẽtoruʒ. ff.
de queſtio. l. diuus. ⁊. l. ex libero. C. eod. ⁊
azo not. in ſumma. ¶ Torquentur enim
in caſu: ſcʒ q̄n veritas aliter haberi non
poteſt: vt. d. l. diuus. ſed in contrariuʒ vi
detur. l. diuus. ff. eo. vbi dr̃: q̄ queſtio nō
eſt habenda niſi in grauiorib⁹ delictis.
Item prohibetur in cauſa ciuili: quia ſi
prohibetur in leuioribus delictis: vt. d. l.
edictū. ergo ⁊ hoc caſu vbi minor eſt ra-
tio: ⁊ hoc eſt verū qd̄ intellige in liberis
perſonis. l. ſcimus. §. lnia. C. de iur. deli.
l. quecūq̄. cū ſimilibus. C. de furt. Bald.
¶ Utrū valeat cōfeſſio extorta non pre-
cedentibus indicijs. Itẽ an poſſit q̄s die
ferato torqueri. Item an valeat datio fi-
deiuſſorum facta die feriato.

1 P V Igeſimo ſecundo q̄ritur † quid
ſi iudex extorquet per tormen-
ta confeſſionem a reo indicijs
non precedentibus vel ab eo
qui de iure torqueri non potuit: nec de-
buit nūq̄d reus ex tali cōfeſſiōe obliget̃.
Et primo videtur q̄ ſic: q̄ lʒ fieri non de
buerit: tamen ex equo reus confitetur.
videtur teneri argu. ff. quādo appel. ſit.
l. j. §. quod igitur. fa. ff. quod met. cauſa.
2 l. fi. §. fin. Ad idem facit † quia ſi coactus
promittere poſtea ſoluit quod promiſit

nō repetit. l. ij. C. qd̄ met. cā. ⁊ in not. ⁊ mul
ta ꝓhibentur fieri: que tn̄ facta tenẽt. ff.
ad treb. l. ſeruo inuito. §. cum pretor. ff.
de regu. iur. l. preſcriptione. E contra qd̄
non obligetur. quia factum eſt contra. l.
prohibitionem. ergo pro nō facto eſt ha
bendum. l. non dubium. C. de legi. Unde
nec torqueri debuit nec ex tortura con-
uincitur. ff. de dam. infec. l. fluuium. §. vi-
tium. et. ff. vt in poſ. le. l. ij. in princi. Item
ſicut non preiudicat ſententia a non ſuo
iudice lata: ita nec confeſſio corā iudice
non ſuo vt. ff. de iudi. l. ij. extra eo. ti. c. at
ſi clerici. ⁊ argu. C. de ap. l. noiationes. et
hec eſt veritas: que ꝓbatur. ff. de q̄ſtio. l.
5 j. §. diuus. in fi. ⁊. l. vnus. §. ij. † Et idem ſi
ſit facta tortura die feriato: quia tūc nec
tortura: nec confeſſio: nec aliquis actus
iudiciarius vʒ. C. de fer. l. dies. ⁊. l. oẽs. ex
tra eo. conqueſtus. Sic etiam poteſt di-
ci circa dationeʒ fideiuſſoris in cā crimi
nis datā in die feriato: q̄ datur in cauſa
criminis cōtra iuris ordinem: vt. C. q̄ ac
cuſ. non poſ. l. iij. ⁊ q̄ condemnato reo fit
executio in fideiuſſores. C. de vſu. rei iu-
di. l. fi. §. ſi forte. ergo valet obiectio cum
talis ꝓhibet̃ datio. Qd̄ aūt cōdemnato
reo videat̃ condẽnatus fideiuſſor: vt in
eū poſſit fieri executio intellige de fide-
iuſſore iudicij. cū ꝓmiſit iudicatū ſolui:
ſecus ſi ꝓmiſit de iudicio ſiſti tm̄: q̄ tūc
cōdemnato reo abſoluitur fideiuſſor: q̄
iam adimpleuit qd̄ promiſerat. ſ. q̄ fecit
reū in iudicio ſtare. ff. de fideiuſ. l. grece.
§. ſi cum fideiuſſor ſm̄ Guidonẽ. ſecus in
fideiuſſore ꝯtractus. ⁊ hoc qd̄ dr̃ hic de
fideiuſſore intellige ſm̄ ea que no. extra
de iniur. ⁊ dam. da. c. j. in. vj. in glo. ſuper
verbo: quod eſſe non debet.

¶ An plena probatione habita poſ-
ſit q̄s torqueri. Item an tortus ſit de
ſocio interrogandus: ⁊ quid operet̃.

* 1 V Igeſimotertio q̄ritur. † ſi crimẽ
de quo queritur: plene probatū
eſt: tn̄ iudex ad maiorem exag-
gerationem vult reum ponere
ad torturā: vt cōpleat plenā ꝓbationem
cōtra reū factā. Nunq̄d de iure licebit ei
⁊ primo videtur q̄ ſic: q̄ iudicis officiū
latiſſimum eſt. ff. de iur. om. iudi. l. j. et po
teſt quandocūq̄ partes interrogare. l.

vbicunq̄. ff. de inter. act.
¶ Item per ſemiplenam
probationem vel per in
dicia poteſt reus torque
ri. vt. ff. ⁊. C. de queſtio. ꝑ
totū. multomagis videt̃
poſſe torqueri ex plena
probatione: q̄ ſi id de q̄
magis vr̃ ineſſe: ineſt et
id de q̄ minus. C. de libe.
cau. l. nec ſi volẽs. ⁊. C. d̄
acq̄. poſ. l. nec extraneū.
⁊ not. ff. de iur. om. iudi.
l. ij. et in aut̃. multo ma-
gis. C. de epiſ. ⁊ cle. Item
videtur q̄ lex hoc exp̄ſ-
ſe ꝑmittat. C. quo. appel.
non recip. l. ij. quia ex or-
dine textus ibi permitti
videtur ⁊ ordo ſcripture
eſt ſeruandus. ff. de vſu-
fruc. l. quoties. ⁊ ſic con-
feſſione recepta poſſet
dici reo. ore tuo te iudi-
co. xxij. diſt. c. nūc autem.
ff. de iu. fiſ. l. imperato-
res. ¶ E contra quod nō
poſſit facere: quia eſſet ī
poteſtate iudicis priua-
re reum poteſtate appel
landi qd̄ cōceditur cōdẽ
natis. de app. l. j. qd̄ eſt
iuris beneficiū: ⁊ nemini
eſt auferendū: vt in aut̃.
conſti. que de dignita. ⁊c.
in princ. ⁊. §. illud. ⁊. ff. de
re iudica. l. iiij. §. ſi quis ⁊
de reg. iur. c. beneficium.
lib. vj. Si enim reus per
ꝓbationẽ factā ab acto-
re ore proprio cōprobet:
priuat̃ bn̄ficio appellan
di: vt. d. l. ij. quoꝝ ap. nō
re. qd̄ eſſe non debet. pre-
terea iudex exigẽdo cō-
feſſionem per probatio-
nem iam factā: videt̃ titu
bare in probatione fa-
cta et recepta quaſi ne-
ſciens quanta ſit fides te
ſtibus adhibenda. ff. de

*Adde ꝑ
primo arti-
culo huius
q̄ōnis pau.
de ca. in. l. ſi
quis in hoc
gen⁹. C. de
epiſ. ⁊ cle. ⁊
pro ſcdo ꝑ
Alex. poſt ī
ar. in. l. j. §. q̄
q̄ōneʒ. ff. de
queſtio.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

2 teſti.l.iij.† Preterea non
eſt recurrendum ad tor=
menta: vbi aliter ỽitas
haberi pōt.ff.de q̄ſtio.l.
edictuʒ.⁊.l.diuꝰ.⁊.l.quo
ties.cum ergo ỽitas ex F
ꝓbationibꝰ habet: non
dʒ ad queſtiones proce=
di: et hec eſt veritas.
3 ¶ †Item ⁊ latro interro
* gari debet de ſuis con=
ſocijs: et de receptatori=
bus eorum: vt.ff.d cuſto.
re.l.diuus.⁊.l.ij.que idez
in alijs criminibus: exce 1
ptis his que no.C.de ac=
cuſa.l.fi. In alijs autem
criminibꝰ nō eſt de alijs
ſocijs regulariter inter=
rogandus pluribus ra=
tionibus. Primo quia ſo
cio criminis non credit.
C.de lib.cau.l.fi.⁊ de te=
ſti.l.qm̄ liberi. Nam la=
borant eodem morbo.ex
tra de teſti.ca.perſonas.
Item qꝛ cōreo nō credit.
C.de queſtio.l. ſicuti. Itē
qꝛ teſtes debent eſſe oī
exceptione maiores.C.
de cōtrahen.⁊ cōmit.ſti=
pu.l.optimā.extra de te
ſti.c.lʒ ex quadā.vn̄ non
facit ꝓbationeʒ vt nota.
in.d.l.ſi tn̄ precedat pre
ſumptio ꝯ conreuʒ noīa
tū: tunc cōfeſſio rei facit
aliquā p̄ſumptionē con=
tra illū: vt ibi not. q̄ tn̄ ꝑ
ſe nō ſufficiunt: vt not.in
4 d.l.fi.⁊ extra † de teſti.c.
j. Cōfeſſio eni̅ vnius non
nocet alteri q̄tū ad ple=
nā ꝓbationē: l q̄tū ad
aliquā p̄ſumptionem ſic
vt not.ij.q.v.interroga=
tum. Sʒ ꝯ alios crimino 2
ſos non ſocios poſſet di
ci ꝙ dictum rei ſit ꝓ teſti
monio vnius teſtis vnde
forte ſufficeret ad tormē

*Socius criminis an ſit de ſocio interrogā=dus.

F Adde de hoc plene ꝑ Iac.rebu.ī l.vnica.nu. ij. et ibi in apoſ.meis. C.de ſentē. aduer.fiſ.la ta.retracte=tur.

ta ꝯ illos.ꝑ ea q̄ dixi.s.in queſt.xvij.
¶ Rubrica de q̄ſtionibꝰ emergētibꝰ cir=
ca merita cauſe ⁊ ꝯtinet q̄ones ſeptem.
Prima vtrū delegatꝰ vel ꝯſultor vel ab=
ſens ſit expectādus vel alij cōtendētes.
Q Uoniā q̄ de nouo emergūt
nouo indigēt auxilio.ff.de
inter.ac.l.de etate.§.ex cā.
⁊ qꝛ nouis rebꝰ nouū eſt re
mediū adhibēdū.ff.de vē.
inſpi.l.j.⁊ qꝛ nouis rebus
noua cōuenit antidota p̄parari.ex de iu
dic.calū.c.certe.ideo de q̄onibus emer=
gētibꝰ circa merita cauſe ſeu lite pendē
te p̄mittemus: ⁊ prio † ſi facta eſt cōmiſſio
vel delegatio alicuiꝰ cauſe alicui cōſulto
ri: vel delegato q̄ conſultor vel delegatꝰ
poſt ſumptā cōmiſſionē ſibi factā volun=
tarie vl' neceſſario abn̄tat ſe nūq̄d eſt ex
pectādꝰ donec redeat: an eſt talis cōmit=
tēda. Primo vr̄ ꝙ ſit aliꝰ iudex loco ipiꝰ
ſubrogādus.ff.de iud.l.ſi longius. Nam
poſtq̄ȝ datus eſt impeditus alius eſt dan
dus.ff.de iudi.l.iudex datus.C.de pena
iudic.l.j. ¶ Ecōtra ꝙ nō: imo ſit expectā
dus: quia ſi tutor per egrotationem nō
poſſet adeſſe adminiſtrationi ſue tutele:
non ideo remouetur: ſʒ dat ei adiutor ⁊
curator.ff.de tu.l.ſolet. Idē i p̄lato eccl'e
extra de cle.egro.c.iij.lib.vj. Sol. diſtin=
gue: ſi de proximo eſt rediturus: eſt expe
ctādꝰ: vt.d.l.ſi lōgiꝰ.a cōtrario ſenſu: ma
xime ſi ille abn̄s incepat cognoſcere.ar.
eiꝰ qd no.extra.vt lit.pē.c.j.ar.ff.de pac.
l.j.⁊ qd ibi not.qꝛ poſſet attēdere cū ca=
ptione ꝑtiū vel alteriꝰ earū: ſi alter com=
mittat.ff.d vaca.mu.§.ꝑtor ait.§.fin.me=
lius eſt eni̅ pauliſꝑ expectare. qꝛ in mo=
ra modici tp̄is non eſt p̄iudiciū.C.de fi.
inſtru.l.liberꝫ.⁊.l.debere.ſic ergo non eſt
diutius expectādꝰ: ſʒ eo remoto eſt alius
dandus.vt.ll.p̄all.ne cā forte ſine exitu
ſit.ar.eoꝝ q̄ not.ff.ar.l.ſi vnꝰ.§.p̄ncipalē.
¶ Utrū autē illicite falſitates impediāt
proceſſum principalē vel nō dicemus j.
de.q circa ſententiā in.q.xiij. ¶ Queſtio
talis eſt.† Quidā fuit accuſatus de plu=
ribus ⁊ diuerſis criminibus qui accuſa=
tioni reſpondendo negauit oīa in accu=
ſatione contenta vera eſſe.modo queri=
tur an videatur omnia et ſingula deli=

cta negare: ita qd duplicet penā ſm̄ for=
mā ſtatuti: qd loquit de penis duplican=
dis cōtra negantē maleficiū. Et primo vr̄
ꝙ nō: quia illa oratio ſumit ex vniuerſo:
⁊ ſic rn̄ſio dʒ ad vniuerſa: nō ad ſingula
referri.⁊ qꝛ poſſibile eſt vnū eſſe veruʒ: et
aliū eſſe falſum.ff.de re.dub.l.ſi is q̄ du=
centa.§.vtrū.ideo negādo oīa non vr̄ ne=
gare ſingula.qꝛ nō ſequit.ſi oīa non ſunt:
aliqua ꝑticularia nō ſunt.⁊ eſſe pn̄t vera.
ff.ſi quis cau.l.ſi ſer.plu.ff.de re mili.l.nō
oēs.⁊.l.nō obligari.ff.de aur.⁊ arg.le.ſed
contrarium verum eſt.ſ.qd oīa videntur
negata.d.§.vtrū. Item qꝛ dictio oīa/nō ſu
mitur ex vniuerſo: ſed ex ſegregatis.⁊ ni
hil ſimul commune habentibus: vtputa
de vniuerſis delictis: quorum quodlibet
ſuam penaʒ meretur: ⁊ in quibus dici dʒ
tot ſunt accuſationes: quot ſunt delicta
ff.ad turpil.l.plura crimina. Secundo di
cemus ꝙ tot ſunt ſtipulationes quot res
ſiue ſumme.ff.de ver.ob.l.pluribus. Si er
go particularibus ſpēbus propoſitis ſu=
mitur ſequēs negatio ad omnia ſicut ad
ſingula refertur: vt.d.§.vtrum.⁊.d.l.plu=
ribus.in princi.⁊.l.titia.§.furto.eo.ti.
¶ Preterea poſito quod ex vniuerſo ſu=
meretur: tamen omnia ⁊ ſingula vidētur
negata: vt.d.§.furtum.in fine. Nec obeſt
quod tunc afficiatur tota oratio: ſi vnum
eſt falſum ⁊ preterea licet totam oīno ne
gare: qꝛ caſu noſtro non agitur an tota di
cta accuſatio vel eiꝰ tenor ⁊ oratio ſit fal=
ſa: vel non ſeu aliqua pars falſa ⁊ aliqua
vera: ⁊ an liceat propterea totam negare:
quo caſu poſſit allegare dictio.§.vtrum
ſed agitur an dicta accuſatio ſit negata:
vel non: quia verum eſt negatam eſſe: vt
in fine dicit.§.vtrum. Ad idem quia tan
tum valet dici quantuʒ ſingulariter enū
tiari: vt digeſtis de admini.tu.l.ſi duo.§.
fin.⁊ ibi not.et pōt eſſe ratio: qꝛ ſunt ſpā=
lia: vt.ff.de regu.iu.l.ſemꝑ.nec eſt nouuʒ:
vt lex generalis ſubuertat verbum ſub q̄
ſpecialia complectuntur.ff.ad.l.aquil.l.ſi
ſeruꝰ ſeruum.§.inq̄t lex. Preterea hic agi
tur de lit.cōteſt.q̄ in crimīalibꝰ fieri dʒ.C.
vt intra cer.tem.l.fin.inſti.de ꝑpu.indic.in
prin.q̄ lit.ꝯteſt.fit potiſſime ꝑ negationē ⁊
ꝯtrauētionē petitoꝝ.C.de li.ꝯte.l.j.extra
de elec.c.dudū.⁊.j.no.C.de iud.l.rē nō no=

nā.lʒ ſi negādo fit.ergo dicemus in dicto
caſu ſingula eſſe negata.⁊ ſuꝑ oībus vide
tur lis coteſt.⁊ ỽba debēt citius trahi ad
vniuerſum: ⁊ ad illū intellectū: ⁊ potius
res valeat q̄ȝ pereat.ff.de re.dub.l.q̄ties.
Quid eni̅ inter dictas partes agitur: niſi
vt rn̄deat accuſatiōi ⁊ nomen rei recipiat
inter reos: vt.l.ſi maritus.§.preſcriptio=
nes.certe ad nihil aliud igit verba debēt
deſeruire intentioni: extra de ver.ſigni.c.
intelligit.iō eſt qd inducit Inn. poſt ꝯte.
lit.factā vbi ỽba ſunt apta ad lit.cōteſt.
vt extra de lit.cōte.c.j.ideo expreſſum vr̄.
ff.de ver.ob.l.inter ſtipulantē.ſed in iudi
cijs ſecus.vbi ſi ſtichū peto.⁊ ego de vno
ſentiam: ⁊ tu de alio dicas te ſentire ſtat
dicto actoris.alias ſemper negaret reus
ſe de illo ſentire: quod eſſet abſurdum cū
iudiciū reddatur in inuitum: vt ibi.⁊ fa=
cit ad.l.j.ff.de iud.l.ſolemꝰ. Item eſt alia
euidens rō.nam ꝑdictus accuſatus nega
uit oīa: de quibꝰ fuit accuſatus.ergo non
pōt cōfiteri.qꝛ ſunt ꝯtria negare ⁊ confite=
ri.vt in.§.funduʒ quoq̄ʒ.in aut.de defen.
ciui.ſi ergo nō admittat aliqua pars con
feſſata: ergo remanent oīa abſolute nega
ta: vt videt ad integrū rn̄ſum: qꝛ non eſt
in ꝑtāte captioſa rei excludere petitioneʒ
actoris: qd eſſet ſi cōtraria diceremꝰ. Pre=
terea accuſatꝰ negauit oīa: de quibus ac=
cuſatꝰ fuit: ſed ỽbū illud de q̄bꝰ eſt relati
uū ſʒ ſui ſignificationē oēm āñcedētiuʒ.
igit ad oīa in accuſatiōe cōprehēſa ſingl'r
debet referri.ff.de leg.iij.l.heres meꝰ.§.
vxori.cū ſuis filibꝰ. Preterea ỽba illa ne=
gauit oīa ⁊c.dicēdū eſt: ꝙ aliq̄d operētur.
ſʒ ⁊ ſi diceremꝰ ad aliqd de maleficijs re=
ferri nihil operaret.⁊ ſi vellemꝰ ad vnuʒ
referri nullo iure pōt probari: qd magis
ad vnū q̄ȝ aliud relatio fieri debeat nec
eſſe dʒ in arbitrio rei: qꝛ ſemꝑ negaret in
ſuū fauorē.qd eſſe nō dʒ.l.inter ſtipulantē.
§.j.de ver.ob.⁊ de p̄dictis eſt tex.decreto=
rū gloſſ.Io.expſſe determinat.xix.diſti.c.
romanorū.ibi dū dicit text.dicendo oīa
decretalia nullius decretalium conſtitu=
tionem commiſit ⁊c. Et facit melius ad
propoſitum ſi melius dici pōt.j.q.j.ſunt
nonnulli.vbi talis eſt tex.ꝯ illos q̄ ꝓ hu=
mana grā nō pecunia ordines largiunt.
Btūs q̄ excutit manus ſuas ab oī mune=

HAVKOBA BIBЛIOTEKA OНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

*Add lāſ. l §.dilationes.nu.ij.i fin.ꝛ nu.iiij. ver. ſed modo q̄rit. Si appellans vna die fuerit impeditus an dat ei ali⁹ ann⁹ Uide ang.i l.ſi ita ſtipulat⁹ fuero. ff.de ꝟ.obl. q̄ dicit ita ſe cōſuluiſſe veneriis. et vide ibi in reportatis.

P Et ꝓteſtetur. Add lā fr̄ā.in.§.interlocutorie appellationes. nu. xlv.ꝟſ.q̄ o intra quod tempus.

re ibi:nō ſolum diri a munere: ſꝫ ab oi mūere dicit h̄ gl.ſup illo ꝟbo.munere vt ad oia particularia et ſingularia procuret.l.de munere pecunie: de munere gratie: ꝛ de munere laudis:de fauoris munere: obſeqꝛiū ꝛ ceteris fauoribus q̄ pn̄t p aliquos agitari ergo nō remanet dubium in qōne p̄dicta: cū ſicut fuerūt omnia negata in ea:ꝛ interdicta ordines cōferētibus: vt collationes ipoꝝ ꝓcederent ſine oi munere.ꝛ oia particularia ꝛ ſingularia munera complectuntur ꝛ ad leges cōtrarias ſine in cōtrariū allegatas.ſ̄.i pnc. videt̄ r̄n̄ſum:ꝛ ex ſupradictis colligitur: ꝛ etiam qꝛ ibi in.l. obligare. ꝛ.l.non oēs alia particularia nō ꝓceſſerunt:quatenus a lege p negationem propoſitā:ꝛ in caſu nr̄o nō vendicat ſibi locum conſilium dn̄oꝝ prioꝝ Ne.ꝛ priorū ſancti martini decretorū doctorū collegij ciuitatis Senarum.

¶Quid ſi in dilatiōe iudiciali vel legali impediatur litigator' aliquo iuſto impedimēto ꝓpter qd̄ non valeat proferre q̄ voluerit ad ſui iuris proſecutionē nunq̄d ſine proteſtatione currat tempus impedito.

* 1 SEcundo q̄ritur † q̄d ſi in dilatione iudiciali: vel legali ipediatur litigator aliquo legitimo impedimēto per qd̄ P non valeat perficere qd̄ intendit ad ſui iuris perſecutionē. Nunq̄d ſibi tp̄s dilationis currat.an ꝟo tutus eſt cū iuſte fuerit impeditus.ꝛ primo vr̄ ꝙ nō currat ipſo iure:etiā ſi nō proteſtet̄: qꝛ peū nō ſtetiſſet de ſatiſdatiōe: vt aliquid eiuſdē tpis indulgeat̄.C.de tē.ap.l.fi.§.illud.Et no.Inno.extra de ap.ex rōne: qꝛ ſi appellās ēt vno die fuerit ipeditus iuſte: dat̄ appellanti annus: lꝫ ſecus in reſtōne in integrū.C.de in integ.reſt.l. qd̄ tpe.ad iſtud etiā facit:qꝛ nullo mō currit tp̄s ei qui agere non poteſt.C.de an.except.l.j.ꝛ C.de inoffi.teſt.l.q̄ maiores.ꝛ.de rei ven.l. more.de temp.ap.aut̄.ſi appellatiōe. nullum eñ dꝫ ſibi fieri preiudiciū ſi per eum nō ſtat imo nō computant̄ dies illi.ff.de condi.ꝛ demon.l.q̄bus dieb⁹:in q̄b⁹ colligitur:ꝙ ēt ſine ꝓteſtatiōe nō currant tp̄a ei:p quē nō ſtat.Econtra vr̄ ꝙ current tp̄a niſi proteſtet̄.C.de epi.audi.l.ſi preſes.C. de ān̄a.exce.l. vt pfecti⁹.ff.de excu.tu.l.ſed re.§.ſufficit.extra de of.ordi.c.'paſtoralis. de ap.c.fi.¶hinc eſt:ꝙ nunq̄ mora in pſona vr̄ fieri niſi procedat nuntiatio ſiue proteſtatio:vt not.extra de vſu.c. videamus.i prin.¶Solutio.aut q̄s impeditur agere:aut bene ꝓſequi iura ſua lege prohibente: ꝛ impediente. tūc nō currit tp̄⁹ ipſo iure:etiam ſine ꝓteſtatione.'qꝛ de incertis nō certis ꝛc.Cum eñ ſit certum de impedimento legis:qꝛ illud lex prohibet q̄ lex eſt certa ꝛ finita ꝛ ab oībus debet ſciri.C.de legi. l.leges.ꝛ ideo tūc ſine proteſtatione excuſat̄.Et ita inducit̄ lex:p p̄ia parte alle. Nam tunc expreſſe ſic ordinat lex.C.loc.l.ſi q̄s vbi.l.nō impediet expreſſe:ſed impeditur quis ꝓpter aliqd̄ impedimentum obueniens:ꝓpter qd̄ iura proſequi non pōt ꝛputa qꝛ ſtat p iudicem. tunc non currit tp̄s ipſo iure :vt not.Azo in ſum.aut̄.de his q̄ ingrediuntur ad ap. in prin.per aut̄.vt ſpon. lar.§. hoc quoq̄. Aut p aliā occaſionē:ꝛ tūc currit tp̄s:niſi proteſtetur ſeu aliter cōſtet ꝙ non eſt de ſua negligentia. ꝛ ſic loquitur preallega. §.ſufficit cū alijs ſuis concordantijs. dicit tñ lex:qꝛ in his eſt reſtituendus. ff.ex q̄.cau.ma.l.ſed ꝛ ſi p p̄torem. §.ait p̄tor.ſerie igit̄ iducūt̄: qꝛ tp̄s erat decurſum.et ideo ꝓteſtatione op⁹ fuit.ꝛ ita loquuntur iura p ſcd̄a parte alleg. lꝫ ſec⁹ ſit de iure canonico.vt notat̄ in.d.c.ex rōne. vbi dr̄ ꝙ ipſo iure nō currit : ſed dic qd̄ vbi loq̄tur in cā ap.ſed.§.ait pretor.loquitur in reſti

2 tutione cauſe principalis. ¶†Ex quo collige cautelā.ꝙ hi qui appellant debeant intra tpa appellationis iudici ſepius proteſtari :vt in cā procedat:ꝛ ſn̄iam ferat ꝛ ſi quidem appellans cenſeat ſe malam cāꝫ fouere:faciat ꝙ iudex appellatiōis nō pnuntiet intra tpa ſtatuta ad proſequēduꝫ appellationē ſtatim : ſed pmittat labi ex hoc nō remanebit rata ꝛ firma in appellāte prima ſn̄ia cū appellatum nō fuerit:ſed potius conſtat de diligentia ipſius.ſ. per proteſtationes quas cū feciſſe cōſtat. predicte aūt cautele pōt appellans obuiare: vt dicat appellanti:tu debuiſti habere intra illud tp̄s tibi ſtatutum ad proſequendum tuā appellationem querelari ad ſuperiorem de negligētia iudicis dicte appellationis:vt cogeret eū ad proferendā ſn̄iam:vt.C.de tem.app.l.fi.§.illud. verſi. niſi in tarditatē iudi.ita ꝙ per ſolā proteſtationē nō excuſat̄ appellator hoc caſu:q̄uis per eū appellatum non extiterit nihilominus dic quod hoc caſu ꝓteſtatio procedere poteſt:ꝛ ſi ad ſuperiorez nō habuerit recurſum cū auxilio proteſtatiōis : nō eſt rata ſn̄ia imo aliud tantundem tp̄s indulgetur:vt.d.verſic.niſi. et aut̄.ſi tamen poſita in.l.iij.e.ti.ꝛ facit qd̄ no.j.de queſtio.circa.ap.q.fi.

¶Utrum fideiuſſori dato de parendo obſtet exceptio de nouo banno pro nouo delicto commiſſo.

1 * TErtio querit̄ † q̄d ſi reus citatus in cā criminis comparet.ꝛ rn̄det litem cōteſtādo:et poſt dat fideiuſſores de ſiſtēdo ꝛ de iudicato ſoluendo:ipſe reus committit crimen nouum ſuper quo citat⁹ contumax efficit̄:ꝛ poſtea exbannitur. Nūquid poſtea ſup primo delicto teneatur cōparere:ꝛ an fideiuſſor eū repreſentare teneatur. ¶Et primo vr̄ ꝙ ſic.al's fideiuſſores ſui viderentur teneri:q̄ promiſerunt eum ſiſtere.ꝛ ideo ipſe re⁹ ꝛ ei⁹ fideiuſſores tenebuntur.ff. q̄ ſatiſ.cogā.l.ij.in fi.ꝛ.l.fina. Nā poſtea delinquēdo meliorem conditionē ſuā nō facit.ff.de re.iu.l. fraudatur. §.nemo. Itē ex delicto nō dꝫ cōſeq̄ immunitatē:vt.l.re legatoꝝ.ff.de inter.ꝛ rele. qꝛ nemo ex ſua iniq̄tate cōſequit̄ actionē.ff.de fur. l.ita.§.j.ad idē facit.ff.de ne.ge.l.ſiue hereditaria. ꝛ ibi no.vn̄ tā ipe re⁹ ꝙ ei⁹ fideiuſſor teneri vidētur. ff.de fur.fi.l.ij.§.ſenat⁹.et vr̄ caſus extra de fide.c.j. ¶Ecōtra ꝙ nō teneat̄ ipe fideiuſſor facit quod clare legitur. ff.ſi q̄s cau.l.ſꝫ ꝛ ſi q̄s.in pn̄.marie qñ re⁹ fuit capitalr̄ dānatus depoſit⁹ ſeu exbannitus: qꝛ hoc caſu ſerui pene ſunt: ꝛ libertatē amittunt.ff.de ca.dimi.l.fi.ꝛ iō fideiuſſor nō tenet̄ ſicut ſi eſſet mortuus.ff.q̄ ſa.co.l.ſi deceſſerit.quia mors oia ſoluit. in aut̄.de nup.§.diſponat. Sol.vt gl.ſoluūt:qꝛ aut fideiuſſores iteruenerunt in contractu:aut in iudicio: itē aut fideiuſſores renuntiant:aut nō:ꝛ ſi renūtiāt aut poſt morā aut nō.'Primo caſu qñ i ꝯtctu ſiue re⁹ mutet ſtatū:ſiue nō:tenēt̄ fideiuſſores.d.l.j.Secundo caſu ſi in iudicio mutato ſtatu rei quaſi excipitur.fideiuſſor non excuſatur.vt.d.l.ij.i fi. ꝛ.C.de exce.l.defenſio.ꝛ ibi no. Si vero exce. incipit competere poſt moram : tunc fideiuſſor non excuſatur vt d.l.ſi ꝟo cōdēnato. Igit̄ i caſu.q.ꝓpoſite non vr̄ qd̄ teneatur fideiuſſor per iura.ſ̄.all'. Nā iudex ex bāniēdo ex nouo delicto' parauit exceptionem fideiuſſori.vt reus in iudicio ſiſtere non poſſit propter exbānimentum ꝓpter qd̄ re⁹ ſtatuꝫ mutauit.ꝛ iō fi-

*Add Io. de imo. i.l. hi q̄.ff.de fideiuſſ.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. Мечникова

deiuſſor excuſatur.d.l.fi=
deiuſſor.⁊.l.ſed ⁊ ſi quis.
⁊.l.ſi is.ff.ſi q̇s cau̇.ma=
xime q̄ñ eſſet tale delictū
ꝓpter qđ fiſc⁹ bona iā di=
cti rei occupaſſet: qꝛ cōfi=
ſcata ſunt iura ⁊ actiōes
propter occupationē me=
diante iudicis ſnīa.ff.de
fideiuſ.l.vrani⁹.facit qđ
dictū eſt.s̄.tit.j.q.xxij.in
fi.vbi tractat̃ de fideiuſ.⁊
qđ no.ꝑ Jo.an.de iniu.et
dā.da.c.j.lib.vj.in glo.ſi
2 nō ꝑgrauant. ¶ † Sʒ q̇d
ſi iudex ſe obtulerit dare
ſaluum conductum ⁊ ſe=
curitatē ad cōparēdū co=
rā eo.⁊ defendere in caſu
nr̄o qđ fieri pōt.vt .ff.de
pu.iud.l.ſi is q̇ reus. Rñ.
verū eſt ſi dat̃ petenti: ſʒ
eo inuito dari nō pōt. Jaʒ
eñ eſt q̄ſitū ius fideiuſſo
ri:et ideo eo inuito ei au=
ferri non debet.l.j.ff.de
his qui ſunt ſui vel alie.
iu.ff.de ſer.ruſt.predio.l.
attilicinus.extra de di=
uor.q̄ꝫto.⁊ qꝛ ſemel libe=
rat⁹ nō reincidit in obli=
gationē inuitus.ar.C.lo=
ca.l.ſi cum ermes.⁊ quia
actio ſemel extincta am=
pli⁹ non reuiuiſcit.l.qui
res.§.arena.ff.de ſolu.
¶ Ex p̄dictis igitur colli
git̃ quedaʒ cautela:vt da
ta opa dictus inculpat⁹
faciat ſe ex ſecundo deli=
cto exbannⁱri ⁊ liberabit
oēs fideiuſſores per p̄di=
cta:ſed periti aduocati lʒ
incipiāt proceſſus: tñ nō
procedūt ad exbāniendū
ipſum deliquentē: niſi la
ta ſententia ex primo de=
licto cuius iā interuene=
runt in iudicio fideiuſſo=
ris:qꝛ optime faciunt: qꝛ
ex ſolis actis in ſcđo deli

*Addꝰ dy. in.l.pe.⁊ ꝙ ibi poſui in apo.ad ip̄ʒ ff.đ adul.et Alex.conſi. xiiij.

ᵖ Addꝰ bar. in.l.athle=tas.§.calū=niator.ff.de infami.ad de iſtū Cy. Salyc.poſt Gui.de cu=gno.in.l.j. C.ad turp.

cto factis non parat̃ aliqua exceptio ipſi
fideiuſſori.vt.d.l.ſed ⁊ ſi.§.illo.
¶ Utrū offendēs exbannitū nō teneatur
ex quo apparet bannum nō tenere.
1 Quarto q̄rit̃ † q̇d ſi ex forma ſta
* tuti vel licentia in bānis con=
ceſſa aliquis offendit aliqueʒ
exbānitum: ⁊ duʒ queritur de
bāno ipſius apparet quod nō
fuit leuiſſime exbānitus.nunquid puni=
tur offendēs ⁊ primo vr̃ ꝙ nō potuit ipu=
ne offendi:qꝛ exbānitum intelligo legiti
me ⁊ rite exbānitū.ff.de iudi.l.iiij.§.cōdē
natū.⁊ qꝛ nō preſtat ipedimentū:qđ de iu
re nō ſortit̃ effectū.ff.de cōdi.⁊ de.l.hec cō
ditio.extra de re.iur.nō p̄ſtat impedimē=
tū.lib.vj. ¶ Ecōtra ⁊ hoc veri⁹ vr̃:ꝙ nō pu
nitur offendēs:etiā ſi appet nō rite nec re
cte exbānitū fuiſſe. Naʒ ex quo publice et
palam fuit exbānitus nō p̄ſumit̃ ꝙ offen=
dens fuerit in dolo vel culpa.ff.de adult.
2 l.j.⁊.l.grachus.C.eo.† ⁊ qꝛ licētia iudicis
ſeu iuſſus excuſat.⁊ facit licitū qđ al's nō
eſt licitū.ff.de aqua plu.arc.l.quenꝙꝫ.⁊ de
in.om.iu.l.ſi q̇s id qđ.§.doli. Jteʒ al's q̇s
p̄toris autoritate deciperet̃:qđ eſſe nō dʒ.
ff.de p̄to.ſti.l.paulus.C.de his q̇ ve.eta.
impe.l.j.⁊ ideo ex eo qđ leuiſſime factum
eſt penā nō meret̃.d.l.gracch⁹.⁊ ad.§.con
dēnatum:rñdet Dy.dʒ intelligi rite con=
dēnat⁹.ſ.q̄ꝫtū ad deū:⁊ q̄ꝫtū ad ſcłm.⁊ ad=
de qđ dicet̃.j.de.q.circa ſtatuta in.q.viij.
¶ Utrum teneat̃ iudex ſuperſedere ſi lite
pēdēte accuſator ⁊ re⁹ inter ſe cōponant.
1 Quinto q̄rit̃ † q̇d ſi lite pen=
* dente accuſator ⁊ accuſat⁹
deueniunt ad compoſitio=
nem.nūquid ex hoc iudex
ſuperſedebit in ſuo proceſ
ſu.⁊ primo vr̃ ꝙ ſic: qꝛ ni=
hil aliud agit iudex in ſuo ꝓceſſu: niſi vt
concordet partes: ⁊ diſcordiā iā habitaʒ
dirimat.ff.de no.oper.nunt.l.j.§.pe.extra
de do.⁊ contu.c.fi.l.quidam eſtimauerūt
ff.ſi cer.pe.extra de tranſa.c.fi.§.nam in=
teruenïente cōcordia inter partes abſol=
uendus eſt reus etiā ſi fuit cōdēnatus.ij.
q.ij.c.ſi quam.et hoc eſt qđ dicitur oīa iu=
dicia eſſe abſolutoria.inſtit.de perpet.et
temp.actio.§.fin. ¶ Ecōtra vr̃ ꝙ non.ff.de
publica.l.licitatio.§.illicite.C.de offi.

rec.ꝓuinci.l.iuſtiſſimos.ibi cēſure noſtre 1
vigor.l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.aq̇l.c.vt fa= *
me.de ſen.excō.⁊ hoc verꝰ ſm Spe.in oī
crimine publico:ſuꝑ q̇ nō lʒ trāſigere ꝙ
dic:vt no.in.l.trāſigere.C.de trāſa.iiij.q.
iij.c.notādū.nā nihilomin⁹ facta trāſa=
ctiōe vel remiſſiōe criminis ꝓcedi pōt.vt
no.ff.ad ſilleya.l.diu⁹ marcus.ſʒ in deli
ctis priuatis in q̇b⁹ nō cōpetit ꝓſecutio
niſi ei cui⁹ itereſt.ff.de priua.delic.l.iij.⁊
inſtit.de iniur.§.in ſumma nō poterit iu=
dex vltra ꝓcedere:qꝛ hoc caſu nō dʒ cō=
dēnari is cui⁹ accuſator deſtitit.l.rñſio.
§.ſi q̇s.ff.de mune.⁊ hono. Nā accuſatio
iuris laudabile gen⁹ eſt intētiōis.ij.q.vij.
ſi q̇s ep̄s.nō eñ q̇s inuit⁹ agere vel accu
ſare cogit̃.C.vt nemo inuit⁹ Ꝟ vr̃ tenere
⁊ Spec.in tit.de aboli.vel di.ꝙ cū ex ꝑpe
trato delicto deliquēs dupl'r obligat̃.ſ.p̄
uato:in quē deliq̇t reipu.vt.d.§.qđ lici=
te.d.l.publicatio.de publi.⁊ maxime ſūt
ſtatuta terrarū:ꝑ q̄ obtinet facientes ſta
tuta.ꝙ pene delictoꝝ fiſco ſeu reip.illius
loci applicat̃.ius ei hmōi acq̇ſitū reipu.
ex illa cōmiſſiōe delicti:⁊ excuſatione iā
dicta tñ p̄textio.d.delicti:itētata cōpoſi=
tionē vel remiſſionē litigātiū nō tollunt.
ar.ff.ad.l.iuliā de vi publica.l.q̇ cetu.§.
q̇ vacātē.⁊.d.l.diu⁹ marc⁹.⁊.ff.de admi=
niſtratiōe rerū ad ciui.ꝑtinē.l.ij.§.huius
reip.qꝛ ius reip.mihi q̄ſitum ſine facto
meo,mihi tolli nō pōt.l.attilicinus.ff.de
ſer.ruſti.pre.⁊.ff.de pac.l.j.cū ſimilibus.
⁊ qđ ex eo ꝓceſſu inchoato ꝓcedat̃.ar.
ff.de iureiu.l.ſi vn⁹.§.filius.vñ ius quaſi
reipublice remiſſiōe alterius ptis nō tol
lit̃.vt ex eo.tit.l.j.§ vſqꝫ.⁊.ff.vi bo.rap.l.
pe.extra de ſen.excō.c.cuʒ deſideres.ad
idē.C.de vecti.cōmi.l.vectigalia.argu.Ꝯ
ꝙ nō:extra de ſimo.c.ꝑ tuas.el.ij.ſed dic
ſm Jnno.ꝙ ante inſcriptionē lʒ ab accu=
ſatione diſcedere.vt.ij.q.iij.c.quāꝙꝫ:⁊.ff.
ad turp.l.q̄ſitum.lʒ in ciuili ſit ſecus per
aut̃.q̇ ſemel.C.quō ⁊ q̄ñ iu.et dic vt ipſe
no.plene extra de accu.c.lʒ.in glo.quod
aūt.ij.q.v.q̇ſquis.nā ſi iā facta ꝓbatiōe
de crimīe accuſat⁹ cū accuſatore cōpeat
certe nō vr̃ audiēd⁹ argumētū exp̄ſſum
extra de iure.c.cū q̇.⁊.ff.vi.bo.rap.l.j.
¶ An ſuper exceptione oppoſita te=
neatur iudex pronuntiare.

SExto q̄ri=
tur † nun=
q̇d ſuꝑ ex
ceptiōib⁹
obiectis iu
dex tenea
tur neceſſario ꝓnūtiare
⁊ de his reijciēdis vel ad
mittēdis.⁊ primo vr̃ qđ
ſic.ff.de iudi.l.ſi quis ex
aliena.⁊ ibi not.l.ij.ff.ſi
q̇s in ius vo nō ierit.ex
de reſcrip.c.ſuꝑ literis ꝓ
nūtiandū eſt eñ ſuꝑ.q.
emergēti.C.de ord.cog.
l.j.⁊ ibi no.de dila.l.a p̄=
cedē.ff.de p̄ua.l.iij.et vi
det̃ caſus.ff.de libe.cā.
l.liberū.§.fi.al's enim nō
vr̃ ad alia procedendū:
vt no.ff.de iudi.l.de qua
re.extra de teſ.c.veniens
el.ij.§.cū igit̃.econtra vi
det̃ qđ nō ſit neceſſe pro
nūtiare:nā ad alia proce
dēdo tacite vr̃ iudex reij
cere eas.ff.de pe.l.ſi iu=
dex.⁊ de his q̇ no.infa.l.
luci⁹.extra de re iudi.c.
ſuborta.i fi. Nā hoc ipō
quod procedit ad vlte=
riora:ſatis de principa=
li pronuntiat.C.de ordi
ne cog.l.j.⁊.ij.ſufficit eñ
quod delictum ſit puni=
bile.C.de falſis.l.vbi fo=
lutio. Dic ꝙ iudex poteſt
ſuper exceptionibus ꝓ=
nuntiare ſi vult: vt.d.l.a
precedente.⁊ in.l.j.de li=
be.agno.⁊ ſi quis a libe=
ris.§.ſi vel parens.ſi tñ
omiſſa ꝓnūtiatione pro
cedit in negotio princi=
pali.ſatis eſt.ff.de iud.
l.iij.in princi.⁊.l.ſi q̇s ex
aliena.ibi eſtimare ⁊c.
⁊.d.l.luci⁹.plus eſt enim
facto tollere ꝙꝫ facto ad
dere.vt.ff.de edil.edict.
l.iij.vtraqꝫ idē importat.

*Adde lā frā.in.§.ex cep.in p̄n. et ꝑ diſcur=ſum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

ff.de his qui not.infa.l.
j.§.ignominioſe.⁊.ff.de
legi.l.de q̄bus.niſi eſſet
ꝑiudicialis.vt.d.l.libe⸗
rum.§.fin.et.C.de ordi.
cog.l.fin.ſed de iure ca⸗
nonico videt̄ expreſſum:
ꝙ non ſit neceſſaria pro
nuntiatio expreſſa extra
de fide inſtru.c.cū Joan.
ad finē.⁊ ideo pōt diſtin 1
guere:vt glo.diſtinguit. *
¶Alia eſt exceptio in⸗
cidens:alia emergens.
Primo caſu.ſ.qn̄ eſt in⸗
cidēs:non eſt neceſſariū
pronūtiare:qꝛ cū ex an⸗
teriore cauſa depēdeat:
facta pronuntiatione in
principali ſtatim pate⸗
bit ſi debuit releuare ꝓ⸗
ponētem aut non ſuffi⸗
cit exceptio:vel econuer
ſo ſup principali ꝓnun⸗
tiare.⁊ ita loquitur.d.l.j.
et.c.j.extra de ordi.cog.
et de ꝑdictis plene not.
ꝑ Inno.extra de elect.c.
cum inter.et hoc eſt ve⸗
ruꝫ:niſi eſſet preiudicia⸗
lis alijs:vt.d.l.liberum.
niſi aliter in principali
procedi non poſſet.vt
d.l.iij.de preuarica.⁊ de
mino.l.inter vtile.vel ni
ſi ſit cauſa appellatio⸗
nis:quia ſi primꝰ iudex
non pronūtiat:iudex ap
pellationis pronuntia⸗
bit.vt.d.c.cuꝫ Joannes.
Scd̄o caſu.ſ.qn̄ in emer⸗
gentibus eſt pronuntiā⸗
dum.Nec eſt pronūtian⸗
duꝫ:niſi ꝓnuntietur pri
mo ſup his.vt.d.l.a pre⸗
cedētej.⁊.ff.de iudi.l.de
qua re.et ibi plene no.⁊
facit extra de teſti.c.ve⸗
niens.el.ij.de hoc ple⸗
ne ꝑ Inno.extra de elec.
2 c.cū inter.§.tamē.†.et ꝑ

*Add̄ lan
frā.in.§.ex
ceptio.i ꝑn⸗
cip.c.et per
diſcurſum.

hoc pꝫ ꝙ incidēs diſcrepat ab emergēti
vt hoc verſu.incidēs ꝑimit:emergēs iur
gia differt.⁊ ꝑdicta itellige i exceptiōibꝰ
obiectis an̄ lit.cōteſt.⁊ poſt.Itē in ciuili
criminali.nā ⁊ in criminalibꝰ ⁊ poſſunt
etiā exceptiōes obijci.ff.de adul.l.ſi ma⸗
ritus.§.preſcriptiones.C.eo.l.ita pudor.
¶An fideiuſſor ꝓ vna obligatione facta
ꝓ vulnere teneat̄ de occiſo:ſi vulneratꝰ
moritatur ex illo vulnere.

Septimo q̄rit̄† titiꝰ vulnera
uit ſeiū mortal'r:ſeiꝰ iꝑm
titiū accuſat:ſꝫ in accuſa⸗
tione nō facit mētionē qd̄
eſſet vulnꝰ mortale ꝙ tāq̄
de mortali puniet̄ ſi cū mo
ri ꝯtingat.cōparet titiꝰ accuſatꝰ ⁊ fideiuſ
ſorē dedit:deinde Seiꝰ morit̄ de iſto vul
nere:vn̄ q̄rit̄ ad q̄d ⁊ q̄l'r titiꝰ teneat̄.dic
vt.s̄.de q̄onibꝰ circa libellū.i.q.viij.Sed
de fideiuſſore dubitat̄ an pena homici⸗
dij teneat̄.⁊ ꝓ videt̄ ꝙ nō.qꝛ de hac pena
nō fuit actū nec cognitū.ff.de trāſ.l.q̄ cū
tutoribꝰ.Itē qꝛ fideiuſſor in cōpromiſſo
colligit̄ ex ſtipulatiōe.l.ſtipulationū.§.ſa
tis acceptio.de ꝟbo.ob.ſꝫ ꝯſtat ꝙ q̄s ex
ſtipulatiōe nō obligat̄ ſeu aſtringit̄:niſi
inq̄ꝫtū in ea exꝑmat̄.ff.e.l.quāq̄ꝫ.vn̄ q̄ꝫtū
ad penā mortis ꝑt dici ꝙ de ea re nō ca⸗
uit fideiuſſor:⁊ iō nō tenet̄.ff.de iud.l.nō
adit.§.j.ex q̄ eni accuſator i accuſatione
nō exꝑſſit dꝫ hēri ꝓ omiſſa.ff.de iniur.l.
itē apud.§.ꝭ edictū.qꝛ i iudicio n̄ veniūt
niſi ea q̄ in petitione actoꝝ ꝑn̄t claudi.⁊
not.in.l.ediles.§.itē ſciēdum.C.de edil.
edic.⁊ ꝑtās iudicis nō vltra extēdit̄:q̄ꝫ
in libello ꝯtineat̄ p.l.fundus.Cū ergo de
morte nō fuit exꝑſſum ergo ⁊c.ꝯ qd̄ te⸗
neat̄:qꝛ accuſatꝰ eſt de vulnere:ideoq̄ꝫ ex
illo vulnere mortuus eſt:vr̄ ad officiū iu⸗
dicis pertinere.vt.d.§.itē ſciēdū.Itē qꝛ
ſecuta poſtea morte ꝑſumit lex tunc mor
tuū qn̄ vulneratus fuit.ff.ad.l.aquil.l.ſcri
pture.⁊ de dā.infe.l.dāni.§.ſabinus.poſt
ea factum poſterius retrotrahitur:vt ibi
no.ſꝫ dic ꝑdicta locū habere in vulnerā
te:ſed fideiuſſor nō tenet̄:vt dixi:qꝛ non
deliquit:⁊ vbi nulla culpa:ibi nulla pe⸗
na.ff.de dā.infec.l.eū.Sed pōt dici ꝙ ſi a
prin.fuerit vulnus mortale teneat̄ etiaꝫ
fideiuſſor:ita ꝙ ꝯdēnato reo fiet execu⸗

tio contra fideiuſſorem.ff.de vſu.l.ij.ſi
autem non fuit mortale a principio ſed
aliquo caſu vel negligentia mors ſuper
uenerit fideiuſſor non tenetur.ff.ad.l.a⸗
quil.l.qui occidit.adde quod dixi in.d.l.
in.q.viij.circa libellum.
¶Rubrica de queſtionibꝰ circa ſentētiā
⁊ eius executionē.prima queſtio an va⸗
leat ſententia ſine cauſe expreſſione.
*
1 De q̄ſtionibus circa ſenten⸗
tiam tractaturꝰ:primo ſciē
dum eſt† quod iudex non
debet feſtinare ad eam ve
lociter proferendum.l.ſi fi
nita.§.ſi forte.ff.de dam.
infec.imo antequam ſentētiam ferat de⸗
bet cuncta rimari.l.iudices.C.de iudic.
extra de fide inſtru.cū Joannes.xxx.q.v.
iudicantē:qꝛ diutius eſt in ſententia ſe⸗
pe ⁊ ſepius reuidere.vt.d.c.cū Joannes
ver.verum.⁊ debet audire allegationes
partiū:ſine quibus nō videt̄ quod recte
poſſit ferre ſententiā.extra de electio.c.
dudum.el.j.ar.ff.de mune.⁊ hono.l.mu⸗
nerū.§.miſta.⁊ deinde deū habendo pre
oculis.extra de re iudi.cuꝫ eterni.lib.vj.
proferre debent iuſtā ſententiā:vt vtriq̄ꝫ
parti ius ſuum ſaluum ſit.ff.de liber.et
poſthu.l.ſi ita ſcriptum.et in ſcriptis ſi⸗
ue ſit cauſa ciuilis.C.de ſentent.l.fi.ſiue
cauſa criminalis:vt in autentico vt iudi
ces ſine quoquo ſuffragio.§.neceſſita⸗
tem.col.ij.ad quam audiendā debet reꝰ
peremptorie citari.ff.de iudi.l.et poſt.§.
fin.⁊ vide no.per Innocē.extra de elect.
ca.ad petitionē.§.j.vbi ad plenuꝫ de his
tractatur.⁊ etiam no.s̄.de queſtionibus
circa citationes in.c.xvij.⁊ qꝛ al's valet
ſententia.ff.de iudi.l.ſi pretor.in prin.et
extra de offic.deleg.c.cōſuluit.qꝛ al's nō
eſt contumax:vt in.l.contumacia.ff.de re
2 iudi.¶†Et nota qd̄ quedam eſt ſenten⸗
tia diffinitiua:quedam interlocutoria:⁊
quedā ex precepto.⁊ quelibet iſtarū re⸗
quirit ordinē iuris:⁊ ordinē cognitiōis.
ij.q.j.c.in ſumma.⁊ per Inno.de in integ.
3 reſti.c.cum veniſſet† ⁊ dꝛ diffinitiua que
finē negotio imponit.ff.eo.l.j.oīs alia dꝛ
interlocutoria.vt no.ij.q.v.c.in diffiniti⸗
ua.Itē dꝛ qd̄ qn̄q̄ꝫ eſt iniuſta ex animo:
quandoq̄ꝫ malo zelo ꝓfertur:quandoq̄ꝫ

ex cauſa q̄ ſubeſt.Et non
eſt iuſta qn̄q̄ꝫ ex ordine:
vt qn̄ iuris ordo non ſer
uat̄.no.vj.q.iij.c.in ſum⸗
ma.lata eni ſententia(ſi
ab ea nō appellatur) eſt
executiōi mādāda:quia
parū eſſet ſententias fer
re:niſi executioni man⸗
darent̄.l.ij.circa princi⸗
pium de origine iuris.et
not.de excep.rei iudi.ſu
per rubrica.⁊ argu.ff.ne
vis fiat ei.l.j.in princip.⁊
hoc eſt veruꝫ etiam ſi ſit
iniuſta.l.cuꝫ prolatis.ff.
de ſen.⁊ re iudi.nā omiſ
ſo appellationis reme⸗
dio turpitudo nō poteſt
detegi.vt.C.vt lit.pen.
l.qui licitaꝫ.⁊ nota extra
de offic.dele.c.paſtora⸗
lis.§.qꝛ vero.ſecus ſi eſ⸗
ſet nulla ſn̄ia.qꝛ tunc ci⸗
tra appellationem ⁊ ap
pellationis tempora caſ
ſantur.C.q̄ ſn̄ie ſine ap⸗
pellatione.per totū.Iteꝫ
4 dicit ꝭm Inno.† ꝙ in eo⸗
dem negocio iudex non
debet ferre duplicē ſen⸗
tentiā:ſed ferēdo ſemel
functus eſt officio ſuo:
vt ipſe not.extra de elec.
cum inter.⁊ quideꝫ circa
executionē ſciendum eſt
ꝙ executor alius eſt me⸗
rus:alius eſt miſtus:vt
C.de except.rei iudic.l.ſi
vt proponis:⁊ plene no.
extra de offi.deleg.c.pa⸗
ſtoralis.§.qꝛ vero.vbi di
5 citur:† qd̄ merus execu⸗
tor dꝫ admittere exce⸗
ptionē nullitatis ⁊ falſi⸗
tatis.ff.de iudi.l.ſi pre⸗
tor.⁊ debet tunc ſuperſe
dere:⁊ referre negotiuꝫ
ad ſuperioreꝫ:vt.d.§.qꝛ
vero.⁊ idem dꝛ de ſentē
tia excōmunicationis.vt

*Adde lā
frā.in.§.in
terlocuto⸗
rie ⁊ appel⸗
latiōes.nu.
xvij.ꝟſi.ſciē
dū eſt nāq̄ꝫ
et in apoſt.
in ꝟſ.nō vꝫ.
de quo ple⸗
ne ꝑ Pan̄.
in ca.tuꝫ ex
lr̄is.nu.vj.
⁊ ibi in apo
ſti.meis in
ꝟſi.de meri
tis cauſe.j.
de reſt.in in
teg.

eā admittat:vt no.archi
dia.in.c.pia.de excep. in
vj.in gl.⁊ retardat̄. ideo
qꝛ reddit̄ nullū iudiciū:
vt no.de re iudi.c.ad ꝓ-
6 banduz. †Itē dic ꝙ ſnia
criminis ſtatim exequen
da eſt:vt not.C.de penis
l.cū reis.ciuilis nō. C. de
vſu.rei iudi.l.ij.in actio-
ne vero reali i.x.dies.in-
ſti.de offic.iudi.§.fi.⁊ ple
ne notat̄ extra de offi.de
le.c.q̄renti.in ṗnci.in per
ſonali vero hꝫ tp̄s qua-
drimeſtre.vt.C.d̄ vſu.rei
iudica.l.ij.¶Circa ſniaz
7 igit̄ primo queritur:†q̇d
ſi in ſententia nulla cau-
ſa cōtinetur que iudicez
mouerit ad cōdemnan-
dū: vel ſi continet̄ nō eſt
iuſta:nunq̇d ex hoc ſen-
tētia erit nulla: ſeu ānul
landa: ⁊ primo vr̄ ꝙ ſic:
nā in ſnia requirit̄ ꝙ cā
exprimat̄.ff.de ver.obli.
l.qui rome.§.duo fratres
ff.de iure fiſc.l.j. §. ſena-
tus.quia nihil ſine cau-
ſa:vt no.de qō. circa cita
tionē.q.iij.Econtra ꝙ nō
quia ſpecialiter dicit̄. C.
de iudi.l.ꝓperandū.§.il
lo.ꝓculdubio ꝙ cauſa ex
primat̄ in ſnia vt ibi no.
ergo regulariter nō req̇-
ritur cauſa cū in ꝯtrariū
ſit ius cōmune. extra de
ver.ſig.ca.abbate ꝟſi. ſi
vero.ad idē ꝙ in ſnia nō
exigat̄ cauſa.facit. ff. de
ſuſpec.tuto.l.hoc em̄.ex-
tra de re iudi.ſicut. ⁊ ca.
cum Bertoldus.per que
iura non videt̄ dicenda
ſententia nulla: lꝫ poſſit
in cauſa appellatiōis re
tractari.ff.quod cum eo.
l.titia.quia nō eſt expreſ
ſe cōtra.l.ſed forte cōtra

*Adde tu ꝓ prio mē-
bro hui⁹.q.
ꝑ iſtū i apo
ſtil. ad ſpe.
in ti. de ap-
pel.ꝟſi. ſed
pone q̄ſtio-
nē de facto
⁊ ꝓ ſcd̄o vi-
de eūdē.l.j.
col.ij.in ꝟſ.
iiij. opp. C.
de ſer. fu.

ius litigatorum.ergo ſtabitur ſi non ap-
pelletur.ff.de re iudic.l. cum prolatis. C.
quando prouocare non eſt neceſſe. per
totū.⁊ per Innocē. extra de electio.c. in
preſentia. ⁊ qui filij ſint legitimi. ca. ea
que.§.nos autem. ¶Tu vero diſtingue
plenius.quia aut ſententia eſt cōdemna
toria ⁊ tunc non eſt neceſſe inſerere cau-
ſam licet honeſtum ſit.d. l. hoc enim.et
eſt ratio quia condemnatio habet re-
ſpectum ad cauſam in precedenti peti-
tione deductam:vt in.d.l.notatur.⁊.ff.de
peti.l.ſi preſes.fallit in ſententia excom
municationis que non valet ſine cauſe
expreſſione.extra de ſenten.excom. c. cū
medicinalis.i ſexto. Aut eſt abſolutoria
ſententia:et tunc debet inſeri cauſa: vt
faltem ius actoris ſit ſaluum:quod non
eſt in iudicio deductum: vel vt non per-
mittatur ꝙ eſt iam deductū:vt.d.§.duo
fratres.et.d.§.illo proculdubio. Item in
ſententia appellationis cauſa ſimplici-
ter eſt inſerenda:ne per hoc prioribus
iudicibus imputetur.d.c.ſicut. de re iu-
dic.que cum non inſeritur in abſoluen-
do videtur abſolutus ab inſtantia iudi-
cij.vt no.ff.ſi menſor fal.mo.dixe l.j.§.j.
¶Qua pena puniatur preſtans delin-
quenti auxilium ⁊ fauorem. Item qui cō
ſilium tantum.

* 1 SEcundo queritur†qua pe
na puniatur qui preſtitit
delinquenti auxilium et
fauorem . et primo vide-
tur quod puniatur ea pe-
na qua punitur principa-
lis delinquens:vt. C. de raptu virgi. l. j.
C.de epiſ.et cleri.l.quanquam.ff.ad.l.a-
quil.l.item mela.§.j.extra de ſenten. ex-
com.c.v.⁊ quia plus eſt perſuadere quā
facere.ff.de ſeruo corrupto.l.j.§.perſua-
dere.¶Ecōtra ꝙ minus puniatur: quia
multum differūt rei a ſuis principibus
l.ſi militi.ff.de pub.iudi.⁊ de appel.l.con
ſtitutiōes.qui enim plus delinquit: plus
punitur.C.de ſeruo corrupto.l. quicunq̧
quia actus vniuſcuiuſq̧ debet contem-
plari. ff. de ſica. l. fina. et quia qualitas
debet attendi in delictis.l. aut facta. §.
qualitates. ⁊. l. reſpiciendum. ff. de pe.
et de iure fiſc.l.ſenatus. niſi. et extra de

homici.c.ſicut dignū.in prin.potes tamē
dicere:ꝙ ſi prebuit fauorē⁊ auxilium ad
cauſam mortis:vel etiam fuit ſocius vel
cooperator vel auxiliator eadē pena cum
delinquente punitur:vt.d.l.itē mela.§.j.⁊
C.de ſica.l.intereſt nihil. ⁊.d.l. imperato-
res.in fi.⁊.ff.de fur.l.qui pig.§.ferramēta.
al's aūt regulariter pro fauore ⁊ opere pre-
ſtito delinquēti preſtans minori pena pu-
nitur:extra de homici.c.ſicut dignum.§.
illi etiam.que mitigatio videtur eſſe me-
dia pena.ff.de furt.l.is qui opem.Et qua-
liter videtur opē p̄ſtare.dic vt.ff.de furt.l.
inficiari.§.operā.nā ſolo verbo fauetur.
ad ſilleyanum.l.j.§.excuſare.⁊ de his qui
2 notan.infa.l.hec verba. † Item preſtatur
auxilium ſm̄ Innocen.ſi quis ſtat arma-
tus in loco delicti cum delinquentibus:
vt ipſe not.extra de cle.percuſ.in.c.conue-
nientia.in gloſ.cum non poteſt ⁊c.Idem
de eo qui pugnantibus arma miniſtrat.
vt not.extra de iudi.c.ita quorundam.
3 ¶†Quid ſi conſilium tm̄ prebuit ⁊ diſtin-
gue de quadruplici conſilio ſiue cōſenſu.
ſcilicet negligentie: conſilij : cooperatio-
nis:autoritatis ſiue defenſionis:vt plene
not.de offi.delec.c.j.⁊ ibi not. Innoc.dum
tamen ſcias : ꝙ quis pro cōſilio nō tenet̄:
niſi delicto conſummato.ff.de verb.ſig.l.
ſepe.in prin.ff.de iniu.l.item apud.§.ſi cu
4 rauerit:quod quiſq̧ iur.l.j.in fin.†.man-
dator tamen non excuſatur lꝫ mandata
rius puniatur.C.de accu.l.non ideo.⁊ qd̄
mandatum ſemper debet precedere deli-
ctum.ff.mand.l.ſi nō.Item non excuſatur
qui conduxit hominē ad iniuriam facien-
dam:qꝛ nihilominus ⁊ ipſe de iniuria te-
netur.l.nō ſolū.§.ꝓculus.ff.de iniu.qꝛ pe-
na vnius alterū non liberat.ff.de fur.om.
iud.l.ſi quis id quod.§.ſi.cum.l.ſeq.
5 ¶†Utrum aūt teneatur qui pōt ꝓhibere
iniuriam:⁊ nō ꝓhibet.Dic ꝙ non tenetur
regulariter.ff.de iniur.l.culpa caret.adde
j.q.xx.
¶Utrū pro vno vulnere pn̄t duo vel plu-
res contumaces condēnari de vulnerato.

* TErtio queritur † duo vel plu-
res accuſant̄ qui occiderūt ti-
tiū citati contumaces habiti
ſunt pro cōfeſſis ſm̄ formā ſta
tutorū tn̄ apparet ante condē
nationem: qd̄ titius non
habet niſi vnum vulnus
tantū:nūquid omnes ac-
cuſati condēnabuntur de
occiſo:cum nō cōſtet quis
eorū fecerit illud vulnus.
Et primo videtur quod
omnes ſint condēnandi:
quaſi omnes occiderint.
ff.ad.l.aquil.l.item mela.
§.ſed ſi plures. nec pena
vnius alium liberat: vt
ibi.⁊.ff.ne quis eum qui
in ius.l.finali.Item quis
licet non probetur deie-
ctor tamen de occiſo oēs
tenentur.ff.de his qui de-
iece.vel effud.l.j.in fine.⁊
l.fin.Igitur omnes tanq̄
confeſſi debent de occiſo
condemnari . ¶Econtra
quod non:quia incertum
eſt cuius ictu mortuus
fuerit:vnde in dubio nul-
lus eſt condemnandus ,
ſed ſunt potius abſoluen
di:quia ſanctius eſt et ce-
tera.l.abſentem.ff.de pe-
nis. Item confeſſio ficta
non debet plus operari:
quam vera.ſed vera non
nocet cum apparet falſa:
⁊ contra naturam : quia
eſt quaſi impoſſibile ex
ictibus multorum fieri
vnum vulnus.ergo nec fi
cta hoc operabitur .ff.de
interro.act.l. confeſſioni-
bus.⁊ no. C.eo.tit.l.j.cum
ergo ſit incertum ratione
incertitudinis non debēt
damnari.arg.ff.ad legem
aquil.l.j.⁊ incerta non va
lent.ff.de vſufruct . l . ſed
⁊ ſi quis .§.interdum.ff.
communia predio.l.in tra
dendis.ff.de teſt.tu.l.duo
ſunt titij. ⁊ ita intelligit̄
qd̄ not. xj.q. iij.nolite . in
gloſ.j.
¶Ad .§.ſi plures . Rn̄d.

*Adde de
hoc ꝑ iſtuz
in.c.j.col.fi.
in tit.de cō-
trouer. feu.
apd̄ pares
termi.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

qꝺ ſibi erant plures per=
cuſſores qui ꝑcuſſerūt.ſʒ
ſi apparet cuiꝰ fuit ictus
ille ſolus tenetur de occi=
ſo.cano.vero tenent: ꝙ ſi
plures rixati fuerint cōtra
aliquem:⁊ quicunqʒ eorū
ſibi impoſuerit vulnus:
ex quo mortuus fuerit ho
micida eſt:ſed alij qui no=
luerunt occidere vel ho=
micidium perpetrare: ſi=
cut ſi ignorek cuius ictu:
tunc propter incertitudi=
nem ne delictum rema=
neat impunitū:vterqʒ ho
micida iudicek.ꝑ.l.fi.§.fi.
de his qui deie.vel effud.
2 ⁊ hic dicunt ⁊ no.xxxiij.q.
fin. † Si vero me rixante
cum aliquo: frater meus
vel filius meus interfecit
eū cōtra meā voluntatē: 2
mihi non imputek.vt.d.c.
no.⁊ fa.j.q.iij.§.nulli.⁊ fa.
j.q.prox.Bal.

An contumax audiak
poſt bannum decurſum:
vel etiam poſt ſentētiam.

*Addꝰ ale-
xā.de imo.
poſt bar.et
Pau.de ca.
in.l.vbi pa=
ctum. colū.
vj.in fi . C.
de tranſac.

* 1 Quarto queri=
tur.† quid ſi
aliquis in cau
ſa criminali ex
contumacia ex
bannitur ex forma ſtatu=
ti:nunquid audietur poſt
finitum bannum ad ſui
fenſionem.Et primo vide
tur non.qꝛ contumax eſt.
⁊ contumax eſt habēdus
pro confeſſo.ff.de confeſ.
l.ij.in auk.de exhi.re.§.j.
colū.v.Si confeſſus ergo
condemnandus.qꝛ nulle
ſunt partes iudicis in cō=
feſſum:niſi in condemnā=
do.l.proinde.ff.ad.l.aqui.
ff.de cuſt.reo.l.cōdemna=
tus.vt.l. properandum.§
ſinautem ex geſtis.C.ſi
reus vel accu. in caſibus 3
non:vñ etiā in criminali.ff.de cuſt.reo.l.ij.
in fi.ff.de pe.l.in abſentē.Ecōtra ꝙ ſic.ff.ſi
quis cau.l.⁊ ſi poſt tres.Nā de iure cōi ſi
abſens apparet intra annū audik:⁊ recu=
perat bona poſt annū admittik tm̄ ad de=
fendendum ſuꝑ crimine.ff.de exhi.reis.l.
j.Preterea lʒ in cauſa ciuili punirek cōtu=
max in ſumptibꝰ litis:vt.l. cōtumacia.ff.
de re iud.⁊ poſtea veniēs preſtādo ſatiſda
tionē de refundēdis expenſis admittik ad
cauſam.ff.de dam.infe.l.eorū.C.de iudi.l.
ſancimus.⁊.C.de bo.au.iud.poſ.l.q̄ iurat.
ratio aūt ꝑdictorū eſt:qꝛ qñ cōtumacia eſt
in exordio litis nō pōt de cā liquere:vt.d.
l.ꝑperandū.§.j.Vñ qꝛ non eſt liquidū de
cauſa:⁊ qꝛ nō eſt al'ſ lis cōteſt.nō pōt iuſte
dānari.d.c.j.⁊ in auk.de exhi.re.§.ſi vero.

Juſtum eſt ergo ⁊ cōueniēs:ꝙ de cauſa
cognoſcak:⁊ abſens oſtēdat de ſua ignorā
tia.al'ſ innocēs dānarek cōtra.d.l. abſentē
de penis.Igik in cauſa criminali veniens
poſt bānimentū ⁊ interlocutoriā audik per
iura ꝑdicta.† Quid ſi veniat poſt diffini=
tiuam cōtra eū latā:⁊ ſit punitus pena in
relegatis que ferri pōt in abſentem.C.de
accu.l.abſentē.vel lata eſt ſm formam ſta
tuti : nunquid condēnatus comparendo
audietur in ſua defenſione.⁊ videk ꝙ ſi ve
niat intra.x.audiak.poſtea aūt videk ꝙ nō
cum ſnia trāſiuerit in rem iud.extra de re
iudi.c.qꝺ ad conſultationē.ff.de pign.l.ſi
cui fundus.§.ſi plures.⁊ tunc pro veritate
habetur.ff.de re iud.l.res iudicata.⁊ facit
ius inter litigatores.vt not.in.l.iuriſgen=
tium.ff.de pact.Vnde ꝓpter autoritatem
rei iud.non videk audiendus.ff.de re.eo.
l.j.§.idem.qꝛ nec in caſibꝰ poſt ſniam diffi
nitiuam audik.ff.de re iu.l.poſt rem.⁊ ita
loquitur dictus.§.ſinaūt ex geſtis cum.§.
ſeq.Sed tu dic quod in caſibus ſupradi=
ctis contumax veniens poſt bannum et
banni terminum decurſum audik.⁊ ita vi
detur aperte.ff.de requi.re.l.fina.niſi per
ſtatutum expreſſe prohibeatur:ſed ⁊ poſt
ſentētiam diffinitiuā etiam poſt.x.dies di
cunt quidam ⁊ nō male eſſe audiendum.
ratio eſt:qꝛ non debet plus operari ficta
confeſſio ꝙ̄ vera: ſed tantundem operek.
C.de rei vxo.actione.l.ij.§.ſed ⁊ ſi ignora=
mus.arg.ff.ſi quis cau.l.ſi eum.§.qui in=
iuriarum. † nam idem operatur tacitum

quod expreſſum.ff.ſol.ma.l.ij.§.ſi volunta=
te.ſed cōſtat ꝙ poſt ſuam cōfeſſionem non
punitur.ſi poſt confeſſionem innocens ap
pareat.ff.de app.l.ij.§.ſi voluntate.in fin. *
ergo idem cū conſtat de innocentia ficte 1
confitētis:⁊ hec eſt veritas:vt.l.inde nera
tius.ff.ad.l.aquil.⁊ de inter.act.l.cōfeſſio=
nibus.⁊.l.ſi is.in fi.ad idem.l.optimā de
contrahen.⁊ commit.ſtip.⁊ valde facit de
4 cuſto.reo.l.diuus. † defenſio enim quo=
cunqʒ tꝑe poſtulanti denegari non debet
ff.de app.l.diuus.igitur ſi ex contumacia
damnatus compareat:⁊ al'r eſſe verū a ꝑ=
pareat:⁊ probet ꝙ per eius innocentiam
purget audiendus eſt.C.de accu.l. fi.⁊ ne
opinio preiudicet veritati.extra de re iu.
c.cum bertoldus.⁊ ne veritas rei erroribꝰ
geſtorum vitietur.l.illicitis.§.veritas.ff.
de offi.preſi.⁊ ne fides veritatis que ver=
borum adminicula nō deſiderat cōfunda=
tur.ff.de re iu.l.j.⁊ dʒ iudex laborare ad ve
ritatem inueniendā.C.de eden.l.ij.inſtit. 2
de act.§.curare.⁊ ad ipſam veritatē inſe=
quendum.C.de ſenten.l.nemo.⁊ ideo ex in
tegro oīa videntur debere examinari per
iura predicta:qꝛ qñqʒ plus operatur taci=
tum quam expreſſum.ff.de ſolut.l.ſi quis
ſtipulatus . Sed gloſ.iuris cōis que eſt
in.d.§.cogniturum.tenet ꝙ predicta vera
ſunt vſqʒ ad ſentētiam:non poſt.Sed non
obſt.qꝛ loquitur in puncto.quia idem in=
telligo.dicendum eſt ergo:ꝙ tunc verum
eſt:vt reus quocunqʒ tꝑe audiak qñ con=
demnari non potuit in abſentia.qꝺ eſt in
omni relegationis crimine ⁊ vltra ꝑ.d.l.
abſentem:ſed ſi potuit condemnari qꝛ eſt
crimen infra relegationē:vel permittitur
per ſtatutū:tūc nō audik niſi vſqʒ ad ſniaʒ
vt dicit glo.ꝑdicta niſi ꝑ viā reſtitutionis
admittak.Quidā tñ dicūt:ꝙ iudex nihilo
minus recipiet ꝓbationē cōtra abſentem:
vt.C.de rap.virg.l.j.ibi poſt legitimas ⁊
cōgruentes ꝓbationes:ſed illa loquik in
preſente.imo ſi bene inſpiciatur:facit pro
eo:qꝛ pro cōpulſa recipik probatio:ꝙ̄uis in
fuga feciſſet eū cōfeſſum.vt dixi.ſ.de que
ſtio.circa ꝓbationē.in.q.xvij.⁊ dic ꝙ etiaʒ
de iure cōi pōt quis pro cōtumaci poni in
banno.vt in auk.de lenonibus.§.ſi quis
autem.Bal.

An agens vna actione ſi non obtineat
illa intētata poſſit ex alia
conſequi qꝺ ſibi debetur.

Quinto querik
† nunquid cō=
dēnandus vel
abſoluendꝰ eſt
reus in hac.q.
agit actor corā iudice con
tra reum actione depoſiti
ad.x.que ſibi depoſuit in
proceſſu:teſtes deponunt
qꝺ fuit executum:⁊ nō de=
poſitū:nunquid eſt abſol
uendus reus . Et primo
videtur ꝙ ſic ſm qꝺ not.
Specu.in titu.de teſt.§.j.
ver.ſed pone.ad idem fa=
cit.ff.de iure.l.ſi duo pa=
troni.§.idem iulianus.
extra de re iudicata.c.ab=
bate.§.ſed adhuc.in.vj.
2 ⁊ ad hoc facit: † quia cau
tio preſtita in vna actiōe
non committitur in alia
actione ſi alia agatur.ff.
iudi.ſol.l.querebatur . in
fine.⁊ ad idem.ff.ſi pars
heredi.peta.l.poſſumus.

Econtra:quod ſit reus
condēnandus. iam enim
conſtat: quod tunc debi=
tor eſt accuſatoris qꝛ ex
traditione ⁊ mutatione
que probata fuit apparet
contractam fuiſſe obliga=
tionem.⁊ ideo lʒ fuerit in
tentata actio inutilis.di=
cemus competere actio=
nem ex ſtipulatione ⁊ mu
tuatione:vel alia re: que
pōt cōtineri mutui appel=
latione:vt que cōſiſtat in
pondere:numero:vel mē
ſura.ar.ff.ſi cert.pe.l.certi
conditio.§.qm̄.qꝺ em̄ nō
valet vt ago: valet vt va=
lere poteſt.ff.de pact.l.ſi
vnus.§.acceptilatio.con=
ſentiendum eſt em̄ alicui
ad ſuum conſequendū:vt
not.ff.qꝺ cū eo.l.j.certum

*Addꝺ iſta
i.l.j.col.pe.
ver.ſʒ quid
dices.C.de
fal.cā adie.
lega.

eſt enim: ꝙ ex probationi=
bus factis reus eſt debi=
tor: in re que cõtinetur in
petitione actoris. ergo nõ
eſt locus coniecturis. ff. de
verbo. oblig. l. continuus.
§. cum ita. Item iudex cõ=
tra naturam actionis po=
teſt ferre ſententiam: vt
not. xxx. q. vlti. iudicante.
in gloſ. igitur ⁊c. ⁊ dic qđ
non reſtringit quo genere
actiõis agatur. ff. de euic.
l. mancipiũ. §. primo. nam
ſi res mea ad te peruenit:
bonum ⁊ equum eſt: vt
eam mihi reſtituas. l. ſi
me. ff. ſi certũ peta. ⁊ ſicut
error non impedit domi=
niĳ tranſlationem. l. cum
in corpus. ff. de acquir. re.
domi. l. ita non debet im=
pediri ad ſententiam er=
ror actorũ: qm̃ dꝫ reus cõ=
dẽnari in eo qđ probauit
actor. ⁊ iudex per ſniam
ſuam dominiũ transfert:
vt not. inſti. qui. alie. licet.
§. j. ❡ Dic quod primum
verius eſt: quia in iudi=
ciĳs non veniunt: niſi ea
que claudi poſſunt ĩpeti=
tione actorum: vt nota. ff.
de edẽ. l. j. §. ſciendum. nec
vltra libellum poteſtas
iudicis extẽditur: vt ple=
ne probaui. s. ti. j. in. q. vĳ.
Unde cũ ſm formã peti=
tionis debeat ferri ſenten
tia. ca. licet hely. extra de
ſimo. l. vt fundus. ff. com=
muni diuidund. ff. de ne=
go. geſt. l. pomponius. re=
ſtat ꝙ abſoluatur: cũ cau=
ſa in petitione propoſita
inepta appareat habito
reſpectu ad probationem
factam: ⁊ deficit eius o=
bligationis iudicium. ff.
de actio. ⁊ obliga. l. que=
cunqꝫ. ⁊ ideo abſoluẽdus

*Adde de hoc ꝑ Mat=
the. mathe.
ſing. cxĳ. ic.
nota. ꝙ vbi
cũqꝫ. ⁊ ꝙ no
taui ĩ apoſ.
ad Panor. ĩ
c. cũ in cã.
nu. xj. ĩ apo
ſtil. in verſ.
requiratur.
de iuramẽ.
calum.

ff. ſi meſ. fal. mod. di. l. j. §. ĳ. extra de iud. c.
examinata. ⁊ facit ad hãc ſolutionem. ff.
de inſti. l. j. ❡ Sed Inno. dicit predicta ve
ra eſſe: qñ intentio vel propoſitio actoris
non eſt vera vt tam intẽtio qꝫ actio ſint in
certe. qñ aũt intentio eſt vera imputatur
vtputa peto funduꝫ ad me pertinere iure
dominĳ: vel quaſi. ⁊ ad hoc ꝓpono act. lo
ca. Tunc lꝫ actio ſit inepta: nõ videtur no
cere: quaſi ſit error nois actiõis: ⁊ ideo pro
bando me dñm debet ſequi condẽnatio:
vt. d. c. examinata. ſed valde obſtat. ff. de
neg. geſt. l. fideiuſſor in prin. vbi dicit̃ ꝙ ex
inepta actione fruſtra conuincetur. Item
d. l. j. § j. ff. ſi meſ. fal. mo. dix. dicitur nõ te=
nere intẽtionẽ: ergo nõ videtur condẽnari
poſſe. Sed ſuſtinẽdo opinionẽ Inno. intel
ligo condẽnari poſſe qꝛ in prin. de inepti=
tudine actionis nõ fuit obiectũ: nã ſi fuit
obiectũ: debet abſolui. ⁊ poterit actor re=
dire ad aptã ⁊ iuſtam actionẽ: vt. d. l. j. ff.
ſi meſ. fal. mo. dixe.

❡ Qualiter intelligat̃ lex vel ſtatutum lo
quens in preſentibꝰ preteritis ⁊ futuris.
Item qđ plus valet an informatio gra=
tie: vel priuilegium precedens. vel ſtatu=
tum ſequens.

SErto queritur. † Quid ſi
1 ſtatutum vel lex cõtinet vt
* locum habeat in ꝓñtibus
preteritis ⁊ futuris. Nun=
quid in lite inchoata tem=
pore illius ſtatuti feretur
ſententia ſm illud ſtatutum: an vero ſm
ſtatutũ qđ primo vigebat: ⁊ primo vid达
ꝙ determinari dꝫ lis ſm nouũ ſtatutum
cuius tpe lis inchoata erat: qꝛ dicit in pre
2 terito. ff. de legi. l. leges. † Nonnunqꝫ etiã
lex ad preterita trahit̃. c. cũ in cunctis. §.
ſane. extra de electioni. ❡ Econtra ꝙ non
in aut̃. vt cũ de ap. co. in prin. Naꝫ ex illis
verbis videt̃ ſtatutũ poſſe referri ad liteꝫ
inchoatam: qꝛ illa ꝓcedentia etiã in ſtatu
to nõ pendente in iudicio. vt in. d. princi.
Ad idem in aut̃. de iureiuran. a mo. preſt.
in prin. ⁊ in. §. j. ⁊ in auten. de nupt. in fine
prime columne. Noua enim conſtitutio
vel lex de ſui natura trahitur ad prece=
dentia. vt probatur extra de offi. delega. c.
penultimo. libr. vj. ſm Ioann. andr. ⁊ C. de
teſtibus. l. forma. Sed circa hoc diſtingue

qꝛ aut lex cõditur ante lit. cõte. aut poſt.
Primo caſu aut factuꝫ ſuꝑ q̃ lis inchoat̃
preceſſit ꝯditionẽ legis: aut poſt legẽ iã
editã factũ iã ſupuenit ſi factũ ꝓceſſit le
gis cõditionẽ vt qꝛ ꝯuenerat factum vel
cõtractꝰ anteqꝫ lex ederet̃: ⁊ tũc illud fa=
ctũ ſeu ille actꝰ dꝫ terminari ſm veterẽ:
vt no. C. de leg. l. leges. ⁊ in aut̃. vt cum de
appel. cog. in prin. ⁊ hoc eſt verũ ſiue lis
ſiue iudiciũ nullo modo erat inchoatuꝫ
ſuꝑ illo: ſiue pẽdebat ſuꝑ eo iudiciũ. In
ſcđo vero caſu qñ lite iã ꝯteſtata ſupue=
nerit factũ vel contractus: ⁊ tunc non eſt
dubiũ: qꝛ tãqꝫ poſtea cõtingẽs debet ter
minari ſm. l. nouã precedentẽ ⁊ ita loq̃=
tur. l. leges. ⁊ hoc qñ ſimpliciter. l. loquit̃.
ſi autẽ dixerit: ꝙ habeat locũ in preſenti
bus ⁊ futuris: tũc licet factũ vel cõtractꝰ
preceſſerit legẽ: ſi tñ erat in iudicio intro
ductum et in iudicio pendet. dic ꝙ ad il
lã. l. nouã trahit̃ cũ ſit precedẽs. ar. ff. ad
treb. l. j. ſed ſi nõ eſt lis inchoata. l. ſuper
ueniẽs locũ nõ habet: vt ex predictis pa
tet. vel dic: ꝙ ſi lex dicit: ꝙ habeat locũ in
preſentibus: preteritis ⁊ futuris. tũc ad
omnia trahitur ſiue inchoata ſiue non.
vt no. Inno. extra de teſti. c. cognouiſtis.
niſi ſit ꝑ ſtatutũ terminata. C. de fide in=
ſtru. l. contractus. ⁊. C. de fructi. ⁊ li. expẽ.
l. terminato. ⁊ ſententiã reſcin. non po. l.
fin. Sed qñ lex dicit ꝙ habeat locum in
preſentibus et futuris tunc ad litem in=
choatã tantũ trahitur. l. j. C. de ſacroſan.
eccle. qꝛ lis pendet donec finis imponat̃
per ſententiã diffinitiuã. ff. de re iud. l. j. ⁊
dic ꝙ. l. noua trahit̃ ad delicta ante com
miſſa: ſi talia ſunt q̃ per. l. ſpecificent̃. vel
ſint per legem nature vel diuinã prohibi
ta. qꝫuis in. l. nil de preteritis dicat̃. extra
3 de vſu. c. cũ tu. C. eo. ti. l. pe. † ſꝫ quid ſi cõ=
cedat̃ alicui gratia: vel priuilegiũ: vel fit
reformatio: ⁊ dicit̃ ꝙ valeat nõ obſtante
ſtatuto: nũq̇d ſi poſtea fiat nouũ ſtatutũ
in derogationẽ predictorũ valebit gra=
tia: vł reformatio: an valebit ſtatutũ ſub
ſequens. Et videt̃ ꝙ ſtatutũ nouũ valeat
qꝛ gratia vel reformatio vr̃ conſideraſſe
effectũ ſtatuti tũc vigẽtis nõ futuri. ff. de
verb. obli. l. cũ ſtipulatus. §. ſi cũ ſtipula=
tio. de aur. ⁊ argẽ. leg. ſi ita. ff. de leg. iĳ. l.
his verbis. de verbo. ſigni. l. bene. §. hoc

ſermone. econtra ꝙ non:
quaſi ois effectus cuiuſ=
cunqꝫ ſtatuti: ⁊ impoſte=
rum ſunt ſublati. ff. de li=
be. et poſthu. l. placet. et
no. in. l. ſi ſeruitus. ĳ. rñ=
ſo. ff. de ſerui. ru. pred. et
l. ſi mihi ⁊ tibi. §. in liti=
4 bus de leg. j. † qꝛ ius mi=
hi queſitũ a me ſine cul=
pa mõ auferri nõ põt. ff.
de bono. poſſeſ. cõtra ta=
bu. l. ſi poſt mortẽ: ad fi=
nem. ad idẽ facit qđ not.
xx. q. v. ꝑ totuꝫ. Rñ. eſt tñ
ꝙ in conſtitutione huius
gratie vel ꝓuilegĳ cõceſ
ſi ſunt vocãdi ĳ q̃ ex hoc
leduntur. ff. de aqua plu.
ar. l. in condẽnando. alꝰ
nihil in eorũ preiudiciũ
agit̃. C. quõ ⁊ qñ iud. l. j.
Bal. Addi. ❡ In. q. pre=
dicta ita fecerunt hoies
de mortario qꝛ cũ nobi=
les dñi chriſtofori filĳ de
maletis eſſent exempti
priuilegio imperatoris:
princeps vero conceſſit
illi cõitati: ꝙ nemo eſſet
exemptus: ego poteſtas
dicebam priuilegiuꝫ eis
nobilibus cõceſſum non
tolli per conceſſionẽ dñi
ducis Anto. de cremon.
❡ An ꝓbato inſultu ⁊ ꝑ
cuſſiõe ꝑcutiẽs poſſit de
vtroqꝫ puniri. Itẽ ĩ q̃ ter
ritorio punit̃: q̃ in vno ꝑ
cuſſit: ⁊ in alio ſubſeq̃nti
occidit. Itẽ an plures ꝑ
cuſſiões in vno impetu
faciẽs puniat̃ de vna ꝑ=
cuſſione: vel pluribus.
* SEptimo queri=
1 tur. † Quid ſi ꝓ
betur ꝙ aliquis
fecit inſultũ cõ=
tra aliquẽ: ⁊ eundem per
cuſſit inſultãs. Nũquid
eſt punięđꝰ de inſultu: ⁊

*Adde ꝓ
ꝓrio mẽbro
Ange. ar. in
ſuo tra. ma=
lefi. in ꝟſ. in
ſultuꝫ. poſt
medium. et
ibi etiaꝫ de
tota hac. q.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

de percuſſiõe. an de p̄cuſſione tm̃. ⁊ pri-
mo videt̃ ꝙ de p̄cuſſione tm̃ puniat̃. naʒ
vnũ ⁊ idẽ factũ dʒ cenſeri rõne cõtinua-
tionis. vt no. ff. de act. ⁊ ob. l. nõnũꝗ. ⁊. ff.
de noua. l. ſi ita ſtipulatus. §. fi. ⁊ ſe. cũ em̃
vno impetu ꝯmiſſa fuerint debẽt p vno
reputari. ff. ad. l. aquil. l. fin. ⁊ argu. ff. de
adul. l. qđ ait. in fi. ad idẽ. ff. ad. l. aquil. l.
ſi ex plagis. §. tabernarius. et de incen.
rui. nauf. l. j. §. p̄inde. ideoꝗ tm̃ pro vul-
nere vr̃ puniẽdus: qꝛ in vulnere vr̃ con-
ſummatũ delictũ inſultꝰ. p hoc. C. de ac-
cu. l. q̃ de crimine. ⁊. d. l. illud. ⁊ qđ ibi no.
¶ Econtra qđ debeat de vtroꝗ puniri:
2 dicit lex † ꝙ ſimul plures inferant̃ iniu-
rie: vt puta ſi q̃s in domũ meã ingreſſus
ſit ⁊ ſimul inſultũ fecit: ⁊ verberauit me:
tenet̃ de ſingulis iniurijs. l. p̄toꝛ edixit.
§. dũ bis. ff. de iniurijs. ſi tñ iiurias in eo
dem libello accuſatoꝛ cõiũgat: qꝛ diuiſũ
agere non dʒ. vt ibi: ꝗ de vtroꝗ punien-
dus eſt. ⁊ vr̃ caſus in. d. l. q̃ de crimine. ij.
3 rñ. † Nunq̃d p p̄ter plura delicta cõcur-
rẽtia illis impunitas dat̃. ff. de priua. de
lic. l. nunꝗ plura. ⁊ de ter. amo. l. ſi in ſin-
gulis ⁊c. ff. ad turpil. l. ſenatꝰ. Nam ſi q̃s
ſurripiat inſtrumẽtũ: ⁊ illud incõtinenti
deleuerit de vtroꝗ tenet̃: ſcʒ pena fur-
ti. ⁊. l. aq̃. ff. de fur. l. q̃ tabulas. in fin. et. l.
4 ſed. † qꝛ varietas criminis inducit varie
tatẽ penarũ. xxiij. q. iiij. c. pene. ⁊. d. l. cũ
ſenatꝰ. Igit̃ in caſu propoſito cũ inſultã
do cõmiſerit vim publicã ſi vulnerãdo
inciderit in penam iniuriarũ. l. lex coꝛne
lia. ⁊ ibi no. ff. de iniur. ⁊. l. p̄toꝛ. §. j. eo. ti.
Videt̃ dicẽdum ꝙ de vtroꝗ eſt punien-
dus p iura p̄dicta. Sed frã. accu. tʒ ꝙ de
percuſſiõe ſeu vulnere tm̃ tenet̃: nõ de in
ſultu. ad. l. q̃ de crimine rñdet̃: ꝙ ibi fue-
runt diuerſa crimina: ⁊ ideo ſeperata ad
inuicẽ: qꝛ vnũ nõ põt dici pars alterius
ſed in propoſito non ſunt adeo ſeparata
qꝛ ex continuatione ⁊ actu cõnexo dʒ iu
dicari: idẽ cũ in eũdem finẽ cõſummant̃
et ita ipſe do. Fran. accur. determinauit
in. q. ſuis. Aliqñ tñ tenuit aliam partẽ. ſ.
ꝙ de vtroꝗ puniat̃ dicens: ꝙ ideo dicit
gl. in. l. q̃ de crimine. ꝙ de homicidio tã-
tũ tenet̃: qꝛ inſultus ⁊ moꝛs tantũ cadũt
in vnã ⁊ eãdẽ ſpeciẽ delinquendi: qꝛ in-
ſultus ⁊ vulnera fuerunt cã moꝛtis. vn-
de ſufficit ſi de ſola moꝛte puniatur: imo
põt pena inſultus puniri: quia pena ho-
micidij eſt moꝛs. ff. de ſica. l. eis. §. pena.
qũo igit̃ querimus de pena inſultus ſeu
punitiõe: nõne moꝛs eſt duoꝛũ cõiuncto-
rũ ſeparatio ſm phm: ⁊ moꝛs oĩa ſoluit
in autẽ. de nup. §. diſponat. ⁊ nõne moꝛ-
te rei extinguit̃ crimẽ. ff. ad turpi. l. cum
ſenatus. §. ſi p p̄ter. ⁊. C. ſi reus vel accu.
moꝛ. fue. p totũ. certe ſic. ſed qꝛ hoc non
habet locũ qñ inſultus ⁊ vulnus eſt ſine
moꝛte: ideo de vtroꝗ eſt puniendꝰ ſecũ-
dum eos: vt in iuribꝰ pro hac parte alle
gatis. Sed Guid. de ſuza. diſtinguit. aut
in ipſo inſultu percutit: ⁊ tunc tenetur
de percuſſione tantum: aut facto inſultu
exijt rixa: ⁊ p̄cutit ⁊ tũc tenetur de vtroꝗ
quia percuſſio videtur actus ſeparabilis
ab inſultu primo facto: vt ex p̄dictis col
5 ligitur. ⁊ hoc † quia cõtinuatio actus tol
lit diuerſitatẽ penaruʒ. vt. ſ. ¶ Et ex ſu-
p̄radictis poteſt alia queſtio determina-
6 ri. † Ecce duo intrant ſimul duo territo-
ria ſe contingentia: ⁊ ad diuerſos iudi-
ces ſpectantia: quidã facit inſultum con-
tra aliquẽ in vno territoꝛio: ⁊ inſultatus
fugiens intrauit aliud territoꝛium: inſul
tans propinquus occidit illuʒ in territo
rio in quo fugiens intrauit: q̃ritur cuius
territoꝛij iudicis erit cognitio: certe eius
vbi fuit occiſus: vt patet ex predictis. et
facit. l. ita vulneratus. in princip. ff. ad. l.
aquil. et. ff. quod vi aut clam. l. ſemper.
7 ¶ † Item ex his dependet alia qõ. pena
vulnerantis cum alapa eſt ſm foꝛmam
ſtatuti decem librarum. accidit ꝙ vnus
vno cõtextu continuatis ictibus ſex ala-
pas dedit alicui. an eſt puniendus pro
vna tantũ: an vero pro pluribus. Et qđ
pro vno puniatur: faciunt iura primo al
le. et facit. C. de mo. mulct. l. eas. ff. de fur.
l. ei qui. ⁊. l. inficiando. §. infans. ad idem
l. lecta. ff. ſi certum peta. ad idem extra
de teſti. cogen. c. ij. Tamen Dy. dicit: qđ
de omnibus punietur: vt. d. l. nunꝗ. ⁊. ff.
de adul. l. ſi adulterium. C. de ſer. fugit. l.
quecunꝗ. ff. de verb. obli. l. quod dicitur.
⁊ eſt caſus. ff. de ter. amo. l. agraria. et. ff.
de iniu. l. eum qui. §. nupta. ⁊ ad contra-
ria reſpõdetur. quod ex omnibus repre-
ſentabatur vnius conſummatus effe-
ctus: qđ non eſt in propoſita qõne ⁊ ideo
ſecus facit de qõ. extraoꝛ. in queſtio. x. ⁊c.

¶ Utrũ puniatur delictũ ignoꝛãter cõ
miſſum: ⁊ qualiter p̄bet̃ ignoꝛantia.
1 OCtauo q̃rit̃. † aliq̃s cõmiſit
* delictũ: ſʒ ſe excuſat dicẽs
ꝙ ignoꝛauerit: ⁊ ſine dolo
cõmiſerit. nunq̃d nihilomi
nus cõdẽnabitur. ⁊ vr̃ pri-
mo ꝙ nõ: qꝛ ignoꝛãtia non
2 punit̃. ff. de infa. l. genero. † qꝛ ignoꝛans
nõ delinq̃t. ff. de act. et oblig. l. ex malefi-
cijs. ⁊ de decre. ab oꝛ. fa. l. fi. ⁊ ad ſilleya. l.
ſiq̃s in graui. §. ſi q̃s. ⁊. ff. loc. ⁊ cõduc. l. ſi-
quis ignoꝛans. ff. de iuriſd. om. iud. l. ſiq̃s
id quod. §. doli. C. vnde vi. l. inuaſoꝛ. ij. re-
3 ſponſo. extra de cogna. ſpi. c. iij. lib. vj. † q̃
ignoꝛantia regulariter preſumitur. ff. de
pꝛoba. l. quoties. §. qui dolo. ⁊ ignoꝛanti-
bus venia non denegatur. lxxij. diſtin. p-
poſuiſti. Econtra videtur ꝙ ignoꝛantia
4 allegata non excuſat. † quia punitur de-
lictũ in ignoꝛãtia commiſſum. ff. de le. et
ſeñ. cõſul. ⁊ de iniu. l. eum. §. qui iniu. de
pub. l. fin. §. licet ad. l. aqui. l. ſcientiam. §.
peñ. ff. de ſica. l. diuus. de iuris et facti
igno. l. regula. ⁊ puniuntur ignoꝛantium
peccata. xxxij. q. vij. ꝙ idem. extra de po-
ſtu. prela. c. j. C. vnde vi. l. cũ querebatur.
Potes ita ſoluere quod q̃ committit de-
lictũ iure naturali vel gentiũ pꝛohibitũ
non excuſatur: licet dicat ſe ignoꝛaſſe: qꝛ
eoꝛum ignoꝛantia non excuſat. iij. q. iij. §.
notandum. ⁊ nulla conſuetudo in hoc p
ficit etiam ſi omnes de mundo hoc face-
rẽt. xxij. q. vij. c. flagitia. quia non eſt ex-
cluſum crimen per tempus vſum vt no-
ta. extra de conſti. c. iiij. ⁊. c. fin. Et idem in
alijs obſeruationibus reductis ad obſer
uantiam iuris ciuilis que ſint redacte in
coꝛpoꝛe iuris ciuilis: vel canonici: quia
non datur venia his qui edicti ſeuerita
tem ignoꝛare p̄tendunt. ff. de fal. l. diuus
5 in princi. † talia enim iura ab omnibus
ſciri debent. d. l. regula. §. j. C. de legi. l. le-
ges. imo ignoꝛare ius eſt lata culpa. ff. de
his q̃ no. infa. l. liberoꝛũ. §. j. vnde in his
dolus adeſſe preſumitur. Naʒ in delicto
dolus ineſt. ff. vibo. rap. l. antepe. §. fin. qꝛ
omne malũ praue preſumitur factum: vt
extra de preſum. c. j. et ſic loquuntur iura
pꝛo hac parte allegata. vt. l. illud relatuʒ
§. fin. ff. de iniur. l. ſi non conuitij. C. eo.
et circa hoc vide diſtin-
ctionem quam ponit Dy-
nus in. c. in obſcuris. de
re. iur. lib. vj. In alijs au
tem delictis que ſunt de
iure poſitiuo ſeu conſti-
tuto: vtputa de his que
ſunt per iura ciuilia vel
per ſtatuta pꝛohibita: et
in delictis inobedien-
tie puniendis ex conſti-
tutione ⁊ ſententijs ſu-
perioꝛũ q̃ non ligãt ante
publicationẽ tunc iuſta
cã ignoꝛantie excuſat: vt
nota. ff. de penis. l. reſpi-
ciẽdum. §. pe. extra de tẽ.
oꝛd. c. ij. in fi. ibi: mereri
veniã. ff. ſi quis in teſt.
lib. eſſe iuſ. l. ij. in fi. Ideʒ
in p̄hibitionibus et in
obedientijs p̄uenienti-
bus ex inſtrumẽto in cã
ciuili: vbi ignoꝛantia ex-
cuſat: ⁊ ignoꝛare preſu-
mitur niſi ignoꝛantia ſit
craſſa: et ſupina: vt no.
in. c. ij. de conſtit. lib. vj.
vel niſi in culpa fuiſſe de
pꝛehendatur: vt not. ff.
de leg. l. j. vel niſi de ſciẽ-
tia eius pꝛobetur: et ita
loquuntur iura p pꝛima
6 pte allegata. † Et hec q̃-
dẽ ignoꝛantia p̄batur p
iuramentuʒ eius qui al-
legat ⁊c. vt. xxxiij. q. ij. in
tellectum. ⁊ extra de ſen.
excõ. c. ſignificaſti. et no.
Ioan. and. extra de tem.
oꝛ. c. eos qui in glo. affe-
ctata. ⁊ quod nota. ff. de
adul. l. ſi cui. §. j. in gloſſ.
ꝙ et ipſe ⁊c. et in canone
dicitur: ꝙ ignoꝛantia eſt
veriſimilis p̄batio ſuf-
ficiens: vt not. ij. q. j. c. ſi
quis a ſimonia ⁊c. Ex-
preſſum eſt extra de elec.
c. nulli. li. vj. quia in his
dolus regulariter adeſſe

* Ad dõ bar-
to. in. l. inter
oẽs. §. j. de
furt. et Pa-
noꝛ. in. c. cuʒ
p p̄ter. ⁊ ibi
ĩ apo. meis
in princ. de
iure pa.

non preſumitur ſed in
quibuſdam alijs caſibꝰ
dolus adeſſe preſumit̄.
et hoc eſt qd̄ dicit̄ doluʒ
preſumptū.ff.man.l.do-
lus.ꝛ.ff.de admini.tuto.
l.q̄ ad perēptoriū.in p̄n.
ff.de pac.l.p̄tiū.in fi.ꝛ.l.
tres fratres.ꝛ.l.tale pa-
ctū.§.fi.de doli excep.l.q̄
in fine.ꝛ.l.dolo facit.C.ð
7 teſta.iubemus.†Itē vbi
cūq; deeſt bōa fides:tūc
ſp̄ p̄ſumit̄ adeſſe dolus.
extra de ſpon.c.bone.ex
qua p̄ſumptione fit con
dēnatio.vt ibi Baldus
ex p̄dictis inſurgit que
ſtio q̄ proxime ſequitur.

¶Utrum delinquēs
caſu puniatur.

1 * NOno q̄rit̄
†q̄dā com
miſit deli-
ctū:non ex
animo:ſʒ
culpa:ſeu
negligētia ſiue caſu:nū-
quid eſt puniendus.Et
primo videt̄ ꝙ nō:vt in
proxima queſtione pro-
batum eſt.Nā qui dolo
caret:nō videt̄ punien-
dus.ff.de ſica.l.j.et.l.in
lege.¶Econtra ꝙ ſic p
ca que allegant̄ ibi pro
ſecunda parte.Sed de
iure gentiū non excuſa-
tur delinquēs:etiā ſi ſi-
ne dolo delinquit:puni-
tur tñ mitius.vt.ð.l.in le
ge.ꝛ ad idem facit.ff.de
incē.rui.nauf.l.q̄ edes.
de penis.l.abſentem.de
termino mo.l.ij.in fine.
de admi.re.ad ciui.per.l.
imperator.§.reſcripſe-
rūt.ꝛ de cuſt.reo.l.mili-
tis.de iniur.l.ſi cum ſer-
uo.de penis.l.reſpicien-
dum.§.j.et ibi plene.De

*Add' bar
to.i.l.j.ff.de
leg.an.ꝛ ibi
qn ꝛqūo pu
niat̄ d̄lictū
culpa vel do
lo vel caſu
cōmiſſum.

F Adde lā-
frā.de oria.
in.§.iſtoꝝ
p̄ductiōes
nu.xxix.ꝟ.
itē q̄ro.ꝛ nu
me.xxxiij.
ꝟſ.q̄ro vlte
riꝰ.ꝛ vtrobi
q; in apoſ.
de p̄batio.

iure aūt canonico diſtinguit̄:qr aut da-
bat operā rei licite:ꝛ tūc ſi adhibuit dili
gentiam quā debuit:nō punitur.et ſi pe
riculū ſequat̄:ſufficit eñ ſi nihil ex con-
tingētibus omiſit.ff.ad.l.aquil.l.q̄ occi-
dit.§.j.ꝛ de homi.c.ſignificaſti.ꝛ.c.ex li-
teris.ꝛ.c.dilectꝰ.Si vero nō adhibuit di
ligentiā punit̄:vt eo.tit.c.ad audientiā.
Si aūt dabat operā rei illicite:tūc indi-
ſtincte tenet̄ ꝛ punit̄.vt eo.tit.c.contine-
bat̄.tūc eñ in culpa eſt.arg.ff.de penis.l.
reſpiciēdū.§.delinquit̄.ꝛ dic vt ibi lʒ vr̄
obſtare.ff.ad.l.aq̄l.l.ſcientiā.§.j.ſed ibi
aliter loquitur.dic vt ibidē no.Bald.
¶An ex inſtrumēto qd̄ deficit in ſubſtā-
tialibꝰ puniat̄ ſcribēs.Quid ſit falſum
ꝛ q̄ eiꝰ pena.Item an falſitas in vno ca-
pitulo teſtamēti vel ſcripture vitiet to-
tam ſcripturā:ꝛ totum inſtrumentū.Itē
an tabellio dānatus de falſo poſſit ali-
cui conficere inſtrumentum.Item an ex
falſa cauſa propoſita ſequatur pena fal-
ſi.Item an producens falſum teſtimo-
nium:et non depoſuit:ſit hoc ipſo con-
demnādus.Itē an per accuſationem vel
inquiſitionē falſitate propoſitā debet iu
dex in principali ſuperſedere.Item an
teneatur de falſo notarius qui omiſit
ſcribere quod debuit in ſuo protocollo.
1 F DEcimo q̄rit̄†q̄d ſi aliq̄s falſo
fabricauit aliqd̄ inſtrumentū
dū tñ querit̄ de tali inſtrumē-
to in eo deficiunt ſubſtantia-
lia:q̄ in inſtrumēto exiguntur.
vtputa anni dñi:vel locus:vel teſtes:et
ſic nō valet:vt in aut̄.vt p̄pona.nomen
impe.in prin.ꝛ.C.de cōtrahen.ꝛ cōmit.
ſtip.l.optimam.vel pone in teſte qui fal-
ſum teſtimoniuʒ perhibuit:ſed apparet
ꝙ p̄hibuit nō citatꝰ:vel abſente vtraq;
parte.vel etiam productus vel receptus
eſt poſtq̄ ſunt aperta et didicita teſtifica
ta.quibus caſibus eius teſtimonium nō
valet.C.de teſt.l.iurein.extra eo.c.nup.ꝛ
C.eod.titu.l.ſi qñ.ꝛ aut̄.q̄ ſemel de teſti.
Nūq̄d erit nihilominꝰ de falſo dānādꝰ
ꝛ primo vr̄ ꝙ ſic.qr punit̄ conatꝰ etiā nō
ſecuto effectu.C.de fur.l.ſi q̄s ſuo.ad idē
ff.de extraor.cri.l.j.i p̄n.Itē lʒ reſcriptū
ipetratū de iure iniq̄ nō vʒ qñ abſorbet
in totū ius aduerſarij:nihilominus pōt

aduerſariꝰ vti eodē iure cōtra impetran-
tē.ff.qd̄ q̄ſq; iu.l.j.in fi.ꝛ ibi no.ꝛ punitur
affectꝰ q̄uis nō ſequit̄ affectꝰ.ff.de infa.ſ.
2 l.iij.§.q̄d ergo.†ꝛ no.ꝙ affectꝰ dicitur in-
tētio ꝛ p̄poſitū intelligēdi ꝛ malefacien-
di:vt.C.de adu.l.eū q̄ duas.extra de bi-
ga.c.nup.ꝛ de p̄dictis habet̄ in.l.ſi quis
nō dicā rapere.C.de epi.ꝛ cle.Itē qui ſibi
aſcribit legatū in teſtō punit̄:etiam ſi le-
gatū non valeat.ꝛ ex hoc no.ꝙ voluntas
cū actu in delictis ſpectat̄:lʒ nō ſequatur
exitus.ff.de ſica.l.j.§.diuus.C.eo.l.is qui
cū telo.Itē cognoſcēs vxorē alterius etiā
nō legitimā pōt de adulterio accuſari.ff.
de adul.l.ſi vxor.ſcdo rñ.Econtra vr̄:ꝙ de
falſo puniri non poſſit.Quid eñ obfuit
conatus ꝛc.ff.qd̄ q̄ſq; iur.l.j.C.ſi māci.ita
fuerit aliena.l.ea quidē.Nā aſcribens ſi
bi legatū in teſtō ita demū punit̄:ſi id te-
ſtamētū p̄ficiat̄:nō aliās.ff.de fal.l.ſi q̄s.ij.
rñ.vbi videt̄ caſus.q.p̄poſite:qr ſi teſtm̄
vel inſtrm̄ eſt imp̄fectū nō eſt q̄renduʒ de
falſo.qd̄ eñ ſi eſt nullū:falſificari nō pōt.
arg.ff.de iniuſ.rup.l.nā ꝛ ſi ſub cōditione
§.rūpendo.ꝛ videt̄ caſus.ff.de penis.l.ſi
q̄s.§.teſtm̄.ꝛ adde qd̄ not.C.de fal.l.diuꝰ.
Sed cōtrariū videt̄ verius.ꝛ dic ꝙ cōtra
ria loquunt̄ in eo qd̄ aliqd̄ eſt:licet poſſit
mō alio infirmari.l.ſi q̄s legatū.ij.rñ.
¶Item dic ꝙ in.l.ſi q̄s in graui illud eſt
odio heredis q̄ cōtra p̄hibitionem legis
aperuit teſtatoris voluntatem:ſed licet
predicti pena falſi nō puniant̄:tñ talis co
natus nō trāſit impunitꝰ:ſʒ punit̄ extra
3 ordinē.ſ.crimine ſtellio.†vbicunq; eñ de-
ficit titulus cris ad crimen ſtellionatus
eſt recurrendum in ſubſidiū.ff.de cri.ſtel.
l.iij.§.generalr̄.Cuius pena extraordina-
ria dicitur:vt ibi.ꝛ adde qd̄ eſt.j.e.§.ideʒ
vr̄.ꝛ pōt dici ꝙ id qd̄ aliquis agit lʒ actꝰ
nō habeat effectū puniat̄.qr q̄tum in eo
fuit ad effectū perduxit:vñ tenetur q̄tuʒ
ſi rem ipſam p̄feciſſet ſiue fuerit in mino-
ribus delictis.ff.de fur.l.ſi q̄s ſine gra-
uioribꝰ.ff.de ſica.l.j.§.diuus.de pari.l.j.
in fi.ꝛ ad.l.iul.maie.l.quiſquis.ꝛ clare di
citur ꝛ not.ff.de poſtu.l.j.§.beſtias.volun
tas eñ in his expectat̄:nō exitus.ff.de ſic.
l.iij.ꝛ no.extra de eo qui mit.in poſ.c.j.qr
cū per eum nō ſteterit:habetur pro com-
plemento:vt.ð.l.ſi quis ſeruo.ſufficit eñ

aliquid fuiſſe factū ad hoc vt pena cōmit
tatur.vt leg.ꝛ no.ff.de his qui not.infa.l.
quid ergo.§.cū aūt.ꝛ no.xxxij.q.vi.ꝛ ma
xime qñ ad eū aliquid p̄uenerit.ff.de ca-
lū.l.generalr̄.§.j.eo aūt caſu quo potuit
p̄ficere:ſʒ noluit nō tenet̄.ff.de fal.l.falſuʒ
cū ſuis concord.ꝛ maxime in leuioribꝰ de
lictis.l.qui opus.ff.de infa.qr etiā ſi fla-
gitio nō cōſummato punit̄ ſi p eū nō ſtat.
vt in.ð.l.nō:ſed mitiꝰ punit̄ q̄ ſi eſſet p̄-
fectū.l.fi.C.de ſer.fug.ꝛ.C.de extraor.cri.
l.j.in fi.ꝛ in p̄n.Aliud ē eñ tentare ꝛ aliud
facere.vt.xxiij.q.j.in fi.ꝛ ibi not.¶Et qr
de pena falſi fecimꝰ mētionē:q̄rit̄ q̄d ſit
falſum.Itē q̄ūo cōmittat̄.Itē ꝯtra quem
cōmittat̄ ꝛ q̄ cā faciat falſum.Item qualr̄
4 de falſo agi p̄t:ꝛ q̄ ſit eiꝰ pena.†eſt eñ fal-
ſum aliq̄d mutare cā tollēdi veritatē.ff.e.
l.q̄d ſit falſum.Et ideo diffinit̄ ſic.nihil
aliud eſt falſitas q̄ mutatio v̄itatis.vt
in aut̄.de fide inſtr.§.j.Nō cōmittit̄ auteʒ
falſum niſi dolo adhibito.C.e.l.nec exem
5 pluʒ.¶†Cōmittit̄ falſum circa multa et
multoties.vtputa circa ſcripturas pu-
blicas vel priuatas.C.e.l.damꝰ.vel etiaʒ
corrumpēdo:delēdo:vel mutando ſiue cā
cellādo teſtes:vel aliā ſcripturā publicā.
C.eo.damꝰ.vel corrūpendo edictum pre-
toris.Item cōmittitur in dicto:vel teſti-
monio.ꝛ qui ob falſum teſtimonium per
hibendum pecuniam acceperit:vel aliter
ſe corrūpi paſſus eſt ꝛ ipſius teſtis vel iu
dicis corruptioni opem preſtitit.Itē cō-
mittitur falſum circa circa allegationes
faciēdas.ſ.allegando falſas leges.Itē in
fabricando ſeu fabricari faciendo falſam
monetā.ꝛ ita etiam emendo vel per falſa
pondera ponderando.Iteʒ circa partum
ſuppoſitum.Item in vſu falſi inſtrumen-
ti.Item in eo qui nō eſt miles:q̄ pro mili
te ſe ingeſſit vtendo falſis inſignijs.Iteʒ
in doctore.Item in eo q̄ eandem reʒ duo
bus inſolidū vendidit.Itē in eo q̄ inſtrā
partis apud ſe depoſita aduerſario p̄di-
derit.Itē in eo q̄ preſidi vel p̄ncipi men-
titur.Itē in eo q̄ p obreptionē vel menda
ciū ipetrauit:ꝛ obtinuit.ff.eo.l.ſi q̄s obre
pſerit.Itē in p̄curatore vl̄ tutore q̄ depo-
ſito offō rōneʒ reddere detractauit:vel cō
tempſit:ꝛ q̄ in vltia volūtate aliq̄d ſibi vl̄
ſibi ſubiectis ſcripſit:de quibꝰ oibus dic

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

vt plene per Azo. in ſum. huius tituli.
6 ¶ † Quib⁹ aũt modis ⁊ cõtra q̃ cõmittat̃
falſitas: ⁊ ꝙd ſi cõmittatur i ſcriptura pa
pali vel alia plene notat̃ extra de crimine
fal. c. lz. ⁊ de fide inſtru. c. inter dilectos. ⁊
multa notaui ego Bald. in ti. de fal. q̃ nõ
tanguntur per docto. vcz in. C. ff. ac decre-
talibus in additionibus meis nouiſſi-
mis quas pro preſenti hr̃e non potui.
7 ¶ † Cognoſcit̃ aũt de falſo duobus mo-
dis. ſ. ciuilr̃ ⁊ criãliter. C. eo. l. damus. ⁊ c.
tua. ⁊ c. fi. de procu. qñ aũt ciuiliter per ac-
cuſationẽ ꝓcedit̃: tũc etiã ⁊ accuſatori ⁊ ac
cuſato incumbit probatio. C. eo. l. vbi ciui
liter. qñqꝫ tñ põt agi ꝑ exceptionem ⁊ re-
plicationem: ſed tunc leuis fit examina-
8 tio. C. eo. l. fi. † Pena aũt falſi in libero ho-
mine eſt deportatio: ⁊ oim bonorũ publi-
catio. ff. eod. l. j. Qñqꝫ eſt pena capitis. C.
de fal. l. j. quãdoqꝫ flãmarũ aduſtio. C. e. l.
ij. in ſeruo autem eſt vltimũ ſuppliciuz. ff.
de fal. l. j. §. fi. ⁊ dicit quod pari pena pu-
nietur faciens: ⁊ fieri faciens. ff. e. l. filius.
in pñc. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. deieciſſe. Item
eadẽ pena punit̃ q̃ põt ꝓhibere ⁊ non pro
9 hibet. ff. eo. l. lege cornelia. † Item eadem
pena punit̃ fabricans ⁊ eo vtens. C. eo. l. q̃
codicillos. niſi vtens deſciuerit ab vſu añ
ſniam: vt ibi. ⁊ ar. ff. qđ me. cã. l. ſi cum ex-
ceptio. §. ſatis clementer. qđ intellige ſi ta
lis vtẽs ſit qui nõ fabricauerit. ſi enim fa
bricauerit non excuſatur abſtinendo ab
vſu. d. l. ſi qs. C. de fal. ⁊ de fi. inſtru. l. ij. et
de fal. l. falſi. ſed de iure canonico vtens q̃
non fabricauit mitius punit̃. vt extra de
cri. falſi. c. ad falſarioꝝ. q̃ ergo ſuſpicatur
de inſtr̃o quo eũ vti opz in iudicio. qꝛ for-
te de iure ſuo aliter probare nõ põt. vtat̃
eo inſtr̃o cum cautela: ⁊ modo hoc dicat.
ego duco ⁊ produco iſtud inſtr̃m tanqꝫ ve
rũ ⁊ ꝓ̃e cõpoſitũ: ſz ſi quouis modo appa-
reat eũ ſuſpectũ: vel falſum: ex nũc prout
ex tunc abſtineo ab eius vſu. arg. pro eo. ff.
de offi. procon. l. obſeruare. in fi. Itez ipm
produco in ea tantũ parte: in qua pro me
facit: ⁊ me releuat. ⁊ nõ alꝭ. ar. ff. de dolo. l.
eleganter. §. procurator. ⁊. ff. de dã. infec. l.
10 ait pretor. §. j. et in aut. de teſti. §. j. † poteſt
eñ fieri productio priuilegij vel alteri⁹
inſtr̃i in aliqua particula tm̃. Ita qꝫ non
in alijs ar. ff. de eden. l. argentarius. §. j. C.
de fi. inſtru. l. cõtingit. ⁊ not. C. eo. l. contra
morẽ. Et qđ dꝛ qꝫ inſcribẽs ſibi in inſtr̃o in
cidit in penã falſi. vt. C. de his q̃ ſibi iſcri.
in teſta. intellige in teſtamẽto in ſcriptis.
ſed in nũcupatiuo videt̃ ſec⁹: qꝛ nõ eſt ea-
dẽ rõ: qꝛ inſtr̃m teſtamẽti fit palã ⁊ audiẽ-
tibus teſtib⁹: ⁊ fit ad memoriã. nõ autẽ ex
ea vires teſtamẽti dependẽt. Et rõ eſt: de
perdita ſcriptura poſſet ꝑ teſtes ꝓbari C.
de boñ. poſ. ſm tab. l. ij. ⁊ plene dꝛ. j. de qõ.
circa vlti. volũ. in. q. ix. ſed vis teſtamenti
in ſcriptis dependet ab ipſa ſcriptura. vn-
de ea deꝑdita ꝑ teſtes probari nõ poſſet
cũ ignoret̃ ꝙd clauſa ſcriptura contineat
hãc opi. tenet Spe. in tit. de inſtr. edi. §. re
11 ſtat. ¶ † Ulterius queritur ꝙd ſi inuenia
tur falſitas in vno capitulo: in alijs autẽ
eſt verum: vel quid ſi teſtis in vno articu
lo dixit falſum: tamen in alijs dicit verũ.
Nunꝙd ex vnico falſo teſtimoniuz vel in
ſtrumentũ erit nullũ. Et primo videt̃ qđ
ſic: qꝛ q̃ in vno offendit: fact⁹ eſt oim reus
extra de reg. iur. c. defleat. ⁊ quoties ſigni
ficatio ſumit̃ ex vniuerſo: ſi vna eſt falſa:
tota oratio ẽ falſa. ⁊ reddit̃ falſa. ff. de reb.
dub. l. ſi is q̃ ducenta. §. vtrũ. ad idẽ. C. de
vete. iur. enu. l. ij. ad fi. Nã ibi totũ eſt fal
ſum rõne partis. ad idem. x. diſt. c. ad ſa-
cros. Item expreſſe dicitur in teſte. q̃ ali-
quid de ſuo adijcit ꝑ mendaciũ. totũ ſuũ
teſtimoniũ decolorat ⁊ deturpat. iij. q. ix.
c. puta. ⁊ no. in. d. c. defleat. Econtra qđ nõ
C. de tranſact. l. ſi ex falſis. vbi dicit̃ quod
ſublato capitulo falſo alia firma remanẽt
ad idẽ. ff. de mino. l. et. §. j. ff. de ver. ob. l. ti
tia. §. idẽ rñdit. qꝛ non dz vitiari vtile per
inutile: imo adiectio inutilis habetur ꝓ
non adiecta. ff. de verb. ob. l. ſi quis ſtipu
latus. ad idem. C. de iudic. l. ij. in hoc di-
cit Inno. qđ ſi notarius admiſcuit falſuz
circa ſubſtãtialia inſtrumenti vel teſtamẽ
ti. vel teſtes contra ſubſtantialia dicti ſui:
ſeu eius ſuꝑ quo producit̃: totũ inſtr̃m ⁊
teſtimonium falſificatur: ſiue ſcienter ſi-
ue ignoranter falſum admiſcuit. Si vero
adijciatur falſum circa ea que non cõtin-
gunt ſubſtantiam vel circunſtantiam ne
gotij de quo agitur: ſeu de quo fit inſtru-
mentum: vtputa de confinibus vel de
loco vnde ſunt contrahentes: ⁊ tunc non
vitiatur: etiam ſi ſcienter ſit mixtum fal
ſum: cum

ſum: cum ex hoc ſubſtantia non falſificet̃.
nihil enim facit ad contractum vel teſti
monium vnde ſint contrahẽtes: vel quo
rum ſint confines. vt ipſe no. extra de he
re. c. fraternitatis. ⁊ hoc poteſt probari ta
12 li ratione. † Nam certum eſt: qꝫ error ſeu
vitium adhibitum circa ea: in quib⁹ vis
negotij non conſiſtit: cum non ſit in loco
ſuſpecto non nocet: vtputa in narratione
facti. extra de fide inſtru. c. ex literis. vel
in ſuſpectis ſicut eſt raſura. talis eñ no-
cet i paucis literis: vt extra de crimi. fal.
c. fi. Si vero ſit ſuppoſitio ex qua non con
cludatur: falſum non preſumitur. vt not.
extra de relegio. do. c. cuz venerabilis. Nõ
enim ex hoc redditur ambiguitas: vt in
dicto. c. not. ad idem facit. C. de teſta. l. ſi
vnus. ⁊ quod ibi not. ¶ Subdiſtingue ta
men aut inſtrumentum continet vnuz ca
pitulum aut plura: ⁊ ſi plura aut ſunt di-
uerſa ⁊ ſeparata aut cõiuncta ⁊ connexa.
Si diuerſa tantum nocet: vt in. c. in quo
eſt falſum adhibitum alijs firmis rema-
nentibus: vt no. C. de tranſac. l. ex falſis. ⁊
C. eodem. l. cum alijs. ⁊ in alijs iuribus.
pro ſecunda parte allegatis. diuiſa enim
nec poſitione nec remotione tolluntur. ⁊
no. ff. de acquiren. poſſ. l. naturaliter. §. ni
hil commune. Si vero ſunt cõiuncta ſeu
connexa. tunc in omnibus nocet: qꝛ idem
ius eſt ſeruandum in omnibus connexis
ff. de neg. geſ. l. cum actum. ⁊ nota. extra
de offic. delega. c. propter. ⁊ idem etiam
in acceſſorijs: quia acceſſorium nõ poteſt
conſiſtere ſine principali: vt in reg. iu. prĩ-
13 cipalis. ¶ Deinde queritur † quid ſi in-
ſtrumentum falſum tabellio fecerit. nun
quid valebunt alia inſtrumenta per euz
facta. Et primo videtur quod non. C. de
ſenten. paſ. l. fina. extra de here. c. fraterni
tatis. xj. di. c. ſi ad ſacros. C. de ſententijs.
l. ij. extra eod. c. ij. in fi. quia ſemel malus
⁊c. ff. de accuſ. l. ſi cui. §. ſeq. ff. de re milita.
l. non omnes. §. a barbaris. et l. ij. §. is q̃.
eod. titu. C. de ſuſcepto. et archa. l. ſi ali-
quem. lib. xj. extra de teſti. c. teſtium. ⁊ c.
qui ſemel. de regu. iur. in. vj. ¶ Econtra
quod ſic vt. ſ. proxime probatum eſt: falſi
tas adiecta in vna re non nocet in alia.
Item non prohibentur: ergo valent ſua
alia inſtrumenta: ſicut primo valebant.
argumen. ff. de in integ. reſtitu. l. nec ideo
minus. ff. de preuarica. l. ij. dicit Specul.
quod licet fabricauerit. nihilominus va-
lent talia inſtrumenta. ſi enim facta ſunt
quandiu tolerãtur in officio: valent que
per eum geſta ſunt propter vtilitatem
publicam ſicut valent geſta ab excommu
nicato ⁊ interdicto ⁊ in omnibus qui ge
runt officium publicum. xiij. queſtio. iij.
c. nonne. notat Innocen. extra de accuſa.
c. qualiter ⁊ quando. ad finẽ. ⁊ de ſenten.
excom. c. ſi vero. in verbo: conuenit. Dyn.
autem dicit: quod hec toleratio locuz ha
bet vſqꝫ ad ſententiam. nec iudex poteſt
aliud facere: quando eum priuat officio
per. l. diuus ſenatus. ff. de iniur. et ibi per
eum no. ff. de fur. l. non poterit. ⁊ de predi
ctis not. in Spec. tit. de inſtr. edi. §. inſtru
14 mentum. ¶ † Item quid ſi aliquis inſti-
tuit ſuam accuſationem falſam: nunquid
punitur de falſo videtur quod ſic: qꝛ fal-
ſum propoſuit ergo ⁊c. ff. de fal. l. j. ſed dic
quod punitur tanqꝫ calũniator ſimilitu-
dine ſupplicij ſcđm domi. Lambertũ de
rampo. in autẽ. vt iudi. ſine quoquo ſuf-
frag. §. ſi quis autem. ver. ſi autem. ⁊. ff. de
fal. l. qualiter. ⁊ ibi no. ⁊ ad idem de fide
15 inſtrumen. l. iij. ¶ Preterea quero. † qui-
dam produxit teſtes: qui in examine in-
ueniuntur falſi vel varij. nunquid eoipſo
videtur: quod ipſe producens eos corru-
perit: ⁊ videtur qđ ſic quaſi nõ videatur
ignorare falſitatem: quam erãt dicturi. ff.
vnde cognati. l. citaui. ⁊ de in integ. reſt.
mino. l. de tutela. ſed illa videntur loqui
in coniunctis perſonis. Dic ergo: quod
licet teſtes producti falſum teſtimonium
perhibeãt tamẽ nec hoc ipſo tenetur pro-
ductor tanqꝫ corruptor. niſi ſciẽter ad fal-
ſum prohibendum ꝓducat eos. Nam vt
ſ. in prin. dictũ eſt falſum ſine dolo nõ cõ
tinetur. C. eod. l. nec exemplum. ſecus in
inſtrumento. ⁊ eſt ratio: quia inſtrumen-
tum potuit ⁊ debuit preuidere ſi falſita-
tem continebat non autem teſtem. argu-
men. eorum que notantur. ff. de fide in-
ſtrumen. l. ſcripture. Item videtur quod
de falſo puniatur quia ſcienter dictauit
notam ex qua re habet lucrum. C. de teſt.
l. dictantibus. Eſt enim ſcriptura priua-
ta: que probationem non facit: vt no. C. e.

16 l.damuſ†.Poſtremo queritur: pone qđ
litis conteſta.et factis probationibus in
cauſa reus obijcit de falſo contra inſtru=
mentum: vel teſtes: per quod vel quos fa
cta eſt plena probatio: ex quibus poteſt
ad condemnationem procedi. Nunquid
iudex teneatur ſuperſedere in cauſa pnci
pali.et dicendum eſt: quod ſi cauſa princi
palis cui crimen adiungitur eſt ciuilis.
tunc differtur iudicium principale. ⁊ de=
bet iudex eodem tempore queſtionem dif
finire.C.de ordi.iudi.l.cum aliter. Si au=
tem adiungitur criminali: vt puta propo
ſita prima accuſatione de crimine reaccu=
ſat ſuum accuſatorem: vel de productio=
ne falſi inſtrumenti: vel teſtium: et ipſos
accuſat de falſo. et tunc tenetur primo fi=
nire iudicium principali pluribus ratio
nibus. Primo quia pendente accuſatio=
ne non poteſt alium reum accuſare: ſed
purgare ſe debet.ff.de public. iudic. l.is
qui reus.C.qui accuſa.non poſ.l.j. Secun
do quia iſte actiones ſe coniungere non
videntur: maxime quando contra teſtes:
quia ex ſententia rei indebite exceptio al
teri non operatur.ff.de except.rei iudic.
per totum. Tertio quia non eſt ratio vlti
mo deferenda.C.de fal.l.j.et.ff.de his qui
notan.infa.l.lucius.imo dilationes eum
accuſare videntur.C.de fal.l.ij.ergo non
eſt differendum.C.de penis.l.cum reus.
maxime quia iudex aſtringitur in certuꝫ
tempus.C.vt.j.cert.tempus vtputa men
ſem ad ferendam ſententiam.de quo tẽ=
pore non ſupereſt ad huiuſmodi cogni=
tionem de falſo: circa quod dic: vt.j.de
queſtio.circa ſtatuta.in.queſtio.xix. Item
quia res eſt quod imputetur: videlicet q̄r
non reprobauit teſtes excipiendo contra
eos in termino publicationis. vnde poſt=
ea non eſt audiendus. vt.C.qui accuſa.
non poſſ.l.ſi ea. ⁊ alia via non videtur au
diendus: vt non conſequatur per obli=
quum quod directo ſibi non licet. quod
eſſe non debet.ff.de iureiuran.l.ſi duo.§.
idem reſpondit.

¶Econtra videtur quod ſententia ſit dif
ferenda donec cauſa falſi agatur.q̄r ꝓpter
falſitatem ſnie reuocaꝛ.⁊ ſoluenti repeti=
tio datur.C.ſi ex fal.inſtru.l.ſimul ꝓbato
falſo cauſa ex integro auditur.C.eo.l.ij.et
propter falſum cauſa integrãda reſtituit:
vt.ff.de re iud.l.diuus. vnde multoma=
gis eſt differenda ſententia.q̄r cui damꝰ
actionem ⁊c. vt.ff.de regu.iur.l.inuitus.
§.cui damus. Item quoties pncipalis cã
currit cum ſimplici differtur cognitio ſim
plicis: ⁊ prefertur preiudicalis.quia ea ꝓ
bata redditur iudicium retro nullum.C.
de procu.l.licet.ex integro cognoſcitur: vt
dictũ eſt.ergo ea pendẽte differri dꝫ que=
ſtio principalis.ff.de iudi.l.per morẽ.pti=
net enim ad iudicis officium vniuerſam
q.examinare: ⁊ poſtea ſua ſnia diffinire.C.
de or.iudi.l.j.ergo differenda. Iteꝫ videꝛ
dicendũ ſm eos qñ obijciꝛ de falſo per viã
exceptionis ꝯ teſtes vel inſtrm: vt ſupſe=
deaꝛ in ꝓceſſu ſnie extra de app.c.ſup ea.
in princi.nec legitima defenſio ſubtrahi=
tur.C.de iur.fiſ.l.defenſionis facultas.ex
tra de re iud.cũ.I.⁊.A.⁊ de teſtibus.c.cõ=
ſtitutus. Sed qñ accuſatio de falſo diſtin
guitur ſm quoſdã aut inſtituiꝛ a reo: aut
ab alio tertio: ſi a reo nõ videtur debere
ſuſpendi.q̄r accuſare nõ poteſt: vt dictum
eſt. Idẽ dr ſi ab extraneo fit: quia hoc caſu
diuerſe ſunt ⁊ ſe inuicem nõ cõtingunt.C.
de fide inſtru.l.ij.argu.expreſſum.de pe=
ti.here.l.fi.§.fin.aũt.res namq̄ iter alios
acta neq̄ preiudicium neq̄ emolumentũ
ſolet alijs irrogare: qui in iudicio nõ in=
terfuerunt.C.que res iudi.non nocet.l.ij.
ſed videtur dicendũ: q̄ vtroq̄ caſu ſit ſu=
ſpẽdendus: donec cã examineꝛ. vt euẽtu
ꝓbationis finem accipiet cã principalis
ar.d.l.j.C.qui accuſ.nõ poſ.⁊.C.de iudi.l.
rẽ nõ nouã.in fi.non em̃ põt negari: quin
cã falſi ſit principalis: vt.d.l.licet.⁊.l.da=
mus.ergo preferenda.ff.de libe.cau.l.li=
berũ.§.fi.ad qđ em̃ poſtea de falſo queri=
tur ſi lata et executa ſit forte ſnia princi=
palis: vtputa pone quod ſnia ſit crimina=
lis executa non poterit reuocari ⁊ ex in=
tegro audiri cauſa.d.l.ſi ex falſis inſtru=
mentis.certe non poterit niſi diuino mi=
raculo contingeret reſuſcitari ſententia
prima executione ipſa iam facta.ff.de
legibus aut ſancta.et ibi not. vnde me=
lius eſt in tantis periculum expectare.
vt.ff.de vaca.mune.l.pretor.quã cauſam
prematurius decidere.dicta lege ſi quis
libertatem.quia melius eſt in tempus ⁊c.
cã in qui.cau.in inte.reſti.nõ eſt ne.l.fin.
Itẽ dic q̄ ſi quis vtiꝛ aliqua ſcriptura il=
licita ⁊ a iure reprobata: q̄ nõ ideo teneꝛ
pena falſi.vt no.in auꝛ.de nõ alie.§.v.C.
17 de nouo co.compo.l.j.§.iiij.et fin.¶†Itẽ
dic q̄ ſi notarius ꝓtocollũ de quo rogatꝰ
eſt nõ reducit in ſcriptis in totũ: vel in ꝑ
tẽ: vel ſi dimiſit ponere ſubſtãtialia: pu=
ta annos dñi vel ſil'a q̄ tenetur pena fal
ſi: vbi hoc dolo feciſſe probatur. Item in
dubio nũquid potius preſumitur ex ſim
plicitate q̄ꝫ malitia feciſſe ar.de his qui ſe
ſcrip.in teſt.l.pe.et de ap.c.ad audientiã
⁊ hec de materia falſi dixiſſe ſufficiat q̄
ſunt quotidiana ⁊ vtilia. Bal.

¶An teneaꝛ reus vicino: cuiꝰ domus di
ruiꝛ occaſiõe executionis facte in domo
rei. Itẽ an ꝑ rẽ indiuiſibilẽ cõem ſit faciẽ
da executio in tota re. Item an ſit idẽ qñ
cõmodam diuiſionem non recipit.

1 VNdecimo q̄riꝛ† qđ ſi in cõ=
* dẽnationis executiõe q̄ fit
in bonis ꝯdẽnati: deſtruiꝛ
vel diminuiꝛ domus vicini
q̄ cõiũcta eſt bonis vbi fit
executio: vtputa ex forma
ſtatuti curia deſtruxit bona homicide vi
cini mei.ex qua dirutione domus mea di
ruitur vel deſtruiꝛ: nunqđ habeo ꝯ ho=
micidã aliquã actionẽ.⁊ prio vr̃ q̄ ſic: q̄r
eius culpa ſiue iniuria inferꝛ dãnũ mihi:
q̄r cõmittẽdo homicidiuꝫ huius damni
cãm dedit ergo teneꝛ: ac ſi dediſſet.ff.ad
l.aql.occidit.§ pe.⁊.ff.loca.l.videamꝰ.§.
ſi q̄.ſic etiã teneꝛ colonꝰ ſi in re locata dã
nũ datũ eſt ꝓpter eiꝰ inimicitias.ff.loca.
l.merces.§.culpe. Preterea ſi ꝓpter deli
ctũ ſocij lediꝛ res cõis.tũc ſociꝰ cuius fa
cto dãnũ datũ eſt teneꝛ alteri ſocio ad re
fectionẽ domus.ff.cõi di.l.ſi is cum quo.
Ecõtra q̄ nõ: q̄r curia deſtruẽdo domum
vicini: excedit modũ executionis: ⁊ ſic fa
cit vicinis iniuriã quare ergo ⁊ ex facto
ſeu ex caſu curie teneri homicidã n̄ vr̃.C.
de inoffi.teſt.l.ſi q̄s i ſuo.⁊ cã remota vr̃
iſte homicida: q̄ dedit cãm ad iſtã domũ
vicini deſtruẽdã: q̄r non eſt cã vt domus
vicini: ſꝫ domus ſua deſtruaꝛ. vñ debemꝰ
attẽdere cãm ꝓximã: nõ remotã.ff.de re.
iu.l.nõ vt ex pluribꝰ: lꝫ ſit ar.ꝯ.ff.ſi qua.
pau.fe.dica.l.fi.extra de ho.c.ꝑ brorũ.vñ
curia innocẽti dãnũ de=
dit teneri vr̃.ff.de regu.
iur.l.magratꝰ.⁊ no.in.d.
l.ſi is.et hoc vr̃ verius.
2 †qñ aũt dãnũ daꝛ i re cõ
muni ꝑ factũ alicuiꝰ ſo
ciorũ: tũc teneꝛ ſociꝰ: q̄r
ꝓceſſit cã obligationis ⁊
ꝯtractus ſocietatis.d.l.fin.
3 ¶† Quid ſi facienda ſit
executio ꝓ ꝑte delinquẽ
tis in aliq̄ re: cũ aliq̄ q̄ eſt
indiuiſibilis nũquid fiet
executio in totuꝫ: aut in
nulla ꝑte q̄ dã dicũt in to
tũ ne delictũ remaneat i
punitũ. Alij ꝯ: cũ nec in
toto nec in ꝑte executio
fiat: q̄r ita dꝫ fieri diuiſio
qđ nõ ſit alij inutilis. vt
C.qñ ⁊ q̄.q̄rta ps de.li.x.
l.ij.in prin.⁊ iõ ad licita
tionẽ eſt recurrenduꝫ: vt
cui remanſerit licitatio:
res ꝑmaneat: alr̃ eſtima
tioneꝫ licitationis reci=
piat.ff.cõi di.l.arborꝫ.§.
iudex.⁊ fa.hercisc.l.ideꝫ
labeo.⁊.l.ad officium.C.
cõi diui.⁊ tene menti: q̄r
eueniet tibi in practica.
Additio.¶Nã i hoc iu=
dicio cõi diuidundo ve=
nit tunc q̄ res diuidaꝛ
certis cõfinibꝰ vel fit ad
iudicatio diuerſarũ po=
ſitionũ vel verius ꝑtis
eſtiatiõe diffuſas.in.d.c.
in ſũma.ſm.bart.ex.j.ꝑte
4 huiꝰ.l.not. † reſcriptum
principis nõ porrigi ad
res in ſcptonõ cõphẽſas
iudex ei datꝰ nõ põt ſuã
iuriſditioneꝫ extendere
ad ꝑſonas nõ cõphẽſas
i licitatiõe: ſꝫ.ſ.dixerit d
iuſta: eſtimatione ex illa
ꝑte: not.hoc poſſet colli=
gi argm̃ ad vnã q̃õnẽ in
qua conſultus fui iam: et
forte veſtris temporibus

*Adde de
hoc per an.
cor.ſing.xſ.
in ꝟ.cõitas
et ibi i apo
ſtil.meis et
Panor.in.c.
in lr̃is.nn.
xxxiiij.in ꝟ.
domũ com=
munẽ de re.
ſpo.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

euenlet vobis cõteſtes. ¶ † Duo erãt fra
tres nobiles: ⁊ int̃ cetera habebãt duas
poſſeſſiones valde pretioſas: venerunt
ad diuiſionẽ: frater maior volebat vnam
ex illis poſſeſſiõib⁹ adiudicare vni alte-
rã alteri. minor dicebat ꝙ volebat ptem 6
ſuã in vtraqꝫ ⁊ frater maior mouebatur
hac rõne: qm̃ vn⁹ colon⁹ ſibi ſufficeret ſi
in vna tm̃ ptẽ haberet: q̇ caſu duo exige-
rent. multa em̃ incõmoda ex tali diuiſio
ne ſeq̃bant: q̃rit q̇d iuris. Iſta lr̃a mihi
vr̃ ſonare ꝙ qñ eſt vna res cõis habeat
diſtinctio vtrũ poſſit cõmode diuidi: vel
nõ. Qñ aut plures habeat alia diſtictio.
f. ꝙ vna res det vni: altera alteri. ſꝫ glo.
in ver. cõem ſingulariter vr̃ ꝯriã ſniam
firmare: nã vult tũc adiudicationẽ fieri:
qñ ſinguli fundi nõ poſſunt cõmode di-
uidi: ꝓ prima tm̃ ſnia vt ſit melior ſnia
fratris maioris. adducebãt. tex. inſti. de
offi. iud. §. fi. vbi tex. idẽ dt: ꝙ hec lr̃a ſic
intelligat ⁊ prima frõte ſonat in dubiũ
tñ malẽ habere autoritatẽ glo. ꝓ me: q̃ꝫ
text. ⁊ qñ dt ille q̇ eſt in medio credis tu:
ꝙ glo. nõ bñ videret tex. illũ. ⁊ nõ ita be-
ne intellexit ſicut tu. volẽs tñ gloſ. illam
ſniã q̇ mihi raphaeli videbat: ⁊ dicebã
ꝙ gloſ. dꝫ intelligi vt inſpiciat an fundi
poſſent cõmode diuidi: vel nõ. Rñ. oim
poſſeſſionũ: nõ minus tñ magis aut cõ-
mode diuidit. ſi vna poſſeſſio alteri ad
iudicet cũ p vnũ colonũ poſſit guberna
ri: q̃ꝫ ſi pars vni⁹ vni eiuſdẽ alij ⁊ altera
pars alteri adiudicet: quo caſu duo co-
loni eſſent neceſſarij: ⁊ ita intelligebant
⁊ exponebãt glo. tñ hanc opi. ego remit
tã iudici: vt ipſe eſtimet q̇d ſi in vna poſ
ſeſſiõe eſt aliq̇d boni: in alia aũt nihil eſt
boni. ⁊ vnus vellet ptem in ea: ⁊ etiã al-
ter tũc eẽnt audiẽdi fratres volẽtes ſin-
gulas res diuidere. ⁊ no. ꝙ ad licitatio-
nẽ nõ tm̃ admittit ſocius: ſed etiã extra
neus emptor: ſi ſoci⁹ nõ ſufficeret ad lici
tationẽ ſm Mar. ſil. ⁊ ita iputat dictionẽ
marie hic poſitã abũdare p. l. j. i fi. C. cõi
di. Mihi vr̃ eã poſitã cũ miſterio iuris.
nã ſi ego ſum ſufficiẽs ad licitationẽ. tñ
vr̃ equũ ꝙ admittat extrane⁹ ẽptor: q̇d
em̃ ſi ego lꝫ ſim ſufficiẽs nõ vellẽ pone-
re pecunias q̃s exerceo: nõne eſt equũ ꝙ
admittat volẽs plus dare. certe ſic, non
ob. l. j. §. e. qꝛ ego intelligo iſtã. l. vt intel.
Marc. ſil. ꝙ ſocius vẽdat ptẽ ſuã ſꝫ hoc
apparebat q̇ volebat emere ptẽ vtriuſqꝫ
ꝓ maiori p̃tio: q̃ꝫ vellet offerre ſoci⁹ me⁹: ⁊
qd̃ inſtũ vr̃. ar. i. l. ſi ob grãꝫ. C. de eui. hãc
l. i ducit cy. ad qõ. † ſi eſt ꝯſuetudo i aliq̇
b⁹ locis: ⁊ ẽt ſtatutũ ꝙ ſi q̇s alienauerit
rẽ mobilẽ. ꝓximior agnat⁹ admittat. j. ã
nũ ad redimẽdũ ꝓ eo p̃tio. pone aliq̇s
vẽdit rẽ immobilẽ ego q̇ ſum ꝓximior
nõ hẽo pecunias vñ ipſam rẽ redimã vo
lo ipm̃ ius cedere: aut donare lr̃a iſta fa-
cit ꝙ poſſit vendere ſeu cedere aut alr̃
trãſferre in aliũ: ⁊ ita vr̃ ſonare hec lr̃a
i fi. cy. tñ determinat oppoſitũ: de q̇ dici
te vt hic pleni⁹ p eũ. nã i eũ in quẽ fit ceſ-
ſio ceſſat rõ ꝓximitatis. Ultio no. ſꝫ Bal.
formã libelli i hoc iudicio: qm̃ narratio
dꝫ tria ꝯtinere. primo ꝙ talis fundus eſt
cõis mihi ⁊ titio. ſcd̃o dꝫ narrare p q̇ par
te res ſit cõis. tertio ꝙ mihi nõ placet ſta
re i cõione. Cõcluſio aũt dꝫ duo ꝯtinere q̇
re peto dictũ fundũ ptiri: ⁊ diuidi inter
nos: ⁊ meã ptẽ ꝓ diuiſa aſſignari: vel al-
teri ex nobis ipm̃ fundũ iuſto p̃tio adiu-
dicari: put equũ vobis dño iudici vide-
bit: ⁊ qꝛ in hoc iudicio veniũt fruct⁹: iõ
de eis dꝫ facere mẽtionẽ in libello. Scd̃o
dꝫ ꝯtinere cõditionẽ: q̃re peto aduerſa-
riũ in iſtis fructib⁹ ⁊ dãnis ꝯdẽnari. ita
dicit bar. hic ꝓbari. ita dicit rapha. fulg.
legens in ſtudio patauino. ⁊ ita collegi
ego Anto. de cre. ex dictis dñi p̃ceptoris
mei dñi rapha. fulg. ⁊ ad literã ſcribẽdo
q̇ ipſe dixit ſuper. l. ad officiũ. C. cõi diui.
Anto. de cremõ. ¶ Ad ꝓpoſitũ redeun-
do in. q. ꝓpoſita dicunt aliq̇ ꝙ ſorte diri-
munt. l. fi. C. cõia de le. ff. de iud. l. ſi ambo.
Alij dicũt ꝙ ſocius eſt ad redimendũ cõ
pellẽdus. ff. cõi di. l. cõi. §. fi. ⁊. C. de cõi ſer.
manu. l. j. Alij dicũt ꝙ ſi plures ſunt ſo-
cij delinquẽtes ⁊ pars delinquẽtis eſt in
ferior: pars vero alterius eſt ſupior ꝙ fit
cõmutatio et pmutatio iudicis officio: ne
maleficium remaneat impunitũ. Et idẽ
dicendum qñ fundus eſt diuiſibilis: tñ
nõ patit cõmodã diuiſionem: vtputa ſi
eſt turris cõis ⁊ parua ſine edificijs: in
quibus fratres poſſunt commode ſtare
⁊ viuere ibi ⁊c. q̇ diuiſa remanet: vtriqꝫ
parti inutilis: ſeu ſine fructu: quia quod

cõmode fieri nõ põt: reputat difficile: et
impoſſibile. ff. de verb. ſigni. nepos pro-
culo. ⁊ de condi. incertis. l. cũ filius. ⁊ no.
inſti. de offi. iud. §. ſi commode.

¶ Utrũ ex bãniti bona ſi oĩa ſunt publi-
cata remaneant creditoribus obligata.

* 1 DUodecimo queritur † quid de
bonis alicuius banniti cuius
bona ſunt publicata ⁊ fiſco de
lata: nũquid erũt ei⁹ bona cre
ditorib⁹ obligata. quib⁹ p̃us
fuerint obnoxia ⁊ ante delictũ obligata:
ſi poſtea aliquo tp̃e reſtituit: ⁊ redit in ci
uitatẽ. dic ꝙ nõ. ff. de ſen. pa. l. ij. ⁊. C. eo. l.
ſi debitori. ⁊. l. ſe. cũ em̃ fiſc⁹ ſuccedit trãſ
ferunt bona in ipſum cũ ſuo onere. C. ad
l. iul. de vi publi. l. ij. ⁊ de iur. fi. l. fiſc⁹. ⁊ de
acqui. re. do. l. tradito. ⁊ ideo nõ tenet re
ſtitutus de bonis poſtea q̃ſitis. C. de ſen.
pa. l. tutor. ⁊. l. iij. ſed fideiuſſores ſemper
tenentur. C. de fideiuſ. l. j. ⁊. ij. Bal.

¶ Utrũ p̃ferat fiſc⁹ vxori rei in bonis ꝓ
dote obligatis. Itẽ an ꝓpter delictũ vxo
ris fiat executio in bonis dotalib⁹. Item
an ſtatutũ qd̃ loquat idiſtincte de mulie
re: ꝙ meretrix poſſit impune offendi ha
beat locum in muliere nupta meretrice.

P 1 TErtiodecimo q̃rit: † mari-
tus cõmiſit aliqd̃ malefi-
ciũ: ꝓpter qd̃ bona eius de
ferunt ſm formam ſtatuti
vxor ex eius inſtr̃o dotali
facto p eius virum de obla
tione bonorũ defendit bona mariti ſeu
partẽ ipſorũ. Executor dicit ego intẽdo
facere executionem ⁊ deſtruere bona. et
maxime edificia: ⁊ nolo tibi dotem reſti-
tuere in proprietatib⁹: ⁊ in terris mariti
queritur quid iuris. Et p̃mo videt ꝙ cu-
ria ſit audienda: qꝛ ſtatutũ loquit de de-
ſtructione bonorũ: ⁊ aſtringit rector iu-
ramẽto ſeruare: vñ cũ tam neceſſariũ ſit
deſtructio bonorũ: ſufficit ꝙ reſeruetur
2 dos in alijs bonis: † nemo em̃ ꝓhiben-
dus eſt ab eo ꝙ ſibi prodeſt: ⁊ alij nõ no
cet. ff. de aq̇ plu. ar. l. j. §. deniqꝫ. ⁊. C. de ꝓ-
xi. ſacro. ſcri. l. ſicubi. ⁊. l. fi. li. xij. ⁊. C. de p̃-
ci. impe. offe. l. empta. ⁊ qꝛ ſtatuta abſolu
te loquuntur de deſtructiõe faciẽda: nec
excipit dotes. ⁊ lꝫ durũ ſit: tñ ſeruãdum
eſt. l. proſpexit. ff. q̇ ⁊ a q̇. et maxime inter
municipes. l. vẽditor. §.
⁊ ſi cõſtat. ff. cõia ꝑdio.
qd̃ municipiũ vxorẽ ſe-
quit ꝓpter mr̃imoniũ. ff.
de iudi. l. exigere. ¶ Ecõ
tra ꝙ vxor preferatur: qꝛ
publice eſt vtilitatis do-
tem mulierib⁹ cõſerua-
re. ff. ſo. mat. l. j. extra de
do. inter vi. ⁊ vxo. c. nup.
⁊ qꝛ ob maritorũ culpas
vxores leges inquietare
vetãt. C. ne vxor ꝓ mari-
to. p totũ. ⁊ iõ ſi fiſc⁹ in-
quietat vxorẽ ꝓ facto ma
riti. vim ſibi infert. C. ad
l. iul. de vi pu. l. j. ⁊ hec eſt
veritas: q̇ ꝓbatur diſtin.
pig. l. creditorũ arbitrio.
et quod obijcit de iura-
mento nõ obſtat: qꝛ ſta-
tutũ gñalr̃ ⁊ abſolute nõ
dꝫ intelligi ꝯ ius. ita di-
cit archi. boñ. extra. d̃ iu
reiu. c. j. li. vj. nõ em̃ vr̃ fa
cere ꝯ iuramẽtũ: q̇ ex iu-
ſta cã dimittit illud. ff. q̇
ſatiſ. cog. l. ſi extra d̃ ap.
3 c. ad hec. † qꝛ dꝫ ad hoc
cõcordare ſtatutũ cũ iu-
re cõi qd̃ in executiõe de
licti reſeruat dotẽ vxori
bus. C. de bo. dã. l. ſi q̇s
poſt hac. dũ tñ attẽdat ꝙ
nõ ſufficit ſola dotis cau
tio in cã executionis cri-
minis: ſꝫ oportet cõſtare
ꝙ vxor corpalr̃ dotẽ tra
didit. d. l. ſi quis poſt hac
qꝛ nõ cautio ſꝫ numera-
tio facit dotẽ verã. C. de
do. cau. nõ nu. l. j. in auf.
de equali. do. §. illud q̇qꝫ.
4 ¶ Itẽ dic † ꝙ ꝓpter deli-
ctũ vxoris nõ publicatur
dos niſi ĩa caſib⁹ d̃ q̇b⁹ i
q̇buſdã legib⁹. ff. de bo.
dã. l. q̇cũqꝫ. ⁊. ad. l. iul. de
vi pu. l. fi. ⁊. ff. ſo. mat. l. ſi
conſtã. §. fi. Uñ ſm dy. rlr
nõ fit miſſio i bonis dot

* Add̃ iſtũ i. l. gall⁹. §. ⁊ q̇d ſi tm̃. co. vij. verſi. ex hoc iſert. ff. de li. ⁊ poſthu. ⁊ in. c. j. col. iiij. v̄ſi. aduerte ſi aliquis. de pace tenen.

P Adde de hoc ꝑ Iaco. rebu. i rub. C. de iur. fi. li. x. nu. viij. ⁊ qd̃ ibi dixi in apoſt. ad eum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

* Adde ꝓ
prio mēbro
ꝑ Bart. i. l. j.
in. ij. oppo.
C. q̄ bon. ce.
poſ. ⁊ pro ſe
cūdo eādē i
l. alia. §. ele-
gāter. col. ij.
ꝟ. vl. dx. in-
ducit. et ibi
Alex. col. x.
⁊ ſeq. ꝟſ. ⁊ in
ꝯtum bar.
ponit. ff. ſo.
matri. vbi
qđ nō niſi i
duob⁹ caſi-
b⁹ quos ibi
Bart. ꝑalle.
enumerat.

talib⁹ ꝓpter vxoris de-
lictū argumēto dictaruz
legū niſi ꝑmo fuiſſet ob-
5 ligata. ⁊ Inn. dicit ꝙ ſi
mulier ꝯmittit aliqđ de-
lictū: vel ꝯhit non cogit̄
illud ſoluere de dote ex-
tra de do. inter vi. ⁊ vxo.
c. per tuas. in fi. q2 ſi vxor
ſit adultera priuat̄ dote
ſua: ⁊ mariti lucro acce-
dit. ff. ſo. ma. l. luci⁹. C. de
repu. l. conſenſu. extra de
do. inter vir. ⁊ vxo. c. ple-
6 runqꝫ. † Utrū aūt ſtatutū
qđ dicit: ꝙ mulier mere-
trix poſſit impune ꝯbe-
rari habeat locū in mu-
liere nupta meretricāte.
dic vt colligit̄. C. đ adul.
l. ſi ca. vbi đr ꝙ coiēs cū
nupta etiā ſi proſtituat:
poteſt de adulterio ac-
cuſari. ⁊ etiā cum nupta
meretricante committi-
tur adulterium. Bal.
¶ Utrū bñficiū ceſſiōis
poſſit in executione op-
poni. Item an poſſit bñ-
ficio ceſſionis renūtiari.

* 1 Q Uartodecimo
q̄rit̄ † nūquid
ceſſiōis bñfi-
ciū ꝓſit vel cō
petat ꝯdēna-
to: maxime qñ res tranſi
nit in rē iudicatā: vt pu-
ta in executiōe: ⁊ prio vr̄
ꝙ non. C. q̄ bo. ce. po. l. j. P 1
ibi đr: ne iudicati ⁊c. iun
git̄ tñ ꝙ ante ſniaz ſit fa
cienda ceſſio: vt ibi no. lz
glo. ibi plene non deter
minent: ⁊ ad hoc facit ꝙ
ſnia lata ⁊ decurſo decē
dio non reſtat niſi execu
tio. C. de ap. l. q̄ ad. C. vt
li. pen. l. q̄ licitū. ¶ Econ-
tra vr̄ p eandē l. fi. prout
eſt ibi: lr̄a em̄ q̄ cōiter nō
habet̄ ꝙ ceſſio proſit vel

P Adđ bar.
i n. l. j. et ibi
alex. col. fi. i
prin. cū con
cor. ibi ꝑ cū
ſignatis. ff.
de fer. eūdē
Alexā. poſt
Bart. in. l. ſi
exꝓſſiz. l. ij.
col. ver. ſed
hec opinio.
ff. de ap. di-
xi aliđ ple
ne i apoſti.
ad Lanfrā.
poſt eū ſed
non memi-
ni nūc loci.

valeat poſt ſniam q̄tūcūqꝫ factā: nā ⁊ qđ
in. d. l. đr. ne iudicati ⁊c. referas ad carce
ratione: nō ad ceſſionē q2 ſiue ceſſit bōis
ſiue nō tñ ante ꝯdēnationē ſic niſi cedat
bonis q2 facta impedit̄ coactio pſona-
lis: ⁊ hoc iungit̄ extra de ſolu. c. odoard⁹
reiterat̄ ſnia excōicationis excōicatione
lata poſt ceſſionē. ⁊ h̄ tenet Azo in ſum.
2 Rof. in ti. de ceſ. bo. Et no. † ꝙ ceſſio non
hz locū in crīali cā. ff. de penis. l. fi. Item
dic ꝙ bonis cedens agere vel conueniri
nō pōt. ff. de ar. l. itē ſi vn⁹. in princ. niſi ꝑ
5 bonis queſitis. inſti. de ac. §. fin. ¶ † Sed
an pōt huic bono ceſſionis renūtiari qđ
vr̄. q2 lz regulariter. l. ſi q̄s in cōſcribēdo
C. de pac. ſicut appellatiōis remedio pu
blice vtilitatis cā inducto: vt. ij. q. vij. c.
ois oppreſſus. ⁊. C. de app. l. fi. ceſſio pri-
uatū cōmodū ſequit̄: ergo renūtiari pōt.
vt in. l. nec min⁹. §. priuatorū. ff. de re. iu.
¶ Econtra ꝙ nō: q2 ꝓ vtilitate hoim in-
ductū noſcitur non vnius tm̄. ergo nō lz
4 extra de fo. cōpe. c. ſi diligenti. † Item mi
nori beneficio reſtitutionis in integrū re
nuntiari nō pōt. ff. de minori. l. ſi iudex.
Item beneficiū ceſſionis eſt quedā ſpe-
cies libertatis. ſcz vt cedēs carcerari nō
poſſit. C. qui bo. ce. po. l. j. ⁊ fi. ſed renūci-
ando inducit quandā ſpeciē ſeruitutis.
vnde non valet. C. de pact. l. fi. ⁊. ff. ſolut.
ma. l. alia. §. eleganter. hoc verū: niſi re-
nuntiatio ſit iuramēto firmata: q2 tunc
licet de iure ciuili non valeat. C. de colla.
l. pactū. tñ videtur ꝙ iure canonico tenet
per vinculum iuramenti. extra de pac. c.
j. ⁊. ij. lib. vj. ibi: quia ſoluitur ⁊c. Bald.
¶ An ſententia que eſt nulla: poſſit con-
ſenſu partium confirmari.

Q Uintodecimo queritur †
nunquid ſententia que eſt
nulla poſſit conſenſu par-
tium confirmari. Et pri-
mo videtur ꝙ nō: q2 quod
nulluz eſt tolli non pōt. ff.
de iniuſto rup. l. nam ⁊ ſi. §. rumpendo. et
ſic non eſtimatur qđ non extitit. ff. de ac.
emp. l. iiij. ad idem. ff. de condi. ⁊ demō. l.
vſufructus: q2 id qđ non eſt tractu tpis
2 non firmat̄. Item quia ſnia executionis
que eſt nulla appellationis remedio nō
cōfirmat̄. ff. de ap. l. ſi expꝛſſim. Ecōtra ꝙ

poteſt confirmari partium conſenſu. nam
ſeruitus impoſita ab vno dominorū ꝑdij
non valet. Ultimo tamē dñorū cōſtituente
nouiſſima conſtitutione que erāt inutiles
confirmantur. ff. communia predio. l. rece-
3 ptum. ⁊. l. per fun. de ſer. ru. predio. † Item
alienatio que eſt nulla prohibente teſtato
re omnibus ad quos pertinebit reuocatio
conſentientibus confirmatur. C. de fidei. l.
quoties. ⁊. l. cū proponas. C. de pac. ad idē
ff. de leg. iij. l. peto. §. ſicut. Item ratifica-
tione cōfirmatur qđ nullū erat. ff. rem rat.
habe. l. iij. §. falſus. Unde videtur verius
qđ poſſit confirmari. ad qđ facit. ff. fa. erci.
l. quedā mulier. ff. de re iud. l. ſi cōuenerit.
Sed cōtrarium not. Inno. extra de teſti. c.
cum cau. in gloſ. not. ꝙ atteſtationes. vbi
dicitur: ꝙ ea que ſunt de ſubſtantia iudi-
ciorum etiam partium cōſenſu aliquid nō
relaxatur. ff. de fer. l. j. ⁊ videtur caſus. C.
cōia vtriuſqꝫ iud. l. ij. ſic ⁊ ſnia que eſt nul-
la conualeſcit per cōſenſum principis: ſeu
ſummi pōtificis. ij. q. j. in prin. ⁊c. Additio.
4 ¶ † Appellari pōt a ſentētia nulla. extra
de iud. c. exhibita. ⁊. c. fi. ⁊ no. Io. and. in. c.
veſtra. de cohabi. cle. in pe. char. verſic. ve-
nio ad vltimū. ſed iudex talis appellatio-
nis debet pronuntiare talem appellatio-
nem iniuſtā iuſta cauſa: q2 ſentētia nulla:
⁊ condemnare appellantē in expenſis. not.
Spec. in tit. de ſentētia. §. vt aūt. ver. in iu
dice autē. in fi. ſed Io. an. ibi in addi. ali-
ter loquitur. Appellatio interpoſita per
tertiam perſonā ratione ſui iuris ⁊ intereſ
ſe non valet: niſi aliqua cauſa in ea expri-
matur. ꝓpter quam ſua intereſſe dicat: vt
no. Bar. in. l. a ſententia. in prin. ff. de app.
Anto. de cremon.
¶ Rubrica quo iure executio ſit petēda et
qualiter ⁊ de tpe in executionib⁹ preſtito.
Item cuius p̄ſumātur bona debitoris vel
delinquentis apud eum reperta.

* 1 V Ltimo queritur † qualiter
⁊ quo iure executio ſnie ſit
petenda ⁊ dic ſm Spec. qđ
dupliciter: ſcz officio iudi-
cis ⁊ per act. in factum ex
re iud. ſed prima tutior eſt
nam ſm Mar. de fano: executio fit iudicis
officio: nec ibi actio proponitur nec fit lit.
conteſta. quia non debent lites ex litibus

oriri. l. terminato. C. de
fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ extra de
verbo. ſig. c. olim. nam in
executione non debet iu-
dex partes aſſumere: ſed
executor tm̄. C. de except.
rei iu. l. ſi vt ꝓponis. q2 ex
ſentētia lata paratum eſt
ius actori: adeo qđ ſibi nō
reſtat niſi vt fiat executio
ff. de mino. l. minor. ⁊ ideo
cauſa non ventilanda ſed
exequēda. C. de exe. rei iu.
l. ij. nō enim debet iudex
aliud reſpicere niſi an ſit
iudicatum. ff. de iudic. l. ſi
pretor. tunc enim iudicis
officio petitur executio in
bonis ⁊ contra perſonā il-
lud petit̄. ſi autem agatur
via actionis tunc actio ꝑ
libellum eſt edēda: ⁊ litis
cōteſt. facienda ⁊ iuſte ap-
pellationes: ⁊ allegatiōes
⁊ obiectiones cōtra ſentē-
tiam reſeruātur cōdem-
nato: vt. d. l. ſi ꝑtor. §. mar-
cellus. ⁊ no. i Spec. i ti. de
ſenten. exe. §. breuiter.
¶ Ordo vero executionis
ponitur. ff. de re iud. l. a di
2 uo pio. † Tempus in exe
cutione diuerſimode ob-
ſeruatur nā in criminali-
bus ſentētia ſtatim man-
datur executioni. C. de pe.
l. cū reos. ſimiliter ſnia rea-
lis ſi condēnatus appro-
bat ſniam ſtatim executio
ni mādatur. inſti. de of. iu.
§. j. ⁊ vide not. ꝑ Inn. in. c.
veniens. de reſtitu. ſpo. in
gloſ. no. ſententiam.
¶ In perſonali aūt actio-
ne h̄ reus quadrimeſtre
intra quatuor menſes. C.
de vſur. rei iudi. l. ij. ⁊ hoc
plene not. de offic. ⁊ pote.
iud. deleg. ca. querenti. et
ibi plene per Innocētiuz.
3 † eſt em̄ executio fienda

* Adde lā
frā. in. §. in-
terlocuto. ⁊
appell. nu.
31. ꝟ. q2 vos
debitis ſci-
re.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

de bonis que tenebantur
& exiſtebant in domo eius
contra quem eſt executio
fienda: qr in dubio preſu-
mitur ad eum pertinere.
cum apud eũ inueniant.
C. de priui. fiſ. l. j. & ibi not.
ar. ff. de rei ven. l. quidã. &
tũc onus probationis qđ
ſint alterius bona repta
incumbit allegãti & dicẽti
C. ne vxor pro mari. l. ij. C.
de iur. fiſ. l. j. & ij. maxime
propter fiſci priuilegiũ qr
res ex qua aliquid fiſco
debetur de iure dz ad ipm
peruenire: vt vendat. ff. de
iu. fiſ. l. ſenato. facit tamen
contra: qr poſſeſſorium in
tentatũ ſufficit aliquẽ ha-
bere per ſe preſumptionẽ
vt nota. ij. q. v. ca. ſi quis
appel. §. ſi quis rem ad-
uerſus. ¶ De executio-
2 ne vltime voluntatis dic
ad ſaturitatem: vt not. in
Specula. de inſtru. edi. §.
nunc dicendum aliquid.
& dicam infra de queſtio.
circa vlti. volun. in. queſt.
vj. Bald.

¶ Rubrica de queſtionib⁹
circa appellationẽ. Prima
vtrum valeat ſtatutũ qđ
ad aliquẽ certũ iudicẽ ap
pellari debeat.

* Uoniã pronuntiata ſnia de qua dictum eſt s. proxime cõtingit q appellationis remedio extinguitur & pro non lata habetur. ff. ad turpi. l. j. in fi. & nota. per Inno. extra de maio. & obe. c. dilecti fi-
lij. ideo de ap. videamus.
1 † Et eſt ſciendum qđ plu-
ra remedia conceſſa ſunt
a iure litigatoribus. nam
in prin. lit. pmiſſa eſt recuſatio. C. de iud. l.
apertiſſimi. extra de ap. c. ſcđo requiris. §.
fi. & eo. ti. c. legitima. li. vj. vel etiã aſſocia-
tio: vt eo. ti. de iud. aut. ſed qñ. In fine ve-
ro litis cõpetit cõe remediũ appellatiõis.
extra de ap. c. dilecti. Competit ẽt ſuppli-
catio: vt. C. de preci. imper. offer. l. ſi quis. &
aut. que ſupplicatio. Item reſtitutio. vt in
trac. de in inte. reſt. Itẽ per viã nullitatis.
C. quõ & qñ iud. l. iij. ff. de app. l. ſi expſſim.
in medio aũt nõ eſt locus remedio appel-
lationis ſm leges: qr ante ſnie tps appel-
lare nõ lz ab alquo grauamine. C. quorum
ap. nõ recip. l. ante ſnie. & ſi appellat punit
appellãs. in. l. lib. argẽ. de epiſ. au. l. ij. ſed
fallit in caſib⁹ qui not. in. d. l. ante fi. Iure
aũt canonico ab omni grauamine ante et
poſt ſniam illato p interlocutoriã etiã que
nõ parat p̃iudiciũ in cauſa principali põt
appellari. ſed poſtea illđ grauamẽ ipſius
interlocutorie p ap. a diffinitiua nõ reuo-
catur. vt extra de appel. c. fi. li. vj. & opi. eſt
Inno. extra de re iu. c. qđ ad cõſul. ¶ Circa
2 app. igit primo querit † vtrũ valeat ſtatu-
tum vel ordinamẽtũ alicuius loci vel mu-
nicipij q nõ poſſit appellari niſi ad iudicẽ
illius loci: vbi ſit: videt q ſic p. l. de quib⁹.
ff. de leg. & no. de decu. in rub. li. x. vbi ſtatu
tum eſt pactũ ciuiũ. ſed cõſtat q per pactũ
põt appellationi renuntiari. C. de tem. ap.
l. fi. ergo & per ſtatutũ qđ tollit ius cõe: qđ
in illo municipio eſt. ff. cõia pre. l. vẽditor.
§. ſi cõſtat. & not. in. d. l. fi. & d. l. de quib⁹. ad
idem facit. l. qđ dicit. ff. de reg. iur. & l. nec
priuatorum. ¶ Econtra q nõ valeat: qr eſt
ordo a iure inductus. quo cauet: qđ ad cer
tos iudices debet appellari. C. de ap. l. pci
pimus. ff. qui & a qui. p totũ. ergo p ſtatutũ
& pactũ priuatorũ tolli nõ põt: & minui per
ſubditos. l. nã & magiſtratus. ff. de ar. x ſ.
di. inferior. imo ſubditis imponit neceſſi-
tas obſequẽdi. extra de conſti. eccle. Item
ex hac. l. vel ſtatuto videtur tolli & minui
iuriſditio eccle. & imperij & vires principa
lis negotij exinaniri. C. de preci. impe. off.
l. ij. circa qđ nulla conſuetudo valere põt:
ſcz q appellationi renũtiaret generaliter
vel remittat. extra de ap. c. ij. Item ſtatu-
tum eſt in diminutione libertatis eccleſie
vel imperij. ergo ipſo iure nullum. auten.
caſſa. C. de ſacroſanctis eccle. & eſt hec ve-

* Uide p Lanf. in. §. appellatio-
nes. in pn. & p diſcurſuz.

ritas: qr in omnib⁹ ſupradictis intelligit
ius ſuperioris exemptũ. extra de iureiur.
c. veniens. ff. ad municip. l. imperatores. &
qr priuatorũ conceſſus &c. C. de iur. om. iu.
l. priuatorũ. Sed municipes nõ condendo
legem bene pñt renuntiare appellationi.
Inno. plene in. c. veniẽs. vbi plene & predi-
cta diſputaui in ciuitate ſenarũ. anno quo
ſtudium meũ compleui & fui doctoratus.
poſtea bononie iui cauſa legendi. ¶ Et qr
etiam illic venit Bar. ipſo ibidẽ pñte pre-
dicaui: queſtionẽ diſputaui qui ſtrictiſſi-
mis articulis mecũ bellauit ab hora. xvj.
vſqz ad. xxj. die. xvj. nouembris. anno dñi
M. ccc xliiij. quo die a magnis doctoribus
& ſcholarib⁹ reportaui victoriã & honorem
aſtante reuerẽdiſſimo dño vincẽtio tũc le-
gato bononie: cuius bona volũtate vna-
nimes doc. ipſi laudauerũt predicta deci-
ſa & per me concluſa.

¶ Utrum appel. ſimpliciter facta valeat: P
& ad quem videatur appellari. 1

*
1 Ecundo queritur † quid ſi quis appellat a tali pceſſu dicẽs appello. nec dicit ad quem: nunquid valeat appellatio. dic ſecundũ Specul. quod talis appellatio
valet: & intelligitur appellatum ad proxi-
mum ſuperiorem. ff. de appel. l. j. ar. q non
C. de bo. auto. iu. poſ. l. cũ pponas. nam in
dubijs nõ eſt a iure recedẽdum. ff. de reg.
iur. l. in obſcuris. qđ ius eſt: vt gradatim
appelletur: vt. d. l. j. §. ſi quis. & l. impera-
tor. & extra eod. tit. c. dilecti. & nota. in eod.
de ap. c. iiij. Idem ſi non dico appello ſed
dicat ſubijcio me ſub pectione ſedis apli
ce: vel alterius iudicis appellationis. ha-
betur eñ pro appellatiõe: & p̃ſumit omiſ-
ſum verbũ appello p ſimplicitatẽ: vt extra
de app. ca. ad audientiam. & nihilominus
valet vt ibi plene not. Additio. ¶ Et not.
2 † q appellans ab interlocutoria tenetur
exprimere aliquã cauſam nullitatis: vel
iniquitatis ſicut qñ appellat a grauamie:
alĩs non tenet ap. Ita dom. de rota. in. q. ij.
3 ¶ Nota etiam † q appellans reuocatiõe
attentatorum tenet cauſam grauaminis
exprimere. qr quo ad hoc habet pro inter-
locutoria. ſed põt etiã cauſas nõ expreſſas
proſequi: & per nouas probationes de iu-
ſtitia docere: quia quo ad
hoc habetur pro diffiniti-
ua. ita do. de rota. q. lxxx-
viij. appel. extraiudicialis
verificari debet antequã
oſtẽdatur iudici a quo. vi-
de in. q. lxxxv. appellatio
extraiudicialis ſi eſt com
miſſa alicui auditori i pa-
latio appella. ſtatim poſt
cõmiſſionẽ ligat manus
executoris ſi ante cõmiſ-
ſionem nõ ita in. q. lxxxv.
Anto. de cre.

¶ Utrum iudex appella-
tionis poſſit ſupplere con
demnationẽ prioris iudi
cis. ſi minus appareat cõ
demnatus. Itẽ in quibus
cauſis non appellatur.

1 Ertio queritur † appellat qs a cõdẽnatione dicens ſe iniuſte grauatum: imo condẽnatũ & vltra qz
debuit iudex appellatio-
nis inuenit: q nõ iniuſte
eſt grauatus: imo quod
eſt minus condemnatus
quam debuit condemna-
ri. Queritur nunquid iu-
dex appellationis poſſit
ſupplere & ſua ſententia
condemnare. Et primo vi
detur q non: quia ad hoc
non agitur: nec ad peti-
tionem appellantis hoc
continetur: ergo iudex vl
tra petitionem nõ habet
poteſtatem. vt dixi ſupra
titu. j. q. vj. ¶ Econtra q
ſic: vt not. Inno. in. c. ray-
nutius. extra de teſt. in fi.
Nam eius officium eſt
confirmare ſentẽtiam pri
mo latã. l. j. in prin. de ap.
l. eos. C. eo. ff. qđ cum eo.
l. titian⁹. & hoc eſt verius
vt dicitur. C. eodez. l. am-
pliori. in princip. & C. de

* Addđ lãc
fran. in. §. in
terloc. & ap.
nu. 68. ver.
hec appella
tio.

P Adde p
prio mẽbro
lanfrã. §. in
terloc. & ap.
nu. 41. v. q-
rit. & p ſcđo
mẽbro vide
eundẽ i pal
leg. §. vſi. q
ro. in quib⁹
nu. 52. & per
diſcurſum
fallentia.

ſent.ꝛ interl.om.iud.l.cum papinianus.ꝛ
2 dic vt ibi not.¶ † Sciendum tamē quod
in multis caſibus appellatio remittitur.
Primus ſi non eſt interpoſita intra decez
dies.vt in auten.ſed hodie.de appella.C.
ꝛ per decreta.ꝛ ſtatuta terrarum intra qua
tuor dies.ſed hodie currunt tēpora a tem
pore ſcientie.qꝛ hoc tempus quantum ad
ſui initium eſt vtile.vnde ſibi non currit:
niſi a tempore ſcientie : ꝛ a tempore quo
agere poteſt.ſed quantum ad progreſſum
eſt continuum:vt nota.ij.q.vj.c.annorum.
ꝛ nota.ff.de diuer.ꝛ tempo.preſcrip.ſuper
rubrica.Igitur ſpontanea renuntiatio ap
pellationis purgat turpitudinem ſenten
tie:vt notatur extra de offic.ꝛ poteſt.iudi.
delega.capitulo paſtoralis.in fine magne
gloſ.ita ꝙ poſt terminum decem dierum
etiam ſi iniuſta ſit ſententia executioni
mandatur:vt ibi:quia licitam prouoca-
tionem omiſit ꝛc.vt.C.vt lite pendente.l.
j.ꝛ de ſtatu.l.prima.ꝛ ibi nota.ad plenum.
3 † Nam lapſus termini renūtiationem in
ducit.C.de his qui a non domino.l.fina.
ꝛ de acquirenda hereditate.l.quandiu.in
fine.ꝛ hoc niſi iuſta cauſa ad petendum re
ſtitutionem indulgeat vt.ff.de minor.per
totum.C.de in integrum reſtitu.l.fina.C.
4 de penis.l.qui abſentem.† quod quidem
tempus ad appellandum currit de mo-
mento ad momentum .ff. quando appel-
landum ſit.l.prima.§.quid ergo. ꝛ notat
5 Ber.extra de exceptionibus.ca.pia. † nec
poteſt iudex hoc tempus decem dierum
nec tempus ad petendum reſtitutionem
conceſſum abbreuiare ſeu minuere.vt no-
tatur extra de appella.c.cum ſit roma.C.
de in integrum reſtitutione.l.finali.ꝛ ſm
Dy.in omni dilatione que datur ſine mi-
niſterio iudicantis a.l.vt not.ff.de re iud.
l.ij.quia indultum a iure beneficium ne-
mini eſt auferendum:vt ca.indultum.de
reg.iuris.libro.vj.hinc eſt quod ſi iudex
mandat alicui vt ſoluat intra duos vel
tres menſes:vel dies:nihilominus poteſt
appellari dummodo intra decem dies ap
pellauerit:ꝛ ita not.magnus baſianus in
ſuo apparatu de verborum ſignificationi
bus.cap. quecunqꝫ.licet ſit ſententia ſub
conditione lata:ꝛ conditio nondū exiſtat.
tamen debet intra decem dies appellare:

vt not.ff.quando ap.ſit.l.prima.§.biduū.
non enim poſt decem dies erit licitum ap
pellare.vt notatur extra de appellationi.
c.preterea.ꝛ ibi not. Innocentius in fine
c.ſed cum datur ita breuis terminus in
quo non poteſt deliberare ad plenum . et
ſic incidere poteſt in magnum periculum
vtputa trium dierum vel alio minore de-
cem:qui terminus modicus appellatur.
ff.de conſti.pecu.l.promiſſor ſtichi:ꝛ plene
notatur extra de conſtitu.ex parte.niſi ex
cauſa minus daretur:que tamen cauſa eſt
in dilatione exprimenda:vt nota.in dicto
cap.j.
6 ¶ † Item non appellatur a iudicio mo-
mentanee poſſeſſionis.C.ſi de momenta-
nea poſſeſſio.l.j.licet ſm cano.poſſit ap-
pellari:extra de conſtitutio.cap.ſignifica-
uerunt.ꝛ de reſtit.ſpoliatorum.c.quoties.
7 Additio.¶ † Item ſecundum leges non
appellatur ab interlocutoria nec ab ali-
quo grauamine ante ſententiam.C. quo-
modo appella.non reſcin.l.prima ante fi-
nem:fallit in caſibus ibi nota.ꝛ.ff.eodem.
l.antepenultima . Sed de iure canonico
eſt ſecus.vt not.extra eodem ca.cum pa-
rati.Additio.
¶ Appellari poteſt a iudice ſeruante ordi
nem iudiciorum ſi de iure poteſt procede-
re ordine non ſeruato . not.domi. Anto.
de but.in cap.veſtra.de cohabi.clerico.et
mulierum.ꝛ Anto.de gen.in ſuo reperto-
rio ſuper verbo appellauit:ꝛ non decidit:
ſed remittit vide ibi an poſſit appellari a
ſententia lata contra officialem in ſyndi-
catu.vide omnino Bartolum ꝛ Baldum
C.quorum appellatio non recip.l.nulli.et
Archidiaconū.ij.q.vj.c.nulli.ꝛ Specula.
in titu.de appel.in prima parte.§.quibus.
verſi.iij.Anto.de crem.
¶ Item non appellatur a mero executo-
re: vt extra de appellationibus.c.nouit.
niſi modum excedat.C. quomodo appel-
latio non recipien.l.ab executore.niſi pro-
nuntiet exequendam vt ibi notatur vel ci
tius exequatur.extra de re iudicata.capi-
tulo quod ad conſultationem . Item non
appellatur a creatione vel nominatione
vnius. quod vtilitatis tantum vt in tu-
tela vel cura.vt.C.de appellationibus.l.j.
§.ſi quis.ꝛ de excuſ.tuto.l.quinquaginta.

Sed reprobatione executiōis pōt appel
lari:vt.d.§.ſi quis. In alijs aūt muneri-
bus publicis et autoritatis et vtilitatis
eſt ſecus.qꝛ tūc eſt a nominatione appel
landū.vt.d.§.ſi quis.Item non appellat
a criminibus qui leguntur.ff.de appel.l.
cōſtitutionē enormibus qđ intellige: vt
ibi no.ꝛ idem in heretico:vt extra de he
re.c.inquiſitionis.lib.vj.Item in captio-
ne feminarum:vt.C.de rap.virgi.l.j.Itez
in fabricatore monete:ꝛ in eo ꝙ fecit ali-
quem de cuſtodia exire.C.de falſi.mone.
l.j.¶ Itē in alijs criminibus in quibꝰ lex
prohibet appellare: prout quilibet ſoli-
citus lector poterit inuenire.vt extra de
elect.c.cum in cūctis.ꝛ.c.inferiora.¶ Itē
non poteſt appellari ꝑpter naturā cau-
ſe:ſcilicet cū res dilationem non recipit:
vtputa ne teſtamentū aperiatur:ne ſcri-
ptus heres in poſſeſſionem mittatur:ne
in vſu militum ꝛ annone contrahatur:et
ne ex delicto perpetuo ſm legē ſtatuerit
aliquid decernendum: ꝛ ne pignus ven
dere liceat.hec oīa leguntur.ff.de ap.re
ci.l.fin.ꝛ id videtur in caſibus in quibus
ſummatim cognoſcit. et in alijs caſibus
qui celeritatem deſiderant.vt.ff.de fer.l.
eadem ſm mar.de fano.¶ Item in cauſa
alimentorum qđ verū eſt qñ mero iudi-
cis officio decernuntur.ſi vero ordinaria
via:tunc valet ap.licet tunc ſint alimen-
to preſtanda. ff. de libe.agno.l.ſi vel pa-
rens.§.ſi neqꝫ.ꝛ.l.ſi neget alias autem in
omnibus caſibus pōt appellari.C. eo. l.
ꝛ in maioribus.¶ Item regulariter nul-
lus criminoſus appellat: quando tria in
teruenerūt ſm Azo.primo ꝙ ſit cōfeſſus
conuictus ꝛ argumētis ſuperatꝰ.C.quo.
ap.nō reci.l.ij.ſed aliquo ꝑdictorū defi-
ciente pōt appellare tā ipſe ꝙ alius pro
eo.C.de ap.l.addictos.non tñ ꝙ nomine
alicuius quis appellat ſiue in ciuili:ſiue
in criminali.Si vero is pro quo appella-
tur ratum habeat debet tunc ratificare
intra tempora appellationis interponē-
de in aut.de his qui ingrediūtur ad ap
pellandum.§.ſi quis vero.ꝛ. ff. de app.l.
non tantum. Supradicta autez intellige
de confeſſione ſpontanea: nō tormentis
aut errore tormentorū extorta: vt patet.
d.l.ij.ſed vide de iure canonico cōfeſſus

in iure nō appellat:qꝛ cōfeſſio in iure fa
cit notoriū:vt plene dixi.ſ.de.q.circa ma
teriam ordinariā.in.q.v.ꝛ a notorio non
appellatur.extra de ap.c romana.§.ſi. et
hec opi.videtur extra de appel. c.roma-
na.§.aūt.lib.vj.¶ Sed quid etiam ex il-
lo.§.ꝓbatur:ꝙ a notorio cōfeſſionis pōt
appellari qꝛ ibi dꝛ. ꝙ iubet iudex ꝙ pōt
appellari. vñ iure ciuili et canonico poſt
confeſſiones appellatur:qđ eſt verū ſi iu
ſtam reddat appellationē.ſ.iuſtā inferē-
do cauſam:vtputa qꝛ ex errore vel pro-
pter timorē tormentorū: vel qꝛ cōfeſſus
ꝛ poſtea declarare intendit: vel aliquid
aliud probare intendit:vt.ff.de appel. l.
creditor.§.filius.C.quo.ap.nō reci.l.ij.ex
tra de accu.c.cum dilectus.ff. de cōfeſ. l.
ſi.ꝛ ideo ſi a ſententia ſup confeſſione la
ta appellat non auditur: vt plene per ar
chi.in.d.§.ſin autez. ¶ Item nō appellat
debitor fiſci:ſeu reipublice.C.quorū ap-
pel.non reci.l.ſi.itē officialis a ſuo iudi-
ce criminaliter condemnatus eo ꝙ male
in officio ſe geſſit non appellat.C. quorū
app.non recip.l.nulli.¶ Item nō appel-
lat debitor ex calculo fiſcali: vel ex tribu
toria ſubiectione:ꝛ ex alio caſu qui om-
nes leguntur.C.quorum ap.non recip.l.
abſtinendum.¶ Item delinquens a pe-
na delicti non appellat:quia pene deli-
ctorum certe ſunt.ff.de verb.ſignifica.l.ſi
qua.ſꝫ a mulcta bene appellatur. vt ibi.
¶ Item non appellat verus contumax.
l.properandum.§.ſin autem.C.de iud. C.
quorum appel.non recip.l.ij.et.l.diuus.
ff.de in integr. reſtit. niſi pro tribunali
ſedente iudice veniat. tunc enim ad ap-
pellandum reſtituitur:vt dicta.l.diuus.
et. l. ſolet. et niſi iuſta cauſa impedire-
tur venire. vt dixi ſ. in princip. et extra
de regulis iuris cap.contumacia.fictus
contumax eſt:vt dicta.l.diuus.ꝛ.l.ſi. poſt
§.fina.ff.de appel.ꝛ not. ꝙ verus contu-
max eſt ille cui iudex precipit vel dicit
aſſiſte vel ſtes:ꝛ non aſſiſtit.vt no ſ quo-
modo ꝛ quando iudex.l.ceſſante. ¶ Itez
quando perſonaliter citatus reſponde-
at ſe nolle venire. quia non eſt dubium.
quia tunc eſt verus contumax. vt nota.
ff.de appellat.l.conſenſu. §. ei qui. et vi-
de notata per Ioan.and.in.c.venerabil

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

tis.⁊ in.c.ſecus.in gloſ.q̄ dicit ſic de elec.
li.vj.fictus cōtumax eſt qn̄ inuentus aut
nō inuentus:vt puta citatus ad domum
vt ibi quo caſu tēpꝰ appellādi a die ſen=
tentie ꝯputat̄.vt.d.§.fi.⁊ hoc itellige in
contumace abſente. ¶ Cōtumax autem
preſens puta in non exhibēdo ſe audiē
tie vel p̄ſentie iudicis appellās in cauſa
excōicationis releuat̄.vt extra de ſen.ex
cō.c.ꝑ tuas.in.ij.gl. ¶ Item nō appellat
q̄ in iudicio confitet̄ ſe nō appellaturuꝫ.
ff.a qui.appel.licet vel nō.l.j.§.fi.ſed ex=
tra iudiciū nō ſufficit renūtiatio.niſi ex
pacto conueniat cū aduerſario ſe nō ap
pellaturū:vt.C.ꝯtēp.ap.l.fi.§.fi. Itē ſi ta
cite renūciat.extra de re iu.c.quod ad cō
ſultationē.Itē nō appellatur a delegato
qn̄ delegatus prohibet appellationē:vt
ſi dicatur appellatione remota ⁊c.quod
tn̄ ſolus princeps facit.ff.a qui.appel.
nō licet.l.j.§.fi.⁊ idē pōt dn̄s papa.extra
de offic.deleg.c.ſuper queſtionum.et.c.
paſto.quo caſu friuola tantū appellatio
videt̄ remota.vt extra de appel.c.ſuper
eo.§.ij.⁊.c.paſtoralis.⁊ not.in.d.l.j.qua
ſi dicat:ꝙ parum importat:⁊ ideo a gra=
uamine nihilominꝰ appellabatur.quia
tunc non aduerſus contra reſcriptū:ſed
aduerſus iudicis malitiam appellat.vt
no.ij.q.vj.§.ſi quis.⁊.ff.qn̄ appellandum
ſit.l.rurſus. ¶ Item nō appellatur pro= 8
pter autoritatem iudicantiū.vt probat
Azo.⁊ ſic dixi in lectura mea quā feci le=
gendo in.l.j.§.de appel.in ſum.eo.tit.et
no.ff.de leg.l.non ambiguum. ¶ Item a
ſententia prefecti pretorio non appella=
tur.ff.de offic.prefec.pretor. ¶ Item non
appellatur ab arbitrio:qꝛ nulla eſt eius
ſententia.C.de arbi.l.j.⁊ eſt alius caſus.
ff.de iniuſto rup.l.ſi quis exheredato.§.
hi contra.in fi.⁊ hi omnes ſeptem caſus
not.ff.a quib.appel.licet.l.j.licet ſm ca=
nones poſſit a ſnia arbitri ſupplicari.vt
no.ij.q.vij.a iudicibus.§.fi. ¶ Item non
valet appellatio ſi appellatur ad prunci
pem:niſi appelletur in cauſa continente
quantitatem a.xx.libris auri.s̄.C.de ap=
pella.l.in offerēdis.ff.eo.l.ſi ſeparatim.
Item nō valet ſi appellatur ab executio=
ne.extra de appel.ca.cum reprehenſibi
lis.in fi.niſi terminum excedat,vt extra
de app.c.comparati niſi a breuitate ter=
mini appelletur.vt.s̄.dixi in.§.j.in fi.vel
niſi fiat citatio contra formam canonis.
extra de reſcriptis.c.ſtatutū.lib.vj.Iteꝫ
non licet tertio prouocare:vt.C.ne li.in
vna eademqꝫ cauſa tertio prouo.l.j.ex=
tra de appel.c.dilecto.in caſu tamen ſe=
mel tantū appellatur.vt in autē.de ſan.
epi.§.ſi quis.C.de appel.l.in offeren.Itē
non valet appel.verbotenꝰ facta:ſeu vi=
ua voce:imo debet fieri in ſcriptis.ff.eo.
l.j.§.fi.niſi fiat eadē die.iudice in eadem
figura iudicij exiſtēte:tunc enim in ſcri=
ptis non debet appellare.ff.eo.l.ij.Qꝺ
eſt verū iure legū:ſed iure canonico ap=
pellando:ante ſententiā non valet app.
in eādem die etiam facta niſi fiat in ſcri
ptis non valet:niſi in certa cauſa eadem
die.vt in.c.vt debitus.de app.⁊ c.cordis
oculos.extra de appel.qꝺ dicitur vt vi=
ua voce appellari poſſit intelligitur a dif
finitiua:in qua non apparet iuſta cauſa
vt.ff.eo.l.ſcio.§.fi.⁊.d.c.vt de.ſed ſi dicat
appello viua voce:vel ab interlocutoria:
nec appellans verbotenus exprimit cau
ſam legitimam ſui grauaminis:non vi=
deo quare non valeat ¶ Item non valet
appel.ante ſniam:niſi cauſam ꝓbabilem
contineat.vt in eo.c. ¶ Itē nō ꝓcedit ap.
ſi iudex reuocat grauamen.a quo appel
latur.extra eo.c.cū ceſſan.dicit tn̄ ꝙ iu=
dex nō pōt ſniam interlocutoriā poſt.x.
dies ſine licentia eiꝰ pro quo lata eſt re=
uocare.ff.de re.iur.l.nemo.ante.x.dies
poteſt.ff.de reg.iur.l.quod iuſſit.niſi ap
pellans aliquas feciſſet expenſas.quia
tunc non poteſt:niſi reficiantur ſibi.et
eis non reſtitutis non videtur plene re=
uocari grauamen.ff.de cōdit.ob cauſam
l.ſi pecuniam ſicut etiā appel.nō proce=
dit:ſi peniteat appel.ff.eo.l.ſi quis libe=
ro. ¶ Item dicunt quidam ꝙ non valet
appel.ſi non ſint petiti apoſtoli extra eo.
cordi.lib.vj.ſed dic quod non eſt de ſub=
ſtantia appellationis petitio apoſtolo=
rum:quia poſſunt peti.ī.xxx.dies.vt.C.
eo.l.iudices.⁊ extra eo.c.ab eo.in.vj.ſed
ſi non petant̄ intra.xxx.dies videt̄ app.
deſerta.C.de appel.l.nonnullis.⁊ nota.
ff.de libe.cauſa.l.j. ¶ Item non valet ap
pel.ſi deficit in forma:quia non continet

a quo aduerſus quem ⁊ a qua ſententia:
vt.C.e.l.j.in fi. ¶ Itē nō valet appellatio
ſi interponat̄ corā q̄:⁊ a quo:⁊ fieri dꝫ in
ſcriptis.ff.de ap.l.cū q̄dā.niſi eius copia
haberi nō poſſit ⁊ etiā interim tp̄a app.
non currant.ff.qn̄ ap.ſit.l.j.§.dies.et niſi
violētia eius inueniatur iuſta:vt.d.l.cuꝫ
q̄dā.tunc enim pro appellato habet̄ dū
modo publice proteſtatur.d.l.cum qui=
dā.et de his qui ꝑ met.iu.nō ap.l.fin.in
fi.Sed etiam tūc videtur ꝙ teneat ap.ni
ſi metuat eius violentiā ſi coram eo nō
appellat:quando eius copia haberi nō
poteſt.vt extra eo.c.ij.videtis tamen ſe=
cus de conſuetudine appellari etiā pōt
ad iudicem a quo ap.adire ⁊ coram eo
appellare.ff.qn̄ app.ſit.l.j.§.ſi quis.vt no.
in.c.cordi.de ap.in.vj. ¶ Item non valet
ap.ſi introducatur ad iudicem inferio=
rem:vel iuriſditionem parem habentē.
debet enim ad maius tribunal appella=
re:vt.C.de ap.l.j.in fi.ff.eo.l j.ſi q̄s.in fi.
xix.di.c.inferior.Item licet maior ſit is
ad quē ap.tamē ſi nō ſit iudex competēs
inter ipſos litigatores.vt ſi app.ad me=
tropolitanū alterius prouincie cum non
adſint litigantes nec iudex a quo app.
xij.q.ij.c.extra.de app.c.duobus.de offi.
ordi.c.paſtoralis.Item non valet app.ſi
non fiat per ordinē gradatim.ff.qui et a
quibus ap.per totum.C.de ap.l.precipi=
mus.extra eo.c.dilecti filij.⁊ iō ſi omiſſis
medijs appellaſſet ad principem:ad p̄ſi
dē remittēdus eſt.ff.eo.l.imperatorum.
¶ Item dicūt etiam non valere cum ap
pellatur a ſnia que eſt nulla.ff.de app.l.
cū ſeruus.§.j.nā ex hoc nō videtur cau=
ſe cognitionē deuolutā ad iudicem ap=
pellationis:imo prior iudex cognoſcit ⁊
iudicat.C.de aduoca.diuer.iudi.l.j.⁊ q̄= 9
modo et qn̄ iudex.l.preſes.⁊ de accuſa.l.
iij.etiā circa appella.C.qn̄ prouo.non eſt
neceſ.l.j.Sed verius eſt qꝺ valeat appel.
et ꝙ iudex appellationis de nullitate co=
gnoſcat:vt no.Innocē.in ca.dilecto filio
§.aliud.de appella.qꝛ ſi non principali=
ter tamen incidenter de nullitate cogno
ſcitur:vt.d.l.j.et eſt caſus in.l.quedā mu
lier.ff.fami.herci.et hoc eſt verū ſi in ap=
pel.fiat mentio de nullitate.vt.d.l.exp̄ſ=
ſum.⁊ no.extra de ap.c.cordi.in.vj.in gl.
ſup verbo poteſt.et in glo.appellans de
qua etiā nullitate poſt.x.dies qn̄cūqꝫ pōt
obijci ⁊ cognoſci:vt no.C.de iur.⁊ fa.ign.
l.j.⁊ de fal.l.querelā.extra ſi ex fal.inſtr.
per totū.⁊.ff.de iudi.l.ſi ꝑtor.§.marcellꝰ.
extra de offic.et po.iud.dele.c.paſtora=
lis.§.qꝛ vero.⁊ ibi no.ſm Ꝺdof.tāto tem
pore poteſt obijci de nullitate:q̄to tem=
pore durat actio cuius nomē iudicatum
fuit.vt dixi in.j.q.circa ordinem cauſe.
¶ Item prohibetur appellare victor in
duobus caſibus qui legūtur.C.quando
ꝓuo.nō eſt neceſ.l.fi.pōt qn̄qꝫ obijci con=
tra ꝑſonā iudicis ad quē appellatur qꝺ
eſt excōicatus:interdictus:vel infamis
vel eius iuriſditio eſt finita:⁊ alia q̄ poſ=
ſunt obijci contra iudicē principalis cau
ſe.de q̄bus dicit Spec.in tit.de iud.§.nō
debet.fa.extra de elec.c.conſideramus.
ſed vt fiat niſi canonice bene valet:vt.ī.
¶ Item ꝓhibitum eſt appellare a dela=
tione iuramēti neceſſarij vel iudiciarij
vt.C.de iureiurā.l.generaliter.§.j.ſunt ⁊
alij caſus quos no.Spe.in titu.de app.
§.ij.et ibi venire pōt etiam.Item not.nō
appellare a iuramēto quod vim proba=
tionis obtinet:vt not.Inno.in.c.ſup eo.
in fi.extra de ꝓcu.et dic qꝺ iudex appel=
lationis tenetur ſemper legere priorita=
tem ſententie ſiue loci:vt in autē.vt cum
de ap.cogno.col.iiij.et not.xij.diſtin.c.il=
lud.ita Inno.in.c.raynutius.de teſt.in
gloſ.nota iudicem.Additio. ¶ Appella
tio ſi eſt interpoſita in cauſis maioribus
maiores appellātur:de quibus inferior
app.nō pōt cognoſcere:ſed ſunt iuriſdi=
tioni ꝓpter ſpecialiter conſtituta et re=
ſeruata nō poſſunt partes tali appella=
tioni renūtiare:ſed ſi appelletur in cau=
ſis medijs.† et medie ſunt omnes cau=
ſe ſpirituales et eccleſiaſtice:maioribus
exceptis:tali appellationi anteqꝫ ſit re=
cepta ꝑ iudicem ad quem poſſunt ambe
partes renuntiare et redire ad iudicem
a quo:ſed vna pars altera inuita non
poteſt.Ex quo vero recepta eſt appel=
latio non licet partibus renuntiare:niſi
ad priuatū eorūꝫ intereſſe ſed cōponere
nō poſſunt ſine iudice ad quē:vbi auteꝫ
appellat̄ in maioribus cauſis.i.quan=
do agitur de tēporibus et anteqꝫ appel=

latio ſit recepta poſſunt ambe partes ⁊ etiam appellans inuito appellato renuntiare appellationi: et redire ad iudicem a quo: dũmodo interſit appellatio et ſatiſfaciat. Poſtq̃ vero appellatio ſit recepta nõ licet partibus ad iudicem a quo redire ſine licentia iudicis ad quez: ſed per compoſitionem pñt ab appellatiõe recedere et inuito iudice ad quem: vt nota. Joan. and. poſt Hoſt. in. c. fi. extra de cri. fal. vbi appellari põt re integra. ſed Bal. ſimpl'r dicit: ꝙ appellans non põt renuntiare: ſi appellat intereſt: vt in. l. fin. C. qñ prouo. non eſt neceſ. ⁊ oĩno vide tex. ⁊ gloſ. in c. q̃uis. §. ceterũ. de elec. lib. vj. Ant. de cremon.

¶ Que ſint ptes iudicis qñ ab eo fruſtratorie appellatur.

*Adde l. ꝗ frã. i pãl. §. interlocu. ⁊ ap. nu. xl. et xliiij.

1 * Quartoque riturt que ſint ptes iudicis a quo appellatur: ſi ſibi vr̃ ꝙ appellatio ſit fruſtratoria. ⁊ diſtingue aut cui daꝛ vr̃ appellatio legitia: aut nõ legitima: ſꝫ fruſtratoria: aut eſt dubiũ. primo caſu eſt deferẽda: ⁊ q̃ non differt puniꝛ ſm legẽ in. xxx. p̃ deribꝰ auri. C. de ap. l. qm̃ ſꝫ de iure canonico deponitur ab officio. ij. q. vj. c. decreto. ⁊ no. ex. e. c. priore. ⁊ nihilominus reuocat oĩa agitata iudex appel. ex ſuo officio. ex de iureiurã. c. veniẽs. ⁊ no. ff. de ad

F Adde p primo mẽbro Lãfrã. in. §. iterlo. et appel. ꝟ. ſed pro diſcenda. nu. lxvij. ⁊ p ſecũdo ibidẽ. verũ. cõueniunt.

mi. tu. l. chirographis. §. j. ⁊ in. c. nõ ſoluz. de ap. qꝛ nil eſt innouãdũ appellatione pẽdẽte. ff. nil no. appell. p totũ. etiam qñ nõ eſt legitima: vel fruſtratoria. ¶ Scd̃o vero caſu non dꝫ iudex ei deferre. extra eo. c. appellationibꝰ. in. vj. imo ea. nõ obſtãte exequatur: q̃uis poſſit reuocare qd̃ factũ eſt. vt pbatur extra eo. c. paſtoralis ⁊ no. in. q. vj. ad romanam. ⁊ ibi videas. ſi em̃ iniuſte app. non eſt admittenda ſecundũ eius iniuſte ap. malitiã ⁊ imprudẽtiã: ⁊ ſic teneꝛ ⁊ obſeruaꝛ in ciuitate a q̃ſum oꝛiũdꝰ peruſij: ⁊ Tuſcie in Italia h̃ ⁊ in Lõbardia varia ſunt ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines q̃ tollũt proꝛũpũt ⁊ fragilitãt et leges ⁊ canones ⁊ male: ⁊ iõ his nr̃is tpibꝰ fit modicũ capitale de legiſtis: ⁊ magis modicũ ⁊ nihil fiet in poſterũ qꝛ pricipes largiunꝛ oppidis: ciuitatibꝰ: ⁊ vilis qñq̃ facere legẽ: ſtatuta ⁊ modica et parua interceſſione: ⁊ male faciunt ad tollendũ legẽ imperialẽ ⁊ cõſtitutiones vicarioꝝ xp̃i: quoꝝ principiũ ſi cõſultoꝛ eſſem ⁊ de ſil'ibus darenꝛ petitiones ſeu ſupplicatiões yo ve oſerebe dei parbare q̃ feze fezereo vulgare azaro qñ neceſſe eſſe multi catelani ⁊ infideles cõiuratiue nire ⁊ viſitare la cita de roma dize voglo y eniati ſenzele voſtre armature offenſibile ⁊ deſi p ingarue ſararco deponerlo rarine mãdano en la frãza p le interp̃tare. Reuertar ad ppriũ qꝛ iudex admittẽdo talẽ appel. aut deferẽdo aut p maliciã aut p imprudẽtiã teneꝛ. ff. de euic. l. ſi p imprudẽtiã. ⁊ talis iudex facit litẽ ſuã vt iſti. de obli. q̃ ex q̃ſi delic. naſ. in prin. ⁊ §. j. ⁊ ibi vide. qñ aũt dubitaꝛ an ſit legitima vel nõ. in tertio caſu dꝫ deferre extra eo. c. ſpãl'r. §. exceſſu. cũ vna cautela que poniꝛ ⁊ legiꝛ in. c. cũ ceſſante. de ap. Bal.

¶ Que ſunt ptes iudicis appellationis in inhibitionibus faciẽdis: et q̃lr in extraiudicialibus appellatur.

1 F Quinta q̃ſtio eſt † que ſunt ptes iudicis appe. in inhibitionibus faciendis. Et circa hoc dicit Specu. valde plene in titu. de app. §. de officio. ſed tu dic breuius: quod conſtitutio appellatorum coram iudice appellationis ante omnia faciẽnda eſt fides de ſua appellatione: al's audiri nõ dꝫ: nec ad citationem nec ad phibitionem eſt aliqualiter procedenduz: qꝛ non põt dici negotium ad eum eſſe deuolutum: niſi conſtet appel. eſſe interpoſitam. extra de ap. c. romana. §. ſi vero. Unde tanq̃ iudex incompetens nil valet qd̃ agitur: vt di. l. ſ. de iuriſditione. in princ. appellatione em̃ interpoſita coram ipſo iudice ſi iniquaz apparet interpoſitã ante ſententiam. nec eſt ibi cauſa inſer. tunc nedũ ꝙ inhibeat ſꝫ nec ſup hoc citet partem: imo omnino reijciat: vt. d. c. romana §. ne aũt. ⁊ idem ſi ſit interpoſita a diffinitiua. ⁊ apparet qd̃ facta eſt in caſibus expreſſis a iure phibitis: qui ponũtur. ff. de ap. reci. l. fi. vel ſi ita facta eſt ab eo: vel ab eis quibus appellare nõ licet: vt dictũ eſt ſupra in. q. iij. ⁊ iam his caſibus nõ eſt ad aliquid procedendũ. ſed eſt reijcienda. vt ff. de app. reci. p totũ. ſi aũt de p̃dictis non appareat: vel dubiũ ſit: tũc dꝫ partes citare ſeu partem. vt. eo. §. ſin vero. in p̃nc. ⁊ §. ſi noſtris. qꝛ de vnoquoq̃ negotio preſentibus partibus cognoſcere dꝫ: ⁊ eis prius citatis. ff. de re iud. l. de vnoquoq̃. ⁊ appellato non apparente poteſt iudex inhibere. nã ⁊ pnuntiare põt in cã ſim Azo. altera pte abſente. l. fi. §. illud. C. de tem. ap. et no. C. de ap. l. pe. §. fi. ¶ Si ꝟo partibꝰ preſentibus obijciaꝛ: ꝙ appellatio grauaminis nõ cõtinet cãm legitimã: vel appellatio a grauamine illo: vel a diffinitiua nõ fuit interpoſita intra. x. dies. vel' alia appellatio ſilis opponatur. qd̃ cauſe negotium non eſt ad app. iudicem deuolutum tunc nõ eſt inhibitio facienda: niſi prius conſtiterit ad ſe cauſam deuolutam. vt. d. §. ſi vero. nam iudex ap. non debet aliq̃d recipere nec iudex inferioꝛ propterea executionem retardare quouſq̃ conſtiterit quod ad eum ſit ipſa ap. deuolata. et ſic iuriſditio. c. dilecto. in fin. extra eo. et not. Archi. in. d. c. romana. ⁊ idem ſi appellat in diffinitiua a caſibus: prohibitis a iure vꝫ ſupra nota. vel de quo cõfeſſus eſt: tũc enim qꝛ in inſpectione ap. nõ apparet de cauſa iuſta non debet poſtea procedere: niſi poſtq̃ cognoſcere poterit de p̃dictis: vt. d. c. romana. ¶ Quando autem appellatum eſt ante ſententiam ⁊ obijcitur qd̃

non eſt ex cã rõnabili ⁊ probabili: ſed apparet parenter probabilis: vtpura in iure expreſſa tũc põt mittere anteq̃ cognoſcat an ſit vera vt extra eo. in. vj. c. non ſolum. §. illa. ⁊ inhibitiõe legitime facta nihil eſt innouandum. vt. C. nil noua. Et iõ reuocatur ſi inueniatur: vt. c. iij. extra de oper. no. nunt Sed ſi dubitatur: an ſit pbabilis: non debet iude. phibere: ſeu inhibere: donec incipiat cognoſcere. vt. d. c. romana. §. obijciaꝛ. Hec ãt cognitio vr̃ cõſiſtere vt ſufficiat lt. cõte. ⁊ ex tũc iudiciuz nõ cognitiõis ſunt initiũ: vt i auf. de liti. §. ſi ꝟo. q̃ d̃dẽ lit. ꝯte. tũc fit in cã ap. et vna parte abſente: vt. C. de tem. ap. l. fi. §. illud.

2 ¶ † Circa reuocationẽ eius quod factuz eſt: qualiter fieri debeat a die diffinitiue ſnie: ſiue añ ap. ſiue poſt eſt per iudicẽ ap. reuocandũ: vt. d. c. non ſolum. §. j. innouari. illa vero q̃ innouantur poſt app. añ ſententiam interpoſitã nõ reuocãtur: donec cãm ap. inferat ⁊ verã eſſe inuenerit vt. e. §. illa. niſi talis reuocatio poſt inhibitionem legitimã fiat. qꝛ tunc ſiue cauſa ap. ſit ꝟa: ſiue non eſt reuocanda vt ibi. ap. aũt interpoſita ab aliquo actu: vel grauamine: vel actu extraiudiciali: non reuocatur innouata: q̃uis de veritate cauſe iudex ap. incepit: nec p principium iudicis offiñ impediꝛ qñ illud exequi poſſit vnde non prodeſt cauſe inſertio. niſi de eius veritate corã eo iudice pbetur. vt no. archi. in. c. romana. in glo. poterit tñ ad fi. Hinc eſt qd̃ Innocẽ. dicit a tali grauamine vel actu extraiudiciali vt eſt electio: confirmatio p̃ſentatio. ⁊ huiuſmodi non eſt neceſſe intra decem dies appellare: quia ſalua eſt ei exceptio: ⁊ etiã ius: quod nõ apparet vt ipſe no. extra de his que fiunt a ma. par. ca. c. j. ⁊ idem Spec. in titu. de appel. §. j. verſic. ſed quid dices. Sed hodie iure nouo oportet intra. x. dies a talibus appellare. poſtea vero non per viam appel. ſed per viam conditionis vel alia remedia poſſet reuocari. extra eodem capitulo. j. in. vj. ⁊ c. concertationi. ad inſtar ſententie arbitri a quo non licet appellare. C de arbit. l. j. tamen poteſt ei appellationis remedium. ff. de arbitris lege non diſtinguemus. §. cum quidam. ⁊ etiã ſupplicari: vt not. ij. queſtio. vj. a iudice

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

§.fi. quod nota. Addi-
3 tio. ℭ † Appellationis
proſequende temp⁹ pōt
ex pacto partium minui.
dūmodo non vltra termi
num.not.Bal.in.l.fi.§.fi.
C.de tem.appel.

ℭ Quid ſi appellatione
interpoſita appellās nō
proſequitur cauſam ap-
pellationis.

1 Sexto que-
* rit† quid
ſi appella-
tione iter-
poſita ap-
pellās nō
proſequitur cauſam ſue
appellatio. ſed expectat
prope finē āni:vel biēnij
ꝛ tūc incipit proſeq̄ prote
ſtādo:ꝙ ꝑ eū nō ſtat quo
minus finē accipiat expe
ctando ꝙ ſinſtātiā cauſe
approPinquet. Et circa h̄
2 dict† ꝙ terminus ꝓſequē-
de appellatiōis ē triplex.
Primus eſt ille qui ſta-
tuitur ad iter accipien-
dū.extra de re iudi.c.cuꝫ
cā.ꝛ de ap.c.ꝑuenit. Se-
cūdus ad ſe p̄ſentanduꝫ
corā iudice ad quem: vt
in.c. cum ſit romana. de
appel. ꝛ iſti duo termini
ab hoīe aſſignant̄. Ter-
tius vō termin⁹ ſeu dies
ſtatuit̄ a lege.ſ.annus vel
ex cā biēnium primi duo
non pñt perueniri:vt ex-
tra eo.c.ſepe. Tertius ſic
C.de tē.ap.l.fi.§.fi. ꝛ not.
ij.q.vj.c.ſi quis appellat
vō.ſi quis appellatiōe. Pri
mus ergo ꝛ ſecund⁹ ter-
minus poteſt prefigi ꝛ ter
minari. vt extra de ap.c.
romana.eo. tit.c. oblata.
in anti.et tunc tenet̄ ap-
pellans appellationem
proſequi intra terminuꝫ

*Add lā-
frā.in.§.in-
terlocuto-
rie ꝛ appel-
lationes ſe
pius alleg.
nu.xl.verſi.
q̄ro ītra qđ
tempus.

prefixū vt ibi.qđ ſi non facit procedit: vt
no.in.d.c.in glo.vt ſi lis eſt. Si vero nec
a iudice nec a pte eſt aſſignatus termin⁹:
tūc lꝫ appellāti ante finem anni vel bien-
nij impetrare iudicē q̄ cām appellatiōis
examinet.coram quo appellatus tenebit̄
cōparere:ꝛ appellationē proſequi.c.abba
te.§.ſi vero.de re iu.ꝛ no.Innocen.de ap.
c.cordi.niſi appellās impetratū iudicem
tanq̄ ſuſpectū recuſet: et niſi prematūre
fuerit ab appellante iudex impetratus
ar.ff.qđ vi aut clā.l.q̄ aliter. in princ. mi-
nimū p̄matūre procuraret vel appellans
in appellatiōe ſupplātaret:vt.d.c. abba-
te.qꝛ eo caſu appellatio nō noceret.vtpu-
ta ſi eſt interpoſita in facto electiōis etiā
periculū immineret ex dilatione appella
tionis ꝓſeq̄ndē:quarū dilatio eſt dāno-
ſa.extra de ap.c.cū ſit.li.vj.qꝛ lꝫ etiā pre-
mature iudex appellatiōis pōt ex officio
ſuo partes cōuocare corā ſe:ꝛ ſi inſtāt: vt
d.c.abbate.et not.s̄.in.q.circa emergētia.
in.q.ij.Additio. ℭ†Exp̄ſſe renūtians ēt
intelligit̄ nullitati renūtiare:qꝛ nullitas
incluſa in obligatiōe tacite eſt acceſſoriuꝫ
ad ipam appellationē qđ not. ꝛ ita dicit
Bal.in.l.j.s̄.de ſen.ex peri.reci.vide Frā.
de ſabaudia.in.c.ſi appellatiōi.de appel-
latio.in cle.predicta.intellige quod renū
tians vult vti nullitate incidenter inclu-
ſa in appellatione:ſed ſi vult nullitatem
principalr̄ deducere prima nō obſtāte nō
renuntiauerit appellationi: vt ptꝫ in.l.ſi
expreſſum.ff.de ap.vbi deſertio appella-
tiōis nō p̄cludit viā nullitati. ꝛ deſertio
hꝫ in ſe tacitā renūtiationē:vt no.in cle.ſi
appellationi.in.vij.glo.de ap.ꝛ tenet do.
Ant.de bu.in.d.cle. ſuper glo.fi.q̄ idē ſen
tit.ꝛ vult Bart.in.d.l.ſi expreſſim. Et ipſe
do.Ant.in.c.dilecto.de ap.vide de ſen.ex
com.c.lꝫ.li.vj.in.ij.gl.ꝛ qđ no.Dñicus de
ſancto Gem.ſuper ea.ꝛ ibi not. Jo.an.ſu-
per verbo:proſequeret̄.in nouella qđ non
ſolum referens ſed etiā exp̄ſſe vel tacite
renūtians appellationi poteſt nihilomi-
nus proſequi nullitatem.vide oīno Joā.
an.qui ibi oīno limitat illud dictum q̄n
agitur de fauore anime quo caſu renun-
tians appellationi auditur ſup nullita-
te.al's ſecus ſm eū ibi qđ no. Ant.de cre.
Additio.ℭ Appellationi lꝫ quis videtur
renuntiare

renuntiare per pactum affirmatoriuꝫ co-
ram iudice a quo eſt geſtum: non tamen
per pactum ſonans in vim pacti.not.In- 2
nocē.de reſtitu.ſpolia.c.cum olim. et do. b
Anto.de but. extra de fil.preſby. in eo qđ
notat appellatio debet interponi intra
decem dies a die ſententie ꝛ computatur
tanq̄ de momento in momentum. de ap-
pel.c.concertationi.li.vj.Et no.Roffre.cō-
clu.xlv.ℭ Ideo ſi feratur ſententia cōtra
abſentem ꝛ indefenſum citatum ad do-
mum ac preſumptiue contumacem non
poteſt intra decēnium a tempore quo ſci-
uit.eam latam petere ſe reſtitui ad appel
landum:qꝛ de iure cōmuni pōt appellare
no.Roffre.conclu.ccxx.idem in citato per
edictum.Anto.de cre.

ℭ De teſtamentis ꝛ vltimis
voluntatibus. Rubrica.

1 Quidā† in teſtamento plu-
ribus heredibus ſcriptis
voluit: ꝛ mādauit.qđ nul-
8 lus ex heredib⁹ ᵃſuis poſ-
ſit vel audeat vendere:pi-
gnorare: locare: vel alio
quocunq̄ titulo alteri cōcedere bonū ſeu
partem domorū:aut immittere aliquā ꝑ
ſonā ad ſtandū in ſua pte: niſi eſſet aliq̄s
ſcriptorū heredum. Et qui contra fecerit:
penam priuationis incurrat: ꝛ voluit vt
ad alios heredes dicta pena pro equali
parte ꝑueniat̄. Iſta ſunt verba teſtamen
ti:modo de facto accidit. qđ vnus ex he-
redibus ſcriptis cōmiſit maleficium pro-
pter quod ſm loci ſtatutum bona eius cō
fiſcata ſunt:eo dānato ꝛ bānito. Ideꝫ per
interuallum tp̄is exemptus eſt a bāno:et
inde reſtituendus: queritur an heredes
p̄dicti cōdēnati ꝛ reſtituti debeāt habere
domos:ſiue partem domorū p̄dictarum
ex diſpoſitione teſtātis.ℭ In hac queſtio
ne videndum eſt primo:an ꝑ formā pro-
hibitionis ꝛ voluntatis p̄dicti oīs aliena
tio ꝛ tranſlatio in alterum videatur ꝓhi-
bita.ℭ Scđo vidēdū eſt:an ꝑ condemna-
tionem ꝛ confiſcationem p̄dictā factū ſit
cōtra ꝓhibitionē teſtātis.ℭ Tertio vidē
dum. An ꝑ executionē ꝛ reſtitutionē ſecu-
tam domus vel pars earum reſtitute in-
telligant̄ eidē. ℭ Circa primum.ſ.an oīs
alienatio ꝛ tranſlatio interdicta ſit dicē

dum eſt ꝙ ſic: qꝛ teſtator
prohibuit vendere.
ℭ†Sed verbū venditio-
nisᵇ alienationem cōple-
ctit̄.ff.de ſtat.libe.l.ſtatu
liberum.§.quintus. Pre-
terea videtur caſus i ter-
minis. C. de fideiuſſo. l.
voluntas.vbi dicitur: qđ
res ꝓhibita vendi vl' pi-
gnorari: pōt donari fra-
tri. ergo preſupponit qđ
non pōt donari extraneo.
Preterea videt̄ caſus in
terminis nr̄is.ff.de lega.
iij.l. pater.§.fundum ti-
tianū vbi ſilr̄ res ꝓhibi-
ta venſidari:vel pignora
ri poteſt in heredē extra
neū tranſire: qꝛ non fuit
ibi ſimplex ꝓhibitio: ſed
limitata vſq̄ ad tempus
mortis ergo ſi fuiſſet ſim
plex ſec⁹. Cū igit̄ in caſu
nr̄o forma ꝓhibitiōis ſit:
nō ſolū talis: ſed etiā la-
tior:vnde ſequit̄ conclu-
dendum ꝙ oīs alienatio
ſit interdicta ex volūtate
teſtatoris:qua taleꝫ fuiſ-
ſe colligimus.cum verba
ſenſui:: non econtra de-
beant deſeruire: vt.ff.de
lega.iij.l. fideicommiſſa.
§.hec verba.ℭ Circa ſcđꝫ
an per confiſcationeꝫ bo-
norum dicti heredis fa-
ctum ſit contra prohibi-
tionem:ꝛ voluntatem te-
ſtatoris dicendum eſt:qđ
ſic. oſtendendo prohibi-
tus vel aſtrictus non alie
nare non tantum abſtine
re debet:ſed curare debet
ne fiat contra.ff. locati.l.
in lege. ſed in caſu noſtro
non curauit ergo ꝛc. Qui
imo non ſolum abſtinuit
ſed cogitauit ꝛ fecit ꝙ in
aliū transferretur domus
alienari ꝓhibita. Naꝫ q̄

a ℭ Qđ nul
lus ex here
dibus. vid
Cy. in.l.ca
lege.C.đ cō
di.ob cauſ.
pau.de ca.i
ꝯſil.ccxxxv.
inci.viſis ꝛ
ꝯſideratꝫ oſ
b⁹.bal.in.l.
quoties.vō.
q̄ro q̄d ē di
ctū.C.de fi-
deic.pau.đ
ca.ꝯſ. iij.in
ci.qꝛ per ſu
pradictum
bal.in.l.vo
luntas.vō.q̄
ro nūq̄d.C.
de fideicō.

b ℭ Verbū
vēditiōis.
Ađ bart.i
l.fi.§.in cō-
putatione.
vō.vel pone.
C. de iu.de
li.idē in.l.ſi
cut.§.vēdi-
tionis. q̄b⁹
mod.pign.
vl' hyp.ſol.
bal.i.l. ſciē-
dum.§. em
ptorem. de
edi.edi. ia-
co. de bel.i
§.qꝛ vero i
aut.de non
alie.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

a ¶Qd fiſcus. Adde bar.i.l. iter eos.§.fina. nu.ij.v.q̄ro ff. de fideiuſ.idē i cōſi.j.q icipit taglionus de ſpoleto. bal.in.l.pe. §.j.C.ad tre bel.idē in.l. tā mādato ri de nō nu. pecu.

b ¶De excōicato. ad de pe.d'ancha.in.c.'q2 ingredieti= bus.nu.23. extra de teſtamen.

deliquit: vt iſte fecit. videtur ſua cogitatione: et ſua ſcientia: ⁊ ſuo facto pdere bona. ergo ⁊c. vt.ff. q̄ ⁊ a q̄bus.l.q̄ſitū. ¶Preterea p talē cōfiſcationē ſit ꝓhibitioni teſtōris et pene p eū impoſite locus Qd ſic ꝓbatur. Nā paria ſunt in effectu ſeruū prohibitum eſſe alienari a teſtatore. Et ſi alienetur: qd ꝑueniat ad libertatē vel teſtatorem diſpoſuiſſe: ne alij ſuiat: q̄ ei cui relict⁹ eſt. vt in vtroq̄ caſu ſi contra fiat cōpetat ⁊ libertas vt.ff.de fideic.lib.l.q̄daz. primo ⁊.ij. rn̄ſo. ⁊ ſi teſtator legauit ſeruum ſuū. ⁊ adiecit: ne alij ſeruiat: ſi bona talis legatarij publicētur: dz ſeru⁹ cōſequi libertatē.ff. de fideicom. lib.l.imperator.§.rn̄ſo. Et rō eſt q2 in talib⁹ nō eſt cōſiderādus modus verborū prolatoꝝ a teſtatore: ſed effect⁹ diſpoſite volūtatis vt ea.l.§.⁊.l.rogo.in fi. Et facit qd not.eo.tit. cū fidei in gloſſ.fi. Et hoc in acq̄ſita non diuidēda ſicut econtra in cōſequendo nondū adhibitū cōſyderatur effect⁹: non mod⁹ ideoq̄ ſi aliquid inſtituatur heres ſub conditiōe emancipationis: ſed etiā per ſniam quā patet nouiſſime propter delictuz: vt.C. de inſti. ⁊ ſubſtit.l. ſi. ¶Sed in caſu nr̄o cōſiderari debet effect⁹ prohibitionis: non modus.
3 †Preterea negari nō pōt
a quod fiſcus [a] non ſit extraneus ſucceſſor: vt.C. ad.l. iul. de vi publi. vel priua.l.ij. ergo ⁊c. vt.d.§. ſedum titianum cū ſim.

¶Circa tertium. An domus predicte vel earū portio intelligatur reſtituta tali heredi poſtea de bāno exẽpto: ⁊ reſtituto. dicendū eſt: q nō: q2 p ipſius cōdēnationē ⁊ confiſcationē factā loc⁹ fuit volūtati ⁊ pene teſtōris. Et iā fuit queſitū dudum predictarū portionū domoꝝ ꝓdictis heredibus quibus teſtator ꝓuidit. vt not.ff.de le.l.iij.peto.§.fi.in gl.ex hac.l. Et ptz.C.de his q̄ pene no.l.j. Ergo reſtitutio facta de bannito: non porrigit ad partē iſtarū domoꝝ q̄ iā facta ē in heredes: vt no.in aurea glo.q̄ ponitur.ff.de libe.⁊ poſth.l.gallus.§.⁊ qd ſi tn̄.in glo.nō ſoluit ⁊c.in fin. ibi: niſi reſtō ⁊c. ¶Preterea cū ex confiſcatione ⁊ trāſlatione facta in fiſcū ſit iā queſitum ius coheredibus: non dz eis auferri per reſtitutionem huius bāni. Et faciē
4 tis cōtra voluntatē teſtātis: † q2 reſtitutio intelligit ſemp fieri ſine p̄iudicio alieni iuris. vt ait ſanctus bonifacius in decretali ſua extra de reſcrip.c.q̄uis.lib.vj. ergo ⁊c. Fallit q̄dē.⁊ in.l.rogo. Ex ꝓdictis ſeriatim examinatis ⁊ determinatis reſtat reſpondendū: qd predicti coheredes debēt reſtituere ꝓdictis domos vel earū partes ⁊c.

CUm valde expediat humano generi obſeruari teſtātium voluntates. C.de teſta. l.cau. ⁊.l.ꝓvolumus. ff. quemad.teſta.ape.l.vel vagare q2 nihil eſt qd taz hominibus debeatur q̄ eorum ſeruare voluntates ⁊ arbitrorum liber ſit ſtylus. C. de ſa.ſanc.ec.l.j.idcirco vtile ē ſubiūgere queſtiones circa vltimas voluntates.
5 †Et ſciendum eſt quod cuilibet eſt licitū regulariter ⁊ pmiſſum facere teſtamentū exceptis.xiiij.pſonis: ſeu pſonarum cōditionib⁹ de q̄b⁹ no.p ordi nē inſti.q̄b⁹ non
6 eſt pmiſ.face.teſtamētū. ¶†Sed excōica
b to [b] q̄ritur nunq̄d teſtari poſſit. Et hoſtien. dixit q non. vt ipſe not.extra de excep.c. pia. Sed Inno.cōtra vt ipſe not.extra de ſen.excō.c.cū volūtatis.in glo.no.eleemoſynis.in fi.que opi.vr̄ vior. Et approbat p arch.in.d.c.pia. ¶Sed quid de vſurario manifeſto: nunquid valet eius teſtamentū. Et dic q nō.niſi primo vſurari⁹ ſatiſfaciat: vl' dō ſatiſfaciēdo cautionē pſtet ſcdm

formam illius.c.q̄q̄.extra de vſu.lib.vj. Et no.hoſtien.in.d.c.pia.

¶Prima q̄ſtio eſt vtrū quantitas legati ſit autoritate dāda ſm tēpus conditionis teſtamenti: vel mortis teſtatoris.

1 CIrca teſtamētū igit. Prio q̄rit † teſtator relīqt vxori ſue arcā talē cū oibus rebus in ea exiſtētibus: nunq̄d ſi poſt cōditū teſtamentū aliq̄ res ſint addite: vel detracte in arca cōtineant in dicto legato. Et primo videt q ſic: ſcz in ea exiſtētibus: vel q̄ ibi ſunt videnł referri ad tempus mortis ei⁹. ergo q̄ncūq̄ addite ſunt res aliq̄ anteq̄ moriat teſtator: videntur legato cōtineri: q2 tpe mortis ibi inueniūtur. Nā tēpus mortis teſtatoris eſt reſpi
2 ciendū.ff.de libe.leg.l.fi.† A morte enim teſtatoris incipit valere teſtm̄.C.de cadu.tol.§.cū igit.⁊ de cōdi.⁊ demō.l.j.q2 teſtm̄ obitu teſtatoris confirmat.l.iij.ff. de alimen.lega. extra de cele.miſ.c.cum marthe. Ad idē q2 q̄ncūq̄ ponitur tempus preſens pro futuro. C.de cōdi.⁊ demon. l.quibus diebus.§.quidā.⁊ no.ff.de pac. dota.l.cū dos. Et idē de rebus diſtractis vt videatur teſtator ademiſſe de legato poſtq̄ tpe mortis inueniuntur in arca. ¶Econtra q ille res dūtaxat q̄ tpe facti teſtamēti ſunt in arca: cōtineanł in legato. Predicta enim verba teſtatoris deſignant pſens tēpus: vel facti teſtamenti
3 ⁊ non futurū ſcilz mortis.† Nā regulariter verbū pſentis tpis non cōprehendit
4 futurum.ff.de lega.iij.l.vxori.§.j.† Item pteritum nō comprehēdit futuruz. ff.de verb.obl.l.ſi a colono.⁊ de au.⁊ ar.leg.l. ſi ita legatum. Nā quātitas et qualitas rei legate attēditur ſm tps quo relinquitur: vt dicta.l.ſi ita.⁊.l. medico.in princi. ¶Dic q videtur diſtinguēdū. Nam aut teſtator auxit legatum: aut detraxit. Primo caſu habēt locū iura primo allegata ſcilz q cedāt legato. vt.ff.de condi.et demon.l.filie.§.j. Secūdo an cedant in relictis nō cōditionalibus inſpicim⁹ terminū cōditionis exiſtētis: nō facit teſtamētū.ff.de cōdi.⁊ demō.l.mea res.⁊ ar.ff.de do.exceptio.l.parū.in princip. ¶Hec aūt vera intellige: qñ teſtamentum valet: et

ex eo aditur hereditas ⁊ ea non adita nihil debetur: vt.l.eam quam.C. de fideiuſ.et inſti.ad.l. fal.in princi.ff.de reg.iuris.l.nemo. Sz eſt locus ſucceſſioni ab inteſtato. C.de fidei.lib.l.j.niſi fieret in fraudem. C.ſi quis omiſ.cau.teſta.p totum. ſinautē irritetur inſtitutio ꝓpter preteritionez: vel exheredationē: tunc cuncta firma manent.vt in auſ.ex cā.C.de libe.pte.vel exhereda. Sed ſi teſtm̄ deficit in ſolēnitatibus: vt in numero teſtium: vel q2 nullus eſt heres inſtitutus: tunc nil debeł oino.C.de fideiuſ. l.ex teſtō.⁊ de teſt.l. hac cōſultiſſima.§.ex imperfecto.extra de teſta.c.cū tibi.niſi ab inteſtato venientes ſint rogati: vel exp̄ſſi: vt.ff.de inoffi.teſt. l.titia.⁊.d.l.j.vel q2 dicūt in teſtō: ſi non valet qd ago iure teſtamenti valeat iure codicillorum.vt d.l.ex teſtō. Item rupto teſtamento agnatione poſthumi nihil debetur. C.de poſthu.here.inſtit. l.j. Alij in hoc ꝫ p eandē auſ.ex cā.C. de libe.pte. vel exhere. Et adde qd dicitur infra in queſtione quarta.in fin.

¶Secūda queſtio eſt de quo valore vel metallo debeat vas alicui eccleſie indiſtincte relictum.

1 SEcūda qd eſt † quid ſi teſtator legat alicui eccl'ie vnū calicē: nec adiecit de q̄ pōdere: vel

a ¶ Quid ſi teſtõr:dixit. Adde Pet. de ancha. i c. requiſiſti nūe. xvj. extra đ teſta.

b ¶ Jnter pauperes. Et q̄d ſi nõ p̄fecto teſtõ ſuperuenit moꝛs:an valeat talis inſtitutio:⁊ ea q̄ exp̄ſſit vide petrū de ancha. in c. qꝛ igrediētib⁹. nu. x. extra de teſta.

c ¶ Eſt ſeruãduz Ad de Joan. de turre crem̄. xxij.q.iiij.in ſūma .nu .1. 2.3.4.⁊.5.⁊ đ tvergere i prioꝛē exitū ſex modis. idē i.c.ſi aliquid eadez cauſa. et.q. nu. 5.

valoꝛe nec de quo metal
lo.mõ q̄rit cuius p̄tij vel
de quo metallo debeat.
Et dic ꝙ de melioꝛi me=
tallo.de quo dicta eccle
ſia vtit i ſilib⁹ vaſis.ar.
ff.de au.⁊ arg.leg.l.titia.
§.ſeia.⁊ de cõdi.⁊ demõ.
l.in teſtõ.i ſi.⁊ de adimē.
2 lega.l.ſi cui annū.† Jtez
a quid ſi teſtatoꝛ dixit [a] le=
go talē rē deo : vel xp̄o:
cui debeat.r̃ndeo illi ec
clie:vbi teſtatoꝛ habuit
domicilium.vt in aut.de
eccl.titu.§. ſiquis in no=
mine ar.ff.de cõdi.et de=
mõ.l.q̄ conditio .§.fin.
¶ Tertia q̄ſtio eſt : vtrū
in legato gn̄is cõtineat
ſp̄ale eidē pſone relictū.
TErtio q̄ri=
1 tur † quid
ſi teſtatoꝛ
legat fra=
tribus p̄=
dicatori=
bus decem.Et fratribus
auguſtinis decē.⁊ tūc di
cit / reliquū hereditatis
mee volo diſtribui inter
b pauperes:[b] vel ad pias
cãs p manus dictoꝝ fra
trū.nunquid p̄dicti fra=
tres poterūt diſtribuere
ſibijpſis de dicto gn̄ali
legato.Et primo vr̄ qđ
nõ:qꝛ a legato gn̄is exce
ptuati:nõ includunt ſub
gn̄e.ff.de leg iij.l.vxoꝛē.
§.feliciſſime. ⁊. ff.de ali=
mē.⁊ ciba lega.l.alimē=
ta.§.baſilice.et.l.ſtichus
in prin.ff.de regu.iur.l.j.
¶ Ecõtra vr̄ ꝙ ſic : qꝛ p
erroꝛē factū videt conti=
neri in legato gn̄is.ff.de
annuis leg.l.alio in fin.
Et de cõdi et demõ.l.q̄
heredi.in fin.§.plãtius
de lega.j.l.ab hoſtib⁹.§.

ſi titio.ff.de his qui ſub mo.l.fin.Et iſta
eſt veritas ſm Dy.Et cõtraria loquūtur
ſm eum cum ſpeciale ⁊ generale relin=
quuntur in eadem cauſa ⁊c.
¶ Quarta q̄ſtio eſt: vtrū poſſit tolli te
ſtamentum iuramento firmatum.Jtē
de cautelis quibus teſtamentum mu=
tari non poſſit.Jtē valet ſcđm teſtamē
tum propter preteritionem.
1 QUarto q̄rit † teſtatoꝛ fecit
teſtamētuz ⁊ iurauit illud
nõ mutare: vel reuocare:
nec aliq̄d corrigere.demū
mutato p̄poſito fecit aliud
teſtamētū.Nunq̄d valeat
primū iuramēto firmatū:an ſcđm.Hec q̄=
ſtio tãgit.xiij.q.ij.c.vltima volūtas tñ ibi
nõ ſoluit.Sz ſpec.determinat in titu.de
inſtru.edit.§.cõpendioſe.verſi.iurauerit
ꝙ primū teſtm̄ iuramēto vallatū mutari
nõ poſſit ſm ius canonicū vnde dic ꝙ nõ
obſtãte ſcđo preualet primuz ꝙ mutari
nõ potuit p̄pter autoritatē iuriſiuran=
2 di.† Quodquidem eſt ſeruãdum [c] niſi in
c prioꝛē vergat exitū.xxij.q.iiij.c.ſi aliq̄d
extra de iureiu.c.cū cõtingat.Nam dicit
Ray.in ſumma de penitētijs.Redditio
iuramēti eſt de iure naturali.⁊ in p̄toꝛe
xxij.q.ij.c.non periurabis.Ergo nullo
modo frangendū.xxij.q.ij.flagitia.ex=
tra de iureiur.c.qui ſcãdalizauerit.Jtem
facit valde autē.qđ obtinet.poſita.C.de
p̄ba.¶ Sed cõtra p̄dicta faciunt multa
iura:⁊ valida argumēta.Primo quia te=
ſtatio iuris publici eſt.ff.de teſt.l.teſtamē
ti factio.C.de ſacroſan.eccle.l.j.ſed ius
publicū tolli:vel ei renuntiari nõ poteſt
etiã cum iuramēto.Et in hoc concoꝛdat
ius canonicū cū ciuili:vt extra de foꝛo cõ
pe.c.ſi diligenti.et de elec.c.vbi.§.j.li.vj.
ff.de pac.l.iure gentium.§.gn̄alis.C.de
iuramē.calū.l.ij.§.ſed quia.⁊ de legi.⁊ cõ
ſti.l.nõ dubiū.Ergo iuramentū non au=
fert poteſtatē iterū teſtandi:quia eſt iure
publico cõceſſum:vt dictū eſt.¶ Preter=
ea teſtamētum eſt teſtatio mētis.inſtitu.
de teſta.in prin.Sed faciendo poſterius
iã deſijt teſtatio mentis eſſe.ergo non te
netur ad primū:quod irritauit faciēdo
poſterius.argu.ex p̄ſſum.ff.de leg.iij.l.ſi
non iure.Ergo primum deſijt eſſe men=

tis teſtatio:igitur non habet vires teſta
menti.argu.C.de ferijs.l.a nullo.Et qđ
mutare poſſit:patet quia voluntas eius
eſt ambulatoꝛia:vſq3 ad vltimū vite exi=
tum.ff.de adimen.lega.l.iij.Unde vltima
voluntas debet in omnibus obſeruari:
vt.d.c.fin.voluntas em̄ teſtatoꝛis demū
a moꝛte teſtantis valere incipit.C.de ca=
du.tollen.l.j.§.igitur.Et teſtamentum te
ſtatoꝛis obitu confirmatur extra de cele.
miſſa.c.cum marthe.Ergo quandocūq3
ante moꝛtē põt mutare.ff.de lega.j.l.ne=
mo.de lega.iij.l.ſi quis in prin.de teſti.C.
de teſta.l.ſancimus.Nec em̄ ante moꝛtē
eſt teſtamentum:vt dictū eſt imo ⁊ ſi quo
quomodo valeret:mutari põt adhuc.Ni
hil enim tam firmū eſt quin mutari poſ=
ſit.vt inſti.qui teſta.face.po.§.ſuper cau=
ſa.⁊ ibi nota.qꝛ quicquid ligat ſolubile
eſt.in auten.de nup.§.nuptias.licet enim
teſtatoꝛ deieret in conficiendo ſecunduz
⁊ ſic pena periurij puniendus.extra de
iureiu.c.debitoꝛe extra de reg.iur.c.qui
poteſt lib.vj.tamen teſtamentum primū
iam validū deſiſtit aſſiſtere.quia nõ mēs
teſtantis quia declinauit a primo:⁊ colla
ta fuit in ſecundū:cuius confeſſione ſub
latum eſt primum ipſo iure.C.de teſta.l.
hac conſultiſſima.§.pe.Et clarius eo.ti.
l.ſancimus.Et hoc maxime quo ad per=
ſonas quibus ius queritur ex prioꝛe:qꝛ
teſtamentum eſt inſtrumentū non ſolum
teſtatoꝛis:ſed etiam omnium:quibus in
eo aliquid ſcribitur.ff.quemadmo.teſta.
aperi.l.iij.in prin.vnde trãſgreſſio iura=
menti a teſtatoꝛe facta his quib⁹ ius cõ=
tractum ex teſtamento prioꝛi:nocere nõ
debet ſine facta eoꝝ.extra de iureiur.c.
cum contingat:ad fi.ff.de tranſac.l.iij.in
princ.Et no.in aut.vt matres debitrices
§.j.vnde qđ ſupra in princ.dixi omne iu
ramentum ſeruandum eſſe dico ⁊ intelli
go ad veritatem:quia non ſeruando de
ierat.Sic ſibi tm̄ preiudicium facit.arg.
ex his que no.ff.de reg.l.neq3.§.priuato
rum.Non aūt propterea irritat teſtamē
tum poſterius maxime quantum ad eas
perſonas:pro quib⁹ teſtat vt dixi p̄ hoc
ſupra:ꝙ valeat poſterius determinatur
ix.colla.aut.ſacramenta.in magna gloſ.
¶ Econtra ꝙ non valeat poſterius.quia

conficiendo poſterius deierat:et deierã
do incurrit infamiam ipſo iure.C.de trã
ſac.l.ſi quis maioꝛ.ff.de his q̄ not.infa.l.
lucius.⁊.vj.q.j.infames.vnde priuatur
ab omni actu legitimo.in.q.v.conſtitui=
mus.ij.q.vj.tria.ergo vt infamis iterū te
ſtari non põt.vt.ff.de teſta.l.is cui in fin.
extra de teſ.c.ob teſtimoniū ⁊.vj.q.v.qui
3 cunq3.† Nã et mulier nubens intra tēp⁹
luctus cū ſit infamis.C.de repu.l.cõſen=
ſu.nõ teſtat in aut.de nup.§.j.⁊ hec opi=
nio ſcz vt contra iuramentū teſtari non
poſſit videtur verioꝛ:q̄ p̄batur extra de
ſepul.c.j.lib.vj.ad id ꝙ no.in.d.§.priua
toꝝ.dic vt ibi.Sz ſm Dyn.ad hoc vt re
lictū reuocari ñ poſſit opoꝛtet ꝙ teſtatoꝛ
non ſtet in finib⁹ vltime voluntatis ſed
tranſeat in naturã contractus videlicet
vt fiat donatio vel vēditio eius qđ relin
quitur ſub tali conditione ſcz ſi teſtm̄ re
uocari cõtingat quo caſu ſi teſtamentuz
poſtea reuocatur:illud teſtamētum poſt
ea valebit irreuocabiliter iam exiſtente
conditione adiecta:vt Dy.not.extra de
reg.iur.c.quod ſemel.⁊ arg.ff.de reg.iu.
l.j.de acqui.poſ.l.iij.§.j.itē ⁊ ſine teſta=
mento videtur non poſſe fieri per ſtipu=
lationez:vt promitto tibi oia mea bona
poſt moꝛtē meam.vt no.C.de pact.l.fi.in
gl.Sed ipſe non poteſt ⁊c.Et adde aliaz
cantelam poſitam infra in titu.fi.in que
4 ſtione.iij.ad finem.¶ Ulterius quia † te=
ſtatoꝛ condidit teſtamentū ſolenne ⁊ ſe=
cundo ſecundū ſimiliter ſolēne:tamē in
ſecundo preterit filium in poteſtate cõ=
ſtitutum:vtrum preualet primuz:an ſe=
cundum.Et videtur ꝙ primū preualeat
quia teſtamentum ſecundum etiaz iure
veteri erat nullū propter preteritionem
ff.de libe.et poſthu.l.inter cetera.Et de
iniuſto teſta.l.j.et.l.cum in.ij.C.de libe.
preteri.l.maximum vitium.§.ſancimus.
de here.l.j.in prin.Et etiam iure nouiſſi
mo.vt in auten.ex cauſa preteritionis li
cet vere intelligendo : illa auten.non lo=
quitur in preteritione paterna:ſed ma=
terna tantum.igitur propter preteritio=
nem ſublatum ⁊ euacuatum eſt ſecundū
teſtamentum.¶ Econtra cõſtitutione ſe=
cundi teſtamenti ſolennis tollitur pri=
mum ipſo iure ope exceptionis:vt dꝛ ei

⁊ no.C.de teſt.l. ſancimꝰ.
⁊.l. hac conſultiſſima.§.
penul.argu.expꝛeſſum ꝙ ſi
ex teſtamēto ſcđo heredi
tas adiri nō poſſit vt qꝛ
inſtitutus non eſt capax
tñ p ipm tollitur pꝛimuȝ
lȝ ſolēne.ff.de his q̇.vt in
dig.l.cū quidā.Ergo pre
ualet ſcđm preteritione
non obſtante.Qm̄ ad tol
lendū pꝛimū teſtm̄ ſuffi-
cit ſi ſm veram poſſibili
tatē pōt ex ſecundo adi-
ri hereditas:vt no.in.d.
l.j.de iniuſt.teſt. Si ergo 2
a eſt poſſibile ꝙ inſtitutus
in ſecūdo teſtamēto pōt
adire:qꝛ naturaliter nō
impedit:ſufficit: nec te-
net expectare preteritꝰ
dum dicit nullū:vel ꝙ p̄-
teritus agat p contrata-
bulas.ff.de bono .poſſeſ
ſio.contra tabul.l.illud.
in fin.⁊ de libe.p̄te.l.ve-
rū.ſed ſi adierit.et not.
ff.ad trebel.l.cū heredi-
tas.Item adeo per ſecū
dū tollitur pꝛimū: vt nō
ex vtroq; adeatur here-
ditas.inſti.qui.mo.teſt.
infir.§.poſteriore.et ibi
no.ſed pꝛima videt ve-
rioꝛ.Et adde quod not.
ſupra in.q.j.in fine.

a ¶Moꝛti naturali cō parat. Adde i quo cō parent pe. de anch.i.c. compꝛomiſſum.nūe.2. extra de arbi.⁊ in quo no.idē in.c. cū ſis pꝛeditus.nu.4. de cōuerſi. coniug.

¶ Quinta queſtio eſt an
moꝛs ciuilis locū faciat
conditioni per teſtatoꝛeȝ
adiecte.

1 QUinto que
rit†plerū-
q; fieri ſo-
let ꝙ in vl-
timis vo-
lūtatibus
apponit cōditio moꝛtis
vt qꝛ dixit teſtatoꝛ volo
ꝙ talis heres meus vel
ꝙ talis legatarius poſt
moꝛtem ſuā det: et reſti-
tuat hereditatē:vel relictū titio. Nunq̄d
ſit locus reſtitutiōi:ſi heres vel legatariꝰ
non moꝛit naturaliter:ſed ciuiliter tātū
vtpote qꝛ capite minuitur: vel depoꝛtat
vel cōdemnatur in opus metalli:vel de-
ponitur vel interdicitur ſm ius canoni-
cum.¶Et pꝛimo videtur quod ſit locus
reſtitutioni.quia ingrediens monaſteriū
habetur pꝛo moꝛtuo:vt in autentica de
nup.§.diſtrahi.C.de epiſco.⁊ cleri.l.fin.
C.de dona.inter virum ⁊ vxoꝛē.l.res vxo
ris.vbi dicit ꝙ donatio facta cauſa moꝛ
tis confirmat moꝛte ciuili.ad hoc no.de
ſupplen.neglig.pꝛelat.c.ſi epiſcopus.in
glo.fina.C.de fideiu.autē.niſi rogati.ex-
tra de pꝛob.c.in pꝛeſentia.† Ciuilis eñi
moꝛs moꝛti naturali comparatur [a].ff.de
bono.poſſ.contra tabu.l.j.§.fin.ff.de te-
ſta.tute.l.ſub conditione.in fin.Nam qui
ſub conditione emancipationis reſtitui
tur: ſufficit ſi quoquo modo a paterna
poteſtate liberetur.vt C.de inſtit.et ſub-
ſtit.l.ſi mater.Nam verba teſtatoꝛis in
vno caſu pꝛolata ex ſententia admittun
tur ad ſimiles.vt.l.gallus.§.et quid ſi
tantum.ff.de libe.⁊ poſthu.et de verbo.
oblig.l.ſi ſub vna.¶Econtra quod non
quia per moꝛtem ciuilem non ſoluitur
matrimonium.C.de dona.cau.moꝛ.l.ſed
et ſi moꝛs.§.cum igitur.nec facit condi-
tionem exiſtere.ff.de lega.iij.l.fideicom-
miſſa.§.ſi cui.et de condi.et demon.l.in-
terdicit.⁊ ibi not.de verbo.obliga.l.ſi ex
cauſa.§.ſi inſulā.ff.de iure fiſci.C.de his
qui ve.eta.impe.l.fina.de legat.ij.l.ſi ita
quis teſtamento.§.fina.extra de officio
delega.c.j.¶Solu.dicendum eſt regula
riter ꝙ non ſufficit aliquid fieri niſi na-
turaliter fiat.C.de bono.poſſeſ.l.non pu
tauit.et de condit.et demonſtr.l.fideiuſſ.
et.l.fina.in caſibus tamen in quibus ci-
uilis moꝛs equiparatur naturali:in il-
lis caſibus ſufficit aliquid fieri ciuili-
ter.Ita loquuntur contraria.vnde di-
cit Dynus ſupra.d.§.ſi cui:quod demū
non refert quid ex equipollentibus fiat
quando ex eiſdem actis repꝛeſentatur
effectus.Et ita loquitur.d.l.ſi mater.⁊.l.
gallus.quia pꝛopter eundem moduȝ in
ducitur liberatio a paterna poteſtate:in
omnibus illis caſibus ſeu equipollenti-

bus.ſed cum agitur de moꝛte naturali et
euentus contingit per moꝛtem ciuilem:
hec quidem nō ſunt paria:nec quidē eun-
dem reddunt effectum:vt.ff.de cap.dimi.
l.pe.§.moꝛtuus nō reuiuiſcit.ſed ciuiliter
moꝛtuus pōt reſtitui:vel pꝛomoueri:vt.d.
l.ſancimus.§.fi.⁊.d.c.cuȝ igitur.nec reuer-
tatur ex vtroq; idem effectus.Et ideo non
equipollet moꝛs naturalis moꝛti ciuili.et
ita loquſitur ſecūdo allegata.ad.l.deo no-
bis.C.de ſacroſanct.eccle.cum ſi.reſpōde-
tur ꝙ eſt ſpeciale fauoꝛe religionis: vt ex
eis patet.⁊ hic no.xvj.q.j.placuit.in gloſ.
vides.¶Ex pꝛedicris igit reſultat talis
3 queſtio.† quidam eſt bānitus ex tali deli-
cto:pꝛopter qđ oia bona ſua ſunt confiſca-
ta ſm foꝛmā ſtatuti:durāte banno moꝛit
quidam eius cognatus ab inteſtato : cui
exbānitus debet ſuccedere pꝑter ꝙ fiſcus
petit ſucceſſionē.iure publicatiōis factā.
Ecōtra alij cognati veniunt ad defunctū
etiam in vlterioꝛi gradu.⁊ dicunt ſibi de-
beri ſucceſſionē querit quid iuris:⁊ quis
admittatur.Et pꝛimo videtur ꝙ fiſcus qꝛ
ille exbānitus eſt inhabilis ad ſucceſſio-
nem ex teſtamēto:vel ab inteſtato.C.de he
redi.inſtit.l.j.⁊.l.neq;.ff.de his qui pꝛo nō
ſcrip.ha.l.iij.⁊ de leg.iij.l.j.Et ideo vt ca-
paci fiſco dabitur.ff.de inoffi.teſt.§.memi- 1
niſſe.l.papinianus.C.de his qui.vt indi-
gnis.l.hereditas.⁊.l.alia. Item fiſco pu-
blicata ſunt bona:vt dictū eſt.ergo iura
generalia ⁊ actiones.ff.de ver.ſig.l.bono-
rum.⁊.l.moꝛientiū.C.de ſen.paſ.l.ſi adem
ptum.¶Ecōtra quod coniuncti ſuccedāt:
4 † quia quoties pꝛecedēs in gradu pꝑter
ſuum delictum a ſucceſſione repellitur: vl
terioꝛ in gradu admittitur.ff.de his qui
ſunt ſui vel alie.iur.l.ſi qua.Item quia ta
lis exbannitus habetur pꝛo moꝛtuo.ff.de
bo.liber.l.ſi necem.§.ſi depoꝛtatus.de bo. b
poſſeſſio.contra tabu.l.j.§.ſi depoꝛtatus.⁊
de alendis libe.l.j. Si depoꝛtatus: ergo
ſequētibus in gradu defertur hereditas:
vt in aut.ceſſante.C.de ſuis ⁊ legitimis
heredibus.
5 ¶†Pꝛeterea verba ſtatuti de publicatio-
ne bonoꝛum ad bona tūc pꝛeſentia tempo
a re publicationis referūtur [a].ff.de verbo.
ſignific.l.boues.§.hoc ſermone.vnde ad
poſtea venientia non referūtur:quia cum
ſint odioſa nō ſunt laxan-
da:vt extra de re iudic.c.
odia.Pꝛopterea dictus ex
bannitus nō eſt depoꝛta-
tus: licet ſint bona eius
publicata.ergo i iure ſuo
fiſcus non ſuccedit:qꝛ pe-
ne ſunt moliende : nō ex-
aſperāde.ff.de penis.l.in-
terpꝛetatione.videtur er-
go ꝙ agnati ſuccedant ex
cluſo fiſco. Et ita fuit in-
ductus Pet.Sed videtur
potius:qđ ipſe exbānitus
ſuccedat quaſi ciuiliter
moꝛtuus : nec excluditur
a ſucceſſiōe niſi ſit ſeruus
pene.
¶Sexta queſtio eſt.an he
res poſſit diſtribuere re-
licta ſine executione teſta
menti.Item qua actione
executoꝛ tenetur.Item an
teneatur executoꝛ redde-
re id quod expendit:ſi ap
pareat teſtamentum non
valere.

a ¶Referūtur.adde ēt ꝙ reſtringūtur ad ſubditos ſtatuentis vt no. pet.de anc. ca.a nobis nu.4.extra de ſent.exc.

1 SExto queri
tur.† Com
miſſarius
inſtitutꝰ a
teſtatoꝛe
ad diſtri-
buendum relicta petit ab
heredibus ſibi dari reli-
cta : que ſibi teſtamēto di
ſtribuenda commiſit.di-
cit heres:paratus ſum pꝛe
ſtare omnibus his qui-
bus relicta ſunt . com-
miſſarius dicit [b] pꝛimo
da mihi quia mihi com-
miſſa eſt diſtributio:que-
ritur quid iuris. Et in
hoc diſtingue.aut teſta-
toꝛ dicit:volo dari:vel le-
go:quod detur.vel relin-
quo talem rem dandam
tali.Aut dicit lego vel re-
linquo talē rē tali.Pꝛimo
caſu videtur teſtatoꝛ ſen-

b ¶Cōmiſſarius dicit adde ꝙ cōmiſſariꝰ teſtamēti nō cogit ſuſcipere officiū cōmiſſarie. vt no.dy.in l.j.§.qđ natu.ff.de vēt.inſpi.⁊ in.l. impatoꝛ in pꝛinc.de le.ij.

ſiſſe:vt de manu heredis
preſtetur.vt.ff.de vſufru.
leg.l.trebatij.in prin.⁊ ibi
no.⁊.ff.de lega.ij.l.cū pa=
ter.§.volo ⁊ ideo ab here=
dibus petendum.vt.ff.de
tranſa.l.iij.in prin.⁊ de cō
di.⁊ demon.l.qui heredi.
§.cū hereditas.Scdo ca=
ſu videt̄ cōferre relictū in
legatarium ſine facto he=
redis.ar.ex eo qd̄ no.ff.de
lega.iij.l.ſi legatarius.in
prin.⁊ not.ff.quemadmo.
vſuf.ca.l.idē ē.ff.de vſufr.
leg.l.ſi quis ita.maxime
quādo teſtator non ſolum
facit commiſſariū ad di=
ſtribuēdum:ſed etiam ei
concedit licentiam diſtri=
buendi.⁊ alienādi de bo=
nis ſuis.C.de epi.⁊ cler.l.
ſiquis ad declinandam.⁊
not.ff.de ali.⁊ ciba.lega.l.
alio.qꝛ hoc committen=
do commiſſario videt̄ ex=
cludere heredem.argu.ff.
de iudic.l.cum pretor.ad
idem ad treb.C.l.fina.Et
ideo tūc ſine herede ipſe
2 poteſt.† Item eſt notan=
dū.ꝙ omnia talia verba
volo:rogo:mando ⁊c.im=
portāt neceſſitatem.ff.de
leg.iij.l.fideicommiſſa §.
ſi quid ita.Et hic poteſt
3 queri:an † fideiuſſor teſta
mentarius poſſit agere
vel cōueniri ab alijs:qui=
bus dꝫ diſtribuere relicta
ſecūdum teſtatoris volun
tatem.Et de hoc not.C.de
epiſco.⁊ cler.l.nulli.⁊.l.ſi
quis ad declinandam.et
d.l.alio.Et de lega.iij.l.ſi
quis titio.Nam in predi
ctis caſibus non eſt ſim=
plex miniſter.vt plene
not.ff.ad trebel.l.lucius.
§.j.in alijs autē caſibus
nec conuenire:nec conue=
niri pōt quꝛ ſimplex miniſter actionem non
habet.nec pōt cōueniri pro relictis ſibi ad
diſtribuendū cōmiſſis.vt.d.l.lucius.§.j.
de p̄dictis:plene not.extra de teſt.cū ioan
nes.niſi eſſent in eius ptāte relicta p̄ſtan=
di:vt ꝙ ipſe apud ſe habet:tūc eīm tenet̄.
ar.ff.de rei ven.l.officiū.¶ Et dic ꝙ lega=
tarius ⁊ fideicōmiſſarius ⁊ quilibet gra=
uatus alij reſtituere:ſi ex hoc aliquid dꝫ
percipere.vel retinere.pōt vt dixi agere:
vel cōueniri:vt.d.l.ſi legatarius.in prin.
Et tenet̄ actionibꝰ quibus tenet̄ heres ſi
ab eo relinquat̄.C.cōia de leg.l.j.Et hoc
intellige:ſi ipſe grauatus agnouerit reli=
ctum.al's nec agit nec cedere cogit̄ vt not.
ff.de leg.ij.l.imperator.in principio.
4 ¶ † Item querit̄ an executor teſtamenti
teneatur reddere rationē de geſtis ꝑ ipm
ſucceſſori teſtatoris.⁊ Cyn.no.ꝙ ſic.in.l.id
qd̄ pauperibꝰ.C.de epi.⁊ cle.ꝑ.l.j.ff.de leg.
iij.l.ſibi.ideo dic ꝙ ſic facta executiōe per
commiſſarium vel executorem.ar.ff.de re
bus eo.l.fi.

¶ Septima queſtio eſt:vtrū panni legati
appellatione debeat̄ rudis materia pāni:
an in ſpeciem iam tranſlati.

1 SEptimo queritur:† quidā
legauit vxori ſue pannum:
qui erat in archa:an debea
tur ois pānus [a] etiam qui
a trāſlatus eſt in aliquā ſpe=
cie:an ergo ſola rudis ma
teria panni in aliquā ſpēm nō trāſlati.Et
primo videt̄:ꝙ omnis ſpecies panni ce=
dat legato.qꝛ appellatione legati in gñe
cōtinetur quelibet eius ſpecies.C.de reb.
alie.non alie.l.fi.⁊ de furtis.l.j.Item ꝓhi
bitus a genere.videtur ꝓhibitus a quali
bet eius ſpecie.ff.de ſer.ruſti.predi.l.ſi ſer=
ui.ij.reſpōſo.extra de ſimo.c.audiuimus.
Et not.ff.de ſuis ⁊ legi here.l.j.§.fina.Ad
idem.a quo remouetur diffinitio ⁊ eius
diffinitum.ff.de reg.iur.l.iudicatū §.fac=
re.⁊ not.C.de arb.l.j.qꝛ cū aliquid ꝓhibe=
tur.⁊ omne id per quod peruenitur ad il=
lud.Econtra cum aliquid permittitur ⁊c.
ff.de iur.om.iudic.l.ij.Item abſolutus a
toto videtur abſolutus a qualibet eius
parte.vt.ff.de excep.rei iud.l.ſi quis cum
totum.Reſpondeo ad predicta.quia ſpe=
cies ineſt generi:vt.ff.de reg.iur.l.ſemper

a ¶ Omnis pānus.Vid pulchꝛū caſum in.l.ſeruum filij.§.ſi pocula.ff.de lega.j.

ſpecies.Non econtra genus ineſt ſpeciei.
de gradibus.l.iuriſconſultus.§.j.niſi per
viam poſitionis:qꝛ poſita ſpecie:ponitur
genus.Nam dicēdo homo.intelligit̄ ani
mal:vt.l.inter agnatos.ff.vnde lega.ſm
2 Dy.† qꝛ genus eſt [a] qd̄ p̄dicat̄ de pluribꝰ
a differētibus ſpecie.Species eſt qd̄ p̄dicat̄
de pluribꝰ differētibus numero:vt not.ff.
de re.cred.l.iij.Ergo ꝓhibito genere ꝓhi
betur omne qd̄ ex eo eſt.ff.de ſpon.l.oino.
ergo eſt ꝓhibita omnis ſpecies:cum ſit in
3 genere apprehenſa.vt dictū eſt.† Genus
enim ⁊ ſpecies nō ſunt diuerſa:niſi qꝛ ge=
nus eſt plus ſpecie:⁊ ſpecies eſt minus:⁊
ſe habent ſicut magis ⁊ minus.Igitur in
propoſito panno legato perinde eſt habē=
dum ac ſi expreſſum ⁊ ſingulariter queli=
bet eius ſpecies vt dicit̄ in.d.l.ſi chorus.
in princ.de leg.iij.Quādoqꝫ tamē ſpecies
ſibi aſſumit nomē generis:vt.ff.de adop.
l.j.¶ Econtra ꝙ in legato nō contineatur
niſi ſola rudis materia panni.ſ.ꝙ non eſt
in ſpecie tranſlatum.qꝛ legato marmore:
non debetur ſpecies de marmore:ſed ſo=
la rudis materia marmoris.ff.de lega.iij.
l.illud queſitum.§.illud fortaſſe.Item la
na legata indiſtincte non debetur lana
tincta.ff.de lega.iij.l.ſi tibi lana.in princ.
Et de hoc plene no.Jo.andreas.extra de
elec.c.vt circa.lib.vj.in gloſ.ſup verbo ec=
cleſiaſtico.Item lignis legatis non debe=
tur niſi ligna ad comburendum parata.
Materia aūt lignorū ad edificium parata
4 non debet̄.ff.de leg.iij.l.ligni.¶ † Dic qd̄
ex legato generis indiſtincte prolato non
debetur regulariter:niſi ſola rudis mate
ria generis:⁊ nō qd̄ in aliquā ſpeciem eſt
tranſlatum:vt.d.§.illud fortaſſe.⁊.l.illud
queſitum.de leg.iij.hoc verum.niſi aliud
ſenſerit teſtator.ff.de aur.⁊ arg.leg.l.pedi
culis.§.labeo.Item niſi adijciatur legato
ſignum vniuerſale.ſ.omne vniuerſuꝫ.vel
totum.quecunqꝫ:⁊ his ſimilia quia tunc
ſpecies legato cedunt.ff.de lega.iij.l.he=
res meus.§.j.⁊ de auro ⁊ argento leg.l.iij.
ſm Dyn.dicit enim aliud eſt dicere a mu
nere:⁊ aliud ab omni munere.j.q.j.ſunt
nonnulli.Et idem extra de conſtitutio.c.
ex literis.

¶ Octaua queſtio eſt:an legatum ſub cō=
b ditione [b] viduitatis relictum valeat.Et
vtrum caſte viuēdo cōſe=
quatur legatū:⁊ vtrū mu=
lier cui ē relictus vſuſfru=
ctus omnium bonorū de=
beat ipm recipere de ma=
nibus ipſius heredis.

OCtauo que
1 ritur † teſta
tor legauit
vxori ſue
decem ſin=
gulis an=
nis quibus nō nupſerit:
poſt mortē teſtatoris nu=
bit vxor.nūquid nihilomi
nus habebit legatum.Et
primo videt̄ ꝙ ſic.qꝛ per
hoc videt̄ indicta vidui=
tas.vñ ſpectata tali condi
tione debebit habere le=
gatum:⁊ cōditio eſt repu=
tanda pro non adiecta.ff.
de cōdi.⁊ demō.l.ſed et ſi
ꝯ.fi.⁊.l.ſe.⁊.l.cū tale.§.ij.⁊
l.mulier.⁊.l.licet.⁊.l.quo=
ties.C.de indi.vidui.tol.
l.ij.¶ Econtra ꝙ non:qꝛ
nubendo deficit cōditio:
⁊ legatū habere nō dꝫ.C.
de indi.vidu.tol.l.j.dic ꝙ
de iure autē.ſi nubit lega
tum reſtituit cū omnibus
fructibus qꝛ nec in poſte=
rum eſt preſtandum.vt in
aut̄.poſita in.d.l.ij.vnde
anteqꝫ petat:debet expo=
nere cautionē vt ibi dici=
tur.Et hoc in muliere ma
ritata:ſeu viduata.in qua
vetera iura corriguntur
per dictā aut̄.Sed in non
nupta ſeruātur vetera iu=
ra:vt licet nubat cōſequa=
tur relictum legatum.qꝛ
habetur conditio pro non
adiecta:vt not.in.d.aut̄.
in fine.⁊ per leges pri=
mo allegatas.vel dic aut
teſtator legat verbis affir
matiuis:aut negatiuis.
primo caſu ſiquidem per=

a ¶ Genus eſt.Adde Bart.in.l.j.in princ.de iur.om.iu.

b ¶ Sub cōditione viduitat̄.Ad de bar.⁊ do cto.i.l.ſi ꝗ.§.fi.ff.de cōdi.⁊ de.collecta.in ca.ſi cōditiōes nu.9.vel ſi.qꝫdiu erit ſine marito.extra de cōdi.appo.

ſona cui teſtatoꝛ nubere noluit eſt inhabilis ad matrimonium contrahendum. vtputa dixit / lego centum Berte ſi nupſerit Titio. qꝛ titius eſt inhabilis: forte in ſtatu monachali: vel alio qui reddit eum inhabilem. tunc licet non nubat illi: tamē conſequitur legatum. et conditio habetur pro non adiecta: ne viduitatem inducere videatur. Si nō eſt habilis valet legatū. ſed ſi non nubat nō cōſequitur: qꝛ cōditionem nō impleuit. hoc probatur de condi. a ⁊ demōſt. l. cū ita. In ſcđo vero caſu ſi teſtatoꝛ di- 3 cat ſimpliciter lego berte centum: ne nubat: tūc etiā nubendo conſequitur legatum: ne videatur indicta viduitas vt dicta. l. ij. ⁊. l. cū tale. §. meuie. Aut lego centum ne nubat titio: ⁊ de alijs permittere. 4 vt dicta. l. cum tale. ⁊ alijs ſupra allegatis. Conſequitur ergo legatū: dummodo non nubat Titio contra teſtatoꝛis voluntatem. Sed ſi ſub duabus conditionibus contrarijs legaret valet legatum: vt puta lego centū Berte ſi non nupſerit ⁊c. Si nupſerit. quo caſu conſequitur legatū. prout elegerit berta: vt. ff. de condi. ⁊ demō. l. titie.

2 ¶ † Sed quid ſi maritus relinquat vxori donec caſte viuat. Nunquid perdat legatum: ſi nubat. Et primo videtur ꝙ nō. quia matrimonium eſt res honeſta: vt in auten. de nuptijs. in prin. xxx. q. ij. c. ij. Item ex hoc induceretur viduitas qđ eſt prohibitum. vt. s̃. dixi. ad idem facit. ff. de vſu ⁊ habi. l. centū. §. multi. ver. quid ergo. ¶ Ecōtra ꝙ ſic. qꝛ nubendo deficit cōditio. vt. s̃. dixi i prin. Et ideo perdit legatū: vt ibi. ⁊ tenet Odoffr. ꝑ aut. de nup. §. qꝛ. que ponit in. d. l. ij. vnde nubendo vel luxurioſe viuēdo legatū perdit vt no. in. d. ver. quid ergo. qꝛ ibi nulla fuit adiecta cōditio. Sed verius ꝙ debeat. qꝛ in caſu ꝓpoſito nō fuit adiecta cōditio expreſſa nō nubendi ergo nec deficit qꝛ non fecit cōtra voluntatem mariti nubendo: qꝛ hoc expreſſe non prohibuit. Item in illicitis tantū nuptijs videtur facta ꝓhibitio. ff. de iu. pa. l. adigere. §. fi. Nam etiam ſcđo nubēdo caſtitatē ſeruat in aut. de nō eligen. ſecū. nub. §. ſi aūt. Et idem extra de diuoꝛ. c. gaudemus. in fi.[a] Et qꝛ matrimonio fauere debemus. ar. ff. de reg. iur. l. in ambiguis. † Etiam qꝛ in vltimis voluntatibus eſt plenioꝛ interpretatio facienda. vt eo. tit. l. teſtamentū. qꝛ ex quo nō fuit expreſſa conditio nuptiarū. tacite ſubintelligi nō debet qꝛ conditio que tacite ineſt: non reddit legatū cōditionale. ff. de cōdi. ⁊ demonſt. l. conditiones que extrinſecus. Unde dicūt quidam ſufficere ſi nō nubat intra annū. ¶ Queſtio talis eſt. † Maritus in ſua vltima voluntate reliquit ſuā vxorem dominā ⁊ vſufructuariā omnium bonoꝝ ſuoꝝ. Modo querit̄ vtrū debeat recipere vxoꝛ ipſamet neceſſaria. an debeant conſtitui per iudicem ⁊ dari eidem de manibus heredis. Et primo videtur: ꝙ de manibus heredis recipere debeat: quia illa verba adaptantur ad legatum alimentoꝝ: quod conſtat debere conſtitui vel per manum eoꝝ qui per teſtatorem vel iudicem fuerūt deputati debere preſtari: vt. ff. de an. leg. l. ſi quis annuam. ⁊ de ali. ⁊ ciba. leg. l. iiij. ⁊. l. hec verba. Et. l. pecunie ſoꝛtem. ⁊. l. cum vnus. ⁊. l. cum alimenta. in princ. ⁊. l. fina. Item ſi legantur alicui fructus vel redditus omnes: vel alicuius partis legatarius habet ab herede. Non aūt pōt ipſemet percipere: quia tale legatum aſſimilatur legato rei coꝛporalis: vt. ff. de vſufructu lega. l. vſuſfructus. §. ſempꝛonio. Cum ergo debeat fructus percipere. ſequitur quod de manu heredis debeat percipere non ſua autoꝛitate. ¶ Econtra videtur ꝙ illa verba dn̄am vſufructuariam in ſucceſſione bonoꝛum ⁊c. ꝙ habet ius vtendi: ⁊ fruendi iure cōi ſcripto. vt. ff. de vſufruc. lega. l. ſi titio fundꝰ. ⁊ vſuſfructus ⁊ electiōes fructuum ad eā pertinere debeant: ⁊ de ſua pꝛopꝛia manu debeat ꝑcipere. ff. de vſufruc. lega. l. vxoꝛi mee. ⁊. l. vſuf. legato. et l. arboꝛes. §. quicq̄d. ⁊. l. item ſi fundi. Et per illa verba videt̄ vſufructuaria vxoꝛ oim bonoꝝ. ⁊ deductis legatis. Et ideo manu ſua ꝓpꝛia percipere poteſt vt plene no. in. d. l. fundi trebatiani. † Itē qꝛ le- 5
8 gare fructus annuos:[a] ⁊ legare vſumfructum: ſunt paria. vt. ff. de vſufruct. legat. l. ſi quis. ⁊ eo. ti. l. cū ita. vn̄ dico ꝙ ſi mandaſſet neceſſaria vxoꝛi qđ tunc eſt legataria ſimplex ⁊ non fructuaria: ⁊ tūc habet neceſſe petere: et de manu heredis percipere. vt. d. l. ſi patrimonij. ⁊. l. fidei. ⁊ ⁊ ibi nota. in. d. l. defuncta. §. ſempꝛonio. Et no. ff. de vſufruc. lega. l. ſi q̄s ita. Sed per predicta verba vſufructuariam. Et ideo tanq̄ vſuaria poterit de manu ſua percipere fructus: ⁊ redditꝰ ſibi ſufficiē- 2 tes. Et non hꝫ expectare vt de manu heredis ſibi dent̄. reſiduū ꝟo fructuū ⁊ reddituū ꝑtinebit ad heredes. ff. đ vſu ⁊ habi. l. fūdi. ⁊. l. ſi habitatio. §. ſi vſꝰ fūdi ⁊c. ¶ Nona qō eſt qualiter poterit prouideri ſi teſtatoꝛ non fecerit teſtm̄ in ſcriptis nec etiā nuncupatiuum de quo publica ſcriptura appareat: ſed apparet ſcriptura priuata: vel foꝛte dixit ſuam vltimam voluntatem coꝛam teſtibus: de qua nulla confecta eſt ſcriptura publica.

1 Nono q̄rit̄. † Quid ſi teſtatoꝛ non fecit teſtamentū in ſcriptis. Nec etiam nuncupatiuum: de quo publica 3 ſcriptura appareat: ſꝫ apparet ibi ſcriptura priua- b ta: vel dixit vltimam voluntatem coꝛam teſtibus: de qua nulla eſt cōfecta ſcriptura nec publica: nec priuata: qualr̄ his caſibus poterit pꝛouideri his: ad quos ca res pertinet. Et quia in hoc gloſſe non loquuntur aperte dic qđ ſi conſtet de voluntate teſtantis ſeu teſtari volentis: 4 que tamen non conſtat niſi ꝑ ſcripturaꝫ priuatam: factamq̄ coꝛam teſtibus: et hoc expꝛ̄ſſit vltimam voluntatem. tale adhibeatur remedium: videlicet quod illa ꝑuata ſcriptura vel illud quod teſtes audierūt: reducatur ad articulos ad ꝑpetuā rei memoꝛiam: extra de teſt. c. ſignificauerūt. ⁊ ſuper his examinentur teſtes nō minus ſeptē. C. de codicil. l. vlti. ⁊ opoꝛtet omnino: quod publicentur vel inſinuent̄ coꝛam iudice oꝛdinariam autoꝛitatem habente. Et ꝑ manum publicā fiet inſtrumentū. vt nota. C. de teſt. l. hac cōſultiſſima. §. penul. ⁊ fi. ⁊. l. publicati. Et hoc quando eſt diſpoſitio in conſtitutione heredis: al's ſufficiūt quinq̄ teſtes. vt. d. §. pen. ⁊. §. ex imperfectis. † ⁊ iure canonico ſufficiunt duo vel tres teſtes in relicto eccleſie. vl' ad pias cauſas: ſeu fauoꝛe religionis: vt extra de teſta. c. cum omnis. ⁊. c. ſequēti. quia hec ſolennitas canonica requirit̄ vt ibi clare dicitur et ideo quatuoꝛ teſtes cum ſuo pꝛeſbytero non ſufficiunt q̄ſi foꝛma non ſeruata. licet ſpec. in hoc vltimo ꝯtrariū tenet in ti. de inſtr. edit. §. nūc vero. Itē † no. ꝙ hoc noīe ad pias cauſas: continētur etiam relicta[b] pupillis: viduis: oꝛphanis: ⁊ peregrinis: ⁊ alijs miſerabilibus ꝑſonis. lxxxvij. diſtin. c. j. ⁊. ij. dūmodo predicti non fiāt diuites. vt no. ſpe. i ti. de inſt. edi. §. nunc. † ⁊ ſcias vnū de coꝛum relictis non videtur falcidia detrahenda.

a ¶ In fine. adde ad h tex. no. in. l. mulier. §. cū ppone et. ff. ad treb. ⁊ ibi idem ꝙ bal. hic.

a ¶ Fructꝰ ānuos. Adde ꝙ tales ꝯputant̄ inter immobilia. bal. i. l. j. C. de ſuffra. ⁊ in. l. iubemꝰ. C. de ſacroſanc. eccle. idē in. l. hac edicta li. §. is illud C. de ſecun. nup. Idē in addi. ſpec. de reſt. ſpo. in verſ. redditus.

b ¶ Relicta vide cardi. zaba. in cle. j. xiiij. qō. de teſta.

C. ad. l. fal. autē. ſi iure.
5 ¶ † Sed queritur quid ſi probat̃ p duos vel tres teſtes: ꝙ teſtatoꝛ fecit teſtamentū coꝛam ſeptē teſtibus: vel codicillos corā quinqꝫ. puta forte quia alij teſtes abſunt: vel defuncti ſunt. Nūquid iſti tm̃ ſufficiūt videt̃ ꝙ nō. ff. de here. inſtit. l. heres palā. in prin. iā eñ cōcederet̃ p obliquū: qḋ per directū denegaret̃. Qḋ quidem eſſe non dꝫ. iſtit. vi bo. rap. in prin. et. §. j. debet ergo probari per ſeptē teſtes verū ſic eſſe: vt no. C. de bo. poſ. ſm tabul. l. ij. ⁊ de fide inſtru. l. vltima. Nec obſtat qḋ dixi ſupra in queſtionibus circa viam extraoꝛdinariam: in. q. vj. §. modo. qꝛ
6 aliter loquitur. † Proinde queritur. vtrū valeat teſtm̃ publicū continēs ſex teſtes: vel publicum inſtrumentū continens vnum teſtē. Et primo v̇r ꝙ non: qꝛ duo in alijs cōtractibus requiruntur. C. de codicil. l. vlti. §. pe. C. de teſta. l. vbi nec pōt tabellio ſupplere ſecundum teſtem. qꝛ tabellio adhibet̃ vltra. vt. C. qui teſta. fa. poſ. l. hac conſultiſſima. in prin. ad idem quia vnus nō dꝫ gerere officiū duoꝝ. ff. de pact. l. ſi plures. ff. de aſſeſ. l. nemo. ¶ Econtra ꝙ valeat. quia in. l. dñs labeo. ff. de teſta. dꝛ ⁊ not. qꝛ tabellio obtinet vim vniꝰ teſtis. Et alibi dꝛ: ꝙ auctoritas tabellionis equivalet duobus teſtibꝰ. vt not. extra de fide inſtru. c. cū Joānes. ver. poꝛro.

a ¶ Nulla cā expſſa. et hoc qꝛ pōt relinqui nudis verbis. pet. de ancha. in. c. indicante. nu me. j. extra de teſtamē.

Ergo ipſe cum alio teſte ſufficit: vt. d. l. hac conſultiſſima. dic ꝙ loquit̃ in ſpeciali caſu: ſcꝫ in teſtō reci. vbi certe requiruntur ſolennitates: vt ibi vnde regulariter ſecus. C. de teſta. l. hac conſultiſſima. in prin. dicitur ꝙ ſufficiunt ſeptem teſtes: nec de tabellione fit mentio: poſſet tamen dici: ꝙ hoc caſu ſit cautius tale teſtamentum redigere in articulo. ſuper quibus faciat examinare pro teſte tabellionem cum alio vel alijs teſtibus: vt in principio huius queſtionis dixi.

¶ Decima queſtio eſt: vtrum preiudicet ſibi creditoꝛ accipiendo reum in compēſationem crediti ſui ſibi obligatum.

1 Decimo queritur. † Quid ſi teſtatoꝛ equum vel aliā rē valentē quinquaginta legat creditori ſuo cui dꝫ cētum dicendo. Et hoc legatum relinquo ſibi in cōpēſationem ſui crediti: qḋ ſibi debeo: vel in quo ſibi ſum obnoxius. moꝛtuo teſtatoꝛe creditoꝛ recepit legatum deinde petit reſidua crediti ſui. querit̃ nunqd poſſit. Et primo videt̃ ꝙ ſic: qꝛ illa verba teſtatoris ſunt enūtiatiua: q̄ nō preiudicāt creditori. C. de pact. l. pactum debitoris.
2 Nec † pōt per teſtatorē ius gñalr̃ cōſtitutum immutari. ff. de reg. iur. l. nec ex pretoꝛio. extra de teſti. c. requiſiti. ff. de leg. j. vnde ergo in reſiduo competit petitio quaſi parte tm̃ ſoluta. ff. de ſol. l. ſi ſtipulatus. ¶ Ecōtra ꝙ nō. nā legatū relinqt teſtatoꝛ cū quadā adiectione: ſeu ↄditione certa: que continet legatū: vnde in poteſtate ſui creditoꝛis eſt non recipere. Et ideo recipiendo cōſentire videt̃. vt. ff. de euict. l. qdā. extra de teſti. c. officij. ⁊. ff. de here. inſti. l. ſi cōpenſandi. ⁊ de le. ij. l. creditoꝛem. ⁊. C. de libe. l. filia. Et hec verioꝛ videt̃. ⁊ allegata pro prima pte intellige quando ſimplr̃ legauit nulla cauſa expſſa a vel cōditiōe nō adiecta: qꝛ tūc vtrūqꝫ habebit: vt. C. de rei vxoꝛi. ac. §. ſciendū vñ qñ creditoꝛ ignoꝛās conditionē recepit legatum: excuſat̃. C. de tranſac. l. his. tūc eñ ſine dubio agitur ad reſiduū. ff. de condi. inde. l. nō ſoꝛte. §. fina. ⁊. d. c. offi-
3 cij. † Legatum enim relictū mulieri nomine dotis: ſi poſtea teſtatoꝛ ſoluat. legs

tū cōpenſat̃: ita ꝙ peti non pōt: vt. d. l. ſi filia. Sed facit valde cōtra. ff. de leg. iij. l. vxoꝛ. §. pater naturalis tantum ⁊c.

¶ Undecima qſtio eſt quis pferatur in ſucceſſione paterna: patruus: an mater in caſu: in quo infans moꝛiatur ante aditā hereditatē. Jtem de iure ſucceſſionis ab inteſtato: et de ſucceſſione baſtardi. Jtē de ſucceſſione filie baſtarde. Jtē an pater donare poſſit filio nepoti ſuo ex filio baſtardo: ⁊ nepoti ex filio legitimo. Jtem vtrum mulier poſſit petere alimenta extra domum viri.

1 Undecimo q̄rit̃ † hñs vxoꝛem ⁊ fratrē carnalē fecit teſtm̃: in quo filiū ſuū infantē heredē inſtituit. q̄ infans poſtea moꝛitur anteqꝫ tutoꝛ vel mater eius adeat paternā hereditatē: nunqd ſuccedit in illa hereditate patruus: an mater infantis. Et primo videtur ꝙ patruus defuncti ſuccedat vt primioꝛ. quia non exiſtēte filio teſtatoris erat proximioꝛ in gradu ad ſucceſſionem dicti fratris ſui. Cū ergo infans ſit moꝛtuus ante aditā hereditatē: perinde eſt habendus: ac ſi infanti non fuiſſet delata. vnde tanqꝫ de ſucceſſione teſtatoris eſt tenendum: cui ſuccedit frater non exiſtentibus primioꝛibus excluſa matre: vt in aut. ceſſante. C. de leg. here. ¶ Ecōtra ꝙ nō adita hereditate nō trāſmittat̃ facit qḋ not. in. l. ſi infanti. §. ſi nō in gloſſ. nunqd erit ⁊c. Et hec eſt veritas ⁊ qḋ ſupra dictum eſt: intellige in alia hereditate ꝙ̄ paterna vt ibi habetur. Nāqꝫ trāſmittitur ab omni inferiori ad ſuperioꝛes etiā non adita vt not. C. de cad. tol. l. j. ⁊. C. de his qui ante aper tabu. l. vnica. Preterea dicitur in. d. l. ſi infanti. ꝙ nō videat̃ deuoluta hereditas nō agnita filio de iure ciuili ſemper ſtatum ad trāſmiſſionē lꝫ poſſet abſtinere de iure ptoꝛio: etiā p eū in quē tranſmittūt: vt inſti. de here. q̄li. ⁊ dif. §. ſui. Et ſic intelligit̃. C. de cura. furio. l. vlti. §. ſin autē. ⁊. d. l. apud hoſtes. Et qꝛ de ſucceſſione ab inteſtato. ſ. maxime facta eſt mentio. Jdcirco ſub cōpēdio videamus de eis reducēdo materiā ad ſummā prout ex teſtibus et gloſſis colligi poteſt. ⁊c.

¶ De ſucceſſiōibꝰ ab inteſtato. Rubrica.

Ojc ergo ꝙ in ſucceſſione ab inteſtato attendere debemus quatuoꝛ ſucceſſionū oꝛdines: ſeu gradus. Primus liberoꝝ et legitimorum. Secundus legitimorum. Tertius cognatoꝛum. deinde viri ⁊ mulieris ſiue vxoꝛis. ⁊ legitur. ff. ſi tabu. teſta nulle exta. l. j. in princi.
1 † Primo ergo vocātur filij: ⁊ nepotes ex filijs vel filio pmoꝛtuo vt eis in ſtirpem tm̃ idē ⁊ de pnepotibus ex nepote moꝛtuo. Omnes eñ vocantur cū pdictis: filij in ſtirpem: vt in aut. in ſucceſſione que eſt. C. de ſuis ⁊ legi. ⁊ intellige idē in filijs adoptiuis q̄ vocātur cū pdictis filijs legitimis ⁊ naturalibus. inſti. de adop. §. ſꝫ hodie. Et no. in pdicta aut. deficientibus autē vel nō exiſtētibus liberis predictis ſuccedūt parentes ⁊ ſuperioꝛes vtriuſqꝫ ſexus: dūtamen prioꝛes in gradu preferātur poſterioꝛibus in gradu: vt eo. titu. aut. defuncto. in princip. Cum quibus aſcendentibus admittuntur etiam fratres: et ſoꝛoꝛes ad defunctum vtriuſqꝫ ſexus coniuncti. Et admittuntur in capita non in ſtirpes: ita vt viriles fiant inter eos poꝛtiones. c. autem. Et intellige ſecundum Joannem cum aſcendentibus. ſ. in gradu proximo: vt in auis ad defunctū admittantur cum fratribus et ſoꝛoꝛibus nō exiſtētibus patre ⁊ matre: cū tūc auus ſit primioꝛ. et idem de ceteris aſcendētibus. ſcilꝫ patrui: amite ad defunctū nō vocantur cū parentibus ⁊ alijs ſuperioꝛibꝰ: nec cū fratribus et ſoꝛoꝛibus: vt in aut. poſt hos autem. C. de ſuis. ⁊ legi. l. ſi ꝗs. vel ſi qua. §. patruo. deficientibus autē liberis ⁊ aſcendētibus: vocantur fratres ⁊ nepotes ex fratre premoꝛtuo in ſtirpē: dūmodo ſint vtriuſqꝫ cōiuncti. vt aut. ceſſante. idem ſi vnus ſit vterinus: alter conſanguineus. preferetur conſanguineus: vbi autem nullus eſt vtriuſqꝫ coniunctus pariter admittunt̃: vt not. in aut. poſt fres: in prima glo. deficiētibus fratribus: ⁊ ſoꝛoꝛibꝰ vtriuſqꝫ cōiūctis ⁊ eoꝝ filijs: vocātur ex vno latere fres vel ſoꝛoꝛes fratris vl̃ ſoꝛoꝛis: q̄ dicit nepotes. j. fratrū vel ſoꝛoꝝ filij pariter

admittunꝛ cuʒ defuncti
fratribus ꝓferunꝛ fratri
bus auũculis materte=
ris ⁊ amitis:vt dicta au
tẽ.poſt fratres ,Deficiẽ=
tib⁹ aũt oib⁹ ꝑſonis ſu=
pra deſignatis:locuʒ hʒ
ſucceſſio:vñ vir ⁊ vxor:q̃
ſibiĳnuicẽ ſuccedũt exclu
ſo fiſco:vt.C. vnde vir et
vxor.l.j.q̃ ſuccedũt cũ li=
beris ꝓcedẽtib⁹ mr̃imo
niĳ:vt in auꝛ.ibi poſita.
¶ Ultimo aũt deficiẽti=
b⁹ oib⁹ ꝑdictis ſuccedit
fiſc⁹:vt colligo in.d.l.vni
ca.ꝓreuiſo tñ ꝙ ſubſtitu
ti ꝓferunꝛ fiſco:vt no.C.
de ſe.nup.l.j.ad.l. falc.l.
maritũ.hoc tñ nõ ꝑmit=
tẽdũ:ꝙ ſi is cui⁹ aliquo
mõ deferaꝛ ſucceſſio ali=
cui⁹ interimat:vel occi=
dat eũ:cui dʒ ſuccedere:
ab ei⁹ ſucceſſiõe excludiꝛ
ipſe:⁊ hr̃des ei⁹.ar.ff.de
bo.dã.l.cũ eo.§.fi.Sʒ ſuc
cedũt hr̃des occiſi. ⁊ eis
non exiſtẽtib⁹ ſuccedit fi
ſcus.ff.de bo.eo. q̃ mor.
ſibi ꝯſc.l.vlti. ff.ſo .ma.l.
2 ſi ab hoſtib⁹.§. fi.† Nam
⁊' maritus q̃ poterat ex
a pacto dotem lucrari. ᵃ ſi
culpa ſua ſolniꝛ matri=
monium vel vxorẽ ſuam
occidit ꝑdit lucrum ⁊ dʒ
deuenire ad filios:quos
pr̃ mr̃e ꝓuauit:vt .d.l. ſi
ab hoſtib⁹.§.fin.⁊ l auꝛ.
vt ma.⁊ auie.§.ſi de adul
te.Itẽ lʒ ſu⁹ heres abſti=
neat ſe ab hereditate.tñ
certa iura hereditaria re
tinet.vt.ff.de ſep.vio.l.q̃
ſitum.ſic etiã videꝛ ꝙ ſi
ſuccedat in feudo: vt de
iure feud . col.x.c.agna=
2 tos.†Nutritores autẽ et
hoſpites in quoꝝ hoſpi
tĳs aliq̃s moriꝛ in nullo
ſuccedũt.C.cõia de ſuc.l.nutritorib⁹.⁊ in
auꝛ.oẽs ꝑegrini. ¶ †De baſtardis ⁊ na 3
turalib⁹ nõ ſuccedũt dic ꝙ cũ filĳs legi=
timis ⁊ nãlib⁹ pñt inſtitui in vna vncia:
ſʒ ſi nõ reſtituanꝛ in nullo ſuccedunt . fi
lĳs aũt legitimis ⁊ nãlibus nõ extãtib⁹
pñt iſtitui i totũ.Et in hoc caſu ab inte=
ſtato q̃cũqʒ i duas vncias ſuccedũt pr̃ne
ſubſtãtie:cũ mr̃e eoꝝ virilr̃ diuidẽdas.
Et hoc colligiꝛ.C.de nat.li.auꝛ.lʒ.eo tñ
caſu q̃ ſuccedũt alicui⁹ ſunt:vt ibi.Sʒ ex
dãnato coitu nati i nullo ſuccedũt:vt in
d.auꝛ.in fi.ex q̃ fi.ſint leg.c.tãta.⁊.c.vene
rabilẽ.i fi.nec ẽt ſunt alẽdi. vt.C.de inceſ.
nup.auꝛ.ex cõplexu.in fi.†Sʒ de eq̃tate 4
canonica alenꝛ q̃ in hoc corrigit ius ciui
le.vt ex de eo q̃ dux.in ma.quã pol. per
adul.c.cũ haberet.in fi.Et de hac ſucceſ=
ſione nãliũ no .inſti.de nup.§.fi.†Natura 5
les aũt dicunꝛ filĳ ingenuarũ cõcubina=
rũᵇq̃s ſola nã genuit nõ honeſtas ꝯiugĳ. b
xxxij.q.iiij.cũ liberi.Sʒ vlterius q̃ritur.† 6
Nunq̃d nepotes ſeu ꝓnepotes legitime
ꝓcreati ex filio nãli vel ꝓnepotes natu=
rales ex filio legitimo ſuccedãt auo :vel
proauo.Et hec qõ determinaꝛ.C.de na.
li.l.vlt.vbi dr̃ ꝙ ex teſtõ vel alia volũta=
te pñt inſtitui:⁊ eis relinq̃.qñ filius vel
ali⁹ legitim⁹ nõ ſupeſt:ſʒ liberis legiti=
mis ſupſtitib⁹:nõ pñt iſtitui:nec eis re=
linq̃:niſi in vna vncia:vt di. i.§.i.ꝓrima
qõne.Sʒ ab iteſtõ i nihilo ſuccedũt:vt.d.
l.vl.Et idẽ in matre hñte naturalẽ nepo
tẽ ex filio naturali:vt.d.l.vl.no.¶ Dein
de q̃ritur lex dicit ꝙ pater nõ põt dona=
re filio ſuo in ſacris paternis conſtituto.
inſtit.de.inuti.ſtipu.§.Item inutilis. ⁊.C.
de inoffi.teſ.l.ij.C.de do.l.ſui.† Nunquid 7
poterit nepoti ex filio.Et hic videtur di=
ſtinguendum.Nam aut filius ex quo ha
buit nepotẽ:eſt emancipatus:aut in pote
ſtate.Primo caſu videtur ꝙ poſſit dona=
re nepoti:quia poſſet etiã donare patri
ſi ſit emancipat⁹:vt.d.l.ſui. ⁊.ff. de bo.q̃
libe.l.q̃ romano.⁊.C.ſi q̃s alte.vel ſibi.l.
ij.⁊ nepos extraneus intelligiꝛ. ff.de ri=
tu nup.l.qñ.qꝺ q̃dẽ eſt verũ:niſi nepos
detẽtus ſit in ꝑtãte aui:vt iſti.q̃.mo .ius
pa.po.ſo.§.j.qꝛ tũc ꝓpter ius ꝑtãtis qui
dam dicũt ꝓhiberi donari ſibi:vt ex di=
cto.§.colligitur. Alĳ dicunt ꝙ indiſtin=

a ¶ Dotẽ lu
crari . Qua
re maritus
lucreꝛ fru=
ctus rei do=
talis .vid ꝑ
ꝓe.de ãch.
in.c ſalubri
ter.nu. 2.ex
tra de vſu.
Et q̃re lu=
cretur do=
tem : idem
in.c.intelle=
ximus . nu.
xĳ.extra de
adul.

b ¶ Ingenuarũ cõcu
binarũ. Ad
de ꝙ tales
legitimanꝛ
ꝑ ſubſeq̃ns
parentũ cõ=
iugiũ . ꝓet.
de anch.l.c.
cõqueſtus.
nu.j.extra q̃
filĳ ſint le.

cte poſſit donare nepoti. qꝛ ꝓhibitio fa=
cta de filio non extendiꝛ ad nepotẽ.Item
contra eos eſt qꝛ nepos ex filio .ff. de rit.
nupt.l.iuli.℟.nõ aũt.no.lvj.di.c.j.ſm eos
eſt.ff.ad mace.l.filiũ.j.rñ.niſi oſtenſio fa=
cta in filio extendaꝛ ad nepotẽ. Itẽ cõtra
eos eſt qꝛ nepos ex filio ita cõſiſtit in ꝑtã
te aui.ſicut ⁊ fili⁹.inſti.de pa.po.§.pe. Er=
go in oib⁹ durat prohibitio.de relt.⁊ ſum.
fu.l.ſanctoꝝ.ergo nõ valet donatio facta
nepoti : ⁊ ceteris ex filio genitis . ⁊.l.illa.
Iuli.in alio caſu loquiꝛ ſed hic loquiꝛ in
nepote legitimo:quẽ cõſtat eſſe in aui po
teſtate:vt inſti.de nup.§.pe.in fi.de pa.po
8 te.in princi.¶†Sʒ nũquid põt auus ſuis
nepotibus donare:vel relinquere.Et prio
vr̃ qꝺ ſic.qꝛ lex voluit reſeruare votũ pa=
ternũ peremptũ circa prouiſionẽ filiorum
ſuorũ naturaliũ.vt in.d.l.vlti.C.de natu.
libe.⁊ de vitio auito nihil lex dixit.⁊ cum
nihil ſit prohibitum de nepote videꝛ eſſe
cõceſſum.ff.de preuari.l.iĳ . Item quãdo
agimus de bonis aui : vt in propoſito nõ
eſt querẽdum qꝺ obſit nepoti patris ſui
vitium:qꝛ de bonis ſuis nõ agitur. vt.C.
de ſu.⁊ legi.l.vbi . ¶ Econtra qꝺ non va=
leat qꝛ nepos videꝛ aſperſus macula pa= 1
tris.ar.ff.de qõ.l.diuo. ⁊ de interdic. ⁊ re=
le.l.iĳ.Itẽ qꝛ cõtẽplatione pr̃is vr̃ nepoti
relinqui.arg.C.de nat.li.l.cũ quis. Itẽ qꝛ
vr̃ in fraudẽ relinq̃:qꝛ cũ nõ potuerit filio b
donare.cũ nõ ſit capax.donauit nepoti vñ
nõ valet.ff.de iu.fiſ.l.in fraudem.⁊.l. non
intelligitur.cũ ſilib⁹.Item qꝛ appellatio
ne filĳ nepotes cõtinentur.ff.de ver.ſi.l.fi
lĳ.Item ꝓhibitio facta filio. extendiꝛ ad
nepotes.ff.ad maced.l.j.§.filium.In hac
qõne diſtinguit q̃dã:qꝛ aut donauit vt ne 2
poti.⁊ non valet donatio per iura ꝓrime
alleg.Aut vt extraneo:⁊ valet.⁊ ita intel
ligũt iura primo alleg.nã ita diſtinguũt.
ff.de caſt. pec.l. dotem.§.fi.⁊.l.ſi forte. ⁊.l.
fecit.⁊.l.hereditas.In dubio autem intel
ligo donatũ nepoti ſi ab eo merita preceſ
ſerint:nõ alias:vt dictis legibus.vel ad=
de quod not. ff.de pact.l.ſi tibi decem.§.
partus.Alĳ tenent quod filĳs legitimis
non extantibus non poſſintᵃ: vt.d.l.vlti.
C.de natu.libe.Conſueuit adhiberi cau=
tela:vt pater donet alicui de quo cõfidat
⁊ ille poſtea donet filio:vel nepoti:cui do
nare voluit. ⁊ iſtud eſt ſin
gulare.⁊ alibi dixi in tra=
ctatu meo de duob⁹ fra=
tribus.
¶ Undecima queſtio eſt
vtrum vxor ſit alenda a
viro extra domum viri.
V Ltimo ſe
quitur vi
dere dein
fraſcꝛ̃ptis
qõnibus.
iure diffi=
nitum eſt ꝙ vxor eſt alen=
da a viro:qꝛ etiã virũ ſe=
quunꝛ oia onera matri=
moniĳ:vt.ff. fa.her.l.ſi fi=
lia.ar.hoc amplius:quo=
rũ oi occaſione oẽs fru=
ctus debẽtur marito : vt
l.pro oneribus.C.de iure
do.ff.e.tit.l. dotis fructi=
bus.iuxta ꝑſonarũ qua=
litatẽ.ff.ſo.ma.l. ſi cũ do=
tem.§.ſi autem. ¶ Circa
predicta ergo quero de
tribus:†vtrũ maritus te 1
neatur ad onera matri=
moniĳ:etiã ſi nullam do=
tem recepit.⁊ dicit glo . q̃
eſt in.d.§.ſi aũtᵇ quod ſic. b
qꝛ mr̃imoniuʒ põt eſſe ſi=
ne dote : nõ econtra. ff.de
iu. do.l.ĳ . C.de do. inter
vi.⁊ vx.l.fi. vñ ⁊ ſi non ſit
dos: tñ eſt matrimoniuʒ
⁊ ideo alenda : vt not.in
d.§. ¶ † Sed quero an 2
heres mariti teneatur
preſtare alimenta vxori.
et dic qꝺ ſic durante tem
pore anni conceſſi ad do=
tem reſtituendam : quia
interim donec dos redda
tur debet heres eam a=
lere : vt nota.C.de rei v=
xorie act. l.exactio.in fi=
ne.non enim debet affer=
re commodum heredi di=
latio ſibi conceſſa:vt not.
ff. de iudni . § . in omni=

a ¶ Nõ poſ
ſint.vide ꝑ
hoc caſu no
tabilẽ.q.i.l.
ſi fidei mee
ff.de leg.iĳ.

b. ¶ In di=
cto.§. ſi aũt
Add ibi do
cto. ⁊ ẽt te=
neꝛ ad one=
ra mr̃imo=
niĳ: q̃uiʒ do
teʒ nõ rece
perit . Bal.
⁊ doct.in.l.
ꝓ onerib⁹.
alle. in tex.
C . de iur .
do.

bus. Sed dic ꝙ illud ali-
ter intelligitur. ſed poſt
annū predictū non poſ-
ſunt peti alimēta ꝓ vxo
re: q̄ amodo deſijt eſſe
dos. ideo non h̄z dotis
ꝓuilegium: q̄ ceſſante cā
⁊c. ff. de regu. iur. l. in oi-
bus. Item ſm̄ gloſſ. do-
nec vxor percipit alimen
ta tenet operari marito:
vel heredi eius: vel ad
eius commodum: vt in
l. ſicut patronus. ff. de op.
liber. vt ibi nota.
3 ¶ Tertio quero † vbi he-
res dz preſtare alimenta
vxori. ⁊ hec gloſſ. non de-
terminat. videtur tn̄: qd̄
in domo eius heredis q̄
ex quo heres tenetur ali-
menta preſtare: debet ea
preſtare cum minori in
cōmodo ſuo. arg. ff. de v̄.
oblig. l. ſi ita ſtipulatus
fuero decem. ⁊ de leg. ij. ſi
ita relictum. §. vlti. ⁊ arg.
ff. de in. do. l. plerunq̄z. in
fine. in eo autem loco ad
preſtandum vbi minore
dāno heres afficitur. ar.
ff. de ſerui. l. ſi cui. ⁊ mari
me ſi ſit in ea domo: vbi
cum marito habitare cō-
ſueuit: vbi ſimiliter mo-
rari debet vbi cum mari
to morabatur: ſaltem in-
tra annū. arg. eius qd̄ no.
in. d. l. ſicut patronus. hec
vera niſi immineat ſuſpi
tio ibi permanendo: for-
te ꝓpter inhoneſtam per
ſonā heredis extranei: vl'
ex alia iuſta cauſa. arg. ff.
de vſu ⁊ habi. l. nō aliter.
¶ Secundum hoc videt
determinari queſtio.
4 ¶ † An maritus qui de-
bet preſtare alimēta vxo-
ri cogat ea preſtare, in do
mo ſoceri: vel alibi vbi

a ¶ Diuiditur. vide gl. in. §. j. inſti. qd̄ꝰ non eſt ꝑmiſſ. fa. teſta. ⁊ gl. i. l. j. §. j. ff. d̄ dolo. ⁊ gl. in. c. forus. de v̄. ſig. Hoſt. in ſum. tit. de dolo. qui. d̄ ca. l. l. j. nume. 5. v̄. iudiciū accipitur multis modis. C. d̄ ſa. ſan. ecc.

vxor morari vult. Puta cum auo ſuo: vel
conſanguineo. Quia dicendum eſt qd̄ nō
cogitur maritus ea ꝑſtare: niſi in domo
eius. ⁊ cum ſeipſo: q̄ non debet ſeparari
a marito. C. cōia vtriuſq̄z iudi. l. poſſunt.
item quia vir ⁊ vxor aurem adhibere de-
bent ſibi inuicē tanq̄z vna caro affectione
dilectione: ⁊ cordiali amore: ⁊ omnem per
ſonam derelinquere. extra de biga. c. de-
bitum. item q̄ non debet vxor extra do-
mum viri pernoctare. C. de repudi. l. con-
ſenſu. ⁊ eſſet inhoneſtum ⁊ incommodum
viro alibi alimenta preſtare vt ſupra di-
ctum eſt.
5 ¶ † Sic in eo qui operas ꝑſtat: debet ab
eo cui preſtat ali. vt. ff. de vſufruc. l. ſed ⁊ ſi
quis. §. j. ⁊. ff. commoda. l. in rebus. §. poſ-
ſunt. niſi aliter eſſet conſuetudo in opera
rijs: quia ſi in regione eſſet contraria con
ſuetudo illa ſeruaretur in faciēdo: vel nō
faciendo: ⁊ in preſtando operas: alimen-
ta: ⁊ expenſas: vt. l. cum delanionis. §. aſi-
nam. ff. de fun. inſtru. ⁊ inſtru. leg. ⁊. l. libe
rorum. §. quod tamen caſſius. ff. de lega.
iij. Sequitur de queſtionibus extraordi-
narijs. Et continet queſtiones decem et
ſeptem.

¶ De extraordinarijs q̄onibus. Rub.

DE materia extraordinaria
rum queſtionum tractatu
rus / premittendum eſt ad
1 euidentiam: † quod genꝰ
iudiciorum in plures ſpe-
a cies diuiditur[a]. Nā aliud
eſt eccleſiaſticum: aliud ſeculare. Item ec
cleſiaſticorum: aliud ſpirituale: aliud crīa
le: ⁊ aliud mixtum. de ſpiritualibus iudi
cijs ſeu cauſis nota. extra de foro cōpet. c.
licet. ⁊ notauit Innoc. in. c. innotuit. extra
de elect. de criminalibus cauſis dicitur
in cano. extra de accu. per totum titulum
ſeu librum de mixtis vero legitur ⁊ nota.
extra de procur. c. tue. Item ſeculares cau
ſe alie ſunt ciuiles alie criminales. et de
hoc no. xj. q. j. in ſum. Sed leges diuidūt
iudicia ſeu cās ciuiles in duas ſpēs tm̄. ſ.
in iudiciū petitoriū ⁊ poſſeſſorium: vt no.
C. q̄ ſi. ſint legi. ꝑ hac vitia. Item crimina
les cauſe diuidunt in duas ſpēs. Q̄ cri-
minalium iudiciorum alia ſunt publica:
alia priuata. Publica quidē iudicia ↄnu-
merantur

2 merant. ff. de pu. iu. l. j. † Que ideo pu-
blica dicunt: q̄ eorū ꝓſecutio ſeu execu-
tio cuilibet ꝑmittit. vt inſti. de pub. iu.
in princ. ⁊ eodē reſpectu q̄dā actiones di-
cuntur populares ex eo qd̄ cuiuis de po
pulo cōpetūt: vt. ff. de popu. ac. l. j. ff. de ꝑ
3 cu. l. inuitus. §. in ꝑplaribus. † Priuata uō
dicta ſunt: q̄ ſoli priuato cuius intereſt
cōpetunt: vt no. ff. de priua. deli. l. j. ⁊ de ꝑ
cu. l. lz. §. j. ⁊ inſti. de act. §. in ſiki. ¶ Crimi
nalis q̄ subdiuidit. Q̄ alia ordinaria di
cta ſunt: q̄ in eis eſt ordinata certa pena:
⁊ limitata. ff. ad turp. l. j. §. j. ff. de iſa. l. q̄d
ergo. §. pena grauior. S; crimina extraor
dinaria ſunt. q̄ in eis nulla pena eſt limi
tata: ſed iudicis arbitrio relinquit: vt. ff.
de pe. l. hodie. ⁊. ff. de fur. l. j. §. expilatores
4 tñ ſcias † ꝙ iudex in pena extraordinaria
criminū nō pōt penā imponere corporali
ter ſanguinis. vt ꝓbat in. d. l. in fi. De his
aūt oībus nō intēdimꝰ vlteriꝰ ꝓſequi: ſ;
intendimꝰ tenere ſolitū ordinē: ⁊ quaſdā
ſubijcere queſtiōes: que poſſunt omni die
de facto occurrere.

¶ Utrū defectꝰ numeri vl' mēſure noceat
emptori ꝓpter ſuū cuſtodem adhibitum.

1 PRimo igitur querit. † Ali-
q̄s vendidit aliq̄d ad nu-
merū vel mēſurā. ſup qua
mēſuratiōe: vel nūeratio-
ne apponit emptor nuntiū
vel cuſtodē: vt pro ipſo in-
ſpiciat numerum: vel menſuram rei em-
pte. rebꝰ receptis reperitur: ꝙ nō eſt legiti-
a mus numerꝰ: vel mēſura: [a] vt ↄuenit in vē
ditione. Nunq̄d hoc ꝑtinebit ad damnū
emptoris: q̄ ſuū cuſtodē adhibuit. an ve
ro vēditor nihilominꝰ ſupplere teneatur.
Et primo v̄r: ꝙ cedat dāno emptoris qui
ſi cuſtos quē habuit minus idonee ſe ha-
buit. de ſe conqueri dz. ff. de ſol. l. ſi ſolutu-
rus. ff. pro ſoc. l. ſocius. inſti. q̄. mo. re con-
tra. obli. §. ꝑterea. ff. nau. cau. ſta. l. vlti. nā
nuntium componendo in menſuratione
⁊ traditiōe rōnem faciendā approbaſſe vi
detur. ⁊ contradicendi iuri videtur renū-
tiaſſe. ff. commo. l. fi. ⁊. l. ſi vt certo. §. pe. in
prin. ad idem. ff. de acquiren. poſ. l. quarū
dam. ¶ Econtra videtur qd̄ nō. ⁊ nihilo-
minus venditor debeat ſupplere qd̄ defi-
cit. Nam licet maritus apponat cuſtodes

vxori que ſe dicit pregnā
tem vt partus non ſup-
ponatur: tñ nihilominus
poteſt obijcere contra par
tum: ⁊ deponere ex ſe non
editum. ff. de ven. inſpi. l.
j. §. eleganter. v̄ſi. quedā.
Et facit valde. ff. de con-
trahen. empt. l. ſed ⁊ ſi cō-
2 munis. §. j. † Item res cō-
modata ꝑdit periculo cō-
modatarij. lz cōmodans
ꝑtiū apponat. vt. d. l. ſi vt
certo. §. ſi me rogaueris.
Nam ⁊ in propoſito: ſi ip
ſe emptor fuiſſet preſens:
⁊ in numero vel menſura
fuiſſet erratu;: vel ex par-
te venditoris qui dolo
verſatur: tenetur vendi-
tor ſupplere. ff. de dolo. l.
arbiter. §. iij. l. ſi venditor
ff. de contrahen. emp. l. in
venditionis. §. j. ⁊ hec ve-
rior.

¶ In quo caſu ꝓdeſt pro
teſtatio vel non prodeſt.

SEcūdo que
1 ritur † ali-
q̄s denun-
tiat vel ꝓ-
teſtatur ne
ↄhat: vel
aliq̄a faciat. Nunquid no
cebit proteſtatio denūtiā
do ſi ſpreta denuntiatio-
ne ꝑficit qd̄ denūtiatum
eſt ne fiat. Et q̄dē in denū
tiatiōe noui oꝑis certum
eſt qd̄ denuntiatio nō eſt
ſpernenda ſiue iure ſiue
iniuria fiat. ff. de noui op.
nunt. l. j. ⁊. l. de pupillo. §.
meminiſſe. ad idem. ff. de
ne. ge. l. vlti. ¶ Ecōtra cre
ditor poteſt ſpernere de-
nuntiationem debitoris
proteſtantis pignus ven
di non debere: quia nihi-
lominus vendere pōt. et
C. de rei vē. pig. impe. nō

a ¶ Vel mēſura. Adde ꝙ mēſure ⁊ pōdera debēt eſſe iuſta vt notat pet. de anc. in. c. vt mēſure. nu. 1. de emp. et ven.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

2 poſ.l.j.⁊ per totum.† Re=
gulariter aūt in his con=
tractibus vēditionis ⁊ ſi
milibus ſic diſtingue. Qꝛ
aut denūtiatio fit vel pro
teſtatio añ cōtractuȝ cele
bratū: aut poſt. Primo ca
ſu aut fit denūtiatio ſine
cauſa: aut cum cā. Si ſine
cā: nō nocet: vt.d.ti.no.et
de liti.l.ij. argu.contra.ff.
de adul.l. denuntiaſſe. in
p̄nc.ſȝ alius eſt ibi caſus.
Si cū cā: nocet denuntia
tio. Et videt̄ tunc in cul=
pa: ſi contra fiat.ff.qđ vi
aut clā.l.j.§.ſed ⁊ ſi q̄s.et
l.aut q̄ aliter. Nam facta
denuntiatione non caret
dolo. ff. de lib. ho. exh.l.
iij.§. ſi is. nam incipit de
ſuo iure vacillare. C. de
acq̄r.poſ.l.nemo: qꝛ denū
tiatio facit emptorē male
fidei.C.de rei ven.l.ſi fun
dū.⁊ arg.C.ſi aduer.vē.l.
j.⁊ de fruc.⁊ lit.expē.l.ter=
minato.ff.ſi q̄s cau.l.ij.in
p̄nci. Licet eñ denuntia=
tio vel proteſtatio p̄ſit: vt
not.extra de in inte.reſti.
c.ij. ⁊ de elec.c. cumana.
Tamē in hoc vltimo ca=
ſu nihil quidem imputa=
ri poſſit his q̄bus denun
tiatur: qꝛ iaȝ nihilominꝰ
poſtea facit. ⁊ ideo nihil
operatur: vel in dictis le=
3 gibus. ¶ Et no. † ꝙ nō va
let vel nō p̄deſt proteſta=
a tio:ᵃ ſi p̄teſtās nō veniat
nec p̄teſtationē cōtinuaȝ
faciēdo vel ab ipſa rece=
dēdo.ff.loc.l.cū plures.§.
loca.extra de conſti.c.cuȝ
M.ferrar. Uñ cautela eſt
vt inueniat̄ in proteſta=
tione ſcriptū. ego prote=
ſtor ante negotiū vel con
tractum: vel in ipſo p̄tra
ctu: vel poſt cōtractuȝ vel

a ¶ Prote=
ſtatio. Addꝰ
ꝙ proteſta=
tio diuidit̄
i q̄tuor ſpe=
cies princi
pales. pet.
de anc.i.c.
eō. M. fer=
rariēſis.nu
mero.5. eẋ
de conſti.⁊
qñ valeat:
⁊ quādo nō
idem in ca.
tua nos nu
mero.5. de
ſpon.

negotiū de quo agit̄. Nam p̄ hoc aliquid
agendo nō pōt dici a p̄teſtatiōe receſſuȝ.
¶ Utrum in caſu euictionis debeat̄ res
cum omni ſuo melioramento.

1 Tertio queritur.† Res em=
pta meliorata eſt ab em=
ptore quam poſtea aliquis
euincit. nunquid habenda
eſt ratio meliorationis: vt
euincens preſtet id in quo
meliorata eſt: an p̄o tradēda eſt euicenti.
Et primo vr̄ ꝙ rō habeat̄. i. nō alr̄ tradat̄
euincēti: niſi meliorationē p̄ſtet: ſicut cui=
libet ſeruat̄ in reſtōne in integ. vt.xxij.q.
ij.fraternitatis.extra de in ſinteg.reſt.c.j.
ff.de mino.l.inter vtile.ff.de cōdi.ide.l.nā
hoc natura. Nā cuilibet licitū eſt rē cū in=
duſtria ⁊ ſtudio meliorare: ⁊ iō eius lucro
cedere dȝ.C.de ſolu.l.pe.ff.de p̄hē.em.l.vē
ditor.ar.ff.loc.l.j.in p̄n. ¶ Ecōtra vr̄: ꝙ me
liorationis rō nō ē h̄ñda: ſȝ ita ſit tenēda
vt euictionis tp̄e: qꝛ oē emolumētū ēt ac=
cedens accedit ſolo qꝛ q̄cq̄d plātat̄: ſerit̄:
aut edificat̄: oē ſolo cedit: vt inſti. de re.
di.§.cū in ſuo. maxime qñ ad euidētiā in
iuſtus ē poſſeſſor ex q̄ ſuccubuit.ar.ff.de re
iu.l.vl.p̄terea poſſeſſor cui res euincit̄ hȝ
regreſſuȝ ad ſuū actorē: qꝛ tenetur ſibi ad
eſtimationē rei cū ſua cauſa: ⁊ acceſſione
ff.de euic.l.re euicta. qui recurſum nō ha=
beret: ſi de iure nō ſtatuiſſet euincenti to
tum. ergo de iure reſtituenda res cū me=
lioratiōe. Et non obſtat ꝙ de reſtitutione
in integrum dicitur. qꝛ illa datur iure ſpe
ciali contra ius cōe. vt.l.in cauſe.ij. Un=
de ſufficit: ſi res reſtituatur qualis fuit tē
pore alienationis: quia non debet eſſe de
preda ſolicitus.ff.de admi.tuto.l.ſi mino
ris. ſed euictio eſt de iure communi: vnde
qui euincit: recuperat rem ſuam cum om
ni cauſa: prout inuenitur tempore redhi=
bitionis: vt dictis legibus. hec de melio
2 ratione ī immobili.† Quid ergo de mo
bili diſtingue: aut eſt acceſſio: aut me=
lioramentum naturale. vt partus ancille
vel fetus pecoris: ⁊ tunc etiam cum me=
lioramento eſt reſtituenda. qꝛ partus ſe=
quitur ventrem.C.de rei ven.l.partum.ff.
e.l.preterea §.melioramentum. In artifi
ciali p̄o: vtputa qꝛ melior eſt facta ſtudio
vel induſtria poſſeſſoris. ⁊ tunc non re=

ſtituitur cū melioramento: qꝛ ceſſant p̄di
cte rationes.arg.d.l.colonus.in princ.et
d.l.venditor. Unde nō eſt preſtanda res
euincēti: niſi melioramēti ratio habeat̄.
ff.de edi.edic.l.j.tñ rō in odiū furis non
habetur. Sed qđ dictū eſt de oī meliora=
mēto intelligēdū eſt de nāli ⁊ licito. ſciȝ
de intereſſe: ⁊ de fructibꝰ rei nālibꝰ.ff.de
rei vē.l.ex aduerſo. nō de ciuili ⁊ illicito.
vtputa de vſuris.xij.q.ij.fraternitatis.
¶ Utrū ſcriptura cācellata que cācel
lari non debuit: faciat probationem.
Itē an obligentur hoīes ex ſcriptura
in archiuio teſtatoris inuenta.

1 Quarto queritur.† Quid ſi
in actis publicis vel p̄to=
collis: vel in ſcriptis pu=
blicis: que ſunt in archi=
uio cōis: inuenitur aliqua
ſcriptura cancellata: que
cancellari nō debuit nunquid ex ea is cu
ius intereſt: agere poterit: cum iniuſte ſit
cācellata. Et primo videtur ꝙ ſic. qꝛ non
debet ſibi obeſſe quod per alium iniuſte
factum eſt.argu.ff.de furt.l.falſo.§.fina.
2 † Nemo eñ ſine iuſta cauſa debet ſuo iu
a re priuariᵃ.ff.de his q̄ ſunt ſui vel alie.
iur.l.ij. imo ius ſibi ablatum ſine facto
ſuo debet ſibi reſtitui.ff.de ſerui. ruſtico.
predio.l.attilicinus. Preterea q̄uis ſit
ſcriptura cancellata: tñ effectus eius du
rare debet: vel videtur quia lex licet ſit
abrogata tamen rationes durāt: et eius
notitia neceſſaria eſt: vt not. extra de iu=
di.c.nouit.in glo. ſed cū. ¶ Econtra vide
tur ꝙ agi ex ea nō pōt: ⁊ p̄ ſcriptura ha=
beri nō dȝ.arg.C.de edi.diui adria.tol.l.
vlti. Et extra de priuile.c.cuȝ olim. quia
ex dicto condicto: ideſt cancellatio agi
non poſſit. nam dicit lex ꝙ nō eſt ſumen
dū: arg.ex.l.abrogatis.C.de la.libe.tol.l.
j.in princip. Sed remedium eſt vt redu=
catur veritas ſcripture cācellate ad pro=
bationē per teſtes: vt agatur contra can
cellantē ad penā vel ad intereſſe: cuȝ in
iuſte cancellauerit: vt.ff.de fur.l.qui ta=
bulas.⁊.l.ſeq.⁊.ff.de diuer.⁊ tempo.pre=
ſcri.l.in oibus.§.j.arg.contra l.fullo.§.j.
3 ff.de fur. ſed aliter ibi loquitur. ¶ † Ulte
rius queritur quid ſi in quaternis vel
in ſcripturis defuncti reperitur: ꝙ rece=

pit vſuras a tali que ſcri
pture nō inueniūtur in
archiuio publico ſeu he
reditate defuncti. Nun=
quid ex tali ſcriptura il=
letalis defunctus vſura=
rius eſt cēſendus dic nō
nec probationem cōtra
ipſum faciunt cum ſit oc
culta: vt not.xxiij.q.
¶ Utrum poſſit cedi hy
pothecaria ſine p̄ſonali.
Itē an creditor poſſit de
ſiſtere ab actione p̄ſona
li inſtitutata: ⁊ redire ad
hypothecariam.

1 Quinto q̄ri
tur.† Nun
quid ſuffi=
ciat cede=
re actionē
hypothe=
caria ſine perſonali. Et
dic cum ſpeculatore ꝙ
poſſeſſio in pignore cedi
pōt.ar.eiꝰ qđ not.C.mā=
da.l.diuerſas.arg. cōtra
qꝛ ad remiſſionē acceſſo
rij nō ſeq̄t̄ remiſſio prin=
cipalis: vt.ff. quibꝰ mo.
pig.vel hypo.ſol.l.luciꝰ.
Ergo acceſſio ſine prin=
cipali non ſubſiſtit: vt in
l.cū principalis.ff.de re.
2 iur. ¶ Deinde q̄rit̄.† nū=
quid creditor inſtituta
actione p̄ſonali p̄ debito
rē poſſit añ litis cōteſta=
tio.penitere ⁊ intentare
hypothecariā. Et primo
vr̄ ꝙ nō: qꝛ q̄ ſemel actio
nē p̄poſuit: dȝ in ea p̄ſi=
ſtere vſq̄ ad finem litis.
vt in auț.q̄ ſemel. C.quō
⁊ qñ iud. Itē qꝛ non lȝ ſi
bi variare in preiudiciū
aduerſarij.ff.de ne.geſ.
l.pōponius.idem qꝛ ele
git ſibi iuſtā viam. Ergo
ex penitētia ad aliam re
dire non pōt.C.de fur.l.

a ¶ Iure
ſuo priuari.
Adde ꝙ pe
na priuatio
nis nō hȝ lo
cū niſi exp̄=
mat̄ a iure.
vide doct. i
auț.de non
eligen.ſcđo
nubē.§.cuȝ
igit̄. ⁊ gloſ.
xvj.q.vij.in
ſum.bal. in
auț.ex te=
ſtamēto de
ſecun.nup.
Alexan. de
imo.in.l. Et
§.licet ſolu=
to matri.

manifeſtiſſimi. Et mala electio eſt in culpa. ff. de adop. l. apud aufidiū. preterea tacite videtur remittere pſecutionem pignoris. C. de pac. l. ij. a τ l. creditores. ¶ Econtra ꝙ poſſit. † qz ante litis coteſtationē nō dicit quis agere: ſed agere velle. ff. rē ra. hab. l. amplius quia iudicium demum p litis conteſtatio. ſumit initiū: vt in auť. de litigi. §. ſi vero. quia in poteſtate creditoris eſſe videtur penitere: τ iudicium mutare. C. de fideiuſſ. l. j. imo ſi eēt lata ſententia in pſonali: pōt creditor pſequi ius pignoris. C. de pignori. l. pſecutione. qz ſine perſonalis ſubſiſtere pōt. ff. de initio. pignori. l. ij. Sed de mutatione actionis videť ꝙ etiam nō ſolū poſt litis conteſtationem ſed etiam oblato libello habet neceſſe actor perſiſtere in actione intentata: τ eā vſq ad finē litis exercere: vt in. d. auť. qui ſemel. vnde cōtrariū intelligo de iure veteri: et ante litē conteſtatā poſſit: poſtea non. ff. de noxa. l. illos. §. τ ideo.

3 a ¶ Obſtātib⁹ ferijs. Adde ꝙ ptes nō pnt renuntiare ferijs inductis i honorē dei. Pe. de ancha. in c. cōqueſtus nūc. 4. de ferijs.

¶ Utrū obijciens feriaꝝ exceptionem poſſit cogi ſatiſdare de aſſiſtendo in iudicio tempore debito: non feriato.

1 Sexto qrit † Aliquis non poſſidēs immobilia cōuenit tēpore meſſiū vel vindemiaꝝ: q̄ cōuēt⁹ excipit de ferijs. replicat actor. Dñe ſaltē ſatiſdet nūc qꝺ tpe finito feriarū ſiſtet in iudicio et rñdebit de iure corā vobis: reus dicit ꝙ nec hoc pſtare cogit: qrit qd iuris. Et primo vr ꝙ nō. qz cū nō poſſit cogi: τ nūc litigare obſtātibus ferijs. a ergo oē id qꝺ depēdet ex eo. arg. ff. de iuriſdic. om. iu. l. ij. Et phibitus a toto: videt phibitus a q̄libet eius parte. ff. de rei vē. l. ſi ds cū totū. ¶ Ecōtra videtur ꝙ tenetur ſatiſdare: ſcz de ſiſtendo poſt ferias. ff. de iudi. l. ſi longius. τ de ferijs. l. j. in fi. τ de offi. pſi. l. ſenatus Ad idē. C. de pci. impe. offe. l. vniuerſa Et hec eſt veritas.

¶ Quā actionē habet filia maritata ſecundo cōtra patrē pro dote ſibi in priore matrimonio conſtituta.

1 Septimo qritur. † Filia in ptāte patris cōſtituta fuit maritata τ dotata a patre deinde mortuo viro reſtituitur dos patri: quam vt dicit lex debet reſeruare filie. C. de rei vxo. actio. auť. et q̄uis. Et poſtea filia in ſacris paternis conſiſtens nupſit ſcdo viro. cui pater denegat dare primā dotē: modo querit qua actione: τ a quo pater poſſit conueniri ad reſtituēdam dictam dotē. Et primo videtur ꝙ filia non agat. quia inter patrem τ filiam in ſacris paternis cōſtitutam nō poteſt eſſe iudicium regulare. ff. de iudi. l. lis nulla vel obligatio: vel contractus vt. ff. de inoffi. do. l. ij. C. de do. l. ſiue. et de condi. inde. l. frater a fratre. adeo ꝙ patri pecuniam datam filie pro prima retinere ad nūc pōt. C. ſol. mat. l. filie. Ergo filia non agit. Conſtat em filiam: licet nupta ſit manere in patris poteſtate. C. de cōdi. inſer. l. ſi vxorem. ergo filie non eſt actio queſita: vt ex ea agere poſſit in poteſtate exiſtēdo. vt not. ff. de iudi. l. ſi longius. in fi. Itē maritus nō agit quaſi nullū cōtractū vel quaſi habuerit cū patre vt vbi nulla obligatio ibi nulla actio. ff. de pcu. l. licet. §. ex ea. ¶ Ecōtra videt ꝙ agere poſſit mulier vel marit⁹ p ea pro modo dotis ſibi cōſtitute ab vxore: ꝙ ad ipm ptineat: cū maritus ſit dñs rei dotalis. C. de rei vē. l. dote. maxime ex illa auť. ſz q̄uis. τ qz non debet dotē mulier perdere. ff. de do. plega. l. pater. in fi. Nec pater pōt conditionē facere deteriorē inuita filia. ff. ſo. ma. l. ſi ſocer. in princi. quia ſemel cōſtituta debet ſeruari ad dandū ipſi filie: ſeu ſcdo marito. vt. ff. p ſocio. l. ſocius. p filia. in. d. auť. ſed q̄uis. τ. ff. ad trebel. l. imperator. als autem pdicta iura inutilia eſſent filie: qꝺ eſſe non debet: 2 C. de bo. que li. l. vlti. §. vbi autē. a. l. idem facit. qz res dotalis non eſt de bonis patris: vt no. ff. de diſtra. pig. l. lucius. igit cogitur pater officio iudicis ad dotem primam preſtandam filie p iura pdicta.

¶ Utrū heres vxoris teneatur reddere mancias datas: et econtra maritus. Itē quid de annulis ſubarratorijs: τ de indumentis vxoris.

1 Octauo querit † nunquid ſoluto matrimonio poſſit heres mariti premortui conueniri pro paraphernalibus: que ad maritum peruenerunt. An econtra heres vxoris premortue poſſit conueniri pro rebus conceſſis a viro vxori. Et circa hoc breuiter pōt dici ſcōm ꝙ tāgitur 5
τ not. C. de dona. ante nupti. l. ſi liberis. Sed tu dic plenius: nam res quas pater vel alia perſona dat vel donat mulieri maritate ſupra vel vltra dotem vel res quas ipſa vxor intulit in domū mariti vltra dotes ſuas: ſunt ipſius vxoris: non mariti. C. de don. ante nup. l. ij. ver. ſic cuilibet. nec in eis pōt marit⁹ ſe intromittere preter voluntatē vxoris. C. de pac. cōuen. l. in hac. l. ff. de iure do. l. ſi pueniſſe. vel eius cuſtodie cōmiſſa fuiſſe vt. d. §. q̄ dotis munera. ergo que dantur vxori a conſanguineis ſuis: que vulgariter mā- 4
cie appellantur: per talem donationem efficiantur vxoris: tenetur maritus reſtituere in caſibus ſupradictis: quia dicte res paraphernales. i. extra ſeu vltra dotem dicuntur. τ ideo non cedunt viro vt ſupradictum eſt. Sed econtra ſi conſanguinei ex parte vxoris donāt aliqd marito. que dona ſimiliter mancie vocātur efficiunt mariti ipſius τ ab eo repeti non poſſunt quia inter tales perſonas donatio eſt prohibita. τ hoc niſi donator cum marito vł vxore ſe cōtingat in ſubiectione eiuſdē poteſtatis. ff. de dona. inter virū τ vxo. l. iij. §. v. Et qꝺ ibi not. tūc qlibet repetet qꝺ donatū eſt propter phibitam inter eos donationē: vt. d. l. iij. Nā τ ſi ſic eſt phibita inter ipſos cōiuges: vt eo. ti. per totū: niſi eſſet ſilentio roborata. C. de dona. inter virū τ vxo. l. pen. ff. eo. l. cū hic ſtatū. §. j. τ. ij. ¶ † Quid autem de his que ſponſi adinuicem donāt ante matrimoniū contractū: vel in ipſo cōtractu matrimonij: ſcz anulos: ſotulares: τ alia ſimilia dona. Et videt ꝙ p his τ pro alijs nō detur repetitio. τ ar. ff. de iure dotiū. l. dotis fruct⁹. §. j. qz predicta fieri videnť ex quadā mera liberalite: τ ſimplici donatione inter ipſos ſponſos collata. vnde repetitio dat. ff. de dona. inter virū τ vxo. l. donatores. §. ſponſus annulū. τ. l. inter. τ. C. de dona. ante nup. l. j. τ. l. ſi tibi. perfecta em donatio nō eſt reuocanda. l. donationē. maxime poſt ſequutū matrimoniū inter eos. arg. l. cum veterū. τ. l. ſi a ſpōſo. C. de dona. ante nup. Et idē ſentit Dyn. ſi parentes vel alij cōſanguinei ante contractū matrimoniū aliquid ſponſis donauerunt. vt eo. tit. l. ij. τ. l. ſi mater. † Itē donatio facta a marito vxori non ſimpliciter: ſed propter nuptias: ſiue fiat ante matrimonium ſiue poſt valet. vt. C. de dona. ante nup. l. vlti. ita vt ſi eueniat caſus dotis repetende a marito: nō poſſit ipſe maritus donationem ipſaꝫ repetere ſeu computare vxori: vel eius heredibus ad dotem agentibus: vt eo. titu. l. ſi liberis. τ ibi not. ſed iam ſibi nupte maritus donare non pōt. τ ideo etiam ea mortua poteſt vendicare: vt. ff. de dona. inter virū τ vxo. l. que iā nupte. τ quaſi p totū.

¶ † Quid de indumentis cōceſſis vxori: an maritus vel heres eius pōt petere: vel cōputare vxori: vel eius heredib⁹ ad dotē agentib⁹: vtputa ea indumēta que reperiuntur apud vxorē tēpore mortis viri vel tēpore dotis reſtituende. Et dicitur ꝙ ſic. vt. ff. ſolu. ma. l. in his rebus. §. j. Sed diſtingue: aut ipſa veſtimenta ſunt in quotidiano vſu vxoris: aut nō ſed forte ſunt vt certis temporib⁹ feſtiuis vtatur: vt primo caſu cedat vxori ſecundo non. vt dicitur τ no. ff. de penis. l. id veſtimentū. predicta autem vera ſunt niſi de

conſuetudine patrie contrahentis aliud obſeruetur: vel aliter pacti ſint contrahentes.vt.ff.de reg.iur.l.contractus. Nam cõtractus ex conuentione legẽ accipiunt vt.ff.depoſiti.l.j.§.ſi conuenerit.dicit Dy. q̄ veſtimentum ad vſum mulieris ↄceſſum non eſt iudicandũ q̄ ſit donatum imo eſt onus matrimonij:ad quod neceſſario aſtringitur marit⁹: vt in l.dotis fructus. cũ ergo ſit neceſſitas:nõ põt eſſe liberalitas cuʒ in neceſſitatibus nemo liberalis exiſtat:vt in.l.rẽ legataʒ ff.de adimẽ.leg. Et q̄ ſit precipua hic eſt caſus ſecũdũ Cy.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.l.mortis.§.j.⁊.d.l.in his rebus[a].

a Dicta l.in his rebus vid ibi plene no. p a Bar. ⁊ Joã. de Jmo.

Utrum vulnerat⁹ poſt aliquos dies moriens intelligatur ex illo vulnere mori.

1 Nono q̃rit̃ aliquis † intulit alicui vulnus:qd medici intuentes aſſerũt ſm experientiã artis eorũ non eſſe mortale. Et q̄ percuſſus ex illo vulnere mori non debet deinde ſuperuenit ei febris vel alia infirmitas ⁊ poſt aliquot dies moritur. Nunquid percuſſor tenebitur de vulnere tãtum. videtur q̄ nõ quia ſm teſtimoniũ medicorum illud vuln⁹ mortale non fuit ergo non tenet̃. q̄ʒ medicis eſt credendũ in arte ipſorum.l.ſemel. C.de re mili.l.ſol.li.xij.et in aut.de nõ alie.§.nũc autem.⁊ extra de homi.c.ſignificaſti. propter qd videt̃ potius aliquo caſu vel negligentia curatoris mortuus:q̃ ex vulnere.⁊ ideo de occiſo nõ tenetur.ff.ad.l.aqui.l.qui occidit §.fi. Si eñi vulnus fuit min⁹ q̃ mortale: ⁊ valde paruũ nõ reputat̃ amodo delictũ.ff.de edil.edic.l.j.§.proinde.ad fi.et ff.de vulg.⁊ pupil.ſubſti.l.ex facto.§.iulianus. Jtem conſtat febrẽ ſuperueniſſe: vnde pcuſſor nõ tenet̃. quia etiã ſi mortifere percuſſus iterũ ab alio occidit̃ primus percuſſor nõ tenetur.ff.ad.l.aquil. ita vulneratus.§.ij.⁊.l.huic ſcripture.§.fi.non enim ex poſtfacto conſtat examinatio preteriti delicti.ff.de reg.iu.l.hereditas.§.nũ q̃.ff.ad.l.aquil.qui occidit.§.vulneratus. Econtra videtur q̄ de occiſo teneatur:quia non conſtat de negligentia vulnerati: vtpute ſi medicos et medicinas adhibuit:vt.d.§.⁊.l.qui occidit. Preterea percutiens prebuit cauſaʒ morbo vulnerando eum.vnde ex percuſſione mori videtur:etiã ſi incurrit poſtea febrem:ex qua morit̃.vt no. Jnno. extra de homi.c.pſbyterorũ.ſuper ver.pcuſſionem.⁊ ideo occidiſſe videtur.q̄ʒ nihil intereſt occidere: vel cauſam mortis prebere.vt no.ff.ad.l.aquil.l.qua actione.§.celſus. veruntamen nihil intereſt quantum ad penã.ff.ad.l.cornel.de ſica.l.nihil intereſt.⁊ q̄ʒ culpa preceſſit caſum vnde de caſu tenetur.ff.ad.l.aqui.l.ſi obſtetrix.⁊.l.qui occidit.§.in hac actione.et vi bono.rap.l.pretor. Nec videtur referre qualis percuſſio fuit magna vel parua gladio vel fuſte quãdo mors fuit ſequuta.ff.de edil.edic.l.ſi vero.
2 † Nam coipſo quod frãgit arma:⁊ pcuſſit:⁊ fugit occidiſſe videtur in dubio.ff.de ſica.l.j.§.diuus.in princi. Jtem non videtur diſtinguendum an ſtatim moriatur:an poſtea ex quo mors ſequitur:quia tunc occidiſſe videtur:qñ vulnus intulit.ff.de damno infec.l.dãni.§.ſabini ſententia. Nam factũ vulneris precedẽs ex aduẽtu mortis declarat̃. Et ideo ex aduẽtu cõdẽnandus eſt.ff.de penis.l.aut facta.§. quia ex conſequẽtia facti videt̃ homicida.argu.de verb.ſigni.l.ſepe.in fine. ⁊ de iure videtur occidi cũ vulnerat̃.ff.ad.l.aquil.

huic ſcripture.§.j. Sed ad predicta põt reſponderi:q̄ intelligenda ſunt: quando mortifere vulneratus fuit:q̄ʒ tunc ſine dubio tenetur:vt dictis legibus.ſed in propoſito noſtro vulnus non apparebat mortale quare eſt videndũ qualis fuerit eius diligentia. Jtem aut percuſſio eius fuit infra: aut non:vt.d.§. diuus. Jtem aut moritur poſt paucos dies:puta duos:tres vel quatuor:aut dudũ poſt. Siquidẽ poſt paucos.tenetur de occiſo:q̄ʒ pp̄ter breuitatẽ tp̄is preſumit̃ ex illato vulnere mortuus. Nam vicinitas ⁊ pximitas temporis preſumit homicidium.vt.liij.diſt.c.ſi qua fornicatio.⁊.v.diſt. diſtrahitur. extra de homicid.c.preſbyterorum. Si vero poſt diu preſumitur ex infirmitate ſuperueniente: vel alio accidenti mori.ar.a contrario ſenſu predictorum iurium. Jtem preſumemus pro ⁊ contra ex magnitudine ⁊ breuitate vulneris:⁊ ex loco:in quo illatum fuit.argu.ff.de iniur.l.vulneris. nec obſtat predictis.ff.ad.l.aquil.l.ait lex.ij.reſpon.ibi poſt interuallum ⁊c.quia ibi conſtabat mortifere vulneratus.§. Nec obſt.l.huic ſcripture.eo.tit.quia ibi ſimiliter apparuit a percuſſore occiſus: vnde non fuit ibi locus coniecture.

Poſſet etiam in predictis coniectura capi ex conditione perſonarum.ff.de dona.inter vir.⁊ vxorem.l.vtrũ.⁊.ff.de extraordina.crimi.l.ij.⁊ ſic temperamentũ adhibere.ff.de penis.l.abſentem.§.j.⁊ extra ordinem pecuniariter puniendo vt colligitur.ff.de extraord.crimi.l.j.ff.de penis.l.hodie.§.iudicis arbitrio.⁊ ibi notatur.⁊ inſti.de iniur.§.in ſumma.⁊ dic q̄ plures medici ſunt adhibẽdi in talibus:vt dicit d.l.ſemel ⁊c.

Utrum ſimul ⁊ ſemel videat̃ fieri pluribus iniuria. Jtem ſi vno ictu duo vulnera inferãtur:an tanq̃ de duobus teneatur. Jtem an ſi eidem cũ ferro bis acuto duo vulnera inferant̃. Jtem de vna arbore inciſa vnum habente ſtipitem.

1 Decimo queritur. † Si aliquis ſimul ⁊ ſemel facit in a ſultum contra plures: vel pluribus perſonis facit iniuriam. Nunquid tenebit̃ tanquã de vno delicto vel pluribus delictis. Et primo videtur quod vnum ſit delictum ⁊ pro vno reputetur delicto quia vno impetu ⁊ ſimul factum fuit. Ergo vnum eſt delictum.ff.ad legem aquiliam.l.illud.in fin.
2 † nam diuerſa facta pro vno reputantur ratione contumationis. vt notatur.ff.de actio.⁊ obligationi.l.nunquam.⁊.ff.de adulterijs.l.quod autem.in fine. ſi ergo tãquam ex vna iniuria punit̃ amplius non eſt puniẽdus.ff.nau.cau.ſtab.l.licet.ad idem.ff.de ſeruit.vrba.predio.l.vna eſt via.

Econtra q̄ pluribus teneatur quia tot reputantur iniurie quot ſunt perſone iniuriate. Conſtat enim omnibus fore natam iniuriam: et ideo de omnibus tenetur.ff.de iniurijs.l.ſi plures.⁊.l.prima.§.primo.de ſepulchro violato.⁊.l.ſecunda.§.ſed ad plures.C.ad legẽ aquiliam.l.item mela.§.ſi plures trahere. Et⁹.ff.arbo.fur.ceſa.l.ſi plures.ſecundo reſponſo.⁊.ff.de iniur.l.eum qui.ſecũdo reſponſo. Nam tot ſunt ſententie quot ſunt pſone.ff.de mino.l.etiam.ad idem facit.ff.de verborum obligationibus.l.titia.§.idem. Et hec verior ⁊ approbatior apd oẽs legiſtas.bal.

Ex predictis inſultat
3 talis queſtio. † Nunquid ſi ex vnica percuſſione[a] facta ſimul ⁊ ſemel alicui inferantur duo vulnera: debeat percutiens puniri ex vno vulnere.an ex duobus:cum

a Ex vnica pcuſſiõe Adde q̄ pcuſſor põt appellari: qui vna vice percuſſit.Petr.de anch.in.c.j.nu.3.de cle.percuſ.

duo vulnera ſint. de hoc determinatur ſm
quoſdam. ꝙ vnū eſt tantū reputandū per
iura primo alle. ⁊ per ea que no. ſ. de que-
ſtio. circa ſniam. in q. vij. que ⁊ hic repeti
pōt. ad idem qꝛ habuit animū ad vnum
vulnus inferendū tantū qui maleficium
diſtinguit. ff. de iniur. l. illud illatū. de fur.
l. qui iniurie. vnde pro vno tantū tenetur ⁊
ſine punitur: vt notatur. ff. ad. l. aquil. l. il-
lud. vel forte ⁊ verius ꝙ pena vtriuſqꝫ vul
neris puniatˀ. cōſtat enim duo vulnera eū
intuliſſe: ⁊ ſuo caſu ⁊ culpa que caſum pre
ceſſit vtrunqꝫ cōtigiſſe. ⁊ ideo tenetˀ. vt. l. ſi
obſtetrix. ff. ad. l. aqui. licet em̄ vltra propo
ſitum animi ſui excedat: tn̄ qꝛ tunc non ſte
tit propoſitū in finibus ſuis. ſed exceſſit. ⁊
ideo tenetˀ. arg. extra de reſtitu. ſpo. c. cum
olim. in fi. ⁊ ad. l. aquil. l. ſi ex plagis. §. j. ⁊
facit expreſſe. ff. eo. l. ſcientia. §. ſed ſi defen
4 dendi. ⁊ qꝺ ibi no. † Et idē videtˀ in ſimili
queſtione. ſ. in eo qui cū ferro bis acuto:
ſcꝫ cū forpice ſimul ⁊ ſemel percutit: qꝛ ex
hoc duo vulnera inferuntˀ. tn̄ ſm quoſdam
pro vno reputātur ar. ff. arb. fur. ceſ. l. ſi gē-
ma. vel dic ꝙ de vtroqꝫ vulnere puniatur:
qꝛ fuit in culpa: cū potuit ⁊ d̄buit ꝓuidere
⁊ pro illo ferro duo vulnera inferebantur.
ff. loc. l. ſi quis. §. item queritur. ⁊ extra de
homi. c. vlti. lib. vj. vnde ⁊ animū inferen-
di duo vulnera habuiſſe videtur procedē-
do ad actū. ar. ff. de ſica. l. j. vt not. plene ex
tra de reg. iur. c. in obſcuris. li. vj. Cū ergo
ex animo plura vulnera intulerit: de plu-
ribus eſt puniendus. nam pro modo cul-
pe debet pena inferri. ff. de pe. l. reſpicien-
dum. in prin. qꝛ nec remitti pōt. C. ne ſanc.
baptiſ. reite. l. nulli. alˀs daretur occaſio de
linquendi. C. de lati. lib. tol. l. j. Et quia re-
manet vnum ex vulneribus impunitum.
licet ſecus ſit in precedenti queſtione. Et
dic in. l. ſi gemma. eſt alius caſus quando
lex determinat illam queſtionem. caue-
tur ſtatuto qui incidit arborē: q̄ habebat
ſtipitem duplicatum queritur an pro vna
arbore: an pro duabus teneatur. Et dicit
Dyn. quod ſi duo ſtipites ſunt diſiuncti
ſupra terram puniatur de inciſione dua-
rum arborum. Et hic eſt caſus illius
legis.

¶ Utrum duobus ſimul aggredientibus
teneantur tantum de inſultu.

1 VNdecimo queriturˀ † duo ſe
adinuicem aggrediuntur
nec apparet quis prius: nec
quis poſterius: nunquid
quilibet tenetˀ an nullus.
Et primo videtur ꝙ nullus
ff. ad. l. aquil. l. ſcīentiam. §. cū ſacram. vnde
in dubio ſanctius eſt ⁊c. Item quia prom-
ptiores eſſe debemus ⁊c. l. arrianus. Nam
omnia iudicia ſunt abſolutoria. inſtitu. de
interdic. §. fi.

¶ Econtra ꝙ vterqꝫ teneatˀ: ex quo cōſtat
vtrūqꝫ inſultū feciſſe: vterqꝫ debet teneri:
vt. l. Item mela. §. ſed ſi plures. ad idem.
ff. de furt. l. ſi quis perſuaſerit. §. ſi duo. alˀs
delictū remanet impunitū cōtra. l. ita vul
neratus. ⁊ de fideiuſſo. l. ſi a reo. debemus
etiam eos punire: vt res magis valeat: q̄ꝫ
2 pereat. ff. de reb. dub. l. quoties. † qꝛ crimi
na vndecunqꝫ proueniant: puniēda ſunt:
vt no. extra de ꝓba. c. licet. Dic ꝙ cōiter te
netur. vt vterqꝫ puniatˀ per iura proxime
dicta. Et ad §. ſacram. rn̄deo. ꝙ ibi neuter
fuit in dolo. ſed a caſu contigit. Item non
dꝫ quis dare operā rei illicite. nā in ꝓpo
ſita queſtione vterqꝫ in dolo preſumitur.
3 † qꝛ omne maleficiū praue preſumitˀ factū
extra de preſum. c. j. de iniurijs. ſi nō con-
uitij. Secus aūt ſi conſtaret de primo ag-
greſſore. qꝛ ille ſolus tenetur: vt. l. ſi ex pla
gis. §. j. Alij tenēt ꝙ in caſu ꝓpoſito neu-
ter teneatˀ: vt. d. l. j. §. arietes. Sed ille. §. eſt
contra eos: qꝛ ibi in ſcd̄o caſu non tenetur
quaſi ipſi in nullo deliquerint: ſed arietes
⁊ boues tn̄ ſi commiſerunt qui ratione ca-
rent: vt eo. ti. l. j. §. j.

¶ Utrum equus ſine curſore currēs acqui
rat brauium ſi ante alios veniat.

1 DUodecimo queriturˀ † vnus
ex curſoribus ad brauium
cadit de equo. ⁊ equus per
ſe currens prius peruenit
ad brauium: q̄ꝫ alij curſo-
res: vel alij equi. Nunquid
lucrabitur brauium. an vero lucrabitur
ipſum ſequens proximior. Et primo vide-
tur quod equus ſolus non lucrabitur bra
uium quia cum equus ratione careat. vt
ff. ſi quadru. paupe. fe. di. l. j. §. primo. non
enim videtur ad hoc incurriſſe. vt habeat
brauium. Item nec accipere nec attingere

potuit equus brauium. quod ſm conſue-
tudinem fieri debet ab eo: qui preuenit in
currendo. Ergo habebit proxime ſequens
curſor.

¶ Econtra ꝙ equus ſolus lucrari debeat
per ſe ſolum perueniēdo. Nam ⁊ aqua que
per ſe venit ſine facto hominis exercentis
ſeruat ius ſeruitutis. vt. ff. de aqua quoti.
⁊ eſtiua. l. j. §. queſitum. ⁊ quemadmodum
ſerui. amit. . qui fundum. ibi: ſua ſpōte ⁊c.
Et adde quod in prima ſequenti queſtio-
ne dicitur.

¶ Ad idem.

1 TErtiodecimo queritˀ † duo
vel plures ex curſoribꝰ ad
brauium ſimul ⁊ ſemel ita
⁊ pariter veniunt ad bra-
uium: ꝙ diſcerni nō poteſt:
quis prius venit ad bra-
uium: vel poſterius: nūquid ambo inter
ſe an vero neuter vel quis habebit. Et qui
dem omnes poteſtates terrarū ſeruāt qꝺ
iterum ⁊ toties currāt: donec appareat de
primo: vel poſteriore. Sed circa ea nobis
eſt videndū: quid de iure iudicandum ſit.
Et primo videtˀ ꝙ neuter qꝛ ratione incer
titudinis neuter eſt admittēdus. ff. de teſ.
tut. l. duo ſunt titij. ff. cōia predi. l. traden-
dis. Non em̄ videtˀ alter alterū ſpreuiſſe.
ex quo pariter peruenerūt. argu. ff. de reb.
2 dub. l. qui pariter. ⁊ l. ſed in illa. † Item ſi
duo teſtamēta eiuſdem teſtatoris eodem
die appareant confecta: nec apparet qꝺ
a prius: ⁊ qꝺ poſterius ſit neutrū valet a. ff.
de bo. poſſeſſ. ſm tab. l. j. ⁊ ibi not. ⁊ ea. l. §.
ſi in duobus. videntur enim tales curſo-
res ſe impedire concurſu. ff. de leg. j. l. hu-
ius. §. fi. ⁊ de vſufruc. c. quoties. ⁊ de here.
inſtit. l. inuicem. ¶ Econtra ꝙ admittatur
magis idoneus ſicut dicitur de pluribus
concurrentibus ad agendū: vel ad accu-
ſandum. ff. de popu. ac. l. ſi plures. Sed hic
non pōt attēdi idoneitas: qꝛ quo ad actū
concernēdum de quo agitur pares ſunt ⁊
ideo nihil eſt. Alij dicūt ꝙ poteſtas vel re-
ctor pōt gratificari. ff. de vec. l. ſi. ff. de loc. l.
inane. Sed alij ſunt caſus: vnde videtur
breuiter. ꝙ qui pariter ad brauium perue
nerunt quicunqꝫ ſint ipſi communiter ha-
beant ⁊ inter ſe diuidant. ita quod cōcur-
ſu ſibi pares faciat. ff. de dam. infec. l. ſi fi-
nita. §. cum aūtē. ⁊ eſt ar.
expreſſum. ff. de le. j. l. qui
filiabus. §. ſi quis. qꝛ qui-
libet eorū videtˀ primus.
ar. ff. de ſuis ⁊ leg. l. j. §. he
reditas. ſm do. Dy. Nam
⁊ facta ſubſtitutione duo
bus hoc modo. agāt am-
bo vel oēs heredes nec ap
paret quis prior: vel poſte
rior ſit motus: vterqꝫ in-
telligetur ſubſtitutiōe fa-
cta: ⁊ ad ſucceſſionem ad-
mittitur ſubſtitutus. ff. de
vul. ⁊ pup. l. ex duobus. in
prin. qꝛ nullus eorum ap-
paret prius vel poſterius
deceſſiſſe. ⁊ ſic iudicandi
ſunt ambo poſtremi vel
primi. vt in. l. predicta. Ex
his determinatur queſtio
de damno vel promiſſio-
ne facta pluribus. vt qui
primo intrat caſtrum ob-
ſeſſum debeat habere pro
miſſa. ff. de vulg. ⁊ pup.
l. qui duos. in princip. ad
idem. ff. de pign̄. l. ſi fun-
dus. §. ſi duo pariter. in
fi. Nam in dubio accipien
dum eſt: vt res magis va
leat: q̄ꝫ pereat. ff. de re. du.
l. quoties.

¶ Utrum alienāte in poſ
ſeſſione rei alienante re-
manēte preſumatˀ imagi-
narius contractus. Item
an per receptionem fru-
ctuum videatur probari
dominium.

1 QUartodeci-
mo queritˀ
† aliquis
donat vel
alio cōtra-
ctu alienat
rem ſuā: ſed poſt celebra-
tum cōtractū alienator
rem alienatā cōtinue te-
nuit: ⁊ poſſedit: ac fru-
ctus ex ea ꝑcepit: illū aūt

a ¶ Neutrū valet. Qua
liter aūt irritentˀ teſta
mēta vide per Pet. de
anc. in. c. cū eſſes. num.
xvij. extra de teſta.

in quē alienatio facta eſt:
non apparet vnq̃ȝ in poſ-
ſeſſione fuiſſe nec fructuȝ
ex ea percepiſſe nunquid
preſumemus de iure ſi-
mulatum vel fraudulen-
tum cõtractũ.ꝛ not. Gui.
de ſuza.ꝙ ſic.qꝛ hoc ipſo
fraus preſumiť.ex quo in 5
poſſeſſione rei quã aliena a
uit inveniť alienãs.ff.q̃v.
mo.pig.vel hypo.ſol.l.ſu-
peruacuum.qꝛ ex quo nõ
apparet rem fuiſſe tradi-
tam penes alienantē re-
manſiſſe videť.vt ea.l.§.ſi
debitor.Eſt em̃ qꝺ impu-
tetur ei qui alienationem
recepit ꝑmittēdo rē rema
nere penes alienãteȝ.ff.de
prob.l.ꝑcula vñ alienan-
tem tenere rem alienatã 4
non videť.C.de diſtr.pig.
l.ei qui ſub imagine.ff.de
acquir.here.l.pro herede.
§.papinianus ſcribit.ꝛ.l.
ſi quis extraneus.ꝛ ad ſil
leia.l.j.in fi.ꝛ.ff de prob.l.
qui teſtm̃.ſed melius fa-
cit.C.de proba.l.ſiue.ꝛ.ff.
de iure dot.l.cum poſt in
2 princ. † Patientia enim
talis preiudicat ei qui pe
nes aliũ permanere per-
miſit.ff.ſi ſer.vendic.l.ꝛ ſi
forte.§.j.hec aũt fraus vel
alienatio imaginaria pre
ſumitur ex cõditione pſo-
ne.ſ.ſi ſe cõtingant ex con-
ſanguinitate:vel affinita
te.vt.ꝺ.l.procula.ꝛ de do-
na.inter vi.ꝛ vxo.l.ſi ſer-
uus cõis. ad idem facit
ff.de libe.cau.l.ij.Et in ar.
extra de emp.ꝛ vend.l.ad
noſtram.ꝛ de pig.c.illud.
in fine.quia facilius preſu
mitur donatio inter con-
iunctas perſonas quam
inter extraneas.vt.l. au-
relius.§.titius.ff.de liber.

a ℭ Cõſanguinitas. vſq̃ȝ ad quē gradum intelligať conſãguinitas vide pet.de ancha.in.c. poſtremo. numero .v. de appel.

lega.l.hoc verũ niſi conſtareť ꝑmũ alie-
nantem eandem rem redemiſſe:vel licita
de cauſa tenuiſſe:vt.ꝺ.§.ſuperuacuum.
Et ideo conſueuit fieri inter huiuſmodi
contrahentes cõtractus locationis vel hu
iuſmodi.cuius fraus abeſt.ff.que in frau.
cred.l.oēs.§.lucius.item ſi fiat alienatio
in extraneũ.ff.de dona.inter vir.ꝛ vxo.l.ſi
inter extraneos.† qꝛ iure canonico cõſan-
guinitas[a] inducit ſuſpitionem:vt dona-
tio ſit vitioſa.vt not.C.de ſa.ſanc.ecc.auť.
item ſi alienatio fiat clam.C.de rei vend.
l.ij.ꝛ.iij.item ſi poſt contractum vel alie-
nationem de proximo ſequať maleficium:
ſm̃ qꝺ colligitur ex.l.j.§.ſed inde.ꝛ.l.fina.
ff.ſi quis teſt.lib.eſſe iuſſ.fue.Item ſi alie-
nans poſt maleficium perpetratũ inueni-
tur poſſidere rem quam diſtraxerat:vt.l.ſi
cut.§.ſuperuacuum .ff.de diſtract.pigno.
Item ſi res remanet apud ipſum.vt dixi
ſupra in princi.huius queſtionis. ℭ Põt
hic formari talis queſtio † cũ vellet quis
probare dñium:probat per teſtes qui di-
cunt ꝙ viderant eum laborare:vel labora
ri facere rem:de qua agiť:ꝛ ex ea fructum
percipere.nũquid ex hoc probať poſſeſſio.
Et primo videtur ꝙ nõ.qꝛ omnis qui vti-
tur nõ poſſidet.vt not.ff.de ver.ſig.l.que-
ſtio eſt.Aliud eſt enim poſſidere:aliud in
poſſeſſione eſſe.Et aliud eſt ingredi fun-
dum:ꝛ aliud poſſidere.ff.de acquir.poſſ.l.
ſi quis ante.in prin.ꝛ.l.ſi de eo.ꝛ.ff.de fun.
dota.l.ſi fundus.ℭ Econtra ꝙ ſufficiat ad
poſſeſſionem poſſe probare.C.de acquirē.
poſſ.l.ij.nam qui fructus percipit:poſſide
re videtur.ꝛ pro domino gerere:vt.ꝺ.l.ij.
ff.de proba.l.titio.ff.de ſol.in prin.vtilitas
enim fundi eſt effectus dominij:vt nota.
ff.de regulis iuris. l.cuius effectus. Et
hec vera dummodo verba apta ad poſ-
ſidendum probentur: puta emptionis et
donationis ꝛc.que enumerantur.ff.de
acquirenda poſſ.l.iij.§.genera.nõ enim vi
detur poſſidere:nec haberetur pro poſſeſ-
ſore cui adminiculũ non aſſiſtit:vel etiam
reſiſtit q̃rumcunq̃ȝ poſſeſſioni incumbit
ꝛ corpore inſtat:vt not.Azo in ſumma de
acquirenda poſſeſſio.§.ſeq.qui enim de
facto tantum detinet: non dicitur poſ-
ſidere: vt dicitur ꝛ nota.extra de conceſſ.
prebend.c.in noſtris.quia cauſa acquirē-

di inepta eſt cauſa poſſidendi.ꝛ per con
ſequens eſt inepta:vt.ꝺ.§.gña. niſi tanto
tempore poſſideat:cuius cõtrarij memo
ria non exiſtat.qꝛ tunc ſolũ cauſam alle-
gare ſufficit:vt.l.cum de in rem verſo.ff.
de vſur.Itē non ſufficit in ꝓbatione do-
minij:ſi in reſponſione libelli ciuilis vel
criminalis reus confiteatur.Et ſi dico
rem predictã me tenere: vel me occupaſ
ſe pro tali iure:qꝛ ex hoc predictũ dñiuȝ
vel poſſeſſio actionis non probať.debet
probare.l.proprietas.eo.titu.C.de pact.
l.traditionibus.Illud ergo verbũ predi
ctum ꝛc.hoc ſolum deno.ꝙ cauſa de cor-
pore illius rei conſtat in cauſa.

ℭ An filius poſſit conficere inſtrumen-
tum in contractu patris.

1 Uuntodecimo q̃riť† filius
in ſacris cõſtitutꝰ fecit in-
ſtrm̃ ex q̃ pr̃ agit. Queriť
an poſſit.Et pͥmo vr̃ ꝙ nõ
2 nam dicit lex† ꝙ tabellio
habeť loco teſtis.ff.de teſt.
l.dñs.Sed filius pro patre teſtificari nõ
põt.ff.de teſta.l.idoneus.ergo ex illo pa-
ter agere non põt.Itē qꝛ ſicut nõ valet le
gatũ quod quis ſibi aſcribit manu pro-
pria:ſic nec qꝺ aſcribitur per filiũ quē in
poteſtate habet:vt.ff.ad.l.corne.de fal.l.
diuus. ℭ Ecõtra quod ſic.qꝛ offm̃ tabel-
a lionatꝰ eſt publicũ[a].C.de tab.l.generali.
ꝛ.l.peñ.Et quoad ius publicũ patris po
teſtas nõ curať.ff.de iudi.l.quippe. et ad
treb.l.nã quod.ſed in caſu noſtro non eſt
dubiũ ꝙ inſtrumentũ filij in facto patris
valeat quantũ ad eũ obligan duȝ vel ad
eius incõmodum:vel econtra:quia tunc
ſi pater ꝓpria manu ſcripſiſſet: valeret.
ff.ad.l.fal.l.impuberē.§.ſi teſtamentariꝰ
ꝛ.l.vxori.de bo.poſ.ꝯtratabu.l.nõ puta-
3 uit.§.ſi quis filia.† de emancipato nõ eſt
dubium quia ex eius inſtrumento pater
agere poterit:vt.ꝺ.l.diuus.ꝛ.ꝺ.l.impu-
berem.§.ſi ei vxor.ſȝ in primo faciat pro
bationem de contractu contento in in-
ſtrumento filij per teſtes ipſius inſtru-
menti: quod tantundem valebit.vt.ff.
familie herciſ.l.non ideo ꝛc.

ℭ Utrum expulſa vna parte de aliqua
terra poſſit pars remanens de iure pro-
cedere contra aliam.

Extodeci-
mo queri-
1 tur.† acci-
dit quod
de aliq̃ ci-
uitate vel
caſtro expelluntur guel-
phi vel guibellini: pro-
pter qꝺ pars intrinſeca
facit ꝓceſſus bannimen
ti:ꝛ condẽnatiõis cõtra
expulſos:queriť an poſ-
ſint.Et pͥmo videť ꝙ nõ
qꝛ abſentes ꝓ diſſentiē-
tibus habenť.ff.de ritu
nup.l.qꝺ in eo.§.deinde
maxime ſi plures ſũt ex-
pulſi.ar.eiꝰ qꝺ not.ff.de
pac.l.reſcriptũ.ſcꝺo rñ-
ſo. ℭ Ecõtra ꝙ ſic qꝛ in-
triſecis etiã ſi ſint pau-
ciores remanet ius vni-
uerſitatis:quod ius põt
in vno remanere.ff.ꝙ cu
iuſq̃ȝ vniuerſi.l.ſicut.Ad
idem extra de elect.cap.
j.ergo remanētes cum
ius vniuerſitatis repre-
ſentent abſq̃ȝ expulſis o
mnia iura vniuerſitatis
agere vel exercere poſ-
ſunt.Quod concedo re-
gulariter:ſed in ꝓpoſito
caſu ſecꝰ.quia intrinſe-
ci videntur ſibi ius dice
re: ꝛ propriam iniuriam
vindicare contra.l.C.ne
quis in cã ſua iudicet.in
rubro ꝛ nigro.ff.de iuri.
om.iud.l.q̃ iuriſditionē.
iteȝ qꝛ inimici facti ſunt
idõ expellēdi ꝛ recuſandi
ff.de arbi.l.lȝ.extra de ſi
mo.c.ꝑ tuas.Itē quia lo
cus illius iudicij de quo
ſunt expulſi: poſſidetur
ab inimicis.ꝛ nõ eſt eis
tutus acceſſus.ff.de ap-
pel.l.ex parte.itē qꝛ non
eſt iudiciũ iuſtum.extra
de accuſa.c.repellať.ꝛ.c.

a ℭ Tabellionatꝰ officium.Adde ꝙ interdicitur clericis cõſtitutis in ſacris: ſecꝰ ſi non in ſacris.Pet.de anch.in.c.ſicut nũ.i.extra ne cleri.vel mona.

HAYKOBA БIБЛIOTEKA ОНУ IM. I. I. MEЧНИКОВА

2 cū oportcat. ¶ † Sed nū quid iſti expulſi poſſunt cōſtituere ſyndicū noīe illius ciuitatis de q̄ ſunt expulſi. ⁊ videt̄ ꝙ nō: q꞉ locū ciuitatis non poſſidēt. ſed exiſtitij ſunt. vnde non videnẗ habere ciuitatē: ſed i terra aliena cantāt cāticū nouū imo vt dixi ius vniuerſitatis remanet ⁊c. poſſet tñ dici ꝙ ſi ſint expulſi iniuſte vt ipſi ſint plures inter ipſos poſſint. argu. eius quod dicitur extra de foro cōpe. ca. j. lib. vj. ſi vero ſit minoꝛ pars populi non poſſit. argu. eius qđ not. extra de cōſ. c. vl.

a ¶ Stricti iuris. Adde etiam ꝙ debēt itelligi ſm cōmunē vſum loq̄ndi. pe. de ancha. in c. cū tibi nu. 16. extra. đ teſ.

¶ Utrum ex ſigno vel marco aialis vel alteri⁹ rei probetur dominium.

Decimoſeptimo q̄ri-
1 tur † vtruꝫ ex ſigno vel marco meo ꝙ inuenitur in animali: vel alia re: etiā in proceſſu probet̄ dñium: ⁊ res illa ad me pertinere. Et primo videtur qđ ſic. ff. de ſer. fugi. l. ij. ⁊ de fabricē. lib. x. l. ſchiſmata. j. q. j. c. qđ quidem. in fin. colum ne: ibi cum arguitur cognitum reale ſignū ⁊c. et ibi: euꝫ cuius eſt imago ⁊c. quia ⁊ ſigillo alicui⁹ creditur. C. de reb⁹ alie. non alie. l. ij. et de epiſ. ⁊ cle. l. ſi qua. Extra de proba. ca. poſt ceſſionem. ¶ Ecōtra ꝙ nō: q꞉ talia appoſitio ſigni poſſit et a nō domino fieri. ſic ergo de facili quis perderet rei ſue dominiuꝫ ſine ſuo officio: vel culpa: qđ eſſe non dꝫ. ff. de reg. iur. l. quod noſtrum eſt. ⁊. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. ideo non eſt legitima probatio: ſi cōtra dicatur ne ius mali aperiatur. C. de indi. vidu. tol. l. ij. C. de rebus alie. non alienan. l. j. nam etiam ſignando ſuo ſigillo niſi ſcienter faciat non valet: multo magis ſi alius ignorante ipſo: maxime quādo ſit fraude acquiſita. vt ibi not. dy. eſt ergo concludendum ꝙ preſumptionem facit vt ibi contradicitur ⁊c.

¶ De ſtatutis. Rubrica.

Circa materiaꝫ ſtatutorum premittendū eſt ꝙ ſecūdū quoſdā: ſiue quorundam
1 opinionē: † oia ſtatuta cuiuſcūꝗ̄ loci adeo ſunt ſtricte intelligenda: et ſtricti
a iuris. ᵃ ꝙ nunꝗ̄ interpretationem recipiunt: ſed in finibus verborum ſecundū corticem ſunt intelligenda. quia ſunt ſterilia: ita quod non pariunt ſicut mula. ⁊ hoc probatur: quia ex ſtatuto orit̄ conditio. ſicut ex qualibet lege nouiter inducta. ff. de condi. ex leg. l. vnica. que conditio ex lege ſtricti iuris eſt quia nō connumeratur inter contractus bone fidei. inſtitu. de acti. §. actionem. ⁊ ideo eſt ſtricto iure in ſtatuto vtendum. argu. C. de compen. l. vlti. nam in ſtricti iuris iudicijs id quod eſt omiſſum videtur neglectum: vt. ff. de verbo. obligat. l. quicquid. ⁊. l. nec quis arbitratu. ff. de iniur. l. item
2 apud. §. hoc edictum. † qđ enim in iure expreſſum non eſt in iure prohibitū. extra de proba. c. inter corporalia. ver. ſed nec ibi no. ergo ſm eos ſtatuta non recipiunt interpretationē aliquā. ſed cōtra eos eſt caſus. vt. ff. de mune. ⁊ hono. l. vt gradatim. §. ⁊ ſi lege. Sꝫ ibi reſpōdēt ꝙ ibi benigna eſt iterp̄tatio. vñ aliter nullo modo eſt interp̄tanda. ſed adhuc cōtra eos eſt ſenatus conſultū macedonianū: ⁊ ſtricti iuris eſt: ⁊ tamē interp̄tationē recipit. ff. ad mace. l. j. §. mutuum. ⁊ ius pretoriū interpretamur. ff. de ven. inſpi. l. j. §. Quis plus eſſe: quia nedū interpretatio iniqua: ſed nec etiam ipſum ſtatutuꝫ expreſſum contra ius et equitatem non valet in illo municipio. C. cōmunia de le.

3 l. venditoꝛ. §. ſi cōſtat. † Nā ⁊ lex rigorē cōtinēs: lꝫ p̄dura tñ ſeruāda. ff. q̄ ⁊ a qui. l. p̄ſperit. ¶ Tu ergo dic verū eſſe ſtatutū ſtricti iuris ⁊ qđ interp̄tationē recipit: vt ſane debeat intelligi ⁊ ſic loquitur. d. §. ⁊
4 ſi lege. † Sed nunꝗ̄ interpretationē recipit: vt ad ſubſtātiā vel ad ſimplicē caſuꝫ extēdatur. et hoc talibus rōnibus. Primo q꞉ certū eſt ꝙ tūc demū eſſet lex: qñ ſtatuto tollitur: vt d. l. vēditoꝛ. §. ſi conſtituit. ⁊ no. in. d. l. de q̄bus. ſed in quo ſtatutū nō loquit̄ iuri cōi relinquit̄. cui oēs hoīes debēt obedire. ff. de legi. l. j. ⁊. ij. extra de cōſtitu. c. j. Unde caſus ſubaudit̄ vt ſimul qui pōt oriri ex interpretatione ſtatutoꝝ: qui non corrigit legē cōem. q꞉ de hoc ſtatuta nō loquuntur. no. ar. p ſtatutū omiſſum. ff. ſo. ma. l. ſi vero. §. de viro. ⁊ de lib. ⁊ poſth. l. cū certiſſimi. ⁊ de pena. l. iij. vbi vna lex deficit: nec actio com
5 petit: vt. d. §. de viro. † Ergo in caſu nō expreſſo per ſtatutum lex non tollitur. arg. C. ad velle. l. iubemus. q꞉ leguꝫ correctio eſt euitāda. C. de ap. l. precipimus. in fin. et qđ eſt expreſſe non mutatur: cur ſtare prohibetur. C. de teſta. l. ſancimus. Statutū ergo in primis verbis eſt ſeruandū. ita ꝙ ab eis non eſt recedendū. ff. de lega. iij. l. nō alias. ⁊. ff. de exercita. l. iij. §. in re. ergo vbi ſtatutū nō loquitur: remanet ius ciuile ſiue cōe. arg. §. ⁊ ſi lege. in. l. vt gradatim. rñdeo diſtinguendo. qm̄ aut verba ſtatuti ſunt clara: ⁊ manifeſta: aut obſcura: ⁊ incerta. Primo caſu ſeruādū eſt ſtatutū etiā ſi iniquitatē contineat: vt d. §. ſi conſtat. quia rūpit leges: vt dictuꝫ eſt: rō eſt. cū in verbis nulla ſit dubitatio ⁊ eſt admittēda voluntatis queſtio. ff. de leg. iij. §. cū in verbis. C. de libe. ⁊ poſth. l. iij. Nā in incertis non certis locus eſt cōiecture. ff. de verb. obli. l. continuus. §. cū ita. Licet enim perdurum ſeruandū tamen eſt: vt. d. l. proſperi. ¶ Secundo caſu quando verba ſtatuti ſunt obſcura: generalia: vel incerta. tunc dico ꝙ ſtatutum eſt intelligendum vel interpretandum ſm limitationem iuris cōis. ar. ff. de condi. ⁊ demon. l. ⁊ in his. ij. reſponſo. ⁊ extra de conſue. c. cum dilectus. ⁊. C. de noxa. l. ij. ⁊ no. Inno. extra de reſcrip. c. cum cauſam. † Quid ſi generaliter contineatur in ſtatuto: vel ordinamento: ꝙ illi qui non vadūt ad caualcatam: puniantur in centum an ex hoc punientur mulieres ⁊ furioſus et impubes vel valetudinarius ſi illi nō vadunt. certe non quia feminam excuſat ſexus: ff. de regu. iur. l. femine. furioſum demētia. ff. de offici. preſi. l. diuus. impubes meretur excuſationem: propter etatem. ff. de offic. preſi. l. diu⁹. §. impubes. ff. de ſica. l. infans. Itēz inualetudo p̄ſtat excuſationem. ff. de regu. iur. l. queſitum. et no. C. vnde vi. l. ſi quis in tantam. extra de regu. iur. c. licet ab hac. et ideo huiuſmodi verba ſtatuti interpretāda ſunt: vt ex eoꝝ generalitate p̄dicti excludantur: ſicut excluditur per. l. omnes. Non enim genus claudit illicitum. ff. ad exhiben. l. penulti. alias cōtineret iniquitatem: quaꝫ lex ſemper repellit. C. de vete. iu. enucle. l. j. in p̄n. ⁊ iſte eſt caſus dicti. §. ⁊ ſi lege. quia iuſta occaſione iniquum compendiū trahi non debet. C. ꝓ
7 empt. l. cum quis. † Nā ⁊ a cōtrario ſenſu eſt va
a lidiſſimū argumētū ᵃ. ff. de offi. eius cui man. eſt
8 iur. l. j. † Et tñ ſi ex eo primus reſultat intellectus nō valet: vt. l. cōuenit. et no. ff. de iudi. l. apertiſſimi. non p̄cedit tale argumētū. ff. de vul. ⁊ pup. l. ex facto. in princi. vñ di
9 cit Dy. † ꝙ ſtatutū in dubio dꝫ intelligi ſm legē ſꝫ non excuſabile: vt lex

a ¶ Validiſſimū argm̄ Adde pe. đ ācha. i. c. cū vtrū. nu. v. extra de regula. ⁊ in. c. adoleſcēs. nu. v. đ ſpō. ⁊ lati⁹ p eū in. c. cū ap̄li cā. nu. v. de his q̄ fiunt a p̄lela.

10 quia ſm̄ † qꝺ duplex eſt
interpretatio:vna eſt ex
poſitio ſeu declaratio
aperta verborū.C.de le⸗
gi.l.vlti.⁊ de libe.⁊ poſt
hu.l.gallus.§.nunc de⸗
le.⁊ hoc conuenit etiam
ſtatuto.alia eſt proroga⸗
tio ſeu extenſio ad aliuꝫ
caſum trahēdo.ff.de or.
iudic.l.j.C.in quib.cau.
ceſ.longi temp.preſcrip.
l.vlti.ff.ad turpi.l.j.§.q̇
operas.⁊ hoc verbis ſta
11 tuti non conuenit † ſicut
de ſtipulatione que ſtri⸗
cti iuris eſt que extenſio
nem non recipit.imo qꝺ
palā non exprimitur:ꝓ
omiſſo habet.ff.de ver.
oblig.quicquid.⁊ eandē
interpretationē ⁊ decla⸗
rationē recipit qn̄qꝫ pro
parte promiſſoris:quan
doqꝫ pro parte ſtipulato
ris:vt ea.l.⁊ l.iij.reſpōſo.
12 ❡ † Ex predictis inſur⸗
git talis queſtio.ſtatu⸗
to cauetur.ꝙ percutiens
cū ſanguine ſoluat cen⸗
tum.ſine ſanguine quin
quaginta.⁊ q̇ occidit ſol
uat mille.⁊ nulla mētio
fit de eo qui fieri fecit vel
cauſam dat ad predicta
cōmittēda accidit ꝙ pe⸗
trus eiecit lapidē cōtra
titiū:qui titius tenet gla
dium nuduꝫ in manibꝰ:
qui lapis percutit manū
vbi erat gladius:⁊ ictus
lapidis euoluit gladiuꝫ
de manu titij:⁊ percuſſit
ſeium aſtantē cum ſan⸗
guinis effuſione. Queri
tur an dictus petrus per a
cuſſor ſit puniendus. Et
primo videtur ꝙ ſic:qꝛ
ſuo facto et ſua culpa
contingit.ff.ad.l.aquili⸗
13 am.l.item mela.† Occa⸗

a ❡ Repu⸗
gnātia ſeu
ꝯdicētia.vi
de Bart.in
extraua.ad
reprimēdū
in ver.non
obſtātibus
Bal.imo.et
docto.poſt
cy.i.l.gallꝰ.
§.ille caſus
ff.de liberis
⁊ poſth.bar
to.i.l.ij.§.di
uus.ff.de ſe
pul.viol.
Bal.in.j.cō⸗
ſti.C.in.§.q̇
bꝰ.Joā.an.
pe.de auch.
Jo.de imo.
in.c.ſtatutū
§.cū vero.ꝺ
reſcri.in.vj.
Bal.in.c.cū
olim:de cō⸗
ſue.Alexā.
de imo.pul
chre conſil.
ſuo quinqua
geſimo i q̄r
ta parte.

ſionem preſtans tenetur/acſi propria fe
ciſſet manu:vt eodem titu.l.qui occidit.
§.penulti.et.l.vlti.⁊.ff.de ſicarijs.l.vlti.⁊
ff vi bono.rap.l.pretor.ad finē.de regu.
iur.l.is qui damnum.❡ Ecōtra videtur
ꝙ non teneatur pena dicti ſtatuti:quia
vt dictum eſt verba ſtatuti non ſunt extē
ſiua:ſed in ſuis terminis obſeruanda ꝑ
iura predicta.Cū ergo verba ſtatuti nul
lam mentionem faciunt de dante cauſā:
ſed ſolum de faciente.ergo ſi ipſe nō per
cuſſit non tenetur:quia non trahimus
ſtatutū ad caſum ſubauditum vt predi⸗
xi.Et non obſtant iura allegata:quia il⸗
lud eſt verū iure legis:que interpreta⸗
tionem determinatam ⁊ extenſionem re
cipiunt vt dicta.l.C.de leg.⁊.ff.eo.nō eſt
nouuꝫ.Et maxime qꝛ lex expreſſe de cāꝫ
prebente loquitur.quod non eſt in ſtatu
to:vt propoſitum eſt ſupra.vnde ſi pe⸗
titum ⁊ actum fuit per ſtatutum et non
de iure cōmuni:videtur predictus ab⸗
ſoluendus.Quia aliud eſt aliquid fie⸗
ri vere:et aliud interpretatiue.ff.de vi
⁊ vi arma.l.j.§.reijcitur.Ille autem qui
ab alio fuit impulſus conſtat non tene
ri.ff.ad.l.aquili.l.quam occaſionem.§.
proinde.licet enim percuſſit qui animū
percutiendi non habuerit:actione in⸗
iuriarum non tenetur.affectus enim
facientis eſt ſpectandus.ff.de regu.iur.
l.eum qui delinquens.et.l.ſi cum ſeruo.
⁊.xv.q.j.c.non eſt.⁊.c.nec eis.Item quia
cum alio erat actum iniuriarum non te⸗
netur.ff.de iniurijs.l.illud relatum.que
eſt in predicta cauſa et queſtione:ideo
merito ⁊c.

❡ Utrum ſtatuta ſibijnuicem contra
dicentia ſeu repugnantia valeant:et
quod ipſorum ſeruabitur:an primū
vel poſterius.

SEcundo queritur.† Quid
ſi in libro ſtatutorum re⸗
periuntur duo ſtatuta ſi⸗
bijnuicem repugnātia:ſeu
contradicentia.ª Nūquid
ſeruabit primum:an poſte
rius:an vtrūqꝫ.Et primo videtur ꝙ vlti
mum preualeat:qꝛ vltima ꝓualēt priori
bus.ff.de iu.cod.l.diui.Nec eſt nouum
qꝺ veteres leges ad poſteriores trahā⸗

tur.ff.de legi.l.non eſt nouum.Nam per
conſtitutionem ſecunde legis videtur re
ceſſum a prima.ff.de heredi.inſti.l.ſi ita
ſcriptum.Ad idem.C.de teſta.l.hac con⸗
ſultiſſima.§.j.illud enim precedit qꝺ no⸗
uiſſime factum eſt.ff.de acqui.poſ.l.ſi q̇s
ante.qꝛ predicta nouiſſima ⁊c.C.de pac.l.
pacta.Nemo poteſt ſibi eam legem impo
nere a qua diſcedere non liceat.ff.de leg.
iij.l.ſi quis.in princi.❡ Econtra qꝺ preua
leat primū vbi ſecundum non eſt expreſſe
correctiuū.Primo qꝛ legum correctio eſt
euitanda.C.de ap.l.precipimus.in fi.Sta
bit ergo primum.qꝛ quod non mutatur:
2 ſtare ⁊c.C.de teſta.l.ſancimus.† Item qꝛ
poſteriores leges ad priores non trahun
tur.ff.de legi.l.ſed ⁊ poſteriores.Item per
conſtitutionem noue legis nō tollitur lex
vetus.ff.de actio.⁊ oblig.l.quoties.❡ Sꝫ
adhuc contra videtur quia vtrunqꝫ ſta⸗
tutum ſcilicet primum ⁊ ſecūdum valeat.
⁊ vtrunqꝫ ſit formādum per.d.l.quoties.
nam dictio in:que eſt ibi copulatiua:ſi⸗
ue coniunctiua.C.de verb.ſig.l.ij.oſtēdit
quod vetus ⁊ noua actio locum habent:
per ea que no.ff.de pac.l.latro.nam copu
latiua deſiderat vtrunqꝫ fieri.ff.de verb.
obl.l.ſi q̇s ita ſtipulatus.qꝛ etiā in actis
ex eodem facto deſcendentibus vtrunqꝫ
competit:nec intentione tolluntur maxi
me in eo quod plus eſt.ff.de act.⁊ ob.l.cū
vno.⁊.l.ſi merces.§.culpe.⁊.ff.arb.fur.ce⸗
ſa.l.i.❡ Solutio ad predicta diſtinguen⸗
do:qꝛ dicta ſtatuta ſunt diuerſa:aut con⸗
traria.Primo caſu aut continet primum
⁊ idem factum:aut diuerſa facta.ſi vnuꝫ
⁊ idem factum continet vtroqꝫ ſtatuto pu
nitur eadem ⁊ pari pena:aut non eadem
vt qꝛ in vno maior:in altero minor.Si ea
dem in vtroqꝫ tunc vna ſola exigitur.Nā
ex eodem facto nō debet quis duplici pe⸗
na puniri.vt.ff.de accu.l.ſenatus.⁊ ideo
vna tantum exigetur:vt.ff.de act.⁊ ob.l.
inter.ſi non eadem ⁊ tunc exigitur maior.
Nam tunc licet exacta ſit minor pena:ta⸗
men adhuc poterit exigi maior in eo:qꝺ
excedit.d.l.qui ſeruum.⁊.l.cuꝫ vno.Et nō
curo vtrum ſtatutum maioris pene prece
dat:vel ſequatur.† Naꝫ ſtatuta omnia in
eodem volumine contenta videntur eo⸗
dem tempore condicta:qꝛ non reſpicitur

tempus confeſſionis ſtatutoruꝫ.tunc enī
vires aſſumit.Cū ergo cōiter obtineatur
ꝙ oīa ſtatuta eodē tpe a populo confirmē
tur:vel reprobentur:ergo eodem tpe videā
tur edita.Ad ꝙ eſt ar.de tuto.datis in te
ſtamento.⁊ poſtea in codicillis.Nā eodē
tpe oēs dati videntur.qꝛ eodē tpe.ſ.mor⸗
tis teſtatoris confirmātur tā teſtīm qꝫ co⸗
dicilli:vt.ff.de teſt.tute.l.iij.Et hoc tenet
do.Dyn.argu.ex eo quod nouiſſimo actu
oīa confirmant̄ ꝑcedentia.ff.cōia predi.l.
ſi.⁊ not.ff.de lega.j.l.talis ſcriptura.in fi.
❡ Si vero primum ⁊ ſecundū ſtatutuꝫ fa
cta diuerſa tenent:tunc non eſt dubiū:qꝺ
valeat vtrunqꝫ ſcꝫ qꝺlibet in caſu:in quo
diuerſimode loquuntur:qꝛ diuerſa nec po⸗
ſitiue.nec remotiue tollunt̄.ff.de excep.l.
ſed ⁊ ſi.⁊ no.ff.de acqui.poſ.l.naturaliter.
§.nihil.qꝛ equitatis rō diuerſa ſpēs nō ex
cludit.C.de conſti.pecu.l.vlti.Tunc dicit
canon ꝙ diuerſitas caſuū impedit condi
tioneꝫ.vt extra de elect.c.nihil.Ad idē.ff.
de preuari.l.ij.Si tn̄ ſtatuta ſibi diuerſa
in eodē volumine ſtatutorū ſcripta equi⸗
parantur:diuerſa enī tpibus edita tunc
ita ſe habēt in ordine ſucceſſionis:vt not.
Dy.in.l.gallus aquilius.in ſcꝺo caſu di⸗
ſtinctionis.ſ.qn̄ ſtatuta ſunt ſibi adinui⸗
cem oppoſita:vel contraria:tunc neutruꝫ
videtur valere.C.de fideiuſ.l.ſcripture.
ar.ff.de bono.poſ.ſm̄ tab.l.j.§.cuꝫ in duo
bus.Et quod ibi no.ff.de reg.iur.l.vbi re
pugnantia.Et predicta vera ſunt in pluri
4 bus ſtatutis.† Si vero in vno ⁊ eodeꝫ ſta⸗
tuto eſt diuerſitas:ſiquidem in pluribus
factis nō eſt dubium quod vtrunqꝫ valet
vt dictum eſt.Si vero eſt diuerſitas ſup
vno ⁊ eodem facto:ſiue in vtraqꝫ pte eiuſ
dem ſtatuti ponatur per paria:ſiue diſpa
ria:quia in vna parte minor:in alia ma⸗
ior:dic quod nō ambe pene:ſed vna tan
tum debet̄:⁊ vna excludit aliam:quaſi ſit
vna perplexio:et nugatio idē factū ſepiꝰ
repetendo.Et ideo ſimul tantum debe⸗
tur.ar.ff.de condi.inſti.l.ſi filius.⁊ extra
de elec.c.in geneſi:quia cum idem factuꝫ
ſit non amplius agit̄.ff.de popꝰ.acti.l.iij.
Et quia de delicto vniꝰ hoīs nō eſt ſepius
querendum.vt.l.lꝫ.in fi.ff.nau.cau.ſtab.
Et hoc eſt verum ſiue ꝑcedat.ſiue ſequat̄.
quia in omni caſu vna.ſ.minor pena debe⸗

5 bet.† Nã in penalib⁹ cauſis benignius interpretari debemus. ff. de reg. iur. l. in factũ. §. pena. l. ſemp in dubijs. ⁊ l. ea que. §. in re dubia. q᷑ pene ſunt molliende ⁊c. ff. de penis. l. interpretatiõe. ⁊ l. preſens. Ad idem facit. ff. de legi. l. in ambiguis. ⁊ in regu. iur. quoties nihil. ⁊ l. ſermo. ¶ Quando aũt in eodem ſtatuto nõ eſt diuerſitas: imo eſt oppoſitio vł repugnãtia manifeſta: vt q᷑ primũ contradicit medio/ vel fini. vel econtra. vel q᷑ i vno eodẽq₃ facto i vna parte ſtatuti permittit᷑ in alia ꝓhibetur. tunc ſtatutũ tale in nulla parte valet: q᷑ contraria ſcriptura deſolabit᷑. xxv. q. ij. ſi ea. ⁊ ff. de reg. iur. l. vbi repugnantia. q᷑ ad oppoſitum vni⁹ cõtrariorũ ſequitur deſtructio alteri⁹ ff. de verb. ſig. l. hec verba. Contraria autẽ ſe nõ cõpatiuntur. extra de bap. ⁊ eius effe. c. maiores. ⁊ no. ſ. de iudi. l. ſ₃ ⁊ ſi facit qđ ſ. dixi in ti. circa ordinaria. in. q. viij.

¶ Utrum valeat ſtatutũ quod proprie cõcordat cũ iure ciuili.

Tertio querit.† Quando ſtatutũ concordat ꝓprie cum iure ciui-

1 li⁹ an valeat. Et primo videtur dicendum quod parum: vel nihil valeat. ita enim verba concipienda ſunt vt aliquid importẽt: alias inutilia ſunt. ff. de lega. l. ſi quando. C. de inoff. teſtamen. l. ſi quãdo. et ff. de re. du. l. quoties. de li. ⁊ poſth. l. gall⁹. §. j. iura eñ municipalia ſtatutorum ita ſe debent habere ad leges communes vt aliq̃d addant: vel detrahãt. ſicut ⁊ ius ciuile debet addere vel detrahere iuri gentium. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. ius ciuile. in prin. ¶ Econtra ꝙ valeat: nam in ſtipulatione que eſt ſtricti iuris; verba quandoq₃ ita concipiuntur in mero cõtractu ſtipulationis: ⁊ tamen contractus tenet: ⁊ obligationis contractus cui additur. ff. de verb. obliga. l. ſi ſic. ⁊ l. ſtipulatio iſta. §. eũ. Nõ enim mutat ſubſtantiam rerũ: niſi neceſſaria verborũ multiplicatio. ff. de aur. et argẽ. lega. l. pediculis. §. labeo. ff. de regulis iuris. l. non ſolent. Ergo ⁊ ſtatutũ valebit l₃ nihil addat. argumentũ extra de fide inſtr. c. paſtoralis. et hec veritas. Poteſt enim eſſe vtile ſtatutum quando concordat cum iure ciuili alias cõmuni. Conſtat ex ſtatuto agi conditione ex lege vt dixi in principio huius tituli. Unde agẽdo ex forma ſtatuti: non eſt dignum qđ agatur conditione illius legis cui concordat imo agit condictione ex lege ſtatuto-

2 ria quod poteſt prodeſſe ad multa.† quia conditio non infamat etiam ſi ex famoſa cauſa deſcendat. ff. de actio. ⁊ obliga. l. ceſſat. dic tamen qđ quando verba ſtatuti poſſunt referri ad intellectum correctionis iuris communis: ac etiam ad concordantiam ipſius debemus potius interpretari: vt corrigat: vel addat. q̃₃ vt cõcordet quia verba ſimpliciter prolata debent referri ad eum caſum qui dubitationem continet. ff. de carbo. edic. l. quod labeo. ⁊ de lega. j. l. talis ſcriptura. ⁊ ad ide₃ l. j. in fin. alś verba ſtatuti ludibrio ⁊ ſuperflue poſita eſſent: quod eſſe non debet vt. ſ. dixi.

a ¶ Cũ iure ciuili. ad de Joã. de ligna. i. c. j. de reſcri. et ibi petr. de anch. Flor. a de ſctõ pet. i. l. ſi dom⁹. de ſerui. vt ba. ꝑdio. et bal. in. l. ſi. C. q̃ ſit lon. conſue.

¶ Utrum ſtatutum in ciuili poſſit trahi ad cauſas criminales: ⁊ econtra.

1 Quarto queritur.† Quid ſi ſtatutum aliquid prohibet: vel permittit in cauſa criminali: nunquid trahẽdum eſt ad obſeruandum in cauſa ciuili. Et primo videtur quod ſic: quia ius quod obſeruatur in delictis obſeruatur in contractib⁹. ff. de actionibus ⁊ obligationibus. l. plura delicta. ⁊ quia argumẽtantur leges de cauſis ciuilibus ad criminales. ff. de penis. l. abſentem. §. j. de cuſto. reorum. l. ij. ad finem. ¶ Econtra quod non: quia valde ſunt diuerſa criminalia a ciuilib⁹. alie enim dilationes in vna cauſa dantur: quam in alia. ff. de ferijs. l. vltima. nihil enim habent commune cauſe ciuiles cũ criminalibus. inſtituta de publi. iudi. in princi. ⁊ aliud ſeruatur in exactione pena-

2 narum criminalium quam ciuilium † q᷑ criminales debentur fiſco: ciuiles priuato: vt. C. de iure codicillorum. l. j. ⁊ alia eſt cauſa contrahendi: alia delinquendi. ff. de exercito. l. j. §. primo. Et in multis alijs differunt: que ſollicitus indagator inuenire poterit. durior enim eſt cauſa delicti: quam contractus: vt no. ff. commodati. l. ita. ergo in eis nõ eſt eadem cenſura. imo diuerſa quia diuerſorum diuerſa debet eſſe ratio. C. de donatio. inter viru₃ ⁊ vxo. l. ſi maritus. Sed poteſt dici. quod cauſe ciuiles ſunt trahende ſeu terminande ꝑ criminales: tanquã maius ad min⁹: ſiue affirmando: vt dicitur de vltima volũtate ad contractum: vt not. ff. de leg. j. l. ſeruum filij. §. eum qui ⁊c.

¶ In quo membro puniatur quis: quando ſtatutum abſolute loquitur de mẽbri abſciſione. Item quid ſi puniend⁹ non habeat membrum: de quo ſtatu- 3 to cauetur.

1 Quinto queritur.† Quid ſi in ſtatuto cõtinetur vel a ſententia quod pro tali delicto puniatur in membri mutiliatione ſeu abſciſione: nec exprimitur de quo membro nunquid in nullo punietur: vel in quo. Et dicitur quod debet puniri in abſciſione manus: vt colligitur in autenti. ſed nouo iure. C. de furtis. S₃ que manus: ſiniſtra. in qua minus poteſt vt ibi nota. ſed pene molliende ſunt in dubio. vt. l. interpretatione. ff. de penis. quod verum in dubio ⁊ quando qualitas delicti non exigit abſcidi dexteram: quia tunc dextera abſcinderetur: vtputa quando

2 cum ea deliquit. † vnde notarius condẽnatus de falſo in abſciſione manus: forte ex forma ſtatuti: ſi non exprimatur in ſtatuto: vel ſententia: in dubio videtur puniendus in dextera: nam lex mandat aliquem puniri in quo deliquit. C. de ſeruis fugitiuis. l. fugitiuis. et. C. communia de ſucceſſio. autenti. omnes peregrini. extra de tranſactio. cap. quanto. quando autem plus in caſu premiſſe queſtionis. item quid ſi puniendus non inuenitur habere niſi manum dexteram in illa dextera punietur. argumẽt. ff. de contrahen. emptio. l. ſi emptione. §. penulti. et C. de ſer. l. iiij. §. j. Sed eo caſu quo nullam manum haber eſſet puniendus in alio membro per dictas leges: vt. C. vt intra certum tem. l. j. ⁊ de ſepulc. viola. l. fina. ⁊ ne maleficia remaneant impunita vt. l. ita vulneratus. ff. ad l. aquil. de fideiuſſori. l. ſi a reo.

3 ¶ † Sed an iudex poſſit mitiorem ſeu ſeueriorem penam imponere: q̃₃ iura imponant. a et dic qđ ex cauſa poteſt vt puta ex perſona: cauſa: etate: vel ratione ſcandali. vt nota. ij. q. vj. c. accuſatoru₃. que eſt. ff. ad turpillia. l. j. C. de infami. l. et ſi ſeuerior. C. de penis. l. aut facta. §. fina. ff. ex qui. cauſ. infa. irroga. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. ad. l. corne. de ſica. l. penulti. ff. de termi. mo. l. ij. dummodo mitigatio vł exacerbatio fiat in ſententia non poteſt. C. de ſer. fugiti. l. iiij. luat in corpore qui ſoluendo

a ¶ Quam iura imponãt. vid pe trũ đ anch. i. c. illđ. nu. 3. de cle. exc. mini. ſc₃ ex eũdẽ in ſolẽni rept. c. finẽ litibus nu. 51. ex de do. ⁊ contu. Jo. de tur. cre. in. c. oĩs qui iudica. nume. 3. di. 45

non eſt: quia illud eſt in
iudicis diſpoſitiõe. arg.
cõtra. qꝛ nõ eſt in poteſta-
te iudicis minoribus pe-
nis afficere. ff. ad munici.
l. ordine. ſed non eſt con-
tra: qꝛ ſi fiat a iure vide-
4 tur fieri. ¶ † Sed nunq̃d
poteſt iudex vnam penaꝫ
in aliam commutare: vt
puta corporalem in pecu-
niariam: dic quod non.
extra de penis. c. licet. ni-
ſi talis ſit iudex: qui poſ-
ſit in tali crimine diſpen
ſare: vt ibi: vnde princeps
quicꝫ commutare ⁊ remit
tere poteſt: vt no. C. de pe
nis. l. incredibile: vt. d. c. li
cet. in fi.
¶ Utrum propoſita accu 2
ſatione ex vno ſtatuto et
nõ ea probata: poſſit peti a
ex alio ſtatuto: ⁊ de eodeꝫ
delicto puniri. Itẽ an do-
minꝰ teneatur de beſtia
damnum dante: dũ eſt in
fuga: vel abſens.

a ¶ Dãno dato a ſua beſtia: vide pulchre pe. de anch. in c. ſi leſerit. nu. j. extra de iniur. et Flo. de ſan. petro in. §. magiſtratꝰ ff. ad. l. aql.

1 S Exto que-
ritur. † Ca-
uetur ſta-
tuto quod
dominus
beſtiarum
dantium damnum con-
dẽnetur pro qualibet fle-
cta in decem libris licet a
flecta intra teneatur pro
qualibet beſtia in decem
ſolidis. ⁊ flecta intelligi-
tur a. xv. accidit quod
aliquis pro damno ſibi
dato accuſat aliquem de
triginta beſtijs ſibi dam-
num dantibus: nec facit
in accuſatione mentio-
nem de flecta. Queritur
nunquid teneatur tanq̃
de flecta in decem libris
an vo in decẽ ſolidis pro
qualibet beſtia. ⁊ videtur

ꝙ teneatur vt de flecta: qꝛ in pinguiorem
partem punire debemus. ff. de regu. iur.
l. ea que. §. in re dubia. et dixi. ſ. in. q. ij.
¶ E contra quod non fiat mentio de fle-
cta. non debet tanq̃ de flecta puniri vt
vltra libellum poteſtas iudicis non ex-
tendatur. vt extra de ſimo. c. licet. ff. com-
muni diuidundo. l. vt fundus. et quia in
hac qualitate crimen non eſt obiectum
vnde ſicut de obiecto eſt puniendus non
aliter. ff. vi bono. rap. l. pretor. §. hec actio.
preterea videntur ſingula capita ſeu be-
ſtie in accuſati. cõtineri. ff. de donatiõibꝰ. l.
ſenatus. ⁊ de verbo. obliga. l. ſcire. ⁊. l. ti-
tia. Sed mihi videtur: quod in poteſtate
accuſatoris ſit grauare accuſatum maiori
pena: quam ſtatutum concedit in beſtijs
flectam facientibus. vnde videtur per ac-
cuſatorem iudicandum. argumento. ff. de
iuriſdi. om. iudi. l. ſi idem: ibi: nec in po-
2 teſtate ⁊c. ⁊ ibi not. ¶ † Et hic adde aliaꝫ
queſtionem. vtrum dominus beſtiarum
a teneatur pro damno dato a ſua beſtia [a]:
dum eſt in fuga vel in ipſo dominio vel
paſtore abſente. et dic: quod ſi beſtia erat
in fuga: quam ignorabat dominus: an
eſſet in fuga: nõ tenet quod licet habeat
damnum eius dum eſt in fuga: vt. ff. de le
ga. j. l. huius. §. legatum. ff. de acquir. poſ.
l. j. §. per ſeruum. tamen non debet teneri
pro damno: per eum dato. ff. de ſeruis fu-
gi. §. idem ratione. ſicut ⁊ non tenetur do
minus pro re ſua quando datur damnuꝫ
vel delinquitur cum ea in eius abſentia:
vt. ff. de public. l. eidem. §. dominus: quia
ipſo exiſtente abſente ignorans preſumi-
tur ergo non delinquit. ff. de actio. ⁊ obli.
l. lex generalis. ff. de iudi. l. ij. in fi. Et ma-
xime in caſu tenetur dominus actione de
pauperie: ⁊ nota. ff. de preſcri. verbis. l. ſer
uandarum. §. fina.
¶ Utrum teneatur aliqua pena qui fe-
cit aliquid negligente communitate.
Item an liceat ſi in damno tantum per-
mittatur. Item an offendens bannitum
ex permiſſione ſtatuti: ſi accuſatus te-
neatur communi reddere: et talis exce-
ptio poſſit opponi et probari per procu-
ratorem. Et qui offendit bannitum duꝫ
in fortia communis deducitur: an poſ-
ſit offendi poſt ſuam preſentationem

anteq̃ ſoluat bannum.
1 S Eptimo q̃ritur † cõtinetur
in ſtatuto certa pena talis
res vel victualia vendãtur
ad tale pondus: quod fiat
per commune in tali loco
qui debeat fieri per cõmu-
ne: accidit quod commune neglexit face
re pondus: vel locum: de quo in ſtatuto
continetur. vnde non eſt quod vendenti
imputetur. ff. de condi. ⁊ demon. l. ſi ti-
tus ſtatuas. ⁊ argu. l. in teſtamento eod.
titu. ⁊. ff. de vſur. l. cum quidam. §. ſi pu-
pillo. certus enim modus eſt pondus et
ideo ille ſeruandus eſt: vt eod. tit. datur.
ſed ſi commune non facit ſibi nec alij im
putet: vt extra de reg. iur. imputari. li. vj.
2 ¶ † Sed vlterius queritur. vtrũ forenſis
vel extraneus delinquẽs in prohibitio-
nibus ſtatuti alicuius municipij: puniat
pena illius ſtatuti. hãc queſtionẽ tangit
Inno. extra de cõſue. ſuper rubrica. Sed
ibi plene determinat: dicens ſm quoſdã
ꝙ forenſis monitus vel ſciens puniatur
ignorans autem non puniatur. Iteꝫ aut
contraxit ibi moram. ⁊ tunc aut eſt con-
feſtim receſſurus: ⁊ tunc non vt. l. heres
abſens. ff. de iudi. Quidam autem dicũt
ꝙ forenſis delinquendo ſortiatur forum
illius loci. argu. C. vbi de crimi. agi opor
tet. l. j autẽ. qua in prouincia. ibi punien
dus eſt. per rectorem prouincie vbi ma-
leficium commiſit. ff. de offi. preſi. l. iij. nec
poteſt pretendere ignorantiam in deli-
ctis. ff. ad. l. corne. de ſica. l. lex cornelia.
imo ſemper punietur praue actum: vt. l.
ſi nõ cõuicij. ff. de iniur. ⁊ extra de pſcrip.
c. j. igitur tanq̃ ſupina ⁊ craſſa ignoran
tia non excuſatur. ff. de iur. ⁊ fact. ignorã.
l. regula. et. l. nec ſupina. ergo punien-
dus per illud ſtatutum. argu. C. de eman
cipa. libe. l. j. et. ff. de teſti. l. iij. in fin. et de
vſu. l. j. in princi. et de euic. l. ſi fundus. ⁊
extra de fide inſtru. c. cum dilectus. §. fi.
alij dicunt ꝙ licet forẽſis ſequatur forũ
loci vbi deliquit: vt dictũ eſt: tñ punien-
dus pena legali: quia licet ſit effectus
de illo foro. tamen ſtatuti pena ad eum
nõ extẽditur. argu. eius quod no. in aut.
3 qua in prouincia. in glo. ſed nonne. † Nam
ſtatutum dicitur tacitus conſenſus ci-
uium: vt not. de decu. ſu-
per rubrica. lib. vj. quo
modo ergo titius aſtrin
getur ex conuentu iam
abſq̃ eo facto non vide
tur. argũ. C. de penis. l.
debitorum. et de decre.
decu. l. prouidentia. er-
go tenet pena legali. vt
l. leges. C. de legibꝰ. Alij
dicunt: ꝙ quo ad litem
ordinandam ſeruatur
conſuetudo loci delicti.
ff. de vſufr. l. j. Et de edi.
priua. l. an in totũ. extra
de eo qui mit. in poſſeſ.
cauſa rei ſeruan. ca. cum
veniſſent. Sed videtur
dicendum aut pena ſta-
tuti eſt ſuper delictis a iu
re prohibitis vel etiam
a iure diuino: vel natu-
rali: vel quaſi aut ſuper
alijs obſeruãtijs: ſeu q̃-
rimonijs quas quodli-
bet municipium habet
ſibi. primo caſu forenſis
punitur: quia incidit in
factum dãnatũ. extra de
ſen. excom. c. a nobis. aut
ſupra dictũ eſt ad idẽ ex
tra de vſu. c. cum tu. In
ſcdo caſu cũ tales obſer
uantie ſint de iure pprio
⁊ priuato illius munici-
pij: ⁊ ciuilia ſint quo ad
alios nõ ligant forẽſem
niſi ibi moram cõtrahat
vt ſupradixi. quia iuſte
ille ignorat. nã vnaque-
q̃ prouincia in ſuo ſenſu
abũdat extra de ſepul.
ca. certificari. quia eum
ſic licuit ignorare. extra
de ꝯſue. c. j. lib. vj. Et de
hoc dic vt ple not. ff. de
4 pe. reſpiciẽdũ. §. fi. † Er-
go portãs arma punit.
a qꝛ eorum vſus [a] eſt a iure
prohibitus vt in auten.
de armis. Et ſi queras

a ¶ Eorꝫ vſus. Adde pet. de ãch. in. c. clerici. de vi. et hone. cle. ⁊ ibi Collecta. nu. 1. car. 3a ba. in cle. j. §. pfate. in iij. q. de ſta. monach.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

qua pena puniatur de
portās.dic quod ſi pena
ſtatuti eſt minor pena
legis:vel econtra mino
ri punieẗ.arg.l.interp̄ta
tione.⁊.l.ſi p̄ns.vel dic
pena illiꝰ municipij:vt
ſupra dixi per.l.ff.de ex-
traordi.crimi.l. ſacrile
gij.§.ſuper quedam ⁊c.
¶Ad idē an mulcta im-
poſita ꝑ bānū valeat: ſi
appareat bannum eſſe
nullū Jtē an bannitꝰ in
alia ciuitate delinquens
poſſit poſtq̄ȝ bānitus eſt
puniri. Jtem an banni a
tus pendēte appellatio
ne poſſit offendi ⁊c.

a ¶Interfi- cere quecȝ. Joā.xviij.f.

1 Octauo q̄ritur.† q̄d
ſi aliquis
offendit ex
bannitum
ꝑ aliquo
maleficio. Nunquid ex
hac offenſione punietur. 2
Et dicunt quidā ſi ꝑmit-
titur per ſtatutum mu-
nicipale:ꝙ exbānitꝰ de
maleficio poſſit impu-
ne offendi tunc non pu
niẗ:qꝛ qꝺ a iure munici
pali fit:legitime factum
eſt:ideo penam non me-
retur.C.de adult.l.grac- 3
cus.ff.e.l.miles.§.j.quia
etiaȝ de iure cōi offenſa
ꝑmittitur in caſibus.vt
ff.de ſica.l.iiij.§.fin.ad.l.
aquil.l.iij.ergo per ſtatu
tū qꝺ eſt lex.ff.de ſepul.
viol.l.iij.§.ſi diuꝰ.licite
em̄ pena augetur in con
tumaces.ff.de pena re-
le.l.capita bona.§.i exu-
libus.alij ꝙ non ſoluȝ ſi
per ſtatutum cōcedit:ſȝ
etiaȝ de iure cōi pōt ex-
bānitus impune offen-
di.Et hoc ita probāt.Ex
bāniti priuati ſunt a cōione ciuiū ſicut
excōicati a cōiōe fideliū qꝺ ipſo facto oñ
diẗ ſȝ cōſtat ꝙ excōicati poſſunt occidi:
vt.xxiij.q.v.excōicatoꝝ.⁊.c.adeo Nāvbi
eadē rō:eadē dȝ eſſe iuris cēſura.ff.ad.l.
aquil.l.illud.Preterea reos fugientes lȝ
occidere legis ꝑmiſſione.C.de his q̄ ad
ec.cōfu.l.iij.⁊ de rap.l.j.ergo exbānitos
q̄ cōtumaces fugiūt alij ⁊ verius eſt ꝙ cō
tumaces exbāniti de iure cōi nō poſſunt
offendi impune.Non em̄ priuatis puni
tio eſt conceſſa.ff.de iudi.l.qui neqȝ.imo
eſt cōceſſa iuriſditio.p̄ſidētibus vt ibi.⁊
l.nō eſt ſingulis.ff.de regu.iur.⁊ auẗ.de
iud.per totū.⁊ de defen.ciui.§.nulla.⁊.§.
audiēt.Unde in euangelio non lȝ nobis
interficere quecȝ.[a] q̄s autoritates diui-
nas tanq̄ȝ leges allegare lȝ:vt in auẗ.vt
iud.ſine quoquo ſuffra.§.eſt quoqȝ.col.ij.
Unde dic ꝙ ſuperius allegata in ſpecia-
libus cauſis loquuntur qñ aliter pericu
lū vitari non pōt.Jta igitur demū lȝ of-
fendere exbānitos:ſi permittiẗ ex forma
ſtatutoꝝ qꝛ tūc ius cōe metitur a ſtatu-
to vt dixi ſupra eo.ti.in prin.argu.cōtra
ꝙ offenſio exbāniti etiā per ſtatutū per
mitti nō poſſit.†Conſtat em̄ ꝙ ſtatutum
eſt quedā ciuium cōuētio:vt no.C.de de
cu.ſuper rubrica.⁊.ff.de legi.Qꝛ ſm le-
ges licita nō eſt cōuētio ſeu ſtatutum ad
delinquendū facta:vt.ff.de verb.oblig.l.
gñaliter.cū.l.ſe.⁊.l.plagi.Et extra de re.
iur.c.in malis.lib.vj.Ex p̄dicta aūt cōceſ
ſione videtur cōceſſa actio delinquendi.
Unde non valet.ff.de pac.l.cōuenire.C.
de indi.vidui.tol.l.ij.†Jtē.eſt contra ius
naturale qꝛ hoiem homini inſidiari ne-
phas eſt.ff.de inſti.⁊ iure.l.vt videẗ.Jteȝ
ꝯ ius diuinū:ſcilȝ non occidas ⁊c.Ergo
nō valet vt diciẗ infra eo.titu.in.q.vlt.Et
licet vel poſito ꝙ dicaẗ tale ſtatutū ꝑdu-
rum:tñ eſt ſeruandū.vt.l.proſpexit.ff.q̄
et a qui.⁊.s̄.eo.ti.in prin. Tñ hec offen-
ſio a ſtatuto ꝑmiſſa nō videtur ita large
interpretāda.vt occidere liceat exbanni
tū.arg.ff.de ꝓcur.l.ſed hoc neqȝ.Quid
enim ſi ex tali delicto eſt exbannitus:ex
quo nō eſt corporalis pena inferēda.qñ
licebit priuato maiorē penā inferre q̄ȝ
etiam per iudiceȝ inferenda.Certe non
videtur.ar.ff.de pecu.l.qui peculij.qm̄

priuatum eſt pretoris: et non debet eſſe
cū eo qui ſubſtituiẗ.ff.ſi quis cau.l.eum
qui.§.iniuriarū.⁊ qꝛ in alteriꝰ locū ſucce-
dunt.iure eiꝰ vti debēt.ff.de reg.iu.l.qui
in ius.⁊.l.nemo iur.aliter excediẗ modꝰ
in exequendo quod nō licet.C.quo.app.
non recipiūẗ.l.ab executione pro modo
quidē culpe vindicta ē inferēda.ff.de pe
nis.l.reſpiciendū.in prin.lȝ em̄ defenſio
ſit a ſtatuto ꝑmiſſa abſolute:tm̄ reſtrin-
genda eſt.quelibet em̄ poteſtas quantū-
cunqȝ generaliter a lege conceſſa reſtrin
gitur ad ius ꝯmune.ff.de condi.inde.l.ſi
procurator.⁊.l.celſus.⁊ ad municipa.l.
proculus.⁊.l.lucius ſiue titius.§.pen.ſic
⁊ alias caſtigatio cōceſſa marito vel dño
magis reſtringiẗ:leuis tñ caſtigatio per
mittitur.ff.ad.l.aquil.l.ſȝ ſi qñcūqȝ.in fi.
4 ⁊.l.ſeq.†Nimia em̄ ſeuitia eſt in culpa.
vt ibi.⁊.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iu.
l.ij.q̄ enim nō fortuito exbannituȝ puta
telo ſe defendentē:ſed ex ꝓpoſito forte
tanq̄ȝ inimicū offenderit videtur cū iniu
ria eum occidiſſe:vt.d.l.ſi quacunqȝ.§.j.
tenere enim potius debet eū deprehen-
ſuȝ ſub cura poteſtatis:vt ibi ⁊.C.de ma
leẗ.⁊ ma.l.vlt.dici tñ pōt:ꝙ cū in odium
exbanniti ſit hoc introductū:⁊ in eiꝰ con
tumacia impoſitū:qꝛ in hoc vinciẗ lex a
5 ſtatuto vt ſupra dixi.†Offenſionis autē
a verbo[a] etiam occiſum cōtineri:vt eo.ti.l.
6 nec i ea.¶†Sȝ queriẗ q̄d ſi ꝑmittiẗ ꝑ ſta
tutū:ſȝ in bāno ꝯtineẗ.ꝙ liceat vnicuiqȝ
offendere exbānitū:nunquid offendens
ex hoc accuſabitur.¶Et primo videtur
ꝙ nō:qꝛ nō poteſt iudex vel teſtator ge-
neralē iuriſditionē immutare.ff.de fer.
l.j.⁊ extra de teſta.c.requiſiſti.Ad idem
C.de ope.publi.l.j.ibi neqȝ confeſſio iu-
dicis immutationē cōtra ius cōcedit.ff.
de iureiurā.¶Ad idem.ff.de re.iur.l.ex
pretorio.ad idē.C.de preci.impera.offe.
l.nec damnoſa.¶Econtra ꝙ ſic per.l.ff.
de adult.l.decem.iuſſus enim iudicis eū
excuſat.Et facit licitū:qꝺ alꝭ eſſet illici-
tum.ff.de aqua plu.arcē.l.q̄ȝq̄ȝ.ff.de his
qui not.infa.l.furti.§.qui iuſſu.Nō enim
principis vel pretoris autoritate debe-
mus decipi:nec debet nobis eſſe damno
ſa.C.de his qui ve.eta.impe.l.j.quod ve
rius videẗ qñ aliquis offendit exbānitū:
cuiꝰ bannimentū poſtea
inuenitur nullū vel nō ſo
lenniter datū ſm formā
ſtatutoꝝ:dic vt ſupra de
queſtione emergen.in q̄-
ſtione quarta.¶Ulteriꝰ
queritur.aliquis offēdit
exbannitū.ex permiſſio-
ne ſtatuti:de qua offen-
ſione accuſatꝰ cōparēs
dicit.dñe iudex non de-
beo reſpōdeẗ ad accuſa
tionē:quia eum de quo
accuſor offendere potui
permittēte ſtatuto.di-
cit iudex reſpōdeas ac-
cuſa.⁊ in termino accu-
ſationis probabis exce-
ptionē ꝓbandam.an ſit
admittendus ad exce-
ptiones ante ꝓbationē.
Et primo videẗ ꝙ ante
reſponſionem ſit admit
tendus:qꝛ ex quo ſtatu-
tū ſibi ꝑmittit:non vide
tur ꝙ accuſa.procedat.
C.de his q̄ ad eccle.con-
fu.l.iij.ibi:⁊ in gloſ.dici-
tur imo talis accuſa.eſt
laceranda.C.ne quis de
cre.§.fi.qꝛ ſine metu ac-
cuſatoris fieri poteſt:vt
ibi de eo qꝺ fit lege per-
mittēte.accuſari nō pōt.
qꝛ quod legitime factuȝ
eſt ⁊c.vt.d.l.graccus.C.
de adul.Uñ ſi non legiti
mꝰ accuſator:non debet
accuſari.Extra de accu.
cap.j.ff.de collu.dete-
gen.cū non iuſto.Preſcri
ptiones enim id eſt exce
ptiones que obijci ſolēt
accuſantibus qñ tracta
ri ſolent anteq̄ȝ nomen
rei inter eos accipiaẗ.i.
ante li.cōteſt.ff.de adul-
te.l.ſi maritus.§.preſcri
ptis.ergo ⁊c.¶Econtra
ꝙ ſit ad reſpondendum
cogenddus.quia hec eſt

a ¶Offen- ſionis v̄bo. Adde Bar. in.l.licita- tio.§.qꝺ illi cite.ff.d̄ pu blic.pau.de ca.ꝯſi.cxcij. Flo.de ſctō petro.in.l.j. §.hec autē. de his q̄ de ie.vel effu. alexā.in.§. chuſogonꝰ in fi.de ver. obligation.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

exceptio peremptoria. Naz ea probata
accuſa.perimitur.ergo poſt conteſtatio=
nem probanda.C.ſen. reſ.in.non poſſe.
l.peremptorias.nam eſt de rebus per=
emptorijs que litis conteſtationem im=
pediunt.ff.de condi.inde.l.eleganter.§.
ſi poſt.et de verbo.ſigni. c.cum ſacra.Et
extra de excep.c.exceptio.libr.vj.Igitur
ſeruatis ſuis exceptionibus contra per=
ſonam ſoluunt : ſi accuſatio contineat
aperte naturam negotij:id eſt cauſaz ac
cuſationis. vtputa quia continetur in li
bello.Accuſo petruz qui occidit ſeruum
quia armatus ⁊c. vel talem qui vela re=
gia ⁊c.vel talem qui occidit petrum ex=
bannitũ:tunc talis libellus eſt reijcien=
dus:quia continet in ſe patentem erro=
rem.arg.dictarũ legum pro prima par=
te allegatarum.C.quando prouo.nõ eſt
neceſ.l.ij.⁊ de re iudi.l.preſes.⁊.C.de fur
tis.l.j.Siuautem petentis cauſam reie=
ctionis non retinet:dico litem conteſta=
ri.argu.C.qñ prouo.non eſt neceſ.l.ij. Et9
in proceſſu poterit de iure ſuo oſtende=
re.argu.de rei ven.l.iij.in fi.Et depoſiti.
l.j.§.argentũ.Et per iura in ſecũda par=
te allegata. Et ſic etiaz repellitur modo
obijciens:quod ante obijcere potuit:vel
debuit:quia quod eſt ei imputetur.C.de
adulte.l.ꝗuis indubitati. Non enĩ poſt
tẽpus pbationis vel ſñiam probandam
quis admittitur.ff.de re iudi.l.poſt rem.
C.de fruc.et litis expenſis.l.terminato.
qꝛ p veritate accipiatˀ:vt in regula iur.l.
7 res iudicata.¶ †pfectũ enĩ negotiũ poſt
ea cõditionẽ non capit.C.de dona.q̃ ſub
modo.l.pfecta.qꝛ lapſus terminꝰ tacitã
renũtiationẽ inducit.ff.de acq̃r.here.l.
ꝗdiu.in fi.¶ An autẽ hec exceptio poſſit
obijci ⁊ pbari p pcuratorẽ dixi ſupra de
queſtione circa procuratorem in queſti=
one nona ⁊ ibi plene. ¶ Sed adhuc que
8 ritur †q̃s ſm formaz ſtatuti impone põt
offendi:ducitˀ in forcia cõmunis. Et eo
in cuſtodia cõmunis cõſtituto aliq̃s per
cutit:vl' occidit eũ nũq̃d pcutiẽs ex hoc
punietur.Et primo videtur ꝙ non:qꝛ fe
cit lege permittente ergo impunitus:vt
l.graccꝰ.j.ff.de adu.l.miles.§.fi.¶ Econ
tra videtur ꝙ ſic : qꝛ permittitˀ vt offen=
datur bannitus propter defectum pu=
blice vindicte:quã curia tenetˀ in eũ exer
cere:et nõ poterat pter eius abſentiã.
Si enĩ fuiſſet exbãnitus nec fuiſſet pmiſ
ſa offenſio:ſi fuiſſet punitꝰ debita pena
per ea que dixi ſupra de queſtionibꝰ cir
ca iuriſditionem. §. fina. que in hoc re=
petere poteſt.vnde cum modo nõ ſit ab=
ſens:videtur permiſſio reuocata. argu.
ff.de fideicom.l.ſtipulatus. quia ceſſante
cauſa ceſſat effectus.ff. de iure patroñ. l.
adigere.§. ꝗdiu. C. de epiſco.et cleric. l.
generaliter. Extra de appel.c. cum ceſ=
ſante.quia deuenit ad eum caſuz: a quo
incipere non potuit.ff.de vſur.l. cum vir
predium. ¶ Dic quod videtur puniens=
dus.ar.ff. de iure fiſci.l.edi.§. id autem.
ff.de penis.l.aut facta.§.quiſquis.Et fa=
cit expreſſe.C. de male. et mathe.l. vlti=
ma. Item quannis permittat lex hoſtes
occidi.vt.ff.ad.l.corne.de ſicar.l.iij.§. fi=
na.tamen poſtquam capti ſunt: nõ licet
ff.de ſtat.hom̃.l libertas.§.ſerui.inſti. de
iniur.§. primo. ¶ †Quid ſi exbannitus
ſponte ſe preſentauit poſt tempora ban
ni:et dedit fideiuſſorem de ſoluẽdo ban
num nunquid liberetur.⁊ videtur quod
non. Nam licet excommunicatus iura=
uerit ſtare mandatis eccleſie tamen an=
tequam ſoluatur non eſt excommunica=
tus:vt extra de ſentẽ.excommu. ca. cum
deſideres.et.c.quod in dubijs.¶ Econ=
tra quod puniatur:quia videtur ſatiſfe=
ciſſe. nam ſatiſfactum accipimus. ff. de
pigno.actio.l.ſi in rem.§.omnis.cum er=
go curia propter ſatiſdationem diſtule=
rit banni executionem:ſatis eſt:vt. ff. de
publica.l.vltima. §. ſi quis confeſſus. et
ff.de noui oper.nuntia.l.pretor. §. quic=
quid autem.Nam et promiſſio pro ſolu=
tione eſt.ff.de donationibus. l. ſi patro=
nus.§.primo.Item quia remanſit in cu=
ſtodia communis:vnde offendi non de=
buit:vt dixi ſupra in proxima queſtione.
Ad idem.ff.de preto.ſtipu.l.paulus. itez
quia par eſt dare ſimilis:et ſoluere:vt in
autenti.vt exactio.inſtan.do.§.fina.Item
de proximo agendum. pro certo eſt ha=
bẽdum.ff.de teſtamen.milita.l. filius fa=
milias. Ad idem. ff. quod vi aut clam.l.
ſed ſi alius.§.eſt ⁊ alia.item ceptum pro
iam facto habetur.ff.de aur.⁊ arg. lega.

l.ſi non ſic.§.quid ergo. Item quia debi=
tores reipublice poſt ſatiſdationem mu=
neribus publicis rome fungimur. C. de
debi.l.j.lib.xj.Item qꝛ res facile redit ad
naturam ſuam.ff.de pac.l.ſi vnus.⁊ adde
j.eo.§.ſed pone.
10 ¶ †Item pone ꝙ quis exbannitˀ in centũ:
tamen exbannimentũ deficit in citatione:
vel alia ſolennitate ſtatuti. qui exbanni=
tus nouiter decurſo termino banni in iu=
dicio comparet:iudex mandat ei:vt ad
penam centum non diſcedat donec ſatiſfe
cerit exbannimenti quantitatẽ:ipſe autez
exbannitus contempto mandato recedit:
propter qđ iudex vult exigere ab eo quã=
titatem banni:⁊ etiam centũ pro mulcta:
que ei accedit:obijcit exbannitus [a] ꝙ non
a poteſt:qꝛ bannũ eſt nullũ pter defectũ ſo
lẽnitatis.dicit iudex ꝗuis bannũ ſit nul=
lum:tamẽ mulcte impoſitio tenuit:qꝛ fuit
aliqua ⁊ nõ cõtra ius litigatoris.ff.de re
iud.l.preſens.⁊.l.cum prolatis. ¶ Replica
tur:qꝛ ſi bannum eſt nullũ:ergo ⁊ mulcta.
que ⁊ accedit eſt nulla.arg.expreſſum.ff.ſi
quis caut.l.ſi eum.§.iniuriarũ.vnde non
debuit aliũde valere mulcta predicta:que
fundatur ſuper pdicto banno:⁊ eſt ciuilis
executio.ar.j.q.j.paulus.⁊.C. de edẽ.aut.
ſi quis aũt.extra de cle.conin.c.venerabi=
lem.in fi.ſi enim non eſt bannũ:executio=
nem habere non poteſt:vt.C.de fer.l.a nul
lo. Nam bannũ nõ poteſt precedere ſuam
cauſam:vt notatur.xxiij.q.iij.nabuchodo
noſor.in fine. Et facit ad hoc argum̃ ex=
preſſum.ff.ſi quis cau.l.ſi cum.§.iniuria=
rum.ibi propter ipſum ⁊c.⁊ hoc tenet Dy.
per.l.ſi cum nullo.ff.de re iud.⁊ not.ff.pro
ſocio vt ſic.
11 ¶ Deinde queritur.† pone ꝙ talis exban
nitus ex tali delicto qđ equiparatˀ deper=
tato ſm ea que notauimus in queſtione
circa procuratorem.in queſtione.x.in fi.vt
puta de proditione:ſeu ſeditione:de qui=
bus cõſtat puniri.l.iulia maieſtatis.ff.eo.
ti.l j.⁊.l.decẽ.Qui exbãnitus durãte ban=
no cõmittit aliqđ delictũ extra territoriũ
ſue ciuitatis de quo eſt exbannitus : que=
ritur vtrum ex illo delicto iudex ciuitatis
ſue poſſit procedere.Et primo videtur qđ
ſic.ne ex illo delicto cõſequatˀ immunita=
tem.ff.de interdic. ⁊ releg.l.relegatorum.
§.fina.de nego.geſtis.l.ſi
ue hereditaria. Item li=
cet perdat ciuitatẽ ⁊ deſie
rit eſſe ciuis:tamen domi
cilium ratione originis
durat a qua ſe excuſare
non poteſt.quia eam ſem
per retinet.ff.ad munici=
pa.l.aſſumpto.§.j.excluſio
enim ciuitatis ⁊ capitis
diminutio nõ debet a de=
licto exprimere.ff.de cap.
dimi.l.pertinet.§. nemo
inuitus.vt eod.tit.l.tute=
12 las.§. iniuriarũ.† Nam
⁊ ſemel exbannitus ⁊ ex=
communicatus poteſt ite
rum excommunicari ⁊ ex=
banniri. vt qui in ſordi=
bus eſt abſordeſcat am=
plius.xlvij.diſtinc.ꝗtum
extra de iude.ca.ita quo=
13 rundam.⁊ ibi not.† Pre=
terea relegatus ad tem=
pus retinet locum domi=
cilij : ex quo exbannitur
vt not.ff.ad muni.l.eius
qui.§.fi. ergo iudex domi
cilij põt procedere contra
eum.
¶ Econtra ꝙ non. Nam
predicta loquuntur in de
lictis:in quibus retinet ci
uitatem ⁊ incolatum : et
deſinit eſſe ciuis.ff.de leg.
l.vlt.⁊.d.l.tutelas.in fine
adeo qđ non põt a ſuis
creditoribus cõueniri: vt
dixi de queſtio. circa ſen=
tẽtiam.in.q.xij.ſi ergo cõ=
tra eum tanꝗ aliene iuriſ
ditionis hominem nihil
põt ſtatui.vt dixi.S.de qõ.
circa iuriſditionem.qõ.j.
delinquendo enim in alte
riꝰ territorio nõ cedit ad
iniuriam iudicis illius ci
uitatis.de qua deſijt eſſe
ciuis:ſz loci:vbi deliquit
ff.ſi quis ius dic.non ob=
temp.l.j.adeo qđ ſi ciuis

a ¶ Obijcitˀ
exbãnitus.
Adde ꝙ ex
bãniti de ci
uitate non
poſſut poſt
mortẽ ad ci
uitatẽ ꝺfer
ri.Pe.de an
cha.in.c.cũ
ad monaſte
rium.nu.9.
de ſta.mo.

eſſet deberet reuerti ad
locum delicti: vt dixi ſu=
pra de queſtio. circa iuriſ=
ditionem. in. vj. qõ. Cum
ergo non ſibi: ſed alij ſit
facta iniuria: non debet
14 vendicare. † quia actio
a iniuriarum [a] eſt priuati
iudicij. C. de iniur. l. iniu=
riarum. ⁊ ſoli iniuriato cõ
petit. ff. de priua. delict. l.
vlt. conſtat enim qđ ban=
nitus ſicut non admitti=
tur ad munera ⁊ ad hono
res ciuitatis a qua eſt ex=
bannitus. ſic etiam nec
grauabitur. qꝛ ſm natu=
ram ⁊c. Item exbannitus
in caſu propoſito ita deſijt
eſſe ciuis. quod per pri=
mum iudicem ex nouo
delicto alibi commiſſo pu
niri nõ poteſt. nec ibi con=
ueniri: vt. d. l. ꝑtinet. Sed
aliter exbãnitus puta ex
eo: ꝙ infert iniuriam: vel
mediam capitis diminu=
tionem: domicilium reti=
net. ⁊ conueniri põt. vt no.
in. d. l. eius qui. §. fina. ad
idem. ff. de mino. l. papi.
exuli. ¶ Sed vlterius que
15 ritur † quid ſi talis exbã=
nitus redijt in ciuitatem:
nec punitus eſt de delicto
alibi commiſſo. Nũquid
a iudice ciuitatis ad quã
redijt poterit puniri. Et
primo videtur ꝙ non nec
ratione loci. cum declina=
uerit extra territorium.
nec ratione perſone: cum
tunc non eſt ciuis: vt. ẜ. di
dictum eſt. ¶ Econtra qđ
ſic: qꝛ ex quo punitus non
fuit: hic eſt puniendus ne
remaneat impunitus. qꝛ
noxa caput ſequitur. ff. ſi
ex noxa. cauſa aga. l. ij. et
delicta tenent ſuos auto=
res. C. de pac. l. ſancimus.

a ¶ Actio iniuriarũ. Ad de ꝙ actio iniuriarum oritur ex cõuitijs. petr. de anc. in c. veniẽs. nu. 1. de iureiur.

Sunt ita oſſibus annexa qđ delinquẽtem
ſequũtur: ſicut lepra leproſum. ff. de cond.
indeb. l. frater a fratre. ſicut ⁊ perſonalis
actio. ff. de pec. l. quis ergo. Preterea reſpõ
do ad ciuitatem adeptus eſt domicilium
reus. ff. ad munic. l. domiciliũ. Et maxime
ſi ibi habet maiorem partẽ fortunarũ ſua
rum: vt not. in. d. l. eius qui. §. ſi. itẽ qꝛ res
deuenit ad eum caſum: a quo incipere nõ
16 poterat. de vſufr. l. cũ vir prediũ. † Item
an bannitus poſſit offendi a preſide. Dy.
determinat qđ non vt ipſe not. ff. de teſt. l.
qui a latronibus. ⁊ per. l. ff. de his qui no.
infa. l. furti. in prin. ⁊ facit. ff. de iniuſto ru
pto ⁊ irri. teſta. l. ſi quis exheredato. §. hi
17 autem. ¶ † Sed pone ꝙ ſtatuto cauetur
qđ banniti debeant de libro bannitorum
cancellari. Accidit ꝙ exbãnitus ſoluit pe=
nam exbannimenti: tamẽ anteꝗ̃ bãnum
cancelletur: ⁊ anteꝗ̃ bannimẽtum offen=
ditur ab aliquo: nunquid impune poteſt
offendi. Et primo videtur ꝙ ſic: qꝛ durãte
ſcriptura bãni durat ipſum bannũ. Nam
ꝗ̃diu durat nomen durat pena impoſita
nomini. C. de infa. pe. celi. l. j. al's. ar. C. de
fer. l. a nullo a contrario ſenſu. ad idem. C.
de edi. edic. l. bouem. § pe. Item qꝛ electio
ad militiam nõ ſufficit donec ſit ſcriptus
in numero militum. ff. de mili. teſtam. l. ex
eo. C. de cohar. princip. l. quicunꝗ̃. libro
duodecimo. vnde ſicut ſcriptus eſt in ban
no: ſic contrario actu debuit cancellari: vt
ff. de reg. iur. l. quicunꝗ̃. l. nihil tam natu=
rale. ⁊. ff. de ſolutio. l. prout quiſꝗ̃. Item
ſcriptus eſt inter infames. ergo cancella=
tione opus eſt. argumẽ. ff. ad turpil. l. j. §. ſi
plures.
¶ Econtra ꝙ pro rebannito ſit habẽdus:
qꝛ ſolutione eius quod debetur tollitur
omnis obligatio. inſtit. quib. mo. tol. obli.
in prin. ff. de verbo. oblig. l. qui pluribus.
Item ſcriptura eſt ſolutione facta diſſo=
luta. C. de conditio. ſine cauſa. l. diſſolute.
adeo quod actionem habet ad cancellan
dum. ergo ipſam cancellationem habere
videtur. ff. de regu. iuris. l. qui actionem.
Item qꝛ fecit quod in eo eſt. Sed cancella
tio ad officiales pertinet. vnde ſi per eum
ſtetit. non eſt ſoluenti imputandum. ff. de
tempo. appellatio. l. ij. ⁊ ideo videtur Dy.
quod ſi offenditur a ſciente non impuni=

ta ſit: licet cancellatus non ſit. iam enim
in fortiam cõmunis peruenerat: vt dixi. ẜ.
in. §. ſed adhuc queritur. ſecus ab ignoran
te. ff. de adul. l. penult. ¶ Preterea queritur.
18 † nunquid licet illo exbannito offendere
alium exbannitũ impune. Et primo vide=
tur ꝙ ſic: qꝛ ſtatutum permittit indiſtin=
cte offendere. ergo vnicuiꝗ̃ videtur genera=
liter permiſſum. qꝛ ſufficit aliquid in gñe
mandari. ff. de offi. prefec. vrb. l. j. §. cum vr
bem. ⁊ de iure fiſci. §. in fraudẽ. ⁊. ff. de proc.
l. cui. ⁊ arg. ff. de adminiſtra. tutorum. l. ſi
duo. quia vbi lex non diſtinguit. nec nos
vt. ff. de public. l. de pretio. ¶ Econtra qđ
non. quia ex ſua improbitate ⁊c. ff. de in=
terdictis ⁊ relega. §. finali. ⁊ de regu. iur.
l. nemo.
19 ¶ † Item quia fur non habet furti actio=
nem contra alium furem qui ſibi rem ean
dem furatam ſubtraxit. ff. de fur. l. qui re.
§. ſi quis alteri. ⁊ l. itaꝗ̃. Eſt enim quod ta
li offendenti poſſit obijci. ⁊ tu ⁊c. ff. quod
vi aut clam. l. ſi alius. §. belliſſime quia
nihil doloſus doloſo. imo paria delicta
mutua compenſatione tolluntur. ff. ſol. mat.
l. viro. ⁊ de dolo. l. ſi duo. ⁊ de eo per quem
fac. erit. l. fi. Item qꝛ laborat eodem mor=
bo: vel cauſa. extra de teſta. c. veniens. C.
eo. ti. l. quoniam. ⁊ de lib. cau. l. ſi filium. ⁊
non debet legis beneficio iuuari: qui in
legem commiſit. ff. de mino. l. auxiliũ. ⁊. ff.
ſol. ma. l. viro.
¶ Igitur dicendum eſt vt non excuſetur. 1
ſi autem offendens ſit ex vno delicto tan
tum exbannitus: offenſus autem ex pluri
bus delictis poſſet dici: vt poſſit impune
offendi cum non ſit equa conditio vnius
exbannimenti ad plura ſua. Ergo non cõ=
penſanda cum paria non ſint. ar. a contra=
20 rio ſenſu. d. l. viro. ¶ † Item ſolet queri
quid ſi ex pluribus cauſis vel delictis eſt
exbannitus. an ſufficiat vnum exbanni=
mentum generale pro omnibus. Et pri=
mo videtur ꝙ ſic. ar. ff. de accep. l. ſi ex plu=
21 ribus. † Nam ⁊ pro multis excõicationi=
bus ſufficit vna abſolutio. vt nota. iij. qõ.
iiij. engeltrudam. quia tantum operatur
generale quo ad generalia. quantum ope
ratur ſpeciale in qualibet. ſua ſpecie. ff. de
22 admi. tut. l. ſi duo. † Semper enim genus
ſpeciem in ſe continet. ff. de regulis iuris.
l. ſemper in generalibus.
Et qui omne dat: nihil ex
cipit. ff. de lega. iij. l. heres
meus. §. j. ſufficit em̃ ali=
quid in genere mandari.
vt dixi. ẜ. in. q. proxima.
¶ Econtra ꝙ nõ: qꝛ lex ex
preſſe requirit: vt pro ſin=
gularibus criminibꝰ ſin=
gularis fiat executio. ff. ad
turpil. l. j. §. ſi plura. ⁊. l. ſe=
natus. §. j. ⁊. ff. de no. oper.
nun. l. de pupillo. §. ſi plu=
rium domorũ igitur tanꝗ̃
factũ cõtra legem non va
let. vt. l. nõ dubium. C. de
legi. Sed videtur Dy. qđ
exbannimentum genera=
le nõ ſufficiat. ſi tñ ex qui
buſdam criminibus ſpe=
cificatis ⁊ gñalis ſubijci=
tur clauſula videtur ſuffi
cere. ff. ad. l. aquil. l. ſi ſer=
uus ſeruum. §. ⁊ nunquid
lex. ⁊ ſi quis cau. l. ſed et ſi
quis. § queſitum. ⁊ per ea
que not. extra de reg. iur.
lib. vj. ⁊c.
¶ Utrum ſtatuto loquen
te in plurali: teneatur qui
committit in ſingulari.
NOno que=
ritur. † ca=
uetur ſta=
tuto: qđ ex
verbis in=
iurioſis pu
niatur quis in viginti. cõ=
tingit: quod aliquis di=
cit alicui vnum verbum
iniurioſum tantum. Nun=
quid punietur dicta pena
Et videtur primo quod
non. nam ſtatutum dicit
verbis in plurali. ergo
requiritur qđ plura ver=
ba dicantur. quia plura=
lis locutio ſaltem duo re=
quirit. ff. de teſtib. l. vbi nu
merus. ⁊ extra de teſtib.
ca. gaudemus. a cõtrario

a ¶ Una abſolutio. Ad de qđ talis abſolutio dꝫ ſnia. Jo. de tur. cre. c. ſi qs a ꝓprio. nu. iij. x. q. iij. ⁊ qs ſit effectus quem facit eccleſia quo ad deũ vid pe. de anch. in ca. in ſacris. nu. 4. de ſen. excõ.

a ¶Ut. d.l. ſi qs id qd. Adde ibi Bart. ⁊ doc. Dyn. in .l. duo ſunt.in ver. femini nū.ff. de te. ſtat. collect. l.c. raynal= dus.nu. iij. extra de te. bal. i.l. nec paſſ m .C. de iuris et facti igno.

ſenſu. ergo vbi receditur a verbis ſtatuti:nō videt͛ puniendus:q2 non eſt re= cedendū a verbis ſtatuti ff.de leg.iij.l.nō aliter.ff. de exercita.l.ij.§.in re. ¶Econtra q puniat͛ etiaz pro vno verbo.ff.de nego. geſt.l.j.§.j.⁊ vi bo.rapt.l. ij.§.qd ait.omnis em̄ plu ralitas includit in ſe ſin= gularitatem.⁊ q ex ſingu laribus fit pluralitas.ar. ff.de loca.l.in naui.in fine ⁊ primū dicit͛ reſpectu ſe= cūdi:vt.ff.de reb.du.l.qui duos.⁊ hec veritas.al's re manet iniuria impunita. quod eſſe non debet .vt.l. ita. Et adde quod eſt in q.xvij.

¶Utrū ſtatutū qd loquit͛ in maſculino trahatur ad genus femininum.Et an ſtatutum prohibēs ſucceſ ſionem filiorū maſculorū: trahatur ad ſucceſſionem filiarum.

1 Decimoque ritur.† qd ſi ſtatutuz phibet vel permittit aliquid in genere maſculino. Nun= quid idem ſeruabimus: vel intelligemus in gene re feminino.Et primo vi= detur qd ſic:q2 genus ma ſculinum cōcipit femini= num.ff.de lega .iij. l. qui duos.⁊.l.ſeruus legatus. ⁊ de pact.l.tres fratres.⁊ de neg.geſt.l.iij.⁊ de cōſt. pec.l.j.⁊ de teſta.tut.l.qui

2 ita.† Verbū enim a lege prolatum cōtinet vtrunq ſexum.ff.de iur.om.iud.l. ſi quis id qd.§.j.ff.de iur. fiſ.l.j.ff.de verb.ſig.l.j.⁊.l. 3 pronuntiatio . in princip.

⁊.l.inſta.⁊ no.C.cod.tit.l.j. ¶Econtra qd non.ff.de vent.in poſſ.mit.l.j.§.queritur. ⁊.l.ſi ita ⁊ de liber.⁊ poſth.l.nominatim. quidam tamen ſoluunt.aut maſculinum genus profertur ab homine:aut a lege.ſi ab homine ſiquidem continet odium:ma ſculinum non concipit femininum . ⁊ ita loquitur.d.l.j.§.queritur.de vent. inſpic. Si vero continet fauorem. tunc concipit. vt in legibus pro prima parte allegatis. hoc verum niſi fuerit alia mens loquen= tis.ff.de lega.iij.l.lucius.§.queſitum . Si vero profertur a lege:tunc ſiue contineat odium:ſiue fauorem:indiſtincte maſculi= num concipit femininū:vt.vt.d.l.ſi quis id qd. a de neg.geſt.l.iij.ita terminatur in d.l.j.de verbo.ſig.vnde dicunt cum omne ſtatutum ſit lex:vt inſtit.⁊ de iuſti.⁊ iure. §.omnes populi.ergo in ſtatuto maſculi= num concipiet femininū.Preterea magi= ſtratus municipij ita prebet autoritatem editioni ſtatutorū.ſicut in ceteris diſpoſi= tionibus a populo inductis .inſtituta de iure natura.§.plebiſcita.⁊. C .de ſer.gra. reipub.ma.l.j.ergo perinde eſt habendū: ac ſi per magiſtratum fuiſſet edicta . cui confirmat pro dante ⁊ faciente habetur. ff.de verborum ſignificatio.l. ſi conuene= rit.de teſta.tute.l.teſtamento.⁊ de condi. inſtitu.l.talis inſtitu.extra de conceſſione prebend.c.quoniam.Sed ſimpliciter pro= latum comprehendit femininum : vt di= cta.l.ſi quis id quod. ergo per ſtatutum. Sed Dyn.hanc reprobat.⁊ dicit predicta eſſe de iure communi:ſed in ſtatuto hoc non procedit . Ratio eſt : quia ſtatutum conſtat eſſe ſtricti iuris:⁊ non debet ſic ex tendi ad ſubauditos caſus vt plene dixi ſupra eodem titulo.in princip. Cum ergo genus maſculinum cōcipiat femininum: ⁊ non ſic abſolute ⁊ ſimplici abſolutione vocabuli.ſed procedit ex mente ⁊ inter pre tatione legis:vt.l.quiſquis.ff.de lega.ij. tertio.Non poſſumus dicere quod verba ſtatuti prolata in maſculino : trahantur ad femininum.Nam hoc eſt interpretari exhibendo eorum ſignificationē ad alios caſus:quod non licet: vt dictum eſt. Et ideo ſecus in ſtatuto q̄ in iure communi: ⁊ per hoc vr̄ ſolui talis queſtio.¶† Cauet͛ ſtatuto q nulla mater ſuccedat filijs ſup=

ſtitib9.nūqd ſi ſupſint filie excludet͛ ma= ter a tali ſucceſſiōe. Et vr̄ q ſic q2 vt dixi maſculinū concipit feminū ergo ſiue ma ſculus ſiue femina ſupſit ſufficit ad ma= trē excludēdā p iura prio alleg. Sz veri9 eſt q mr̄ nō excludat͛ a ſucceſſione: ſed admittat͛ ad ſucceſſionē. q2 de feminis i ſtatuto caue͛t ſiue cōtinet͛:ne ex verbis in ſtatuto poſitis nō cōprehendit͛. ergo ⁊c. Et ita determinat Dy.in dicta.l.qj duos. ¶Utrū teneatur qui ſeipſum in rixa per cuſſit.Item an teneatur percutiens.

1 Undecimo q̄ritur. † Quid ſi aliquis ſeipſuz i rixa p= cutiat:nunquid puniri dz pena ſtatuti: quod dixi ſi quis percutiat in rixa ⁊c. Et vr̄ q nō vr̄ cogitatum

2 de pſona ſuiipſius. †Nā in generali ſer mone nō continet͛ pſona loquentis:ſz de extranea videt͛ intelligi:vt.ff. loca.l. qui inſulam.§.colonus.⁊.l. inquiſitio verita tis.C.de ſolu.q̄ p̄dicta v̄ba videntur de= notare duas pſonas. ſic enim debet eſſe alia perſona pcutiētis ⁊ alia pcuſſi. Un̄ cū nō inuenit͛ nō videt͛ puniendus.nam vnuſquiſq eſt in re ſua moderator ⁊ ar=

3 biter.C.māda.l.in re.†Item q̄ rem ſuam rapuit:nō tenetur vi boñ.rap.l.ij.§. hec actio.itē volēs facit:ſed volenti nō infer tur iniuria.ff.de iniur.l.j.§. vſq adeo. ſic ⁊ clericus ſeipm̄ percutiens nō vr̄ excōi= catus:q2 ſeipm̄ excōicare nō pōt. ar. xxj. q.iij.is q̄. ¶Econtra q teneatur.ff.ad ſil leia.l.ij.§.q ſi vulneraſti. preſumit͛ enim opera data hoc feciſſe.⁊ q ſe ſponte occi dēdū p̄buit tenetur pena legis cornelie de ſic.l.leg.corne.in fi.ff.eo.ti. Unde pu= niendus. q2 q̄ ſibi nō pepercit multomi= nus alijs parceret.ff.de reb.eo.l.ij.§.ſi= 2 cuti itē q2 nō eſt dn̄s mēbrorū ſuorū.ff. ad.l.aquil.l.liber hō.in prin. Et hoc for= a te verius: maxime qñ non caſu : ſed da= ta opera fecit. ff.ex quib.cau.maio.l.qui data opera. Illū autē cum quo erat in ri xa:conſtat ex illo vulnere nō teneri.ff.ad

4 ſille.l.ij.d.§.q ſi vulneraſti. ¶†hec vera preterq̄ in crimine violētie qñ vim inſe rens tūc pro oibus delictis occurrētib9 tenet͛.C.ad.l.iuliā de vi pub. l. qñ. Sed tūc dici pōt q in ppoſita qōne violenter

non videtur:q teneatur q2 hoc cōmentū ſibypſi percutiēti pdeſſe nō dz ff.ad ſille.l.ij.§. excuſan= tur. Itē dicit q qui pcuſ= tit nō ex ppoſito media= tor eſt p rixa actione inſ iuriarū nō tenet.ff. de in iur.ſi cum ſeruo.tenetur tm̄ cōcuſſor actione legis aquil.vt ibi notatur. vel ſecus in rixa cum ſit in actu delinquendi. ¶Utrum per ſtatutum qd permittit alicui accu ſare:liceat accuſato offi ciali accuſare.

Duodeci= mo q̄ritur quid † ſi in ſtatuto cōtinet͛ q de aliquo malencio licet cuilibet accuſare et q accuſator habeat tertiaz partem. Nunqd ſi officialis cu= rie vel familiaris domi= ni ptātis de illo loco ac cuſat recipiat partem p ſtatutū cōceſſam.Et pri= mo vr̄ q ſic: nam p̄dicta verba ſtatuti indefinite ⁊ abſolute loquunt͛.Er= go oēm pſonā ḡnalr cō= phēdūt:q2 idefinita eq= pollet vniuerſali. ff. de leg.ij.l.ſi plib9.in p̄nc.ff. de pig.ac. l. ſi neceſſitas §.ſi aia. † Et q2 hoc no= men q̄ſq̄s ſiue q̄libet eſt ſignū vniuerſale a. ff. de her.inſti.l. hoc articulo. q̄dā dicit nihil excipit.ff. de ale.l.ij.§. notandum. C.de bo. poſ. contra tab. l.pma.⁊ extra de maio.⁊ obedic.c. ſolite ergo in oī accuſatione habet lo= cum. ¶Econtra q non: quia poteſtas ſiue re=

a ¶Signū vniuerſale. Adde bar.i l.hoc articu lo.in ver.vt igit͛.ff.d̄ he re.inſtit.

ctoꝛ recipit ſalarium ꝓ ſe ⁊ oibus famulis: quo debet eſſe contentus. in auþ. de iureiurã. qđ pre-ſta. ab his qui ad ſu. in prin. colũne. Preterea lege cauetur ꝙ id qđ capitur ab hoſtib⁹ efficiatur capietis. ff. de ca. ⁊ poſt. reuer. l. ij. q. d. Et tñ ſi miles armate militie qui recipit ſtipẽdia a republica capiat aliquem ab hoſtibus: non ideo efficitur eius ſeruus. qꝛ milites dicuntur eſſe defenſores ⁊ nõ dñi eorũ que ex bonis eorũ hoſtiũ capiunẗ. ff. de capt. ⁊ poſtl. reuer. l. ab hoſtib⁹. qꝛ gerens officiũ publicũ nõ habet locum dñi dũ ſpoliat. arg. ff. de fur. l. tutorũ. ⁊ pro emptore. l. qui fundum. §. ſi tutoꝛ. Debet em̃ bona ſubditoꝝ ꝓtegere nõ auferre. ar. C. de preſcrip. xxx. ann. l. bene a zenone. Idem ſeruabimus in officialibus ⁊ familiaribus terrarum: vt in eis predictũ ſtatutum locum non habeat. arg. ff. de incen. rui. nau. l. ne quid. in ſi.

¶ Utrum tenens arma in porticu domus ſit puniendus. Item qualiter intelligatur fieri ad domum inſultus.

3 Tertiodecimo queri- 4 tur. † ſtatuto cauetur qđ tenens vel portãs arma per ciuitatem ſoluat centum ſolidos. Accidit ꝙ aliquis inuenitur cum armis ſub porticu domus. queritur an puniatur. Et primo videtur ꝙ non magis: ꝙ ſi inuentus eſſet in ipſa domo. qꝛ appellatione domus ⁊ porticus continetur. ff. de lega. j. l. cetera. §. hoc ſenatus. et de leg. iij. l. predijs. §. balneas. ⁊ §. ſeq. et ff. de verbo. ſigni. l. edificia. ⁊ l. qui continentibus. quare iura priuati dicuntur quouſqꝫ ꝑ tectũ ⁊ ſtillicidia ſe extendũt. ff. de ſeruitu. vrba. predi. l. olympico. §. fi. item ſiue peremptorie ſiue ꝑmiſſorie aliquid ꝓhibeẗ vel ꝑmittitur fieri in aliquo loco id prohibetur: ſiue permittiẗ in adiacente ſeu in confinibus ſuis. C. de his qui ad eccle. confugi. l. ꝑſenti. Et de incẽ. rui. nau. l. j. §. j. Ad idẽ. xij. q. iiij. ca. q̃ſq̃s. ⁊ c. ſeq. nec diffiniunt. ſicut em̃ non ꝑſumitur contra illum qui tenet arma in domo ita nec contra illum qui tenet in porticu vel domui adiacenti loco: vel contiguo ipſi domui. qꝛ cẽſeẗ iuris priuati. vt d. l. olympico. §. fi. ¶ † Nã coherentia tan-2 quam res principalis iudicatur. ff. de rei vẽdi. l. que religioſis acceſſoria. Namqꝫ ſapiunt naturam principalis. ff. de re iu. l. nihil. §. cum principia. extra eo. c. acceſſorium. lib. vj. ff. de verbo ſig. l. pupillus. §. incola. Ad idem de ſent. excõ. c. ſi ciuitas. in fin. lib. vj. Et facit. ff. de adult. l. qđ ait lex. ¶ Ecõtra ꝙ puniatur. qꝛ domus in iure terminatur. Nam domus ſcđm dialecticos conſtat ex tribus. ſcꝫ ex ſolo: parietibus: ⁊ tecto. vt no. ff. de vſuc. l. eũ qui. §. ciuitas. Item ciuitas dr̃ que muro rum ambitu concluditur. ff. de ver. ſign. l. ij. ⁊ d. §. ſi ciuitas. Item murus eſt finis domus. vnde Uirg. Limes erat poſitus litẽ vt diſcerneret agri. vt no. extra de ẽb. ſigni. c. forus. Item fundus non dicitur vltra fines eius. ff. de actio. empti. l. fundi. † Item licet ripa fluminis ſit coniuncta flumini: non tamen dicitur ex flumi-4 ne. † quia verbum iuxta vel ꝓpe habet deſignare vel denotare terminationem vnius loci ab alio. vt. ff. de ſer. vrba prediõ. l. fiſtulas. §. iuxta. ⁊ §. fi. in hoc videtur dicendum quod qui inuentus eſt cũ armis in porticu: vel in loco domui adiacente: vel in ꝓtecto quo dom⁹ extendiẗ: nõ puniaẗ: qꝛ locus ille priuati iuris: vt d. l. olympico. §. lucius. Uñ ſic tenens arma in domo q̃ eſt priuati iuris: nõ puni-

a ¶ Ex flumine. adde Bal. in rub. ff. de rerum diui. in ꝑſi. 1 ſed dubitaẗ cũ appẽdices. et vide late ꝑ Bar. cepo. in tit. de ripa. in tracta. d ſerui. ruſti.

5 tur. vt ſupra ꝓbatũ eſt. † Eadẽ ratione nõ puniẽ inuentus in loco domui adiacenti. Et ita loquũtur leges ꝓ hac parte allegate: dũmodo domus vel protectũ ſit domui contiguũ: ⁊ ꝙ ſtillicidia ſuper ſolo priuato conſiſtant. ⁊ ita intelligo dictũ §. lucius. Sin aũt porticus vel tectũ ſint in loco vel ſup locum publica videẗ ſecus. arg. ff. ne q̃d in loco pub. fi. l. j. tractatum. ⁊ de flumi. l. fin. ¶ Et ex ꝑdictis alia 6 q̃ſtio terminatur † videlicet qualiter intelligatur fieri inſultus ad domum: quia videẗ inſultus ad domum factus ſi inſultãs cõſiſtat in via: vel in loco publico ante domũ inſultati vbi ingrediatur vel introeat in domum ſeu in porticũ: ſeu in locũ priuatũ ſeu domum adiacentẽ: vt. ff. de iniur. l. lex corne. ⁊ l. qui domũ. qꝛ non videẗ inferri inſultus ad domũ: ex quo non ingrediẗ in locũ priuatũ antea expreſſum. ff. qđ metus cã. l. metũ aũt ꝑſentẽ. iij. rñſo. Quia cũ publicus locus oib⁹ pateat. vt. ff. de reꝝ diui. l. j. §. q̃ publica. ſequiẗ ꝙ re publica vti videaẗ. ar. ff. ꝓ ſocio. l. merito. Et iõ tanqꝫ ꝓ inſultu priuato nõ teneẗ. nõ em̃ põt dici ad domũ fieri niſi in domo fiat. Oportet em̃ aliquid in ipſa domo fieri. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. ij. itẽ vis expulſiua fieri nõ videtur: niſi poſſeſſio fundi ingrediatur. ff. de vi ⁊ vi arma. l. ſi id quod. §. penul.

¶ Utrum puniatur is qui prope arma inuenitur ſtare.

1 Quartodecimo q̃ritur. † ſi ſtatuto caueẗ ꝙ familia a 1 poteſtatis vadat querẽdo pro armis: ⁊ querendo nõ inuenerit alicui arma ſed ad pedes quorundam vel ſub aliqua bancha propinqua inuenit cultellum: vel aliqua arma prohibita: et quilibet negat ſuum eſſe vel ſe poſuiſſe. Nec etiam apparet ꝙ illa arma ſint propinquiora magis vni q̃ alteri: nunquid oẽs punienẗ pena armorum: vel nullus vel quis. Et primo videẗ ꝙ oẽs. ff. ad l. aquili. item mela. §. ſed ſi plures. ⁊ ff. de his qui alie. vel effu. l. j. in fin. ¶ Secũdo videẗ ꝙ nullus qꝛ ratione incertitudinis nemo teneri videẗ. ff. de vſufr. l. ſed ⁊ ſi q̃s. §. interdum. C. de teſta. tut. l. duo titij: vnde in dubio ſanctius eſt ⁊c. ff. de penis l. abſentẽ. debemus em̃ declinare in partẽ abſolutoriã. vt inſtitu. de interdi. ad fin. Et adde ꝙ dictũ eſt ſupra de q̃ſtionib⁹ circa ſnĩam in q̃ſtione ſecũda. ⁊ ſi nullus: ergo rõne incertitudinis de nullo eſt q̃rendum ad hoc vẽ dicẽdũ. vt ne impuniti pertranſeant. ⁊ ne detur occaſio maligñandi. inſti. vi bo. rapto. §. j. pari pena oẽs teneãtur ſed vno ſoluẽte prout iudex grauauerit vel elegerit. ceteri liberentur. ar. ff. de his q̃. vt idig. l. j. §. j. Sed ille. §. non facit. primo videẗ potius contra. qꝛ ibi oẽs puniãtur. vt. C. e. l. vlt. vñ melius facit. ff. eo. ti. l. excipiuntur ibi ad pedes dñi ⁊c.

¶ Utrũ teneatur a dinuẽtus cũ re prohibita infra fines territorij: quod nondũ exceſſit. Item an appellatione bladi contineatur farina.

Quintodecimo queritur † prohibet ſtatutum: qđ non extrahatur bladum de diſtrictu ſeu territorio ciuitatis: vel alicuius caſtri. accidit ꝙ officialis curie inuenit quẽdã cum aſino onerato ꝑ rectã viã verſus fines territorij: vel ꝓpe fines: nunq̃d puniẽ. ⁊ primo videẗ ꝙ nõ: qꝛ nõ cõſtat ꝙ extrahere voluerit. Poterat em̃ ire ad locũ alium non prohibitũ ergo in dubio eſt ab-

a ¶ Familis. Qui veniant familie appellatiõe. vide ꝑ paul. de ca. in cõſi. xvij. Jac. rebuf. i l. qñqꝫ. i pn. in ꝟ. appellatiõe familie. C. de re mili. lib. xij. Bar. in. l. is qui. verſ. ap pel. familie.

ff.de leg.ij.
pet.de ãch.
ꝛ Joan.de
ana.i.c.quã
to.de cẽſib.
Bar.ꝛ bal.
i.l.fi.de ꝟb.
ſigni.Alex.
i.l.ꝓnuntia
tio.ff.fami.
herci.Bal.
i.l.iubem⁹.
§.ſi autẽ.C.
ad treb.bar
to.in.l.fili⁹.
§.cũ pater.
de leg.j.idẽ
i.l.ſi cogna=
tis de reb⁹
dubijs.idẽ
in.l.cuz ita.
§.in.nu.iij.
de lega.ij.
Jdẽ in.l.is
q.de leg.iij.

ſoluẽdus:vt.l.abſentez.
ꝛ in dubio p̃ſumẽdũ eſt
nõ facere rẽ ꝓhibitã:ſꝫ
permiſſam.ff.de iure fiſ.
l.nõ intelligitur.§.ſiquis
palã.qꝛ eligẽdũ bonũ et
fugiẽdum malum.vt ibi
no.vñ factũ dubiũ inter
pretãdum eſt in meliorẽ
ſniam.ff.de regu.iuri.l.q̊
ties.idẽ ſermo.et dubia
ſunt in meliorẽ partẽ in
terp̃tãda.extra eo.tit.c.
ij.ſi ergo nõ p̃ſumit cul=
pa non eſt pena inferen
da.qꝛ vbi nulla culpa:
ibi nulla pena.ff.de bo.
dã.l.cum ratio.ꝛ.C.de li
be.p̃te.l.maximũ vitiuz.
¶Ecõtra ꝙ puniatur qꝛ
eſt in itinere repertus.
Et tunc in itinere cõpre
henſus.C.de ſer.fug.l.ſi
fugitiui.nam ꝛ q̊ ambu
lat cũ cultello ad occidẽ=
dum punit:ac ſi occidiſ=
ſet.C.de ſica.l.is qui cuz
cultello.niſi oſtendat ſe
ire ad locũ ꝑmiſſum:eſt
puniendus cũ inueniat
in extrahendo actu:et ꝑ
ictu.ar.de bo.poſ.ex te=
ſta.mili.l.vnica.Sꝫ dicit
exiuiſſe ſiluã q̊ i actu eſt
excũdi.vt no.ff.de vſur.
l.de arboribus:qꝛ qd fit
in via verſus domũ:ha
betur ꝑinde:ac ſi fieret
in domo.vt no.C.de do=
na.añ nupt.l.cũ in te.Et
reputatur veniſſe in me
tallũ:etiã qui nondũ eſt
ad eũ locuz productus
ff.de penis.l.in ſeruoruz
§.j.qꝛ ꝓ facto habetur:
qd eſt in ꝓximo facien=
dũ.ff.de mili.teſta.l.pe=
nu.ff.de fideiuſ.l.ſi quis
pro eo.§.ſi nunq̃ꝫ.igit vi
det vt p̃dictus puniat.q̊
dã tñ dicũt ꝙ minori pe

na eſt puniendus:q̃ꝫ ſi cõfines exceſſiſſet
per dictã.l.ſi fugitiui.ſcꝫ vt puniatur in
amiſſione ꝛ nõ in alia pena pecuniaria
ſcd̃m Hubertũ de bobio.argu.pro.xj.di.
cap.ſi q̊s monach⁹.ff.de incen.rui.nau.l.
2 pedius.ad qd eſt ar.†ꝙ lꝫ delinquẽs nõ
examinio excuſet ab ordinaria pena:tñ
eſt extraordinaria puniend⁹.ff.ad.l.cor.
de ſica.l.fi.¶Et huic põt adiungi alia
3 q̃ſtio.†Statutũ eſt vt extrahens bladum
extra diſtrictũ puniat in centũ.q̃ritur an
extrahens farinã puniat ſiue incidat in
penã.ꝛ primo videt ꝙ nõ.qꝛ de ea in ſta=
tuto nõ ꝓhibetur.Cũ ergo ſtatutũ ſtri=
cti iuris ſit.vt dixi ſupra eo.in prin.ergo
ad aliud nõ extẽdet:vt ibi.nec ob.ꝙ gra
ni aut bladi appellatione continetur:qꝛ
ſpecies nõ cadit in generato ſue materie
nam appellatione marmoris nõ cedunt
ſpecies marmoree:ſeu marmor i aliquã
ſpeciem tranſlatum.ff.de lega.iij.§.illud
fortaſſe.ꝛ dixi plene ſupra in q̃ſtionibus
circa vltimam volũtatẽ in queſtione.vij.
Ergo rudis materia bladi:ꝛ non trãſla=
ti prohibita videtur.ex vocabulorum
namq̃ꝫ diuerſitate eſt diuerſimode iudi=
candum.vt.C.de codicil.l.ſi idẽ.ar.ff.de
edi.edic.l.antepe.¶Econtra ꝙ puniat.
qꝛ lino legato etiã qd filatũ eſt:ꝛ in telaz
poſitum cõtinetur.ff.de leg.iij.l.ſi cui la=
na.§.lino.ad idẽ.ff.de au.ꝛ arg.leg.l.pe
diculis.§.labeo.ſicut eñ omnis diffini=
tio debet contineri cũ ſuo diffinito.ff.de
re.diui.l.in tm̃.§.ſacre.Et not.inſtitu.de
oblig.in prin.ſic ꝛ materiatum debet cũ
ſua materia cõuenire:ꝛ cauſatum cũ cau
ſa.argu.ex eo qd no.ff.de codicil.l.qd ꝑ
manus.ad idem qꝛ prohibita alienatio
ne videtur prohibita omnis alienandi
ſpecies:ꝛ etiam nexis pignoribus.C.de
re.alie.non alie.l.vlti.ꝛ de fun.dota.l.j.
videtur eñ prohibitum eſſe illud omne
per qd peruenitur ad illud.ff.de ſpõ.l.
oratio.et omne id quod ex eo ſequitur.
vt.l.nõ dubiũ.qꝛ hoc eſſet facere frau=
dem legi.ff.de legi.l.fraus:quia aperitur
via malignandi quod eſt prohibitum.
4 inſtitu.vi bo.rap.§.j.†.Nam prohibita
emptione etiam permutatio:donatio:ꝛ
inſolutum datio ſunt prohibita.ff.ad.l.
iuliã de plag.l.leges.et inſtitu.de do.§.

alie.ff.ꝓ empto.l.litẽ.in hac queſtione vi=
detur dicendum qd ſi ex verbis ſtatuti
non ꝓhibet forma:ꝙ in dubio puniatur:
ne videamus interpretari non ſtatutum
ad caſum expreſſum:ꝛ ne aſperemus pe=
8 nas:quas molire debemus.[a] vt.l.inter=
pretatione.ꝛ iura contraria locum habẽt
ſcd̃m leges cõmunes:q̃ poſſunt interpre=
tari:ꝛ ad ſimilia trahi vt ſepi⁹ dictũ eſt.
¶Utrum punitio pro furto pena ſtatuti
remaneat infamis.

1 Et todecimo queritur† ſta=
tutuz ponit pro furto penã
pecuniariam:vel corpora=
lem:ꝛ nullam facit de infa=
mia mentionem:nunquid
condemnatus pena ſtatuti
remanebit infamis? Et primo videtur ꝙ
ſic.quia de furto damnatum ſequitur in=
famia.ff.de infa.l.athletas.§.fi.ꝛ.§.in mo
dicum.l.qd nõ poteſt facere preſes.qꝛ dã=
natum furtum non ſequitur infamia.l.
nõ poterit.nam ꝛ ſi pena ex cauſa remit=
tat:tamen infamia nõ aboletur.C.de ge=
nerali aboli.l.vlti.nam vt ibi no.pena po
teſt diminui:culpa perennis erit.¶Econ
tra videtur quod per ſtatutum etiam de
rogatur iuri cõi.ff.cõia predio.l.venditor
§.ſi conſtat.ergo pena ſtatuti debemus
eſſe contenti.alias eſſet exaſperare penas
ꝛ vltra q̃ꝫ liceat protrahere.C.de pe.l.ſan=
cimus.Et de furtis.l.quicunq̃ꝫ.ꝛ extra de
his que fiunt a maiori parte capitu.ca.ij.
videtur duplici pena affici.ex eodem deli
cto:contra.l.licet.ff.nau.cau.ſtab.ꝛ qꝛ ſta
tutum hac ſola pena fuit contentum:et ſi
aliud voluiſſet aliud expreſſiſſet.C.de ca=
du.to.l.vnica.ꝛ extra de decimis.c.ad au
dientiam.vel dicendum:quod ſi ſtatuto
pro furto imponatur alia pena:q̃ꝫ.l.com=
muni tunc hoc ipſo videtur cum eo ſuper
infamia tranſactum.C.de infa.l.ſeuerio=
rum.ad idem.ff.de fur.l.interdum.§.qui
furẽ.ꝛ not.ff.eo.l.quid ergo.§.pena gra=
uior.maxime quando pena ſtatuti eſt cor
poralis:que excedit omnem aliam penã.
ff.de penis.l.in ſeruorum.in fi.ꝛ dic vt no.
ff.ad municipa.l.ordine.ij.reſponſo.alij
dicunt quod hec pena proueniat ex ſtatu
to:ex quo oritur cõditio ex lege que nõ in
famat.qꝛ conditio nõ infamat.ff.de acti.

ꝛ obli.l.teſtatus.vt dixi
2 ẽ.in.q.iij.item nota.†qd
cũ aliqua lex:vel ſtatutuz
mandat duplicari penaz
in aliqua.l.vel ſtatuto cõ
tractam:ſi pena duplican
da illi⁹.l.vel ſtatuti erat
etiam in duplo:non ideo
tota duplicabitur:ſed ſo=
lum ſumptum:vt colligi=
tur.ff.quod met.ca.l.ſi cũ
exceptione.§.quatenus.
ꝛ.§.iul.ait.de act.ꝛ oblig.
l.qui ſeruũ.in fi.ꝛ pꝫ ex p̃ſ
ſe.ff.de fur.l.in furti.
¶Utrũ appellatione fa=
milie vn⁹ ſol⁹ contineat.

Ecimoſe=
1 ptimo que
ritur† con=
tinetur in
ſtatuto qd
uj certis
maleficijs credatur accu=
ſe:ſeu denuntie familie
poteſtatis:nũquid ſi vn⁹
tantum de familia accu=
ſat:ei credit.Et primo vr̃
ꝙ non qꝛ nomen familie
cõtinet plures perſonas:
ꝛ ſignificat quoddam cor
pus.ff.de ꝟ.ſig.l.pronun=
tio.§.familie.ꝛ quia no=
mẽ collectiuum ſicut po=
pulus grex collegium et
ſilia in q̊b⁹ plures perſo=
ne deſignantur.C.de ver.
ſig.l.pe.C.de iud.l.propo
nebat.de vſu.l.rerum mi
ſtura.ꝛ vi boñ.l.pretor.et
de colle.illi.per totum.ex
tra de ele.ca.j.nam vnus
vel duo ſerui familiam
non conſtituunt.ff.de ꝟb.
ſig.l.iij.ergo vni nõ credi
tur.¶Econtra quod cre=
dat:qꝛ vnus ſeruus fami
liã ꝯſtituit.ita enim tene
tur dñs ꝓ eius delicto ac
ſi tota familia deliquiſſet
ff.de vi et vi arm̃.l.j.§.fa=

a ¶Ques
moliri dbe
mus.ꝛ hoc
qꝛ ſunt ſtri
cti iur.bal.
in.l.nõ ſine
C.dbo.q̃ lj.
Spec.in ti.
de aduo.§.
j.in verſic.
ſumma.ꝛ d̃
ſen.§.ij.

milie et pluralis ſermo
etiam pro ſingulari habe
tur:vel accipitur. ff. de ꝟ.
ſignifi.l.in vſu.ff.de cōdi.
⁊ demon.l.familia.§.fin.
item conditio adiecta a
teſtatore ſi filios habue-
rit adimpletur etiam ſi
vnicum filiū hꝫ.C.de con
di. inſer.l.j.ff. de ver.ſi.l.
non eſt ſine liberis. ver-
bum em̄ plurale non ge-
minat ſingulare : vt ad
eius veritatem oēs duo
ſingularia requirātur qꝛ
vnū ſatis facit.C. de con-
di.inſer.l.ſi plures. Sed
primum videtur verius
quia facta commiſſione
pluribus vnus expedire
non poteſt.ff.de re iudi.l.
duo ex tribus. ⁊ de arb.l.
item ſi vnus.§.itēꝫ ſi plu
res.extra de offic.dele. c.
cām matrimonij.vnde in
propoſito videtur requi-
ri ꝙ maior ps familie ac-
cuſat.arg.ff.de muni.l.qꝺ
maior.⁊ de denūt.l. nola-
tione.⁊ quod cuiuſcꝫ vni-
uer.noie.l.nulli.hoc verū
niſi tota familia conſtite
rit in duobꝰ. ar.ff.i. de leg.
iij.l.cuꝫ pater.§. libertis.
in fi.⁊ nō obſtant contra-
ria.qꝛ alij ſunt caſus.et
ideo ſpālis eſt in eis. vt
no.in.d.§. familie aūt.et
facit ſupra eo.q.ix.
¶Utruꝫ pacis beneficiū
ꝓhibitum ex homicida
ſit ꝓhibitum in mandan
te:item que appellantur
iniurie perſonales ⁊c.
1 DEcimooctauo que-
ritur† ca-
uetur ſta-
tuto:qꝺ in
omnibus
maleficijs minuatur pe-
na propter pacem.Excepto homicida:cui
non proſit ſi faciat pacem. Nunquid hoc
pacis beneficium proderit illi:qui man-
dauit homicidium cōmitti. ⁊ non ipſe ſꝫ
alius mandato eius commiſit. Et primo
videtur quod ſic: quia verba ſtatuti lo-
a quuntur in homicidaª ſed ipſe nō occidit
qꝛ homicidium dicitur a cedo cedis.ff.ad
l.corne.de ſica.l.iiij. Ad idem ff.de iniur.
l.item apud.§.ſuccurritur.Cū ergo nō oc
ciderit:pena homicidij nō tenetur : vt.C.
de accuſ.l.iij.Et iō verba ſtatuti cum non
repellunt a beneficio pacis a quibus ver
bis nō eſt receden.vt dixi ſupra eo.in ꝑn.
ergo pena minuek in mādāte. ¶Econtra
quod mandās homicidiū videatur exclu
ſus bñficio pacis qꝛ mandans pro princi-
pali crimino ſo habek : vt no.ff.ad ſille.l.ſi
percuſſor.qui em̄ per aliū facit per ſeip̄m
facere videk:vt.ff.de admi.tu.l. ita autē.
§.deieciſſe..⁊.ff. de reg.iur.l.diuus.§.ſena
2 tus.†Nam ⁊ qui mandat corrumpi albū
pretoris:ipſe corrupiſſe videtur. Et ea-
dem pena cum faciente punitur.ff.de iur.
om.iudi.l.ſi quis id quod.§.hic nō.⁊.d.l.
non ideo.ff.de dam.infec.l.damni.§.man
dato.Non enim intereſt ⁊c.ff.de ſica.l.ni-
hil.imo multomagis mandans punien-
dus eſt:quia ipſe actor fuit delicti. argu.
C.ad.l.iul.de vi.l.quoniam.quia ipſe pec
cando in ſe ⁊ in alium quem peccare fecit
⁊ induxit ad occidendum ſeueritas pene
ſibi eſt infligenda quo actor mandauit
offenſam.ff.de ſer.corru.l.in hoc iudicio.⁊
ff.quod vi aut clā.l.ſi ego tibi. ⁊ hec ve-
rior. ⁊ ad.l.allegatam dic quod illud eſt
ad querendum de act.directa.l.aq̄lie.ſed
hic inq̄rimꝰ de criminali pena imponen-
da.Et ideo ſecꝰ ⁊ iure vr̄ obſeruanduꝫ in
eo:q̄ dānatꝰ eſt:vel fauore dato in homi-
cidio:vel dic:vt.s.eo.iij.q. Alij dicunt nō
extendimꝰ ſtatutū:vbicūq; eſt contra ius
cōe:vel odioſum.Sꝫ vbi cōcordat:vel fa-
uorē cōtinet extendimus qꝺ eſt verum:vt
3 in.l.oēs ppli.¶†Quid ſi cōtineak in ſta-
tuto:ꝙ par habeat locum in delictis per-
ſonalibus tm̄.Que ergo dicamus perſo-
nalia.⁊ dicendū : qꝺ proprie delicta per-
ſonalia ſunt : que in perſonam inferun-
tur : quia proprie iniuria dicitur fieri:
quando aliquis pulſatur : vel verbera-
tur.ff.

a ¶In ho-
micida. ad
de ꝙ nō di-
citur homi
cida q̄ lege
permittēte
occidit. pe.
de anch. in
c. ſi perfo-
diēs, nu.1.
extra de ho
mi.

tur.ff.de iniur.l.lex cornel.in princ.⁊.l.pre
tor.§.ſi mihi plures. Item videtur qꝺ ſi
violenter res de manu vel corpore alicu-
ius auferak:tunc dic vt no.Inno.extra de
ſen.excō.c.nuper.ſuper ꝟbo:violentia.vbi
dicitur ꝙ niſi per illationem manus:excō
4 municationis ſniam nō incurrit. † Nam
etſi metu cōpello clericum de domo vel de
fundo quem poſſidebat exire. Et poſtea
ingredior non incido in canonē. Item ſi
ei furor corrigitur:vel veſtem quaꝫ tenet
qꝛ non eſt violentia perſone:quam nō ſen
tio nec eſt manus iniectio vt ibi per eum
nota.
¶ Utrū q̄ tenek ꝑ ſtatutū aliquid facere
ad tp̄s:poſſit illud facere poſt tempus.
1 DEcimonono querik † dici-
tur in ſtatuto:qꝺ rector ci-
uitatis oēs ſentētias ma-
leficiorum debeat profer-
re intra menſem. Nūquid
mēſe decurſo poterit ſen-
tentiare. Et primo videtur qꝺ non:quia
ſicut non valet ſnia de iure ſi proferatur
poſt inſtantiā biēnij:vt no.C.de iudi.l.ꝓ- 1
perandum.in prin.in glo. quedam tamē
⁊c.ff.de excu.tut.l.ſcire oportet.§. conſe-
quens.ſic ergo nō valebit lata vltra tem
pus inſtantie limitatū a ſtatuto: qꝛ ſtatu
a tum eſt lex.ª vt.ff.de iuſti.⁊ iure.l.oēs po-
puli.⁊ ꝑualet lege cōi.vt.ff.cōia ꝑdi.l.ven
ditor.§.ſi cōſtat.Item arbiter aſſumptus
ad tempus videtur denegari poſt illud
tempus:qꝛ ad tempus ꝑmiſſum poſt tp̄s
vr̄ prohibitum.ff.de leg.j.l. ſtatuti.§.j.ad
idē.ff.de lib.⁊ poſth l.puto.§.j.de penis.l.
moris.C.de infa.l.ſi ſeuerior. ¶Econtra
videtur:ꝙ menſe tranſacto poſſit ſniare:
non em̄ quicquid iudicis poteſtati com-
mittitur ⁊c.ff.de iudi.l.nō quicq̄d. ⁊ tem-
pus illius mēſis videtur adiectum vt re-
ctori in pronūtiando a iuriſditione.ff.de
reg.iur.l.cum tempus aut non ſententiā
do pena ſtatuti punik extra de penis.c.fi-
lius.lib.vj.hec ſecūda opinio videk pro-
bari per caſum.l.iij.C.vt omnes cauſe tā
ciuiles ꝙ̄ criminales.nec enim ibi eſt ſpe
ciale vt quidā dicunt.niſi in eo tantuꝫ:qꝛ
ille cauſe citeriori die terminantur:ſed ſu
pra et vltra illud tempus ſumetur bene
valet.vt ibi.⁊ maxime iure canonico ſecū
dum quod inſtantia cau-
ſe biennio vel triennio nō
excipitur:vt extra de iu-
di.c.venerabili.et.c.ſigni
ficantibus.ad ꝑdicta fa-
cit quia multa fieri non
debent : facta tamen va-
lent ⁊c.ff.de his qui ſunt
ſui vel alie.iur.l.poteſt.⁊
l. patre. Et hoc verum:
niſi ſtatutum vltra pro-
cedat annullando ſenten
tiam ſi feratur:quia tunc
quod fieret haberetur ꝓ
nō facto: vt.l.non dubiū.
ff.de leg.l.contra legem.
et dic vt plene not. Dyn.
extra de regu. iur.c.que
contra.lib.vj.
¶ Utrū moriente primo
acceptante poteſtariam:
locum habeat illa electio
in ſecundo electo.
VIgeſimoq̄
ritur† con
tinetur ſta
tuto quod
electio po
teſtatis fi-
et hoc modo: videlicet ꝙ
tres boni viri eligantur
ad poteſtariam ſucceſſi-
ue:ita vt primo non acce-
ptante ſit ſecūdus.ſecun
do nō acceptante ſit ter-
tius. accidit ꝙ celebrata
electione ſm̄ formaꝫ illiꝰ
ſtatuti ſyndicus cōis pre
ſentauit electionē primo
electo:qui acceptauit eā:
tamen ante tempus ſui
aduentus officij deceſſit
modo queritur:an ſic dif
finito primo poſſit electio
preſentari ſecundo ele-
cto:vt ex illa electione ad
mittatur. Et primo vide
tur ꝙ ſic:quia idem effe-
ctus preſentatur per mor
tem ſicut per renuntia-
tionem:ergo ideꝫ iuo ſer-

a ¶Statu-
tum eſt lex.
Adde bar.
in.l.j.ver.q̄
ro ſi ſtatu-
tum. ff. ad
l.falci.⁊ ibi
alex. Ioan.
and. in.c.j.
de cōſt.lib.
vj.Bald.in
rub.de vſi.
feu.idē i.l.
receptitia.
ꝟ.ſed dubi
tatur. C.de
conſti. pec.
Bart.in.l.j.
C.ꝺ theſau.
li.x. Bal.in
l.fi.C. arbi.
tut. alex.in
l.ij.de vſuc.

a ¶In toto
eiꝰ territo-
rio. Adde
etiā i caſtel
lis de nouo
q̄ſitis.bal.l.
l.etiā.in ñ.
⁊ iſta lex in
duciť in ar
gumētū.C.
de iur.dot.

uandum in vtroq;. vt. l.
gallus.§.⁊ qꝛ ſi tātū.ff.de
lib. ⁊ poſthu.⁊ de verbo.
obli.l. ſi ſub vna. qꝛ non
refert qđ ex equipollen-
tibus fiat. C. de inſtitu-
tio. et ſubſtitut.l.iure.de
condi. inſtitutio .l. cum
ſub hac.⁊.l.titio fun-
dū.Ergo ius primi mor-
tui debet redire in ſecun-
dum expreſſum.arg.ff.de
inoffic.teſta.l. ſi is qui.in
princi.¶Econtra qđ non
qꝛ ius dicte electionis vi
detur expiraſſe in perſo-
na ſecundi ⁊ tertij. eo qꝛ
primus acceptauit.Qꝛ ex
hoc queſitum eſt ſibi ius
electionis.⁊ per cōſequēs
deficit in perſona reliquo
rum vt.ff.de acqui. here.
l.iij.⁊ argu.ff.de teſta.tu.
l.tutoribus.⁊ argu. C.de
impu.⁊ alijs ſubſti.l.poſt
aditam.⁊.ff.de adi.leg.l.
iij.§.ſi quis titio. et hanc
tenet Dy.⁊ ad contraria
rn̄det: qđ ibi non extitit
conditio in pſona primi:
nec deficit in perſona ſe-
cundi. Et ideo nō obſtāt.
¶Utrū prohibitum vel
permiſſum rectori ciuita
tis trahatur ad rectores
terrarum comitatus vel
territorij eiuſdem domi-
nio ſubiecti.
2 VIgeſimo
prio†cōti-
netur ſta-
tuto quod
poteſtati
ſenarū li-
ceat hoc: vel quod nō fa-
ciat. Pone quod in comi-
tatu ſenarum ſunt iniun
cte terre: in quibꝰ ciuitas
conſtitui poteſtates vel
rectores: nunquid id qđ
ſtatutū prohibet vel per-
mittit poteſtati ciuitatis: erit ſeruanduꝫ
in alijs rectoribus: vel poteſtatibus ter-
rarū ſub ciuitate conſtitutaꝝ. Et videť ꝙ
ſic qꝛ vbi eſt eadē ratio eadē dꝫ eſſe iuris
cenſura.ff.ad.l.aqui.l.illud.C.de cōſti.pe-
2 cu.l.fi.†Itē ſtatutū quo corrigitur ciuitas
a debet ſeruari in toto eius territorio. a vt
ff.de offi.p̄fec.vr.l.j.§.initiū. Et not.ff.de
poſtu.l.ex cā.nam caſtrū vel vicus ſequiť
rē publicā illius ville: vbi reſpōdent.ff.ad
munic.l.qui ex vno.⁊.ff.de verb.ſig.l.pau
per.§.incola.⁊ p hac queſtione multū fa-
cit.ff.ad tertul.l.ij.§.ſi noſtre nō petierit.
⁊ hoc ibi no.Dy.Sed duorū videtur ꝙ ſta
tutum trahatur ad aliam perſonam que
in ea non cotinetur.vt dixi.s.in pnc.huiꝰ
tituli.Aliud ſic ſm legem qꝛ etiam ad ſi-
miles perſonas trahuntur.vt.ff.de legi-
bus.l.ideoq;.
¶Quid ſit agendū creditore negligente
recipere que debitor coactꝰ vult ſoluere.
1 VIgeſimoſecundo queritur
†cauetur ſtatuto quod pri
cipalis debitor cogatur per
ſonaliter ⁊ realiter ad peti-
tionē fideiuſſorum: qui pro
eo interuenerunt donec ip-
ſos conſeruet indemnes debito.a quo fi-
deiuſſerunt.Ex vigore eius ſtatuti: quod
iudex ad petitionem fideiuſſionis cogat
debitorem vt fideiuſſorem conſeruet in-
demnem debitor coactus fecit euocari cre
ditorem ad ſuum debitum recipiendum
⁊ creditor detardat venire queritur quid
iuris.equidem poteſt dici: vt debitor de-
ponat: et conſignet debitum.Et ſic dimit
tatur.vt.ff. de procura.l.ſi reus. ſed poſt
depoſitionem videtur dimittēdus: vt.ff.
de operis no. nuntiatione. l. pretor.§.pa-
ratus.ff.cōmo.l.ſi vt certe.§.nunc viden-
dum.verſic. Item labeo item qꝛ cum per
eum non ſtat ⁊ imputari non debet.C.de
vſur.l.ſi parte.ff.de condi.inſti.l. vlti.§.ex
fratribus.qui enim ſoluere eſt paratus:
propitius eſt dāti: ⁊ ſoluenti.vt in aut.vt
ex act.do.§.illud. vnde ſi plures erant in
obligatione poſt moram creditoris per.l.
nunc ex fratribus liberantur debitor et
fideiuſſores eius: quia culpa ſcilicet cre-
ditoris accidit extra commo.c.ei.⁊.ff.de
re.eorum.l.quod te.

¶Utrū cōitates caſtroꝝ q̄ p ſtatutū tenē
tur ſtratas cuſtodire teneāť p maleficijs
cōmiſſis in loco priuatorū.Itē an noceat
derobato q̄ nō cognoſcat derobatores.
1 VIgeſimotertio q̄riť†Con-
tineť in ſtatuto ꝙ cōitates
caſtrorū diſtrictis ciuitatis
teneātur cuſtodire ſtratas
ne in eis maleficia cōmit-
tantur.Et ꝙ malefactores
capiāt ſub certa pena nunqđ teneanť: ſi
non capiant malefactores de nocte de-
linquentes: aut etiam pro maleficijs cō-
miſſis in locis priuatorum. Et primo
videtur ꝙ nō.ff.ad ſille.l.ſi quis in gra-
ui.§.ſi maritus efficax.quia p fuga de-
tenti non tenetur cuſtos carceris: ſi al-
ter ex cuſtodibus fecit detentum fuge-
re: vel ſimiliter cum eo fugit: ſiue aufu
git.ff.de cuſto.reo.l.vtile.iij. rn̄ſo. Quia
enim cura ⁊ ſollicitudine ⁊c.ar.ff.com-
mo.l.ad eos.Predicti enim cuſtodes nō
tenētur ſi nō capiant eos qui ſe iuſte de
fendūt: qꝛ tales hoc faciūt ex pmiſſione
iuris.ergo impunitū.ff.de adult.l.pater.
C.de his q̄ ad eccle.cōfugi.l.iij.ergo non
ſunt impediēdi.vt.d.§.ſi maritus. Item
dic ꝙ ille qui derobatus eſt in aliquo lo-
co.vel territorio lꝫ non cognoſcat dero-
bantes ſe: tn̄ non excuſať cōe illius loci:
quin teneatur ad emendam.ar.ff.quod
me.cau.l.reſtat.§.in hac ⁊c.
¶Utrū ſtatutū minuens tp̄s preſcri-
ptionis: extēdať ad obligationes vel
cōtractus de iure naturali vel gentiū
inductos.Et an pactū ingrediēdi ex
tendatur ad extraneū poſſeſſoreꝫ ⁊c.
1 VIgeſimoquarto queriť†
caueť ſtatuto: qđ cuilibet
debito preſcribatur ſpa-
tio decē annoꝝ.nunqđ ta
le ſtatutū valeat: cū conti-
neat quantitatē tp̄is exp̄ſ
ſam ꝯ ius cōe.Et cōiter reſpondent oēs
ꝙ p̄ualet.quia ius ciuile addit ⁊ detrahit
iuri communi.vt.ff.de iuſti.et iur.l.ius
ciuile.et ideo preualet ſtatutum: et rum
pit legem in illo municipio.vt.l.de qui-
bus.in fine.et.ff.communia predio.l.ſi
venditor.§.ſi conſtat etiam ſi ſit initum.
vt ibi patet.¶Econtra tale ſtatutū non
valeret niſi in illis qua-
tuor contractibus indu
ctis a iure ciuili: q̄ no.ff.
de iuſti.et iure.l. ex hoc
iure.Et ratio eſt. qꝛ ius
ciuile eſt ſtatutum: licet
tollat legem ciuilē.vt in-
ſti.de legi.agna.tu.in fi.
tamen ius naturale vel
gentium non tollit.vt ibi
ergo idem in ceteris cō-
tractibus vel obligatio-
nibꝰ de iure naturali gē-
tium: vel ciuili.§.ſed na-
turalia quod p tale ſta-
tutum ſalteꝫ tolliť actio
2 ex illa obligatione.† Qꝛ
actiones ſunt de iure ci
uili.ff.de origi. iuris.l.ij.
§.deinde.Et per hoc re-
manet actio inefficax: qꝛ
ſine act.experitur nemo.
ff.de admi.tut.§.item ſi
tēporali.reſpondeo: imo
poteſt eſſe efficax obli-
gatio: vel ad paranduꝫ
exceptionē ſi poſſideat:
vt quia ſine vitio aliqđ
ex re debitoris p̄ueniat
quod licet: vt.ff.de con-
di.indebi.l.ſi nō ſortem
§.ſi tantum.et tunc exce
ptio defendiť.quia ali-
qua conſequimur exci-
piendo q̄ non agēdo.ff.
de cōpē.l.ſi cū filio.et de
pac.l.iure gentiū.§.quin
imo vel etiam erit effi-
cax per viam agendi ſeu
exequendi eo videlicet
caſu.q̄n̄ in obligatione
interuenit hypotheca
bonorū: maxime cū.l.cō
uētiōe ſeu iure ingrediē
di in bona actionis ex
pacto q̄ cū videlꝫ bono-
rū obligatio ſubſiſtere
pōt etiā ſublata actione
pſonali.vt.C.de luitio.p
gno.l.ij.et ibi nota.vn-
de ſi proſunt procio ſunt

inducta:etiā de iure le=
gū canoñ.ꝑ quam ſubla
ta eēt pſonalis.remanēt
tñ pignora vniculum vt
ibi argu.exp̄ſſuꝫ.qꝛ licet
tollat̃ realis vel pſonalꝭ
actio:tñ cōpetit iuriſdi=
tio ad poſſeſſionē.vt no
ta.C.de p̄ſcrip.xl.an .l.ij.
in gloſſ.ij.licet poſſit al=
legari cōtrariū.quia di=
cit lex:ꝙ qui conuenire
nō pōt: nec res eius eſt
obligata.ff.man.l.credi
toꝛ.§.vlt.Sed illud fuit:
quando obligatio fuit
3 nulla.ℭ † Sed vlterius
quero an creditoꝛ qui ex
pacto pōt accipere poſ=
ſeſſionem bonoꝝ ſui de 4
bitoꝛis poſſit eā[a] appre=
a hendere[a] etiaꝫ extraneo
poſſidēte:et glo.q̄ eſt.C.
de pig.l.iij.dicit ꝙ ſic.qꝛ
illud pactū afficit rem:ꝛ
eam ſequit̃ vt lepꝛa le=
pꝛoſum:vt.l.frater a fra=
tre.ff.de condi.indebi.
ℭSed videt̃ cōtra qꝛ de
bitoꝛ non videt̃ dare qđ
non habet.ff. de pig.l.ſi
pignus.ſed cōſtat quod
poſſeſſio facti eſt.vt.ff.đ
acqui.poſ.l.j.quod iſtaꝫ
poſſeſſionē facti quā nō
tenet extraneꝰ tpe obli=
gationis nō habeat.ff.ſi
q̄s teſta.liber eē iuſ.fue.
l.j.§.ſi cū.ꝛ qđ not.ff.de
vſu.ea.re.l.fi.in pꝛi.Pꝛe=
terea ſi lꝫ ingredi: nō tñ
lꝫ auferre poſſeſſionem
aliud eſt ingredi:qđ fuit
pacto permiſſuꝫ: ꝛ aliud
eſt poſſeſſionem auferre:
ꝛ in poſſeſſione eſſe. ff.de
acq̄.poſ.l.ſi q̄s au.ꝛ no.
ff.de fundo .l.ſi fundus.
ℭSed opponit̃:q̄d pꝛo
derit illud pactum. vi=
detur ꝙ parum: qꝛ debi

a ℭ Eam apprehēdere. Addō pe. de anch.l.c. potuit.nu. 16.extra de lo.ꝛ condu.

toꝛ in pꝛeiudiciū creditoꝛis ſemper trāſ
feret poſſeſſionem in extraneum. ſed po
teſt reſponderi:ꝙ poterit creditoꝛ poſſeſ
ſionē ingreſſis alienare.ꝛ in aliū trāſfer
re.quia plerūqꝫ dominiū ſine poſſeſſio=
ne tranſfertur.de acquiren.re. do.l.liber
homo.§.quicquid.qꝛ ꝛ nō dominus trāſ
fert dominium:quod verum vt ibi no.ſꝫ
recte intelligendo:videt̃ :ꝙ creditoꝛ nō
non ſolum ingredi:ſꝫ etiam poſſeſſioneꝫ
auferre poſſit etiā extraneo poſſeſſoꝛi:qꝛ
alias eſſet pactum quaſi inutile: ꝛ quia
eſt intelligendum:vt res magis valeat:
q̄ꝫ pereat.ff.de rebus dub.l.quoties.ꝛ qꝛ
ius ciuile non debet calumniari ꝛc.ff.ad
exhiben.l.penul.tamen ꝛ iure ciuili et ca
nonico melius facit:ſi iudicis autoꝛita=
te facit.C.de pigno.l. iij. extra de priui=
le.c.paſtoꝛalis.ꝛ not.extra de loca.c.po=
tuit.ℭ†Sed nūquid iudex viſo inſtru=
mento in quo apparet de pacto ingre=
diendi creditoꝛi facto:poterit reo abſen
te ꝛ irrequiſito autoꝛitatem pꝛebere cre
ditoꝛi:vt de ſua licentia tenutam faciat:
ꝛ capiat iuxta inſtrumenti foꝛmam qđ vi
det̃:qꝛ etſi facere nō debuit:factuꝫ eſſet:
vt in.l.non dubiū.ar.expꝛeſſum.ff. ꝙ me.
cau.l.vlti.ad idē quod not. C .vnde vi.l.
meminerit.in.ij.gloſſ.argum̄ .cōtra quia
contra inauditā partem nihil ſtatui dꝫ
ff.de acqui.re.do.l.j.vnde eſt nullius mo
mēti.C.de ſenten.ꝛ interlocu. om.iudi.l.
ea que.Quid em̄ ſi debitoꝛ ſoluerat:vn=
de talis licentia ſine actu trium perſona
rum dari non debuit.vt in.c.foꝛus.extra
de verbo.ſigni.Ergo reuocādum tanq̄ꝫ
illegitime factum.C.ſi per vim vel alio
modo.l.fin.licet creditoꝛ poterit ſuo iure
vti:tñ parte abſente pꝛetoꝛ debuit ſuuꝫ
denegare auxiliū.argu.eius quod no.C.
ſi aduer.rē iud.l.j in pꝛinci.Nunq̄ꝫ enim
tale decretū fieri debuit:niſi examinata
inſtantia cauſe.ff.de in integ.reſti.l.oēs.
item ſine cauſe cognitione vel abſente
aduerſario .vt in.l.cauſe.ff.de mino . et
ff.de regu.iur .l. de vnoquoqꝫ. quia ſiue
ſit ſententia diffinitiua :ſiue interlocu=
toꝛia:ſiue pꝛeceptum miſſionis in poſſeſ
ſionem:ſemper requirit oꝛdineꝫ iudi.vt
ple.no.ij.q.j.in ſumma.xi.q.ij.in pꝛin. de
oꝛdine autē iuris eſt ꝙ nūq̄ꝫ pꝛocedatur

contra aliquem:niſi citetur tacite: vel ex
pꝛeſſe:vt no.s̄.de queſtione circa citatio
nem.in pꝛinc.Nihil em̄ eſt iudicandū cir
ca citatum non conuictum: nec teſtibus
ſuperatum.vt extra de vita ꝛ hone. cle.
c.inter quatuoꝛ.reuocabitur ergo:et di=
cetur creditoꝛi potuiſti ꝛ noluiſti ꝛc. C.ſi
quis alteri vel ſibi.l.multum.
ℭUtrum particularis ſolutio debiti in
terrumpat pꝛeſcriptionem in toto.
1 Vigeſimoq̄nto q̄ritur†cre=
ditoꝛ q̄ hꝫ obligatū ſuū de
bitoꝛē in centum petit ab
eo decem de dicta ſumma
ꝛ facta petitione tanto tpe
ſcꝫ ꝙ facta computatione
a tpe obligatiōis debiti:nō dico a tēpo=
re petitionis labit̃ totum tēpus pꝛeſcri=
ptionis inducte per.ſtatutū: ſeu per ius
commune:deinde agit creditoꝛ: et petit
totū debitū:videilcet integrū omniū cen
tum.debitoꝛ excipit pꝛeſcriptionem in=
ductam.creditoꝛ replicat ꝙ non eſt pꝛe=
ſcriptum:quia fuit in iudicio interrupta
q̄ñ petijt decem.debitoꝛ reſpondit.ꝙ il=
la interruptio nō valet ſaltem in reſiduo
de quo non fuit facta interruptio. quia
de ea non fuit actū. modo queritur quid
iuris. Et pꝛimo pꝛo creditoꝛe vꝫ: ꝙ ſit
a interrupta pꝛeſcriptio[a] in toto. ꝛ argu=
mentatur ſic. lege cauetur ꝙ ſi mihi de=
betur ſeruitus per plures fundos: ſiue
toto fundo ſiue pꝛo pte ſeruitutis vtar
totū ius vſurpare vel retinere videoꝛ.ff.
quemadmodū ſerui.amit.l. ſi ſtillicidij.
§.fin.ꝛ de ſerui.vꝛb.pꝛedio.l.vna eſt. ꝛ fa
cit lex ſi ex multis.C.de anna.excep.ꝛ qđ
ibi dicitur.ꝛ idem quod no.extra de pe=
nis.c.ſuam in oppoſitione martini: que
2 ibi ponitur. ℭ† Item ſi competat mihi
plures cauere: ꝛ vnam expꝛimo: poſſum
ad alias redire: ꝛ q̄buſcunqꝫ modis pꝛo
ſequi.ff.de appel.l.ſcio.in fi. item qꝛ par=
ticularis ſolutio debiti aufert ſoluenti
exceptionem non numerate pecunie cū
fide ac etiam in ſolutione vnius legati ꝑ
dit heres beneficium legis falcidie: et
in alijs legatis.vt.C.ad.l.falcidiam. au=
ten.ſed cum teſtatoꝛ. ita a contrario vi=
detur ꝙ interruptio facta in parte ſuffi=
ciat ad interrumpendum totam debiti

quantitatem.ad idem ꝙ
non in.l.cuꝫ notiſſimi.§.
pen.ꝛ.C.de here.inſtit. l.
ij. ꝛ maxime q̄ñ petitur
quid ex maioꝛi ſumma:
vt.đ.l. ſi ex multis.et. ff.
mandati.l.rogatus. Ad
idem quia ſolutio debiti
non liberat eum in par=
te ſoluta: quia obligatio
ſcindi non dꝫ.ff.de cōdi.
ꝛ demō.l.q̄ duobus. Iteꝫ
eo ipſo ꝙ debitoꝛ ad iudi
cium conuenitur ſufficit
ad interruptionē.vt no.
in.đ. l. cum notiſſimi. in
pꝛin.pꝛeterea qui vtitur
iure aliquo videtur vti
eo iure quod ſe habere
putat. ff. quibus modis
vſuf.amit.l.vſumfructū.
in fi.ſcđo ꝓ debitoꝛe fa=
cit qđ lꝫ ſit interrupta in
certa quantitate:nō pꝛe
iudicat in reſiduo: imo
de tota quantitate debe
ri videtur interruptio.
facit.ff.de pign.actio.l.ſi
neceſſitas. §. in anima.
Item ſi fiat particularis
ſolutio:non liberat debi
toꝛem.vt de cōdi.inde.l.
ſi nō ſoꝛtē.§.j. nec etiam
impedit vēditoꝛē pigno
ris.ff.de pig.act. l. ſi ſol=
uere.§.ſi creditoꝛi. ita ñ
dꝫ pticularis ſolutio im=
pedire p̄ſcriptionē i reſi
duo: qꝛ particularis ſo=
lutio non minima hꝫ in=
cōmoda.ff.fa.her. l. pla=
ne.ff.de vſur.l.tutoꝛ. §.j.
Itē qꝛ diſpoſitio fctā de
parte debiti nō impedit
curſum vſurarū.vt. đ.§.
j.petēdo ſibi poſſe cōfir
mare ius ſuum in. parte
nō petita.ff.de regu.iur.
nō dꝫ actoꝛi itē ſi actum
eſt noīe alicuiꝰ ꝓ quo ſa
tiſdat̃ de rato: ſi dñs cu

a ℭ Interrupta p̄ſcriptio. Adde ꝙ p̄ſcriptio req̄rit poſſeſſionē ꝯtinuā: vt per pet. de anc. in.c.illud āt nu.2. de p̄ſcrip.

ſus noīe agit̃ / hꝫ ratum
in totū: in nullo cōmitti⸗
tur ſtipulatio / in ꝑte in
qua ratū nō hꝫ. ff. rē rat. 3
hab. l. tm̄ vēditoꝛ. Nō er
go ⁊ in ſola ꝗtitate peti
ta videtur interrupta: qꝛ 4
qđ nō debet / ſed qđ peti
tur ſpectat̃. ff. de iuriſdi.
om. iudi. l. cum quidam.
§. j. ꝑterea corpoꝛa num⸗
moꝛum ſunt ipſo iure di
uiſa. C. ſi cert. petat. l. j. ff. 5
eo. l. nam ⁊ ſi. in fi. et not.
ff. de reg. iur. l. cum am⸗
plius. vnde parte ſoluta 6
pꝛo parte liberatio ſeq⸗ a
tur: ⁊ i reliquo durat ſti⸗
pulatio ſiue obligatio.
ff. de ſolut. l. ſi ſtipulatio.
§. j. vñ per petita tm̄ in⸗
terrūpitur. ar. eo. tit. l. ex
pluribus. qꝛ de ſepara⸗
tis eſt diuerſimode iudi
candum. Nam ſepara⸗
toꝛū ſeparata debet eſſe
ratio. C. de dona. inter vi
rū ⁊ vx. l. ſi maritus. Nā
ſingule res cauſam ſuā
habēt. ff. de vſuca. l. rerū 1
miſtura. in fi. ad idē. ff.
de ope. no. nunt. l. de pu⸗
pillo. §. ſi pluribꝰ. quia ꝓ
ſingulis cauſis. ſingule
pene ſunt inferēde. ff. ad
turpil. l. j. §. ſi plura. ⁊ l.
ſenatꝰ. cū ſimilibꝰ. ❡ Ex
pꝛedictis dici pōt ꝙ ſo⸗
lutio depēdet ex foꝛma
citatiōis. arg. ex eo qđ dꝛ
ff. de in diē adiec. l. neceſ
ſe. ſi em̄ fit citatio ſuper
interruptione facienda:
etiā ꝑ petitionez partis
videt̃ i toto debito inter
rupta qꝛ executiōis con
uentio ſufficit. vt. d. l. cuꝫ
notiſſimi. Si ad hoc non
fiat citatio pꝛeiudicat in
ꝗtitate. vt. d. l. cū quodā
⁊ ad. ll. ꝯtrarias. dic ꝙ in

a ❡ Nō pōt
vſucapi. ad
de / ꝙ non
poteſt etiā
in ꝑpetuū
locari. Pe⸗
trus de an⸗
cha. in cap.
ad audien⸗
tiā. nu. i. de
rebus eccle
ſie nō alien.

contrario caſu loquunt̃. §. ſi ex multis. et
l. cū notiſſimi. quia ibi eſt qđ imputetur
creditoꝛi petere negligenti. vñ cōcludit̃
ꝙ † petitio eſt inducta iu odiū petentiū: ⁊
in fauoꝛē poſſidētiū. vt. C. de edi. di. adr.
tol. l. fi. ⁊ qꝛ de pꝛeſcriptis hic agitur bre
uiter teneas: † ꝙ de iur. cañ. pꝛeſcriptiōe
xxx. vel. xl. an. queritur dñium directū: et
vtile. vt no. xvj. q. vj. in ſum. in fi. ⁊ videt̃
tex. expꝛeſſus in autē. niſi tricennalis. C.
de bo. ma. itē dic ꝙ ꝑſcriptio tꝑalis nō de
fendit̃: qꝛ ab initio nō pōt de iure ſoꝛtiri
effectū vt no. xxxiij. q. v. qđ deo. quia † pꝛe
ſcriptio ius creatum aduocat nouū non
creat vt not. j. q. j. nullus eps. ⁊ no. extra
eo. c. ſi diligenti. ⁊. c. cām q̄. itē dic † ꝙ res
eccleſie ſicut fiſci: nō pōt vſucapi. a inſti.
de vſuris. §. res fiſci. Et no. xvj. q. iij. c. pe.
§. fi. Item dic. ꝙ lꝫ bona clericoꝛū vel epi
ſcopi poſſint etiam a laico pꝛeſcribi iu⸗
re laicali ſiue legum: vt not. in pꝛedicta
cauſa. q. iiij. reliqua de materia pꝛeſcri⸗
ptionum dic vt extra de regu. iur. lib. vj.
capit. ſine. ⁊ ibi plene per Dynum.

❡ Utrum refoꝛmationes vel ſtatuta ſint
annualia vel perpetua. Et an ſtatutum
poſſit tanta ſolennitate vallari vt tolli
non poſſit. Item an refoꝛmatio valeat ci
tra pꝛopoſitum.

Vigeſimoſexto queritur. † Nun
quid conſtitutiones pꝛelato⸗
rum ⁊ oꝛdinamēta et refoꝛma
tiones terrarum et conſilioꝛuꝫ
valeant et durent poſt finitum tempus
pꝛelati vel poteſtatis terre vel conſilia⸗
rioꝛum qui pꝛedicta ſtatuerunt. Et pꝛi⸗
mo videtur quod non. quia pꝛetoꝛ non
poteſt interdicere aut ius dicere vltra
tempus ſue iuriſditionis. ff. de pact. l. vl⸗
tima. et de poſtulando. l. puto. §. j. ⁊ ſecū⸗
dum diſtinctionez ibi poſitam. Item no.
viij. queſtio. j. apoſtolica. §. j. ꝙ papa non
poteſt facere ſtatutum in id tempus quo
futurus non eſt id eſt poſt moꝛtē ſuam.
vt. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. eum qui. Item
actiones deſcendentes ex iuriſditione
pꝛetoꝛis regulariter non dantur vltra
annum. Nam anno tantum eoꝛum du⸗
rabat imperium. inſti. de perpe. et tem⸗
po. actio. in princip. ⁊ de offic. pꝛefec. au⸗
gu. l. j. et quod not. C. de iudi. l. pꝛoperan⸗

dum. §. ſi autem. in medio. Item qꝛ ad⸗
ueniente ſucceſſione pꝛedeceſſoꝛ deponit
imperium. ff. de offi. pꝛoconſ. l. meminiſſe.
❡ Econtra videt̃ ꝙ imperpetuum durant
qꝛ pꝛetoꝛes etiam imperpetuum poſſunt
interdicere. ff. de penis. l. moꝛs. ⁊ de offic.
iud. l. j. §. fi. ⁊ de poſtu. l. j. perpetuo videt̃
ſeruandum qđ eſt legitime ſtabilitum. C.
de vſucap. l. hac edictali. cum ſimilibus.
quia qđ non mutatur: ſtare non pꝛohibet.
ff. de appel. l. pꝛecipimus. ⁊ de teſtamen. l.
ſancimus. ⁊ facit. ff. de iudi. l. venditoꝛ. §. j.
vnde dicendū ꝙ legitime ⁊ cauſa cognita
factum eſt perpetuo durat donec mutatio
nem habet: ꝗuis poſſit mutare ſucceſſoꝛ
cui legem indicere non potuit. C. de legi.
l. digna vox. extra de empt. c. vlt. lib. vj. Et
de hoc plene not. extra de ſent. excom. c. a
nobis. in gloſ. ſed econtra ⁊c.

2 ❡ † Sed queritur vtrum conſtitutio vel
ſtatutum poſſit tanta ſolennitate vallari:
vt poſtea tolli nō poſſit. Et videtur quod
non. quia nemo poteſt ſibi eam legem im
ponere: a qua recedere non liceat. ff. de le.
j. l. nemo. ⁊ plene not. Dyñ. extra de regul.
iur. c. quod ſcribit. lib. vj. ⁊ per ea que dixi
ꝫ. de queſtio. circa vltimam voluntatem.
in queſtio. iiij. ꝙ eſt verum: vbi per eum
modum tollatur: per quem inductum fue
rit. ff. de regul. iur. l. femine quibuſcunqꝫ.
⁊ l. nihil tam naturale. vnde ſtatutū quod
cunqꝫ ⁊ quacunqꝫ ſolennitate vallatum
poteſt tolli eo modo: quo inductum fuit:
videlicet vel per conditoꝛes ſtatuti: vel
populum contrario ſuffragio tollatur. ff.
de legibus. l. de quibus. in fine. ⁊ argu. C.
de fideiuſſoꝛibus. l. quoties. ⁊ de lega. j. l.
nihil. §. omnibus. ⁊ de leg. ij. l. cū pater. §.
libertus.

3 ❡ † Sed an per decuriones ſeu cōſilium
quod regulariter habet autoꝛitatem tol⸗
lendi ſtatuta: tale ſtatutum tolli poſſit du
bitatur. Et pꝛimo videtur quod non quia
per illa verba pꝛeciſa que illud ſtatutum
pꝛohibent immutari: manus decurionuꝫ
ſunt ligate: ⁊ eſt eis facultas adēpta. vt il⸗
lud mutare non poſſit. vt extra de conceſſ.
pꝛebend. c. j. libꝛo. vj. Econtra videtur qđ
tolli poſſint hoc modo: videlicet ꝙ decu⸗
riones pꝛimo tollant illam ſolennitatem:
ſeu verba ꝓhibitoꝛia: ⁊ pꝛeciſa: que illud
ſtatutum faciūt immutabile quibus ſub⸗
latis ſtatutum remanet nudū ſicut ⁊ alia
ſtatuta ſi ꝗs mutari poteſt. quia ſublata
cauſa ⁊c. ff. de iure patr. l. adigere. §. ꝗuis.
extra de appellatio. c. cum ceſſan. ſed ſecū⸗
dum hoc opponitur. ſi ſtatutum tolli non
poteſt in totum: ergo nec pꝛo parte quo
ad partem. ff. de exceptio. rei iud. l. ſi quis
cum totum. ⁊. ff. ad ſil. l. ſi quis in graui. §.
ſi autem. nam qui in vno delinquit fa⸗
ctus eſt omnium reus. extra de regulis
iuris. c. defleat. Sed poteſt reſponderi ꝙ
non obſtat. nam ſolēnitas verboꝛum que
ſtatutum reddit immutabile eſt quedam
adiunctio ad ſtatutum: ⁊ eſt vltra ſtatutū.
Conſtat enim ꝙ illa ſollennitas apponit̃
quo ad coꝛroboꝛationem opoꝛtet ergo di⸗
cere quod aliud eſt ipſa ſolennitas confir
mans: ⁊ aliud eſt confirmatū ſtatutū. ita
ꝙ eſt alterum. arg. extra de teſti. c. cū cau⸗
ſam. in fi. extra qđ met. cau. c. ad audien⸗
tiam. qꝛ ſolennitas voti nō eſt de ſubſtan⸗
tia voti. vt not. xxij. q. j. in. ij. gloſſ. ⁊ extra
qui cle. vel vouen. c. rurſus. alius eſt enim
contrahens: ⁊ alius confirmans. ff. ad tre⸗
bel. l. j. §. queſitum. ⁊ plenius dicam. j. de
cautelis ⁊ remedijs. in. q. xv. §. item dicit.
pꝛeterea ſtatutū illud pꝛohibitum eſt im
mutari pꝛopter factū: vel negotium in eo
contentum: ꝙ immutetur ipſa ſolennitas
pꝛohibet: que ſtatuto eſt adiecta vt dixi.
Ideo ſolennitas tolli poteſt qꝛ de ea non
eſt pꝛohibitum. qꝛ ſublata remanet regu⸗
la alioꝛum: ⁊ ſic mutabile. Si autem ſta⸗
tutum aliquod ſit vallatū iuramento ſyn
dici a populo ſic conſtituti an poſſit reuo⸗
cari. Ad hoc dic: vt ſupra. de queſtionibꝰ
circa vltimam voluntatem in dicta. q. iiij.
Item qđ refoꝛmatio decurionum debet
ita fieri: vt conueniat ꝑpoſito facto per re
ctoꝛem pꝛoponētem. Si em̄ plus vere ali⸗
ter cōtineat refoꝛmatio ꝙ̄ facta ꝑpoſitio
non videt̃ valere in eo qđ aliter vel plus
refoꝛmatū eſt ꝙ in ꝑpoſito cōtinet̃. argu.
expꝛeſſum ne quid in loco pub. l. j. §. ſi quis
a pꝛincipe. abſoluta em̄ ⁊ interminata re⸗
ſpōſio inferēda eſt ad interrogationē pꝛe⸗
cedentem. inſtit. de inuti. ſtipu. §. pꝛeterea
inutilis. ij. rū. vij. oppo. qđ obtinet vicem

interrogationis: vt ratio ne iuris ronalis. §. lex. ꝛ reformatio que obtinet viz reſpōſionis: vt ibi dꝫ inuicem conuenire. ff. de verbo. oblig. l. j. §. ꝛ ſi ſtipulant. j. Et ita recitat Dy. in. d. §. ſi quis a principe. Que enim in prefationibus dicuntur in ſequentibus repetita dicuntur vel videntur. ff. de pact. l. j. qꝛ etiam ſequentia per precedentia intelliguntur. C. fami. erciſcū. l. quoties. qꝛ talia ſunt ſubiecta qualia predicata dicunt. ff. de le. j. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. ꝛ de hered. inſtit. §. finali.
4 † qꝛ etiam reſcriptum[a] a principe conceſſum debet interpretari ſine iniuria alterius vel iactura. vt in l. j. ne quid in loco public. §. merito. ꝛ extra de cōſue. c. cum olim. Sed ſi poſt cōceſſum reſcriptū incipiat ad alterius iniuriam redundare non valet: ꝛ reducendum eſt ad ius cōe. ff. de vulg. ꝛ pup. ſubſtitu. l. ex facto. in princ. Preterea non valet reformatio non precedente propoſita actionis ſub cuius decreto reformatur: quaſi ſit defectus in ordine ſubſtantiali. vt. d. §. lex. vt. ff. de origine iu. l. j. §. belliſſime. ꝛ de vſufr. l. quoties. ſic et dictum teſtis dicentis ita permiſſum fuiſſe niſi de interrogatione teſtificetur. non valet vt not. C. de vſuris.

a Reſcriptū. Quid dicat reſcriptum. vide Pe. de anc. in ca. olim. num. 14. extra de ver. ſigni. ꝛ que ſint eius vires. vide eū dē in. c. plerūqꝫ. nu. 2. de reſcript.

Utrū teneat qd̄ fit ſine conſilio illius qui debeat requiri ex forma ſtatuti vel vltime voluntatis teſtatorū aliquid fieri volētis cum cōſilio alicuius.

1 Vigeſimoſeptimo querit. † Cauetur ſtatuto q̄ poteſtas non poſſit ferre ſniās ſuas ſine cōſilio capitanei vel illius iudicis: nō queritur an tales ſnie valeant ſi ſine cōſilio illius ferant. Et primo videt q̄ non valeant. qd̄ probat per caſum. ff. de exce. rei iud. l. ſi plures. ꝛ. ff. de admi. tuto. l. titium. Ad idē. ff. de offi. cōſulis. l. j. Naꝫ ſtatutum eſt lex. ꝛ in dubijs ſtandū eſt verbis legis. vt. d. l. j. §. in re. Econtra q̄ valeat. ff. de cōdi. ꝛ demōſt. l. cū tale. §. ſi arbitro. Et videtur caſus. ff. de admi. tu. l. ſi pater. in prin. alius incipit perpetuo quia ex quo ſtatutū fuit in finibus ꝓhibitionis: ꝛ annullat id qd̄ cōtrafit videtur ſufficere q̄ pena ſoluatur. ar. ff. de pac. dota. l. ſi pater. §. ſimiliter. Pena aūt preſtita licet a iudicato recedere. C. de arb. l. decem minus. In hac queſtione diſtinguit Dy. q̄ aut illi ambo habēt parem autoritatē vel iuriſditionem: aut non. Primo caſu non valet ſine altero. Et ita loquunt primo allegata. Et ideꝫ requirere habet parē. vt extra ne ſede vacā. c. vnico. lib. vj. dūmodo ſcias q̄ ſola ſufficit requiſitio que valeat: etiam ſi poſtea eius cōſilium nō interueniat. extra de arb. c. cum olim. ff. manda. l. ij. in fi. vel dic vt not. extra de elec. c. cū in veteri. In. ij. caſu valet q̄ agitur: quis ſi nō requiratur incidat in penaꝫ. ꝛ ita loquunt ſcdo alleg. extra de conſue. c. ad noſtrā. Alij diſtinguunt ſic: aut verba ſtatuti dicunt: qd̄ tale quid fiat cū cōſilio alterius: aut ſimpliciter ſine aliqua ꝓpoſitione: vtputa cōſilio talis. primo caſu eſt diſtinguendū: vt primo dixi. Scdo caſu cōſilium requirendum: qꝛ prepoſitio magis importat q̄ dictio. ar. ff. depoſi. l. inſti. vi bo. rapt. §. lane. Et de penitē. diſt. iiij. ſi ex bono. in tertio caſu dicūt itelligi. d. l. quidā. §. pomponiꝰ. In quarto dicūt omnino requirendū. als non valet. arg. extra de offi. deleg. c. venerabilis. Et qd̄ dictū eſt de ſtatuto idem intelligas de teſtatore. ſcꝫ qñ teſtator mādat aliquid fieri cū conſilio talis.
2 † Sed ſi ille cuius cōſilium erat requirendū moriatur: nō eſt dubiū q̄ id qd̄ poſtea fit: valet. vt extra ne ſede vacan. d. c. vnico. l. fi. ꝛ idē ſi requirēdꝰ abſit de lōginquo: vt ibi.

Utrum ſtatutū qd̄ ꝓhibet bānitis ius agendi poſſit trahi ad ius excipiendi.

1 Vigeſimooctauo querit † cōtinetur in ſtatuto pro bānnimētis ciuiliter vel criminaliter. ſi ſteterit bānitus p annū non audiat in aliquo ſuo iure. accidit q̄ quidam bannitus per dñm deducitur in fortiam cōis: qui carceratus exiſtens petit ſe relaxari ꝓponendo iuſtā cauſaꝫ relaxationis creditor obijcit cōtra petitionem q̄ nō eſt audiendus. qꝛ ſtetit bānitus per annum. vnde ex forma ſtatuti excludit ab omni ſuo iure ergo repellendus. ſic alleg. C. de naturalibus liberis. auf. licet. in fi. carceratus vero replicat quod imo eſt audien-
2 dus. † qꝛ legitima defenſio nemini eſt deneganda. C. de iu. fiſc. l. defenſionis facul-
3 tas: lib. x. † Nam excōicatus licet repellat ab actu actionis: non tamē repellitur ab actu defenſionis: extra de reſcript. cap. ſ. lib. vj. ꝛ de iudicijs. c. intelligimus. ꝛ de excep. c. inter. Ad idem facit auf. gazaros. dic q̄ detētus ſit audiendus. Quis enim petatur relaxatio ꝑ viam actionis: tamen vim defenſionis habet cōtra id qd̄ creditor exequitur. vt. ff. de excep. l. j. tanq̄ reus ergo eſt audiendus. argu. expreſſum. ff. de ope. no. nū. l. de pupillo. §. remiſſionē. ꝛ de pcu. l. nō cogēdū. §. fi. nā audire ſ recōuenire vel reaccuſare volēdo. vt. d. §. cū iter. ſi fi.

Utrum valeat pena pecuniariter appo-
1 ſita per ſtatutum in homicidio.

Ultimo pro † conſummatione huius tituli eſt dicēdum q̄ quis omnis populus poſſit ſibi legē cōſtituere. vt. ff. de iuſti. ꝛ iure. l. omnes populi. tñ nō poteſt populus condere legem omni caſu. Sunt enim caſus in quib ſtatutū nō va-
a let. Nam ſup eccleſie rebꝰ:[a] ꝛ pſonis eccleſiaſticis etiam ſi pro vtilitate eorū fiat a populo ſtatutū: nō valet. arg. ff. de vſufr. l. hactenus. §. veteranus. qꝛ laicis de rebꝰ eccleſiaſticis nulla eſt diſponendi attributa facultas. quibꝰ incumbit neceſſitas exequendi. vt extra de cōſti. c. eccleſia ſancte marie. Item nō valet ſtatutū ſi ſit contra legē euāgeliorū: vtputa cōtra articulos fidei. l. qui p legē euāgelicam ſunt inducti. C. de ſum. tri. ꝛ fide cat. epla inter claras. ꝛ. l. ſeq. extra de ſum. tri. ꝛ fide ca. c. j. et ij. itē ſi ſit cōtra legē moſaycam veteris teſtamenti: vtputa cōtra decē ꝓcepta: vt. xxiij. q. v. §. j. ꝛ ca. ſi non lꝫ. ꝛ. c. ne mechaberis. Item ſi ſit cōtra libertatē eccleſie. C. de ſacroſan. eccle. auf. caſſa ꝛ irrita. ꝛ extra de ſent. excō. ca. nouit. ratio eſt: qꝛ inferior debet obedire ſuperiori. xxij. di. inferior. qꝛ lex humana non eſt ſupra legē dei: ſed ſubtus. x. di. c. j. ꝛ qꝛ dꝫ intelligi iure ſuperiori exceptuatū extra de iureiu. c. veniens. Itē nō valet ſtatutū ſi ſit cōtra ius naturale. ff. de pac. l. ius agna. C. de in ius voc. l. ij. qꝛ ius naturale eſt immutabile: vt dixi. ſ. eod. iij. q. xxiiij. Item ſi ſit ſtatutū in permittēdo delicta iure naturali ꝓhibita: a quibꝰ etiā nulla ignorantia excuſat quis vt plene dixi. ſ. de. q. circa ſentētias in. q. viij. ꝛ
2 in † auf. vt nō luxurient. per totū. in oībus eīn delictis que mortalia dñr ſiue iure naturali ſiue iure gētium cōſtitutione ꝓhibita ſunt in eis cōmittendis vel permittendis: nec excuſat cōſuetudo nec ſtatutū q̄ tāto grauiora ſunt crimina ꝛc. extra de cōſue. c. vlt. qꝛ hmōi mortalia ꝛ in omnibꝰ mortalia ſunt vj. diſt. §. his itaqꝫ. que delicta ſi quis cōmittat etiā in neceſſitate nen excuſatur. ff. de ritu nuptiarū. l. palam. §. non eſt. vnde dicit Augu. q̄ potius debet

a Super rebꝰ eccłie Adde Pet. de anc. in. c. ecclia ſancte marie. nu. 3. de cōſtit. ꝛ in. c. grauamen. nu. 2. de ſentē. excō. idē in c. nouit. nu. me. 3. eo. tit.

quis omnia mala pati ꝙ̃
malo conſentire. xxij. q. ij.
3 ita ne. † ⁊ ꝓpter pauperta
tem nõ excuſat quis a fur
to. vt inſtit. de obli. que ex
deli. naſ. §. ſi quis. niſi eẽt
in ſumma neceſſitate poſi
tus. vt no. xiij. q. ij. frater
nitas. ⁊ no. extra de regu.
iur. c. ꝙ non eſt. qꝛ qđ als
prohibetur: ex neceſſitate
permittit. vt no. ff. de fur.
4 l. j. † Itẽ nõ valet ſtatutũ
contra ius publicũ. qđ ſic
probat. ſtatutũ eſt quod
dã pactũ ciuiũ: vt. l. de qui
bus. in fi. ⁊ no. C. de decre.
ab ordi. facię. li. xij. ſuꝑ ru
brica. ⁊ not. Inno. extra de
conſue. c. ex parte. ſed ius
publicum pacto remitti
non põt. vt. ff. de pac. l. ius
publicum. ⁊. C. de iur. ca
lum. l. ij. §. ſed qꝛ. extra de
fo. competẽ. c. ſi diligenti.
ergo nec ſtatutum poteſt
tolli: qꝛ equiualet pacto.
5 vt dictũ eſt. † reſtat ergo
quod in alijs que ſunt de
iure poſitiuo poſſit popu
lus condere ſtatutũ ⁊ pre
ualet iuri cõi. ⁊ not. d. l. de
quibus. qꝛ non dꝫ reprehẽ
ſibile iudicari. ſi ſm veri
tatem temporum ſtatuta
qñꝙ variantur hũana: vt
extra de cõſang. ⁊ affi. c. nõ
debet. Eſt verũ ꝙ ſi ſtatu
tum cõtra legẽ eſt iniquũ
ff. cõia predio. l. venditor.
§. ſi conſtat. ⁊ preualet illi
municipio: vt ibi. ⁊ not. d.
Guido de bayſio Archid.
extra ne cler. vel mona. c.
6 fi. li. vj. † ꝙ ſi in ſtatuto cõ
tinetur ꝙ pro homicidio
ſoluatur pena pecuniaria
tale ſtatutum non valet:
qꝛ eſt contra legem mo
ſaycam veteris teſta. ⁊
contra iura decretorum

a ℭIuſtitiã faciat. Et ideo debet diligẽter inquirere de oĩbus circunſtantijs. Pet. de ancha. in. c. ex lr̃is. el. j. nu. i. extra de homi. et iõ dꝫ tẽperare animi ſui motuꝫ. idẽ in. c. niſi ſpãlis. nume. ⁊. extra de off. dele.

ſm que pene homicidij ſunt. xxiij. q. v. mi
les. c. cũ homo. c. cũ res. ⁊. c. ſi homicidiũ.
que iura per ſtatutum tolli non poſſunt.

ℭDe cautelis ⁊ remedijs. Rubrica.

AD conſummatione huius
operis reſtat de vltima ru
brica huius ſummule: ſcꝫ
de cautelis ⁊ remedijs: q̃
materia eſt ſumme neceſſa
ria. qm̃ in quocunꝙ ſtatu
eſt aliquis poſitus: dꝫ vti cautela ⁊ reme
dio. ⁊ hec accedũt ad tertiã politie partẽ
1 ſcꝫ ad ꝓudentiã futurorũ. † Eſt em̃ offm̃
prudẽtis ꝙ ea que fiũt ad finẽ debitũ ordi
nentur. vnde dicit phs ꝙ virtus prudẽtie
cõſiſtit circa tria. ſ. in memoria p̃teritorũ:
in ſciẽtia p̃ntiũ: ⁊ in prudẽtia futurorũ: vt
2 no. inſti. in ꝓemio circa principiũ. † Item
iudex qui iudicaturus eſt populo varijs
cautelis vti dꝫ: ad hoc vt ex lege iuſtitiã
a faciat ᵃ vñ dicit pyleus. ſit patiens in au
diẽdo. cautꝰ in rñdendo. benignus in iu
3 dicãdo iuſtus ⁊c. † Itẽ dꝫ ſemꝑ inuigilare
cõmodis ſubiectorũ. vt in aut. vt iudices
ſine quoquo ſuffr. in prin. extra de offi. iu.
4 li. vj. † Itẽ dꝫ manus ſuas excutere ab oĩ
munere: qꝛ acceptio munerũ eſt p̃uarica
tio veritatis. xj. q. iij. qui rite. ipſo ita ꝯ iu
ſto in ſede preſidẽte nõ aduerſabitur ſibi
5 quicꝙ̃ malignũ: vt epl'a iter claras. † Sic
quoꝙ aduocatus dꝫ multis cautelis ⁊ re
medijs p̃cauere: primo vt iuſtã litẽ aſſu
mat. C. de iu. l. rẽ nõ nouã. §. ꝓinde. in qua
ſi iuſta ſit põt ſine peccato patrocinari: et
aduerſariũ ſuũ lꝫ decipere. Nec ex hoc pec
6 cat. † Sic etiã lꝫ de iure canonico decipe
re hoſtes cõtra quos licitũ libellũ ingerit.
vt no. xxiij. q. ij. c. dñs. iij. rñ. Sit cautus in
iudicio competẽti adiectiõe: in libelli cõce
ptione. ne in ipſa erret. cũ em̃ libellus ſit
fundamẽtum cauſe: error eius facile totã
cauſaꝫ ſubuertit. Nã ſm phm puus error
in p̃ncipio maximꝰ eſt in fine. Itẽ vno in
cõuenienti dato: multa incõueniẽtia ſequũ
tur. dꝫ eſſe cautꝰ: in infinitis cautelis. que
in cauſis ſunt neceſſario adhibẽde. de qui
bus egidius foſcarij ponit i ſuis libellis:
⁊ Spec. in ti. de aduocato. Inter alias aũt
cautelas dicit dñm pyleum mirabili cau
7 tela vſum fuiſſe in quadã cauſa. † Nã cũ
quidam artifices edificarent quoddã pa

latiũ ſuꝑ viã publicã quodã die duꝫ de
ponerẽt quoddã põdus: exclamauerunt
altis vocibꝰ. cauete cauete. Sꝫ q̇dã im
prudẽs inde tranſiẽs in trãſitu fuit vno
lapide ꝑcuſſus: q̇ accuſauit oẽs artifices
q̇ accuſati cõſuluerũt dñm pyleũ: ⁊ nar
rato fcõ cum cognouit dñs pyleus: qđ
ius qđ habebãt de exclamatione ꝓbare
non poterãt. vñ dixit eis. Nõ deficit ius.
ſed probatio. ff. de teſ. tu. l. duo ſunt titij.
Sed cras erimꝰ in iudicio: cauete vobis
ne aliud verbũ loquamini. ſꝫ ꝑmittatis
me ſolũ loq̇ eis in iudicio corã iudice cõ
ſtitutis ⁊ accuſatore: dixit iudex. opꝫ qđ
rñdeãt accuſe conſtitute ꝯ eos dixit py
leus. dñe nõ p̃nt rñdere: qꝛ ſunt muti rñ
dit accuſator. dñe nõ eſt verũ. Nõ creda
tis qꝛ audiui loquentes qñ fuit ꝑcuſſus.
Nã ipi exclamauerũt cauete. tũc pyleus
fecit eius dictũ apđ acta redigere: ⁊ ſic fe
cit eos abſoluere per. l. ſi putator. ff. ad
l. aq̇l. ⁊ adde qđ dr. j. i fi. huiꝰ ti. de hmõi
cautelis de q̇bꝰ dicturi ſumꝰ: ⁊ itẽ dimꝰ
tractare ꝑ modũ qõnũ ſcđꝫ ſtilũ poſituꝫ
ſupra in alijs titulis vt pꝫ ex ſequẽtibꝰ.

ℭQuod ſit remediũ qñ res petita plu
ries ⁊ ſepius cauilloſo alienatur.

1 PRimo igitur queritur † ali
quis vult ante rem petere
per rei vendicationem vel
publicianã. Ego prudens
ſubieci aliquem: qui vendi
cauit rem a me: et eam ſi
bi trado. Et ſic excludam actioneꝫ a ſua
petitione vt. C. de alie. iudi. l. j. ⁊ interim
cum primus actor vult agere contra il
lum: quem ſubieci: ſimiliter ſubijcit ter
tius: qui vendicauit a ſecũdo poſſeſſore
dictam rẽ. ⁊ ſic in ĩfinitũ: qđ ergo erit re
medium. ⁊ dic: ꝙ aget actor contra pri
mum alienantẽ tanꝙ̃ poſſidentẽ. cũ do
lo deſierit poſſidere. ergo pro poſſeſſore
hr. ff. de reg. iur. l. par eſt. ⁊. ff. de rei ven. l.
is qui dolo. Et ſi dicat ꝙ inutile eſt reme
dium. qꝛ de facili nõ ꝓbat dolus: q̇ nõ p̃
ſumit imo dꝫ ꝓbari ex puris iudicijs. C.
de dolo. l. dolũ. Et adhibẽt q̇dã aliud re
mediũ. ſ. vt petiturus inſinuet iudici ſic
dñe ſuſpicor ne talis in quẽ fctã eſt alie
natio rei mee ipſam alienet: vel ſubmit
tat aliquẽ ad ipſam vẽdicãdã: ⁊ ſibi tra
dendã mãdetis ſibi. ꝙ ſi hoc intẽdit de
nũtiet vobis: vel mihi. ⁊ hoc dñt ꝑ. l. ſi ſu
ſpecta. ff. de inof. teſt. ſꝫ illa parũ facit. vñ
nõ video q̇ iure ille req̇ſitꝰ cogat hoc di
cere inuitus. ar. C. de pet. here. l. cogi. vñ
cautiꝰ eſt. vt exq̇rat poſſeſſorẽ ⁊ eũ citari
faciat: ⁊ libellũ ſibi offerat. ꝑ hoc em̃ effi
cietur res litigioſa: ⁊ iõ alienari nõ pote
rit. C. de litigio. per totũ. ⁊ in aut. eo. titu.
Itẽ ꝙ exquirat eũ: in quẽ alienari dꝫ. ⁊ ei
denuntiet vt nõ accedat ad emptionẽ ta
lis rei: vel ad aliũ cõtractũ. cũ non ſit di
ſtrahentis qꝛ ꝑ hoc cõſtituit eũ in dolo:
etiam ſi poſtea emat vt. l. ſi fundus. C. de
2 rei vẽdi. † Et ſili cautela vtẽdũ eſt in ſili
qõne. reus cũ quo vẽdicata eſt aliqua res
duꝫ etiã ꝑ ſniam ſuccũbere deberet: ſub
mittit aliquẽ amicũ ſuũ: vt ipm repellat
a poſſeſſione rei petite: et ſic non poſſit
reus cõdemnari: cũ deſierit poſſidere. ff.
ad exhiben. l. iij. §. ſi q̇s. ⁊ de electiõe pro
bat reus ꝑ teſtes: qui interfuerunt deie
ctioni: vel forte ꝑ inſtrm̃: qđ inde fieri fa
cit. colluſionẽ aũt illã actor probare non
põt. qꝛ de ea nõ conſtat. in hac qõne dic
ꝙ erit remedium: vt actor accuſet deie
ctorẽ. l. iulia. de vi. qđ facere põt cum pu
blicũ ſit iudiciũ. ff. de pub. iud. l. j. vl' etiã
faciat: ꝙ Curia inq̇rat de hoc. ⁊ ſi nõ pro
hibetur: ſtatur in q̇ iudicio reſtitutio rei
vel poſſeſſionis ablate vel accuſatori ſi
ſua oſtendit intereſſe: vel ad ſe ſpectare
arg. extra de reſti. ſpo. c. ſepe. vel ipſi cui
fuit ablata poſſeſſio. ⁊ tunc poterit ciui
lis queſtio vendicationis agitari.

ℭQđ ſit remediũ: qñ cautio vel confeſ
ſio debitoris inuenitur ſine cã facta.

1 SEcũdo queritur † teneris
mihi ex legitima cã ad cẽ
tum: demum promiſi tibi
ipſa cẽtũ a te non petere:
ſed hec ꝓmiſſio vel ſtipu
latio inuenitur nõ valere
vtputa qꝛ non p̃ceſſit interrogatio. C. de
vſuris. l. j. in prin. Nõ q̃rit ſi debitor ali
quo remedio põt iuuari. Et dic ꝙ ita iu
uat qꝛ lꝫ nõ valeat ſtipulatio. valebit tñ
vt nudũ pactũ. ff. de pac. l. iure gentiũ. ℣.
igit nuda. in gloſ. caute ⁊c. ⁊. l. ſi vnus. §.
acceptilatio. vñ ex eo iuuabitur per exce
ptio. quia ſaltem valet ad excipiendum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

a ℭ Filij pu
pilli. Uide
ſinglr pau.
de caſ.i.l.in
teſtō. C. de
teſta. milit.
Bar. & Bal.
in.l. pcibus
C. de ipub.
& al. ſubſtit.
& bar. in.l.j.
ff. eo.tit.

& ita cōfeſſione facta de=
bitori qui forte nō valet:
vt qr extra iudicium vel
ſine cauſa nam valet tā=
tuʒ ad accipiēdū: vel ex=
ceptionē parandā. Ma= a
xime cū ſit ad liberādūʒ
quia ſi qd ago non valet
vt ago: valeat vt valere
poteſt. vt inſtit. de apoſt.
in fi. et de iureiurā. l. ſed
& ſi poſſeſſioni. §. ſed ſi re
rū. & ſic valebit vt pactū.
vt. d. §. acceptilatio. arg.
contra. ff. de iure codici.
l. fi. §. eum. & adde quod
no. C. de non nume. pe. l.
gnaliter. in vltima gloſ.
Item pōt tale remediuʒ
adhiberi. qr ſi forte cau=
ſa fuerit in ſtipulatione
vel promiſſione: pōt ſti=
pulator nūc pbare q cā
tunc interuenit: vtputa
trāſactio donatiōis: vel
alia legitima cā ea pba
ta ſequitur condēnatio.
ac ſi ipſa promiſſiōe cōti
netur. vt no. ff. de doli ex=
cep. l. ij. §. circa. & C. d nō
nume. pecu. l. generalr
in iudicio &c. ſine cauſa
facta promiſſio valet vt
dicitur: & not. ff. de inter.
act. l. j. in fi. & facit qd dr
ſupra de qōnib9 circa ci
tationes in qōne tertia.
ℭ Utrum poſſit adhibe
ri cautela: vt mater ad=
mittatur ad ſucceſſionē
filij: non obſtante expreſ
ſa ſubſtitutiōe pupillari.

s Tertio que
ritur: quid
ſi† inſtitui
tur pupil=
lus i teſta=
mento pa=
terno: ſi ei fiat ſubſtitu=
tio pupillaris expreſſa
qd dicit teſtm pupillare.
ff. de inoffi. teſta. l. papinianus. §. ſed nec
impuberis. & inſti. de pupilla. ſuſti. §. igi=
tur. & excludit matrem vt in. l. precibus.
Modo queritur: vtrum poſſit adhiberi
cautela per iura ſucceſſio. Et ad ſucceſ=
ſionem filij pupilli a admittat nō obſtan
te ſubſtitutione. Et videtur q ſic: ſcilicet
vt detur pupillus in arrogationeʒ: quia
ex hoc tollitur ſubſtitutio. v. ff. de adop. l.
nec ei. qd eſt pupillare teſtamentū vt pre
dixi: per quam arrogationē teſtm rūpi=
tur: vt inſti. quib. mo. teſta. infir. §. j. Cum
enim per arrogationem capite minuat:
vt eo. ti. §. alio ſublata eſt ſubſtitutio ſup
pupillari teſtamento. vt ibi. & ff. de iur. co
dicil. l. conficiuntur. §. poſt teſtamentum.
ipſo vero ſublato ſi moritur filius pupil
lariter admittitur mater vel alius heres
ab inteſtato. Sed hec cautela videtur in
utilis propter ſtipulationem: que ſcdm
leges facienda eſt tpe arrogatiōis. vt. l.
non aliter. & l. his. ff. de adop. Unde dic
q tunc haberet locuʒ qn talis ſtipulatio
forte fuiſſet omiſſa. poteſt hec cautela in
alijs prodeſſe perſonis maiorib9. Quid
enim ſi tale condidit teſtamentuʒ. quod
forte mutare non poteſt: vel propter iu=
ramentum: vel propter aliam ſolēnitatē
certe poterit eſſe cautela ad rumpendū
teſtamentū vt ſe det in adoptionē ei: qui
eum ſcdm naturā arrogare poterit: ſiue
poſſit. vt. ff. de adopt. l. arrogato. vt ſe fa
ciat exbanniri ex eo delicto: per qd capi
te minuat. ff. de capi. dimi. p totū. & inſtit.
qui. mo. ius patri. pote. ſol. §. ius aūt. naʒ
per hmōi capitis diminutioneʒ rūpitur
teſtm: vt. d. §. alio. Et ſic ſucceditur ei ab
inteſtato. predicta aūt ſunt vera: ſi predi
cti in eo ſtatu tēpore mortis permanſe=
runt: ſcilʒ vt duret exbannitus: vel arro=
gatus vſq ad tēpus mortis alioquin ſe
cus. qrlʒ iure ciuili teſtm ruptū ſit: tamē
iure pretorio valet. vt inſti. quib. mo. te
ſta. infir. §. vero. nam tūc dicim9 q deue=
nit ad eū caſuʒ a q incipit & incipere po=
tuit. vt. ff. de vſuc. l. cū vir. vtrū aūt teſtm
iuramēto firmatū poſſit mutari: dixi. ſ. l
ti. de qōni. circa vltias volūtates. l. q. iiij.
ℭ Utruʒ poſſit adhiberi cautela: q vxo=
ri non obſit iuramentum: et conſenſus
alienationi rei dotalis.

s Quarto qritur† nūquid eſſe
poſſit vt vxor conſentiēdo
alienationi rei dotalis: vel
rei pro dote obligate: & re
nuntiādo iuri hypotheca=
rū: non preiudicet ſibi. Et
videt q non: qr eoipſo q mulier conſen=
tit: et iuramento cōfirmat: nullū ſupereſt
ſibi remedium. & mater tn vt no. extra de
iureiurā. c. cū contingat. Sed dic qd non
obſtante iuramēto poteſt remediū adhi
beri. Primū remediū eſt: q pater mulie=
ris vel alius qui dotem dat faciat q mu=
lier ante dotis traditionem vel ante con
tractuʒ: vel in ipſo contractu dotis iuret
nullo modo conſentire alicui contractui
vel obligationi quā maritus vel alius q
cūq faciat de fundo dotalis: vel pro do=
te obligato. Nā hoc iuramento preſtito
etiā poſtea ſi mulier cōſentiat: & iuret: nō
piudicat ſibi. ratio eſt: qr ſecūdum iura=
mentū cōtrariū eſt primo & ſic illicitum.
& ideo nō ſeruandum vt extra de iureiu=
ran. c. intellecto. de hoc etiam dicit Spe=
cula. in tit. de emp. & vē. §. tertio loco. ver.
& not. Secūdū remediū eſt: vt pater qui
numerat doteʒ & tēpore traditionis ſeu
in ipſa numeratione ſeu cōſtitutione do
tis ſtipulet ſibi reddi. Nam in hoc caſu
actio de dote non qrit filie. ſicut & qn ex=
trane9 ſibi ſtipulat: vt. C. de rei vxo. ac. §.
accedit. vnde hoc caſu tantū dotis actio
competit ppter vim ſtipulationis. vt. ff.
ſol. matr. quot. & C. de iureiur. l. qr cū ſeq.
Ideo ſi poſtea conſentiat mulier aliena
tioni: vel renūtiet iuri hypothecarū: non
nocebit etiā cū iuramento: qr non ipoteſt
remittere qd nō habet. ff. de pig. ſi ſupe=
ratus. Patri eñ fuit queſita actio. vt. d. l.
quoties. Ergo ſo. ma. ſine liberis teſt. pa
tri: cōſenſu filie nō obſtante: de extraneo
quoq ſibi ſtipu. vt. d. §. accedit.
ℭ Quomodo poſſit mulieri eſſe cau
tum de dote. Quando maritus non
eſt ſoluendo.

Quinto querit† quid ſi ma=
ritus qui dotē recipit: non
ſit ydoneus in ſoluendo. &
qualis cautela poterit ad
hiberi: vt mulier ſit cauta a
de dote. maxime quando
conſiſtit in rebus mobi=
libus. Naʒ fideiuſſor vel
mādator dari nō pnt et
dari nō valēt: vt. C. ne fi=
deiuſ. mā. do. den. in ru.
& nigro. ſed qdaʒ intelli=
gūt d dote ɔſernāda q p
deſſent: nō de reſtituen=
da. qr tales dari nō pnt
arg. ff. de exce. l. exe. q. ij.
rn. vbi dr: q datio fide=
iuſſoris pro dote a mari=
to valet qr fuit in tempo
re reſti. dotis. l. dotis. ſo=
lu. ma. Sed ego vidi hāc
cautelam adhiberi. ſ. qd
alids ſe obliget vxori p
dote ſua hoc modo. Nā
poſt ſtipulationem ɔctā
dr in inſtro. Et inſup du=
bitāt ſi ſufficerēt p obli=
gatione dicte dotis. talis
ſciēs alrs ſe nō teneri bo
na ſua pncipalr obliga=
uit dicte dñe p dictis do
tibus: q bona tpe reſtitu
tionis pdicte poſſit ingre
di ppria autoritate ca=
pere &c. Et hoc videt te=
nere gl. in. d. tit. i. l. j. quo
caſu vr fieri poſſe exact.
Maxime qn voluntate
mariti & vxoris bona ter
tij obligantur. Sin auteʒ
cautio de dote exigat in
iudicio a marito: quam
dare recuſat: vel negat
ſe dare poſſe. tunc vr re=
currendum ad remediū
depoſiti: vcʒ vt pecunia
deponat. & ex licito lucro
ipis recipiat marit9 fru=
ct9: vt ex. de do. iter vi. &
vxo. c. pe. Ad ſupradictū
q iſtrʒ obligatiōis bo=
noꝝ tertij poterit addi ro
bur iuri: vt iuret ille tti9
nō venire ɔ. † Nā iure ca
no. iurʒ hʒ rnborare oēʒ
ɔctū a. Et ſi ſit pter vl cō
tra legē: dūmō nō vergat

a ℭ Oēʒ cō
tractuʒ. Nō
tamen a iu=
re reprobas
tum. Pet.
de anch. in
c. tuas. nu.
j. ex de vſu.
Nec eēt pa
ctū: idem in
c. ſi diligen=
ti. nu. v. & ix.
de foro com
pe.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

ad diſpēdiū ſalutis eterne. vt extra de iu
reiu. c. cum cōtingat. ⁊ ibi plene extra de
pac. c. ij. li. vj. In minore erit forma iura
mēti: vt iuret nō venire ꝯ rōnē minoris
etatis: vel alia quacūqꝫ cauſa: alias iura
mētū preſtitū excluderet iurātē a benefi
cio iuris cōis: vt plene not. extra de ex=
cep. c. cū cauſa. in vlti. gl. ⁊c. ⁊ in auť. ſacra
menta puberum. C. ſi aduerſ. vendi.

¶ Utrū maritus ſit obligatꝰ ꝓ dote ſua
quam non ipſe ſed pater eius recepit.

1 Se to queriť † nunquid ma
ritus ſit obligatus ꝓ dote
quā pater eius recepit: ēt
ſi in inſtrō dotis maritus
ſe nō obligauit: ſed pater
eius tm̄. Et dic ꝙ ſic ſi ſit
heres patris: vt. ff. ſo. ma. l. cū dote. §. ſꝫ ſi
filius: vel ſi a ꝯhētibus dotē recepit: vt
ff. fa. her. l. ſi filia. alꝰs aūt lꝫ ſit maritꝰ nō
teneť: vt. ff. ſo. ma. l. ij. §. j. vbi nō niſi cōſta
ret maritū poſſidere dotes: ſeu res dota
les: tūc em̄ poſſeſſione ſeu facultate reſti
tuēdi poſſet cōueniri. C. de rei ven. l. j. ⁊ l.
officiū. Itē qn̄ cōtēplatione mariti alius
recepiſſet dotē. vt no. d. §. ſꝫ ſi filius. erit
ergo cautela: vt maritus etiā ſi minor ſit
obliget ſe cū ſocero: vel alio recipiēte cō=
tractū dotis: qꝛ tractu tꝑis maritꝰ minor
efficitur maior: ⁊ remanet obligatus. vt
ff. de leg. iij. l. titia. §. vſuras.

¶ Utrum in cōtractu obligatiōis ſint
apponenda precaria verba.

1 Septimo q̄riť. † an in oī con
tractu ſint apponēda ver
ba p̄carij. ſ. ꝯſtituit ſe pre=
cario noie poſſidere. Et 3
dic ꝙ in cōtractibus ēptio
nū vēditionū: ⁊ ſilibus: in
q̄bꝰ agiť de dn̄io transferēdo: q̄ enume=
ranť. ff. de acq̄. poſ. l. iij. §. generalr. Predi
cta verba p̄carij de rebus illis. de q̄bus
cōiter apponi nō debent. Nā agiť ibi vt
dn̄ium rei vt poſſeſſio trāſferatur: ſed ex
preſſione p̄carij agitur cōtrariū: quia re=
cipiens vel tempus precario noie diciť
poſſidere. ff. de p̄cario. l. cum precario. Et
ſic ex hoc acquiriť ius vēditori. ff. de pe=
ri. ⁊ commo. rei ven. l. antepe. de quo
cōtrahētes non intendūt: ſed intendūt
vt omne ius illius trāſferať in emptorez

ex illo ꝯtractu. Ergo mētio p̄carij appo=
ni nō dꝫ. ſed dꝫ dici ꝯſtituit donator ſiue
venditor rem predictā ſi dicti emptoris
noie poſſideret. Nam ex hoc dominium
trāſfertur. vt. ff. de rei ven. l. q̄dā. ⁊ no. C.
de acqui. poſ. l. qꝺ meo. in obligatione au
tē bonorū ipoꝝ cōtrahētiū ꝓ cōſeruādo
qꝺ in pacto deuenit pōt ⁊ dꝫ apponi p̄=
carij rogatio. vt ex hoc q̄ cōſtituiť illa bo=
na obligata poſſidere videať: q̄ ꝑ cōſtitu.
precarij trāſferť per dictā. l. qꝺ meo. ⁊. C.
de diſtrac. pig. l. ij. Predicta aūt fallūt in
caſu: ſcꝫ qn̄ emptor qui recipit rē emptā
p̄tiū nō ſoluit. qꝛ tunc vtile eſt: vt cōſtitua
tur precariū in illa re: vt pretio non ſolu
to. res illa poſſit traſſerri impune. Ad qꝺ
facit. ff. de preca. l. q̄ ea p̄dicta aūt preca=
rij rogatio et qꝺ meo noie ſe poſſidere
cōſtituit: ideo dꝫ apponi. qꝛ alias q̄ tradi
dit poſtea accipiendo eſſet predo. ff. de
2 acq̄. poſ. l. ſi ex ſtipulatu. † In alijs autem
cōtractibus in q̄bus dn̄ium nō transferť
vt in obligatione pignoris: cōmodato:
depoſito: ⁊ ſilibus. nō dꝫ dici cōſtituo me
tuo nomine poſſidere: quia nihil agitur:
cū deficiat cauſa legitima ad dn̄ium vel
poſſeſſionē transferēdā. Et ideo ob hoc
nō teneť: vt. d. l. ꝙ meo noie. et de acqui.
re. do. l. nunqꝫ. igitur expedit agere cau=
ſam p̄carij. Per quam in recipiētē preca
rio transfertur naturalis ⁊ conſtituenti
precariū remanet ciuilis: vt. ff. de acquir.
poſ. l. q̄ pignoris. et de vſu. l. nō ſolum. §.
vlt. in fi. ⁊. ff. de precari. l. ⁊ habet. §. cum.
Et vtraqꝫ transfertur poſſeſſio. ſ. quādo
de vtroqꝫ transfertur agitur. vt ibi no=
ta. † Item dic ꝙ debitor pōt conducere ia
creditore rem pignoratam. ff. de acqui.
poſ. l. re pignoris: ⁊ tunc creditor condu
cens per eum vtramqꝫ poſ. retinet: vt ibi.
⁊. d. l. nō ſolū. ⁊ debitor cōducens habet
nullam vt no. C. cōmunia de vſu. l. j.

¶ Utrum promiſſio facta vni recto=
ri trahatur ad ſucceſſionem.

1 Octauo queritur. † Nun=
quid is qui promittit ali=
cui iudici ſe ſiſtere coram
ipſo. Et ſuper hoc fidem
dedit: ſit obligatus ipſe
et fideiuſſores eius ad ſi=
ſtendū coram alio iudice in dicto officio

ſucceſſore. Et primo videtur qꝺ ſic. quia
ſucceſſor eſt idem iudex cum predeceſſore
ſuo: ⁊ eiſdem actis iudicat. vt. l. nemo. et
etiam ſi iudex. ⁊. ff. de iudi. l. non a iudice.
§. fi. ⁊. ff. iud. ſol. l. ij. ⁊. l. ſi cum is apud. Et
in illis legibus eſt caſus. ad inter poſita
non committitur in alia re vel actiōe. Et
quod dicitur in. d. l. cum his apud. in fin.
ſucceſſor eius alius iudex. ⁊ hoc verius: ⁊
alꝰs ad. l. mortuo. Reſpōde quod ſucceſſor
eſt idem iudex: ſcilicet vt ex his actis iu=
dicet. Sed ſtipulatio illa ad eum extendi
non poteſt: qꝛ ſtricti iuris eſt: vt. l. quid=
quid aſtringende. ff. de verbo. oblig. qꝛ q̄
perſone ſunt ad alios nō tranſeunt: vt. ff.
de reg. iur. l. priuilegia. vnde quidam ad=
hibent talem cautelam: ſcilicet qꝺ in ſti=
pulatione deſiſtendo faciunt mentionez
de ſe: ⁊ ſucceſſore ſuo quod ſufficit: vt. d. l.
quid apud. in fi.

¶ Utrū quis poſſit ſic obligari: vt vbi li=
bet valeat conueniri.

1 Nono q̄riturꝰ † qualis caute
la poſſit adhiberi: vt debi=
tor poſſit vniuerſaliter con
ueniri: et dicunt quidam
quod nulla promiſſio ſuffi
cit: nec pena propter hoc
commiſſa poteſt conueniri reus: qꝛ licet
promittas ſiſtere et reſpondere in alio lo
co. qꝫ in ſuo loco vel foro: tamen talis pro
miſſio ⁊ pene ſtipulatio parum operatur.
quominus ante litis conteſtatio. ſemper
recedere poſſit. Nam ſicut ante litis con=
teſta. non dicitur quis declinare velle: qꝛ
ante conteſtationem ſemper poteſt decli=
nare. ⁊ ideo ſuus iudex. Et ſi dicas imo
committit penam: qꝛ nō ſiſtit. vt promit=
tit. rn̄deo quod parum operatur: qꝛ mora
⁊ pene cōmiſſio porrigitur vſqꝫ ad lit. con
teſt. vt. ff. de arbi. l. celſus. ⁊ dicam ī eo. iij.
q. xvij. ita quod ante conteſta. dicet ſe reꝰ
paratum: parere foro: quod declinauit. et
ideo ſemper claudet iudicium actionis.
⁊ ideo dicunt alij ad plenam obligatio=
nem vt vbicūqꝫ quis conueniri poſſit vtē
dum eſt in ſtipulatione talibus verbis
cum debitor conuenerit ⁊ ideo debitor cō
uenit eidem creditori ſtipulanti ⁊ ex pa=
cto promiſit dictam quantitatem ſoluere
in tali loco. ⁊ generaliter vbicunqꝫ loco=

rum. ⁊ coram quocūqꝫ iu=
dice. et aſſeſſore: ⁊ in quo=
libet foro coram quocun=
qꝫ ⁊ ſub quocunqꝫ idē cre
ditor prefatum debitorez
conuenire voluit coram
quibus. ⁊ quolibet ipſo=
rum. idem debitor promi
ſit ſoluere q̄ntitatem pre=
dictā ⁊ perſonalē ⁊ realez
coactione ſubire in iudi=
cio ſiſtere: eorū iuriſditio
ni ſe ſubmittēdo: ī quos
tanqꝫ in ſuos iudices ex
nūc ex certa ſciētia cōſen=
tit. renuntiando priuile=
gio fori: omnibꝰ alijs ex=
ceptionibus: ⁊ iuribꝰ pro
eo facientibus ⁊c. ⁊ hec vř
ſufficiēs cautela: contra
quā nō pōt debitor veni=
re. Nā obligādo ſe ſolutu
rū in alijs forū ibi ꝯtraxiſſe
videť: vt. l. hr̄s abn̄s. ff. de
bo. aut. iu. poſ. l. ij. et de
ac. ⁊ obli. l. ꝯtraxiſſe. et ideo
nō p̄t tale forum declina=
ri ante lit. conteſ. ſicut fo=
rum ꝓprium. C. de iuriſ.
om. iudi. l. nemo. Et pre=
dicta intelligo quia talis
renuntiatio fori obligat
renuntiantem. vt ex hoc
in illis locis poſſit cōue=
niri: tn̄ conueniendo ſub
vno iudice. Nam ſi cleri=
cus eſt q̄ renuntiat: non
cōueniť ſub iudice ſecu=
lari: ſed ſub eccleſiaſtico.
Et idem in laico qui per
hoc renuntiat foro ſuo.
nō ſuo iud. vt not. in auť.
qua in ꝓuincia. C. vbi de
cri. agi opor. ⁊ de hoc vi=
deť actū ⁊c. vt. ff. de inoffi.
2 teſta. l. q̄ cum tutore. † Et
qꝛ clericus licet de hoc
conſentire. tn̄ non poſſet
renuntiare. a vt extra de
foro competen. c. ſi dili=
genti. nec etiam poteſt in

a ¶ Nō poſ
ſet renūtia
re. adꝺ pet.
de anch. in
c. ſi diligēti.
nu. 1. et. 8.
extra de fo
ro compet.

non ſuum iudicem con-
ſentire ſine cōſenſu ſui
epi.iij.q.v.c. non liceat.
extra de foro compet.c.
ſignificaſti.

¶ Utrū poſſit adhiberi
cautela: vt clerici pro eo
rū poſſeſſiōibus ſoluāt
curie ſeculari collectas.

1 DEcimo q̄ri-
tur † an
poſſit ad-
hiberi cau
tela vt cle
rici ſucce-
dētes patribus vel alijs
perſonis: teneant ad ſol
uēdas collectas p̄ poſ-
ſeſſiōibus hereditarijs:
τ p̄ collectis ipoſitis: añ
q̄ ſucceſſio ad eos pue-
nerit. Nō eſt dubiū ma-
xime ſi clericus ibi ē ci-
uis: vbi bona conſtituta
ſūt: q2 illa bona trāſeūt
cū onere ſuo. ff. de acq̄r.
re.do.l.traditio. τ extra
de cenſi.c.j. Nam cleric⁹
non vt clericus: ſed vt
poſſeſſor illarum rerum
pro quibus collecta de-
betur cōuenitur. ff. de mu
ne. τ hono.l.reperto.§.fi-
na. τ de auto.iudi.l.con-
ditiones. Item quia ſuc-
cedit in locum priuati: iu
re priuati vti debet. ff. de
iure fiſc.l.fiſcus.et de vſu
ris.l.cum.§.debitores.et
2 xvj.q.ſi q̄s laicum. † Sed
an teneatur de collectis
impoſitis poſtq̄ ad cleri
cos deuenerunt dubitat.
primo videt q̄ ſic: q2 vt di
ctū eſt vtitur iure priua-
ti: ergo τc. Item q2 cleri-
cus p̄ ſuis poſſeſſionibus
ſitis in alia parochia de-
beat ſoluere decimam il- 3
lius parochie: vt extra de
decimis.c.nouū.τibi no. a

¶ Econtra q̄ nō poſtq̄ effecti ſunt cle-
rici non poteſt per laicos collecta impo
ni: q2 ſunt in priuilegio clericali. ar-
gu. ff. de iure fiſci. l.fiſci. ij rñſo. τ.xij.q.
ij.nulli. quia priuilegium immunitatē
prebet clericis: τ bonis ipſorū. C. de epi.
τ cle.l.j.τ.ij.τ auť. itē nulla ibi poſita. et
extra de immu.ecc.c.nō minus. τ eo.tit.
c.clericis.li.vj. Et hec videt veritas: que
p̄bat in.d.l.fiſcus.ij.rñ. Bona nāq̄ cle-
ricorū ſuarū eccleſiarū p̄uilegiū merent
vt no.extra de vita τ hone.cleri.c.fi.c.iu-
re cenſet. τ not.extra de conſti.c.eccleſia
ſancte marie p̄terq̄ in eo.q̄ð res epi vel
clerici pñt p̄ſcribi a laico vt not.xvj.q̄ō.
iiij.c.poſſeſſiōes.q̄ð intellige: vt no.xvj.
q.j.c.vt ſimiliter. Sʒ q̄dā adhibēt hanc
cautelā: q̄ in ciuitatib⁹ ſeu caſtris ipoꝝ
faciūt q̄ q̄libet ciuis p̄mittit p̄ ſe τ ſuis
heredibus ſoluere ꝓpter oēs collectas
de bonis ipſoꝝ. tam preſentibus q̄ fu-
turis: quocūq̄ tpe p̄ cōe imponerentur.
Et ad hoc obligāt oia bona τc. vñ dicūt
q̄ p̄ hoc pactū pōt exigi a clerico vel ab
herede ſeu poſſeſſore bonorū obligato
rū cōi: q2 vt dictū eſt res alienē trāſeunt
cū ſuo onere. vt extra de cenſib.c.j. naʒ ſi
res que primo obligata erat ad tribu-
tū p̄ſtādū deueniat ad eccleſiam tenet
eccleſia ad tributū: ſiue tributum illud
eccleſie debeat: ſiue locis: vt.d.c.j. Sed
valde obſtat.d.l.fiſcus. ſed illud intelli-
go de tributis τ collectis de nouo impo
nendis vetera aūt debentur: vt.d.c.j.et
ex p̄dictis ptʒ vel dic: q̄ oia ſupradicta
q̄ð de eccleſiaſtico agro verſata ē eccle-
ſia extra de cēſi.c.j. τ māſio τ mancip. ec
cle. τ de rebus q̄ ab impiali bñficio vel
q̄buſlibet p̄ beneficio ſepulture largiū-
tur de decimis etiā τ oblationibus fide
liū nullus q̄ p̄ſbyterorū aliquē ſolue
re cenſum cogatur: nec nullius iuri niſi
epi teneant ad aſtricta de his no. q̄ cle
rici a q̄buſlibet emerunt: vel viuorum
donationibus acceperunt conſueta de-
bent: et annua perſoluere tributa. Et
hec veritas: vt.xxiij.q.vlti.c.ſcdm cano-
nicam. C. de ſacroſan. eccle. l. penultima.
† Not. tamen q̄ contractus tributarius
vel cenſualis valde differt a contractu
emphi. a quia propter cenſum vel tri-
butum non

ſolutum non ſolutū etiam per multos an-
nos nō perdit res cēſualis vel tributaria
ſed ſufficit preſtare cenſum: vel tributuʒ:
in quo erat cenſatuʒ. vt plene no. extra de
reli.do.cōſtitu. Ad idem facit. ff. de admi.
lib.§.fi. Nunquid aūt nouus ciuis vel in
cola teneatur cōferre ad ſoluendū debitū
contractū a cōi ante eius ciuilitatis vel
incolatū dicit lex q̄ nō: vt. C. de decur.l.p̄
uidendum.lib.x.

¶ Qualis cautela ſufficiat ad excludēdū
agentem ex iure ceſſo.

1 UNdecimo q̄ritur † qualis
cautela poterit adhiberi:
vt agēs ex iure ſibi ceſſo re
pellatur. Et propter illas
exceptiones q̄ no. C. man.l. 1
p̄ diuerſas. τ ex his petē.l.
ij. poterit obijci talis exceptio. ſ. vt nō au-
diatur agēs ex iure ceſſo. niſi primo ſatiſ
det de defendēdo illū: ex cui⁹ ceſſiōe agit
qñ ceſſio facta eſt ex cā lucratiua: vt. ff. de
pcu.l.ſeruū.in fi.τ.l.ſeq.in fi. de doli exce.
l.apud celſum.§.de auditoꝝ. τ adde q̄ di
citur.§.de q̄ſtionib⁹ circa p̄curationē.iij.
q.vij. Itē in inſtrumētis quoq̄ ceſſionū dʒ
talis adhiberi cautela: vt in eis exprimat
q̄ in ceſſionariū fit delegatio debitoris ꝯ
quē iura cedunt: τ q̄ cedēs transfert oēm
actiōis ſpeciē. ita q̄ nulle remanēt apð eū
relicte actionū. Nā ex hoc delegās nullo
mō agere poterit ꝯ debitorē delegatū. ſʒ
is tm̄ cui facta eſt delegatio q̄ al's poſſet
in illis trib⁹ caſib⁹ q̄ legunt. C. de noua l.
2 iij. † Itē no. q̄ q̄ dedit vel donauit oia bo-
na videt concedere etiā ſpēm actionis: vt
no.xxviij.q.j. ſtatutū. in gl. ſʒ qualiter τc.
Quidquid actiōis ſpēs donari pōt: vt. C.
De donatio.l.iij.τc.

¶ Qualis cautela poſſit adhiberi vt
frater habeat precipua a fratribus a
parte donata.

1 DUodecimo q̄rit † q̄lis cau-
tela pōt adhiberi. vt frater
vel q̄ aliquid precipuum a
patre habuit: forte in pre-
mium emācipationis non
teneat illud cōferre cū fra-
trib⁹: qñ agit de collatione facienda. Et
dic q̄ talis: vt fili⁹ q̄ hʒ p̄miū anteq̄ ve-
niat ad collationē cū frīb⁹. det illud filie

ſue. vel al'r diſtrahat. ita
q̄ tpe collatiōis vel mor-
tis p̄ris nō inueniat in bo-
nis illij ſeu frīs vñ ad il-
lud ꝯferendū nō cogat ſi-
ue non coget. ff. de colla.
do.l.j.i fi. τ no. C. de colla.
l.ita demum. Et eſt rō. q2
dos nō eſt in bonis p̄ris:
vt. C. de reuoc. his q̄ do.
ſunt.l.ſucceſſione.

¶ Que cautela poſſit trā
ſigi vt nō videatur de cri
mine confiteri.

TErtiodeci-
mo queri-
tur † qua-
lis cautela
poſſit ad-
hiberi vt
trāſigēs vel paciſcēs in
delictis nō videat confite
ri: cū hoc ipſo cōfiteri vi-
deat: vt. C. de his qui no.
iſa.l.qm̄. Et dic q̄ pactio
facta nō infamat. vt e.tit.
l.furti.§.pact⁹. itē q̄ð ſi in
trāſactione exprimet. q̄ð
hoc fecit trāſigēs vt euit-
tet ſtipēdia litis nō q̄ cri
mē de q̄ trāſigit cōmiſerit
vt.d.§.pact⁹. τar. ff. de mi.
l.minoribus. Iteʒ ſi facit
trāſactio iuſſu iudicis: vt
d.l.furti.§.q̄ iuſſu. Iteʒ ſi
facit hoc vt modo dicat q̄
iniuriatus vel is q̄ dam-
num recepit trāſigit: vel
trāſactionem facit cuʒ eo
cū quo de crie agitur. τ p̄
pactuʒ ſibi remittit oēm
iniuriam: τ offenſam: τ oē
dānū: q̄ð ꝯſtat vel conſta
re poſſet ſibi vel ab alio
illatū quacunq̄ cā. Sʒ lʒ
cautela ſufficiat per viam
pacti quod conſtat gratis
fieri poſſe: vt.d.§.pactus
tm̄ p̄ viā trāſactionis lo-
cū hēc non poſſet. Qr in
trāſactiōe aliq̄d dari vel

N

a ¶ A extra
ctu emphi-
teutico. Ad
de petr. de
anc. i.c. po-
ſuit. nu. 11.
de loca. τ cō
duc.

a ℂ Dari vł a fieri. Adde pet. de anc. in. c. ſup eo. nu. 1. extra de tranſac.

fieri[a] vel promitti ſine re-
mitti: alˀs nulla eſt: vt. C.
de tranſact. l. trãſact. Sꝫ
pdeſt dicta cautela p viã b
pacis fiende: qꝛ talibus
verbis põt fieri cõtractꝰ
pacis: qꝛ ex hoc paſciſcens
nõ ꝯfitetᷣ maleficiũ: de q̃
agitᷣ. ⁊ iõ vt dixi fiat p di-
cta ꝟba ſcꝫ ꝙ iniuriatꝰ fa-
ciat pacẽ cũ iniuriãte ⁊ ei
remittatᷣ iniuria quã cõ-
ſtat vel cõſtare poſſet illũ
ſibi intuliſſe vel qꝺ am-
bo ſibiȷ̈nuicẽ remittant
omnes iniurias ⁊c. quia
ex hoc nil vᷣ confiteri ille
qui intulit iniuriam.

b ℂ Forma inq̃ſitiõe addeq; inq̃ſitio ad crimẽ ineniẽdũ fit tripliciter. Pet. ꝺ anc. in. c. q̃liter el. ȷ̈. nu. 38. ex ꝺ accuſa.

ℂ Utrum poſſit adhiberi
cautela vt inuitꝰ vel ſibi
legatũ aſcribẽs confiteatᷣ
crimen ſemiplene pbatũ.

Quartode-
cimo que-
1 riturꝉ de q̃-
daꝫ quod
de facto cõ
tigit. Qui-
dam autem patruus ⁊ tu-
tor erat cuiuſdam ſui ne-
potis pupilli patruus cõ
ſiderans pupillũ eſſe vni-
cum qꝛ ſine fratre ⁊ ſoro-
re: ⁊ ipſe patruus erat ſi-
bi proximior in ſucceſſiõe
excogitata fraude duxit
pupillum ad vineaꝫ: ⁊ ipſe
ſuffocauit eum ⁊ occulta-
uit ſub terra: poſtea re-
deunte ipſo fuit ab eo q̃ſi-
tum vbi eſſet pupillus. q̃
dixit quod tali hora receſ-
ſerat: ⁊ non redierat: nec
ſciebat eum: ⁊ oſtendit ſe
dare operam ad queren-
dum ipm: ⁊ dicẽs eũ eſſe
pditum ⁊ cõuocauit ami-
cos ⁊ fecit ploratum tãq̃
de mortuo ⁊ tunc retinuit
totum pondus pupilli: qꝛ
tñ ſm euangelicã verita-
tẽ occultuꝫ nullũ qꝺ non reueletᷣ: facta eſt
murmuratio in illo pplo: ꝙ ille patruus
eũ occiderat: q̃ rumor peruenit ad aures
curie. vñ curia formata inq̃ſitione [b] miſit
p patruo. Qui rñdens negauit. Et facto
proceſſu nõ potuit adhiberi probatio niſi
de fama publica. que ad probationeꝫ nec
ad tormenta ſufficiebat vt dictum eſt ſu-
pra de queſtionibus circa probatiões. iȷ̈.
q. xvȷ̈. Sed quod in diuino nutu venit
in mentem iudicis querentis: vt feſſores
mitteret ad vineam ſi ibi eſſet ſepultus.
Et ſicut deo placuit ibi fuit inuẽtus puer
ſepultus. quo cõperto iudex interrogauit
quis hoc feciſſet. qui negauit ſe ſcire. iu-
dex igitur conſiderato tam graui delicto
⁊ conſiderato loco vbi fuerat ſepultus ac
etiam probatiõe publice fame delibera-
uit fore procedendum cõtra ipm ad tortu-
ram. Ille aũt vidẽs ſe in ſtatu mortis: ⁊ ꝙ
oportebat eũ cõfiteri accepto gladiũculo
de vagina ſibi abſcidit linguam ne iudex
poſſet extorquere cõfeſſionẽ ab ipſo. Mo-
do queritur quod remedium erit. Et dic
qꝺ tandiu tormentetur quod ſcribat ma-
nu propria commiſiſſe illud delictum per
quã confeſſionem per eius ſcripturaꝫ po-
terit condẽnari. Adeo quis ex ſcriptura
aſtringitur: ꝙ contra eum venire non põt
vt in autᷣ. de triente ⁊ ſemiſſe. §. ſtudiuꝫ. et
§. ſinaũt. ⁊. C. de nõ nu. pec. autᷣ. contra quã
propriam. Nam ⁊ mutus qui loqui nõ po-
teſt: propria ſcriptura obligari poteſt. ff.
de vul. ⁊ pup. ſubſti. l. ex facto. C. qui teſta.
fa. poſ. l. j. inſti. eo. §. mutus. Si autem ta-
lis malefactor literas ignorat: ſufficit qꝺ
nutu ⁊ aliquo ſigno ſe confiteri oſtendat:
vt. ff. de pact. l. item qꝛ. ⁊. ff. de reg. iu. l. vbi
non voto. ⁊ de procu. l. mutus. ⁊ ar. C. de fi-
deiuſ. l. in epiſtola. ⁊. ff. de leg. iȷ̈. l. nutu. et
extra de ſpon. c. apud ⁊. c. tue. hoc etiaꝫ ca-
ſu poſſet dici quod ex cã euidẽti ⁊ valido
iudicio abſciſſionis lingue coadiuuãtibꝰ
ſupradictis adminiculis poſſit de iure cõ
demnari: abſq; alia expoſitione confeſ-
ſionis per ea que dixi in dicta queſt. xvȷ̈.
quam opin. multi rectores de facto ſer-
uant.

ℂ Utrũ prima electione nõ habente effe-
ctum: poſſit elector iterum eligere. Item
an poſſit peti ſalarium in officio: cuius

electio irritatur: ⁊ de cautela electioni-
bus adhibenda.

Quintodecimo in facto ele-
1 ctionũ queritᷣꝉ quid ſi ele-
ctio facta non habet effe-
ctũ: nunq̃d qui ſemel ele-
git poſſit iterũ eligere. Et
primo vᷣ ꝙ nõ. qꝛ lex dꝫ ꝙ
ſerui electiõe legata ſemel dũtaxat op-
tare poſſumus. ff. de le. j. l. ſerui electiõe. i
prin. ⁊ de optio. lega. l. apud. Sꝫ vᷣ fun-
ctus ſuo officio. ff. de re iudi. l. iudex. ⁊ ex
de officio deleg. c. in literis. maxime qñ
elegit indignũ: qꝛ hoc ipõ eligẽdi ptãte
priuatᷣ. ex de elec. c. cũ in cunctis. §. fi. ⁊. c.
cũ innotuit. Itẽ qꝛ facta vnica electiõe cõ
ſumptũ eſt ius eligẽdi. Adeo ꝙ alˀs non
datᷣ ingreſſus. ff. de tributo. l. qꝺ in here-
dẽ. §. eligere. Nam mala electio eſt in cul a
pa. ff. de furtis. l. manifeſtiſſimi. ⁊. d. l. apꝺ
aufidiũ qꝛ ſufficit aliq̃d de facto fieri. Et
ſic de iure nõ ſortitur effectũ. ff. de verbo.
obli. l. q̃dã cũ filiũ. ⁊ de ſtatu libel. l. ſtichꝰ.
ℂ Econtra vᷣ ꝙ iteruꝫ poſſit eligere. qñ
electio facta nõ hꝫ effectũ. quia ex quo
eſt inefficax hñdo eſt: ac ſi celebrata non
fuiſſet. ar. ff. q̃ ſatiſda. cogã. l. quoties. ⁊ ꝙ
cuiuſq; iuris. l. j. in fi. iȷ̈. q. vlti. propter il-
licitã: qꝛ nõ cõſumitur electio: ſiue ius eli-
gendi: ſiue optãdi: qñ eligens inutiliter
elegit. ff. de optio. lega. in. iȷ̈. ⁊. iȷ̈. Et ideo
preſtat impedimẽtũ: qꝺ de iure nõ ſorti-
tur effectum. extra de reg. iur. c. non pre-
ſtat. li. vj. ff. de regu. iu. l. qui per ſalutem.
ſemper eñ videtur litem variare; cum:
qui electionem habet. ff. de actio. empt.
l. ſteriles. §. cum per venditorem. et. ff. de
ver. oblig. l. qui certarũ. §. vlti. Secũdo ca-
ſu qñ prima electio eſt nulla ipſo iure. ⁊
tũc iterũ poſſit eligere per iura primo al-
2 legata.ꝉ Ad idem qꝛ non implet condi-
tionẽ: q̃ de facto tenetᷣ implere. ff. quan.
dies le. cedat. l. qꝺ pupillo. et di. hec con-
ditio. Et ideo ex integro fit. arg. C. de ac-
cuſa. l. iiȷ̈. aut prima electio valet: de iu-
re. Sed alia de cã deficit. ⁊ tunc quia cõ-
ſumptum eſt ius eligendi: non põt tunc
eligere. vt dicunt iura primo allegata
in. d. l. ſerui electione. Sed canoniſte ali-
ter diſtinguũt: quia aut electio defertur
ab homine: aut a iure. primo caſu vni-
ca electione qualitercũq;
cõſumitur iuris electio-
nis. ex de electio. c. ſi cõ-
promiſſarius. li. vj. ⁊. d. l.
ſerui. cũ ſimilibus. Non
obſtat. d. l. quoties. qui ſa-
tiſda. cogã. quia illud in
odiũ vitioſi: vt iteruꝫ ſa-
tiſdet vt ibi. ſin autẽ dif-
fertur a iure tunc poteſt
ſepius eligere et varia-
re donec habeat effectũ.
Et ita loquũtur iura p
ſcꝺa parte allegata. et
eſt ratio. quia electio in
dignitate eccleſiaſtica vł
prebẽda hꝫ plures par-
tes ſcilicet electionem: ⁊
cõfirmationẽ[a]. Uñ ante
cõfirmationẽ videtᷣ ha-
bere: vt dicit Inn. extra
de pꝫben. c. dilectus el. iȷ̈.
vt not. extra. de elec. c. ſi
electio. lib. vj. Ideoq; do-
nec confirmetᷣ durat ius
eligendi. ita ꝙ electo re-
cuſante vel mortuo ite-
rum elegit. Sꝫ iure ciui-
li ipſo actu electionis cõ
firmatur poteſtas ele-
ctionis. vt dictum eſt. Sꝫ
in pꝺdictis quidam adhi-
bent hanc cautelaꝫ. quia
adhibent ſub pteſtatio-
ne hoc modo: pteſtor ꝙ
ſi electio quaꝫ fecero: nõ
valebit exnunc reſeruo
mihi ius eligẽdi: donec
electio per me fiẽda effi-
caciter valeat. vt. C. de
fructi. ⁊ litis expẽ. l. ter-
minato. ⁊. ff. de ſeruis ex
por. l. titius. extra de ar-
bi. c. innotuit. et de iure
patro. c. cum dilectus. ⁊
de officio ⁊ poteſta. iudi.
deleg. c. ſi delegatus. ⁊. c.
ſup queſtionũ. §. cum au-
tem. ſemp eñ pteſtatio
pdeſt: vt dixi ſupra de
queſtio. cira extraordi.

a ℂ Et cõfirmationem. Adde pe. ꝺ ancha. in. c. poſtq̃. nu. j. extra de electio.

in.q.ij.Nã ꝛ inuicē poſ-
ſunt ſimul eligi:ita ꝙ ſi
vnus ſuccūbat:alius ob
tineat.Et vno electo di-
cāt electores ſic ꝙ ſi la-
tēs forte vitiū in pſona
p̄mi electi appareat ele-
ctionē eius inualidā vel
talē ex nūc eligimus.vt
nota.viij.q.iij.in ſcriptis
et.lxj.diſtin.ſtudij noſtri.
3 ¶†Et circa p̄dicta po-
teſt queri vtrum qui eli
git ad aliquod officium
poſſit petere ſalarium
illius officij.ſi electio ei⁹
aliquo iure irritetur.Et
videtur ꝙ ſic.cum p eū
nō ſtat.ar.ff.de le.j.cū fi-
lius.§.cū iure.ꝛ.C.eod.l.
ab adminiſtratione.
4 ¶†Sed de illo q̄ri pōt q̄
ſemel inutiliter elegit: 1
poſſet cogi:vt iterum eli
a gat.[a] Et dicunt quidam
ꝙ ſic arg.ff.de arbi.l.iij.
§.j.et commo.l.in com-
modato.§.ſicut item di-
cit:ꝙ elector vel electo-
res nō poſſūt ſeipſos eli
gere.vt no.extra de ele-
ctione.c.cū in iure.ꝛ de
cōſor.eiuſdē litis.l.iij.qꝛ
alius dꝫ eſſe eligens: et
alius electus.arg.extra
de elec.c.venerabilem.ꝛ
c.cū inter canonicos.et
extra de bap.ꝛ ei⁹ effec.
c.ꝺbitū.ſic ꝛ ali⁹ ē ꝯhēs
ꝛ alius autoritatē p̄ſtās
ff.ad treb.l.j.§.fuerit q̄-
ſitum:niſi fiat hoc ꝛeme
dio vt in forma electio-
nis contineat:vt poſſint
eligere:ꝛ ſeipſos:vt.d.c.
iij.Item qñ cōmiſſio ele-
ctiōis in plřes ſit:cū hac
cautela ſeu clauſula: vi-
delꝫ ꝙ ſi vnus vel aliq̄s
ex eis noluerit.vel non
poſſit intereſſe electioni.

a ¶Iterū
eligat.Ad-
de pet.ꝺ an
cha.in.c.qꝺ
dei timorē.
nūe.iiij.ex-
tra de ſtatu
mona.

vt arg.ff.de arbi.l.non diſtinguemus.§.
cū in plures.ꝛ extra de offi.dele.c.vno.et
de offi.ꝛ pote.iudi.deleg.c.prudentiā.§.
adijcimus.Itē in electionibus quidā ad
hibent cautelā hanc.Nā interuenienti-
bus canonicis vel alijs ad quos ſpectat
electio.vel de iure:vel ex cōmiſſione in
eos facta faciūt interim deliberari horā
certā miſſe:vel tertie:vt cōueniāt:vel eli
gāt:valet etiā alijs abſentibus.hoc not.
Inno.extra de elec.c.cū nobis.in glo.Sꝫ
nunq̄d.ver.ſꝫ q̄res ꝛc.Et ita vidi de facto
ſeruari in quadaꝫ electione.in qua duo
electores ſtatuerūt hora veſptina electio
nē celebrādā.Et poſtea vno eoꝝ aliquā
tulū in veniēdo tardante alter qui vene-
rat fecit pulſari ad veſperas.ꝛ elegit ſo-
lus.cuius electio fuit confirmata.

¶Qualiter pena cōmiſſa poſt morā poſ
ſit purgari.Et qñ dies pro homine non
interpellat.Item an pena preſtita poſſit
recedi a cōpromiſſo vel contractu.

SExtodecimo q̄rit† condē-
natus eſt aliq̄s vt ſoluat ti
tio decē ad penā quinqua
ginta:et eo non ſoluente
titius egit ad penam.Mo
do queritur nunquid reus
offerendo id:in quo fuerat cōdemnatus
poſſit euitare penam.Et communiter te
nent docto.vt reus poſſit purgare morā
in pena:vſq; ad litis conteſta.vt.ff.de ar
bi.l.ſi cum dies.in fine.dummodo ius
actionis ex mora non ſit factum dete-
rius.vt eod.titu.l.vtiq;.et hoc caſu po-
teſt eſſe remedium:vt reus offerat ſe p̄-
ſtiturum id:in quo deterioratuꝫ eſt ius
actionis:vt no.in.d.l.vtiq;.¶Sed dyn.
dicit ꝙ hec non ſunt abſolutoria: et ab-
ſolute vera.Et ideo ſic diſtinguit.Aut ap
ponitur pena in iudicijs:aut in contra-
ctibus.primo caſu.aut contra prepara-
tionē cauere aut cōtra finē.ſi cōtra prepa
rationē pōt purgari quādocūq; ante li-
tis cōteſt.vt.l.ꝛ ſi poſt tres.ff.ſi quis cau
tio.ſi ꝯtra finē.ſubdiſtingue:quia aut ad
dit dies a lege:aut ab homine:ſi a lege
vtputa:qñ iudex vel arbiter non adijcit
diē:nā tunc intelligitur tēpus decem die
rum.lꝫ nō ſit adiectū.ff.de conſti.pecu.l.
promiſſor.Et no.in dicta.l.ſi cum dies.§.

ſi.ꝛ.ff.qñ dies lega.cedit.l.cū ſine.in fi.ꝛ
l.ſi per vim.ꝛ.ff.de ver.obli.l.ſi inſulam.
Sed cum dies adijcitur ab homine tunc
ſemel cōmiſſa nō purgatur.vt eo.ti.l.cel-
ſus.in prin.ratio diuerſitatis eſt quia in
ſuperiori caſu dies nō interpellat p ho-
mine:qꝛ non fuit adiectus dies:ſed a le-
ge ſubauditur.Et iō vſq; ad lit.ꝯteſt.pena
pōt ſemper purgari.Itē qꝛ mitius agit
cū lege:q̄ cū homine: tamē ſcdo caſu.ſcꝫ
qñ in contractibus:ſi in cōtractu addi-
tur.pena ꝛ dies: tūc pena ſemel cōmiſſa
non purgat.vt.ff.de actio.ꝛ obligatio.l.
traiectitio.§.ꝺ illo.C.de ꝯtrahē.ꝛ cōmit.
ſtipula.l.magnā.ꝛ ibi no.ſi autē in con-
tractu adijciat pena: ꝛ non dies: et tunc
purgatur vſq; ad conteſtationem.vt.d.
l.ſi inſulam.et.l.cōtinuus.§.eum qui.et
l.qui rome.§.flauius.ꝛ idem qñ adijcit
dies nec pena quia purgatur mora ſu-
per intereſſe: vſq; ad lit.conteſta.ff.de
verb.obli.l.ſi itaq;.§.ſciētiam ꝛ.ff.de do-
li excep.l.apud celſum.§.labeo.de quo
2 intereſſe dic:vt.d.l.vtiq;.†Sꝫ de illo que-
ritur.Nunquid facto compromiſſo cum
pena ꝛ arbitrio poſſit alter ex compro-
mittentibus ſoluere penā:ſi nō vult ſta-
re arbitrio:qꝺ videtur.Nam preſtita pe
na licet a iudicatis recedere.C.de arbit. 1
l.j.ꝛ ibi no.ꝛ autē.decernimus.e.ti.ergo
eligendo penā ſoluere ſatis eſt.ff.de ver
bo.oblig.l.qui ex pluribus.Sed illud in
alternatiuis hic non:imo pena adijcitur
quaſi quoddaꝫ robur.vt.d.l.j.ꝛ ideo nō
deberi hec electio detur aduerſario qui
paret arbitrio:ita tñ ꝙ arbitrio ſit cōtē-
tus:ac expreſſum.ff.de pac.do.l.ſi pater
§.ſi mulier:quia vtrāq; partē non poteſt
vt ibi ꝛ.ff.de doli exce.l.apud celſum.§.
labeo.vñ intelligo autē.decernimus ſcꝫ
pena preſtita ꝛc.quia tenet vtrūq;.ff.de
tranſac.l.qui fidem.Et no.extra de arb.
c.dilectus.ꝛ qꝺ not.extra de penis.c.j.et
dic vt ibi.Item dicit: ꝙ ſecundum cano
nem in defectū pbationis dictorū arbi-
trorū:ꝛ no.extra de arbi.c.j.Et etiā not.
videt.C.eo.ne in arbitris.de pena autē
poſita in contractu diſtingue: qꝛ ſi appo
a nitur loco intereſſe[a]: poteſt agi ad pe-
nam quanti ſua intereſt: vt.ff.de actio.
emp.l.predia.ꝛ.l.non ſoluente alij libe-

rantur.vt.ff.de eo p quē
factum erit.l.j.§.ſi plu-
res ſi nō loco cōtumacie
et debitor nolit ſoluere
cū poſſit preſtabit vtrūq;
ſcꝫ rem ꝛ penā.ff.de col-
la.bono.l.j.§.ſi cum duo
bus.ꝛ de tabu.exhibē.l.
hoc interdictum.§.locū
condemnatio.ſi autē in
fraudem vſurarum non
poteſt agi ad penam in
eo quod excedit termi-
num modū vſurarū.Et
de iure ciuili vt.ff.de act.
emp.l.iulia.ibidem.alꝰs
iniquū eſt: vt habeatur
ſimꝉ res ꝛ pena.ff.de do
li excep.in.d.§.labeo.ni
ſi expreſſe agatur.vt di-
xi per dictā legē q̄ fidem.
Et no.in.d.c.cū dilect⁹.
¶Utrum principali de-
linquente accuſatus te-
neatur ſi appareat aſ-
ſenſiſſe.

DEcimoſe-
ptimo que
rit† accu-
ſator pro-
ponit plu-
ra in libel-
lo vtputa accuſat de plu
rib⁹ delictis in caſu pre
miſſo:prout dꝛ ꝛ no.in.l.
qꝺ crimen.ꝛ oēs accuſa-
tos pponit illud delictū
cōmiſiſſe:vt principales
actores.Teſtes ꝟo accu
ſatoris dicūt aliquos ex
eccleſiaſticis fuiſſe prin-
cipales autores.Aliqui
dicunt acceſſores: puta
auxiliātes ſeu factores.
Querit nūquid ex illo p
ceſſu illi acceſſorij ſint cō
demnādi.Et primo vi-
detur ꝙ ſic.ff.ad.l.iu.de
vi publi.l.Itē mela.§.ſi
plures.ita ꝙ pena vni⁹
alterū non liberat.vt di-

a ¶Loco in
tereſſe.q̄d
ſit intereſſe
vide pet.de
anch.l.c.ſa-
cro.nu.xiij.
extra ꝺ ſen.
excō.ꝛ ē tri-
plex:ibidē
nu.xiiij.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

xi.§.de q͂ő.circa ſenten.iij.q.ij. ¶Econtra
ꝙ non.q꜡ qualitas illoꝝ delictoꝝ nõ eſt
probata ſcḋm formã accu. q꜡ oẽs ſunt ac
cuſati vt ꝑncipales.ergo nõ ſufficit pro
bare:ꝙ acceſſoriũ deliquerint q꜡ quoties
duo principalia cõcurrũt.oportet vtrũꝙ
principaliter probari ita ꝙ nullũ ſit ac
ceſſorium alterius.ff.de ſolu.l.ſi duo rei.
l.ſi res.⁊ q͂ő dicitur ⁊ no.e.tra de q͂õnibꝰ
circa probationes.iij.q.iij.Et ſcḋm hãc
opi.multi fuerũt.erit ergo cautela: vt in
accuſa.ponantur principalia principali
ter:acceſſoria vero acceſſorie per leges
predictas: quod intellige: niſi plura ita 2
ponantur: vt vnum ſequatur aliud taci
te:vel conſecutiue.q꜡ tunc pro vno repu
tantur.vt.ff.de noua.l.ſtichũ dari.§.fin.⁊
l.ſeq.⁊ extra de conſtitu.c.tranſlato.

1 Vltimo ad cõſummationẽ
totius† operis eſt ſciendũ
ꝙ poſt cautelas que iuris
ſunt quedam ſunt cautele 3
q̃ plurimũ facti ſunt.vt fa
cit illa: de q̃ dixi.§.eo.ti.in
prin.Item vt fuit illa de qua narrat pe
trus auffuſſus de quodam perito aduo 4
cato qui dicebatur aduocatus pauperũ.
Narrat enim:ꝙ quidã nobilis diues cõ
cupiuit habere quoddã ꝑdiolũ cuiuſ
dam pauperis:q͂ő pauper alienare con
tradicebat.Unde diues excogitata frau
de ad hoc:vt haberet notium pauperẽ: 5
rogauit vt reponeret in domo ſua que
dam dolia olei quod pauper aſſumpſit:
diues igitur habuit plura dolia.⁊ partez
eorum impleuit ad ſummũ: partẽ eoꝝ
vſq; ad mediũ.Et oĩa cooperuit:⁊ firma
uit:quaſi eſſent oĩa plena.Et ita repoſuit
in domo paupis: deinde poſt aliq͂ő tẽpꝰ
acceſſit ad videdũ dolia:⁊ eis diſcooper
tis clamauit contra pauperem dicens:
ꝙ inuenerit dolia pro maiori parte ſe
miuacua: et affirmauit ſibi ſubtractum
oleum.conſtitutus itaq; in iudicio petijt
emandam a paupere.Pauper aũt inter
rogatus a iudice nullã defenſionem ha
bebat.niſi ꝙ ſe feciſſe negabat.ad quem
iudex opꝫ ꝙ emendes.quia apud te ⁊ in
tua fuerunt cuſtodia.⁊ iuſſit ad talẽ diẽ
emendaſſe.vel ſe de iure defendat cum
quo paupere illa die ſtatuta dictꝰ aduo
catus comparuit dicens.dñe iſte pauper
dicit oĩno ſe inſontem:vñ pete adverita
tem inueniendã vt euacuẽtur oĩa dolia
plena:⁊ ſemiplena.⁊ ſi in ſemiplenis ſit
tm̃ feces quãtũ in plenis cogatis paupe
rem ad emendã.Si minus:/vel ꝑ dimi
dia parte ſit de feces in ſemiuacuis abſol
uatis eũ.q꜡ apparebit euidẽter:ꝙ a ꝑn.
illa dolia plena non fuerũt: q͂ő factũ fuit
⁊ pro medietate fex fuit in vacuis: paup
fuit abſolutus.igit̃ circa multa incum
bit cautela aduocatoꝝ vt dixi.§.eod.in
prin.†Item dꝫ aduocatus v̄ba ita ſerio
ſe ordinare ꝙ ꝑ trãſactionẽ nõ faciãt re
pugnantiã vel cõtrarietatẽ: vel ꝑplexita
tẽ:q꜡ tunc nihil includũt vt.ff.de re.iu.l.
vbi repugnãtia.⁊ de cõdi.inſti.l.ſi titius
⁊ plene no.ff.de vſu ⁊ habi.l.ſeruũ.§.fi.et
extra de purg.cano.c.cũ dilectus.Sꝫ ita
trãſpoſita ſunt ꝙ nõ faciũt cõplexionem
vel prolixitatẽ.tũc trãſpoſitio nõ nocet.
quiaꝫ verba trãſpoſita ſi bene ſint poſi
ta idẽ ſignificant.vt.ff.de pecn.leg.l.qui
dam.extra de verb.ſig.c.nihil.Et tũc po
teſt dici figura hyperbaton:vt no.inſt.ad
l.aquil.§.iniuriã.Itẽ ⁊ ſciendũ† ꝙ tranſ
poſitio vel error aut raſura in modica re
non nocet.vtputa in ſyllaba:vt.ff.de ma
nu.teſta.l.qui habet.Nec in exordio ſiue
narratione.extra de teſti.cogen.c.ex lite
ris.vel in paucis literis : extra de cri.fal.
c.vlti.†Sed inter ceteras cautelas debẽt
eſſe cauti in libellis ⁊ in quibuſcũꝙ ſcri
pturis: ⁊ dictis eorum:vt ponant verba
ſcḋm propriã ſignificationem eoꝝ.ita
ꝙ ſignificatũ verboꝝ non diſcrepet ab
intentione proponentis:q꜡ q͂ő verbũ ſo
nat:eſt rñr accedẽdũ:⁊ ꝑferes q͂ő in men
te gerit.vt.C.de condi.ob cau.l.repeten
di.Nã intelligentia ſermonis dꝫ aſſumi
ex cauſa dicenda.not.extra de verbo.ſi
gnifi.c.intelligentia.Hinc eſt a ſignifica
tione verborum non eſt recedẽdũ in du
bio.ff.de leg.iij.non aliṫ.in principio.q꜡
verba ſimplr̃ prolata ad ꝓpriam ſigni
ficationẽ:non abuſiuã referuntur : vt.d.
l.non aliter.§.titius.⁊ de verb.ſign.l.ne
pos proculo.ad idẽ facit extra de ſpon.
c.ex literis.quanto ergo prudentior eſt
aduocatus tãto ſtudioſius ſuos ſermo

nes aptos proferat. q꜡ ſcḋm phm doctrina
prudentum eſt facilis.qui clare intelligit
clare loquit̃.Sunt tñ quidã ſermones ita
nodoſi:vt inſolubiles appareant: vt ſic
ſcholaris diues rogauit magiſtrũ legũ:
vt ſtudioſius diſceret cui pro diſciplina
promiſit pecunie tantũ q̃tum peteret ita
vt medietatẽ in primo ⁊ medietatẽ datu
rus eo die quo apud primũ iudicẽ perora
ret atq; viciſſet.Cumq; diſcipulus in ſtu
dio facundie optime ꝑfeciſſet:cauẽtibus
patrocinium denegat.vt doctori ꝑmiſſa
non impleret mercedẽ.Ideo doctor cum
diſcipulo litem de promiſſo conteſtatur.
Et ait:diſce inquit ſtultiſſime adoleſcens 2
q꜡ vtroq; modo futurũ eſt:vt mihi ꝑmiſ b
ſum exoluas.Si eñi vicero ex ſñia mihi
teneberis.Si eñ nõ vicero ex pacto:te co
gam.cui ſcholaris rñdit vtroq; modo fu
turum eſt:vt nihil conſequaris.ſiue enim
abſoluat.nihil ex ſñia obtinebis:ſiue ſuc
cumbam:ex pacto nihil habebis.quã litẽ
inexplicabilem iudices eſtimatã in iudi
cium reliquerũt.hoc deſcribitur in plinio
de pictore ⁊ euãdro.Sed mihi videt̃ ex
plicabilis cõtra ſcholarẽ vt.ff.de re.iur.in
l.nullũ.⁊.l.in omnibꝰ cauſis.quodãmodo
vidẽtur inſolubilia in iure.ff.ad.l.fal.l.qui 3
quadraginta.Item qui pot.in pig.hab.l.
claudius.q̃q; tñ plus attendit̃ ſenſus:q̃
verborum ꝓprietas.vt extra de ver.ſig.c.
preterea.C.an ſeruus pro ſuo facto.l.vlti.
ad habendã ergo vberiorẽ doctrinã ⁊ ſi
gnificationem quorundã verboꝝ: quibꝰ
plerumq; vtimur in ſcriptis iudicialibus
de natura ſignificationis vt eorum:prout
ſparſim in iure ponitur. hic per ordinem
inſeramus. 4

¶De ſignificatione dictionum. Rubr.

1 ET primo de ſignificatio
a ne† dictionis copulatiue a
quam quid copula ſit per ⁊:
per eum:per vna: ⁊ per q;:
per ⁊:⁊ per ve:⁊ per ac:vt.ff.
de verbo.ſig.l.triplici.⁊.C.
de impub.⁊ alijs ſubſti.l.vltima.extra de
verbo.ſignifi.c.ſepe.in princi.Que copula
proprie ponit̃ inter diuerſa:vt in rub.ff.de
iur.⁊ fact.igno.⁊.C.per quas perſo.nobis 5
acqui.l.finali.Et ita ſe habet ad naturam c
precedẽtis copulatorum videtur.recipere
in ſequentibus.ff.de fun
do inſtructo.l.ſcio.§.gaio
ſcio.plenam enim repeti
tionem facit:vt ibi nota.
Item tũc requirit vtrũꝙ
fieri.ff.de verb.oblig.l.ſi
quis ita ſtipulatus.q̃q;
ponitur expoſitiue: ⁊.pro
l.ff.ad.l.iul.de vi publi.l.
qui cetu.⁊.ff.de appella.l.
eos.§.ſuper re.⁊ nota.e.l.
ante ea.item quãdoq; po
nitur punctus pro copula
vt not.ff.de edil.edic.l.iij.
¶†Item ve diſiunctiua 2
ponitur pro vel b aut ⁊ ſi
ue.vt no.ff.de verb.ſig.l.
alienato verbo.§.vlti.⁊.l.
hec verba ille aut ille.et
requirunt alterũ fieri : vt
d.l.ſi quis ita ſtipulatur.
⁊.ff.de cõdi.⁊ demõ.l.cum
pupillus cũ diſiunctio.ex
tra de verb.ſig.c.in alter
natiuis.lib.vj.q꜡ alterna
tiua hoc vel illud fieri:
vel deberi ſignificant pa
riter incertitudinem. † 3
ideo in libello petitio vel
epiſtola bis alternati
uis concepta nõ valet al's
non admittuntur.ff.de iu
reiurando.l.pretor edi:it
§.cum autẽ.⁊ ibi not.he
autem dictiones copula
tiue ⁊ diſiunctiue aliq̃n
promiſcue ponitur.ff.de
verb.ſig.l.pe.¶†Itẽ hec 4
dictio ſeu denotat augmẽ
tum:cum precedit ſignũ
vniuerſale.ff.de auro et
arg.leg.l.ſi quis ita.Et lꝫ
denotet diuerſitatem.tñ
plerumq; identitatẽ po
nit.quia vt dicit Innoc.
multiplicatis verbis idẽ
repetit:vt ipſe nota.extra
de exceptionibꝰ.capitu.ſ.
libro.vj. ¶†Item hec 5
dictio vſq; c ponitur in
cluſiue.ff.de ſenatoribus.

a ¶Dictio
nis copula
tiue. Uide
Bar.in.l.ti
tij cũ teſtõ.
§.peñ.ff.de
lega.ij.
b¶Uel.de
hac dictiõe
vide ꝑ bar.
in.l.ſi is q̃
ducẽta.ff.de
rebꝰ du.in
uenit tñ vel
pro ⁊ poni.
gl.in.l.fi.C.
de iure do.
Itẽ ꝑ etiã.
l.exepla.ff.
db.mo.vſu
fruct.amit.
adde ꝙ di
ctio vel:po
ſita inter ꝑ
ſonas non
determiat
ordinem vt
pino noiata
prius atten
datur.ſꝫ di
ſtiguit abſ
ꝙ ordine.c.
cũ plures.
de off.dele.
lib.vj.
c¶Uſq; de
hac dictiõe
vide ꝑ bal.
in.l.memi
niſſe.ff.de of
fi.pcõ.⁊ le.
⁊.ff.de ſeñ.
l.nupte.§.
fina.

a ¶Dictio
iter: ibi.l.j.
vid ibi bal.
vbi plene.

b ¶Dictio
de. Adde ꝙ
aliquando
auget.ff.de
po.l.j. qñꝗ
ponit pro a
C.de fidei-
cō.l.j. ff. de
arbi.l. ſi de
meis.l pti.
Item deſi-
gnat cauſã
proximã.l. a
j.§. nūc vi-
deamus.ff.
de cōiūg.cū
eman.li.co.

c ¶Quãdo
ꝗ. Uide gl.
in .l. Vbis.
ff.de vulg.ꝛ
pup. ſubſti.

d ¶Cōfeſti
Uide.ff. ad
tertu.l.ij.§.
cōfeſtim.ꝛ i
aut.ð ince.
nupt.§.j.ꝛ
Bar. in.l.im-
perato. ff.
de iure fiſc.

l.nuptie.ꝛ de penis.l.ab-
ſentem.ꝛ de lega.iij.l.pa-
tronus.§.ſempronio.et
C.de ꝑcur.aut.ꝗ̃uis.ꝛ de
peti.heredit.l.ii.xij.di.il-
lo.xxxiij.q.ij.eb:ō.qñꝗ po
nitur excluſiue.ff.de leg.j.
l.filiuſfa.§.j.ff. an ꝑ ali.
cau.ap.rec.poſſit.l.j.ad cu
ius intelligētiã diſtingue.
6 † Nam aut cōtinet odiū
ꝛ tūc excludit.vt not.ff.de
dolo.l.j. in dubio diſtin-
gue ſm Dy.q aut ex qua
litate rei addit dictio vſꝗ
poteſt veriſimiliter com-
prehendi.quaſi fuerit ap
poſita incluſiue tūc exclu-
dit.vtputa in ꝯtu em-
ptionis vēdo tibi fundū
vſꝗ ad domū:vel termi-
num:vel vſꝗ ad talē ar-
borē.ſi em eſt tantū ꝓtiū
rei vendite:ꝙ veroſile ſit.
vt vēdita ſit turris:vel ar
bor tūc incluſiue.vt no.ff.
de le.iij.l.patronꝰ.§.ſem-
pronio.q̄ diſtinctio ꝓba.
ff.de reg.iu.l.in obſcuris.
7 † Item hec dictio inter [a]
notat tpis extremitatem
ff.ſi cert.pet.l.nō ois ꝛ po-
nitur incluſiue.ff.de offic.
prefe.vrb.l.j.§.initio.ff.de
cōtrahen.emp.l.ede.§.in-
terim.de ac.emp.l.fundū.
ꝛ.l.quero.qñꝗ ponit pro
citra.ff.de iure fiſci.l.fina.
8 † Item hec dictio infra
ponitur incluſiue.de qua
dicitur inſti.de gradibus
in prin.ꝛ.ff.de act.empt.l.
9 in venditione.¶† Item
dictio extra ponit excluſi-
ue.de qua dicit de modo
nul.l.vj.ꝛ de viur.l.eos.
§.j.ꝛ quantū tpꝰ excludit
infra dr ꝛ habet extra de
10 dila.c.licere.¶† Item di-
ctio ſupra ponit cōcluſiue
ff.de iur.om.iud.l.fin.§.j.

11 ¶† Item hec dictio ſeu ꝑpoſitiua deno-
tat ſemꝑ actionē ff.de ac.emp.l.ſi per ven
ditionem.extra de excep.c.dilectus filius.
12 ¶† Item dictio ex ponit per exceptionem
ſiue pro exceptione.ff.qñ appel.ſit.l.j.§.bi
13 duum.¶† Item dictio de [b] habet detrahe
b re:ſeu diminuere.ff.de verb.ſig.l.deroga-
tur.ꝛ depoſiti.l.j.ꝛ de calum.l.generaliter.
14 §.ij.¶† Item dictio in.habet priuare.ff.
de reg.iur.l.imperitia.ſic dictio inſons in
dēnis inſipiens ꝛc.Sed qñꝗ denotat ar-
gumentū.ff.de libe.ꝛ poſth.l.gallus.§.ille
caſus indifficilis.ff.pro ſocio.l.cum duo-
15 bus.§.damna.¶† Item dictio nūc exter-
minationem temporis ſignificat.ff.de cō-
16 ditio.ꝛ demō.l.iij.¶† Item dictio cū qñꝗ
denotat admonitionem:ſeu quãdam ad-
mirationem:ꝛ nō poſuit aliquod addita-
mentum.ff.de verbo.oblig.l.ſi decem.ꝛ de
mor.interen.l.ij.§.negat.de fundo inſtru-
17 cto.l.j.¶† Item dictio per denotat au-
gmentum.ff.de verbo.ſig.l.vrbana.§.per-
noctare.ff.de mino.l.verum.§.reſti.in fi.ꝛ
pro ſocio.l.cū duobꝰ.§.dãna.Item ſignifi
cat tpis cōtinuationē:vt cū dico talis poſ
ſedit per decem annos.vt dicta.l.vrbana.
Et extra de proba.c.licet.
18 ¶† Item dictio:qñꝗ [c] ponit gñalitatem:
c ſeu temporalitatē de qua dicitur.ff.de le.
19 iij.l.rogo.¶† Item dictio iuxta ponitur
continuatiue.ff.de ſerui.vrba.predio.l.fi-
ſtulam.§.iuxta.item qñꝗ ponitur aſſerti-
ue.extra de verbo.ſig.c.ablatū al's ablate.
ꝛ ibi etiam dicitur de dictione iuxta.
20 ¶† Item dictio ſemper denotat perpetui
tatem temporis.ff.ad ſille.l.in cognitiōe.
ꝛ.ff.qd vi aut clam.l.ſemper.qñꝗ fallit vt
in prima conſti.ff.ibi ſemper auguſtus.et
pro duabus vel tribus vicibꝰ:vt nota.in
aut.de teſta.§.qr vero.
21 ¶† Item dictio cōfeſtim [d] ſic ꝛ dictio cū
d temperamento temporis intelligitur:vt
not.extra de verbo.ſignific.c.ſicut.lib.vj.
Et ſignificat idem hec dictio mox.C.de
admi.tuto.l.tutores.ꝛ extra de elect.ca.qr
22 propter.† ꝛ idē de dictio.cito.de qua ha-
bes cod.c.qr propter.ꝛ.c.cum nobis.ff.ſi
23 quis teſta.liber eſſe iuſſus fue.l.vlti.† Et
idem dictio incontinenti.C.de errore ad-
uoca.l.fi.ꝛ extra de appel.c.cum ſint.ꝛ ibi
24 not.¶† Item dictio tanꝗ denotat ſimi-

litudinem.vt.C.de here.inſti.l.j.ibi ꝛ tãꝗ
adulationem ꝛc.Quandoꝗ eſt expreſſiuū
veritatis:vt.d.l.j.ſm alium intellectum
al's cōtra ponitur:vt extra de vita ꝛ hone.
25 cleri.c.ſi litem.in prin.† Sic ꝛ dictio velu
ti:not.ſimilitudinem.ff.de eden.l.veluti.
26 ¶† Item dictio quaſi eſt expreſſiua veri-
tatis.ff.de tranſac.l.j.ꝛ de verb.obli.l.qui
27 rome.§.duo fratres.¶† Item dictio ma-
xime ponitur comparatiue ſeu augmen-
tatiue.ff.de condi.ꝛ demon.l.filiuſfa.ꝛ.C.
de fer.l.prouinciarū.quandoꝗ abundat.
C.de teſta.l.vlti.circa prin.ꝛ de reſcin.ven
di.l.ea que.Sinautem dictio maxime po
natur aduerbialiter:tunc habet reſtringe
re.ar.eius qd dicitur in.l.qd ſi minor.in fi
ne.ff.de mino.in.§.ſceuola.in gloſ.Et ꝙ di
citur in.l.pater.§.ſi pecunia.eod.tit.Item
dictio maxime ponit pro enim.extra de fi
lijs preſbyterorum.c.ad abolendam.
28 ¶† Item dictio amplius ꝛ dictio plus po
nuntur augmētatiue:ſed ad modicū refe
runtur.ff.de ver.ſig.l.cū inter nos.ꝛ.l.hec
adiectio.Et dic.vt ibi no.Item dictio am
plius facit repetitionē.ff.de lega.j.l.lega-
29 ta inutiliter.in princ.¶† Item dictio vl-
tra ſimiliter refertur ad modicū tempus.
vt extra de dila.c.litere.
30 ¶† Item dictio quinimo ponit affirmati
ue.ff.de pac.l.iuriſgētiū.§.quinimo.extra
31 de ver.ſig.c.cauſa.¶† Item dictio forte
vel forſan.ponit aſſertiue:vt not.extra de
ſta.mo.c.iij.qñꝗ ponit dubitatiue.vñ dici
tur ſub dubio forſan reſpōdēt ſede periti.
32 ff.de ar.l.ſi duo.ij.rñ.ꝛc.† Sic ꝛ dictio por
33 ro in.l.gallus.ad fi.¶† Item dictio quid:
cur:quare:ꝛ ſimilia ponunt interrogati-
34 ue vt.d.l.gallus.¶† Item dictio iterū re-
petitionem denotat:vt.ff.de eden.l.velu-
ti.§.fi.item ponitur continuatiue.ff.de pro
cur.l.item ſi.ꝛ qd cuiuſꝗ vniuerſitatis no
mine.l.item eorū.Continuatio autē ha-
bet cōiungere qd de duobus fecit vnū ex-
tra de temp.ordi.c.literis.vnde cōiuncta
pro vno habet.C.de cadu.tollen.l.ſi non.
35 ¶† Item dictio circa ponit continuatiue.
de qua dr.C.de cōtrahē.ꝛ cōmit.ſtip.l.ma-
gnam.ꝛ.C.de furtis.l.falſus.ꝛ.ff.ſol.ma.l.
quoties.ꝛ de leg.j.l.quid ergo.
36 ¶† Item dictio circa ponit incluſiue.de
qua dr extra de proba.c.licet.Item dictio

preter ponit qñꝗ incluſi-
ue vt.ff.de pig.act.l.j.l fi.
ꝛ ibi no.ff.de ꝑcu.l.ſꝫ he.
ſcꝫ defendere.Et hoc qd
precedit oratio affirmati-
ua:qñꝗ excluſiue vt.ff.de
diuor.ꝛ re.l.nullū.ꝛ hoc cō
trario ꝑcedit negatiua:
vt no.Inno.extra de elec.
in fin.itē dicit de dictione
37 poſtea.¶† Itē dictio al's
ponit excluſiue.ff.de iure-
iur.l.admonendi.ꝛ de in
38 lit.iur.l.al's.¶† Itē alter
alterius:reliquus:ꝛ que-
ꝛ ſimilia:ponunt relatiue
ff.de rerū diui.l.naturale.
§.gallinarū.ff.de ver.ſig.
39 l.ceterorum.† Quandoꝗ
dictio alius ponit ꝛ nō fa
cit relationē:vt plene no.
ff.de ꝑcu.l.non ſolū.§.que
ritur.ꝛ.C.de ſpon.l.j.ꝛ de
ver.ſig.l.ſi aliud.Et qñꝗ
fit relatio ad intellectum:
vt no.ff.de reg.iur.l.pupil
lus.ꝛ infra dicet in relati-
40 uis.¶† Item dictio niſi
ponitur expoſitiue.vt eo.
ti.l.nō ignorat.ꝛ de ea po
nitur.ff.de ꝑcu.l.que oia.
in fin.ꝛ.l.ij.ꝛ de tranſac.l.
act.ꝛ plene nota.ff.ſi quis
caut.l.ſi cū.§.iniuriarum.
Sed.d.Dy.dicit:ꝙ dictio
niſi qñꝗ priuatiue ponit:
vt.ff.de fer.l.ſi feriatis.et
de vent.in poſſ.mit.l.ex-
traneo:vt ipſe not.plene.
quandoꝗ aūt dictio niſi
facit cōditionem:vt.ff.de
41 le.iij.l.fideiuſſ.† Item di
ctio diutius modicū tem
a pus denotat [a] facit.ff.de
re.dub.l.cum impubere.
42 ¶† Item dictio diu [b] ſi-
b gnat decēnium:vt.ff.qui
ꝛ a quib.l.fidei commiſſa.
ꝛ ibi not.al's autem dici-
tur tempus diuturnum:
quod eſt decē vel viginti

a ¶Deno-
tat. Uide ꝑ
Pe.de anc.
in.c.j.nu.5.
de cōiu. le-
proſi.

b ¶Dictio
diu. Uide ꝑ
eundē Pet.
de anchar.
in.c.nullo.
num.12. de
cōceſ. ꝑben.

annoꝝ.C.de ſerui.l.vlt.ff.ſi ſerui.vend.l.ſi
quis diutu:no.⁊.C.ſi aduerſus creditorẽ.
l.ij.Item qñqꝫ dr tp̃s plixũ: qd eſt.x.an:
norum vt.d.l.vlt.qñqꝫ diu ponit̃ id eſt vl:
tra tres mẽſes.l.xij.di.lectis. Qñqꝫ ponit̃
pro biẽnio.C.de omni agro deſerto.l. que
43 in agro.li.xi.¶†Itẽ dictio ſi: qñqꝫ ponit̃
motiue:qñqꝫ modificatiue.vt.ff.de tuto.l.
muto.§.ſub cõditione.⁊ de verbo.obli.l.ſi
decem.Qñqꝫ ponit̃ ſi pro qꝛ.vt.ff.de here.
inſti.l.qui certoꝝ. Qñqꝫ ponit̃ negatiue:
vt in pſalmo.Si introibit in requiẽ meã.
Qñqꝫ ponit̃ diſiunctiue:vt ſi pro quis.vt
C.de cõdi.inſti.l.ij.qñqꝫ dictio ſi eſt ſupua
cua.⁊ pro nõ ſcripta:vt.ff.qñ dies le.ce.l.ti
tio.al's ponit̃ denũtiatiue:vt.ff.de condi.
l.in cõditione.§.hoc ſcriptũ:ſiue ſcriptura
regulariter ponit vim cõdi.vt.ff.de verb.
obli.l.j.§.ſi quis.⁊ de reb.cred.l.cũ ad pa:
tres.que conditio habet fieri per ſi:⁊ per
cum:vt no.ff.de condi.⁊ demon.l.j.
44 ¶†Sic ⁊ dictio cũ qñqꝫ facit cõditionẽ:
qñqꝫ nõ.vt.ff.de cõdi.inde.l.qui promiſit.
45 ¶†Item dictio vt ponit̃ cõſequutiue et
non accuſatiue.C.de obſe.patro.preſtan.l.
iiij.ff.ad.l.aqui.l.ſi ſeruus.§.ſi oliuã.⁊.l.ſi
ex plagijs.§.in cliuo.⁊.l.ſi bonos. Et hꝫ
notare modũ.C.de his que ſub modo.l.j.
⁊.ff.de cõdi.ob cau.l.dedi.qñqꝫ ſimilitudi
narie.vt no.ff.ad.l.fal.l.j.in prin.
46 ¶†Item dictio vterqꝫ:cõiunctiue ponit̃.
vt.ff.de iure fiſ.l.fi.⁊ de rebus dubijs.l.is
qui ducẽta.§.vtrũ.Qñqꝫ ſemel in oratione
poſitum hꝫ ſe diuiſim.ff.de bo.que lib.l.cũ
non ſolum.§.ipſe aũt.de app.l.ſi app.ff.de
cõtrahen.emp.l.celſus.§.fi.⁊ de ſerui.vrb.
47 predio.bucas.¶†Item hoc verbũ debet
tranſlationẽ dñij ſignificat.ff.de ver.obli.
l.vbi aũt.§.fi.Qñqꝫ pro ſolet ponitur.vt.ff.
de here.inſti.l.i.⁊ de officio proconſulis.l.
obſeruare.§.fi.Qñqꝫ accedit ſignificatio:
ni verboꝝ:in quibꝰ iungit̃.vt not.ff.loca.
48 l.ex conducto.§.ſi vno. † ſic impoſſibilis
ponitur ꝓprie ⁊ improprie.ff.pro ſocio.l.de
49 illo.¶†Item dictio ſolũ : aduerbialiter
ponitur.ff.de vſu ⁊ habi.l.cui.de vulga.et
pupil.l.qui liberis.Et eſt dictio priuati:
ua:⁊ augmentatiua ſicut dictio tantum ⁊
tantummodo:vt extra de cauſa poſ.⁊ pro:
prie.c.cum eccleſie. al's autem eſt nomen
vt.ff.de rei ven.l.ſolum.⁊ ad municip.l.li:
50 bertus.§.ſola.¶†Item dictio ne:quãdoqꝫ
ponitur pro dictione an.vt no.ff.de iu.de:
51 libe.l.vlti.¶†Item dictio vt ponit̃ nega
tiue.vt.ff.ad velle.l.tutor.⁊.ff.de lega.j.l.ſi
ſeruus.§.qui quãdoqꝫ.ff.de ſeruis expor.
l.ſi is.Aliquãdo ponitur affirmatiue:ſeu
permiſſiue:vt.ff.de iud.l.vir.⁊ quid ſit ſic
fieri cũ dubium nõ extitit.extra de cogna.
ſpirituali.c.ij.li.vj.
52 ¶†Sed dictio fere:ponitur comparati:
ue.vt.ff.de reb.cre.l.magis.qñqꝫ electiue.
ff.ſi ſerui.ven.l.et ſi forte.§.hec actio.⁊.C.
53 communi diui.l.j.§.fi.¶†Ecõtra minus
pro magis.ff.de iud.l.ꝓperandũ.§.fi.ff.vi
bo.rap.l.iij.§.j.Quãdoqꝫ ponit̃ ab negati
ue:vt.xxij.q.j.c.monet.
54 ¶†Item dictio,ne:ponit̃ pro et.vt ſupra
dixi.⁊.ff.de vſufru.l.omnium.
55 ¶†Item dictio etiam:ponitur incluſiue.
vt.C.ſi tutor vel curator interue.l.etiã.⁊ de
peric.⁊ cõmo.rei vend.l.ſi quis vendide:
56 rit vina.¶†Item dictio abſqꝫ : ponitur
excluſiue.j.q.iiij.qꝛ preſulatus.⁊ extra de
procur.l.qui generaliter.lib.vj.
57 ¶†Item dictio eſt preſentis temporis di
numerationem ſignificat.ff.de auro ⁊ arg.
lega.l.inter.⁊ ideo preſentis ⁊ futuri.ff.de
verb.obli.l.ſi a colono.⁊ dic vt plene dixi
ſupra de queſtio.circa vltimas volũtates
iij.q.j.quãdoqꝫ futurũ reſoluit̃ in pñs.ff.
58 ad exhib.l.j.in prin.¶†Item dictio quo:
dammodo:denotat ꝓprietatem:vt not.ff.
de acqui.poſ.l.ſi me in vacuam.ij.reſpõſo.
59 ¶†Item dictio ceterum:ponitur aduer:
ſatiue.ff.de execu.rei iudica.l.ſi mater.§.
60 eadem.in prin.⁊.l.dicet.¶†Item dictio
plane:ponit̃ pro certe.ff.de iure fiſci.l.vlti:
61 ma. † ſic etiam ponit̃ dictio nempe.ff.de
ſerui.vrba.pred.l.ſed ⁊ ſi mater.
62 ¶†Item dictio ſane:quãdoqꝫ ponit̃ mo:
63 dificatiue.vt no.ff.de ſerui.l.j.§.fi.†Sic ⁊
a dictio ſed:ponit̃ ª aduerſatiue:vt not.ff.
ſi quis cau.l.ſed ⁊ ſi quis §.queſitum.
64 ¶†Et dictio aut: ⁊ dictio ceterum:cum
ſimilibus.ff.de procurato.l.ſed ⁊ ſi.⁊.ff.de
pactis.l.ſed ſi tantum.ff.de nego.geſtis.
l.ſi autem.⁊.ff.de rei vendi.l.ceterum.⁊.ff.
65 ſoluto matri.l.ij.ver.ceterum.†Quãdoqꝫ
dictio aduerſatiua alijs adiuncta facit af
firmationem.ff.de procuratoribus.l.ſed ⁊
hoc.⁊.ff.de inoffi.teſtamen.l.pap.§.ſed ne:

66 impuberem.¶†Itẽ dictio omnes poni:
tur collectiue.ff. de iure fiſc.l.mechis. in
prin.Sunt etiam alia noia collectiua : vt
populus:plebs:legio:cõcio:grex ⁊ ſimi:
lia:vt colligitur.ff.de vſuc.l.rerũ mixtu:
67 ra. ſiue mẽſura.¶†Itẽ dictio omnino:
indeſinite ⁊ ꝑciſe ponitur. ff. de his q̃ in
frau.credi.l.ait pretor.§.ſi q̃s cũ pupillo.
68 ¶†Itẽ dictio ſaltẽ: denotat diminutio:
nẽ:eſt em̃ cõiunctio aduerſatiua.ex de re
ſcrip.c.ſtatutũ.§.cũ vero.⁊ ibi no.ſup ver
69 bo ſaltẽ.lib.vj.¶†Itẽ dictio idẽ:eandeꝫ
in pluribꝰ caſibus denotat cenſuram:vt
no.ff.de trãſa.l.cũ hi.§.idem eſt.extra de
70 ꝑben.c.de multã.§.idẽ hoc idẽ.¶†Itẽ
dictio quatenus.i.qꝛ.C.de iudi.l.ꝓperan
dum.§.j.aliqñ modificatiue eatenus ⁊c.
71 ¶†Item dictio q̃ſi:imperfectionẽ deno
72 tat.ff.de cõdi.⁊ demõ.l.in furto.¶†Iteꝫ
dictio quãuis:ponitur diſiũctiue.ff.de ac
qui.poſ.l.quãuis.qñqꝫ ponit̃ pro ⁊ vt. ff.
fami.her.l.ſi maritꝰ.ff.de vſuf.quemad:
73 mo.caue.l.idẽ eſt.¶†Item dictio qꝛ:cau
ſatiue ponitur.cauſam enim reddit:⁊ rõ
nem ad precedẽtia.ff.de calũ.l.hec actio.
qñqꝫ non criminaliter:ſꝫ poſitiue:ſeu ex
ceptiue.in auten.de execu.in princi. ⁊ de
74 equali.do.in princip.colla.vj.¶†Sic et
dictio ergo:⁊ dictio igitur licet ponatur
illatiue:ſeu continuatiue.vt.l.gallꝰ.ff.de
libe.⁊ poſthu.⁊ ſolu.ma.l.fructꝰ.Tamen
qñqꝫ ponitur inceptiue:vt. ff. de iuſtitia
75 ⁊ iur.l.ius ciuile.§.hoc igitur. ¶† Item
dictio negatiua cõmuniter ponitur pro:
prie:ſed qñqꝫ improprie.vt. ff.de pact. l.
in perſona.in prin.Item ponitur impro
prie:vt circa idem põt geminare. Nam
tunc extra de iureiuran.c.⁊ ſi chriſtus.ſe
cus ſi circa diuerſa plures negatiue po:
nantur.ff.de le ij.l.vnũ ex familia.§.ſi rẽ.
⁊.C.de iure deli.l.nec omne. ergo gemina
tur regulariter vel multiplicatio verbo
rum circa idẽ nõ eſt faciẽda: ne incurrat
vitiũ nugationis.Eſt enim nugatio inu:
tilis repetitio:vt dicit Priſcianus: quia
idem nõ eſt ſepiꝰ repetẽdũ. extra de cle.
c.in geneſi. Qñqꝫ tñ geminatio ſenſum
nõ mutat.ff.de iure do.l. annus. vnicum
quãdoqꝫ ṽbũ ſeruit affirmatiue ⁊ nega:
tiue.extra de here.c.excõmunicamus. §.
credentes. Item ꝙ per negatiuã fit res
dubia.C.qui.ad liber.ꝓclama. nõ liceꝫ
l.iij.⁊ extra de teſtibus cogen. c.iij. ⁊ hec
de ſignificatiõe dictionũ dicta ſufficiãt.

¶De ſignificatione verboꝝ. Rubrica.

NOtandum eſt ꝙ quedam
ſunt dictiones ſiue verba
que appellantur equiuoca:
quedam equipollẽtia: que
daꝫ ſynonyma: q̃dã reſpe
ctiua ſeu ad aliud facta:
quedam demõſtratiua: quedã relatiua:
quedã illatiua:quedã ꝓpria:quedã ap:
pellatiua:quedã ſimplicia: q̃dã compo:
ſita:quedã directa:quedaꝫ obliqua: ſeu
1 inflexa.†Equiuoca dicta ſunt: quia vno
modo ⁊ vno noie proferẽdi plura ſigni:
ficant:habẽt em̃ nomẽ cõe: ſꝫ ratio ſub:
ſtantie eſt diuerſa vt canis appellatione
tria ſignificat.ſ.aial latrabile: ſydus: et
piſcis:ſicut etiam eſt in noie gñali: cuiꝰ
appellatione plures ſpẽs continẽt̃ vtpu
ta res que eſt nomen gñale: vt plene no.
ff.ſi cer.pe.l.j.ſiue ſit genꝰ gñaliſſimum:
vt ens:⁊ ſubſtantia ſiue ſubalternum:vt
aial:vt.ff.de le.j.l.gñale. quoꝝ appella:
2 tione infinite ſpẽs cõtinentur.† Eq̃pollẽ
tia ſunt ſub diuerſis vocibꝰ ⁊ noibꝰ pro
lata q̃ ad vnũ tendunt intellectũ vt man
do:iubeo:ꝑcipio:iniũgo:ĩpero.C. cõi di:
ui.l.j.oẽ verbũ.ff.de re.iur.in ſumma. qꝛ
non refert q̃d ex eq̃pollẽtibꝰ fiat.C.de in:
ſti.⁊ ſubſti.l.iij.licet nota.C.de codici.l. ſi
idem.ꝙ vix eſt aliq̃d qd nõ deferebat ab
3 alio.†Synonyma ſunt que ſub diuerſis
noibus ꝓlata vnũ ⁊ idẽ ſignificãt. vt en
ſis:mucro:ſpada: gladiꝰ. item granum:
triticũ:⁊ frumentũ:itẽ vtor: fruor: ⁊ po:
tior:⁊ veſcor ⁊ ſilia.ꝑdicta em̃ nõ tendũt
ſolũ ad idẽ ſed vnũ ⁊ idẽ ſignificãt.vt.C.
de iure deli.l.q̃dã eulogio:ſic ⁊ mare:põ
thus ⁊ equor:ꝓ eodẽ ponũt̃. ad qd facit
ff.de ṽ.ſig.l.ſi ſub vna.⁊ extra co.ti.c. ni:
4 hil.†Reſpectiua ſeu ad aliq̃d dicta ſunt
q̃rũ vnũ ſine alio nõ ꝑt:⁊ hꝫ vnã relatio:
nẽ vt filiꝰ dici nõ põt ſine reſpectu pr̃is.
auus ſine reſpectu nepotis.fr̃ ſine reſpe
ctu fr̃is:ſuꝰ ſine reſpectu dñi ⁊ ſilia: ſm
id qd no.C.ſine cenſu vel reliquijs.l.vlti.
⁊.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iuris.l.fi:
5 lium cum diffinimus.†Demonſtratiua
ſunt ea per que aliquid demõſtratur ad

oculum: vel ad intellectum. vt ille: iſte:
is: ⁊ hic: hec: hoc. ⁊ ſimilia. C. de liberis
preteri. vel exhere. l. iij. ⁊. ff. de here. inſti.
l. illa inſtitutio. ⁊. ff. ad trebel. §. ille a quo
⁊. ff. de condit. ⁊ demonſtra. l. dinumera-
6 tor. ⁊. ff. ſi cert. peta. l. certum. † Relatiua
ſunt que referuntur ad ante lata. ff. de
lega. j. l. talis ſcriptura cum ſimilibus. li
cet quandoqꝫ fiat relatio ad intellectuꝫ
7 vt. no. ff. de reg. iur. l. pupillus. ¶ † Illati-
ua ſunt que inferuntur ex precedē. vt er
go igitur itaqꝫ ⁊ ſimilia. ff. ſolu. mat. l. iij.
⁊. l. fructus. ⁊ de libe. ⁊ poſthu. l. gallus.
8 ¶ † Propria appellatiua ſunt prout dici
9 tur ⁊ not. ff. de legat. j. l. iij. ¶ † Simplicia
ſunt nomina propria: vt titius: meuius:
gayus ⁊c. vt patet in infinitis legibus.
10 Cōpoſita † ſunt quando ex duobus vnū
nomen componitur. vt poſthumus. ff. de
libe. ⁊ poſthu. per totum ⁊ vnigenitus. ff
de hered. inſtitu. l. ſi pater. ⁊ his ſimilia.
11 Directa † vero ⁊ obligatoria ſiue infle-
xa dicuntur prout no. C. communia de le.
d. l. omne verbum ad idem. ff. de vulg. et
pupil. ſubſtitu. l. verbis ciuilibus.

¶ Conſilium.

1 Sit preterea † cautus aduocatus in ſuis elocutionibꝰ: ⁊ ſcripturis vtatur verbis claris: ⁊ apertis. nam vt dicitur in titulo de regimine principum: qui clare ſcit: clare loquitur. vt. ſ. dixi. quotquot autē ſint figure dicitur: vt not. extra de verb. ſign. c. fotus. §. in communi. Item debet proferre ſermones ſuos per verba legalia: ne verbis aliarum ſcripturarum inducat obſcuritatem. Pluraqꝫ vnius ſciētie redacta ad aliam ſcientam videntur quaſi obſcura: ſiue abſurda. vt. xxxiiij. di. c. locutio ſcripturarum.

Toto igitur opere huius ſummule in capitulis. ⁊. lxxxiij. queſtionibus ſerioſe conſummato: videlicet centū nonaginta queſtionibus principalibus ⁊ nonagintatribus acceſſorijs: duxi metam dicendis imponere. Qui cum propria ſufficiētia recognoſco meipſum correctioni prudentium ſubijcio: vt defectum ſuppleāt ⁊ corrigant. ¶ Sed quia ſcriptum eſt qꝺ vnaqueqꝫ ſcientia quotquot habet ignorātes: tot ⁊ hoſtes queſo vt corrigere volens non prius ad lumina correctionis decurrat: quam totum opus legat: ⁊ perquirat: vt. ff. de legibus. l. inciuile. opere enim hic per totum diſcuſſo me cuiuſcunqꝫ correctioni debite ſubmitto. licet enim hoc opuſculum indubitatum mihi appareat: tamen quia legitur in auten. de tabellionibus circa mediū nihil adeo indubitatum: nec maturo conſilio digeſtum: quod quandam non recipiat dubitationem ſubtilem. idcirco omnibꝰ ſubtilitatibus acquieſco. Sane quia omnis gratie infuſio deſurſum: refero laudes ⁊ gratiam et magnificentiam deo noſtro: qui mihi huius operis aptam inceptionem: rectam proſecutionem: et finalem conſummationem conceſſit. cui honor et poteſtas per immenſa ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Sequuntur additiones quedam ad predictam dictionum ſignificationem. De iſtis dictionibus: vide Spe cul. titu. de diſputationibus ⁊ allegationibus aduocatorum. §. poſt hoc.

Hec dictio an: indicat diuerſitatē in iure vel in facto. v de glo. in. l. ij. §. ſed ⁊ fortius. ff. ne quis eū qui in ius vo — An.
¶ Hec dictio autem: quid importet: vide. l. pretor. §. d his. ff. de dam. infecto. — Autem.
¶ Hec dictio propter: ſignificat cauſam remotam. l. j. §. videamus. ff. de coniū. cum eman. lib. — Propter.
¶ De natura harum dictionum eſt vt ꝙ ſub eis aduerſatiue eſt diſpoſitum non ꝓcedat ſi habeat locum id quod diſpoſitum eſt in precedenti diſpoſitione vt probatur in. l. ſi ita ſcriptū. ff. de lib. et poſthu. ⁊ ibi Bar. ⁊ per eundem plenius in. l. in repetendis. de leg. iij. — Si vero. Sinautem.
¶ Ultra: ponit̄ excluſiue. de q̄ i. l. eos. C. de vſu. ⁊ q̄tū tp̄s: infra dicet̄. — Ultra.
¶ A: denotat ſeparationem. ff. de actio. emp. l. ratio. §. ſi per venditorem. extra de ordi. cogni. c. dilectorum. — A.
¶ Tunc extremitatem temporis denotat. ff. de condi. ⁊ demon. l. iiij. vide per Bar. ⁊ gl. in. l. in ſubſtitutione. ff. de vul. ⁊ pup. Adde ſm Ange. in. l. cū heres §. q̄ ex pte. ff. d acq̄. her. ꝙ etſi dictio tūc: tp̄is extremitatē ſignificet. nō tn̄ hec tp̄is extremitas attēdēda vr̄ qn̄ nihil opat̄: per tex. d. §. vide de hac dictione in. l. huiuſmodi. ff. de verbo. obliga. — Tunc.
¶ Pro: facit modum no. in. l. ſi fundo. C. de trāſac. ⁊ in. l. cum nota. — Pro.
¶ Continue: quomodo accipitur: vide de verbo. ſigni. c. ſicut. lib. vj. — Continue.
¶ Cito: vide in. c. qꝛ ꝓpter. ⁊. c. a nobis. ⁊. ff. ſi q̄s teſt. lib. eſſe. iuſ. l. vl. — Cito.
¶ Incōtinenti: vide. C. de errore aduoca. l. fi. extra de appellatio. capitu. cum ſit. ⁊ ibi nota. — Incōtinenti
¶ Statim: vide in. l. j. ff. iudica. ſolui. — Statim.
¶ Ilico: vide infra in tertia charta. — Ilico.
¶ Deinceps: accipitur aliquoties in infinitum. inſti. de adop. §. lꝫ inſti. de here. quali. §. ſui. vide de lega. j. ſed ⁊ ſi. — Deinceps.
¶ Cur: quare ponūtur interrogatiue. l. gallus. ff. de lib. ⁊ poſthu. — Cur.
¶ At: de duobus facit ius vnum extra de teſt. or. c literis. — At.
¶ Cōtra ponit̄ contumaciter. de q̄ in. l. nuda. C. de ꝯhē. ⁊ cō. ſtip. ff. de fur. l. falſus. quādoqꝫ ponit̄ pro preter. gl. in aut̄. q̄ res. C. de ſa. ſan. ec. — Contra.
¶ Preter: ponit̄ incluſiue. ff. d pigno. ac. l. j. qn̄qꝫ ponit̄ excluſiue. ff. de diuor. ⁊ repu. l. nullus. no. Inno. in. c. dudū. de electi. Itē etiam ponit̄ incluſiue ſi cadit inter res quarū vna nō cōtinet aliā: colligitur ꝓ fundamēto. in. l. ſeyo muto. §. vxori ꝑter. ff. de annu. leg. ⁊ ibi plene ꝑ bar. Sed: q̄ bar. dicebat. ff. de thomatis ꝑ. l. j. in. fi. ff. de pign. ac. vbi dictio ꝑter inter res quaꝝ vna nō cōtinet aliā etiā in materia odioſa ponit̄ incluſiue. Sol. dicit Raph. fulgo. in. l. actione. C. de trāſa. ꝙ illud. c. dudum. nō ꝓbat illud qꝺ dicit bar. preterea ſaluādo bal. ⁊ Inno. illud c. intellige de odio nō rōnabili. ſꝫ. d. l. j. in fi. itelligit̄ de odio rōnabili: ſicut in multis iuris ꝑtibꝰ fit differētia inter odiū rōnabile ⁊ irrōnabile. facit qꝺ no. Bar. in. l. j. ff. de ꝟ. ſig. aut dictio ꝑter ponit̄ ſigno qꝺ cōtinet̄ ſub ꝑcedētibꝰ: tūc extat excluſiue. l. nā qꝺ liq̄de. ff. de pe. le. Aut apponit̄ ſigno qꝺ cōtinet̄ ſub ꝑcedētibus ſi eſt materia odioſa ſtat incluſiue vt i. d. l. ſeyo muto. Idē ſi ſit odiū rōnabile. l. j. in fi. ſ. d pig. ac. ſecus ſi irrōnabile. d. c. dudū. Aut tertio ꝑponit̄ ſigno qꝺ ſub ſe compꝛhēdit ꝑcedētē: ꝟbi gr̄a. lego tibi cētū ꝑter libros meos. ⁊ adhuc putarē. idē Frā. vide gl. i. l. lꝫ ⁊ he. §. defendere. ꝟ. ꝑter. ff. de ꝓcu. ⁊ ibi an. — Preter.
¶ Poſtea: dic vt de dictione preter. — Poſtea.
¶ Poſtqꝫ: an ⁊ qn̄ faciat ꝯditionē. vide. l. inter illā. ff. de ꝟ. ſi. ⁊ ibi no. — Poſtqꝫ.
¶ Alias: ponitur excluſiue. ff. de in lit. iur. l. alias. — Alias.
¶ Alius: alter: aliq̄d: q̄: ⁊ ſilia ponunt̄ relatiue. inſti. de re. diui. §. gal- — Alius.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

Alter. linar.ff.de v.ſig.l.centū.qñq̄ alius nō facit relationē.ff. de ꝑen.l.nō
Aliquis. ſolū.§.qr.ff.de ver.ſig.l.aliud. ⁊ qñq̄ fit relatio ad intellectū.ff.de re.
iur.l.pupillis.⁊.j.dicetur in relatiuis.
Qui. ¶Qui:quandoq̄ facit conditionē:puta ſi adiūgatur verbo futuri tē
poris:vt.l.ſtichum qui meus erit.de leg.j.
Imo. Imo:corrigit.ff.de here.inſti.ſi ita ſcriptum.Dic tñ ſm Sali.qñq̄ di
ctio imo ponit cū copl'a vel cū implicatiua.Nā ⁊ tūc ſtat cōiūctiue et
nō correctiue.C.de nouo.C.cōp.in gl.i v̄bo imo.ff.de pac.iuregē.§.qñ
imo.ſm vnam lect.qñq̄ ponit ſimpl'r:⁊ tūc aut ſtat inter incōpatibi
lia ⁊ tūc aut ꝓfert ab hoīe aut a lege:ſi ab hoīe tunc in dubio ſtat cor
rectiue:vt.l.ſtichus imo pāphilus.de ma.teſ.l.ſi ita ſcriptū.de hˢ.in
ſti.aut ꝓfert li.⁊ tūc aut in eo qđ p̄cedit eſt eadē rō:vel maior q̄ in ſe
quēti:⁊ tūc ſtat augmentatiue:vel alternatiue.C.de ſa.ſan.ec.l.iube
Ubi. mus.§.economus.aut in p̄cedēti eſt maior rō:⁊ tūc ſtat correctiue.ar.
d.l.ſi ita ſcriptū ⁊c.¶Ubi:iuncta v̄bo futuri tpis:notat qđ no.in.l.ſi
Quicquid. ita ſcriptum.§.fi.de le.ij. de quo per bar.in.l.j.de condi.⁊ demon.
Ut. ¶Quicq̄d.de hac dictiōe vide.l.l.q̄ rome.§.augerius .ff.de verb.oblj.
¶Ut ponit ꝯſecutiue nō cauſatiue.C.de obſe.pa.p̄ſt.l.iiij.ff.ad.l.aq̄.
l.ſi ſeruꝰ.§.ſi oīa.⁊ hʒ demōſtrare modū.C.de his q̄ ſub mō.l.j.⁊ cōdi.
Uterq̄. cā datorū.l.dedi,qñq̄ ſilitudinē:vt no.ad.l.fal.l.j.in p̄nc. qñq̄ notat
conditionē.l.hoc iure.ff.de dona.vbi p doc.¶Uterq̄:cōtinuatiue po
nit.ff.de iur.fiſ.l.fi.de reb.du.l.ſi is ducēta.§.vtrū.qñq̄ in oratione ſe
mel poſitū hʒ ſe diuiſim.C.de bo.q̄ lib.l.non ſolū p̄ſens aut.⁊ de ap
Sub. pel.l.ſi apud.ff.de ꝯtrahē.emp.l.celſus.§.j i.fi.ff.de ſer.vr.p̄d.l.binas.
¶Sub:exponit ꝓ poſt.ff.ſi cer.pe.l.j.⁊ de iter.l.ij.§.recuperāde.¶Itē
Item. ponit ꝓ corā.C.de epi.audi.l.manicheos.⁊ de re.cre.l.gñalr.in p̄nci.
Impoſſibile. ¶Itē:qñ fit p̄cedētiū repetitiua:⁊ qñ ꝯtinuatiua:vide in.l.j.ff.de pu
bli.⁊ in.l.in repetēdis.de le.iij.per bar.¶Impoſſibile:dic q̄ dictio im
Quoties. poſſibile pōit ꝓprie ⁊ iꝓprie.ff.ꝑ ſo.l.de illo.i gl.nā pōit ꝓ difficile.
¶Quoties:eſt actio repetitiua.ff.q̄.mo.vſuf.amit.l.ſicut in annos.q̄d
Perperam. autē differāt inter ſe iſte dictiones quoties:⁊ rurſus.vide in.l.ſi incer
Oportet. tus.§.ſi q̄s ex.de leg.iij.vbi tex.⁊ gl.¶Perperā.i.male.l.cū querebā.
ff.de re.iu.¶Opʒ:qñq̄ ponit ꝓ decet ⁊ ecōtra vt no.gl.in.l.j.in prin.
Solum. ff.de vi ⁊ vi arma.⁊.l.cum oportet.in prin.C.de bo.que libe.
¶Solū:aduerbial'r ponit.ff.de vſu ⁊ ha.l.cui.de vul.⁊ pu.l.q̄ libertꝰ
⁊ eſt dictio negatiua ⁊ priuatiua.ſicut ⁊ dictio tm̄ ⁊ tm̄modo. vt extra
Solus. de cā poſ.⁊ ꝓprie.c.cū eccl'ia.al's eſt nomē.ff.de rei vē.l.ſolū.ad muni
ci.l.libertus.§.ſola.¶Solus:eſt certorū excluſiua.C.de lat.lib.tol.l.j.
Itē dr̄ia eſt inter ſolus nomē ⁊ ſolū aduerbiū:vt no.gl.in.l.fi.C.de li.
Dūtaxat. ſup verbo imperator.qñq̄ ſolꝰ exponit in aduerbiū.i.ſolū vt in gl.ij.
Negat. ſup v̄bo ſolus.in.l.q̄ lib.ff.de vul.⁊ pu.¶Dūtaxat eſt ceterorū excluſi
Uix. ua.l.ij.C.de legi.¶Negat qñq̄ ponit pro dicit:vt.ff.de iur.ti.l.fi.
¶Uix ponit negatiue.ff.de adul.l.tutor.⁊ de leg.j.l.ſeruꝰ.§.qñq̄.⁊ de
ſer.expor.l.ſi is.qñq̄ ponit affirmatiue ſeu admiſſiue:vt.ff.de iud.l.
Magis. vix.qr qđ vix fit.tñ dubiū nō exiſtit.ex de cogna.ſpi.c.ij.li.vj.ſed dictio
fere negatiue vt ibi no.ſic ⁊ dictio pene:de q̄ hˢ inſti. de of.iu.§.ij.vñ
verſus.Uult remouere fere vix verbi vim retinere.¶Magis:ponitur
cōparatiue.ff.de re.co.l.magis puto.qñq̄ electiue.ff.ſi ſer.ven.l.et ſi
Ne. forte.§.hec actio.C.cōi di.l.j.ibi not.qñq̄ ponit magis.id eſt minus.
C.de iudi.l.ꝓperandū.§.fi.ff.vi bo.rap.l.ij.§. primo.qñq̄ negatiue.vt
xxij.q.c.manet.¶Ne:pro etiam.ff.de vſuf.l.omniū . Dictio neq̄ in ſe
cōtinet copulatiua.no.bar.in.l.quidam teſt.ff.de vul.⁊ pu.

¶Quēadmodum:denotat improprietatem:vt no.ff.de acquirē.poſ.l.ſi
me in vacuum.ij.reſponſo. vide tex.iuncta glo.in gloſ.ru.ff.ſol.ma.quē **Quēadmodum.**
admodum dos petatur.
¶Quoq̄:aliqñ ſtat pro etiā:vt no.in.l.eadē.in prin.ff.de duo.reis.aliqñ **Quoq̄.**
ſtat pro equaliter:vt no.gl.ij.in eo.§.j.l.eadem.
¶Sane qñq̄ ponit modificatiue.ff.de ferijs.l.j.§.fi.ſicut ⁊ dictio ſʒ:po **Sane.**
nitur aduerſatiue:vt no.ff.ſi quis cau.l.ſed ⁊ ſi q̄s.§.queſitum. ⁊ dictio
ceterū.cū ſimi.qñq̄ dictio aduerſatiua vel cōiuncta facit affirmationē.
l.vt.ff.de procu.l.ſed ⁊ he.ff.de inoffi.teſta.l.pa.§.ſed nec impuberis.
¶Quatenus:qñq̄ ponit ꝓ qr.C.de iudi.l.ꝓperandū.§.j.aliqñ modifi
catiue.vt eatenus quatenꝰ ⁊c.ff.qđ cū eo.l.j.de inſti.l.eatenus.vide in.l.
j.in p̄n.ff.de op.no.nū.in gl.in v̄bo hactenꝰ. Qñq̄ ponit ꝓ q̄tuncūq̄.ff.
de re iu.l.hactenꝰ.aliqñ ꝓ qr.ff.de v.ob.l.cū filius.⁊ ibi gl.improprie.ff. **Quatenꝰ.**
de penis.l.in perſonā.in p̄n.lʒ cōiter ponat ꝓprie circa idē ſi ponatur ge
minatiue.⁊ tunc mutat naturā ⁊ facit geminationē.ff.de verb. ſignifi.l.
duobus.extra de iureiu.c.quēadmodū ſi vir.ſʒ etſi circa diuerſa plures
negatiue ponant proprie ponit.ff.de leg.j.l.vnū.l.familie.§.ſi rem.C.de
iur.deli.nec emere.ideo qr multiplicatio verborum vel generatio circa
idem nō eſt facienda ne incurratur vitium nugationis.eſt enim nuga
tio inutilis repetitio.vt dicit priſcianꝰ.vt qr idē nō eſt ſepius repetēdū.
c.in gene.extra de elec.qm̄ gñatio ſenſum nō mutat.ff. de iure do.l.auꝰ.
vnicū quoq̄ verbū ſeruitur affirmatiue ⁊ negatiue. extra de heret.c.ex
cōicamus.§.credentes.Item negatiue fit res dubia.C.qui ad liber.pro
cla.non licet.l.iij.extra de teſti.cogen.c.iij.
¶In ſingulos:eſt dubitatiua ⁊ ſi diſtribuit res ſeparatas:verū inuicē **In ſingl'os**
nō faciunt ſibi cōcurſū:ſi vero diſtribuit in eadē re tūc qr nō eſt oīno di
ſiunctio realis ex quo in vnū corpus ſunt cōiūcti haberet locū ius accre **Sicut.**
ſcēdi de quo in.§.is ita.C.de cadu.tol.⁊ ꝑ hoc nō ob.l.cōiuncti de lega.j. **Nam.**
¶Sicut:quomodo accipit:viđ gl.no.in.c.examinata.de confir.vtil. **Ideſt.**
¶Nam:vide glo.in.l.iam hoc iure.ff.de vulg.⁊ pupil. **Quicūq̄.**
¶Ideſt:vide.l.ſunt qui.ff.de re iudicata. **Tantus.**
¶Quicūq̄:vide.l.ex morte.ff.de pact.conuen. **Quantus.**
¶Tantus:⁊ quantus:vide in dicta.l.ex morte. **Ilico.**
¶Ilico:verificat intra triduū.l.fi.C.de in.aliqñ.x.dierū.l.ab eo.C.q̄ño ⁊ **Olim.**
qñ iudex.vide Barba.in.c.bonafides.colū.iiij.extra de depo. **Quondā.**
¶He dictiones poſſunt notare tēpus preſens preteritū ⁊ futurum. hoc **Jam.**
ſentit glo.in.l.nec emptio.ff.de contrahen.empt.de quibus vide pleniꝰ **Dudum.**
in.l.j.§.j.ff.de oper.no.nun.in verbo olim. **Ad.**
¶Ad:modificatiue ſtat.l.cum hi.§.ſi vni.ff.de tranſac. **Proinde.**
¶Proinde:glo.in.l.ſacrilegij.§.is autē.ff.ad.l.iul.procu.vide gloſſ.ma **Scilicet.**
gnam in.l.j.in prin.ff.de edendo.
¶Scilicet.l.omnibus.ff.de dona.cauſa mortis.

¶Excudebat Joannes Criſpinus Typographus vigilantiſſimus
Lugduni. 1541. Menſe Aprili.

¶Regeſtum.

A B C D E F G H I K L M N. Omnes ſunt quaterniones.

24.898.

H-16765

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА